

מנורה מבטחים החזקות בע"מ

דוח תקופתי לשנת 2023

דוח תקופתי לשנת 2023

- פרק א':** תיאור עסקיו התאגידי
- פרק ב':** דוח הדירקטוריון
- פרק ג':** דוחות כספיים
- פרק ד':** נתוניים כספיים מתוך הדוחות
הכספיים המאוחדים המיוחסים לחברת
הטאגיד
- פרק ה':** דוח פרטיהם נוספים על התאגידי
- פרק ו':** דוח בדבר אפקטיביות הבקרה
הפנימית על הדיווח הכספי ועל הנילוי
- פרק ז':** נספחים

פרק א'

תיאור עסקיו התאגיד

תוכן עניינים

4	1.	תיאור התפתחות הכללית של עסקית התאגיד .....
4	1.1	פיעילות התאגיד ותיאור התפתחות עסקית .....
5	1.2	תרשים מבנה אחזקות הקבוצה .....
6	1.3	תchromיו פעילות .....
7	1.4	השקעות בהון התאגיד ועסקאות במניותיו .....
7	1.5	חלוקת דיבידנדים .....
7	1.6	דיבידנדים מחברות מוחזקות .....
9	2.	ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח .....
9	2.1	תיאור כללי של התחום .....
11	2.2	מוצרים ושירותים .....
19	2.3	תחרות .....
28	2.4	לקרנות .....
29	3.	ביטוח רכב חובה .....
29	3.1	תיאור כללי של תחום הפעולות .....
31	3.2	מוצרים ושירותים .....
32	3.3	תחרות .....
34	3.4	לקרנות .....
35	4.	ביטוח רכב רכוש .....
35	4.1	תיאור כללי של תחום הפעולות .....
36	4.2	מוצרים ושירותים .....
37	4.3	תחרות .....
39	4.4	לקרנות .....
40	5.	בוטוח כללי אחר .....
40	5.1	תיאור כללי של תחום הפעולות .....
40	5.2	מוצרים ושירותים .....
45	5.3	תחרות .....
47	5.4	לקרנות .....
48	6.	ביטוח בריאות .....
48	6.1	תיאור כללי של תחום הפעולות .....
51	6.2	מוצרים ושירותים .....
55	6.3	תחרות .....
56	6.4	לקרנות .....

59	מידע נוסף ברמת כלל הקבוצה	.7
59	סביבה כלילות והשפעת גורמים חיצוניים על פעילות התאגיד	7.1
84	חסמי כניסה ויציאה עיקריים ושינויים החלים בהם	7.2
85	גורמי הצלחה קרייטיים	7.3
85	ההשקעות	7.4
88	פיתוח משנה	7.5
97	הון אנושי	7.6
104	שיווק והפצה	7.7
108	סקפים וננותני שירותים	7.8
109	רכוש קבוע ומתקנים	7.9
109	עונתיות	7.10
112	נכסים לא מוחשיים	7.11
113	הליקום משפטיים	7.12
113	מיומן	7.13
113	מיסוי	7.14
114	גורמי סיכון	7.15
116	הסכם מהותיים והסכם שיתוף פעולה	7.16
121	היבטי ממשל תאגידיו	.8
121	דירקטוריים חיצוניים	8.1
122	מבחן פנים	8.2
125	רואה חשבון מבחן	8.3
126	אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגולדי	8.4
126	וישום משטר כושר הפירעון לפי הדירקטיבה II Solvency	8.5

חלק א'

פיעילות התאגיד ותיאור התפתחות עסקי

פרק זה נערך בהתאם לתקנה 8ג לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידויים), התש"ל-1970 (להלן: "תקנות ניירות ערך"), ואולם האמור בתקנות 8(ב), 8א ו-8ב לתקנות ניירות ערך לעניין הדוח התקופתי, אינו חל ביחס למידיע בדוח התקופתי של תאגיד שאיתן או אחד באיחוד יחסית מבטח או שה מבטח הוא חברה כלולה שלו, ככל שמידע זה מתייחס למבטח.

בשל העובדה עיקרי אחזקותיה של החברה תאגידים שהינם מבטחים (מנורה מבטחים ביטוח בע"מ, מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ ושותפה חברת לביטוח בע"מ), נערך רובו של פרק זה בהתאם לחוזרי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, אשר החלו את תקנות ניירות ערך האמורות על מבטחים, בשינויים המתחריבים מאופי הפעולות של מבטחים, לעויתים, תוך קביעת פירוט שונה מהנדרש לפי התקנות האמורות.

יש לקרוא את הדוח התקופתי, על כל חלקיו, כמקשה אחת.

הגדרות

למען הנוחיות, בפרק זה, תהינה להיצורים הבאים, המשמעות הרשווה לצידם, אלא אם כן צוין במשמעות אחרת:

כללי

"החברה" – מנורה מבטחים החזקות בע"מ;

"הקבוצה" – החברה והחברות שבסלותה, במישרין או בעקיפין, לפי העניין;

"מנורה מבטחים ביטוח" – מנורה מבטחים ביטוח בע"מ;

"מנורה מבטחים גiros hon" – מנורה מבטחים גiros hon בע"מ;

"מנורה מבטחים מהנדסים" – מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ;

"מנורה מבטחים נדל"ן" – מנורה מבטחים נדל"ן בע"מ;

"מנורה מבטחים פנסיה וגמל" – מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ;

"שותפה" – שותפה חברת לביטוח בע"מ והחברות שבסלותה;

"אי.אר.אן" – אי.אר.אן בע"מ וחברות בסולתה;

"אמפא Kapitel" – אמפא Kapitel בע"מ.

מוניחים

"איגרות חוב מיעדות" – איגרות-חוב ממשתיות כמודות למדד, לא סחרות בעלות תשואה מובטחת המונפקות לקרןנות פנסיה, לקופות גמל ולה חברות ביטוח;

"גוף מוסדי" – מבטח וחברה מנהלת;

"דמי ביטוח", "פרמייה" – הסכם שעל המבוטח לשלם למבטח בהתאם לתנאי הpolloisa לרבות דמיים;

"דמי גמולים" – הסכם שימוש עמית (שכר, עצמאי ומעסיק) בקרן פנסיה או בקופה ביטוח עבור הביטוח הפנסיוני או החיסכון בקופה הגמל, לפי העניין;

"**הדווחות הכספיים**" – הדוחות הכספיים המבוקרים של החברה ליום 31 בדצמבר 2023;

"**המומנה**" – הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון, כהגדرتו בחוק הפיקוח;

"**השקעות חופשיות**" – השקעות של נכסיו הקבועה שלא באמצעות איגרות חוב מיעודות;

"**חברה מנהלת**" – חברת המנהלת קרגן פנסיה או קופות גמל אשר קיבלה רישיון לכך, בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005;

"**חוזרי הממונה**" – חוותים, ניירות עמدة והבהרות המתפרסמים על ידי הממונה;

"**חוק ביטוח בריאות ממלכתי**" – חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994;

"**חוק הייעוץ הפנסיוני**" – חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיונית), התשס"ה-2005;

"**חוק החברות**" – חוק החברות, התשנ"ט-1999;

"**חוק חוזה הביטוח**" – חוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981;

"**חוק הפיקוח**" – חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981;

"**חוק ניירות ערך**" – חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968;

"**חוק הפלת"ד**" – חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975;

"**חוק קופות גמל**" – חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005;

"**חוק שירותים פיננסיים מוסדרים**" – חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ג-2016;

"**חוותnom**" – תהליך אישור הצעת הביטוח ופעולות תמהדור הפוליטה המבוצעת, בין היתר, בעזרת הנחות אקטואריות;

"**תגמולו ביטוח**" – סכומים שיש לשלם בקשר לתקינה ביטוח ביטוח על פי תנאי הפוליטה;

"**קולקטיב**" – קבוצת אנשים (הקשורים בדרך כלל בהשתיכיות ארגונית), עםם מתקשרת חברת הביטוח בהסכם אחד על פיו מבוטחים או זכאים להיות מבוטחים, כל המשתיכים לקבוצה;

"**מווצר פנסיוני**" – כהגדرتו בחוק הייעוץ הפנסיוני;

"**פקודת מס הכנסת**" או "**הפקודה**" – פקודת מס הכנסת [נוסח חדש];

"**פרמייה שהורווצה**" – פרמייה המתייחסת לשנת הדוח;

"**רשות שוק ההון**" – רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון, כהגדرتה בחוק הפיקוח;

"**שיבור**" – יתרת סיכון המוטלת על המבטח לאחר העברת חלק מהסיכון למבטח משנה;

"**תקנות קופות גמל**" – תקנות מס הכנסת (כללים לאישור ניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964;

.Standard & Poor's – חברת דירוג אשראי הבינלאומית S&P

1. תיאור התפתחות הכללית של עסקית התאגיד

1.1 פעילות התאגיד ותיאור התפתחות עסקית

מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן: "החברה"), הינה חברת החזקות ואחת מחמש קבוצות הביטוח והפיננסיים הגדולות בישראל.

החברה הינה חברה ציבורית, שניותיה נסחרות בבורסה לנירות ערך בתל אביב בע"מ (להלן: "הבורסה"). בעלי מנויותה העיקריים של החברה הינם פלמס אסטבלישמנט ונידן אסטבלישמנט (תאגידים זרים) המחזיקים ביחד נאמנות בכ- 63.25%¹ ממניות החברה עבור ה"ה" טלי גריפל וניבת גורביץ, בהתאם. התאגידים הללו העניקו לגב' טלי גריפל ולגב' ניבת גורביץ ייפוי כוח להצביע בשם כל אחד מהם (בהתאם) באסיפות כלליות של החברה ובהתאם הגב' טלי גריפל והגב' ניבת גורביץ נחותות כבעלות השיטה בחברה ("בעלי השיטה"). מנכ"ל החברה, מר ארוי קלמן, אשר כיהן בתחום הדיווח גם כיו"ר מנורה מבטחים ביטוח בע"מ², חברה בת של החברה (להלן: "מנורה מבטחים ביטוח") מחזק, באמצעות החברה לנאמנות עובדים, נכון למועד הדוח, בכ- 2.77%³ ממניות החברה מוחזקות בידי הציבור.

החברה התאגדה בישראל (פלשתינה) בשנת 1935 כחברה פרטית בשם משרד לאחריות כללית בע"מ ולאחר מכן שינויה שם, במהלך השנים, שנינה בשנת 2006 את שמה הנוכחי.

בשנת 1982 בוצעה הנפקה לציבור של מנויות החברה בבורסה והחברה הפכה לחברת ציבורית.

נכון למועד הדוח, החברה עוסקת, באמצעות חברות בנויות בשליטתה, בכל ענפי הביטוח העיקריים, ובכל זאת, בפיתוח חיים וחיסכון ארוך טווח הכול פנסיה וגמל, בפיתוח כללי, הכול בפיתוח רכב (חובה ורכוש) ובפיתוח כללי אחר וכן בפיתוח בריאות. בנוסף, עוסקת החברה, באמצעות חברות בנויות בשליטתה, בפעולות נספנות (שאינן מהוות "תחום פעילות" כהגדרת המונח בתחום ניירות ערך (פרטי התשקיף וטיוות תהקייף, מבנה וצורה), התשכ"ט-1969), כגון פעילות מתן התchiebויות לפירעון אמצעי תשלום ומתן אשראי קמעוני ופעילות אשראי ומימון לעסקים קטנים ובינוניים (באמצעות חברה כלולה), וכן בפעולות של מתן שירות הפטת ניירות ערך והתחייבויות חייטומיות, והשקעות בנדל"ן.

כמו כן, מחזקת הקבוצה באמצעות מנורה מבטחים סוכנויות בע"מ (חברה בבעלותה ושליטתה המלאה של החברה) ובאמצעות חברות בת של שומרה חברה לביטוח בע"מ (להלן: "שומרה"), בשליטה ו/או באמצעות שיטה בסוכנויות ביטוח שונות.

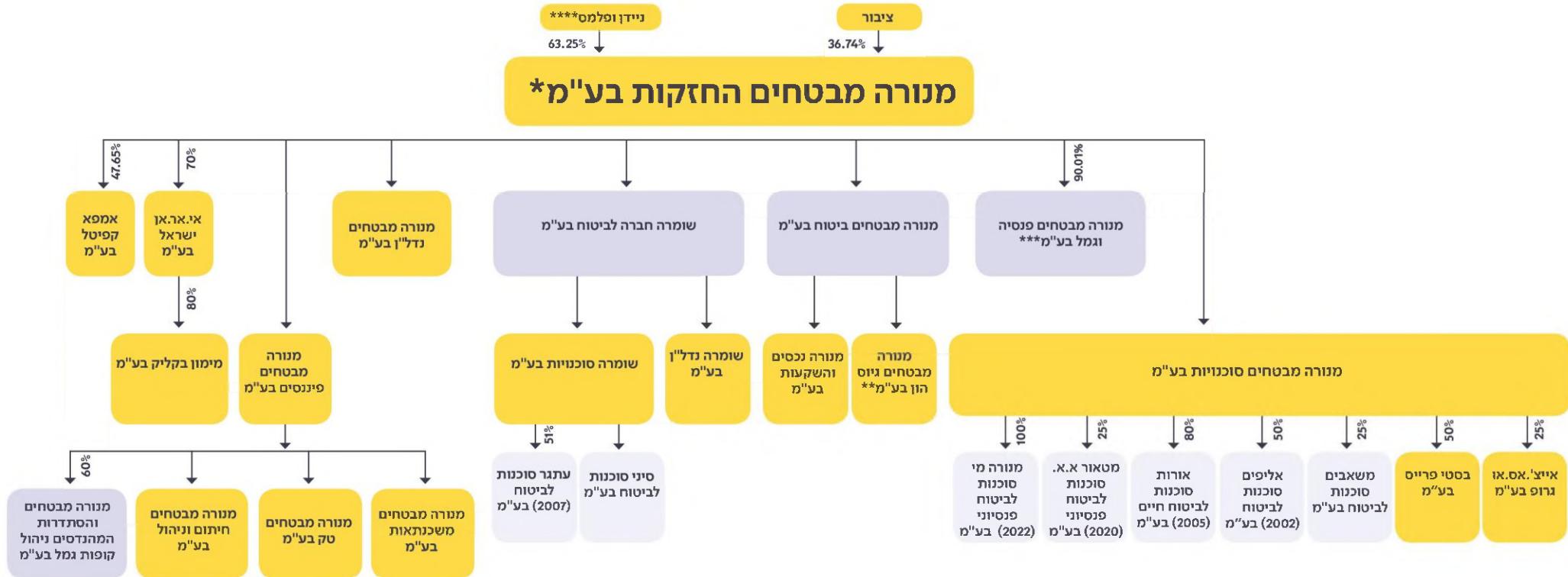
¹ בדילול מלא לאחר ניכוי המניות הרדומות שנרכשו במסגרת רכישת הצעמתה, נכון למועד פרסום הדוח – 63.18%.

² ביום 17 בנואר 2023, הודיע מר קלמן על סיום כהונתו כדирקטור ויועץ דירקטוריון מנורה מבטחים ביטוח.

³ בדילול מלא לאחר ניכוי המניות הרדומות שנרכשו במסגרת רכישת הצעמתה העצמתית.

1.2 תרשימים מבנה אחזקות הקבוצה

להלן תרשימים סכמטיים של מבנה האחזקות העיקריים של הקבוצה, נכון ליום 31 בדצמבר 2023. רשימה של החברות המוחזקות מהוותהוות של החברה מפורטת בחלק החמישי לדוח התקופתי, במסגרת תקנה 11 לתיקנות ניירות ערך (להלן: "דוח פרטיים נוספים").

לחברה החזקות לא סוחותה בחברות נוספות.

* בפועל סימון איזוי התחקה.

** בפועל סימון איזוי דוחות.

**** חרצת אג"ח שהנהה אתגר דוחות.

***** 9.99% מהנהה הקונפק של החברה מוחזק ע"י אליעזר אחזקות בע"מ.

**** לאחר ניכוי המניות הרדיומות שרכשו במסגרת הרכישה העצמית.

1.3 תחומי פעילות

הקבוצה עוסקת בתחום הפעולות הבאים:

1.3.1 **ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח**

תחום ביטוח החיים וחיסכון ארוך הטווח מעניק למבטיחים/עמיתיים אפשרות לחיסכון, לרבות פנסיוני, לטווח ארוך (פנסיות זקנה או משיכת חד-פעמיות בהגיע המבוטח/עמית לגיל הרלבנטי) (להלן: "חיסכון"), וכן בחלוקת מהמוציאים גם כיסוי לאירועים ביטוחיים הנובעים מסיכון שונים במהלך חייו הפרט, כגון: אובדן כושר עבודה, נכונות ומומות (בין כתשלום חד פעמי ובין כתשלום עיתוי) (להלן: "כיסויים ביטוחיים"). לפרטים נוספות הפעולות בתחום זה ראה פרק 2 להלן.

1.3.2 **ביטוח כללי**

הפעולות בביטוח כללי כוללת את תחומי הפעולות הבאים:

ביטוח רכב חובה: ביטוח זה הינו ביטוח סטטוטורי, על פי פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970 (להלן: "פקודת ביטוח רכב מנועי"). ביטוח זה מעניק כיסוי ביטוחי לבעל רכב ולנהג בו, מפני חממות בהם עלולים לחוב לפיקוח הפלתי' ומספרני כל חממות אחרת, שהם עלולים לחוב בשל נזק גוף שנגרם לנגן הרכב, לנוסעים בו או להולכי הרגל שנפגעו כתוצאה שימושו ברכב מנועי. לפרטים נוספות הפעולות בתחום זה ראה פרק 3 להלן.

ביטוח רכב רכוש: ביטוח זה כולל כיסוי ביטוחי לאבדן או נזק של כלי רכב מבוטחים ולחבות המבטיחים בגין נזקי רכוש שנגרמו לצד שלישו על ידו כלפי הרכב המבטיחים. ניתן לרכוש כיסוי לחבות כלפי צד שלישי בלבד או בשילוב עם כיסויים נוספים. לפרטים נוספת הפעולות בתחום זה ראה פרק 4 להלן.

ביטוח כללי אחר: תחום זה כולל את פעילות הקבוצה בתחום ענפי הביטוח הכללי, שאנו נכללים בענפי ביטוח רכב חובה או ביטוח רכב רכוש. בתחום זה, הקבוצה פועלת בשני ענפים עיקריים – ביטוח חמויות וביטוח רכוש, וכן בענפי ביטוח כללי נוספים, אשר היקף הפעולות בהם אינו מהותי. לפרטים נוספות הפעולות בתחום זה ראה פרק 5 להלן.

1.3.3 **ביטוח בריאות**

תחום זה כולל את פעילות הקבוצה בענפי הבריאות לטווח ארוך, ובכלל ביטוח הוצאות רפואיות, ביטוח מחלות קשות, ביטוח סיודי (לרבות ביטוחים קבוצתיים לקופות חולים), תאונות אישיות (טווח ארוך), ביטוח שינויים וכן ביטוח בריאות לטווח קצר, של עד שנה ובפרט, ביטוח נסיעות לחו"ל וביטוח עובדים זרים ותיירים. לפרטים נוספת הפעולות בתחום זה ראה פרק 6 להלן.

1.3.4 **פעולות אחרות**

בנוסף, לחברת פעילות אחרות שלא נכללו בתחום הפעולות שלעיל משומש שאין מהוות דין על מנת להוות תחום פעילות נפרד, ביניהם מתן התchiebiesות לפירעון אמצאי תשולם ומתן אשראי קמעוני וכן בפעולות אשראי ומימון לעסקים קטנים ובינוניים, מתן שירות הפטת ניירות ערך והתחייבויות חיומות, פעילות השקעות בנדל"ן באמצעות מנורה מבטחים נדל"ן בע"מ, ופעולות השקעה בחברות הקשורות נסיפות, כמו פרט בסעיף 7.4.3 להלן.

כמו כן, מחזיקה הקבוצה במספר סוכנויות ביטוח ממופרט בתרשימים מבנה האחזקות של החברה ובסעיף 1.2 לעיל.

תיאור תחומי הפעולות של הקבוצה יעשה בנפרד, למעט בעניינים הנוגעים לכל תחומי הפעולות של הקבוצה, אשר יתוארו ייחדיו, במסגרת סעיף 7 להלן.

תחומי הפעולות דלעיל, כפויים להוראות הדין החלות על מבטחים, לרבות חוק הפיקוח וחוק חוזה הביטוח, והתקנות שהוצאו על פיהם וכן להוראות הממונה, כפי שמתפרסמות מעט לעת.

למגבלות החקיקה המרכזיות החלות על תחומי הפעולות, ראה סעיף 7.1.1 להלן.

1.4 השקעות בהון התאגיד ועסקאות במניותיו

לא בוצעו השקעות בהון החברה בשנתיים שקדמו למועד דוח זה, וכן למיטב ידיעת החברה, לא התבכשו עסקאות מהותיות שנעשו על ידי בעלי עניין בחברה מחוץ לבורסה. לתכנית רכישה עצמית של מנויות החברה ראה סעיף 1.5 להלן.

1.5 חלוקת דיבידנדים

בחודש דצמבר 2021 אימצה החברה מדיניות חלוקת דיבידנד לפחות לשנת 2022 תחולן החברה דיבידנד לבני מניותיה בשיעור של לפחות 35% מהרווח השנתי הרואי לחולקה, בכפוף לעמידה במבחן החלוקה הקבועים בחוק החברות, ובכפוף למגבלות ותנויות פיננסיות. לפרטים נוספים ראו דיווח מיידי מיום 19 בדצמבר 2021 (אסמכתא 2021-01-111307) וכן באור 15 לדוחות הכספיים.

בחודש ינואר 2022, אישר דירקטוריון החברה תכנית לרכיבת עצמית של מניותיה בסכום של עד 100 מיליון ש"ח, אשר מהו "חלוקת" כהגדרתה בחוק החברות, וזאת מעבר למדיניות הדיבידנד שאימצה החברה כמפורט לעיל. לפרטים נוספים ראה דיווח מיידי מיום 31 בינואר 2022 (אסמכתא: 2022-01-013273). בחודש נובמבר 2022, הושלמה במלואה רכישת המניות בהתאם לתוכנית ונרכשו על ידי החברה 1,388,921 מניות אשר הפכו למניות רדיומות, המהוות 2.19% מהונה המונפק והנפרע של החברה. צוין, כי בחודש פברואר 2024 הבשילו חלק מהאופציות שהוקצו לניצעים במסגרת תוכנית האופציות האמורה וכפועל יוצא מזה הוקצו חלק מהמניות הרדיומות בהתאם למימושים שייבצעו הניצעים והפכו למניות סחריות.

בחודשים מרץ ואוגוסט 2023, ובהתאם למדיניות חלוקת הדיבידנד הכריזה החברה על חלוקת דיבידנד בהיקף כולל של כ- 100 מיליון ש"ח אשר חולק בחודש אפריל 2023 ושל 75 מיליון ש"ח אשר חולק בחודש ספטמבר 2023. לפרטים ראה דיווחים מיידיים של החברה מימים 29 במרץ 2023 (אסמכתא: 2023-01-034203) ו- 29 באוגוסט 2023 (אסמכתא: 2023-01-099861).

נכון למועד הדוח יתרת הרווחים הרואים לחולקה, כמשמעותם בחוק החברות, הינה 5,270 מיליון ש"ח. המידע בדבר מגבלות על חלוקת דיבידנד וכן על חלוקת דיבידנד לאחר תאריך המאזן, ראה סעיפים 11 ו- 13 לדוח הדירקטוריון בהתאם.

1.6 דיבידנדים לחברות מוחזקות

בתוקופת הדוח, חולקה חברות הבת מנורה מבטחים וגמל דיבידנד כולל בסך של 100 מיליון ש"ח (כאשר חלקה של החברה הינו בסך של 90 מיליון ש"ח). כמו כן חולקה חברת הבת NERIN דיבידנד כולל בסך של 13 מיליון ש"ח (כאשר חלקה של החברה הינו בסך של 9 מיליון ש"ח).

ל מידע בדבר חלוקת דיבידנדים לאחר תאריך המאזן, ראה סעיף 13 לדוח הדירקטוריון.

חלק ב'

תיאור ומידע על תחומי הפעילות של התאגיד

2. תחום ביטוח חיים וחייסכון ארון טווח

2.1 תיאור כללי של התחום

תחום פעילות זה כולל את פעילויות ביטוח החיים, המנוולות באמצעות מנורה מבטחים ביטוח, והכולל ניהול כספי חיסכון, לרבות חיסכון פנסיוני וכיסוי לאירועים ביטוחיים הנובעים מסיכון שונים במהלך חייו הפרט, כגון: ביטוח למקרי מוות, נכונות ואובדן כושר עבודה. בנוסף, בתחום החיסכון ארון הטווח (חיסכון פנסיוני), הקבוצה מנהלת קרנות פנסיה, קופות גמל וקרנות השתלמות, באמצעות מנורה מבטחים פנסיה גמל, ובאמצעות מנורה מבטחים מהנדסים.

לאורך השנים, חלו שינויים רבים בתחום החיים והחיסכון ארון הטווח, אשר השפיעו או עשויים להשפיע על פעילות הקבוצה בתחום, וזאת לאור שינויים ורפורמות רגולטוריות שעיקרן הגברת התחרות והשיקופות ושיפור רמת הדיגיטציה הקיימת בשוק, בין היתר, באמצעות המסלקה הפנסיונית ואטר "הר הביטוח" של רשות שוק ההון, האחדת מוצרים וקביעת קרנות פנסיה ברירת מחדל (ראה סעיף 2.1.2 להלן) שמטרתן עידוד התחרות והורדת דמי ניהול בשוק החיסכון הפנסיוני.

מדיניות זו של הממשלה והמונה באהה לידי ביטוי בראפורמות מקיימות בענף, שמתבצעות באופן תדרי וגורמות לשינויים גדולים בתנאי התחרות ובפעולות הגורמים הפעילים בשוק. ראה סעיף 2.3 להלן.

למגבלות החוקה המרכזיות החלות על הקבוצה בפועל בתחום ביטוח חיים וחייסכון ארון טווח וכן בכלל פעילות הקבוצה, ראה סעיף 7.1.2 להלן.

להלן ותוארו בתמצית עיקרי הרפורמות המרכזיות אשר הונחו בענף בשנים האחרונות.

2.1.1 מסלקה פנסיונית

במחצית השנייה של שנת 2013, החלה לפעול המסלקה הפנסיונית. מטרת המסלקה הפנסיונית הינה ניהול מסלחת מידע וכיספים בתחום החיסכון ארון הטווח, תוך הסדרת משקל העבודה בין כל הגופים המוסדיים, החסכים, המעסיקים, גורמים מתפעלים, היועצים והsocנאים הפנסיוניים. מטרת המסלקה הפנסיונית הינה, בין היתר, יוועל תהליכי העבודה ובקרה, תוך שיפור מהימנות קליטת הכספיים, והגברת זמינות המידע והשיקופות ניהול חסכנות הציבור.

במסגרת זאת פורסם חוזר שענינו "מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני" (להלן: "חוזה מבנה אחיד"), אשר כולל נספחים שונים המגדירים את המבנה האחד להעברת נתונים למסלולquia בייחס לסוגי אירועים שונים. חוזר זה מתוקן מעת לעת, ועתיד להיות מתוקן עוד מספר פעמים במהלך השנים הבאות עד אשר תסדרנה רוב הפעולות שבahn נדרשים חילופי מידע בין גופים מוסדיים, בעלי הרישון, המעסיקים, הגורמים המתפעלים, והמסלקה וכן לצורך ביצוע פעולות.

בנוסף, פורסם חוזר "אופן הפקדת תשומות לקופת גמל" (להלן: "החוזה") המסדר את אופן התשלום והדיווח במבנה אחיד (המכונה "מסלול מעסיקים") לגופים המוסדיים והיזון חוזר למעסיקים, לרבות באמצעות המסלקה. כניסה לתוקף של החוזר וממשך המעסיקים מתבצעת בצורה מדורגת.

עד כה יושם החוזר וממשק המעסיקים על ידי המעסיקים של רוב העובדים בישראל (מעסיקים של לפחות 10 עובדים). החל מחודש פברואר 2023, הורחבת תחולת החוזר וממשך המעסיקים על מעסיקים שלהם בין 3 ל- 9 עובדים ועל מעסיקים עם 1-2 עובדים

החל מחודש יוני 2024. החוזר וממשך המעסיקום הביאו לשיפור היעילות התפעולית של הגוף המוסדיים בכל הנוגע לטיפול בעסקים שכבר הגיעו לדו"ח בתוכנות ממשך המעסיקום.

מאגר ההוראות המורכב שנוצר (ושעתיד עוד להווצר בהמשך) מחייב את הגוף המוסדיים להקים השקעות ניכרות כדי לעמוד בדרישות הטכנולוגיות המורכבות הנדרשות כדי ליתן מענה אמין בלוחות הזמן הקצובים שנקבעו.

בחודש יוני 2021, התרנסמו תיקונים לחוזרי אופן הפקדת תשומות לקופת גמל, מבנה אחדיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני וחובת שימוש במערכת סליקה פנסיונית ("חזר מבנה אחדיד"), וזאת במסגרת ניסיון של הממונה לקדם את מיכון התנהלות הפנסיוני לראית שנת 2025. בתיקוני החוזרים נכללים שינויים רבים באופן התנהלות הגוף המוסדיים, ובכלל זה, קיצור מהותי שללוחות הזמן (עד כדי מtan מענה מיידי בחלה מהמרקם) לטיפול באירועים שונים. בחודש פברואר 2023, פורסם חזר הדוחה פעם נוספת את מועד התחלת של חלק מהשינויים שבחוזה מבנה אחדיד. בחודש דצמבר 2023, התרנסמה טוותת תיקון של חזר מבנה אחדיד, שבו שוב נדחה מועד תחילת של חלק מהשינויים ובנוסף הוצע לבצע שינויים נוספים בחוזר.

התיקונים בחוזרים צפויים להביא להתייעלות מסוימת נוספת אצל הגוף המוסדיים, וכן לשיפור מסוימת בשירות הנינתן ללקוחות, ויחיבו את הגוף המוסדיים להקים משבבים רבים בהיערכות הנדרשת לצורך יישום התיקונים הנ"ל.

2.1.2 דמי ניהול

בשנתיים האחרונות, פורסמה שורה של הוראות, שימושיפות או עשוות להשפיע על גובה דמי ניהול הנגבים במוצרים הפנסיוניים השונים:

קרן פנסיה ברירת מחדל

בחודש יולי 2016, פורסם חזר שענינו "הוראות לעניין בחירת קופת גמל" (להלן: "החוזה"). במסגרת החוזר נקבע כי ייבחרו קרנות פנסיה מקיפות שתשתמשנה כקופות ברירת מחדל של כל העובדים במשך שלא בחרו באופן אקטיבי בקופת גמל אחרת, ומשמעותם לא ערך מכרז עצמאי מטעמו בעניין זה, בהליך תחרותי שותקיים אחת ל- 3 שנים, ושהחברות המנהלות שיזכו בהליך יהיו מחויבות לתנאי המכרז במשך 10 שנים ממועד הצטרפות העממית. בנוסף, נקבעו התנאים והקריטריונים שבהם יכולים מעסיק וארגון עובדים לקיים כאמור הליך תחרותי مثل עצם לצורך בחירת קרן פנסיה, קופת גמל לחסוך או קרן השתלמות שתהווה קופת ברירת המחדל של עובדיהם.

החל משנת 2016, מתקיים מעת לעת הליכים תחרותיים ע"י הממונה, לפי כללים שהבע, לצורך בחירת קרנות ברירת מחדל הנבחרות לתקופה מסוימת (שנתיים או שלוש, לפי העניין). בחודש יולי 2021, פורסם הממונה הליך חדש לבחירת קרנות ברירת מחדל נבחרות, שבאמצעותו נקבעו קרנות הפנסיה שירויו, החל מחודש נובמבר 2021 קרנות ברירת מחדל הנבחרות לתקופה של שלוש שנים. בדומה להליך התחרותי הקודם, נקבע בהליך זה, כי קרנות ברירת המחדל הנבחרות חייבות לגבות דמי ניהול בשל מקבי קצבה חדשים שיירשו לפנסיה במהלך תקופת שלוש השנים האמור, שלא יעלו על 0.3% מהנכסים העומדים כנגד התחרויות כלפיהם (במונחים שנתיים). בחודש ספטמבר 2021, פורסמו פרטי 4 הקרנות שנבחרו במסגרת ההליך האמור. דמי ניהול המקסימליים ש-4 הקרן הנ"ל רשויות לגבות הינם 0.22% מהΖבירה (במונחים שנתיים) ו-1% מהפקדות.

בחירת קרנות ברירת מחדל בהליכים התחרותיים הקודמים השפיעה על מספר העמיטים החדשניים שמצטרפים לקרנות הפנסיה שבניו הוקבצה והביאו להאטה בקצב הגידול

המתmeshר במספר העמידים המבוחכים ("עמידים פעילים") בקרנות פנסיה אלה. יש לציין, כי התחרות בתחום הפנסיה בשנת 2023 התקיימה בין כל קרנות הנסניה הפעולות בשוק – ועוצמת התחרות מול קרנות הנסניה האחרות אינה נופלת מזו של קרנות ברירת המחדל.

לשינויים רגולטוריים נוספים, קיימים וצפויים אשר עשויים להשפיע על דמי הנהול ראה סעיף 7.1.2 להלן.

2.2 מוצרים ושירותים

סעיף זה כולל תיאור כללי ותמציתי של מאפייני המוצרים ו שימושיהם, מהות הכספיים הביטוחיים, השוקים העיקריים, מגמותו ושינוייהם בביטחון וביצועם. התנאים המלאים והמחיבים הם התנאים המפורטים בכל תקנון, פוליסה ו/או חוזה ביטוח, לפי העניין. התיאור הינו לצרכי דוח זה בלבד ולא ישמש לצרכי פרשנות הפלישה. לפירוט בדבר הוראות הרגולציה החלות על המוצרים והשירותים בתחום, ראה סעיף 7.1.2 להלן.

2.2.1 מוצרים איחדים

לצד ייצור מבנה אחד להעברת מידע וביצוע פעולות, במסגרת חזר מבנה אחד, החל מהמוניה לעדם איחדות גם בגין מוצרים עצם. עד כה פורסמו נוסחי תקנון תקוני בגין חלק ממורים החיסכון ארוך הטווח השונים והגופים המוסדיים חוובו בהתאם את תקנון המוצרים שלהם לתקנון הנ"ל. במסגרת זו כבר הפקו קרנות הפנסיה המקיימות, קופות הגמל לחיסכון, קופות הגמל להשקעה ו קופות הגמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילדים, למוצרים בעלי תקנון אחד, עם שינויי מינוריים בין גוף לגוף.

2.2.2 ביטוח חיים

ענף ביטוח החיים מעניק כסוי לאירועים ביטוחיים הנובעים מסיכון שונים במהלך חייו הפרט, כגון: אובדן כושר עבודה, נכות, מוות (להלן: "כספיים ביטוחיים"), כאשר ישנן תוכניות ביטוח המשלבות בתוכן גם מרכיב של צבירה כספית (להלן: "חיסכון"), לרבות הבטחת תוחלת חיים. השימוש בין שני המרכיבים (כספיים ביטוחיים וחיסכון) בפולישה משולבת או בפוליסות נפרדות תלוי בחירת המבוחך ובऋקו האישיות. פוליסות ביטוח חיים הינה פוליסות ארוכות טווח הנינתנות לרכישה באופן עצמאי או במסגרת יחסית עובד מעסיק כ捨יר או כבעל שליטה ("bijtch menehalim").

תיאור כללי

הקבוצה משוקת פוליסות ביטוח מנהלים, פוליסות ביטוח לעצמאים (הכפופות לתקנות קופות הגמל) וכן פוליסות ביטוח פרט. פוליסות אלה כוללות מרכיב חיסכון הוני (האפשר לשனור את ערכיו הכספיים בסכום חד פעמי) או קצבתי (האפשר לambilת קצבה חודשית לכל ימי חייו ו/או לשאריו) או שילוב ביניהם (לפי בחירת המבוחך ובכפוף להוראות הדין) וכן לעיתים כסויים ביטוחיים למיניהם, או כל אחד מהמרכיבים שהוזכרו בנפרד מאחרים (כספיים ביטוחיים שונים בלבד או חיסכון לסוגיו בלבד). בחלק ממורים החיסכון, רשאי המבוחך לבחור בין מספר מסלולי השקעה מוגדרים, הנבדלים זה מזה בתמיהל ההשקעות.

סוגי תוכניות ביטוח בענף ביטוח החיים

להלן פירוט סוגי המוצרים והתכניות העיקריים בביטוח חיים שמשווקת הקבוצה:

■ **פוליסת "סטטוס"**

פוליסה שה_kvוצה החלה בשיווקה בשנת 2004. בפוליסה זו קיימת הפרדה מוחלטת בין הcisויים הביטוחיים, החיסכון וההזאות. הפוליסה משווקת כפוליסת ביטוח מנהלים, ביטוח פרט או ביטוח תגמולים לעצמאים. הפוליסה הינה פוליסה משתתפת ברוחים כוללת מספר מסלולי השקעה ביןיהם וכל המבוצת לבחור, כאשר ברירת המחדל הינה השקעה במסלול מותאם לגיל המבוצת. החל משנת 2013, בהתאם להנחיות הממונה, הקבוצה משווקת עבור לקוחות שכירים ועצמאים שגילם אינו עולה על 60 שנים, פוליסות "סטטוס 2015", המאפשרות כקופות גמל שאינן כוללות מקדם קצבה להבטחת תוחלת חיים ועבור לקוחות שכירים ועצמאים שגילם עולה על 60 שנים, פוליסות "סטטוס" הכוללות מקדם קצבה להבטחת תוחלת חיים. החיסכון הצבור בפוליסה משקע באחד או יותר ממגוון מסלולי ההשקעה שעומדים לרשות המבוצת ועל פי הנחיותנו. מהחיסכון המשקע כאמור כמפורט מנווכים דמי ניהול על פי המוסכם בין החברה למבוצת.

■ **פוליסת TOP FINANCE⁴**

פוליסה שה_kvוצה החלה בשיווקה בשנת 2005. פוליסת ביטוח זו כוללת מרכיב חיסכון בלבד, ומשווקת כפוליסת פרט. החיסכון הצבור בפוליסה משקע באחד או יותר ממגוון מסלולי ההשקעה שעומדים לרשות המבוצת ועל פי הנחיותו. מהחיסכון המשקע כאמור מנווכים דמי ניהול על פי המוסכם בין החברה למבוצת.

■ **ביטוח חיים רиск טהור**

במסגרת פוליסות ביטוח אלו משווקת הקבוצה גם פוליסות ביטוח רиск ייעודיות המשמשות כבטיחה למקרה מוות לנוטן המשכנתה (לרבבות פוליסה אגב הלואה לדירות לבני מוגבלות מקצתת חיים, בהתאם להוראות הדין). הפוליסה מאפשרת גם שילוב ביטוח מבנה הדירה בגין נלקחה ההלוואה.

■ **ביטוח רиск קבוצתי**

פוליסות מסווג רиск קבוצתי משווקות בדרך כלל למקומות או איגודים המייצגים קבוצת מבוטחים בעלי זיקה מסוימת, המונוניים בטיח את חברי הקבוצה בכיסוי למקרה מוות הכספיות לתיקנות ביטוח חיים קבוצתי, וכן cisויים ביטוחיים קבוצתיים נוספים, אשר הפרימה נגبية בדרך כלל באמצעות בעל הפוליסה עבור כל המבוטחים בקבוצת.

■ **ביטוח אובדן כושר עבודה**

כיסוי המעניק למבוטח, לאחר תקופת המתנה, בדרך כלל של מספר חודשים ממועד מקרה הביטוח, תשלום חודשי ו/או שחרור מתשלום פרמיה בתקופת אי הכשר במקרה של נוכחות הגורמת לאובדן כושר עבודה, מלא או חלקו, כתוצאה ממחלת או תאונה. כיסוי זה נמכר ככיסוי עיקרי או ככיסוי נוספת בפוליסות ביטוח אחרות. הכספי האמור נמכר לקוחות שכירים ועצמאים.

⁴ נתוני הפרמיות והפדיונות של פוליסות אלה אינם נכללים בדוח עסקית ביטוח חיים.

■ **ביטוח אובדן כושר עבודה קבוצתי**

פוליסות מסווג אובדן כושר עבודה קבוצתי משוקחות בדרך כלל לבעלי מקצועים, ומענקות לעובדים המבוטחים, לאחר תקופת המתנה של מספר חודשים ממועד מקרה הביטוח, תשלום חודשי ושחרור מתשלום פרטיה בתקופת אי היכולת במקורה של נוכות הגורמת לאובדן כושר עבודה, מלא או חלקי, כתוצאה ממחלתה או תאונה. הpolloיסות כפונות לתקנות אובדן כושר עבודה קבוצתי, כאשר הפרטיה נגנית בדרך כלל באמצעות בעל הpolloise עבור כל המבוטחים בקבוצת. ראה גם סעיף 7.1.2.1(ויא).

■ **ביטוח משלים לביטוח נוכות בקרן הפנסיה (מטריה TOP)**

כיסוי המעניין لمבוטח שהינו עמיות פעיל בקרן הפנסיה תשלום חודשי ו/או שחרור מתשלום פרטיה ודמי גמולים בקרן הפנסיה בתקופת אי היכולת במקורה של נוכות הגורמת לאובדן כושר עבודה, מלא או חלקי, כתוצאה ממחלתה או תאונה, כאשר העמידה, למטרות היוטו מבוטח בביטוח נוכות בקרן הפנסיה, לא זכאי לקבל מקרן הפנסיה תשלום של קצבת נוכות.

הפיizio כאמור ישולם בגין אחד או יותר מהמקרים הבאים, לפי בחירתו של המבוטח: (א) במקורה שבו העמידה מצוי בתקופת אכשרה בקרן הפנסיה; (ב) במקורה שבו העמידה בחר לבטה את עיסוקו הספציפי במבחן מהכיסוי הקיים בקרן הפנסיה לפי השכלתו, הכשרהו וניסיונו של העמידה; (ג) כיסוי המעניין פייזו כספי בשל קיוז קצבת הנוכות מגורם ממשלתי אשר קיוזה על ידי קרן הפנסיה.

החל מחודש אוקטובר 2021, ה piiiso משוקן גם כpolloise קבוצתית לבעלי מקצועים עבור עובדייהם.

■ **ביטוח למקורה נוכות מקדוצעות**

כיסוי המעניין למבוטח סכום כספי חד פעמי במקורה של תאונה או מחלתה הגורמות לכך שהמבוטח נמצא במצב של נוכות מקדוצעות מוחלטת ותמידות.

■ **polloisot ללקחות גיל השלווי**

polloisot המיעודות למtan מענה לצרכים והעדפות שונות של הלקחות לקרה גיל הפרישה על דרך קליטת כספים חד פעמיים לצורך תשלוםמים עיתויים, עם ולא הבטחת מkadם קצבה; תשלוםמים לתקופה מוגדרת מראש; תשלוםמי קצבה מיידיים או עתידיים, לתקופות שונות.

היחסון הצבור בpolloise משוקע באחד או יותר מSEGUN מסלולי ההשקעה שעומדים לרשות המבוטח ועל פי הנחייתו, כאשר ברירת המחדל הינה השקעה במסלול מותאם לגיל המבוטח. מהיחסון המשוקע כאמור מנוכנים דמי ניהול על פי המוסכם בין החברה למבוטח.

■ **מוסרים ייעודיים להסדרי פרישה ופרישה מוקדמת**

הקבוצה משוקחת למשרדי הממשלה, מוסדות וגופים גדולים במשק,polloisot ייעודיות לפרישה ולפרישה מוקדמת. הpolloisot (הןpolloisot הכספיות לתקנות קופות גמל והןpolloisot פרט, לפי העניין) מצויות פתרונות של אוניה לתקופת הפרישה המוקדמת, קצבת זקנה, קצבאות לשאים וכיו"ב, והן משלימות או מוסף על ההסדרים הפנסיוניים הקיימים אצל גופים אלו. הpolloisot, שנערכות מרבית המקרים במסגרת הליך מכרז שמצוע על ידי הגופים האמורים לעיל, מותאמות ספציפית לצרכי כל אחד מהגוףים בהתאם להסדרי הפרישה שנערכים עם עובדייהם. מרבית המקרים הpolloisot

הוויודיות מבטיחות לפורשים (במסגרת הפרישה המוקדמת ו/או הפרישה) קצבה או אנוונה צמודה למדד, ללא דמי ניהול, ורווח הקבוצה מקרוו במרוחה הריבית ותוחלת חיים שונה מערכת הקבוצה.

להלן פירוט סוגי המוצרים והטכניקות העיקריים בביוחוי חיים שהקבוצה שיווקה ועדין מתקבלות בגין הפקדות ו/או פרמיות שוטפות:

■ **פוליסת "עדיף"**

עד לסוף שנת 2003 שיווקה הקבוצה פוליסת ביוחוי "עדיף" בה דמי הביטוח מפוצלים בין מרכיב הרиск (כולל הוצאות) לבין מרכיב החיסכון, כאשר היחס בין המרכיבים כאמור, נקבע על ידי בעל הפוליסת או המבוטח. החיסכון הצבור בפוליסות מסווג זה שווה עד שנת 1990, הינו צמוד למדד המחיר לצרכן בתוספת ריבית הרשומה בהן. הפוליסות ששווקו החל משנת 1991 ועד לסוף שנת 2003, הינו פוליסות "משתפות ברוחים" (תלוויות תשואה) כאשר קיימת לבוחר בין תשלום הונוי, תשלום קצבתי או שילוב של שני אלו. דמי ניהול נקובים בתנאי הפוליסה. לאור תיקון 3 לחוק הגמל הצבירה בפוליסה בגין הפקדות מינואר 2008 ואילך (בפוליסות הכופאות לתקנות קופות גמל) מיועדת لكצבה.

■ **פוליסת "מעורב" (מסורתית)**

עד לסוף חודש יוני 2001, שיווקה הקבוצה פוליסת ביוחוי מסוג "מעורב" (מסורתית), אשר סכום הביטוח בה מורכב מרכיב החיסכון בתוספת מרכיב הרиск, כשהם שלבים יחדיו. בקרות מקרה ביטוח (מוות או תום תקופה) משולם סכום הביטוח הקבוע מראש, הנקבע בפוליסה. החיסכון הצבור בפוליסות מסווג זה שווה עד שנת 1990 הינו צמוד למדד המחיר לצרכן בתוספת ריבית הרשומה בהן. הפוליסות ששווקו החל משנת 1991 ועד לסוף חודש יוני 2001, הינו פוליסות "משתפות ברוחים" (תלוויות תשואה). דמי ניהול נקובים בתנאי הפוליסה. פוליסה זו, הונפקה במקור לרוב כפוליסת הונית (אם כי בחלק מהפוליסות קיימנס נספח לקצבה). לאור תיקון 3 לחוק הגמל הצבירה בפוליסה בגין הפקדות מינואר 2008 ואילך (בפוליסות הכופאות לתקנות קופות גמל) מיועדת لكצבה.

■ **bijutoh_lmekra_moot_mataona**

כיסוי המעניין למוטבים בקרה מoot של המבוטח כתוצאה מתאונה, סכום כספי חד-פעמי. בעקבות תיקון להוראות החוזר המאוחד (שער 6 חלק 3 פרקים 2, 1 – 4) שעוניינו bijutoh_taanot_aishiot_hofsek, החל מחודש מאי 2021, השווק של כיסוי מoot מתאונה.

■ **bijutoh_lmekra_nicot_mataona**

כיסוי המעניין למבוטח בקרה נicot כתוצאה מתאונה, סכום כספי חד-פעמי. בקרה של נicot מלאה ותמידית ישולם סכום הביטוח במלואו, ובקרה של נicot חלקית ישולם סכום ביוחוי יחסית סכום הביטוח המלא בהתאם לטבלה הקבועה בפוליסה. בעקבות תיקון להוראות החוזר המאוחד (שער 6 חלק 3 פרקים 2, 1 – 4) שעוניינו bijutoh_taanot_aishiot_hofsek, החל מחודש מאי 2021, השווק של כיסוי נicot מתאונה.

2.2.3 פנסיה

ענף הפנסיה מעניק למבטחים אפשרות לחיסכון פנסיוני לטווח ארוך (קצתת זקנה), וכן כסוי למקורה נכות (קצתת נכות) ומות (קצתת שאריים).

2.2.3.1 קרן פנסיה חדשה מקיפה "מנורה מבטחים פנסיה" (לשעבר – "մבטחים החדש")

הקרן מעניקה כסויים למקורי מות, אובדן כושר עבודה ופרישה לפנסיה בגין זקנה. החל מחודש מרץ 2005, הקרן מתנהלת כ"קרן תשואה", שבה נוצר לזכות כל עניות בהן (כל עוד אין מקבל פנסיות זקנה מהקרן) סכום קבוע, שחלוקתו במקדם אקטוארי מתאים תניב את פנסיות הזקנה שייהי זכאי לה בגין הפרישה, בהתאם לנתחנו האישיים ולבחירתנו בפנסיות שאירום ובתקופת תשלוםם מוגטחים. כמו כן, מוענק לעמית מוגטח כסוי ביוטוח למקורי נכות ומות לפני הפרישה, כאשר כסויים אלו ימומנו על ידי ניכוי עלות הסיכון מחשבון העמית מדי חדש בחודשו. היקף הכספיים יקבע לפי מסלול הביטוח בו בחר העמית.

העלות המצתברת של הכספיים הביטוחיים שיינטנו לעמית بعد תקופת ביתוחו לא תעלה על 35% מדמי הגמלים, שיופקדו עבורו במרכיבו התגמלים בהן. ההפקודות לקרן מוגבלות בתקרה חודשית של עד 20.5% מכלל השכר המוצע בשוק (בשנת 2023 עמדה תקרת ההפקדה החודשית על 4,867 ש"ח, ובשנת 2024 היא עומדת על 5,140 ש"ח), המוחשבת באופן מצטבר עבור כל שנת מס בנפרד.

ב"מנורה מבטחים פנסיה" תשעה עשר מסלולי השקעה, וכן שלושה תיקו השקעה לניהול נכסיו הקרן כנגד התחייבות הקרן למקבלי קצבה. התקנון מתוקן מעט לעת, באישור הממונה או לפי דרישתו.

קרן פנסיה מקיפה חיבת להשקיע 30% מנכסיה באגרות חוב מיועדות מסווג "עריך" שמונפקות על ידי מדינת ישראל או באפיק השקעות מוגטח תשואה. התשואה של אגרות החוב המיועדות ואפיק ההשקעות מוגטח התשואה מוקצחות 60% לתיק הנכסים של הקרן כנגד התחייבות למקבלי קצבה, והיתרה מוקצית למסלולי השקעה של העמיתים. החל מיום 1 באוקטובר 2022, לא מונפקות לקרנות הפנסיה אגרות חוב מיועדות חדשות (בגין הפקודות חדשות ובгин אגרות חוב מיועדות שפוקעות) והן הוחלפו בתחייבות של המדינה, בגין אגרות חוב מיועדות שפוקעות) ולהשלמת תושואה של 30% מנכסיו הקרן הפנסיה, להשלים את התשואה של קרן הפנסיה לתשואה יעד של 5.15% בתוספת הפרשי הצמדה למדד ("תשואת היעד") – וזאת בהתאם לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשתתפות יודי התקציב לשנות התקציב 2021-2022), התשפ"א-2021. בהתאם לחוק האמור הוקמה קרן להשלמת תשואה שמנוהלת על ידי המדינה, ושהמדינה תעבור אליה את התשלומים הנדרשים לצורך העמידה בתחייבות להשלמת הפרשי התשואה.

במקביל, הקרן הפנסיה מעמידה נכסים כנגד התחייבות להשלמת התשואה הניל', והם מנוהלים באפיק השקעה מוגטח תשואה ומושקעים בשוקי ההון בישראל ובעולם (בהתאם למדייניות ההשקעות של מסלול ההשקעות בעל היקף הנכסים הגדל ביותר בקרן הפנסיה, או מסלול השקעות אחר מתווך מסלולי ההשקעות של הקרן שיבחר באופן שיקבע על ידי שר האוצר באישור ועדת הכספיים). התחייבות של המדינה תיבחן החל מיום 5 שנים ממועד תחילת החוק (ביחס לכל חדש בנפרד) – ככל שייתברר שהתשואה שהושגה בגין הנכסים

שההעמדו כנגד ההתחייבות בחודש מסויים נמכה מתשואה היעד החמש שנתיות, המדינה (באמצעות הקאן להשלמת תשואה הנ"ל) תעבור לרkon הפנסיה את הפרש, וככל שיוטברר שהתשואה שהושגה גבוהה מתשואה היעד, תעבור הקאן הפנסיה את הפרש לקאן להשלמת תשואה הנ"ל. לפירות אודות הוראות משלימות שפורסמו בהמשך לחוק התייעלות הנ"ל – וראה בסעיף 7.1.2.2(ח) להלן.

2.2.3.2 קאן פנסיה חדשה כללית "מנורה מבטחים משלימה" (לשעבר – "mbטחים החדש פלוטס")

הkan הוקמה בשנת 1997, והינה kan פנסיה חדשה כללית (המכונה "kan כללית" או "kan משלימה"), המועדת בעיקר להפקות דמי גמולים משכר העולה על כפל השכר המוצע במשה וכן להפקות חד-פעמיות לצורר רכישת קצבה לגיל פרישה.

בהתאם לתקנון, ניתן כיסוי פנסיוני מكيف בדומה לכיסוי שבkan המקיפה לעמית שרצה בכך, במסלולי ביטוח שונים שביניהם יוכל העמית לבחור, אך נשמרת האפשרות לבחור במסלול יסוד, כמובן – ללא כיסויים ביטוחיים למקרה נכות או פטירה לפני הגעה לגיל פרישה. ב"מנורה מבטחים משלימה" ישנה עשר מסלולי השקעה, וכן שני תיקי השקעה לניהול נכסיו kan שכנגד התchiaיות הקאן למקבלו קצבה. התקנון מתוקן, מעת לעת, באישור הממונה או לפי דרישתו.

למרות מספר המבוטחים ב"מנורה מבטחים משלימה" גבוה מהרף שנקבע בהוראות הממונה כרף שמעליו אין חובה לרכוש ביטוח משנה במסלולי הביטוח, לאחר שהיקף נכסיו העממיים במסלולי הביטוח בkan עדין לא הגיע למסה קרייטית הדרישה לפיזור ויעיל של הסיכון הדמוגרפי, נרכש ביטוח משנה במסלולי הביטוח מנורה מבטחים ביטוח והוא צפוי להוסיף ולהירכש עד לקיומה של מסה קרייטית כאמור.

2.2.4 גמל

ענף קופות הגמל מעניק לחוסר (להלן: "עמותה") אפשרות חיסכון לטוווח בגיןו (kanות השתלמות) או ארוך (קופה גמל לחסכו⁵), תוך קבלת הטבות מס שונות ואפשרות, בתנאים מסוימים, למשיכת הסכומים שנצברו כסכום חד פעמי. מנורה מבטחים פנסיה וגמל, מנהלת קופות גמל מ- 5 סוגים שונים: קופות גמל לחסכו (שלענין הכספיים שהופקדו בהן עד סוף שנת 2007 מוסיפות להנתנהל קופות גמל לתגמולים), kanות השתלמות, קופות מרכזיות (לפיוצוים, וכן קופת גמל מרכזית להשתתפות בפנסיה תקציבית), קופת גמל למטרה אחרת וקופות גמל להשקעה (לרובות קופת גמל להשקעה – חסכון ארוך טווח ליד). מנורה מבטחים מהנדסים מנהלת kan השתלמות.

קופות גמל לחיסכון וקופות גמל אישיות לתגמולים הן קופות גמל לטוווח ארוך (משיכת בסכום חד פעמי מקופה אלו תתאפשר רק בהתקיים תנאים מסוימים).

⁵ קופות אלו נקרו עד לשנת 2008 קופות גמל לתגמולים, ובין השנים 2008 ל- 2015 נקרו קופות גמל לא משלמות לказבה.

קרןנות השתלמות הינה קופות גמל לטוווח ביןנו.

קופות מרכזיות לפיצויים (שנסגרו בפני הפקדות משנהת 2011 ואילך) וה קופות גמל למטרות אחרות הינה, בדרך כלל, קופות גמל לטוווח קצר, המיעדות לעמידים מסוימים בלבד.

קופות גמל להשקעה מיעדות לתשלום סכום הוני לעמיד עצמאי. הפקדת כספים להופה זו לא תהנה מהטבות המס, מוגבלת עד 70 אלף ש"ח (צמוד לתחילת 2024, נכון להיום כ- 79 אלף ש"ח) בכל שנת כספים ותייחס לצורך קבלת הכספיים לאחר הגיע העמידה לגיל 60 כמקנה קצבה פטורה מס (קצבה מוכרת). משיכת הכספיים בסכום הוני תהיה חיבת במס רוחי הון. קופות אלו מתחזרות בפוליזות החיסכון ובקרןנות הנאמנות.

קופת גמל להשקעה – חסcoon ארוך טווח ליד, פועלת בהתאם לתקנות הביטוח לאומי (חסcoon ארוך טווח לידי), התשע"ו-2016, שעלה פיהן ופקיד המוסד לביטוח לאומי מדי חודש סך של 50 אלף ש"ח (צמוד לממד, נכון לתחילת 2024 כ- 57 אלף ש"ח) מ摭בת הילדים בגין כל ילד זכאי בקופה גמל להשקעה או בחשבונו בנק, בהתאם לבחירת ההורה. בנוסף, רשאי ההורה להגדיל את סכום ההפקדה בסך נוסף של 50 אלף ש"ח (צמוד לממד, נכון לתחילת 2024 כ- 57 אלף ש"ח) מהתוך摭בת הילדים המשולמות לו.

להלן רשימת קופות הגמל בענף, המנהלות על ידי מנורה מבטחים פנסיה וממל:

- (1) מנורה מבטחים השתלמות (סוג הקופה: קרן השתלמות); (2) מנורה מבטחים תגמולים ופיצויים (סוג הקופה: קופת גמל לחסcoon, קופת גמל לtagmolim וקופה גמל אישיות לפיצויים); (3) מואר מנורה מבטחים (סוג הקופה: קופת גמל לחסcoon, קופת גמל לtagmolim וקופה גמל אישיות לפיצויים, קופה סקטוריאלית⁶); (4) מנורה מבטחים יותר (סוג הקופה: קופת גמל לחסcoon, קופת גמל לtagmolim וקופה גמל אישיות לפיצויים, קופה מיטחוי תשואה); (5) מנורה מבטחים אמיר (סוג הקופה: קופת גמל לחסcoon, 3 מסלולים מבטיחי תשואה); (6) מנורה מרכזיות לפיצויים (סוג הקופה: קופה מרכזיות לפיצויים); (7) מבטחים מרכזיות לפיצויים (סוג הקופה: קופה מרכזיות לפיצויים); (8) מנורה מבטחים משתתפת בפנסיה תקציבית (סוג הקופה: קופת גמל מרכזיות להשתתפות בפנסיה תקציבית); (9) מבטחים קופת גמל למטרות חופשה, חגיג ובהראה (סוג הקופה: קופת גמל למטרה אחרת – חופשה ובהראה); (10) הילה קופת גמל לtagmolim ופיצויים (סוג הקופה: קופת גמל לחסcoon, קופת גמל לtagmolim וקופה גמל אישיות לפיצויים); (11) רשות קופת גמל לtagmolim (סוג הקופה: קופת גמל לחסcoon, קופת גמל לtagmolim לשכירים); (12) מנורה מבטחים חסcoon טופ (סוג הקופה: קופת גמל להשקעה); (13) מנורה מבטחים חסcoon לכל יلد (סוג הקופה: קופת גמל להשקעה – חסcoon ארוך טווח לידי).

בנוספ, מנהלת הקבוצה במסגרת ענף הגמל גם את "אומגה קרן השתלמות", אשר הינה קרן השתלמות סקטוריאלית וזאת באמצעות מנורה מבטחים מהנדסים.

⁶ במסגרת ההסכם שבין מנורה מבטחים פנסיה וגמל לבון חבר משתי הקבע והגמלאים בע"מ ("חבר") שנחתם ביחס לקופה, נקבע, כי חבר תהא רשאית, בהתאם התנאים הקבועים בהסכם, להורות להעביר את ניהול הקופה לחברה מנהלת אחרת, בכפוף לאישור הממונה.

2.2.5 להלן ריכוז מידע לגבי פעילות קרנות פנסיה וקופות גמל

קרנות פנסיה חדשות וקופות גמל (ב מיליון ש"ח) 2023

סה"כ	אחר	השתלמות	קרנות لتרגולים ופיצויים	מקיפה	משלימה	קופות גמל
260,704	4,136	16,709	18,672	5,920	215,266	נכסים מנהליים
21,018	738	2,548	485	853	16,394	דמי גמלים
16,725	380	1,576	392	967	13,411	ציבורה נטו
-	0.47%	0.59%	0.48%	0.34%	0.16%	שיעור דמי ניהול מנכסיים
-	0.02%	-	0.55%	1.05%	1.78%	שיעור דמי ניהול מהפקדות

קרנות פנסיה חדשות וקופות גמל (ב מיליון ש"ח) 2022

סה"כ	אחר	השתלמות	קרנות لتרגולים ופיצויים	מקיפה	משלימה	קופות גמל
224,935	3,475	14,006	16,896	4,582	185,976	נכסים מנהליים
18,764	693	2,176	439	864	14,593	דמי גמלים
13,947	384	921	(209)	896	11,955	ציבורה נטו
0.47%	0.60%	0.48%	0.38%	0.16%	0.64%	שיעור דמי ניהול מנכסיים
0.02%			1.02%	1.82%		שיעור דמי ניהול מהפקדות

קרנות פנסיה חדשות וקופות גמל (ב מיליון ש"ח) 2021

סה"כ	אחר	השתלמות	קרנות لتרגולים ופיצויים	מקיפה	משלימה	קופות גמל
220,694	3,387	14,300	17,773	4,079	181,156	נכסים מנהליים
17,203	734	1,968	462	654	13,386	דמי גמלים
8,328	401	17	(591)	576	7,925	ציבורה נטו
0.47%	0.59%	0.48%	0.43%	0.17%	0.61%	שיעור דמי ניהול מנכסיים
0.03%			1.04%	1.89%		שיעור דמי ניהול מהפקדות

2.3 תחרות

2.3.1 ביטוח חיים פנסיה וחיסכון אורך טווח

בתחום חיסכון אורך הטווח במשק⁷, הסתכמו הנכסים במונחי נכסים מנוהלים ליום 30 בספטמבר 2023, בסך של 1,893 מיליארדי ש"ח, גידול של כ- 195 מיליארדי ש"ח מההווים גידול בשיעור של כ- 11.5% לעומת סך הנכסים ליום 30 בספטמבר 2022. נכסי החיסכון אורך הטווח מורכבים מנכסים בענף ביטוח חיים בסך של כ- 452 מיליארדי ש"ח, בענף הפנסיה 167 מיליארדי ש"ח ובענף הגמל בסך של כ- 725 מיליארדי ש"ח.

נתח השוק של הקבוצה בתחום ליום 30 בספטמבר 2023, עמד על שיעור של כ- 15.1% מסך הנכסים במשק, לעומת שיעור של כ- 14.7% ליום 30 בספטמבר 2022, כאשר נתח השוק ליום 30 בספטמבר שנת 2023 בענף החיים עמד על שיעור של כ- 7.5%, לעומת 30.9% בענף הפנסיה – 5.2% בענף הגמל – 7.5%, לעומת 5.0% – 1.30.9%, ליום 30 בספטמבר 2022, בהתאם.

בהתאם לדוחות הכספיים של הגוף המוסדיים ולנתוני הממונה, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 המכונות מפרימה ודמי גמולים בתחום החיסכון אורך הטווח במשק עמדו על סך של 111.4 מיליארדי ש"ח, לעומת סך של כ- 108.3 מיליארדי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 3.1 מיליארדי ש"ח, המהווים גידול בשיעור של כ- 2.8%.

נתח השוק של הקבוצה בתחום בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, עמד על שיעור של כ- 15.6% מהנכסות מפרימה ודמי גמולים (כולל הפקודות חד פעמיות), לעומת שיעור של כ- 14.4% בשנת 2022, כאשר נתח השוק בשנת 2023 בענף חיים עמד על שיעור של כ- 8.3%, לעומת הפנסיה – 24.1% ובענף הגמל – 7.8%, לעומת 7.6% – 1.24.9%, ו- 6.3% בשנת 2022, בהתאם.

לפיורוט הכספיות הקבוצה מפרימה ודמי גמולים, ראה סעיף 5.3.8 לדוח הדירקטוריון

תנאי התחרות בתחום הפעולות והמתחרים העיקריים

בתחום החיסכון אורך הטווח המתחרים העיקריים של הקבוצה הן ארבע קבוצות הביטוח הגדולות האחרות, ובתי השקעות המנהליים כספי חיסכון פנסיוני. האפשרות למעבר בין המוציאים השונים והתחליפויות בין המוציאים הגבירו את התחרות בתחום נכסי החיסכון לטווח אורך. בשנים 2022 – 2023 נמשכה המגמה של העברת חלק מהנכסונות הפנסיוניים של הלוקוחות למוצר הפנסיה, חלף הפקדמות במוצר ביטוח המנהליים. מגמה זו צפואה להימשך גם בעתיד, לאור העובדה שהחל מ- 1 בספטמבר 2023 נארסה הצרפות של לקוחות חדשים לביטוח מנהליים, אלא אם הלוקוח הפקיד קודם כל לרובד ראשון להופ"ג – לקבבה שאינה קופת ביטוח (בגובה תקורת ההפקודה החודשית של קרן פנסיה מקיפה) – וזאת בהתאם לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) (תיקון), התשפ"ג – 2023 שהתרעם ביולי 2023.

במקביל נמשכה התחרות העזה בענף הפנסיה, הן מצדן של 4 קרנות ברירת המחדל (לפרטים ראו לעיל) והן מצדן של קרנות הפנסיה של קבוצות הביטוח האחרות – שהגבירה את קצב הנזוד של עמיתים בין קרנות הפנסיה השונות.

⁷ בהתאם לחוזר גופים מוסדים "סך נכסי החיסכון לטווח אורך" – 1-9-2024 וכן 1-9-2023.

לפרטים בדבר השפעת הוראות רגולציה חדשות, על התחרות בתחום בכלל, ובענף קרנות הפנסיה בפרט, ראה גם סעיף 7.1.2 להלן.

להלן יפורטו מאפיינים ספציפיים של התחרות בענפים השונים בהם פועלת הקבוצה במסגרת פעילותה בתחום.

להלן מידע אודות העברת כספים מהחברה ואליה בענפי חיסכון ארוך טווח לשנים 2023-2021:

לשנה שהסתiyaמה ביום 31 בדצמבר 2023 מיליוני ש"ח				
פעילות החברה				
סה"כ	קרנות פנסיה	גמל	חיים	bijtuch
2,441	2,033	352	56	
6,651	6,474	164	13	
3,593	680	2,863	50	
12,685	9,187	3,379	119	
ההעברות מהחברה לגופים אחרים:				
351	103	56	192	העברות לחברות ביוטוח אחרות
9,245	8,377	130	738	העברות לקרנות פנסיה
3,104	552	1,915	637	העברות ל קופות גמל
12,700	9,032	2,101	1,567	סך הכל העברות מהחברה
(15)	155	1,278	(1,448)	העברות נטו

לשנה שהסתiyaמה ביום 31 בדצמבר 2022 מיליוני ש"ח				
פעילות החברה				
סה"כ	קרנות פנסיה	גמל	חיים	bijtuch
1,899	1,691	139	69	
5,710	5,586	102	22	
2,577	665	1,849	63	
10,186	7,942	2,090	154	
ההעברות מהחברה לגופים אחרים:				
521	180	84	257	העברות לחברות ביוטוח אחרות
7,689	6,970	100	619	העברות לקרנות פנסיה
3,120	552	2,035	533	העברות ל קופות גמל
11,330	7,702	2,219	1,409	סך הכל העברות מהחברה
(1,144)	240	(129)	(1,255)	העברות נטו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021					
מילוני ש"ח					
פעילות החברה					
סה"כ	קרןנות פנסיה	קופהות גמל	bijtow חו"ם		
1,212	1,031	125	56		העברות לחברת מגופים אחרים:
4,151	3,839	287	25		העברות מקרןנות פנסיה
1,818	493	1,281	44		העברות מקופות גמל
<u>7,181</u>	<u>5,363</u>	<u>1,693</u>	<u>125</u>		סך הכל העברות לחברת מגופים אחרים:
645	260	83	302		העברות לחברות ביטוח אחרות
7,865	7,377	93	395		העברות לקרןנות פנסיה
4,211	778	2,784	649		העברות לkopoot גמל
<u>12,721</u>	<u>8,415</u>	<u>2,960</u>	<u>1,346</u>		סך הכל העברות לחברת מגופים
<u>(5,540)</u>	<u>(3,052)</u>	<u>(1,267)</u>	<u>(1,221)</u>		העברות נטו

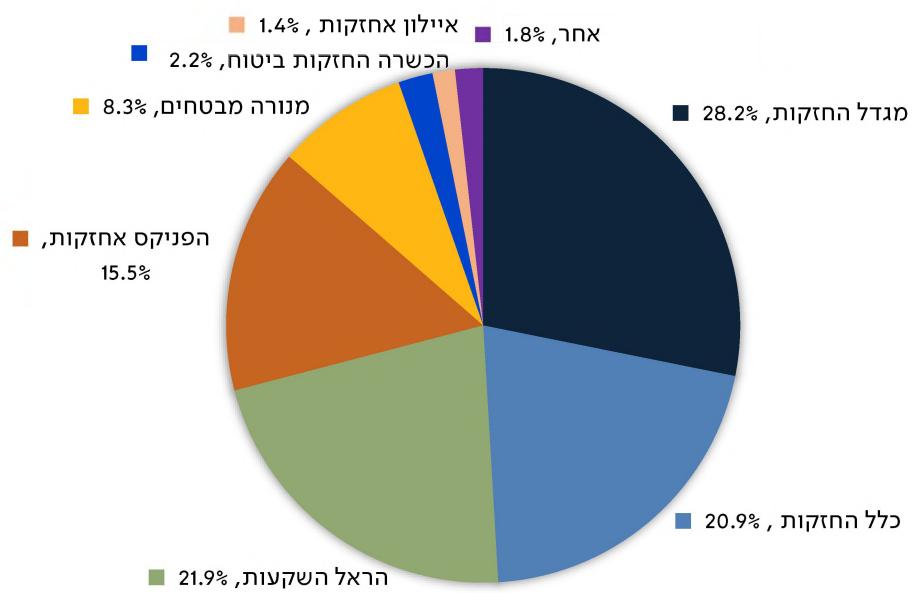
2.3.2 ביטוח חיים

התחרויות בענף ביטוח החיים מתרכזת בעיקרה סביב מגוון תוכניות הביטוח המוצעות על ידי חברות הביטוח, ובכלל זה, התשואה המשוגת על הנכסים לאורך זמן, רמת סיכון הנכסים ביחס לתשואה המשוגת/mobטחת, השירות הנitinן למבותחים, שיעור דמי ניהול מפרימה ומצבירה ותעריפי הביטוח. יצוין, כי החל מחודש פברואר 2019, אושרו תעריפים חדשים לגבי תוכניות ביטוח חיים משכנתא וביטוח חיים למשך מותם מכל סיבה שהיא אשר הגבירו את התחרויות במוצרים אלו. מודל ההנחה והתגמול המעודכן של סוכני הביטוח שהוטמע במקביל לעדכון תעריפי הביטוח ממתן את שיעור הבוטולים של המוצרים, ומאפשר שימוש אפקטיבי של תיק הביטוח. במקביל לאישור התעריפים של מוצר ביטוח המשכנתא וביטוח החיים למשך מותם מכל סיבה שהיא כאמור לעיל, לא ניתן אישור הממונה ל מוצר ביטוח החיים אגב קופת גמל. היעדר אישור התעריף כאמור הביא לירידה משמעותית במכירות מוצר ביטוח המנהלים ולQUITON בהכנסות ממוצר זה.

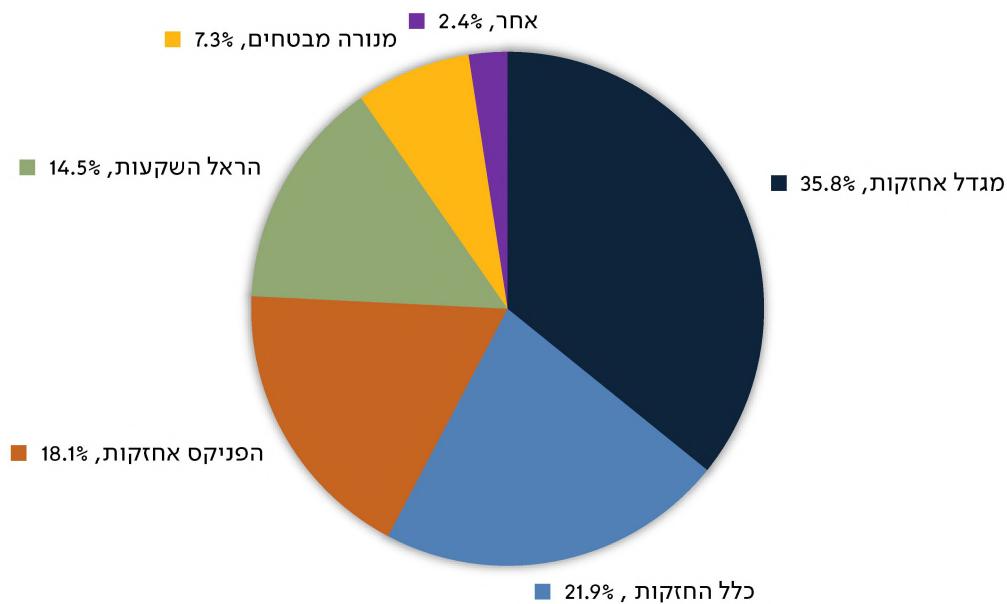
להערכת הקבוצה מגםות אלו, לרבות השינוי בעדפות הלוקחות בכל הנוגע לניהול החיסכון הפנסיוני כאמור בסעיף 2.3.1 לעיל צפויות להימשך בשנים הקרובות.

הערכת הקבוצה הינה בגרדי מידע צופה פנוי עתיד אשר עשוי שלא להתmesh עקב התנהגות השוק, הלוקחות וסוכני הביטוח.

בהתאם לנזוני אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר, התפלגות הפרמיות ברוטו, מעסקי ביטוח חיים, ליום 30 בספטמבר 2023, בין חברות המתחרות בענף הינה כדלקמן:

בהתאם לנ廷וני הדוחות הכספיים של חברות הביטוח⁸, התפלגות ההתחייבויות הביטוחיות, נכון ליום 30 בספטמבר 2023, בין החברות המתחרות בענף ביטוח חיים הינה כדלקמן:

לפרוטו נוספת על הכנסות הקבוצה מפרמייה בענף זה, ראה סעיפים 5.3.8 – 5.3.12 לדוח הדירקטוריון.

יכולת הקבוצה להתמודד עם התחרות בתחום זה, תלולה, בין היתר, בהרחבת מערכ המכירות, בהתיעולות בתשומות הייצור תוך שימירה על רמת השירות, בפיתוח מוצרים ייחודיים, בשימור התקין הנוכחי ובMOVILEOT בתחום התשואות לMOVOTechים.

הגורם העיקרי המשפיעים על התחרות בענף הם חברות הביטוח, קרנות הפנסיה ובתי ההשקעות המתחרים על נתחי השוק של han וסוכני הביטוח אשר משפיעים גם הם על גודל נתחי השוק של המבטחים השונים, וכל זאת לאור השינויים ברגולציה הchallenge על התחום.

הגורם המחזק את מעמדה התחרותי של הקבוצה הינם: האטרקטיביות של מגוון המוצרים, תעריפוי הביטוח שמצויה הקבוצה ורמת השירות לMOVOTechים, לבעליκי και לסוכני הביטוח.

פנסיה

התחרות בענף זה מתמקדת במאזינים לגיבוס לקוחות חדשים, להעברת עניות בין קרנות הפנסיה השונות, ולהעברת עניות מביטוח מנהלים וקופות גמל לקרנות הפנסיה. התחרות נסובה בעיקר על גובה דמי הניהול שייגבו מהעניות, על התשואות הנובעות מניהול ההשקעות במסלולי ההשקעה השונים, ועל רמת השירות לעמיה ולארגוני שאליו הוא משתיר. החל מחודש נובמבר 2016, וביתר שאת מחודש אפריל 2019 שבו הסתויים תוקפים של הסכמי ברירת מחדל היסטוריים, מופנים עובדים חדשים אשר לא בחרו באופן אקלטי בקרן הפנסיה שלהם, לאחת מקרנות ברירת המחדל הנבחרות (ראה סעיף 2.1.2 לעיל), עובדה שהגבירה את התחרות בין כל קרנות הפנסיה בענף בכלל, ועל המציגים החדשניים בפרט.

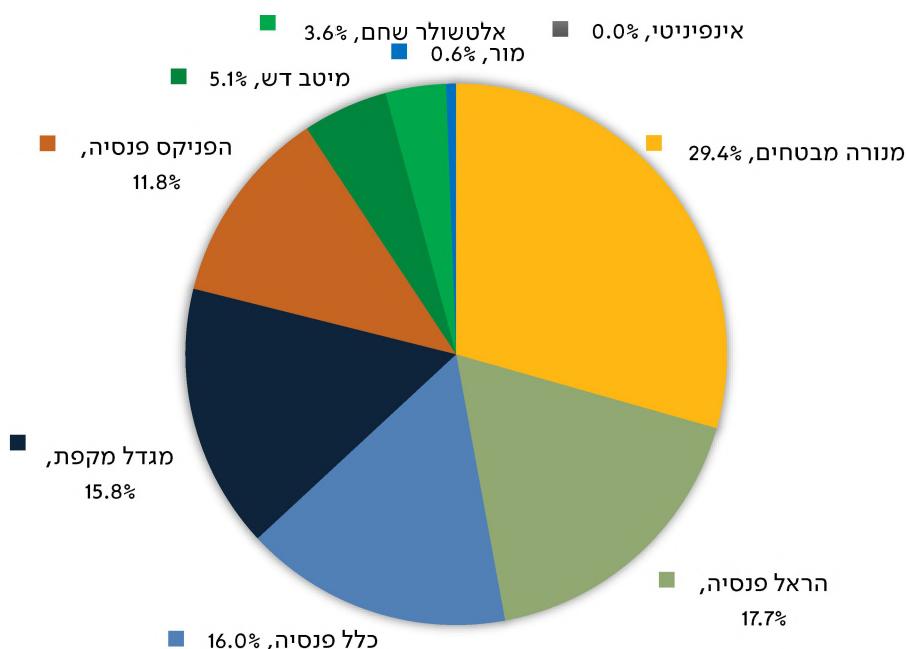
⁸ בהתאם לנ廷וני "ביטוח נט".

החל משלב 2017, מבוצע לאחר הצטרפות לקרן פנסיה הלין של איתור חסכו לא פעיל בקרןנות הפנסיה האחרות ואיחוד הכספיים בקרן הפנסיה החדשה, אלא אם העמידת התנגד לכך. על כן, לגידול במספר העמיות שמצטרפים לקרנות ברירת המחדל הנבחרות יש בהמשך השפעה על נתתי השוק של קרנות אלו, על חשבון קרנות הפנסיה האחרות.

המתחרים בענף הפנסיה הן: מקפת אישיות שבשליטה קבוצת מגדל; כלל פנסיה שבשליטה קבוצת כלל; הראל פנסיה שבשליטה קבוצת הראל; הפניקס פנסיה שבשליטה קבוצת הפניקס; אלטשולר-שחם ומיטב דש.

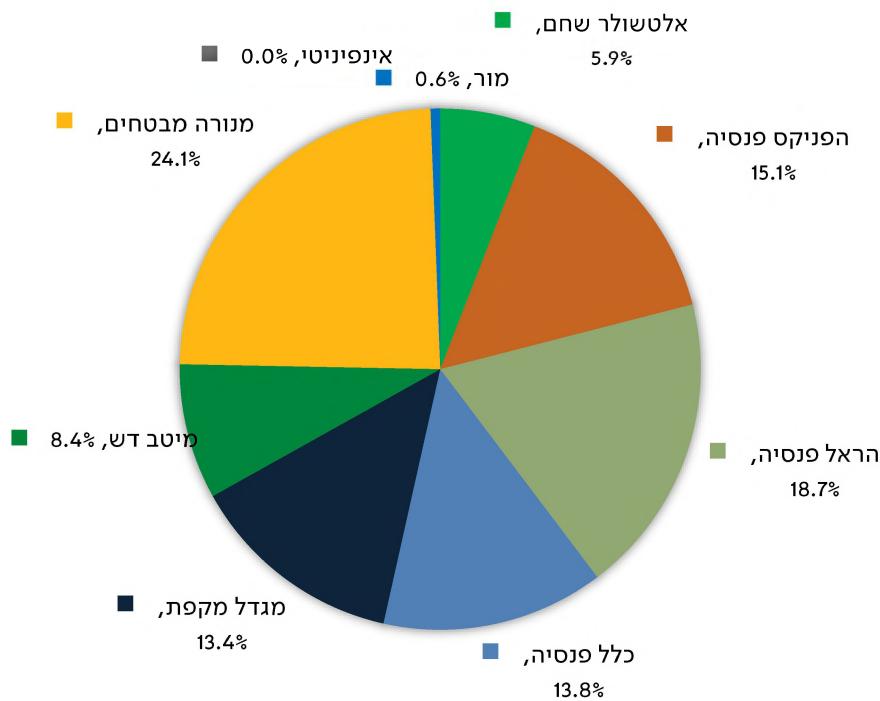
בחודש אפריל 2022 החלו לפעול 2 קרנות פנסיה חדשות (מור ואינפונייטי), שנבחרו כקרנות ברירת מחדל במסגרת ההיליך התחרותי האחרון שערך הממונה (ראה סעיף 2.1.2 לעיל).

בהתאם לנ廷וני רשות שוק ההון, התפלגות נכסי קרנות הפנסיה⁹ בין המתחרים בענף נכון ליום 31 בדצמבר 2023, הינה כדלקמן:

⁹ בהתאם לנ廷וני "פנסיה-נט".

בהתאם לנ廷וני החברות המנהלות קרנות פנסיה¹⁰, התפלגות הפקודות דמי הגמלים, בין המתחרים בענף, נכון ליום 31 בדצמבר 2023, הינה כדלקמן:

לפרוטו נוסף על הכנסות הקבועה מדמי גמלים בענף זה, ראה סעיף 5.4.3 לדוח הדירקטוריון.

על מנת לשמר על תיק הלוקחות המקורי ורחיבתו, מנורה מבטחים פנסיה וgamel פועלת לשימור עמיהיה מפני מעבר לקרנות הפנסיה המתחרות ובמקביל, לגיוס לקוחות חדשים. במסגרת זו, מנורה מבטחים פנסיה וgamel מדגישה את יתרון הגודל שלה על פני הקרנות המתחרות. בנוסף, פועלת מנורה מבטחים פנסיה וgamel להשגת תשואה אופטימלית למימוש על הצבירה שלו בקרב הפנסיה. מאז שנת 2017, החלה מנורה מבטחים פנסיה וgamel לצאת מעת לעת בкамפיונים פרסומיים מגוונים, שמנוהלים באמצעות התקשות השונים, ושמיעדים להעלות את המודעות, היתרונות והחשיבות של בחירה בקרב הפנסיה "מנורה מבטחים פנסיה".

¹⁰ בהתבסס על נתוני "פנסיה-נט".

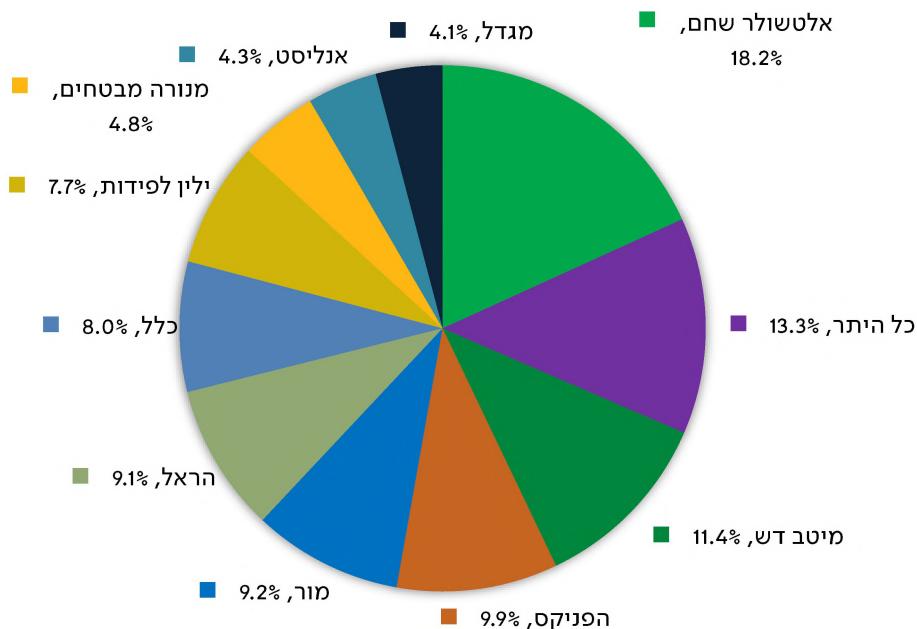
קופהות הגלם

בענף קופות הגלם קיימת תחרות מתמדת מצד מספר רב של מתחרים כאשר התחרות מתמקדת בהagetת תשואה (bihis לרמת הסיכון), גובה דמי ניהול ויכולות השירות.

מתחריה העיקריים של הקבוצה בתחום הינם אלטשולר-שם, וילון-לפיודוט, מיטב-dash, קבוצת הראל, קבוצת כלל, קבוצת מגדל, וקבוצת הפנייקס.

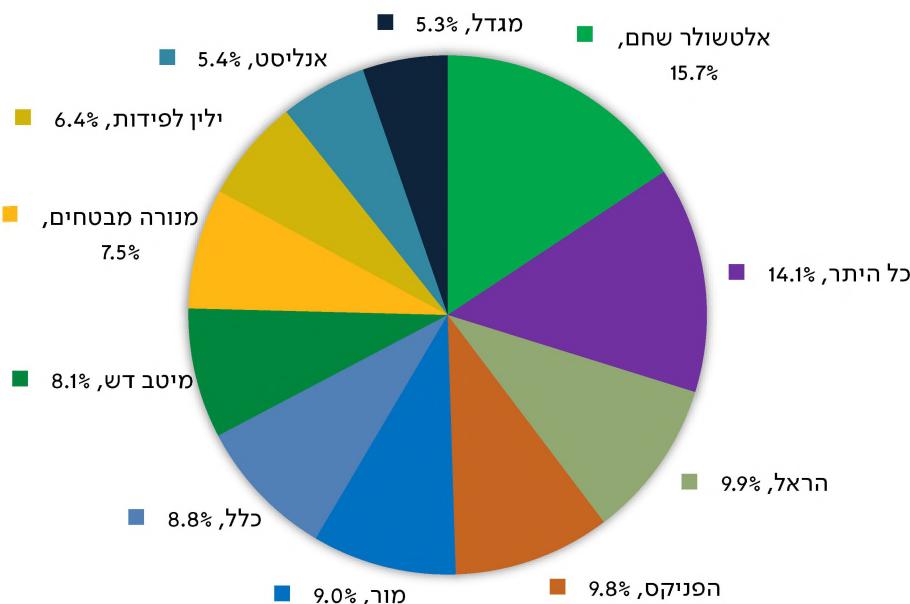
הקבוצה מערוכה, כי נכון למועד אישור הדוח, חלקה בשוק בענף זה הינו כ-5% (הערכת הקבוצה מבוססת על הנכסים המנוהלים על ידי מנורה מבטחים פנסיה וגלם ומנורה מבטחים מהנדסים, ביחס להערכתה בדבר סך הנכסים המנוהלים בענף זה).

בהתאם לנ廷וני רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון, להלן התפלגות היקף נכסיו קופות הגלםⁱⁱ (כולל השתלומות ללא נתוני מבטיחות תשואה), בין המתחרים בענף נכון ליום 31 בדצמבר 2023:

ⁱⁱ בהתבסס על נתוני "גמל-נט".

בהתאם לנ廷וני החברות המנהלות קופות גמל¹², התפלגות ההפקות דמי הגמלים בין המתחרים בענף (כולל השתלבות ללא נתוני מבטיחות תשואה), נכון ליום 31 בדצמבר 2023, הינה כדלקמן:

לפירות נוספים של הכנסתות הקבוצה מדמי הגמלים בענף זה, ראה סעיף 5.5.3 לדוח הדירקטוריון.

2.3.3 שיטות להתמודדות עם התחרות והגורם המשפיעים על מעמדה התחרותי של הקבוצה בתחום

השיטות העיקריות של הקבוצה להתמודד עם התחרות הן: סינרגיה בין החברות השונות בקבוצה במתרן פתרונות כוללים ללקוחות הקבוצה בכל אפיקי החיסכון אורך הטווח, תוכן היישנות על גודלה ויציבותה של מנורה מבטחים פנסיה, קרן הפנסיה הגדולה בישראל; שיפור השירות לקוחות תוך התיעילות תפעולית; השקעה באוטומציה ובDIGITALISATION של תהליכי שירותים ותפעולים; הרחבת מערכת הסוכנים והסתיעות בסוכנים העובדים עם הקבוצה כמקור להפניית לקוחות; הרחבת שוק הייזר של קבוצת מנורה מבטחים, השתתפות במכרזים מרכזיים בתחום ועוד.

הגורם המרכזי המשפיע על מעמדה התחרותי של הקבוצה בתחום הם היוותה של מנורה מבטחים פנסיה וgmail מוביל בענף הפנסיה; חוסנה הפיננסית של הקבוצה; רמת השירות הגבוהה של הקבוצה בעת ניהול תביעות ותשלום תגמול ביוטח, וכן קשר אורך טווח עם סוכנים שימושיים את מוצריו הקבוצה.

¹² בהתבסס על נתוני "gmail-נט".

2.4 ליקוחות

ליקובצה אין תלות בלבד או במספר מצומצם של ליקוחות. כמו כן, ליקובצה אין ליקוח בלבד שמספר הכנסותיה ממנו מהוות 10% ומעלה מסך הכנסותיה בדוחות הכספיים.

2.4.1 ביטוח חיים

להלן נתוניים לגבי התפלגות הפרמייה ברוטו בין עמיותים שכיריים לבין מבוטחים פרטיים עצמאיים ובין קולקטיביים (ב אחוזים):

2021	2022	2023	הליקוח
59.0%	60.5%	58.5%	עמיותים שכיריים
39.5%	38.0%	39.9%	פרטיים עצמאיים
1.5%	1.5%	1.6%	קולקטיביים
100%	100%	100%	סה"כ

למידע בדבר שיעור ה;padding מעתודה ממוצעת בביטוח חיים, ראה סעיפים 5.3.8 – 5.3.12 לדוח הדירקטוריון.

2.4.2 פנסיה מעודכנת

להלן התפלגות דמי הגמולים בין עמיותים שכיריים לבין עצמאיים (ב אחוזים):

2021	2022	2023	הליקוח
97.5%	97.2%	97.4%	עמיותים שכיריים
2.5%	2.8%	2.6%	מבוטחים פרטיים עצמאיים
100%	100%	100%	סה"כ

2.4.3 קופות גמל

להלן התפלגות דמי הגמולים בין עמיותים שכיריים, עמיותים עצמאיים ועמיותים עסקיים (בקופות מרכזיות) (ב אחוזים):

2021	2022	2023	הליקוח
75%	75%	78%	עמיותים שכיריים
23%	23%	20%	עמיותים עצמאיים
2%	2%	2%	עמיותים עסקיים בקופות מרכזיות
100%	100%	100%	סה"כ
15%	12%	13%	שיעור ה;padding מעתודה הממוצעת

3. ביוטוח רכב חובה

3.1 תיאור כללי של תחום הפעולות

bijוטוח רכב חובה הינו bijוטוח סטטוטורי, על פי פקודת bijוטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970 (להלן: "פקודת bijוטוח רכב מנועי").

פוליסת bijוטוח חובה, בהתאם לפקודת bijוטוח רכב מנועי, מעניקה כיסוי לבעל הרכב והנהג בו; מפני חבותיהם עלולים לחוב לפיקודים לנפגעים תאונות דרכים, תש"ה-1975 (להלן: "חוק הפיצויים") ומפני חבות אחדרת מהם עלולים לחוב בשל נזק גופו שנגרם לנוהג הרכב, לנוסעים בו או להולכי הרצל, שנפגעו כתוצאה מהשימוש ברכב מנועי.

חוק הפיצויים, נועד ליצור מגנוןיעיל ומהיר לבירור הזכאות לפיצויים ולהערכת שיעורם, כל זאת במונתק משאלת האשם. החוק קובלע, בין היתר, מיהי תאנות דרכים, מיהו הזכאי לפיצויים ומהם סדרי הדין במקרים כאלה.

נפגעי תאונות דרכים שאין אפשרותם לتبיע פיצויים מעת מבטח בשל המצבים המפורטים להלן: (1) פגעה על ידי רכב שלא היה לו כיסוי bijוטוח; (2) מבטח שאיןו ידוע (כגון פגיעה פגע וברח); ו- (3) מבטח שנמצא בהליך פירוק, זכאים לפיצוי מהקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים (להלן: "קרנית"). קרנית הינה תאגיד סטטוטורי שהוקם מכוח חוק הפיצויים. פעילותה של קרנית ממומנת מהפרשה של חברות הביטוח בשיעור קבוע של 1% מהפרמייה (נתנו) בגין פוליסות bijוטוח רכב חובה, כמפורט בצו פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (ミימון ההרן), התשס"ב-2002 (להלן: "התוסף למימון ההרן").

במסגרת הענף מונהגת החל משנת 2003 תחרות מובוקרת.

במסגרת תקנות bijוטוח רכב מנועי (הקמה וניהול של מאגרי מידע), התשס"ד-2004 (להלן: "תקנות מאגר מידע"), הוסדרו הקמת ואופן פעולותם של מאגרי מידע בתחום bijוטוח רכב חובה: מאגר מידע סטטוטיסטי המשמש לאיסוף מידע סטטוטיסטי ולהערכת עלות הסיכוןים בענף bijוטוח רכב חובה, ומ Lager המידע לאיתור הונאותbijוטוח.

המאגרים הנ"ל מנוהלים על ידי מפעלים שאינם קשורים לחברות הביטוח.

מפעיל מאגר המידע הסטטוטיסטי מוסכם על פי הדין לאוסף לחברות הביטוח הפעולות בענף, נתונים לרבענויות, לצורך קביעת "עלות הסיכון הטהור" אשר משמש את הממונה בבבאו לקבוע את تعريف הביטוח השוורי ובבבאו לאשר את ערכי המבוחחות בענף רכב חובה. חברות הביטוח מחויבות להעבור למפעיל נתונים כאמור, אחת לרביעון.

מאגר המידע לאותו הונאותbijוטוח, מרכז נתונים מכל חברות הביטוח וממאגרים חיצוניים נוספים, ומשמש לזריזו ולמנועה של מקרי הונאה בחיתום ובתביעות, בענף רכב חובה. בהתאם לחוזר הממונה בעניין זה, למעט במקרים מסוימים (כגון במקרה שמדובר בחידושbijוטוח חובה לכלי רכב שבוטח אצל אותו מבטח בשנה החולפת, או במקרה של רכב בצי או קולקטיב) חל איסור להפיק תעודהbijוטוח רכב חובה עבור כל רכב פרטיו ומסחריו עד 3.5 טון ואופנו, מבלי שבוצע אימות מול המאג'ר, בעת תחילת החיתום, ביחס לפרטי מידע מסוימים, לכל הפחות.

פעולת מאגר המידע ודריכי השימוש של החברות בו עוגנו בהסכם ענפי, ובחוזה הממונה. המבוחחים נושאים במלוא עלות הקמת המאגרים ותפעולם. התשלומים שעל מבטחים לשלם עבור שירותים מאגרי המידע נקבעים, בין היתר, בהתחשב בחלקו היחסי של כל מבטח בתחום בהתאם לנתוני שנה קודמת, וכן באיכות ובמועד הדיווח למאגר.

במסגרת התחרות המבוקרת, גבות חברות הביטוח דמי ביטוח בהתאם לתעריף ביטוח חובה דיפרנציאלי, המבוסס על שימוש בששתנים מתוך תכנית סיווג הסיכוןים שיפורסם מפעיל מאגר המידע הסטטיסטי, שאושרו על ידי הממונה, כמשתנים שבמה רשותו למשתמש, לצורך התאמת הפרמיה לסיכון המבוקש. מאחר ומחוד, ביטוח רכב חובה מהויה חובה חוקית ומאיידר, כל חברת ביטוח רשאית לסרב לבטח מבוטח על פי שיקול דעתה, הוסדר הביטוח השינויי (להלן: "הפול"). פעילות הפול מוסדרת בתקנות ביטוח רכב מנوعי (הסדר ביטוח שיורי ומנגנון לקביעת תעريف), התשס"א-2001 ובוחר הממונה שפורסם בעניין זה. בעל כל רכב שסorbit כאמור ולא השיג כיסוי ביטוחו באחת החברות הפעולות בענף, יכול לרכוש ביטוח חובה באמצעות הפול.

הפול הוא ביטוח משותף של כל חברות הביטוח בענף ביטוח רכב חובה, השותפות בו ונושאות בהוצאותיו ובഫסדיו או ברוחו, על פי חלקן היחסי בסה"כ פרמיות הביטוח בענף רכב חובה. חלקה היחסי של כל מבטחת נקבע לפי חלקה בפועל בשנת החיתום הרלוונטית.

חלוקת הקבוצה בפול עמד נכון לשנת חיותם 2023 על כ-12.58%, זאת לעומת חלקה היחסי של הקבוצה בפול בשנת חיותם 2022 שעמד על כ-13.42%.

בהתאם להסדר החקיקתי, מרכיב העמסה הצפוי למימון הוצאות לביטוח אופניים כאמור, נקבע כשיעור מ"עלות הסיכון הטהור" (כהגדתו בפקודת ביטוח רכב מנועי), ומוגבל בטוחה. מרכיב העמסה יכול לנوع בין 5.5% ל-8%.

תערيفי הביטוח שגובה החברה כפויים לאישור הממונה. פרטים אודות הפיקוח על התעריפים ראה סעיף 3.2 להלן.

האחריות למתן שירותים רפואיים, הנכללים בסל השירותים הקבוע בתוספת השנהיה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי ובצו התרופות לפיו, בשל נזקי גוף מתאותן דרכיהם – מוטלת על קופות החוליםים, למעט הטיפולים המוניים בתוספת השלישית לחוק. בנוסף, חברות הביטוח נושאות בתשלומים הרפואיים במקרים הבאים: 1. כאשר הנפגע אינו תושב/אזור ישראל (תיירים, עובדים זרים, פלסטינים); 2. חילום; 3. סיועו רגיל להבדיל מסיעודי מורכב; 4. פינוי על ידי אמבולנס ללא אשפוז; 5. נפגעי תאונות עבודה במקרה של תאונת דרכיהם.

לצורך מימון אספקת השירותים הרפואיים לנפגעים תאונות דרכיהם שיונתנו על ידי קופות החוליםים, נקבע כי על המבטחים להעביר לרשותם, עבור קופות החוליםים, עד ליום 10 בכל חודש, שיעור של 12.66% מדמי הביטוח שגבו בחודש הקודם בגין כל פוליסט ביטוח רכב חובה שהנהפיקו (להלן: "התוספת למימון עלות אספקת השירותים"). לעניין זה, "דמי הביטוח" – סך כל התשלומים הנגבים ממגוון הנגביים מבוטח בענף ביטוח רכב חובה, למעט התוספת למימון קרטית לפי צו פיצויים לנפגעי תאונות דרכיהם (מימון הקرون), התשס"ג-2002 (להלן: "צו מימון הקрон").

בנוסף, בהתאם לתיקון בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשנ"ה – 1995, החל מיום 1.1.2023 ועד 31.12.2024 חלף תשלום תביעות שובוב למל"ל מכח חוק הפיצויים, על המבטחות להעיבר לרשותם עד ליום 10 בכל חודש, שיעור של 10% מדמי הביטוח. החל מיום 1.1.2025 ועמדו השיעור האמור על 10.95% מדמי הביטוח. לעניין זה, "דמי הביטוח" – סך כל התשלומים הנגבים ממגוון הנגביים מבוטח בענף ביטוח רכב חובה, לרבות עדפי התקציב של הקрон לפיצוי נפגעי תאונות דרכיהם, ולמעט התוספת למימון הקрон והתוספת למימון עלות אספקת השירותים (להלן: "התוספת לפיצוי המוסד לביטוח לאומי"). ליפורוט והרחבה, ראו סעיף 7.1.3 להלן.

בענף מונתה פולישה תקנית לביטוח רכב חובה. פרטים ראה סעיף 3.2 להלן.

כאמור, על פי כלל האחריות בחוק הפיצויים, כל מבטח מזכה את הנושאים שננסעו בכל הרכב המבוטח על ידו, ללא תלות במידת האשם של הנגש. עוד קובל חוק הפיצויים, כי כלפי צדדים שלישיים שהיו מעורבים בתאונת שבה היו מעורבים מספר כל רכב (למשל, הולכי רגל) תהא

לմבטחים אחריות "ביחד ולהזדמנות", ובין המבטחים לבון עצם נקבעה, ככל, השתתפות שווה בנטול החובים. צו פיזויים לנפגעי תאונות דרכים (הסדרים לחלות נטל הפיזויים בין המבטחים), התשס"א-2001, קובע חריגים לכל האמור ונועד לאזן את נטל התשלום בין המבטחים, מקום שבו תרומות כל הרכוב המעורבים בתאונת נזק, שונים באופן מובהך – אופנו ורכב, או רכב קל ורכב כבד. במקרים כאמור, קובעים 'צווי החזיה' את השיפוי לזכאים המבטחים זה מזה (המכונים "תשולומי האיזון"). לעניין זה מפעיל איגוד חברות הביטוח מתווה סliquה, באמצעות מרכז הסliquה של איגוד חברות הביטוח, שנוצע, בין היתר, להעברת את תשולומי האיזון בין המבטחים. לפרטים ראה סעיף 7.16.9 להלן.

למגבלות החקיקה המרכזיות החלות על הקבוצה והשפעתן בתחום פעילותה וכן בכלל פעילות הקבוצה, ראה סעיפים 7.1.1 – 7.1.3 להלן.

3.2 מוצרים ושירותים

סעיף זה כולל תיאור כללי ותמציתו של מאפייני המוצרים ו שימושיהם, השוקים העיקריים שלהם, מגמות ו שינויים בביטחון ובביטחונם שלם. התנאים המרכזיים והמחיבים הם התנאים המפורטים בכל פולישה /או חוזה ביטוח, לפי העניין. התיאור הינו לצרכי דוח זה בלבד ולא ישמש לצרכי פרשנות הפולישה.

כאמור לעיל, פוליסת ביטוח חובה, בהתאם לפוקודת ביטוח רכב מנوعי, מעניקה כיסוי לבעל הרכב והנוגה בו, מפני כל חבותיהם שלולים לחוב לפוי חוק הפיזויים ומפני חבות אחרות מהם עלולים לחוב בשל נזק גוף שנגרם לנוגה הרכב, לנושאים בו או להולכי הרגל, שנפגעו כתוצאה מהשימוש ברכב מנועי.

מאפייני התחום העיקריים הינט:

■ **אחדות המוצר** – כאמור לעיל, היסוי הביטוחי בתחום רכב חובה קבוע ואחד בין חברות הביטוח, והוא נקבע על פי הוראות הדין. בהתאם, התחרות בתחום זה מתמקדת בעיקר במחיר כמפורט בסעיף זה להלן.

בענף מונחת פוליסה תקנית אחת אשר מהויה חוזה ביטוח סטנדרטי (להלן: "פולישה תקנית"), בהתאם להוראות הפיקוח על שירותי פיננסיים (ביטוח) (תנאי חוזה לביטוח חוזה של רכב מנועי), התש"ע-2010, פוליסות תקניות ליחיד בעל רכב וכן פוליסה תקנית לצורכי סחר, המיועדת לב בעלי פוליסה המחזיקים במספר כל רכב באופן זמני, לצורכי תיקון, מסחר וכיו"ב (כגון: בעלי מוסכים, יבואנים וכדו). התקנות קובעות תנאים מינימאליים לביטוח רכב חובה אשר מבטח אינו רשאי לשנותם, אך רשאי להוסף עליהם הרוחות לגבי היקף היסוי הביטוחי. במסגרת התקנות, נקבע גם נוסח תעוזת הביטוח שעל מבטח להנפיק במסגרת ביטוח רכב מנועי.

ההוראות האמורות כוללות, בין היתר, חבות החולות על המבטח לאפשר לגרמיים שונים בדיקה ועיוון בפוליסת החובה ובתנאייה. כך למשל, נקבע כי בחינוי מוקoon של פוליסת רכב עברו משתמשים פוטנציאליים בכל הרכב, יוצגו גם מגבלות או הרוחות לכיסוי הביטוחי, לרבות CISוי להשבתה בלבד, כיסוי לנוגה נזק בלבד ותעודת ביטוח הכוללת השתתפות עצמית.

■ **תשלום מראש** – ביטוח רכב חובה נכנס לתוקף רק לאחר תשלום מראש של מלא הדרמה בגיןן.

■ **היקף ודרכי הפיזוי** – כמעט תקרת פיזוי למרכיבי נזק שאינו נזק ממשי והיסוי לאובדן השתכרות המוגבל עד פי שלושה מהשכר הממוצע במשך, היסוי אינו מוגבל בסכום.

אחריות מוחלטת – בהתאם להוראות חוק הפיצויים, האחריות של בעל הרכב, המחזיק או הנוהג בו, הינה מוחלטת ולפיכך זכאות הנפגע בתאונות דרכיים לפיצוי אינה תליה בהוכחת אשם.

ייחוד העילה – מי שנפגע בתאונות דרכיים וחוק הפיצויים מקנה לו עלית תביעה, יכול לתבוע את זכותו רק על פי חוק הפיצויים ואינו רשאי לטעון את נזקו לפי חוק אחר. מי שאינו לו עלית תביעה לפי חוק הפיצויים, יכול לתבוע את המזיק בנזקון.

זנב תביעות ארכו – תביעות הביטוח בתחום זה מאופיינות בזמן בירור ארכו יחסית, של מספר שנים, בין מועד קרות האירוע הביטוחי לבין מועד סילוק התביעה.

פיקוח על התעריפים – במסגרת ההוראות לחוזה ביטוח כללי בחוזר המאוחד נכללו הוראות שונות בעניין דמי ביטוח בענף רכב חובה, ונHALIM לקביעת דמי ביטוח שרשאי מבטח לגבות ואופן הגשתם לאישור הממונה. בהתאם להוראות החוזר המאוחד, מרכיב פרמיית הסיכון שבתעריף ביטוח רכב חובה (דמי הביטוח נטו) צריך להיות אחד לכל המבוטחים שעוניים על אותם משתנים מtower תכנית סיוג הסיכוןים שמספרם מפעריל מאגר המידע הסטטיסטי, אשר הממונה אישר כמשתנים שבהם יהיה מבטח רשאי לעשות שימוש לצורך קביעת התעריף, כגון: נפח מנוע, סוג דלק, כוחות סוס, מספר כריות אирו, מין ו/או גיל ו/או ותק הנήיגה של הנהג הצער ביותר הצפי לנוהג ברכב, מספר תביעות קודמות ו/או מספר שליליות רישוין בשלוש השנים האחרונות של כל אלו הצפויים לנוהג ברכב, הממצאות מערכת למניעת גנולים (ABS) ו/או מערכת לבקרת יציבות (ESP) ו/או מערכת התראעה על או שמירת מרחק (FC) ו/או מערכת התראעה על סטיה מנתיב (ASD). כל מבטח רשאי לבחור באילו מהמשתנים להשתמש לצורך קביעת התעריף.

בנוסף, רשאי המבטח לגבות דמים – לכיסוי הוצאות ניהול, عمלה הסוכנים והרווח, בשיעור של עד 18% מפרמיות הסיכון וכן את התוספת למימון עלות אספקת השירותים, התוספת למימון הקREN והתוספת לפיצוי המוסד לביטוח לאומי כאמור לעיל. פירוט והרחבה אודות הרקע לעדכון שיעור הדמים ראו סעיף 7.1.3 להלן.

הmbטח רשאי לתת הנחות מן הדמים בלבד, למעט בביטוח רכב חובה לציו רכב ממופרט להלן. מבטח רשאי לתת הנחה מדמי הביטוח נטו רק בצו רכב וזאת באמצעות שימוש בנוסחת תעריף שונה, אשר הוגשה מראש לממונה.

"ציו רכב" – מונה לפחות 40 כלי רכב שכולם בעלות אחת ומבטחים אצל אותו מבטח;

3.3 תחרות

בתחום ביטוח רכב חובה, פעולות 14 חברות ביטוח (כולל הפל), לרבות חברות לביטוח ישיר. על רקע קיומו של כיסוי אחד בתחום זה, התהווים מאופיין בתחרות מחירים משמעותית המושפעת בין היתר, מריבוי מתחרים וכן ממהלכים להגברת שיקופות התעריפים על ידי הממונה (ובכלל זה, באמצעות האפשרות לעורוך השוואת טעריפים באתר האינטרנט של רשות שוק ההון).

על פי הדוחות הכספיים של חברות הביטוח, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, הכנסות הענף בתחום ביטוח רכב חובה, עמדו על סך של 4,605 מיליון ש"ח (לא כולל העברת 10% למל"ל מכוח חוק הפיצויים חלף תשלום תשלום שיבוב), לעומת סך של 4,569 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. גידול של כ- 36 מיליון ש"ח, המהווים כ- 0.8% מהיקף הכנסות מדמי ביטוח בתחום. נכון לרבעון השלישי של שנת 2023, הקבוצה (מנורה מבטחים ביטוח ושומרה) מחזיקה בנתח שוק של כ- 13.0% לעומת 12.4% בתקופה המקבילה אשתקד.

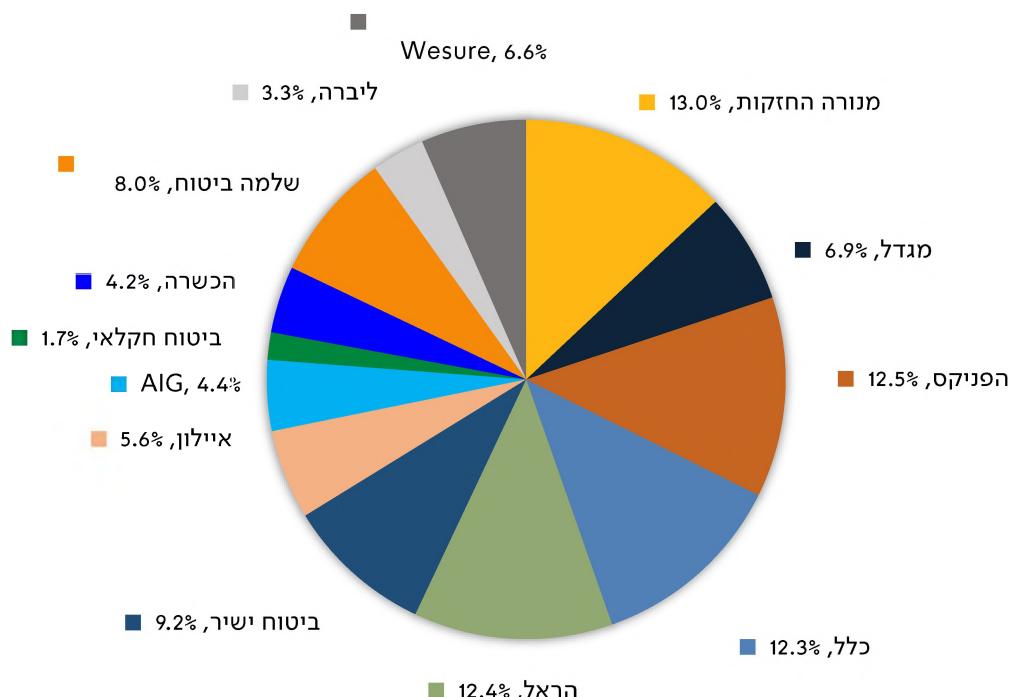
על פי נתוני הדוחות הכספיים של חברות הביטוח, חלקם של חמישת הגוףים הגדולים בתחום בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 עמד על כ- 59.3% מסך דמי הביטוח בתחום זה, לעומת 61.4% בתקופה המקבילה אותה. חברות גדולות בתחום ביוטוח רכב חובה, בשנת 2023, הינן הקבוצה, הפניקס, הראל כל וbijutoch ישר

לפירות הכנסות הקבוצה מפרימה, ראה סעיף 5.6.4 לדוח הדירקטוריון.

להלן פירוט נתוני נתחי שוק, לפי חברות הפעילות בתחום:

הכיסוי הביטוחי האחד בכל חברות הביטוח זמיןנות מידע השוואתי של מחירים, גורמים לכך שמחיר המוצר הינו המשנה העיקרי בהחלטת הרכישה של פוליסות הביטוח. חברות הביטוח נבדלות זו מזו במסתנים הקובעים את התעריף וכפועל יוצא בפועל השוק בהם הן מתמקדות. גורם העול להשפעה על מעמדה התחרותי של הקבוצה הינו שימוש חברות ביוטוח אחרות במסתנים שונים מלאה שבהם הקבוצה עושה שימוש.

הגורם המחזק את מעמדה התחרותי של הקבוצה הינו המערך הרחב של סוכני הביטוח שלה.

3.4 ליקוחות

להלן פירוט התפלגות פרמיות ברוטו בין מבוטחים פרטיים ולקוחות עסקיים קטנים לבון צי רכב וקולקטיביים:

מספר ההכנסות לשנת 2021	פרמיות			פרמיות			פרמיות ברוטו בשנת 2023
	שיעור ברוטו	שיעור ברוטו בשנת 2021	שיעור ברוטו בשנת 2022	שיעור ההכנסות לשנת 2023	(מיליוני ש"ח)	(מיליוני ש"ח)	
87%	630	78%	614	83%	613		613
13%	96	22%	176	17%	124		124
100%	726	100%	790	100%	737		737
						סה"כ	

לקבוצה אין لكוח בתחום רכב חובה, שהכנסותיה ממנה מהוות 10% או יותר מסך הכנסות הקבוצה בתחום הפעולות וכן אין לקבוצה תלות בלבד או במספר מצומצם של لكוחות בתחום זה.

בנוסף, לא ידוע לקבוצה על מאפיינים קבועים של لكוחותיה בתחום רכב החובה. לפי הערכת הקבוצה, שיעור החדשויים¹³ בשנת 2023 עמד על כ-62%, לעומת שיעור של 63% בשנת 2022, ואחוז הלkopחות אשר רכשו בתחום רכב חובה וביתוח רכב רכוש עמד על כ-89% מסך אוכלוסיות מבוטחי החובה בקבוצה לעומת שיעור של 87% ב-2022.

להלן התפלגות דמי ביתוח לפי שנים ותק של لكוחות בתחום רכב החובה לתקופות המתוירות בדוח:

	שיעור מסך הכנסות			מחזיר פרמיות במליאני ש"ח			מספר שנים ותק
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	
39%	45%	44%	285	350	322		לא ותק
21%	19%	21%	160	148	155		ותק שנה
13%	13%	11%	96	100	83		ותק שנתיים
25%	23%	24%	185	192	177		למעלה משלוש שנים ותקן
100%	100%	100%	726	790	737		סה"כ

¹³ השיעורים הם במונחי פרמיה.

4. ביטוח רכב רכוש

4.1 תיאור כללי של תחום הפעולות

ביטוח רכב רכוש כולל כיסוי ביטוח לאבדן או נזק של כלי רכב מבוטחים ולחבות המבוטחים בגין נזקי רכוש שנגרמו לצד שלישי על ידי כלי הרכב המבוטחים. ניתן לרכוש כיסוי לחבות כלפי צד שלישי בלבד או בשילוב עם כיסויים נוספים.

הסדר השמאים: בחוזר המאוחד מפורטים כלוי פעולה לשםiams ומנגנון ערעור על שומותיהם וכן הוראות בעניין הרחבת הגילוי הנוגע לצוויות המבוטחים, הגברת מעורבותם בהליך בחירות השמאים והרחבת השיקופות כלפי המבוטחים בהליך שומת הנזק. בהתאם להוראות החוזר, חברות הביטוח מפרסמות רשימות שמאים חוץ שביהם יכול המבוטח לבחור. שומה של שמאן חזץ¹⁴, מהויה השומה הקבועה והוא מחייבת את הצדדים, בכפוף לצכות המבטח וה מבוטח לערעור על השומה בפני שמאן מכירע, באמצעות שומה נגדית.

בחודש אוגוסט 2017, פורסמה הממונה טוותה חוזר שענינה "תיקון הוראות החוזר המאוחד – הוראות בענף רכב רכוש" (להלן: "הטיטה"). הטיטה כוללת הוראות הנוגעות, בין היתר, להסדר השמאים הנ"ל וכן להתקשרות של חברות הביטוח עם מוסכי הסדר.

בחודש مايو 2019, פורסמה טיטה שנייה לחוזר האמור ובחודש אוגוסט 2022 פורסמה טיטה שלישית. להערכת הקבוצה, להוראות הטוותות האמורות, ככל ויקבלו תוקף מחייב בנוסחם המוצע, תהיה השפעה נרחבת על היבטים תפעוליים ומסחריים הנוגעים לפוליסות ביטוח רכב מנועי – רכוש (עצמי וצד שלישי), אולם בשלב זה הקבוצה לא יכולה לצפות ו/או ל Amend את היקופה.

הערכת הקבוצה בעניין זה הינה בגדר מידע צופה פנוי עדיז, המבוסס על המידע המ מצוי בידייה במועד פרסום הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המעריכות, שיושפעו בין היתר מההסדר הסופי שיקבע ומהתנהגות הגורמים השונים המעורבים בירושומו.

מידע וගילוי: על מנת להתמודד עם העדר השקופות וביעית המידע המידיע שקיימים בשוק מכירות רכבים משומשים, אשר ממננו סבלו רוכשי רכב פוטנציאליים כמו גם חברות הביטוח, הוקם על ידי חברות הביטוח, במשותף עם מרכז הסליקה של חברות הביטוח בע"מ, מאגר מידע שיעיררו רישום היסטוריות תאונות של כלי רכב, שיווה זמין לציורו וкосי רכבים משומשים וכן לחברות הביטוח שיבחרו להצטרף למאגר (להלן: "המאגר"). למאגר ניתן פטור בתנאים, מאשר הסדר כובל שהוא בתוקף עד פברואר 2021. נכון פקיעת הפטור כאמור, התקבלו הערכות עצומות שבהתאם להן, בכפוף לעמידה בתנאים שפורטו בהן, ההסדר מהווה מיזם משותף המקיים את התנאים הקבועים בסעיף 9א לכללי הగבלים העסקיים (פטור סוג למיזמים משותפים) (הוראת שעה), תשס"י-2006. ההערכתה העדכנית תקפה לפחות 3 שנים מתום ההערכתה שקדמה לה דהינו עד לחודש פברואר 2027, כל עוד לא אירע שינוי נסיבות מהותי בהסדר. אולם, אם כליל התחרות הכלכלית (פטור סוג למיזמים משותפים) (הוראת השעה), תשס"י-2006 הנ"ל שתוקף פג ביום 15 בספטמבר 2026 – לא יוארכו – תגעה גם ההערכתה העצמתית לקיצה במועד האמור.

¹⁴ לעניין זה, "שמאי חזץ" – שמאי שאינו שמאי בית ואשר נכל ברשימת שמאים החוז. "שמאי בית" הינו מי שעלו להימצא במצב של ניגוד עניינים בשל קשר מיוחד עם המבטח, לרבות בהתאם לחזקות שנקבעו לעניין זה במסגרת החוזר.

המאגר החל לפעול ביום 20 במאי 2013. הקבוצה הctrפה למ Lager ולהסדר. כל מבטח יכול להctrף להסדר (זהיינו: למסור נתונם למ Lager ולהגיע שאילותות) או לצאת מהסדר, לפחות לשנה קלנדרית בהודעה מוקדמת של 90 ימים. חסר יכולתו של מבטח לספק נתונם ברמת הפירוט הנדרשת, לא יהווה הצדקה לסרוב לצרף אותו להסדר. החברה עשו שימוש במאגר במהלך העשקים הרגילים.

הסדר בוררות בתביעות שיבוב: הנזקים המכוסים במסגרת ביטוח רכב רכוש, נגרמים לעיתים עקב רשלנות של אדם אחר. במקרה זהה, תשלום תגמולו ביטוח למבטח מקנה למבטח זכות פיזוי מהזיק – זכות "шибוב". לפרטים בדבר הסדר ליישוב תביעות שיבוב בין חברות הביטוח ראה סעיף 7.16.7 להלן.

למגבלות החקיקה המרכזיות החלות על הקבוצה בתחום פעילות זה וכן בכלל פעילות הקבוצה, ראה סעיפים 7.1.3 ו-7.1.1 להלן.

4.2 מוצרי ושירותים

סעיף זה כולל תיאור כללי ותמציתו של מאפייני המוצרים ושימושיהם, השוקיים העיקריים שלהם, מגמות ושינויים בביטחון ובביטחם שליהם. התנאים המלאים והמחיבים הם התנאים המפורטים בכל פולישה ו/או חוזה ביטוח, לפי העניין. התיאור הינו לצרכי דוח זה בלבד ולא ישמש לצרכי פרשנות הפולישה.

פולישה ביטוח רכב רכוש כוללת כיסויים בגין נזק עצמי הנגרם לרכב המבוטח כתוצאה מן הסיכוןים המפורטים בפולישה, כגון: אש, התנוגשות מקרית, גנבה ועוד, וכן נזק רכוש הנגרם לצד שלישי על ידי הרכב המבוטח. ניתן לרכיב פולישה לנזק לצד ג' בלבד או בשילוב עם כיסויים נוספים. בשלב הצעת הביטוח, רשאי המבוטח לבחור באחת מרבע חלופות: (1) ביטוח מקוף (המכסה נזק עצמי ונזק לצד שלישי); (2) ביטוח מקיף, ללא כיסוי לגנבה; (3) ביטוח מקיף, ללא כיסוי מפני תאונות לרכב המבוטח; (4) ביטוח לנזק לצד שלישי בלבד, זאת, בתנאי שהויתור נעשה בהודעה מפורשת אשר תועדה על ידי המבטח.

ביטוח רכב רכוש מתחלק לשתי קבוצות עיקריות על פי סוג הרכב:

(1) פולישה לביטוח נזקי רכוש ונזקי רכוש לצד ג', לרכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון (ביטוח מקיף וביטוח צד ג'), בהתאם להוראות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי), התשמ"ז-1986 ובתוספת לתקנות (להלן: "תקנות רכב רכוש" או "הפולישה התקנית", בהתאם). הפולישה התקנית קבועה נספח ותנאים מינימאליים לביטוח מקוף לרכב אשר חברת ביטוח יכולה לשנותם רק אם השינוי הוא לטובה המבוטח. לפולישה התקנית ניתן להוסיף הרחבות באשר להיקף הכספי, לסייעים, לחבויות ולרכיב המבוטחים.

מבוטח, שבבעלותו 40 כל' רכב פרטיים לפחות, המבוטחים אצל מבטח אחד, רשאי, בשלב הצעת הביטוח, בהודעה מפורשת שתתועד אצל המבטח, לווור על תחולת הפולישה התקנית כולה או חלקה.

(2) פולישה לביטוח נזקי רכוש ונזקי רכוש לצד ג', לכל רכב שאינו פרטי ומסחרי עד 3.5 טון, כגון: משאיות, אוטובוסים, נגררים, נתמכים, מלגזות, אופנועים וכליים אחרים. ביטוח זה אינו כפוף להוראות הפולישה התקנית.

כמו כן, מציעה הקבוצה למבותחיה לרכוש כתוספת לפוליסה, הרחבות או כתבי שירות, להבלת שירותים שונים לרכב כגון: שירותי דרך וגרירה, שירותי רכב חלופי, שירות לתיקון שבר שימוש, ועוד.

מאפייני התחום העיקריים הקיימים:

פוליסת ביטוח רכב רכוש הינה, לרוב, לתקופה של עד שנה.

"זנב תביעות קצר" – תביעות בתחום זה מתאפיינות במשך זמן קצר בין קרות מקרה הביטוח לבין יישוב התביעה. תקופת ההתיישנות של תביעה לתגמולו ביטוח רכב רכוש הינה שלוש שנים מקרים מקרה הביטוח. עם זאת, בגין כסוי צד ג' תקופת ההתיישנות ומשך זמן יישוב התביעה ארוך יותר.

פיקוח על התעריפים – התעריף לביטוח רכב רכוש כפוף לפיקוח הממונה. התעריף הינו תעריף מקסימום, אינו אחיד ותלו依 במספר משתנים, כגון: סוג הרכב המבוטח, ניסיון התביעות המctruber של המבוטח, גילו של הנוהג ומספר הנהגים הרשאים לנוהג ברכב.

4.3 תחרות

בתחום ביטוח רכב רכוש פועלות 13 חברות ביטוח, לרבות חברות לביטוח ישיר.

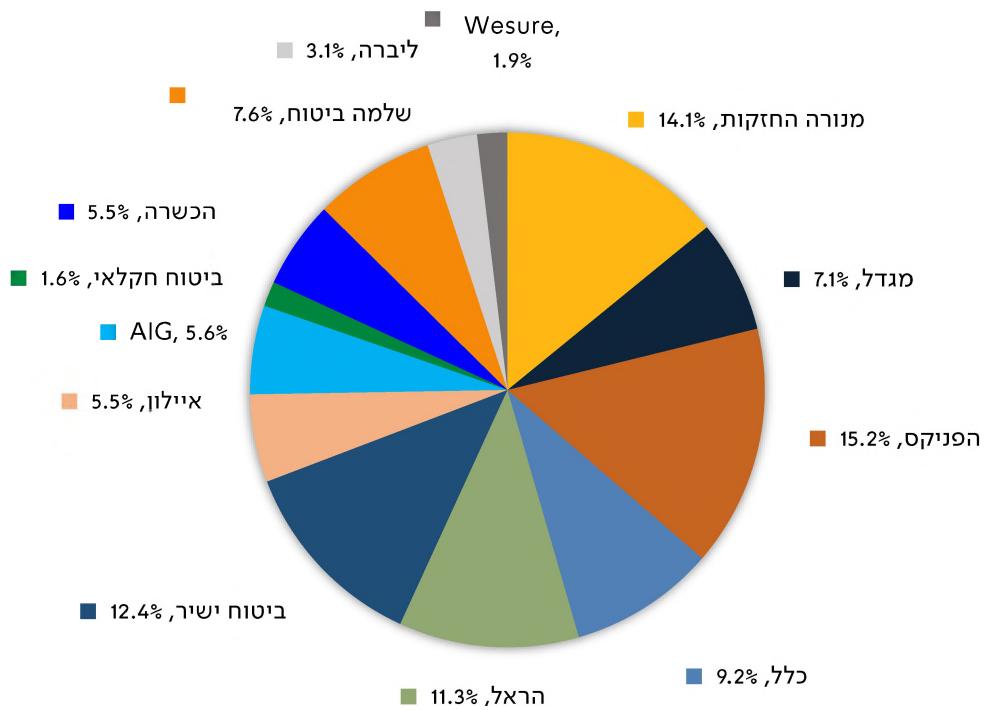
בהתאם לדוחות הכספיים של חברות הביטוח, בתחום ביטוח רכב רכוש בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, הכנסתות הענף בתחום עמדו על סך של כ- 9,557 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ- 7,710 מיליון ש"ח בתקופת המקבילה אשתקד, לעומת סך 1,847 מיליון ש"ח בהיקף דמי הביטוח, המהווים כ- 24.0% מהיקף ההכנסות מדמי ביטוח בתחום.

נתוח השוק של הקבוצה, כפי שמשתתקף מהכנסות מדמי הביטוח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, עומד על שיעור של כ- 14.1% לעומת שיעור של כ- 15.0% בתקופת המקבילה אשתקד.

לפירות הכנסות הקבוצה מפרימה, ראה סעיף 5.6.4 לדוח הדירקטוריון.

החברות הגדולות בתחום ביטוח רכב רכוש, בשנת 2023, הין הפניקס, הקבוצה, ביטוח ישיר, הראל וכלל.

להלן פירוט נתוני נתIVO שוק, לפי חברות הפעילות בתחום:

הכיסוי הביטוחי האחד בתחום, בהתאם לפוליסה התקנית, הינו מודולרי ומאפשר בחירה של כל הrics או חלק מהם לפי החלטת המבוטח. גמישות הבחירה מרחיבה את פוטנציאל התחרות בין החברות השונות על כל מרכיב ומרכיב בפוליסה המודולרית. התחרות מתמקדת בעיקר במחיר ללקוח בהתאם להיקף הrics שבחר. איו לך, שמה הקבוצה דגש בתחום זה על טריפת תחרותי ומוצרים ייחודיים המותאמים לאוכלוסיות מובחנות וכוללים הטבות ייחודיות לאוונן אוכלוסיות וכן מוצרים דינמיים המאפשרים ללקוח להנחות מגמישות כיסוי או מחיר כנוון כיסוי "נהג מזדמן" המאפשר לבעל פוליסה לרכוש כיסוי לתקופה קבועה לנרגש שאינו עונה על הגדרת הרשאים לנרגש הכלליות בפוליסת; וכן המוצר "Miley" הכול מדרג של הנחות בפרמייה, בהתאם להיקף הנסעה השנתית ברכב ומוצר "מנורה Ch" הכול תמחור פרטוני לפי נהג/ים וחיבור בדמי ביטוח לפי היקף הנסעה ואיכות הנהיגה. הגורמים המחזקים את מעמדה התחרותי של הקבוצה הינם מערך סוכני הביטוח הרחב שלו ומכירות הארץ הישיר, דגש על רמת שירות גבוהה וניטור קפדני של הפעולות בחתכה השונות.

4.4 ליקוחות

בתחום ביוטח רכב רכוש, מבטחת הקבוצה בעיקר ליקוחות פרטיים.

לקבוצה אין ליקוח בתחום ביוטח רכב רכוש, שהכנסותיה ממנה מוחות 10% או יותר מסך הכנסות הקבוצה וכן אין לקבוצה תלות בלבד או במספר מצומצם של ליקוחות בתחום זה.

להלן פירוט התפלגות פרמיות ברוטו בין מבוטחים פרטיים לצי רכב וקולקטיביים:

שיעור מסך הכנסות לשנת 2021	פרמיות ברוטו בשנת 2021		פרמיות ברוטו בשנת 2022		פרמיות ברוטו בשנת 2023	
	הכנסות (מיליוני ש"ח)	לשנת 2022 ש"ח)	הכנסות (מיליוני ש"ח)	לשנת 2023 ש"ח)	הכנסות (מיליוני ש"ח)	לשנת 2023 ש"ח)
88%	1,242	88%	1,300	89%	1,500	מבדוקים פרטיים וליקוחות עסקיים
12%	166	12%	173	11%	191	צי רכב וקולקטיביים
100%	1,408	100%	1,473	100%	1,691	סה"כ

בנוסף, לא ידוע לקבוצה על מאפיינים קבועים של ליקוחותיה בתחום ביוטח רכב רכוש. לפי הערכת הקבוצה, שיעור החידושים¹⁵ בתחום ביוטח רכב רכוש בשנת 2023, עמד על כ- 63.1%, לעומת 69.2% בשנת 2022. שיעור הליקוחות אשר רכשו ביוטח רכב רכוש ובויטח רכב חובה, מتوزע כל הליקוחות שרכשו ביוטח רכב רכוש בשנת 2023, הינו כ- 87%, לעומת שיעור של 83% בשנת קודמת.

להלן התפלגות דמי ביוטח לפי שנים ותק ליקוחות במונחי מחזור פרמיות לתקופות המתוירות בדוח:

2021	2022	2023	שיעור פרמיות במליאני ש"ח			מספר שנים ותק
			מחזור פרמיות במיליאני ש"ח	2021	2022	2023
40%	37%	41%	566	550	696	לא ותק
22%	25%	19%	308	361	313	ותק שנה
13%	14%	14%	185	202	236	ותק שנתיים
למעלה משלוש שנים						ותק
25%	24%	26%	349	360	446	
100%	100%	100%	1,408	1,473	1,691	סה"כ

¹⁵ השיעורים הם במונחי פרמייה.

5. ביטוח כללי אחר

5.1 תיאור כללי של תחום הפעולות

בתחום זה, הקבוצה פועלת בשני ענפים עיקריים – ביטוח חברות וביטוח רכוש, וכן בענפי ביטוח כללי נוספים, אשר היקף פעילות הקבוצה בהם אינו מהותי.

ביטוח חברות כוללים כיסוי בגין חברותו הכספי על פי דין, של המבוטח, כלפי צד שלישי שאינו המבוטח, עד לגבול האחריות בפוליסה.

ביטוח רכוש כוללים כיסוי בגין אבדן או נזק, שנגרם לרכוש המבוטח ונזקים נלוויים, כתוצאה מהסיכון המcoresים בפוליסה (במתכונת של "סיכון נמנים" או במתכונת של "כל הסיכונים").

למוגבלות החקיקה המרכזיות החלות על הקבוצה בתחום פעילות זה וכן בכלל פעילות הקבוצה, ראה סעיפים 7.1.1 – 7.1.5 להלן.

5.2 מוצרים ושירותים

5.2.1 תיאור של מוצרי תחום הפעולות והcisויים הביטוחיים שנכללו בו

סעיף זה כולל תיאור כללי ותמציתי של מאפייני המוצרים ושימושיהם, השוואים העיקריים שלהם, מגמות ושינויים בביטחון ובאיזהו שלם. התנאים המלאים והמחיבים הם התנאים המפורטים בכל פוליסה /או חוזה ביטוח, לפי העניין. התיאור הינו לצרכי דוח זה בלבד ולא ישמש לצרכי פרשנות הפוליסה.

5.2.1.1 ביטוח חברות

כללי

מרבית הפוליסות בענף ביטוח חברות, מכסות את המבוטח בשל חברות שהוא עשוי לחוב בה על פי דין, כלפי צד שלישי, בגין נזק לגוף או לרכוש שייגרם לו.

בביטוח חברות נקבע גבול אחריות שהינו הסכם המקסימלי בו יישא המבטח במקורה של נזק, בתוספת הוצאות משפטיות סבירות.

תוקפן של פוליסות הביטוח מסוג זה הינו לרוב לשנה.

תביעה בביטוח חברות אינה מתיישנת, כל עוד לא התקיינה תביעת הצד השלישי כנגד המבוטח. בשל פרק הזמן הארוך בין מועד היוזרות העילה כנגד המבוטח לבין מועד הגילוי /או מועד הגשת התביעה וכן בשל פרק הזמן הדרוש לבירור תביעות אלו שהן מורכבות, נחשב ענף זה כבעל ציבת תביעות ארוך.

ביטוח חברות ניתן לעורך על פי אחד משני בסיסי כיסוי:

בסיס אירוע Basis (Occurrence) – בפוליסות אלו, הכיסוי ניתן לחבות בגין אירוע אשר אירע במשך תקופת הביטוח. התביעה לחברת הביטוח יכול שתוגש אף לאחר תום תקופת הביטוח, בכפוף להתיישנות.

בסיס הגשת התביעה Claims Made Basis – בפוליסות אלו, הכיסוי ניתן לחבות בגין תביעות אשר הוגש לראשונה כנגד המבוטח במשך תקופת הביטוח, אף אם

הuilah כנגד המבוטח נוצרה לפני מועד תחילת הביטוח, ובתנאי שנוצרה בתוں 'התקופה הרטרואקטיבית' שהוגדרה בפולישה, דהיינו לאחר תאריך מסויים שהוסכם עליו.

ענף ביטוח החבויות נחגג לענף תנודתי זה את בשל רמת אי הוודאות הגבוהה ביישוב התביעות, בפרט בפוליסות על בסיס אירוע, הנובעת, בין היתר, מזנב התביעות הארוך, מהשינויים באקלים השיפוטי ומהשינויי התרבותי המעלה את שכיחות התביעות וחומרתן.

בענף ביטוח חבויות נכללים כל ביטוחי החבויות, למעט ביטוח רכב חובה. הביטוחים העיקריים בענף זה הינם: ביטוח אחריות כלפי צד שלישי ("**ביטוח צד שלישי**"), אחריות מעבידים, אחריות מקצועית, אחריות המוצר ואחריות דירקטוריום ונושאי משרה.

המוסרים המרכזיים אותם משוקת הקבוצה בענפי החבויות, הינם כדלקמן:

(1) **ביטוח צד שלישי** – הפולישה לביטוח אחריות כלפי צד שלישי מכסה את חבותו של המבוטח על פי כל דין – בדרך כלל חובות הנובעת מפגיעה הנזקון – בגין נזקי גוף (שלא בגין שימוש ברכב מנועי) או רכוש שנגרמו לצד שלישי, שאינם עובדי המבוטח, שנגרם מאירוע תאונתי אשר התרחש במהלך תקופת הביטוח בקשר עם הפעולות בגין רכש המבוטח את הכספי הביטוחי.

ניתן לרכוש ביטוח זה כמושך עצמאי או כיחסו במסגרת פוליסות לבתי עסק, פוליסת ביטוח דירה או במסגרת פוליסת לביטוח עבודות קבלניות.

דמי הביטוח נקבעים כפונקציה של מספר משתנים, כאשר המוסרים שביהם – עיסוק המבוטח, היקף פעילות המבוטח, גבול האחריות הרצוי, ניסיון התביעות של המבוטח, חשיפה למפגעים או סיכון סביבתיים, אמצעי ההגנה הקיימים בעסק, ועוד.

ביטוח זה נערך בדרך כלל על בסיס אירוע.

(2) **ביטוח חובות מעבידים** – כיחסו למבוטח בגין אחריותו לנזקי גופ בלבד, שנגרמו לעובד תוך כדי עבודתו אצל המבוטח, בשל רשלנות המבוטח, במהלך תקופת הביטוח. במרבית המקרים, החבות המכוסה היא חובות לפי פקודת הנזקון ו/או לפי חוק האחריות למוסרים פגומים, התש"מ-1980.

הביטוח הינו שיורי, מעל הכספי לפי חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995.

ניתן לרכוש ביטוח זה כמושך עצמאי או כיחסו במסגרת פוליסות לבתי עסק, פוליסת ביטוח דירה או פוליסת לביטוח עבודות קבלניות.

דמי הביטוח נקבעים כפונקציה של מספר משתנים, כאשר המוסרים שביהם – מספר העובדים המועסקים, היקף שכר העבודה השנתי שמשלם המעסיק, סוג פעילות המעסיק, גבול האחריות, ניסיון התביעות של המבוטח, אמצעי ההגנה הקיימים בעסק, ועוד.

ביטוח זה נערך בדרך כלל על בסיס אירוע.

(3) **ביטוח אחריות מקצועי** – בביטוח המכסה את חובותו של המבוטח – בעלי מקצוע, בגין כשל ביצוע חובתו המקצועי, במעשה או במחדל המהווים רשלנות, טעות או השמטה של המבוטח במסגרת המקצוע אשר בגיןו ניתן הכספי, שתוצאתו היא

נק' לצד שלישי, בין אם הינו לךו של המבוטח ובין אם לאו. בוטוח זה נマー כפולישה עצמאית או כפולישה משולבת עם ביטוח אחריות מוצר. המשتنנה העיקרי המשפיע על דמי הביטוח הוא עיסוקו של המבוטח, כאשר גם להיקף הפעולות, גבול האחריות, ותקן במקצוע, מספר העובדים, מחוזר ההכנסות, ניסיון התביעות של המבוטח והתחום הטריטורילי של הכספי והשיפוט, השפעה על דמי הביטוח.

ביטוח זה נערך על בסיס הגשת התביעה.

(4) **ביטוח אחריות המוצר** – ביטוח המכסה את חבותו של המבוטח בגין נזק לגוף /או לרכוש של צד שלישי, שנגרם על ידי מוצרים פגומים שיוצרו, יובאו או סופקו על ידו, לאחר שהמוצרים יצאו מחזקתו, וזאת מכח חוק האחריות למוצרים פגומים המחייב על הייצור (כהגדתו בחוק, הכללת, למשל, גם יבואן /או ספק) אחריות בגין נזקי גופ בלבד, וכן מכח פקודת הנזקון המחייב על הייצור אחריות לנזקי גופ או רכוש.

ביטוח זה נマー כפולישה עצמאית או כפולישה משולבת עם ביטוח אחריות מקצועית ולעתים גם עם פוליסט אחריותצד שלישי.

המשتنנה העיקרי המשפיע על דמי הביטוח הוא עיסוקו של המבוטח, כאשר גם להיקף הפעולות, קיום פעילות ייצוא, התקופה הרטראקטיבית הנדרשת, גבול האחריות, ניסיון התביעות של המבוטח והתחוללה הטריטוריאלית של הכספי, השפעה על דמי הביטוח.

ביטוח זה נערך, בדרך כלל, על בסיס הגשת התביעה.

(5) **ביטוח דירקטוריים ונושאי משרה** – ביטוח המכסה את חבותם החוקית של דירקטורים ונושאי משרה בגין נזק שנגרם עקב מעשה או מחדל שעשו או נמנעו מלעשות, בתום לב או מלחמת רשלנות, בתוקף היותם נושא משרה בחברה. החבות המכסה היא בעיקר מתוקף חוק החברות והוראות חוק נוספות, המטלות חבות אישיות על נושא המשרה בחברה.

בעל הpolloisa בביטוח זה הינה החברה הרוכשת את הכספי עבור נושא המשרה והדירקטורים המכנים /או שכיהנו בעבר והמודרים מבוטחים.

ביטוח זה נマー כפולישה עצמאית או בשילוב עם ביטוח אחריות מקצועי. דמי הביטוח בענף זה מושפעים ממספר משתנים, כאשר המרכיבים העיקריים – גבול האחריות, ניסיון התביעות של המבוטח, תחום העיסוק של החברה, הרכב בעלי המניות, המבנה והחומר הפיננסיים של החברה והיות החברה ציבורית או פרטית.

ביטוח זה נערך בדרך כלל על בסיס הגשת התביעה.

הפעולות במוצרים אלו הינה עתירת ביטוח משנה, בין היתר, עקב סכומי הביטוח, חומרת התביעות הפטנציאלית והטרוגניות תמהיל הסיכוןים.

5.2.1.2 **ביטוח רכוש**

כללו

ביטוחי הרכוש כוללים כיסוי בגין אבדן או נזק פיזי, שנגרם לרכוש המבוטח ונזקים נלוים, כתוצאה מהסיכוןים המכוסים בפוליסה (במתכונת של "סיכוןים נמנים" או במתכונת של "כל הסיכוןים"). בנוסף, ניתן לרכוש כיסוי לנזק תוצאה תרבותית הנובע מהנזק הפיזי (כיסוי "אבדן רוחחים"). בביטוח רכוש מציעה הקבוצה ביטוחים למגזר הפרטי וכן למגזר העסקי.

המצרים המרכזיים אותם משוקת הקבוצה בענף ביטוח הרכוש:

פוליסות לביטוח דירה

פוליסות לביטוח דירה כוללות כיסוי בגין אבדן או נזק הנגרם לדירה המבוטחת כתוצאה מן הסיכוןים המפורטים בפוליסה.

הפוליסות כפפות לתנאים המינימליים שנקבעו בתוספת לתקנות הפקוח על עסקי ביטוח (תנאי חזזה לביטוח דירות ותכלתן), התשמ"ו-1986 (להלן בסעיף זה: "תקנות ביטוח דירות ותכלתן" או "הפולישה התקנית", בהתאם).

חברת הביטוח יכולה לשנות את הפולישה התקנית רק אם השינוי הינו לטובת המבוטח וכן להוסיף הרוחבות לגבי היוף הכספי, הסיכוןים והרכוש המבוטחים וכן ביטוחי חבויות בקשר עם דירת המגורים (כגון ביטוח צד ג'). הביטוח מיועד לדירות מגורים במגזר הפרטי.

הפולישה התקנית מגדרה את היוף הכספי הביטוחי המינימאלי לבנייה דירה ותכלתנה. הכיסוי בפולישה הינו על בסיס סיכוןים נמנים: סיכון אש, ברקה, רעם, התפוצצות, סערה, שטפון, סיכון גנבה, שוד, פריצה, רעדת אדמה ועוד, וכן סיכון מים ונזלים אחרים ("נזקי צנרת") על פי בקשה המבוטח ובהסכמה המביטה.

הפולישה התקנית כוללת סיכון של רעדת אדמה לבנייה הדירה ותכלתנה, אלא אם כן המבוטח יותר על כיסוי זה והדבר תועד בידי המבטח וצוין במפרט הפולישה.

הקבוצה מציעה מספר מסלולים לביטוח דירות/או תכולה, המבוססים על תנאי הפולישה התקנית. חלק מן המסלולים בפוליסות מכנים למבוטח אפשרות לרכוש, על פי בחרותו גם כיסויים נוספים כגון: כיסוי כל הסיכוןים לתכשיטים ודרכי ערך, כיסוי כל הסיכוןים לתוכלת הדירה ועוד.

ביטוח משכנתאות – הקבוצה משוקת פוליסות לביטוח מבנה בלבד, עבור לוויים הנוטלים משכנתא למימון רכישת דירות. פוליסות אלו משועבדות לטובת המלואה. ביטוח זה נמכר, לעתים, בשילוב עם ביטוח חיים (ריסק), לכיסוי יתרת ההלוואה במקרה של מות המבוטח.

אבדן רכוש – ביטוחים המכילים אבדן או נזק לרכוש (כגון: שחורת, מכונות, ציוד, מפעלים, מלאי מסוימים שונים וכדו') ושאינם דירת מגורים ותכלתנה או רכב מנועי. בכלל, כוללות הפוליסות כיסוי כנגד סיכון אש, פריצה, כיסוי נזקי טבע ורעידת אדמה. ניתן לרכוש בביטוחים אלה כיסוי לנזק תוצאה של אבדן רוחחים שהינו תוצאה של הנזק הפיזי לרכוש.

ביטוח הנזדי (עבודות קבלניות/הקמה) – כיסוי לעבודות קבלניות, ציוד וחומראים, מפני נזק תאונתי.

ביטוח מקיף לבתי עסק – ביטוח "מטריה" לבתי עסק, הכולל כיסוי בסיסי לאובדן או נזק לתכולה ולמבנה, שנitinן להוסיף לו כיסוי חבותות, אובדן רוחים ועוד.

ביטוח מקיף לעסקי בתים – ביטוח ועדי בתים מכסה אובדן או נזק שיגרמו לרכוש המשותף וכן את חובות נציגות בעלי הדירות בבית המשותף הנובעת מאירוע תאוני שיונגרם בחלקים המשותפים אשר גרמו לפגיעה גופנית או נזק לרכוש של צד שלישי.

5.2.1.3 יתר ענפי הביטוח

ביטוח תאונות אישיות (טוחן קצר)

ביטוח תאונות אישיות מעניק פיצוי חד פעמי בסכום קבוע בשל נזק (זמןית ו/או קבועה) ו/או מוות המבוטח, כתוצאה מתאונת. בנוסף, כולל הכספי לעתים גם פיצוי שבoui בגין אובדן כושר עבודה זמן (חלקי או מלא) כתוצאה מתאונת ו/או בגין אי כושר עבודה זמן מלא כתוצאה ממחלת.

תקופת הביטוח בפוליסות אלה היא בדרך כלל לשנה.

הפולישה נמכרת הן כפולישה עצמאית והן במסגרת פוליסות משלבות, בין היתר, בסектор העסקי.

ערביות ופוליסות חוק המכר

פוליסות חוק המכר – פוליסות לפי חוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות), תש"ה-1974 (להלן: "החוק"), הכוורות התchiaיות של מבחן להשיב לרוכש דירה, כספים ששולם, בניכוי רכיב המע"מ, על חשבון מחיר הדירה אותה רכש מבחן שהתקשר עם המביטה, ובשבויתה טרם הושלמה ובתנאי שהתקיימה אחת מעילות המימוש הקבועות בחוק כאמור להלן:

- מוכר הדירה לא יוכל סופי להעביר להוניה בעלות או זכות אחרת בדירה כמוסכם בחוזה המכר;
- קיימת מניעה מוחלטת וסופית להשלים את הבניה ולמסור את החזקה בדירה לרוכש (ביטול הסכם הרכישה אינו נכלל בעילה זו).

נוסח הפוליסות לפי חוק המכר המונפקות על ידי מגירה ביטוח, בהתאם, בשינויים המחויבים, להוראות שפורסמו בעניין, במסגרת תקנות שהותקנו מכח חוק המכר, כפי שעודכנו מעט לעת.

תקופת הביטוח של פוליסות לפי חוק המכר אינה קצובה בזמן והוא מסתיימת בכפוף להתקיימותם במצבם של שלושה תנאים הקבועים בחוק, בביטול או פקיעת הפולישה, דהיינו, גמר בנייה, מסירת חזקה לרוכש ורישום הזכיות בדירה על שם הרוכש, כשהן נקיות מכל שעבוד. הסיכון בפוליסות אלו הולך וקטן עם התקדמות הבניה, הגידול במכירות וגבית התמורה מהמכירות. עם השלמת הבניה (קבالت "טופס 4") הסיכון יורדת ממשמעותית והוא איןיך וקרוב לאפס.

ערביות מרכז – ערביות הנדרשות כתנאי הכרחי להגשת הצעה להשתתפות במכרז כפי שקבע הניצע במסמכי המכרז. מהותן להבטיח התקשרות בין הליקוח המוצע לניצע, במקרה בו הניצע יבחר בהצעה של הליקוח המוצע, בהצעה הזוכה.

ערביות ביצוע – ערביות שמהותן התchiaיות לשלם למיטב – בדרך כלל מזמן עבודה או השירות – בתשלום אחד או במספר תשלוםים כל סכום עד גובה סכום

הערבות בגין הפרת התחייבות הנערב/המובוטה – בדרך כלל קובלן או יזם בפרויקט או נתן שירות – אשר התחייב כלפי מזמן העבודה או השירות כאמור.

ערבות בגין ביצוע בעסקאות קומבינציה ו/או פינוי בגין ו/או תמ"א 38, עם בעלי קרקע בלבד – ערבות המוצאות לטובת בעלי הזכיות בקרקע, הזכאים, בתמורה להעברת חלק מהזכיות בקרקע לעצם, לקבל חלק מהדיםות שיבנו בפרויקט שיוקם על המקרקעין חלף דירטם הנוכחות (לכל בעל קרקע יש זיקה וזכות בדירה מסוימת).. כל המקרקעין משועבדים לטובת הממן לרבות חלק המקרקעין המהווה את חלק הדירה העתידית של בעלי הקרקע.

ערבות לטובת בנקים למשכנתאות – על מנת שנitin יהיה לשעבד את כל מקרקעי הפרויקט בשלמותם לטובת הממן, במסגרת עסקאות קומבינציה/ פינוי בגין, או בגין דירות המשועבדות במשכנתאות נגד הלוואה שקיבלו בעלי הדירה, הבנק למשכנתאות נדרש להסיר את המשכנתה הרשומה לטובתו על דירה של דיר שטרם פרע את המשכנתה עבור התקשורת בעסקת הקומבינציה/פינוי בגין. הבנק למשכנתאות מתנה את הסכמו לسلوك המשכנתה כאמור בקבלת ערבות אוטונומית לטובתו חלף המשכנתא.

ערבות לתשלומי מיסים – ערבות המוצאת לטובת רשות המסים להבטחת תשלום מסים בפרויקטם ובפרט מס שבח.

ערבות להבטחת תשלום שכר-דירה – ערבות המונפקות בפרויקטם של פינוי בגין. להבטחת תשלום השכירות עליהם מתחייב היזם כלפי בעלי הקרקע ודירים עד השלמת הבניה וקבלת מפתח לדירה בפרויקט.

ערבות פורמליות – ערבות לטובת מوطב שהוא רשות מוסמכת, על מנת להבטיח את עמידתו של הנערב/המובוטה בתנאי הירושון שניתן לו או להבטחת השלמת הליך המתנהל בין הלקוח לבין הרשות.

ערבות להבטחת תשלום – ערבות שמורתה התחייבות לתשלום סכום כספי במקורה בו הנערב/המובוט לא יעמוד בתחייבות הכספיות שלו כלפי צד שלישי.

סיכום אחרים

הקבוצה מניפה פוליסות המכילות סיכונים שונים נוספים אשר לא נכללו בענפים שליל מכך והיקף הפעולות בענפים אלו אינו מהותי.

5.3 תחרות

חלוקת של הקבוצה בתחום פעילות זה בתקופת הדוח קטן, כפי שהדבר בא לידי ביטוי בהיקף הרכנסות מפרימה, כמוポート להלן:

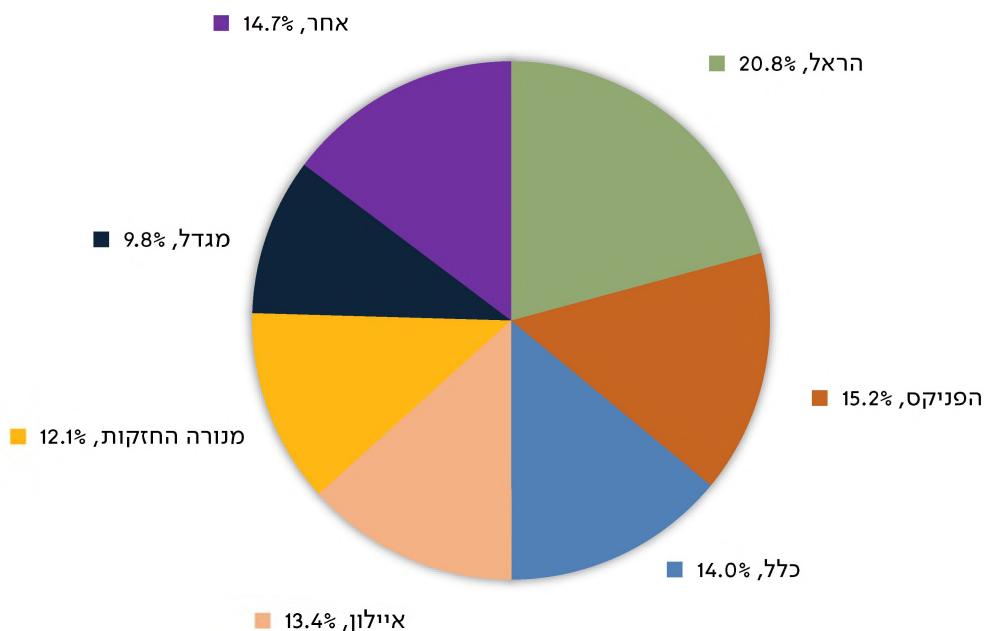
בהתאם לדוחות הכספיים של חברות הביטוח, בתחום ביתוח כללי אחר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, הכנסות הענף בתחום עמדו על סך של כ- 9,395 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ- 8,400 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של כ- 995 מיליון ש"ח בהיקף דמי הביטוח, המהווים כ- 11.8% מהיקף הרכנסות מדמי ביתוח.

נתח השוק של הקבוצה, כפי שמשמעותו מדמי הביטוח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, עומד על שיעור של כ- 12.1% לעומת 12.8% בתקופה המקבילה אשתקד. הקבוצה ממוקמת במקום החמישי במשק לעומת המקבילה אשתקד.

בתהום זה, הקבוצה מתהירה מרבית חברות הביטוח במשק. על פי נתוני הדוחות הכספיים של חברות הביטוח, חמיש חברות הביטוח הגדולות הפעולות בתחום הימן הראל, הפניקס, כלל, איילון והקבוצה. על פי נתונים אלו, חלקם של חמישת הגוףים הגדולים בתחום בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, עמד על כ- 75.5% מסך דמי הביטוח ברוטו לעומת שיעור של כ- 76.2% בתקופה המקבילה, אשתקד.

לפירות הכנסות הקבוצה מפרימה, ראה סעיף 5.6.4 לדוח הדירקטוריון.

להלן פירוט נתוני נתחי שוק, לפי חברות הפעולות בתחום:

התחרות בתחום מושפעת הן מצד הביקוש למוצרים מצד חברות העסקיות השונות במשק והן מהיצע ואיכות המוצרים של חברות הביטוח. שוק ביטוח המשנה והשינויים החלים בו בתחום מהווים אף גורם מרכזי בתחרות. בנוסף, בביטוח העסקיים הגדולים ובענף ביטוח הדירקטוריים מוצגים המבוקחים על ידי ועציו ביטוח, עובדה המחייבת את חשבות אוכות הכספי ובו בזמן גם יוצרת לחץ להורדת תעריפים. מוצרי הביטוח הכלולים בענף הרכוש, כגון ביטוח ימי, אוורי, הנדי וציוד אלקטרוני, דורשים מומחיות ספציפית ומענקים כיסוי מורכב ועל כן, התחרות בהם מבוססת, בין היתר, על איכות הכספי הביטוחי שמעניקה הקבוצה. הגורמים המחזיקים את מעמדה התחרותי של הקבוצה הם סל המוצרים שלה, הכולם מוצרים חדשים בתחום הפעולות השונות, בסיס הסוכנים הרחב שלה, דגש על רמת שירות גבוהה וניטור קפדי של הפעולות בחתיכיה השונות.

5.4 ליקוחות

בתחום ביוטוח כללי אחר הקבוצה מבוצחת ליקוחות פרטימיים, עסקיים וכן ליקוחות מוסדיים. הקבוצה מבצעת חיותם פרטני לכל מボוטח, למעט קולקטיבים ושותם של בנים לMSC נטאות. לקבוצה אין ליקוח שהכנסותיה ממנה מהוות 10% או יותר מסך הכנסות הקבוצה בתחום הפעולות, וכן אין לקבוצה תלות בלבד או במספר מצומצם של ליקוחות בתחום זה. בנוסף, לא ידוע לקבוצה על מאפיינים קבועים של ליקוחותיה בתחום ביוטוח כללי.

התפלגות דמי הביטוח מליקוחות ברוטו*:

שיעור מסן הכנסות לשנת 2020	פרמיות ברוטו בשנת 2020	שיעור מסן הכנסות לשנת 2021	פרמיות ברוטו בשנת 2021	סוג ליקוח ש"ח	קולקטיבים ומפעלים גדולים	
					ברוטו	ברוטו
36%	454	39%	571	37%	548	548
64%	802	61%	877	63%	943	943
100%	1,256	100%	1,448	100%	1,491	סה"כ

* החלוקה בענפי החבויות בוצעה לפי גבולות אחרות. החלוקה בענפי הרכוש בוצעה לפי סכומי הפרמייה.

פרופיל התיק הביטוחי של הקבוצה מוטה ליקוחות פרטימיים ועסקיים קטנים.

להלן התפלגות דמי ביוטוח לפי שנות ותק של ליקוחות בתחום מקיים דירות לתקופות המתוירות בדוח:

2021	2022	2023	שיעור פרמיות במליאני ש"ח			מספר שנות ותק
			2021	2022	2023	
16%	16%	14%	41	43	41	לא ותק
12%	12%	12%	31	34	33	ותק שנה
9%	9%	11%	25	25	31	ותק שנתיים
63%	63%	64%	169	173	182	למעלה משלוש שנים ותק
100%	100%	100%	266	275	287	סה"כ

שיעור החדשושים¹⁶ בתחום מקיים דירות בשנת 2023 עמד על כ- 86% לעומת שיעור החדשושים בשנת 2022.

¹⁶ השיעורים הם במונחי פרמייה.

6. ביטוח בריאות

6.1 תיאור כללי של תחום הפעולות

שירותי הבריאות בישראל מורכבים משלושה רבדים – הראשון, סל הבריאות הבסיסי בהתאם לחוק ביטוח בריאות ממלכתי והתקנות אשר הוצאו מכוחו; השני – שירותי בריאות משלימים בקבוקות החולים ("شب"ן"); והשלישי – ביטוחם הבריאות הפרטימי באמצעות חברות הביטוח. ביטוחם הבריאות הפרטימי מעניקים כסויים ביטוחיים, אשר הינם תחלופיים או משלימים או מוסףים לסל הבריאות הבסיסי ו/או השב"ן של קופות החולים בישראל בדרך של הרחבת הכספי הביטוחי, זכות הבחירה והגמישות באופן מימוש זכויותיו הרפואיות של המבוטח. כמו כן, פוליסות אלה, בחלקן, מאפשרות למボטח, לקבל שירותים רפואיים בטכנולוגיה רפואית מתقدמת וכן כיסוי לתוצאות בהתאם להגדרות בפוליסה, אשר אינם כלולים בסל הבריאות או בשב"ן.

תחום זה כולל את פעילות הקבוצה בענפי ביטוח הבריאות הפרטימי, במסגרת פוליסות פרט או קולקטיבים, המעניקים כסוי ביטוחי, מסווג שיפוע או פיצוי, בגין אירועים רפואיים, וזאת – הן לטוח אරור, במסגרת ביטוח הוצאות רפואיים, ביטוח שינוי, ביטוח סייעודי, תאונות אישיות (טוח ארו), וביתוח מחלות קשות והן ביטוח בריאות לטוח הקצר (עד שנה), ביטוח נסיעות לחו"ל וביתוח עובדים זרים ותיירים. הפוליסות בעיקרן מכילות מגוון אירועים רפואיים, הנגרמים למボטח כתוצאה ממלחמות ו/או מתקאות.

הפעולות בתחום ביטוחם הבריאות הפרטימי מתנהלת בכפוף להוראות רגולציה שטרתית הגברת התחרות והשקיפות בתחום.

הוראות אלו קובעות כסוי אחיד בפוליסה לכיסוי נזוחים, טיפולים מחלפי נזוח והטיפול עצומות בישראל. בנוסף, החוקה בתחום מסדרה בין היתר את מערכת היחסים של חברות ביטוח עם רפואיים ומוסדות רפואיים המצויים עימן בהסכם ובכלל זה, באופן התשלום בגין שירותיהם. בנוסף, בתחום פוליסות הפרט קיימות הוראות בדבר היוטן של פוליסות מסווג הוצאות רפואיות ומחלות קשות מתחדשות מלאיהן مدى שנתיים וכן הוראות המכיבות מתן אפשרות למボטח לרכוש פוליסות ביטוח בריאות ללא תלות ברכישת פוליסות ביטוח נוספות.

רפורמה בתחום הבריאות:

בחודש מרץ 2022, פורסמה על ידי רשות שוק ההון הרפורמה בביטוחם הבריאות לעדכון תוכניות הביטוח אשר נכנסה לתוקפה בחודש אוקטובר 2023 (להלן: "יום התחילה"). בהתאם, פורסם תיקון לפרקדים שונים בהוראות החוזר המאושר שער 6 חלק 3 שעניינים עריכת תכנית לביטוח בריאות (להלן: "הרפורמה") במסגרת הרפורמה נקבע כי מבנה ביטוחם הבריאות יכלול 5 רבדים: רובד ראשון – פוליסת בריאות בסיסית איחוד הכללת את הכספיים הבאים: כיסוי להשתלות וטיפולים מיוחדים בחו"ל, תרופות מחוץ לסל נזוחים וטיפולים מחלפי נזוח בחו"ל;

רובד שני – פוליסת הכללת אחת מהחולופות הבאות: (א) כיסוי לנזוחים וטיפולים מחלפי נזוח בישראל משלים שב"ן, עם השתתפות עצמית בגובה 5,000 ש"ח (ב) כיסוי לנזוחים וטיפולים מחלפי נזוח בישראל משלים שב"ן, ללא השתתפות עצמית (ג) כיסוי לנזוחים וטיפולים מחלפי נזוח בישראל מהשקל הראשון (להלן: "פוליסת נזוחים מהשקל הראשון");

רובד שלישי – פוליסת הרחבה, אשר תכלול הרחבה לאחת או יותר מתכניות הביטוח ברובד הראשון, השני או החמישי;

רובד רביעי – אחד או יותר מנספחי הביטוח האמבולטורי הבאים: (א) ייעוץ, אבחון רפואי ובדיקות (ב) אשפוז בית (ג) טיפולים בטכנולוגיות מתקדמות ואביזרים רפואיים (ד) ליווי רפואי וטיפולים

אגב אירוע רפואי ממשמעותי כגון ניוטוח, אשפוז או מחלת קשה (ה) כל נספה ביטוח שיואר הממונה מראש ובכתב;

רובד חמישו – פוליסט מתלוות קשות.

בנוסף, בכל הנוגע לאופן הצורך של מועדים לביטוח לפוליסות הבריאות המפורטות לעיל, נקבע כי לאור החשיבות של הנסיבות ברובד הראשון, על המועד לביטוח לרוכש תחילת פוליסט בריאות בסיסית, אלא אם התקיים אחד מהחיריגים הבאים: (א) בשל הליך חיתומי לא התקבל לביטוח או שנדרשת החרגה מסויימת; (ב) המועמד לביטוח מעל גיל 65, ואיןנו מעוניין להחזיק באחת או יותר מתכנית הביטוח שבפוליסט בריאות הבסיסית. כמו כן, נקבע כי על הגורם המשווק להסביר את מבנה הביטוח החדש, לרבות ההבדלים בין הפוליסות הבסיסיות והרחבות, תוך שיקוף של דמי הביטוח.

מעבר לכך, נקבע כי גורם משווק לא ימכור פוליסת פרט המעניקה כסוי שיפנו למועמד לביטוח שיש ברשותו פוליסת פרט המעניקה כסוי דומה (ambil לבטל את הפלישה הקיימת), אלא אם התקיים אחד החיריגים הבאים: (א) הפוליסה שתוצע למועמד לביטוח כוללת רק את יתרת הנסיבות הביטוח; (ב) שיעור עלות הכספי הביטוח הדומה בין הפוליסות אינו עולה על עשרה אחוזים מגובה הפרמיה שאושרה על ידי הממונה; (ג) בשל הליך חיתומי נדרש החרכה מסוימת בפוליסת תרופות וברשותו של המועמד לביטוח פוליסת קבוצתית לפוליסת פרט. כמו כן, נקבע כי הנחה בפרמיה תינתן בשיעור קבוע לתקופה של עשר שנים לפחות.

במקביל, פורסמו הוראות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תנאים בחזזה ביטוח לפוליסת בריאות בסיסית), התשפ"ב-2021, אשר במסגרת מוצע קבוע נוסח לפוליסות האמורות המגדירות כסוי אחד במטרה להקל על מבותחים בין החברות השונות. בנוסף, פורסם תיקון בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תנאים בחזזה ביטוח לניטוחים וטיפולים רפואיים ניוטוח בישראל), התשפ"ב-2021, במסגרתו נרכזו התאמות הנדרשות לפוליסת הניטוחים האחדה כנגזר מהפרימה האמורה, וכן עדכונים מסוימים בראשימת החיריגים לפוליסה.

בחודש יוני 2023, פורסם חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2023 ו- 2024) התשפ"ג, פרק י"ט (בריאות) (להלן – "חוק ההסדרים") במסגרת חוק הפיקוח ונקבעה חובת תשלום של מבטח לקופת החולים בשל ניטוחים שבוצע ומומן בתכנית שב"ג בהתקנים התנאים הבאים: (1) העמיד מ寶וטח בפוליסת ביטוח ניטוחים מ"רשות הרាជון" והפוליסה כוללת כסוי לניטוח מאותו סוג; (2) הרופא המנתח נמצא בהסדר ניטוח עם חברת הביטוח; (3) הניטוח בוצע ומומן באמצעות תכנית שב"ג, וזאת אף אם קיימים שונים בין תכנית שב"ג והפוליסה לעניין אופן ביצוע הניטוח, המוסד הרפואי, הטכנולוגיה והאכזרים הנדרשים לניטוח.

לענין זה נקבע כי סכום ההazar יהיה בגובה מחיר הניטוח בתעריףון משרד הבריאות או בצו ייעודי שיקבע לפי המלצת הממונה, לפי הנמוך מביניהם. מסכום זה תנוכה ההשתתפות העצמית של המבוטח, ככלpayments. עוד נקבע כי המבטח יהיה רשאי להשיג בפני הממונה על הוועת התשלום כאמור בתוך 30 ימים מיום קבלת הודעה, כאשר ההשגה לא תעכב את התשלום לקופת החולים ועל הממונה להודיע למבטח ול קופת החולים אודות החלטתו בהשגה תוך 60 ימים מיום קבלתה. בנוסף, נקבעו הוראות אשר יחייבו את המבטח להעביר מבוטחים מפוליסת ביטוח ניטוחים מ"רשות הרាជון" מסווג פרט שנרכטו החל מחודש פברואר 2016 עד יום תחילת, אשר חברים במקביל גם בתכנית שב"ג, לפוליסת ניטוחים "משלים שב"ג" בראץ' ביטוח, וזאת ביום 1 ביוני 2024.

בנוסף נקבע כי מבוטחים יהיו רשאים להודיע למביטה בתוקן שנה ממועד העברתה כי ברצונם לבטל את העברת והחזור לפוליטה המקורית. נקבע כי לשם העברת התשלום על ידי המבטיח בגין ביצוע הניתוח בתכנית השב"ן כאמור לעיל ולשם העברת מבוטחים לפוליטה נוותחים "משלים שב"ן" רשות שוק ההון הביטוח והחיסכון תפעיל ותתזקק ממישק מקוון ומأובטח לשם העברת המידע הנדרש בין קופות החולמים וחברות הביטוח ליישום הוראות החוק.

בחודש ספטמבר 2023, פורסמו חוזרים משלימים ליישום הוראות חוק ההסדרים: (1) תיקון לחוזר הוראות מיידע נדרש באתר האינטרנט של גוף מוסדי במסגרת נקבע כי חברות הביטוח המשווקות פוליסות נוותחים יציגו את רשימת המנתחים הנמצאים בהסדר עימם במועדים הרלוונטיים שנקבעו בחוזר, וזאת על מנת לאפשר לקופות החולמים לפנות בבקשת תשלים לחברות הביטוח בהתאם לתנאים שנקבעו בחוק ההסדרים; (2) חוזר שעניינו ממישק מקוון לעניין נוותחים בישראל, במסגרתו נקבעו הוראות לעניין אופן העברת המידע בין קופות החולמים לבין חברות הביטוח, ובכלל זה, פירוט המידע שחברות הביטוח וקופות החולמים נדרשות להעביר ביניהן באמצעות המישק המקוון. מועד תחילתם של חוזרים אלו נקבע ליום 1 בדצמבר 2023.

שינויים בענף הסיעוד:

בביטוח הסיעודי הקבוצתי קיימות הוראות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (ביטוח) סיעודי קבוצתי לחבריו קופת חולמים, תשע"ג-2015 וחוזר ביטוח סיעודי קבוצתי לחבריו קופות החולמים אשר הוטמע במסגרת החוזר המאוחד (להלן: "ההוראות" ו"החוזה") אשר קובעות, בין היתר, תנאים אחידים לביטוחים הקבוצתיים של קופות החולמים לרבות תנאים בדבר תקופת אכשלה, תקופת המתנה, תקופת הביטוח וכן גובה תגמולו הביטוח במקורה ביטוח, אשר מהוות תשתיות הפעילות של הקבוצה בתחום זה (ראו סעיף 6.2.1.2 להלן). בחודש יולי 2020, פורסם תיקון להוראות, לפיו, חברות הביטוח המבטחות בביטוח הסיעודי הקבוצתי לחבריו קופות החולמים יכולו להציג למボוטחים שרכשו רובד בסיסי, לרכוש רובד נוסף במתכונת קבוצתית (להלן: "הרובד המורחב"), בכפוף להיליך חייותם רפואי ובתוספת תשלים, כמפורט בתיקון. צוין, במהלך שנת 2021 פורסמו תיקונים נוספים לעניין רובד זה.

בחודש דצמבר 2023, פורסמו הוראות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח סיעודי קבוצתי לחבריו קופת חולמים), התשפ"ג-2023, שעניין עדכון הכספי הביטוחי הקיים בפוליסות הסיעוד הקבוצתי של קופות החולמים וזאת לצורך יצוב "קרןנות המבווטחים" נוכח העלייה בשכיחות התביעות המוגשות והמשולמות והשפעתן השלילית על קרנות המבווטחים. במסגרת ההוראות נקבע כי תגמולו הביטוח יופחתו בכ-10% למבווטח האכאי לכיסוי ביטוחו ברובד הבסיסי אשר שורה בבית. כמו כן, הופחתו תגמולו הביטוח החדשניים המשולמים בהתאם להוראות על ידי הצמדת סכום תגמולו הביטוח למדד הידעו ביום התחלתה ולא מיום 1 ביולי 2016. בנוסף, עדכון החרג הקיימים לצאوات לכיסוי הביטוחי בפוליסה למקורה ביטוח שAIRUR ב- 5 השנים הראשונות לחיו של מבוטח חלף 3 שנים על פי החרג הקיימים. נוכח הקשיים בהוספה "רובד מורחב" נוסף לכיסוי הביטוחי בפוליסה, נדחה מועד התחלתה של סעיפוי ההוראות המתיחסים לרובד המורחב ליום 1 בינואר 2028. התקיון יחול על כל פוליסות הביטוח הסיעודי קבוצתי של קופות החולמים שייכרתו או יחוידו החל ממועד התחלתה (כהגדרכו להלן) וכן על פוליסות קיימות ככל שהוסכם בין חברת הביטוח لكופת החולמים על כפיפות להוראות כאמור. הובהר, כי התקיון לא יחול על מקרי ביטוח שאירעו טרם יום התחלתה. מועד התחלתה של ההוראות התקיון הוא 1 בינואר 2024.

בחודש דצמבר 2023, פורסם תיקון לחוזר המאוחד פרק 6 פרק 3 שעניינו ביטוח סיעודי, במסגרתו נקבע כי עקב האתגרים בביטוחי הסיעודי (לרבות עליה במרקורי הסיעוד והתארכות תקופת ההזדאות), יבוטל הרף המונומאל ל השתתפות חברות הביטוח בסיכון הביטוחי במסגרת פוליסות ביטוח סיעודי של קופות החולמים בשיעור של 20%. הובהר, כי ביטול זה צפוי לאפשר גמישות لكופות החולמים לקבוע את גובה הסיכון המושת על חברת הביטוח.

למגבילות החקיקה המרכזיות החלות על הקבוצה בתחום פעילותה זה וכן בכלל פעילות הקבוצה, ראה סעיפים 7.1.1-0 להלן, בהתאם.

6.2 מוצרים ושירותים

6.2.1 תיאור תחום הפעולות והכיסויים הביטוחיים העיקריים הנכללים בו

סעיף זה כולל תיאור כללי ותמציתי של מאפייניו המוצרים ושםם שלהם, השוקיים העיקריים שלהם, מגמות ושינויים בביטחון ובביטחונם, התנאים המלאים והמחייבים הם התנאים המפורטים בכל פולישה ו/או חוזה ביטוח, לפי העניין. התיאור הינו לצרכי דוח זה בלבד ולא ישמש לצרכי פרשנות הpolloise.

6.2.1.1 כללי

רבייה הפוליסות בתחום הינו פוליסות ארוכות טווח ולעתים (הוצאת רפואיות וסיעוד פרט) לכל החיים. עם כניסה השינויים בתחום הביטוח לתוקף, בתחילת שנת 2016, מרבית הפוליסות ארוכות הטווח מסווג הוצאות רפואיות ומחלות קשות (פרט) המשוקות על ידי הקבוצה מתחדשות אחת לשנתיים.

הביטוח נעשה במסגרת פוליסות מסווג פרט או קולקטיב, כאשר פוליסות הנמכרות לקולקטיבים הינו מוגבלות בזמן. הפוליסות בעיקרן מכילות מגוון אירועים ביטוחיים, הנגרמים למבוטח כתוצאה ממלחמות ו/או מתקאות.

6.2.1.2 ביטוח סייעודי

תכנית המעניקה למבוטח פיצויי חודשי המוגדר ונקבע מראש לאחר תקופת המתנה של מספר חודשים החל ממועד מקרה הביטוח (בהתאם להגדרות בpolloise), ולמשך תקופת הפיצוי כפי שהוגדרה בpolloise. הפיצוי כאמור משולם כל עוד המבוטח במצב סייעודי, אך לא יותר מהתקופה הננקובה בpolloise. בהתאם למדייניות הממשלה והממשלה נערכה הסדרה בכל הנוגע לביטוח הסייעודי הקבוצתי ונקבע כי החל מיום 31 בדצמבר 2017, לא ישוקנו ו/או יוארכו פוליסות קבוצתיות לביטוח סייעודי שאינן פוליסות לביטוח סייעודי קבוצתי לחברו קופות החולמים או פוליסות קבוצתיות אחרות בידי הממשלה.

החל מנת 2019, הפסיקת הקבוצה לשוק את כל מוצרי הסייעוד ללקוחות פרטיים. וציוון, כי במהלך חודש פברואר 2018, חתמה מנורה מבטחים ביטוח עם ארגון גמלאי צה"ל ("צוות"), על הסכם מפורט לביטוח סייעודי קבוצתי לחבריו צוות (המוניים כ- 40 אלף חברים) ובני משפחותיהם שנכנס לתוקפו החל מיום 1 באפריל 2018, וזאת לתקופה של שモונה שנים, אשר בסיוומה, ככל וצאות לא תקשר בביטוח סייעודי קבוצתי לתקופה נוספת, ותקיים הסדר המשמעותי כיסוי למבוטחים, כפי שהיו באותה עת, באמצעות פוליסות פרט כפי שהיו בתוקף במועד סיום העסקה הקבוצתית. בחודש דצמבר 2022, הוואר הסכם צוות עד שנת 2030 תוך הוספה רובה מורחב להגדלת סכום הביטוח למבוטחי צוות שיבקשו את הרחבה בכפוף לחיותם ותשולם תוספת פרמייה, הכל בהתאם לתנאי ההסכם.

עוד וציוון, כי החל מיום 1 באפריל 2019 ומיום 1 בינואר 2020 החלה מנורה מבטחים ביטוח לבטה את חברי קופות חולמים "לאומית שירות" בראותם וחבריו "קופת חולמים מאוחדת" (להלן: "לאומית" ו"מאוחדת" וביחד: "קופות החולמים"), בהתאם, בביטוח סייעודי קבוצתי בהתאם לתנאי המרכיבים וההוראות הנ"ל. מנורה מבטחים ביטוח תטפל בניהול

ויסולוק, תכונות המבוטחים בפוליסות ביטוח הסיעוד הקבוצתי של קופות החוליםים וכן פעולה לשיווק וצירוף מבוטחים חדשים לפוליסות. כמו כן, מונחה מבוטחים ביטוח תחזיק ותנהל בנסאמנות עבור המבוטחים בפוליסות, את הכספיים אשר נוצרו ויצברו בעתיד בהרונם המבוטחים (להלן: "הרן המבוטחים"). תקופת ההתקשרות בפוליסות הנה לחמש שנים כאשר קיימת אפשרות להאריך את ההתקשרות לתקופה של 3 שנים נוספות, והכל בהתאם ובכפוף לתנאי המכרזים.

בעסקאות הקבוצתיות הנ"ל, מונחה מבוטחים ביטוח תישא בשיעור של 20% מסך תגמולי הביטוח והרן המבוטחים תישא בשיעור של 80% מסך תגמולי הביטוח. בהתאם, היקף הפרמיה לה זכויות מונחה מבוטחים ביטוח הינה פרמיית הסיכון שנקבעה במכרזים בתוספת דמי ניהול עבור פעולה פוליסת הביטוח. במקרה בו לא יותרו כספים בהרונם המבוטחים, תידרש החברה להוציא כספים מקורותיה העצמיים. במקרה כאמור ובמצביים נוספים כפי שהוגדרו במסגרת העסקאות הנ"ל, תהא מונחה ביטוח רשאית לפנות לרשות שוק ההון בבקשתה להעלאת טערכו.

במהלך לשינויים בענף הביטוח הסיעודי מפורט לעיל התקשרה מונחה מבוטחים ביטוח בהסכם לפעול הביטוח הסיעודי הקבוצתי של קופות החוליםים מכבי ולאומית.

בחודש דצמבר 2023, נחתם הסכם עקרוני לפעול הביטוח הסיעודי של חברי מכבי בתוקף החל מ-1 בינואר 2024 לתקופה של שנה, עם אפשרות להארכה בכפוף להתקיימות תנאים מפורט בהסכם העקרונות והואווה בסיס להסכם מפורט שיוחתם בין הצדדים בתקופה הקרובה ועקריו הם – פעולה הביטוח הסיעודי של חברי מכבי ללא נשיאה בסיכון ביטוחו כנגד תמורת דמי ניהול; טיפול בתביעות סיועם בהתאם לתנאי הפוליסה; ניהול השקעות "הרן המבוטחים", והכל בהתאם על ההסדר החקיקתי העדכני שפורסם נציג לעיל על ידי רשות שוק ההון בנושא ביטוח סיעודי קבוצתי לחברו קופות החוליםים; וכן הסדרים והסכמות בנושאים תפעוליים ושירותיים נוספים כפי שיוסכמו בין הצדדים במסגרת ההסכם המפורט. ביום 26 בדצמבר 2023, התקבל היתר הממונה להפעלת תכנית הביטוח לחברו מכבי, ובכך התקיימו התנאים המתלימים לכינוסת הסכם העקרונות לתוקף.

החל מחודש אפריל 2024, יעודכן ההסכם מול קופת החוליםים לאומית כך שההסכם יוסב להסכם פעולה תביעות ביטוח סייעוד עבור חברי קופת החוליםים לאומית בתמורה לדמי ניהול כפי שיוסכמו עם הקופה.

6.2.1.3 **ビיטוח מחלות קשות**

פוליסה המבטייחה למטען פיצוי כספי במקרה של גילוי מחלת קשה או אירועים רפואיים חמורים מתון ורישה מוגדרת. הפוליסה נמכרת בעיקר ללקחות פרטיים, אך הכויסוי קיים גם במסגרת פוליסות קבוצתיות.

הכויסוי הביטוחי בפוליסה הינו עד גיל 75.

6.2.1.4 **ビיטוח לכיסוי הוצאות רפואיות**

הכויסוי הביטוחי בפוליסות אלו מבוסס על מודל של שיפוי או התஹיביות לתשולם לספק שירותים בגין הוצאות רפואיות עד לתקרה הנזקובה בפועל. בפוליסות ששוווקו עד חודש פברואר 2016, קיימים לעתים, גם כיסויים ביטוחיים בדרך של פיצוי כספי שלאינו תלוי בהוצאות בפועל.

ביטוח הוצאות רפואיות נמכר הן ללקחות פרטיים והן ללקחות קבוצתיים.

ניתוחים וטיפולים מחלפי ניתוח והתייעצויות בישראל – פוליטה אחדה

תכנית המענייקה שיפוי כספי בעת ביצוע ניתוח בישראל בביטוח חולים פרטיו או ציבורי ו/או בעת ביצוע טיפול מחליף ניתוח בגין שכר מנתח ומרדים, הוצאות חדר ניתוח, שתל בניתוח, ציוד מתכלה, תרופות במהלך הניתוח והאשפוז, בדיקות שבוצעו כחלק מהניתוח והוצאות אשפוז, התייעצויות אגב ניתוח, הכל בהתאם לתנאי הפוליטה. כמו כן, בהתאם להוראות הדין, הכספי הינו עבר ניתוחים המבוצעים באמצעות נתני שירות בהסכם בלבד.

ניתוחים וטיפולים מחלפי ניתוח והתייעצויות בישראל – משלים שב"ן אחדה (עם או בלי השתתפות עצמית)

תכנית המענייקה כיסוי משלים בעת ביצוע ניתוח בישראל בביטוח חולים פרטיו או ציבורי ו/או בעת ביצוע טיפול מחליף ניתוח והתייעצויות אגב ניתוח באמצעות נתני שירות בהסכם בלבד, המכסה את הפרער בין תכנית השב"ן לביטוח הפרטוי, כגון החזר בגין השתתפות עצמית או שיפוי מלא עבור מנתחים שאינם בסדר במסגרת השב"ן אך בסדר עם החברה. כמו כן, בהתאם להוראות הדין, הכספי הינו עבר ניתוחים המ被执行人 באמצעות נתני שירות בהסכם בלבד.

השתלות וטיפולים מיוחדים בחו"ל

תכנית הממעניקה שיפוי לביצוע השתלות וטיפולים מיוחדים בחו"ל, ללא תלות באישורים מטעם קופות החולים.

תרופות מיוחדות

תכנית הממעניקה כיסוי לתרופות שתאינם כוללות בסל הבリアות וכוללת, בין היתר, תרופות כימיות וביוולוגיות, תרופות שאושרו בארץ או בחו"ל, תרופות OFF LABEL ותרופות יתרום.

תרופות מותאמות אישית

נספח הרחבה לתרופות אישית המתווסף לכיסוי לתרופות מיוחדות הקיימים בקבוצה, ומעניק, למבוטח של תרופות רחוב ומתקוף יותר.

ניתוחים בחו"ל וטיפולים מחלפי ניתוח בחו"ל

הכספי כולל בין היתר, שכר מנתח ומרדים, הוצאות חדר ניתוח והוצאות אשפוז עד תקנות הקבועות בהסכם עם נתני השירותים.

שירותים אמבולטוריים

כיסויים נוספים לתקניות ביוטחי הבריאות הפרטיים הניתנים שלא בעת אשפוז, המאפשרים קבלת כיסוי לבדיקות הריון, בדיקות אבחון, טיפולים פיזיותרפיים ועוד.

כתבי שירות

אבחון מהיר, ייעוץ רפואי מקצועי, רפואייה משלימה, רפואייה מוגנת וליתוי רפואי אישי.

6.2.1.5 **ביטוח שינויים**

תכניות לביטוח שינויים של הקבוצה משוקות ללקוחות קולקטיביים בלבד וכוללות מגוון רחב של כיסויים החל מרופאות שינויים משמרת ועד רפואה משקמת, פרוידונטיה ואורתודונטיה.

6.2.1.6 **ביטוח תאונות אישיות לטוויה ארון**

התכנית מעניקה פיצוי כספי בעת תאונה בארץ או בחו"ל אשר גרמה לנכות, שברים, כוויות, אשפוז בבית חולים וסיוע או מקרי מוות, וכוללת חבילה כיסויים נוספים בעת תאונה.

הפולישה שווקה בעיקר ללקוחות פרטיים ובתוקף עד גיל 80.

בעקבות התקיקון להוראות החזר המאוחד (שער 6 חלק 3 פרקים 2, 3, 1 – 4) שענינו בביטוח תאונות אישיות הופסק, החל מחודש מאי 2021, השיווק של ביטוח תאונות אישיות לטוויה ארון.

6.2.1.7 **תכנית לכיסוי נכונות תעסוקתית מתאונה**

תכנית המעניקה למボטח פיצוי חודשי במקורה של אובדן כושר עבודה בעיסוקו עבור לתאונה, לאחר תקופת המתנה ולתקופת פיצוי מוגדרת (לפי בחירת המבוטח) וכל עוד הוא נמצא באי כושר.

בעקבות התקיקון להוראות החזר המאוחד (שער 6 חלק 3 פרקים 2, 3, 1 – 4) שענינו בביטוח תאונות אישיות, הופסק החל מחודש מאי 2021, השיווק של כיסוי לנכונות תעסוקתית מתאונה.

6.2.1.8 **ביטוח נסיעות לחו"ל**

ביטוח נסיעות לחו"ל מעניק סל של כיסויים ביטוחיים במסגרת רויבד בסיס למボטחים במהלך שהותם בחו"ל. במסגרת ביטוח נסיעות לחו"ל ישנה אפשרות לרכישת הרחבות לכיסוי, בין היתר, כיסוי בגין מחלות, תאונות ואירועים רפואיים שונים, כמו גם נזקים לצד ג' ונזקי כבודה.

תקופת הביטוח בפוליסות אלה היא בדרך כלל קצרה טווח ונקיובה בימים, בהתאם לתקופת שהייה המבוטח בחו"ל, כאשר דמי הביטוח נקבעים בהתאם ליעד הנסעה.

6.2.1.9 **ביטוח רפואי לעובדים זרים ותיירים**

הקבוצה משוקת תכנית ביטוח לעובדים זרים בהתאם לדרישות הצו מכח חוק עובדים זרים (איסור העתקה שלא כדין והבטחת תנאים הוגנים), התשנ"א-1991, הקובל חובה בביטוח רפואי לעובדים זרים החל על המעבד תוך הגדרת כיסוי מינימאלי. הפולישה משוקת באמצעות סוכנים מורשים, לרטרים ולהקבצות באמצעות מעבידיהם. הביטוח כולל, בין השאר, כיסוי למימון הוצאות אשפוז בבית חולים ציבורי בישראל, לרבות הוצאות חדר מיון (גם אם לא מלאה באשפוז), כיסוי למקורה אובדן כושר עבודה לתקופה מוגבלת ומימון כרטיס טיסה עבור המבוטח במידה והhabiוט אינו מסוגל לעבוד עקב מחלת. כמו כן, משוקת הקבוצה פולישה לביטוח הוצאות רפואיות לתיירים השוהים בישראל. כיסוי זה דומה בעיקרנו לביטוח הנitin לעובדים זרים, אך מוגבל בסכום מקסימלי.

6.3 תחרות

פעילות החברה בתחום ביטוח בריאות, הינה במגמת גידול, המשתקפת בשינוי בהיקף ההכנסות מפרימה כמפורט להלן:

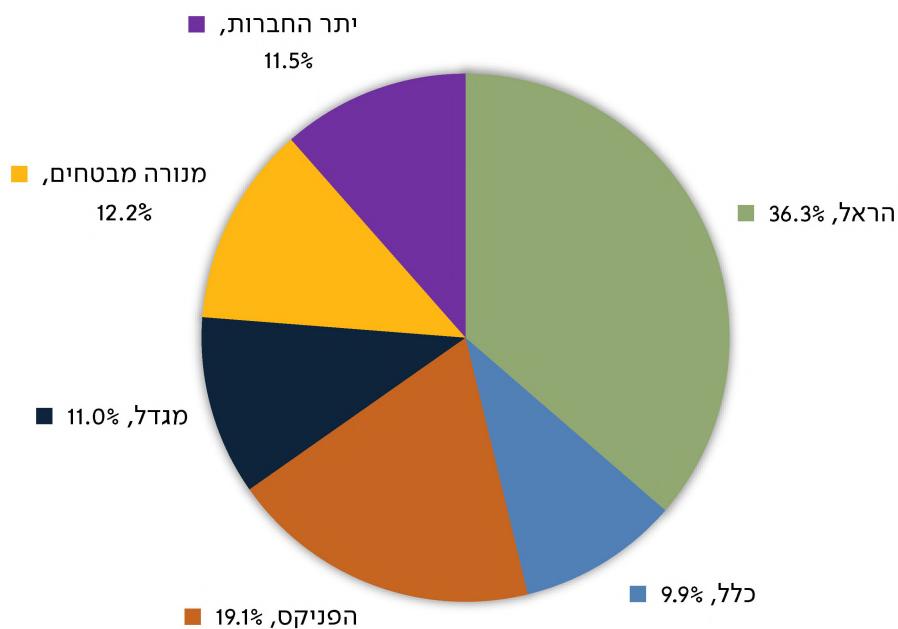
בהתאם לדוחות הכספיים של חברות הביטוח, בתחום ביטוח בריאות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, הכנסות בענף עמדו על סך של 13,288 מיליון ש"ח לעומת סך של 12,055 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של כ- 1,233 מיליון ש"ח בהיקף דמי הביטוח המהוים עלייה של כ- 10% בהיקף ההכנסות מדמי ביטוח.

בתוךם זה, החברה מתרבה מרבית חברות הביטוח במשק. על פי נתוני הדוחות הכספיים של חברות הביטוח, חברות הביטוח הגדולות הפועלות בתחום הינן קבוצת הראל, הפניקס, מגדל, כל והקבוצה.

لتגובה זו, החברה מחזיקה בנתח שוק של כ- 12.2% עם פרמיה של כ- 1,627 מיליון ש"ח וממוקמת במקום השלישי לעומת נתח שוק של כ- 11.6% עם פרמיה של כ- 1,397 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

לפירות הכנסות הקבוצה מפרימה, ראה סעיף 5.7.2 לדוח הדירקטוריון.

להלן פירוט נתוני נתחי שוק, לפי חברות הפעילות בתחום לתשעת החודשים הראשונים של 2023:

מרבית תכניות ביטוח הבריאות הינן לתקופות ארוכות (חלקו מתחדשות אליהן מדי שנתיים), וככלאו, מושפעות מהנסיבות אקטואריות, למשל חי הפוליסות. שינויים בהנחות ובהערכות האקטואריות, ביחס לסיכון, עשויים להשפיע מהותית על התוצאות העסקיות. בביטוח סיועדי, המתאפיין בצבירת רזרבות בסכומים ניכרים, להכנסות מההשקעות קיימת השפעה מהותית על התוצאות העסקיות ועל הרווחיות בתחום.

בתחום הבריאות קיימת תחרות חריפה הנובעת, בין היתר, מריבוי מתרחים ודמיון במורים. בביטוחים הקבוצתיים, אופן וטוחן ההתקשרות, מעורבות בעלי הפוליסות ויועצים בתחום העצימו את התחרות שהתבטאה, בין היתר, בירידות מחירים וחשיבות טריופים.

השיטות העיקריות של הקבוצה להתמודד עם התחרויות הן: הרחבת פעילות ההטמעה של מוצריו הקבוצה בתחום התרופות בקרבת סוכניהם; פיתוח מוצרים חדשים לצרכי הלוקחות ולהתפוחיות בתחום הרפואה; הרחבת מערך הסוכנים והסתיעות בסוכנים העובדים עם הקבוצה כ Makor להפניות לקוחות; הרחבת ערוץ המכירה היישרה; הרחבת ערכוי השירות לקוחות ולסוכנים לרבות באמצעות כלים טכנולוגיים מתקדמים; השתתפות מרכזיים מרכזים בתחום; התיעלות תפעולית ועוד.

הגורם המרכזיים המשפיעים על מעמדה התחרותי של הקבוצה בתחום הם חוסנה הפיננסי של הקבוצה; רמת השירות הגבוהה של הקבוצה בעת ניהול תביעות ותשולם תגמולי ביוטח וכן קשר ארוך טווח עם סוכנים שימושיים את מוצרים הקבוצה.

6.4 ל��וחות

ניתן לחלק את הלוקחות בתחום התרופות לשתי קבוצות עיקריות, כמפורט להלן:

ביוטח פרטי: תכניות ביוטח הנמכרות לkekochot פרטיזים הינו, בדרך כלל, תכניות ביוטח המוצעות לתפקידות ארוכות (הכופות לחידוש דו שנתי) (למשל כל חי המבוטח או עד גיל אשר נקבע מראש), המכסות את המבוטח גם אם חל שינוי במצבו הבריאותי במהלך תקופה זו.

ביוטח קבוצתי: תכניות ביוטח הנמכרות לkekochet מבוטחים בעלי זיקה משותפת באמצעות גורם מייצג ("בעל פולישה"). תנאי ההסכם לביוטח קבוצתי נקבעים במשא ומתן בין המבטח לבין בעל הפולישה, והם חלים על כל הפרטים הנכללים בקבוצה הרלבנטית. הסכמים אלו נחתמים לתפקידות ידועות מראש של מספר שנים (והחל מיום 1 בינואר 2016, על פי תיקון לתקנות ביוטח בריאות קבוצתי, במוגבלת של עד 5 שנים), המתאחדים בכפוף להסכמה הצדדים. קיימים הסכמים לביטוח קבוצתי הכוללים התיחסות למטען רצף ביוטחי בפוליסט פרט במועד תום ההסכם לביטוח קבוצתי, או במועד סיום החברות של המבוטח בקבוצה. כמו כן, בהתאם להוראות הפיוק על שירותים פיננסיים (ביוטח סייעודי קבוצתי לחברי קומפניים)(תיקון מס' 2), התשע"ח-2018, במקרה של הפסקת הביטוח הסיעודי הקבוצתי לחבריו הדדי לתקופת ביוטח לכל החיים.

kekochot הקבוצה בתחום הפעולות הינם מגוונים, כך שלkekochet אין תלות בלבד בליך בודד או במספר מצומצם שלkekochot. כמו כן, לkekochet אין לקוות בודד שך הכנסותיה ממנו מהוות 10% ומעלה מכלל הכנסות הקבוצה.

להלן התפלגות דמי הביטוח מליקות, ברוטו:

	פרמיות ברוטו בשנת מסך הכנסות לשנת 2021		פרמיות ברוטו בשנת מסך הכנסות לשנת 2022		פרמיות ברוטו בשנת מסך הכנסות לשנת 2023		סוג לקוחות
	שיעור 2021	(מיליוני ש"ח)	שיעור 2022	(מיליוני ש"ח)	שיעור 2023	(מיליוני ש"ח)	
42%	687	40%	765	40%	879		גילדום קולקטיבים ומפעלים
58%	940	60%	1,163	60%	1,318		פרטיים וליקות עסקים קטנים
100%	1,627	100%	1,928	100%	2,197		סה"כ

שיעור ביטולים

בהתאם להוראות הממונה, שיעור הביטולים מחושב על ידי חלוקת סכום הפרמייה שהובאה בחודש האחרון של השנה בסכום הפרמייה שהובאה בחודש האחרון של השנה הקודמת וזאת רק בהתייחס לפוליסות שתחליתן לפני השנה השופטת ובנטרול עלית تعיריפים.

שיעור הביטולים מהפוליסות בתוקף בראשית השנה, בענפי מחלות ואשפוז, במונחי פרמיות, עמד על שיעור של כ- 11.7% בשנת 2023, לעומת 10.7% בתקופה המקבילה אשתקד.

שיעור הביטולים מפוליסות ביטוח סיודי, בתוקף בראשית השנה, במונחי פרמיות, עמד על שיעור של כ- 4.1% בשנת 2023, לעומת 3.8% בתקופה המקבילה אשתקד.

חלק ג'

מידע נוסף ברמת כל הקבוצה

7. מידע נוסף ברמת כלל הקבוצה

במהלך למועד שנייתן בסעיפים 6-2 לעיל, המתייחס בנפרד לכל תחום פעילות של הקבוצה, להלן תיאור מידע רוחבי המתייחס לעסקיו הקבוצה.

7.1 סביבה כלכלית והשפעת גורמים חיצוניים על פעילות התאגיד

במהלך 2023 חלו עליות בשוקים הפיננסיים הבינלאומיים, למרות המשך עלייה בריביות הבנקים המרכזיים. הריבית בארה"ב הגיעה ל-5.25%-5.5%, בקנדה ל-5%, בדרום האירו עלה הריבית ל-4%, בבריטניה ל-5.25% ובאוסטרליה ל-4.35%. עליות הריבית גרמו לפגיעה חזקה במיוחד בסקטוריים הרגשיים יותר לריבית כגון סקטור הנדל"ן.

השפעה של הריבית הגבוהה הייתה קטנה יותר מההערכות הקודמות. במיוחד הפגיעה הכלכלת האמריקאית שעל פי התחזית של הבנק המרכזי האמריקאי (ה-FED) מסוף 2022 הייתה צפוייה לצמוח בשיעור של 0.5% בלבד בשנת 2023 ובפועל צמיחה בשיעור של 2.5%. ההשפעה הקטנה יחסית של הריבית הגבוהה שהיא עד עתה נובעת מכך שהזק של שוק העבודה האמריקאי, מהמשך ביקוש גבוה לשירותים, מהגירעון הגדל של הממשלה שעומד על כ-6 טמי"ג ומגידול בהשעות הממשלה וה哉ר העסקי בטכנולוגיה ובתשתיות. כמו כן, השפעת עליות הריבית על גידול בהוצאות הריבית של החברות ומשקי הבית הייתה קטנה מההערכות הקודמות בעקבות שיעור נמוך יחסית של הלוואות בריבית משתנה, היקף גבוה של הנכסים הנזילים שמוספעים באופן חיובי מעליית הריבית. הצריכה הפרטית בארה"ב, הרכיב העיקרי של הכלכלת האמריקאית, המשיכה לצמוח בקצב גבוה.

הצמיחה בדרום האירו ירדה ממשמעותית מ-1.8% ב-2022 ל-0.1% ב-2023. הצמיחה הייתה אפסית במחצית השנייה של השנה. המשק האירופאי נפגע יותר מעליות הריבית ביחס לממשק האירופאי. אירופה גם חשופה יותר בארה"ב לנזקים של המשך המלחמה בין רוסיה לאוקראינה. יחד עם זאת, גם באירופה שוק העבודה המשיך להיות איתן והשוקים הפיננסיים רשמו עליות שערירם.

קצב הצמיחה בכלכלת יפן השתפר מ-0.5% ב-2022 ל-1.0% ב-2023. שיפור בקצב הצמיחה הושג בזכות העובדה שהבנק המרכזי היפני היה היחיד מבין הבנקים המרכזיים בעולם המפותח שלא העלה את הריבית, למרות העלייה באינפלציה. כמו כן, כלכלת יפן נתמכת בשורה של הרפורמות בכלכלת ובמערכת הפיננסית.

מבין הכלכלות המתפתחות האכזבה העיקרית הייתה מהכלכלה הסינית. היא צמיחה אומנם בשיעור של 5.2% ב-2023 לאחר צמיחה של 2.9% ב-2022, אך הציפיות היו גבוהות יותר על רקע הסרת מגבלות הקורונה בסוף 2022. הכלכלת הסינית סבלה מהמשבר בשוק הנדל"ן, מביריחת השקעות הזרות ומצריכה פרטית נמוכה. הרשויות בסין נקטו בצעדים שונים כדי להתגבר על הקשיים. השוקים הפיננסיים בסין הציגו ביצועים הרבה יותר חלשים מאשר בשוקים האחרים.

קצב האינפלציה במדיניות העיקריות ירד במהלך שנת 2023. בארא"ב האינפלציה ירדה ל-3.4% ב-2023, לעומת השיא שנרשם ב-2022 של 9.1%. באירופה ירדה האינפלציה ל-2.9% כאשר בשיא היא עמדה על 10.6%. בסין לא התפתחה אינפלציה ואף נרשמה ירידת ברמתה לאינפלציה שלילית בשיעור של מינוס 0.3% ב-2023. הירידה באינפלציה במדיניות המפותחות גרמה להיווצרות ציפיות להורדת הריבית במהלך 2024. בחלק מהמדינות המתפתחות הריבית כבר התחלת לרדת.

בחודש מרץ 2023, התפתח משבר במספר בנקים בארא"ב אך הרשוויות הצלicho לבילום התפשטוpto באמצעות עדדים שונים. במהלך השנה נשכה רמה גבוהה של או יציבות גאופוליטית שכלה המשך השפעת המלחמה בין רוסיה לאוקראינה, המתיחות בין ארה"ב לסין, המלחמה בין ישראל לחמאס. קורן המطبع הבינלאומי העלה בעקבון האחרון בחודש ינואר 2024 את התחזית לצמיחה全球经济ה בעולם בשנת 2024 מ-2.9% ל-3.1% לאחר צמיחה בשיעור דומה ב-2023. הכלכלה המפותחת צפויות לצמוח ב-2024 בשיעור של 1.5% והמתפתחות ב-4.1%.

המשק הישראלי צמח בשנת 2023 ב-2%, הרבה פחות מההערכות המוקדמות. הצמיחה בכלכלת הישראליתআטה עוד לפני תחילת המלחמה עם ארגון החמאס באוקטובר 2023. הירידה בצמיחה לפני המלחמה נבעה מהיידיה בצמיחה בעולם, בפרט מהיחסות הצמיחה בסקטור הטכנולוגיה, מההשפעה של עליית הריבית בישראל ומהஸור הוודאות הפוליטית בעקבות קידום הרפורמה המשפטית ע"י הממשלה וההתנגדות הציבורית שהתעוררה נגד מתיחת השנה.

ב- 7 באוקטובר 2023, ארגון החמאס תקף ישובים באזרע עוטף עזה, גרם להרוגים רבים ולקח בני ערובה. בתגובה צה"ל תקף את רצועת עזה מהאוויר ובמהלך התחלת מתקפה קרבית. גם בזפון התפתח עימות מול חזבאללה שמתנהל ביןתיים בהיקף נמוך. המלחמה צפואה לגרום לפגיעה משמעותית בצמיחה הכלכלית ולעליה בגיןו התקציבי. השוקים הפיננסיים בישראל הגיעו לאירועים בירידות חדות והשל נחלש בתחילת המלחמה. לאחר מכן חל שיפור בביצועים האפיקיים המקומיים. בנק ישראל נקט בצעדים שונים משמעותית את הוצאה לצרכים הצבאיים והאזורניים. בנק ישראל נקט בצעדים שונים כדי להקל על השוקים והכלכלה. בין היתר, הודיעו הבנק על תוכנית מכירת המט"ח בהיקף של 30 מיליארד דולר, אך בפועל ביצע רק כשליש ממנו.

שיעור האבטלה עמד בחודש דצמבר ברמה של 3.1%. שיעור האבטלה הרחב שכלל נעדרים זמינים מעבודתם ומפוטרים בשנתיים האחרונים עומד על 7.5%. שיעור האבטלה הרחב כולל גם מגיסטים למילאים בעקבות המלחמה.

קצב האינפלציה במשק ירד בחודש דצמבר ל-3.0%. בשיא עמד קצב האינפלציה בישראל ברמה של 5.1%. בנק ישראל העלה את הריבית ל-4.75% במהלך שנת 2023. בחודש ינואר 2024 ירדה הריבית ל-4.5%.

הגירעון התקציבי של הממשלה הגיע בסוף 2023 ל-4.2%. הממשלה אישרה התקציב ל-2024 שכלל גירעון של 6.6% תמ"ג. שיעור החוב ביחס לתמ"ג בישראל עלה ב-2023 ב-1.6% ל-62.1%.

בנק ישראל צופה שקצב האינפלציה יעמוד ב-2024 על שיעור של כ-2.4%. שיעור האבטלה הרחוב יעמוד ברמה של 5.3% (ממוצע שנתי). התחזית מתבססת על ההנחה שהליך המשך עד סוף שנת 2024, אך בעקבות הולכת וPOCHתת תורן יורידה בהשפעת הכלכלה. כמו כן, התחזית מניחה שלא תתפתח מלחמה בהיקף רחב בצפון.

שוק האג"ח והמניות

במהלך שנת 2023 התנהל המסחר בשוקים בעולם על רקע המשך התמודדות עם האינפלציה ובצל העלות הריבית ע"י הבנקים המרכזיים שנבלמו באמצע השנה. שוק ההון המקומי הציג ביצועים חלשים יותר על רקע העלאת הריבית במשק והחשש הנורם מפני השילכות הרפומת המשפטית המתקדמת חרף המכח הרחבה נגדה. ברבעון האחרון הביצועים של האפיקום המקומיים הושפעו ממשמעותיה של המלחמה בעזה. מידי המניות המקומיים משקפים ביצועי חסר משמעות ממדדי המניות בעולם שהציגו עלויות נאות, וזאת למורות קritisטי של מספר בנקים אזרויים בארא"ב וקשיי נזילות שאפיינו שני בנקים גדולים באירופה. מדובר באירוע המשמעותי ביותר מאז המשבר הפיננסי העולמי ב-2008, דבר שהוביל לירידות שערם חמותן במדדים המוביילים והן במניות הבנקים בעולם, אך זאת לפרקי זמן קצרים יחסית.

בסיום השנתי עלה המדי T"א 35 בשיעור של 3.8%, מדד T"א 90 ב-4.3%, מדד T"א 125 ב-4.1%. בלטו לרעה מדד חברות השקעה ואחזקות אשר ירד ב-14.9%, מדד תעשייה שירד ב-13.4% ומדד מסחר ושירותים שירד ב-14.4%. לעומת זאת, בלטו לטובה מדד חברות הנפט שעלה ב-30.1% על רקע עסקת הענק לרכישת כ-50% משותפות ניו מד אנרגי המחזיקה כ-45% משדה הגז "לוויטון" ע"י שתי חברות בינלאומיות ומדי הבנקים שעלה ב-12.2%.

בארא"ב עלה מדד S&P500 בשנת 2023 ב-24.2%, מדד NASDAQ עלה ב-43.4%. באירופה עלה המדד Euro Stoxx 600 ב-12.7%, מדד DAX הגרמני ב-20.3%, מדד FTSE באנגליה ב-3.8%.

המסחר באגרות החוב הושפע בתחילת השנה מהמשך עליית ריבית. לאחר מכון מעכירה בעלות הריבית ובמהלך מההתפתחות הציפיות לירידה בריבית בישראל ובעולם. התשואה באג"ח האמריקאיות עלו עד אוקטובר ומאז ירדו עד סוף השנה. בישראל נרשמה מגמה דומה, למעט תחילת המלחמה שהביא לזמן בתשואה אג"ח. מדד אג"ח ממשלתי כליל עלה בשנת 2023 ב-0.7% כאשר מדד אג"ח ממשלתי צמודות ירד ב-0.4% ומדד אג"ח ממשלתי שקלי עלה ב-1.4%. מדד תל בונד 20 עלה ב-4.6% ומדד תל בונד 40 עלה ב-5.6%.

בסיום שנתי חל פיחות של השקל בשיעור של 3% מול הדולר האמריקאי ובשיעור של 6% מול האירו. השקל פחות משמעותית עם תחילת המלחמה, אך לאחר מכן עבר למגמת התחזקות. יתרות המט"ח של בנק ישראל הסתכמו בסוף השנה ב- 7.204.7 מיליארד דולר.

אירועים לאחר תאריך הדיווח

בחודש פברואר 2024 סוכנות הדירוג 'Moody's' הזרידה את דירוג האשראי של ישראל מ-A1 ל-A2 עם תחזיות דירוג שלילית. זאת הפעם הראשונה בהיסטוריה שדירוג האשראי של ישראל ירד. שוק המניות הישראלי המשיך להציג עדין ביצועים חלשים ויחסית לעומת השוק האמריקאי, אך שוק האג"ח המקומי הציג ביצועים חזקים ויחסית. משרד האוצר הגדיל באופן משמעותי היקף ההנפקות. ההנפקות זוכות לביקושים חזקים. השקל המשיך להתחזק מול רוב המטבעות.

בשוקי המניות העולם המשיכה מגמה חיובית מתחילת השנה, תוך התגברות הערכות למועד תחילת הורדות הריבית במדינות העיקריות.

7.1.1 מגבלות ופיקוח החלים על פעילות הקבוצה

בנוסף להוראות הדין הכללי, כפופה פעילות הקבוצה בתחום הפעולות השונים לדיניהם הייחודיים בתחום הביטוח והחיסכון הפנסיוני והשירותים הפיננסיים בישראל, כגון: הוראות חוק חזקה הביטוח, חוק הפיקוח, פקודת מס הכנסת, חוק קופות הגמל, חוק הייעוץ הפנסיוני, חוק שירותים פיננסיים מסוודרים ולתקנות שהותקנו מכוחם, וכן לפסיקות עקרוניות של בית המשפט המשפיעות על פעילות הקבוצה ולחובות קבלת היתרים וירושנות מרשות המדינה השונות, ובכללה, הממונה ורשות ניירות ערך.

פעולות הגוף המוסדיים בקבוצה כפופה לפיקוח רשות שוק ההון, אשר מוסמכת לקבוע הוראות הנוגעות לדריכי פעולה וניהולם של הגוף הנמצאים תחת פיקוחה.

כמו כן, בהיותה חברת ציבורית, מופקחת החברה גם על ידי רשות ניירות ערך וכפופה להוראות דיני ניירות ערך וכן להוראות דיני חברות החלים על חברות ציבוריות.

להלן תמצית הוראות הדין המרכזיות החלות על פעילות החברות בקבוצה וכן תמצית טוויות שפורסמו על ידי הממונה בשנת הדוח ולאחריה עד למועד פרסום הדוח, המהוויות לפועלותן, בנוסף לדיניהם ולהסדרים המפורטים לעיל ולהלן במסגרת תיאור תחומי הפעולות ובמסגרת סעיפים נוספים.

הוראות דין החלות על פעילות הקבוצה באופן כללי

7.1.1.1 חוקים ותקנות

(א) חוק הפיקוח והתקנות שהותקנו מכוחו

חברות הביטוח כפופות להוראות חוק הפיקוח ותקנות שהותקנו מכוחו. חברות מנהלות של קרנות פנסיה וקופות גמל כפופות חלקית להוראות חוק הפיקוח ולחلك מתיקנות הפיקוח, וכן לחוק קופות גמל. הוראות החוק והתקנות מכוחו כוללות הסדרה של ניהול חברות ביוטח וחברות מנהלות בנוסחים שונים, לרבות לעניין הפרדת נכסים, השליטה והירושו שלהן, כללו בירור תלונות ציבור, והוראות לעניין אכיפה מנהלית ופלילית בעניינים אלה. כמו כן, מכוח חוק הפיקוח (bijtouch), נקבעו מספר תקנות, הקובעות הוראות בדבר צורת חזקה הביטוח ותנאים שיש לכלול בחזקי ביוטח לסוגיהם.

(ב) חוק חוזה הביטוח

חוק חוזה הביטוח (להלן, לצורך פסקה זו: "החוק") מסדיר היבטים שונים הנוגעים לחוזה הביטוח וחיסוי מבטח-סוכן- מבוטח. על פי החוק, חוזה ביטוח הוא חוזה בין מבטח לבין המחייב את המבטח, תמורה דמי ביטוח, לשלם, בהיותו מקרה הביטוח, תגמולו ביטוח לモטב. החוק מסדיר, בין היתר, את הזכאות לקבלת תגמולו ביטוח, המודדים לתשלומים, חובות זכויות המבוטח בקשר עם חוזה הביטוח.

בנוספּ כולל החוק, בין היתר, הוראות בדבר חובות גilio של המבוטח ותוצאות או הגלי, תנאים לביטול חוזה ביטוח, מעמד המוטב זכויותיו, הוראות בנוגע להשלכות של שינוי בסיכון המבוטח וכן קביעת הוראות מיוחדות הקשורות על ענפי הביטוח השונים (ביטוח חיים, ביטוח תאונה מחלת ונכונות, ביטוח נכסים וביטוח אחרות).

בחודש נובמבר 2020, פורסם תיקון 11 לחוק שעניינו הארכת תקופת ההתיישנות ל-5 שנים בביטוח חיים, ביטוח מפני מחלה ואשפוז וביטוח סיודי. לעניין זה ביטוח חיים – ביטוח שמקורו הביטוח הוא מותו של המבוטח או זלתו. כמו כן, נקבעה חובת מתן הודעות טרם תום תקופת ההתיישנות במועדים שונים.

(ג) חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 (להלן: "חוק הגנת הפרטיות")

חוק הגנת הפרטיות קובע הוראות בדבר מאגרי מידע, כהגדרתם בחוק, לרבות הסדרים בעניינים העיקריים: חובת רישום מאגר בנקס מאגרי המידע, הוראות לגבי איסוף מידע למאגר מידע, ניהול, שימוש והחזקת של מאגר מידע, זכות העיון במידע, חובת אבטחת המידע במאגר ועוד.

(ד) חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: "חוק איסור הלבנת הון")

בהתאם לחוק איסור הלבנת הון ולצווים מכוחו, מוטלות על מבטח, קופת גמל, סוכן ביטוח חובות זיהוי ואיומות פרטיו המבוטח בפוליסות ביטוח חיים בהם קיים מרכיב חיסכון ופרטיו עמידת בקיופות גמל, וכן חובת שמירה של מסמכי הזיהוי. במהלך השנים 2017-2018 פורסמו צו איסור הלבנת הון (חוות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של מבטחים, סוכני ביטוח וחברות מנהלות, למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשע"ז-2017 וחוזר שעניינו "ניהול סיכון הלבנת הון ומימון טרור בגופים מוסדיים" שמסדרים, בין היתר, את חוות הזיהוי, איומות וחובת "הכר את הלוקח", כמו גם חובות הדיווח השונות לרשות לאיסור הלבנת הון.

(ה) חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדיים), התשע"ו-2016 (להלן, לצורך פסקה זו: "החוק")

בחודש אוגוסט 2016, פורסם ברשומות החוק שיעיר עניינו הסדרת הפיקוח, בין היתר, על נזתני שירותים מטבע ונותני שירותים האשראי החוץ בנקאי. עיקרי החוק כוללים, בין היתר, מינוי מפקח על נזתני שירותים פיננסיים, אשר הינו המפקח המוגדר בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קיופות גמל), התשס"ה-2005. השירותים המפוקחים בהתאם לחוק זה יהיו, בין היתר, מתן אשראי מסווגים במספר סוגים על ידי גופים כאמור לרבות עסקאות ניכוין. על פי החוק קיימים מספר סוגים רישונות, בהתאם לסוגי הפעולות המבוקשים על ידי נזתני השירות, והיקפן. החוק נכנס לתוקף ביום 1 בוגנו

2017, ביחס לנוטני שירותים אשראי. החוק חולק למספר מקטעים כשבכל אחד מהם מוסדרים נושאים שונים ובחילוק מהמקטעים תחומי שירותים פיננסיים שונים. בפרק ג' לחוק המוסדרו תחום הרישון למתן שירות בנכס פיננסי ולמתן אשראי. בחודש מרץ 2018, פורסם ברשומות צו איסור הלבנת הון (חוות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נוטני שירותים אשראי למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשע"ח-2018, אשר מסדיר את החובות לעניין איסור הלבנת הון ומימון טרור של "נתן שירותים אשראי" שהוא גוף פיננסי, לרבות, הכוורת הלקוח, זיהוי פנים אל פנים, רישום פרטיה הלקוח ואימומם, וחובות בקרה ודיווח. בחודש נובמבר 2019, פורסם נוהל רישוי שירותים פיננסיים מוסדרים, על תיקוניו ועדכונו השונים (האחרון שבhem פורסם ביום 13.5.2021). נוהל רישוי זה נועד להסדיר את ההליך לקבלת רישיון, לרבות הדרישות לעניין הגשת בקשה לקבלת רישיון, בין היתר, עבור גוף שעיסוקו מתן אשראי. בנוסף, פורסמו על ידי רשות שוק ההון, חזירים שונים ובכללם חזיר גילוי בחוזה הלואה, חזיר יושר ווועריה, חזיר התקשרות מרוחק עם מקבל שירות באופן מיכון, חזיר שמירת מסמכים והוראות לניהול אשראי צרכני, חזיר ניהול סיכון הלבנת הון ומימון טרור אצל נוטני שירותים פיננסיים, חזיר ניהול סיכונים, חזיר ניהול סיכון סייבר בנוטני שירותים פיננסיים, חזיר טיפול בתלונות ציבור והסדרת אופן התנהלותם של נוטני שירותים פיננסיים במסגרת בירור תלונות ציבור, חזיר הוראות לבני רישיון למatan אשראי – דיווח אשראי למפקח. כמו כן, פורסמו עמדות מטעם הממונה ונוהלים שונים (וכן טוויותות נוהלים) ובכללם: נוהל מינוי נושא משרה בנוטן שירותים פיננסיים; נוהל בקשה להזקמת אמצעי שליטה בנוטן שירותים פיננסיים; נוהל בקשה לאישור בעל השפעה בנוטן שירות בנכס פיננסי או במatan אשראי; נוהל רישוי להפעלת מערכת לתיווך באשראי; עמדת ממונה: תחוללה טריוטריאלית לעניין חובת רישוי למatan אשראי; נוהל חידוש רישיון למatan שירותים פיננסיים (טיוטה).

(1) חוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988

חוק המסדיר את תחום ההגבלים העסקיים ואשר נועד במהותו לקדם תחרות במשק ע"י מניעת מהלכים של תחרות לא הוגנת או ניצול כוח לרעה ע"י גוף עסקי באמצעות כללים והוראות לאישור מיזוגים, הסדרים כובלים או מונופול. בחודש ינואר 2019, תוקן החוק ושמו שונה ל"חוק התחרות הכלכלית"; בנוספ', ועדכנה תקורת העיצום הכספי לפי החוק לסך של עד 100 מיליון ש"ח; הרחבנה האחריות הפלילית בחוק על נושא משרה בתאגיד, תוך קביעת עבריה עצמאית של הידר פיקוח (גם אם לא בוצעה על ידי תאגיד או עובדיו הפרה כלשהו של החוק), כך שהחוק מחייב כתעת את נושא המשרה לפיקח ולעשות כל שניית למניעת עבריה לפי החוק. הפרת חובת פיקוח זו עלולה לגרום סנקציה פלילית של מאסר עד שנה וקנס הקבוע ליחיד בשל אותה עבריה. כמו כן, הרחבנה ההגדירה של בעל מונופולין כך שתחול גם על תאגיד המחזיק ב"כוח שוק ממשמעותו שאינו זמני" גם אם נתח השוק שלו נמור מ- 50%. בנוסף, הרוחבה הענישה בגין עברות ההסדר הכספי, מ- 3 שנות מאסר ועד 5 שנות מאסר.

7.1.1.2 חזרי ממונה, הנחיות, ניירות עמדה והכרעות עקרוניות

(א) קודקס הרגולציה ("החוזה המאוחד")

החל משנת 2011, מפרסם הממונה פרקים וטיוטות פרקיים מתוך החוזר המאוחד, במטרה לרכז ולארגן מחדש את הוראות הממונה כפי שניתנו במהלך השנים לגופים המפורחים על ידו. קודקס הרגולציה יורכב, בסוףו של התהיליך, משנה "חוזה על": אחד לגופים מסוימים ושני לסוכני ביטוח, משוקים וועיצים פנסיוניים.

(ב) בחודש אוגוסט 2018, פרסמה הממונה חוזר שעוניינו "דירקטוריון גוף מסודי". החוזר מסדיר באופן מחייב את כל המשל התאגידי של דירקטוריון גוף מסודי ועובדתו תוך קביעת סטנדרט מינימלי לניהול תקין של הגוף מסודי בכל הקשור לפעולות הדירקטוריון ועובדתו, וזאת באמצעות קביעות הוראות לעניין כשרות חברי הדירקטוריון, הרכבו, תפקידיו, סמכויותיו ואופן הנהלותו. החוזר האמור, ביטול והחליף חוזרים קיימים הנוגעים לניהול עבודת דירקטוריון ועובדתו. בחודש יוני 2019, פרסם הממונה הודהה על נושאים שניים לדון בהם בישיבות משותפות לגוף מסודי ולתאגידיים אחרים אשר כוללת פירוט של רישימת נושאים המפורטים בסעיף 26 לחוזר וכן נושאים שאינם כוללים בסעיפים האמור ובלבד שלא קיים חשש לניגוד עניינים או לפגיעה ממשית בעצמאות הדיון בדירקטוריון.

(ג) חוזר המאוחד חלק 1 שער 5, פרק 5 בעניין "תגמול". חלק מהאסדרה בנושא המשל התאגידי בגופים מסוימים, נקבעו בחוזר הוראות לעניין מדיניות תגמול, בין היתר, של נושאי משרה ובבעל תפקיד מרכזי תוך התאמת הוראות הממונה לאסדרה שנעשתה בתחום בשנים האחרונות, ובפרט, החוק תגמול לנושאי משרה בתאגידיים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ג-2016.. תכלית החוזר היא למנוע מותן תמריצים שייעודדו נטילת סיוכנים אשר אינם עקבים עם יעדיו ארכוי הטוח של הגוף המוסדי ועם מדיניות ניהול הסיוכנים שלו.

(ד) בחודש יוני 2017, פורסם על ידי הממונה חוזר 9-1-2017 שעניינו "הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברות ביטוח מבוסס Solvency II". מטרת החוזר הינה לכון משטר כושר פירעון חדש לחברות ביטוח בישראל בהתבסס על דירקטיבת EC/2009/138 (להלן: "דיקטיבת Solvency II" או "חוזה סולבנסי") שאומצה על ידי האיחוד האירופי ומיושמת החל מינואר 2016, בכל המדינות החברות בו (להלן: "משטר סולבנסי"). החוזר האמור החיל על חברות הביטוח בקבוצה את החובה לקיום משטר כושר פירעון כלכלי.

בחודש אוקטובר 2020, פורסם החוזר המעודכן (להלן: "חוזה הסולבנסי המעודכן") שבו הוטמעו מספר שינויים במטרה להתאים לדיקטיבת האירופאית כשהעיקרים בהם נגעו בעדכון מנגנון הוראות המעבר, ובכלל זה, מתן אפשרות לבחור בפרישה הדרגתית של קבוצות הומוגניות מסוימות של עדותות הביטוח במאזן הכלכלי עד דצמבר 2032 (להלן: "פרישת ההון הנדרש לכושר פירעון עד 2024 והכל בכפוף לאישור הממונה"), הכרה במניות המוחזקות לטוח ארכוי, עידוד השקעות באינשורתק ומנגנון המס במודל.

דיקטיבת Solvency II, כוללת בבחינה מקיפה של הסיוכנים להם חשופות חברות ביטוח וסטנדרטים לניהולם ומידתם, והוא מבוססת על שלושה

נדבכים: נדבר ראשון כמותי שעוניינו וחס כשר פירעון מבוסס סיכון; נדבר שני איקוטי, הנוגע לתהיליכו בקרה פנימיים, לניהול סיכון, ממשל תאגידיו וلتהיליך הערכה עצמי של סיכון וכשר פירעון (Own Risk and Solvency Assessment – ORSA – Assessment, להלן: "ORSA"); וכן שלישי הנוגע לקידום משמעות שוק, גילוי ודיווח. במסגרת מגמת האסדרה של רשות שוק ההון לסתנדרטיים בינלאומיים בנוסף לדרישות השונות הקיימות היום והנעשה בפועל בהיבטים השונים של ניהול סיכון, בקרה פנימית וממשל תאגידיו בחברות ביטוח, נקבע כי חברת ביטוח תדוח למונה על הערכה עצמית של הסיכון וכשר הפירעון כפי שהערכתה זו מושמת על-ידה.

בחודש ינואר 2022, פורסם תיקון להוראות החוזר המאוחذ "דיוח למומנה על שוק ההון", הערכה עצמית של הסיכון וכשר הפירעון של חברת ביטוח (ORSA) (להלן: "התיקון"). בתיקון נקבע כי חברת ביטוח תדווח למומנה אודות הערכה עצמית של הסיכון וכשר הפירעון (ORSA) אחת לשנה, במהלך חודש ינואר. בהתאם לתיקון העבירה החברה לממונה דיווח שככל את סיכום התוצאות, מצב עסקיו וקשריו גומלין, חשיפה לטיכון, הערכת כשר פירעון ודרישת הון, הערכה צופה פנוי עתיד ותרחישים וניטוח רגישות.

(ה) בחודש דצמבר 2017, פורסם חזר שעוניינו "מבנה הגילוי הנדרש בדוח התקופתי ובאתר האינטרנט של חברות ביטוח בנושא משטר כשר פירעון כלכלי מבוסס II" ("חוזה הגילוי"), בו נקבעו הוראות לעניין מבנה הגילוי הנדרש בדוח התקופתי ובאתר האינטרנט של חברות ביטוח בנושא משטר כשר פירעון כלכלי מבוסס II, לרבות דרישת ביקורת על גילוי כאמור.

בחודש אוקטובר 2020, פורסם עדכון לחוזר הגילוי (להלן: "חוזה הגילוי המעודכן"), שעדכן את מבנה הגילוי בדוח הדירקטוריון ובבדיקות יחס כשר פירעון כלכלי, כך שהgiloy לצייר לעניין יחס כשר הפירעון יורחב ויכלול את יישום הוראות המעבר שנקבעו לתקופת הפרישה, אשר וצגו בתחילת הדיווח בנושאים זה, תוך הפניה לייחס כשר פירעון הנדרש לצורכי חלוקת דיבידנד המתבסס על יחס כשר פירעון ללא יישום הוראות המעבר, בתוספת מרווה שקבע הדירקטוריון לעניין זה ("הון היעד").

(1) בחודש מרץ 2018, פורסמה עמדה שעוניינה "הגדרת הון מוכר והון נדרש בכספיי הון מרכיב", אשר מבקשת להבהיר ולנסכם הגדרות במונחים "הון נדרש" ו"הון מוכר" עבור חלק מסעיפים בתנאי מכשיי הון שהונפקו בעבר ובפרט סעיפים המתיחסים לנسبות מסוימות שבחנו יופעלו מנגנון ספיקת הפסדים (כגון דחיה או ביטול קון וריבית) וסעיפים המתיחסים לתנאים לפדיון מוקדם. לעומת זאת, הגדרת מונחים בתנאי המכשיים מפנה להוראות הממונה באופן כללי, ובמקרים אחרים ההגדרה מפנה מפורשת לתקנות ההון המינימאלי.

(2) עם כניסה לתקוף של חוזר סולבנסי, חוזר שפורסם בחודש מרץ 2018, שעוניינו "הוראות בדבר הון עצמי לכשר פירעון של מבטח" (להלן: "חוזה הון עצמי לכשר פירעון"), יחוسبו ההון העצמי וההון הנדרש של חברות הביטוח על פי חזרים אלו וכפי שיתוקנו מעט לעת, לפי העניין, ולא על פי תקנות ההון אשר בוטלו. בהתאם לאסדרה האמורה לגבי חברות ביטוח שקיבלו את אישור הממונה לביצוע ביקורת על יישום הוראות חוזר סולבנסי,

המונה 'הוּן נְדָרֵש' (לרובות 'הוּן מִינִימָלִי נְדָרֵש' ומונחים דומים) – ופורש בהתאם להגדרת המונה "סְפַּה הַוּן מִינִימָלִי" (MCR) בחוזר סולבנסי בגבולו העליון כולם 45% מ- SCR (כשהוא מחושב ללא הוראות בתוקף הפרישה). כמו כן, המונה 'הוּן עצמי' (לרובות 'הוּן מוכרי' ומונחים דומים) ופורשו בהתאם להגדרת המונה "הוּן עצמי" בחוזרי הסולבנסי. לגבי חברות שלא קיבלו את אישור הממונה, המונחים "הוּן עצמי" ו"הוּן נְדָרֵש" לכושר פירעון" ופורשו בהתאם להגדרתם בחוזר ההוּן עצמי לכושר פירעון.

לפרטים בדבר דרישות ההוּן של הקבוצה והליך המעבר לשטר כושר פירעון כלכלי מבוסס II Solvency, ראה סעיף 3 לדוח דירקטוריון, וכן באור 15 לדוחות הכספיים.

(ח) בחודש אפריל 2018, פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(הוּן עצמי מזערוי נדרש לקבלת רישיון מבטח), התשע"ג-2017. התקנות קובעות, בין היתר, דרישות ההוּן עצמי מזערוי ראשוני נדרש לקבלת רישיון מבטח ישראלי וכן מבטלות את תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(הוּן עצמי מינימלי נדרש מבטח), התשנ"ח-1998.

(ט) בחודש אוקטובר 2016, פרסמה הממונה חוזר שעניינו "משק אינטראטי לאיתור מוצריו ביטוח". החוזר מפרט את הדרישות מחברות הביטוח לצורכי הפעלת משק אינטראטיבי מרכזי (המכונה "הר הביטוח"), אשר מאפשר לציבור המבוטחים לאתר את מוצריו הביטוח שברשותם אצל כל חברות הביטוח בклלות ובמהירות ולבחון את תניהם. הממונה מפרסם מעת לעת הוראות נוספות לעניין זה. בחודש אוגוסט 2021, פרסם תיקון לחוזר האמור, שעניינו הגברת רמת ההזדהות בכניסה לאתר "הר הביטוח". בהתאם לתיקון, כניסה מסווקים (סוכני ביטוח, יוצאים פנסיוניים וגורמים מורשים מטעם חברות הביטוח) לעיון וקבלת מידע אודוט מבוטחים באתר הר הביטוח, תבצע לאחר ההזדהות של הגורם המשווק במערכת ההזדהות הממלתית וזיהו על ידי רשות שוק ההוּן, ביטוח וחסכו. התיקון לחוזר נכנס לתוקף בחודש אוגוסט 2021.

(ו) בחודש יולי 2015, פורסם חוזר שעניינו "צירוף לביטוח", במסגרתו נקבעו הוראות להסדרת התנהלות של חברות ביטוח ושל סוכני ביטוח בעת צירוף מבוטחים לתוכנית ביטוח, לרבות לעניין הוספה כיסוי הרחבה או כתוב שירות לפוליסה קיימת. בחוזר נקבעו, בין היתר, הוראות לעניין התאמת הביטוח לצרכי המועמד לביטוח, התנהלות לקרהת חזה הביטוח, קבלת הסכמה לכריית חזה ביטוח, ומסירת מידע רלוונטי לאחר הצירוף לתוכנית הביטוח (לרבות הפרטים שיש להציג בדף פרטי הביטוח). כמו כן, נקבעו בחוזר הוראות לעניין הליכי בקרה נדרשים. החוזר אף קבע הוראות מיוחדות בגין הוראות לעניין הליכי בקרה נדרשים. החוזר חל על חברות הביטוח, על כל הקשרו לשיווק ביטוח באופן יזום. החוזר חל על חברות הביטוח, על ה"פול" ועל סוכני ביטוח מרבית ענפי הביטוח. במהלך השנים נערכו מספר תיקונים לחוזר, במסגרתם, בין היתר, הוסף לחוזר נספח שעניינו "הגנים שאון לעשות בהם שימוש בעת צירוף לביטוח", התוספה חובה פניה בעת ביצוע התאמת צרכים באתר "הר הביטוח", וכן הוראות לעניין הליך צירוף אזרחים ותיקונים (בתוקף במרבית ענפי הביטוח מהודש יולי 2022).

(יא) בחודש יוני 2020, פורסם תיקון לחוזר המאושר שעניינו "ביטוח תאונות אישיות". במסגרתו תיקון נקבעו, בין היתר, הוראות שມטרתן להסדיר את

הגדרת ותוכן הכספי הביטוחי בענף תאונות אישיות, את אופן הצורך לביטוח וכן את אופן יישוב התביעות בפוליסה. בהתאם, נקבע רובד בסיסי לפוליסת תאונות אישיות שיכלול כיסוי מוות, נכות, אשפוז, שברים ומי חלה. כן נקבע כי תקופת הביטוח לא תעלתה על שנתיים כאשר בתום התקופה כאמור, ניתן יהיה לחדש את הפוליסה בהתאם ובכפוף להוראות חזיר חדש חוזה ביטוח, וזאת לפחות למעט פוליסות מוות מתאונת או נכות מתאונה המשווקות כהורחה לביטוח חיים – סיון בלבד, שתקופת הביטוח בהם תהיה בהתאם לתקופת הביטוח בפוליסת היסודית. ההוראות יחולו על פוליסות לביטוח תאונות אישיות פרט או קבוצתי. מתחולת הוראות החזיר לעניין היקף הכספי ואופן הצירוף הוחרגו פוליסות ביטוח תאונות אישיות שהחולות עליהן הוראותCHK (חקיקה) ויעודיות וכן לפחות ביטוח לתקופה קצרה משנה שנערכ לקבוצת מבוטחים עקב השתתפותם באירוע או עקב השתתפות בפעולות מסוימת. כמו כן, החזיר לא יוכל על ביטוח שנערכ לתקופה קצרה משנה במימון מלא של המפעיק למボטח לא מסויים או במסגרת ביטוח בית עסק. התיקון נכנס לתוקף בחודש מאי 2021. בנוסף, פורטו בתיקון הוראות מעבר למשך שנתיים, הקובעות תנאים ייחודיים לאופן הצירוף לביטוח בתקופה זו, וכן קיומ מגנון בקרה פנימי לבחינת אופן הצירוף כאמור.

(יב) מפת דרכי IFRS

(יג) בחודש מאי 2017, פרסם ה-IASB את תקן דיווח כספי בינלאומי מס' 17 בדבר ח祖י ביטוח (להלן: "התקן החדש"). התקן החדש קובע כלליים להכרה, מדידה, הצגה וגילוי בקשר לח祖י ביטוח ויחיליף את ההוראות הקיימות בנושא.

(יד) בחודש יוני 2020, פורסמה על ידי הממונה מפת דרכי להבטחת הייערכותן של חברות הביטוח בישראל ליישום התקן החדש באופן נאות. בהתאם למפת הדרכים, התקן ומפת הדרכים ליישומו יביאו לשינוי יסודי בעניין הטיפול בח祖י ביטוח והוא צפוי להשפיע בצורה מהותית על הנ吐נים הכלולים בדוחות הכספיים של חברות הביטוח. מידת מרכיבותו של התקן גבואה ויישומו עשוי להיות קרור בהתמודדות עם סוגיות Challenging, אקטואריות תפעוליות ומינימיות. במפת הדרכים נקבעו אבני הדרך המרכזיות שיידרשו בתוכנית ההיערכות ליישום התקן. לפרטים נוספים ראה באור 2כה לדוחות הכספיים השנתיים.

בחודש אוקטובר 2020 פורסמה טויתת חזיר לעניין סוגיות מקצועיות הנוגעות ליישום תקן דיווח כספי בינלאומי מס' 17 (IFRS) בישראל. תכלית הטויטה הינה פרסום עקרונות מנחים ליישום התקן בישראל והיא מתיחסת למספר סוגיות מקצועיות.

בחודשים ינואר, מאי, דצמבר 2022 ויוני 2023, פורסמו על ידי הממונה הוראות המעדכנות את מפת הדרכים לאמוץ התקן. במסגרת ההוראות נקבעו, בין היתר, לוחות הזמן והצעדים להיערכות חברות הביטוח להראת יישום התקן בישראל. ביום 1 ביוני 2023 עודכנו מועד היישום לראשונה של התקן בישראל כרך ניהול ביום 1 בינוואר 2025, וממועד המעבר וחול ביום 1 בינוואר 2024. בנוסף, בהתאם להוראות הנ"ל, בשנת 2024 ניתן

גילוי במסגרת הדוחות הכספיים להשפעת ויישום הוראות 17 ו-IFRS 1 – על מצבה הכספי (מאزن פרו-פורמה) ליום 1 בינואר 2024 (נתוני יתרות פтиחה למועד המעבר) בדוח הכספי לרבעון השנתי של שנת 2024 וגילוי על תוכנות החברה ומצבה הכספי (דוח על הרוחה הכלול ומאزن פרו-פורמה) בדוח הכספי השנתי של שנת 2024. כמו כן, נוסף דרישות דיווח לרשויות שוק ההון, ביטוח וחסוךן על תוכנות החברה ומצבה הכספי בהתאם ל-IFRS 9 ו-IFRS 17.

(ט) עמדת ממונה או תלות רואה חשבון מבקר

בchodש ינואר 2021, פורסמה עמדת ממונה שעונייה "פגיעה באו תלות של רואה חשבון מבקר עקב מתן שירות נלווה" ("עמדת הממונה"). עמדת הממונה פורסמה לאור מספר מקרים שהגיעו לפתחה של הרשות אשר הציבו על הצורך בחידוד הכללים לעניין או תלות רואה חשבון. עמדת הממונה מפרטת את המסגרת הנורמטיבית הנוגעת לעניין תוך אימוץ, בין היתר, של החלטת רשות ניירות ערך מוחש אוגוסט 1992 בעניין "או תלות המבקר" אשר תחולתה הורחבה על ידי הממונה לכל הגוף המוסדיים. במסגרת העמדה, מפרט הממונה רשימה (לא סגורה) של מקרים בהם יראה כי או תלות הנדרשת מראאה חשבון מבקר נפגעת, בדגש על שירותים נלוויים, ומתוך התיחסות בפרט לשירותים הנוגעים להיערכות הגוף המוסדיים ליישומו של תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS. הקבוצה בchnerה את השירותים הנלוויים הנחוצים על ידי ר"ח המבקר, לרבות אגב יישום פרויקט IFRS1, תוך קביעה כי אלה בעליים בקנה אחד עם הוראות הדין והרגולציה לעניין זה, תוך שמירה על עצמאותו ואו תלות הנדרשת בפעולות הביקורת על ידו.

חוורים והוראות הנוגעים לשקעות של גופים מוסדיים

(א) חוות הממונה בנושא השקעות מאוגדים בפרק 4, חלק 2 בשער 5 בחוזר המאוחד (קודקס הרגולציה) בנושא ניהול נכסים השקעה, הקובל הוראות משליומות לתקנות הפיקוח על גופים פיננסיים (kopot gamel) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012.

(ב) בחודש אפריל 2020, פורסם מסמך שעניינו מדיניות למtan היתר להחזקת אמצעי שליטה בגוף מוסדי לגופים המנהלים כספי ל Kohot, המאפשר לגופים מוסדיים כאמור החזקה בשיעור של עד 7.5% באמצעות שליטה בתאגיד כאמור.

(ג) בחודש אוקטובר 2020, פורסם חוות תיקון הוראות החוזר המאוחד – פרק 4 לשער 5 "ניהול נכסים השקעה" (תיקונים שונים), המאפשר, בין היתר, לחברת ניהול ולמבחן הנמנים על אותה קבוצת משייעים, לנחל סלי השקעה משותפים גם עבור כספי הנוסטרו. כמו כן, ניתן פטור לגוף מוסדי מקבלת אישור של ועדת השקעות לעסקת רכישה חוות של איגרות חוב על ידי המנפיק, ככל שאגרת החוב אינה מסווגת כחוב בעייתי. עוד קבע התקיון, בין היתר, כי גוף מוסדי רשאי להעמיד הלואה בשיעור גובה מ- 30% לחוסכים להם מקור הכנסה חוות קבוצי קבוע, בדמות קבלת קצבת זקנה מקרן פנסיה או מחברת ביטוח או באמצעות קבלת פנסיה תקציבית.

(ד) תיקון הוראות החוזר המאוחד – "ניהול נכסים השקעה" – מודל דירוג פנימי. בחודש נובמבר 2020, פורסם תיקון להוראות החוזר המאוחד לעניין

"ניהול נכסיו השקעה" – מודל דירוג פנימי. עיקרי התיקון עניינים בהעברת האחירות לבנית מודל דירוג פנימי לאישראי ואישورو לגוף המוסדי, תוך הוספת תנאים לבנייתו, לניהולו ולישומו של המודל. התנאים הנוספים מתיחסים למאפייניו המודל, אופן תיקופו, תיעודו ואופן השימוש בו. כמו כן, נקבע כי הדירקטוריון יוכל להسمיר ועדה מועמדותיו לביצוע תפקידיו הקשורים באישור מודל הדירוג הפנימי ולפיקוח על השימוש בו. כל זאת, על מנת לעודד את שיפורו איכות הערכה והניהול של סיכון האשראי בגין השקעות בנכסיו חוב ועל מנת להגדם התמחות בדירוג אשראי בגין סיכון מרווה אשראי במודל הסולבנצי.

(ה) **חוור גופים מוסדיים 4–9–2021 תיקון הוראות החוזר המאוחד – פרק 4 לשער 5 "ניהול נכסיו השקעה"** – הסדרי חוב וחברות מדרגות – בחודש Mai 2021, פורסם תיקון להוראות החוזר המאוחד, במסגרתו, בין היתר, צומצמה הגדרת "הסדרן חוב" ונקבע כי תחול רק על הסדרים של חובות בעיתיותם, ולענין חוב בעיתוי שהוא "חוב בהשגה מיוחדת" – רק כאשר השינוי משפיע על התנאים הכלכליים של החוב.

(1) **הוראות החוזר המאוחד – פרק 4 לשער 5 "ניהול נכסיו השקעה" (שיתופ פעולה עם קרן קשורה)** – בחודש יוני 2021, פורסם תיקון להוראות החוזר המאוחד אשר מסדיר את מתן שירותו ניהול השקעות על ידי מבטח לקרן השקעה שהיא צד קשור לו, כאשר الكرן מאפשרת השקעה של הציבור הרחב באמצעותה. החוזר מגדר קרן קשורה כקרן אשר המבטח או תאגיד השולט בו שולט בה ומחזיק במישרין לפחות 50% מסווג מסוימים של אמצעי השליטה שלה וקבע כי מבטח יוכל ליתן שירותו ניהול השקעות לקרן קשורה ביחס לנכסים לא סחירים אשר מוחזקים על ידי משקיע מוסדי הנמנה על קבוצת המשקיעים שעליה נמנתה המבטח ("הקבוצה"). עוד נקבע, בין היתר, כי יש להבטיח כי למשקיעים המוסדיים בקבוצאה תהיה הזכות להשקעה בכל השקעה לא סחרה שמצועת לקרן, ללא תלות בהיקף ההשקעה או במאפייניה. השיעור או סכום ההשקעה המוצעו שיובטח למשקיע המוסדי יקבע בהתאם למודל (ambil שנים מוצעים) שיואשר מראש ע"י החלטות כל ועדות ההשקעה של המשקיעים המוסדיים בקבוצאה, בהחלטות אשר תתקבלנה ברוב של הנציגים החיצוניים. עם זאת, בשלוש השנים הראשונות להקמתה הקרן, וככל ששוויו נכסיו הקרן לא עולה על 5% מהשווי המשוער של הנכסים המקוריים של הקבוצה בתוספת שווי נכסיו הקרן הקשורה, יובטח לקרן 5% מסך ההשקעה שתבוצע על ידה ועל ידי הקבוצה. כמו כן, נקבע כי ההשקעה של כל אחד מהמשקיעים בקבוצאה, המונוני להשקיע עם הקרן הקשורה בנכס לא סחר, לא תהיה באמצעותה הקרן הקשורה, אלא תהא השקעה בנכס במישרין.

(2) **בחודש נובמבר 2021, התפרסם "תיקון הוראות החוזר המאוחד – פרק 4 לשער 5 "ניהול נכסיו השקעה" (שיעור השקעה הנוגעים להיבטים סביבתיים, חברתיים והיבטי משלTAGIDI וטיסוכנים מתפתחים מהותיים (כגון סיוני סייבר וטיסוכנים טכנולוגיים)".** החוזר קובע כי מדיניות ההשקעה הנקבעת על ידי ועדת ההשקעות של משקיע מוסדי תכלול גם התיחסות להיבטים סביבתיים, חברתיים ולהיבטי משלTAGIDI ("ESG"), ככל שאלה רלוונטיים ועשויים להשפיע באופן מהותי על ביצועי תיק ההשקעות.

עוד נקבע כי הוועדה תקבע מדיניות לעניין זיהוי סיכוןים מתקתחים מהותיים הנוגעים להיבטי ESG וכן לזיהוי סיכוןים רלוונטיים נוספים, ככל שישנם, שעשוים להיות בעלי השפעה מהותית על ביצועי תיק השקעות. הוועדה מתבקשת להתייחס בפרט לסיכוןים הנובעים מהשפעות סביבתיות ומשמעותי אקלים וסיכוןים מתקתחים מהותיים כגון סיכון טכנולוגיים וסיכון סייבר. הוועדה נדרשת לגבות כלים ונוהלים לפיתוח מומחיותו של המשקיע המוסדי בבחינות השיקולים והסיכון האמורים באופן עצמאי, אולם היא רשאית גם להביע כלום להתקשרות עם נתן שירות בעל מומחיות לבחינת השיקולים כאמור, בכפוף להקמת מנגנון להתרמודדות נאותה עם ניגודי עניינים, תיעוד נסיבות הבחירה במומחה חיצוני חלף פיתוח מומחיות עצמאית והסיבות לבחירת אותו מומחה ספציפי ובכפוף לוידוא גישה למודולוגיה המשמשת את המומחה. בנוסף, נדרש משקיע מוסדי לפחות, במסגרת פרטום מדיניות השקעה ביחס למסלול השקעה לא מתחמה, מהם שיקולי ה ESG הנשלקים על ידו, כיצד הם מיושמים במדיניות השקעות שלו, בבחינת השקעות ובאופן ניהולן, כיצד שיקולי אקלים מובאים בחשבון בעת בחינת השקעה שחשיפהו לסיכון אקלים עשויה להביא להשפעה מהותית על שווייה והאם הוא נמנע באופן גורף מההשקעות בענפים מסוימים בשל שיקולי ESG ומאליו ענפים.

בחודש ינואר 2022, פורסם "נייר מדיניות – השקעה בתאגידים אינשורטק ובתאגידים השקעה בתחום טכנולוגיה פיננסית חדשה", המחליף עדמת מתונה ביחס להשקעה בחברות אינשורטק משנת 2020. נייר המדיניות נועד לעודד גופים מוסדיים לבחון השקעות בחברות טכנולוגיה פיננסית חדשה בתחוםים בהם יש להם מומחיות מוגברת יכולת ניתוח כיאות ההשקעה, בשל קרובות לתחומי פעילותם. נייר המדיניות מפרט קווים מנחים ותנאים למתן אישור המתונה להחזקת בלמעלה מ- 20% באמצעות שליטה בתאגידים המבצעים השקעות במיזמי אינשורטק ובתאגידים שמטרתם ביצוע השקעות במיזמי טכנולוגיה פיננסית חדשה.

(ח) בחודש מרץ 2023 פורסם תיקון הוראות החוזר המאוחד – פרק 4 לשער 5 "ניהול נכסיו השקעה" (פרטום מגבלת עלות ניהול חיצוני במסגרת הצהרה מראש של מושדי על מדיניות השקעה שלו, הקמת סל השקעה夙וקב מדים ודיוחים לועדת השקעות אודות דמי ניהול משתנים שנגבו),夙וקב מדים ובפיקי השקעה ייעודי לטובת ניהול נכסים夙וקבי מدد בלבד המאפשר להקים סל השקעה (גם אם המדים באפקטי השקעה שונים, בלבד שהסל夙וקבים ממד בלבך ממד בלבד). עוד קבע תיקון הוראות בדבר אחדות דיווח מדיניות ההשקעה בכלל המஸולרים, הוראות אשר לפרט מגבלת عمלה הנהול החיצוני והוראות דיווח לועדות השקעה בדבר דמי הנהול המשתנים שנגבו.

7.2 ביטוח חיים וחיסכון ארכו טווח

7.1.2.1 חוקים ותקנות

(א) חוק קופות הגמל

חוק זה מסדיר את תחום הפעולות של קופות הגמל (לרובות קרנות הפנסיה). הוראות החוק ותקנות מכוחו כוללות הסדרה של ניהול חברות מנהלות (וחברות ביטוח בגין קופות ביטוח) בנושאים שונים, לרבות לעניין הפרדת נכסים, השימוש והרישוי שלහן, כללי בירור תלונות ציבור, והוראות לעניין אכיפה מנהלית ופלילית בעניינים אלה.

במסגרת החוק נקבעה זכותו של עובד לבחור את קופת הגמל בה יפקוד מעבידו את הכספיים עבورو. בהקשר זה נקבע כי במידה והעובד הזכאי לאבחר בקופה גמל מסוימת בהתאם לצרכו זו, תהא ההפקדה בקופה גמל שזוהתה נקבעה בדיון או בהסכם המעניין לעבוד את הזכות להפקדת כספים על שמו בקופה גמל.

במסגרת החוק נקבעה הוראה הקובעת כי לאחר הצטרפות לקרן פנסיה ובוצע הליך של איתור חסxon לא פעיל בקרןנות הפנסיה האחרות ואיחוד הכספיים בקרן הפנסיה החדשה, אלא אם העמידה התנגד לכך.

מכוח חוק קופות הגמל הותקנו, מעת לעת, תקנות שונות המסדירות נושאים שונים בקשר עם קופות גמל (לרובות פנסיה) וחברות מנהלות ובכלל זה, ככל השקעה לגופים מוסדיים, הוצאות המותರות בנייכוי לגוף מוסדי, שיטות שעורר לגבי נכסים שונים בקופה גמל, חובת השתתפות חברה מנהלת באסיפות כללוות ועוד.

(ב) תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאתIAS ישירות בשל ביצוע עסקאות), תשס"ח-2008 (להלן: "תקנות הוצאות").

תקנות הוצאות מתירות לגבוט מנכסי המבויתים והעימיות הוצאות ושירות כהגדרתן בתקנות, בשל ביצוע עסקאות השקעה. התקנות כולן הוראת שעה שמאפשרת לגבוט הוצאות הנובעות מעמלות ניהול חיצוני, בין היתר, בשל השקעות בקרןנות השקעה, קרנות סל, קרן או קרן CHOZ, וכן בגיןعمالות הנובעות מההשקעה בקרן טכנולוגיה עילית, כאשר התקירה לשיעור הוצאות השירות שנתין לגבוט בגיןعمالות ניהול חיצוני כאמור, הינה בשיעור כולל של עד 0.25%. תוקפה של הוראת השעה הוארך מעת לעת, עד ליום 6 באפריל 2022. במהלך חודש אוקטובר 2022 פורסם תיקון לתקנות ההוצאות. במסגרת התקיקון הוארך תוקף הוראת השעה רטרואקטיבית עד תום השנה וועגנו דרך קבוע בתקנות הוצאות, בתוקף החל משנת 2023 (להלן: "המועד הקובלע"), מלמת ניהול חיצוני, כמו גם הוצאות הנובעות ממתן שכנתא (בהתאם למוגבלות שירותה הממונה), כהוצאות ושירות. עוד נקבע כי, בשונה מהמוגבלה שameda עד כה על שיעור של 0.25%, תקרת עמלת ניהול החיצוני הניתנת לגביה בכל שנה תוקבע ע"י הגוף המוסדי בויחס לכל מסלול בנפרד (להלן: "מוגבלת עמלת ניהול חיצוני"). התקירה תפורסם מראש וככלל, לא ניתן יהיה לשנותה במהלך השנה. בנוסף יידרש הגוף המוסדי להציג לעומת זאת מבוטח מראש מהי העלות הכוללת הצפואה בה ישא באותה שנה בשל דמי ניהול והוצאות ושירות. בחודש يولי 2023, פורסם חוזר אופן הצגת העלות השנתית הצפואה לעמית או מבוטח, לפיו יידרשו הגופים

המוסדיים להציג את שיעור ההוצאות היישירות לעמידים והמבוטחים, תוך הסדרת אופן חישוב עלות זו לצד החוזר האמור, אמורים להתרשם שורה של תיקונים לחזירים שונים שבהם נקבעה מתכונת הגילוי ביחס לדוח לעמיד ולמבוטח, הودעה על העלתה דמי ניהול וכו', וזאת כדי לשלב בדוחות ובהודעות כאמור את העלות השנתית הצפואה שתחשיב בהתאם לחוזר שכבר התרשם.

במגבלת عمלה ניהול חיצוני לא יוכל הוצאה שהינה תשלום של דמי ניהול משתנים (המכונים גם "דמי הצלחה"). בנוסף, נקבע כי ביחס למסלולי השקעה מתמחים שעיקר השקעותיהם בנכסים סחרים וمسلולי השקעה מתמחים שעיקר השקעותיהם במכשירים עוקבי מכך, שיקמו החל מהמועד הקבוע, יותר גבית הוצאות ישירות האופייניות להשקעות סחירות וכן תשלום عمלה ניהול חיצוני למנהל קרנות או לקרן רלוונטיות ביחס לנירות ערך סחרים, בהתאם לתנאים כמפורט בתקנות בלבד. עוד נקבע כי במסלולי השקעות עם דמי ניהול תלוי תשואה שיקמו החל מהמועד הקבוע, תיאסρ גבית הוצאות ישירות מכל סוג שהוא, למעט גבית מסים.

(ג) **תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012**

התקנות קובעות את כללי ומוגבלות ההשקעה החלים על מוצרי החיסכון לרבות הפנסיוני (קרנות פנסיה, קופות גמל, פוליסות משתפות ברווחים) ועל הנוטרו של מבטחים וחברות מנהלות. מכח התקנות פורסמו חזירים שונים אשר אוחדו לפך בחוזר המאוחד – ניהול נכסיו השקעה, כמפורט לעיל.

(ד) **תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (דמי ניהול), התשע"ב-2012**

התקנות קובעות, בין היתר, את השיעור המירבי של דמי ניהול שנitin לגבות מעמידים ומבוטחים במוצרי חיסכון ארוך טוח, וכן כי בחשבונות של עמידים ומבוטחים שיש לארם בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(אייתור עמידים ומוטבים), התשע"ב-2012, ולא אטור בפרק הזמן שנקבע, יופחתו דמי ניהול ל- 0.3% מהיתרה הצborough. במועד שבו חדש הקשר עם עמיד או מבוטח כאמור, ניתן יהיה לחוזר ולגבוט את שיעור דמי ניהול שנגבו מהעמיד או מהמבוטח במועד ניתוק הקשר וכן את הפרש בין דמי ניהול המופחתים הנ"ל (0.3%) לבון הנמוך מבין 0.5% או שיעור דמי ניהול שנגבו מהעמיד או מהמבוטח במועד ניתוק הקשר. כמו כן קובעות התקנות את תקרת דמי ניהול שנitin לגבות ממוקלי קצבת זקנה (0.5% ממי שהחל לקבל קצבת זקנה לפני יום 1.2.2022, 1- 0.3% ממי שהחל לקבל קצבת זקנה החל מיום 1.2.2022 ואילך).

למורות שתקנות הוצאות ישירות תוקנו (כאמור לעיל) והוכנסה לתוכם התייחסות למסלולי השקעות בהם יגבו דמי ניהול משתנים, טרם הפרסמה טויתת תיקון לתקנות דמי ניהול, כך שנគן למועד דוח זה לא ניתן לגבות דמי ניהול משתנים.

(ה) **תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברה כספים בין קופות גמל), תשס"ח-2008.** התקנות, ביחד עם חזירים אשר פורסמו בעניין זה, מעת לעת, קובעים כלליים שנועדו לאפשר לעמידים לבצע העברת כספים, באמצעות כל ופשוט ככל שניתנו, בין קופות גמל מאותו סוג (לרבות קרנות פנסיה וקופות ביטוח), ואף העברת כספים מקופה גמל הוניות לקופה גמל לקבעה.

(1) **חוק הייעוץ הפנסיוני**

בחוק זה הוסדר העיסוק במקצועות הייעוץ או השיווק הפנסיוני. נקבעו בו, בין היתר, הוראות בדבר חובת הרישוי והוראות לגבי אופן ההתנהלות של סוגינו בעלי הרישיון השונים (לרבבות תאגיד בנקאי כיעוץ פנסיוני), תוך קביעת חובות אמון וחובות זהירות ואיסור על ניגוד עניינים אפשרי בין הייעוץ או המשוק ללקוח, כללים לעניין תgelול יוצאים פנסיוניים והוראות בדבר פיקוח ואכיפה מנהלית ופלילית. כמו כן, מסדרו החוק את פעילות המסלקה הפנסионаלית (לענין זה ראה גם סעיף 2.1.1 לעיל).

(2) **חוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963**

חוק זה קובע, בין היתר, כללים לעניין הפקודות בקופות הגמל של מרכיב הפיצויים, ובכלל זה לגבי פוליטות הכספיות **لتיקנות קופות הגמל (bijtchui מנהליים)** וקרנות הפנסיה, וכן הוראות הגנה על כספים שהופקדו כאמור מפni עיקול, שעבוד, החזרה או העברה.

(3) **חוק הגנת השכר, התשי"ח-1958**

בהתאם להוראות סעיף 19 לחוק הגנת השכר, על קופות גמל לפעול לגביות חובות ממעבייד. קופות הגמל יהיו רשויות להשתחרר מחובותן אם יוכלו כי לא התרשלו או כי חלו נסיבות אחרות המצדיקות שחרור מחובות זו.

(4) **פקודת מס הכנסה**

בפקודת מס הכנסה קבועות הבעיות מס הניתנות עקב הפקדת כספים בקופות גמל, לרבות, פוליטות הכספיות **لتיקנות קופות הגמל (על עצמאיים וביתוח מנהליים)**, והቤות מס הניתנות לכיספים המשתלמים מהן וכן "כנסות" על משיכות שאינן בהתאם לתנאי ההסדר התחיקתי.

(5) **תיקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964**

תיקנות אלה מסדרות נושאים שונים הנוגעים לניהולן של קופות גמל, קרנות פנסיה, וקופות ביתוח וחובות הביטוח החלות עליהם. הנושאים העיקריים המוסדרים בתיקנות הינם, בין היתר, קביעת שיעורי הפרשות המוטרים להפרשה לטובה חיסכון פנסיוני, תוך אבחנה בין עמידים שכירים ועמידים עצמאיים, וכן קביעת אפשרויות המשיכה של הסכומים הציבוריים בהם והתנאים לעניין זה.

(6) **תיקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (bijtchui) (bijtchui אובדן כושר עבודה קבועתי), התשס"ג-2006**

התיקנות קבועות עקרונות בסיסיים בbijtchui אובדן כושר עבודה קבועתי, שມטרתם העיקרית שמירה על ענייני המבוטחים והבטחת כיסוי bijtchui נאות. בחודש אפריל 2022, פורסם תיקון לתיקנות, הקובל הוראות עדכניות bijtchui לצירוף מועדים לביטוח וניהול פוליטות אובדן כושר עבודה קבועתי. במסגרת התקון נקבע, בין היתר, כי צירוף מבוטחים יבוצע רק לאחר קבלת הסכמה מתועדת של המועמד לביטוח ולאחר שהוצעו לו כל הנסיבות הביטוחים וגובה דמי הביטוח בגין כל כיסוי. כמו כן, נקבע כי במקרה שבו חלה עלייה בדמי הביטוח המשולמים על ידי המבוטח בתקופת הביטוח או במועד חידוש הביטוח בשיעור העולה על 15%, לרבות באמצעות הפחיתה בהיקף

הכיסוי הביטוחי, תידרש הסכמתו המפורשת של המבוטח לחידוש ומוקם בו לא תתקבל הסכמה כאמור, לאחר משLOW הודהות בהתאם להוראות, לא יחולש הביטוח. בנוסף, נקבע כי בתום תקופת הפולישה הקולקטיבית או במועד ניתוק הדזקה של המבוטח לבעל הפולישה, המבטחת תאפשר מעבר לפוליסט פרט המשכית שדמי הביטוח בה יהיה בהתאם לדמי הביטוח הממציעים הנהוגים אצל המבטחת ובלבך שיעורם לא עולה על 50% מדמי הביטוח שהלמו בגין הפולישה הקולקטיבית. מועד התחלת של התיקון נקבע ליום 6 ביולי 2022, והוא חל על כל הפוליסות הקולקטיביות לאובדן כשר עבודה קבוצתי שיוכרתו או יחולשו לאחריו.

(יב) תקנות הפיקוח על עסקיו ביטוח (bijוט חיים קבוצתי), תשנ"ג-1993

תקנות אלה כוללות הוראות לעניין ביטוח חיים קבוצתי, רиск (לא מרכיב חיסכון) ובכלל זה, הגדרת הקבוצות וגודלה המינימלי, תקופת הביטוח, ותקרת העמלות לטוכנים. בנוסף, הממונה הווסמך לקבוע הוראות לגבי פוליסט המשך במקרה של הפסקת הביטוח הקבוצתי ולא חיתום חדש.

(יג) תקנות הפיקוח על עסקיו ביטוח (דרבי הפרדת חשבונות ונכסים של מבטח בbijוט חיים), התשמ"ד-1984

תקנות אלה קובעות הנחיות בדבר דרכי הפרדת החשבונות והנכסים של עסקיו ביטוח חיים מכל עסקיו הביטוח של מבטח, והפרדת נכסים של עסקיו bijוט חיים משתתף ברוחים מנכסים של עסקיו bijוט חיים אחרים.

7.1.2.2 חוזרי ממונה, הנחיות, נירות עדמה והכרעות עקרוניות

(א) חוזר "מסמך הנמקה", במסגרת מסודר אופן עריכת מסמך הנמקה על סוגיו השונים לרבות המידעים שאמורים להימסר ללקוח במסגרת פניה עם בעל רישיון.

(ב) בחודש מרץ 2020, פורסם חוזר ביטוח 5-1-2020 "תיקון הוראות החוזר המאוחذ לעניין מדידת התcheinיביות – בדיקת נאותות העתודה (LAT) (להלן – "חוזה LAT"). החוזר קבוע כי בדיקת LAT תחוسب תוך קיבוץ מוצריו ביטוח חיים (למעט מוצרים סיעוד) וזאת במוקם חישוב עבור כל מוצר ביטוח חיים בנפרד, כפי שהוא נהוג עד כה. שינוי זה מאפשר להביא בחשבון במבחן גם סוגים פוליסות שהונפקו המgelמות רוח, ולא רק אלו המgelמות הפסד. הקבוצה ישמה את הוראות החוזר בדרך של יישום למפרע, על מנת לשיקר בהם את השפעת השינוי בטיפול החשבונאי, באופן בדיקת נאותות העתודות bijוט חיים, באמצעות יישומו מאז ומעולם.

(ג) בחודשיוני 2020, פורסם חוזר בנושא "עדכן הוראות החוזר המאוחذ – הקצת נכסים שאינם בשווי הוגן בעת חישוב בדיקת נאותות העתודה (LAT)", שעניינו התיחסות לפחות שבן הועלות המופחתת בין השווי הוגן של נכסים שאינם רשומים בדוח על המצב הכספי בשווי הוגן ("UGL") לצורך בוחנת נאותות העתודה. מטרת החוזר לספק הבהירות באשר לאופן היישום של הוראות הנוגעות ל-UGL לצורך שיפור ההשוואתיות בין החברות והוודאות הרגולטורית, תוך עדכן הוראות הגליים בנושא. הקבוצה עדכנה את ניהול הקצת הנכסים כך שתיערך הקציה של פעורי שווי הוגן ("UGL") בגין נכסים לא סחורים (למעט אג"ח ח"צ), להתחייבויותbijוט חייהם

שנוצרו בחישוב בדיקת נאותות העתודה (LAT), מהגבוהה לנמר, בכל מגזר בנפרד. נכסים שלא הוקצו בהתאם כאמור לעיל, יוקצו, מידיו רביעון, באופן ייחסי על בסיס העתודה. העברות נכסים כתוצאה מעדרון מודל ההקצתה יטופלו, לפי הוראות החוזר, כשווי אומדן בהתאם לתיקן חשבונאי בינלאומי מס' 8 ("מכאן ולהבא"). לפירות נוסף, ראה ביאור 38 לדוחות הכספיים.

(ד) בחודש Mai 2020, פורסם תיקון להוראות החוזר המאושר לעניין מדידת התחיביות – פרמיית אי נזילות. בכלל, הוראות החוזר המאושר לעניין מדידת התחיביות קבוע כי ניתן להוסיף לריבית חסרת סיכון המשמשת בחישוב העתודה פרמיית אי נזילות בשיעורים שונים. במסגרת התקיקון נקבע שיעור פרטני לפרמיית אי נזילות, שיישמש בעת חישוב בדיקת נאותות העתודה עבור פוליסות ביוטוח סיועדי פרט וביטוחי רכב חובה וחובות. על פי התקיקון ניתן יהה להוסיף לריבית חסרת סיכון פרמיית אי-נזילות הן להנחה תשואה והן להנחה ריבית היון, לפי העניין כמפורט בחוזר.

(ה) בחודש פברואר 2022, פורסם הממונה עדכן לאופן חישוב פרמיית אי נזילות שנכנס לתקף החל מ- 31 בדצמבר 2021. נוסחת החישוב החדש מבוססת על מתודולוגיית - Volatility Adjustment – בשינויים מסוימים כפי שנוהג במסגרת משטר כושר פרעון כלכלי (סולבנסי). לפירות נוסף ראה ביאור 38 לדוחות הכספיים.

(ו) בחודש דצמבר 2020, פורסם חוזר שעוניינו ויישוב תביעות אובדן כושר עבודה. במסגרת החוזר נקבעו עקרונות לשימוש תביעות אובדן כושר עבודה, לרבות המסמכים הנדרשים לבירור התביעה, המועדים לבירור התביעה, פירוט המידע שלל החברה לכלול במסגרת ההודעות המפורטות את ההכרעה בתביעה, עקרונות לביצוע חקירה, הסדרת הליך ההתייצבות של המבוחח אל מול רופא החברה, ואפשרות ערעור לוועדה רפואיות ולועודה רפואיות, לרופאים, וכן נקבע כי החברה תעביר, אחת לרבעון, דיווח לממונה בדבר תביעות שנטהבלה בהן הכרעה וכן התביעות שהוגש בגין ערעור הן לוועדה הרפואיות והן לוועדה הרפואית לעערורים. הוראות החוזר נכנסו לתקפן ביום 1 בספטמבר 2021. בנוסף נקבע כי הוראות החוזר בירור ויישוב תביעות וטיפול בפניות הציבור, לא יחולו על ויישוב תביעות אובדן כושר עבודה, למעט הטיפול בפניות הציבור בפוליסת אובדן כושר עבודה.

(ז) בחודש ספטמבר 2022, פורסם תיקון לחוזר ניהול מסלולי השקעה בקופה גמל לiosis העקרונות הכלולים בהמלצות הוועדה המיעצת לבחינת הוצאות הישירות ("ועדת ופה"), וזאת על מנת להרחיב ולעדכן את מגוון מסלולי ההשקעה המתמחים ולהגברת התחרות בענף החיסכון הפנסיוני. במסגרת התקיקון נקבע, בין היתר, כי מסלולי השקעה המתמחים יחולקו ל-5 אשכולות: מסלולי השקעה בניהול אקטיבי; מסלולי השקעה בניהול אקטיבי עם דמי ניהול משתנים – תלוי הצלחה; מסלולי השקעה המתמחים בנכסים סחרים; מסלולי השקעה עוקבי מددים; ומסלולי השקעה אמונה המתמחים בניהול השקעות בהתאם לכללי הلقה דתית או השקפת עולם בתחום קיימות וסבירה. בנוסף, נקבע כי ניהול מסלול השקעה בניהול אקטיבי בדמי ניהול משתנים ותאפשר רק אם קיימים במקביל אלו מסלול השקעה בניהול אקטיבי באותו התמחות שבו מושלים דמי ניהול קבועים. כמו כן, נקבע כי בהרנו פנסיה, קופת גמל לחסכו, קופת גמל לקצבה וקופה גמל לתגמלים חובה לנחל 2 מסלולי השקעה: מסלול השקעה משולב סחיר ומסלול השקעות עקב מددים גמיש ונקבעו כלליים ספציפיים שיחולו על להוך שבחר במסלול השקעה

כספי. בנוסף, בוטלה המגבלה על מספר משלולי ההשקעה המתמחים שנייתן לנהלה, ונקבע כי חובה להתאים את מדיניות ההשקעה של המשלולים הקיימים למединיות ההשקעה התקנוןיות שבוחזר. בחודש דצמבר 2022, פורסם תיקון לחזור הדוצה את תחילת מרבית הוראות החוזר ליום 1 בינוואר 2024. למעשה החובה לנחל משלול השקעה משולב סחיר ומשלול השקעה עוקב מدادים גמיש בקבוקות המפורטות לעיל והאפשרות להקים משלול קיימות, אשר נכנסו לתוקף ביום 1 בינוואר 2023. בחודש אוקטובר 2023 התפרסם תיקון נוסף לחזור, במסגרתו הוראות לשעת חירום שפרנס הממונה, שבו נדחה מועד התחלתה של החזר ליום 1 ביולי 2024.

(ח) בחודש יולי 2022, פרסם הממונה תיקון לפרק מדידה ודין וחשבון לציבור שבחוזר המאוחד, בעניין הבטחת השלמת תשואה לקרןוט פנסיה, שבו – ועדכנה הנהנה העתידית לגבי השווי של אפיק ההשקה מבטיח התשואה – הנהנה היא שהחל מ-1 באוקטובר 2022 ולמשך 15 שנים, הרכיב המובטח של אגרות החוב המיעודות ("עדדים") שמעניקות לקרן פנסיה מלייפה תשואה של 4.86%, ווחלף באופן לינארי באפיק השקעה מוגטת תשואה המספק תשואה של 5.15%. כמו כן, פרסם תיקון לחוזר הוראות לניהול קרן חדשה שבמסגרתו הועלה שיעור הריביות התחשיבות מ-4.26% ל-4.38%, החל מיום 1 בינואר 2023. הריבית התחשיבות משמשת הן לחישוב מקדם ההמרה (שער בסיסו נקבע סכום הפנסיה הראשונה שתשלום לעמידאים שיופרשו לפנסיה) למקבלים קצבאות חדשים, שיופרשו לפנסיה החל מיום 1 בינואר 2023 – והעלאת שיעור הריבית כאמור תגדיל את גובה הפנסיה שתשלום לפורשים חדשים כאמור, והן לחישוב עלויות הכספי הביטוחי שנגבות מהעמידאים המבוצחים – והעלאת שיעור הריבית כאמור תפחית את עלות הכספי הביטוחי בהתאם. בחודש Mai 2022, תוקנו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללו השקעה החלים על גופים מסוימים); תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (זקופת תשואה בקרן פנסיה חדשה מקופה) ותקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברה כספים בין קופות גמל) כדי להתאים לשינוי שנקבע בחוק התביעות הכלכליות (הפסקת הנפקת האג"ח המיעודות ב-1 באוקטובר 2022, והמרtan בהתחייבות של המדינה, בגין 30 מנכסיו קרט הפנסיה, להשלים את התשואה של קרן הפנסיה לתשואה יעד של 5.15%).

(ט) בחודש יוני 2022, פרסם הממונה תיקון לחוזר המאוחד לעניין מדידת התchieビיות – עדכון מעריך הנחחות הדמוגרפי בביותם חיים ולקראנות הפנסיה, בשל עדכונים במודל השיפורים בתמורה, ועדכון הסתברויות התמורה למקבלי קצבה, בני זוגם ואלמנטים/ות. השלכות הנחחות החדשות הן שברוב המקרים צפואה הגדלה של מקדם ההמרה (שער בסיסו נקבע סכום הפנסיה הראשונה שתשלם לעמידים שיפורשו לפנסיה), ובמקביל חל שינוי בעליות הכספי לשאים.

(ג) בחודש אפריל 2023, פורסמה טויתת חוזר שעניינה "הנחות וביטולים בביטוח חיים". במסגרת הטויטה מוצע לקבוע כי חברת ביטוח תהא רשאית להציג למボוטח בביטוח חיים הנחה בשיעור שלא יופחת מהשיעור שנקבע ביום תחילת הביטוח לכל תקופת הביטוח. כמו כן, מוצע לקבוע כי במקרה שבו שולמה לבעל רישיון عملה חד פעמיות (כמשמעותה בטויטה) בשל שיווק פוליסטט ביטוח חיים, העמלה תוחזר לחברת הביטוח בעת ביטול הפוליסה או במקרה שבו לא ניתן עוד שירות על ידי בעל הרישיון לפי שנות הביטול המפורטים בפוליסה (ולכל היוטר 6 שנים ממועד שיווקה), והכל בהתאם לשיעורים

המפורטים בטוטה. מועד התחלת המוצע של הטוטה הינו ה- 1 בנובמבר 2023. נכון למועד זה לא פורסם נוסח סופי עם תאריך תחילת מחזיב. להערכת הקבוצה, מודל התגמול המעודכן של סוכני הביטוח צפוי למתן את שיעור הביטולים של המוציאים מחד, ולהגדיל את שיעור ההנחות הקבועות מайдר, ובכך לאפשר שימור אפקטיבי של תיק הביטוח. הערכת הקבוצה בעניין זה, הינה בגדר מידע צופה פni עתיד המבוסס על המידע הנוכחי בידיה במועד פרסום הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המעריכות, בין היתר, לאור או הודהות לעניין הנוסח הסופי של החוזר, התנהגות הלוקחות והמתחרים.

(יא) בחודש אפריל 2023, התפרסמה טו"ת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (עמלת הפצה לסוכן ביטוח פנסיוני), התשפ"ג-2023. במסגרת הטוטה מוצע לקבוע כי חברה מנהלת תהא רשאית לשלם לסוכן ביטוח פנסיוני פעולה חד פעמי רק אם הווסכם עם הסוכן, שהוא ידרש להשיב عملיה לשקל (והחברה המנהלת תפעל לגביות عملיה כאמור) במידה ובמהלך 6 שנים הראשונות שלאחר מועד הצטרופות העממית או מועד מינויו הסוכן (לפי המאוחר) (להלן: "תקופת השירות") ותרחש אחד מכל: ניוד הכספיים לקופה אחרת, משיכת הכספיים (למעט משיכה מקופ"ג להשקה) או ביטול מינויו הסוכן. במידה ובמהלך תקופה השירות יתקיים אחד מכל, הרי שהסוכן ידרש להחזיר שיעור מהעמליה החד פעמיות שקיבל בגין העממית, כתלות בחלוף הזמן שהלך מאז תחילת תקופת השירות, בהתאם לטבלה הקבועה בתוספת לטוטת התקנות. מועד התחלת המוצע של הטוטה הינו ה- 1 בנובמבר 2023. טו"ת התקנות כפופה לאישור ועדת הכספיים. נכון למועד דוח זה, ועדת הכספיים עדין לא אישרה את טו"ת התקנות. להערכת הקבוצה, מודל התגמול המעודכן של סוכני הביטוח צפוי למתן את שיעור הביטולים של המוציאים מחד, ולהגדיל את שיעור ההנחות הקבועות מайдר, ובכך לאפשר שימור אפקטיבי של תיק הביטוח. הערכת הקבוצה בעניין זה, הינה בגדר מידע צופה פni עתיד המבוסס על המידע הנוכחי בידיה במועד פרסום הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המעריכות, בין היתר, לאור או הודהות לעניין הנוסח הסופי של החוזר, התנהגות הלוקחות והמתחרים.

(יב) בחודש יולי 2023, פורסם תיקון לתקנות מס הכנסת (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) התשכ"ד – 1964 במסגרתו נקבע כי נוכח מאפיינוי ניול החיסכון הפנסיוני בקופה הביטוח ועלויות המוצר, תוגבל ההפקדה לקופה ביטוח לחלק השכר שמעל פעים השכר המוצע במשך, כרך שהחלק שעד לרובץ זה יופקד לקופה גמל להrzבה שאינה קופת ביטוח, וזאת בגין קופות ביטוח שיופקו החל מיום 1 בספטמבר 2023 (להלן – "מועד התחלתה"). במקביל, בהשלמה לתיקון זה פורסם תיקון לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברה כספים בין קופות גמל), התשס"ח – 2008, במסגרתו תוגבל, החל ממועד התחלתה, העברת הכספיים לקופה ביטוח לחלק השכר שמעל פעים השכר המוצע במשך וזאת כדי למנוע עקיפה של התקון שנקבע בתקנות מס הכנסת כאמור לעיל. כמו כן, במסגרת תיקון זה הובהר כי הגבלת העברת הכספיים כאמור, לא תחול ביחס לkopot ביטוח שהוזאו לפני מועד התחלתה של התקנות וזאת על מנת לאפשר למברטשopolisot אלו לניד את כספיהם לקופה ביטוח אחרת אם סבורים שיקבלו במסגרתה תנאים טובים יותר. להערכת הקבוצה, למוגבלות המצוינות לעיל תהיה השפעה על אופן השיווק

ובהתאמאה על היקף הפרימה שתתקבל ו/או תנoid לקופות הביטוח ו קופות הכלל לקצבה שאינן קופות ביטוח החל ממועד התחיליה, כך שהחל ממועד התחיליה תקטן באופן לא מהותי והדרגתית הפרימה שתתקבל בגין קופות ביטוח שבניהול הקבוצה. לאחר שהפקודות בגין מטרפים כרובד העבודה לא ינותבו לקופות ביטוח (אלא ביחס ליעילות בהפקודת של מטרפים שני), הרי שהתיקון האמור צפוי להביא לגידול בהפקודת של מטרפים חדשים לרשות הפנסיה, ובכללן לרשות הפנסיה שבניהול הקבוצה. הערכת הקבוצה הינה בגדר מיעוד צופה פנו עתיד המבוסס על מיעוד המצוין בידי הקבוצה במועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המעריכות, התלוויות, בין היתר, בהתנהגות המתחרים והלקוחות בפועל.

7.1.3 ביטוח רכב חובה

חוקים ותקנות, הצעות חוק וטיוטות חזורי ממונה

חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995

על סעיף 328 לחוק **הביטוח הלאומי ("החוק")**, מוקנית למוסד לביטוח לאומי (המיל"ל) זכות תביעה מצד שלווה להשבת גמלאות ששולמו או שיישולם על ידי המיל"ל, אם המקרה משתמש עליה גם לחיבך מצד פוקודת הנזיקון או חוק הפלת"ד (למשל אם עובד נפגע בתאונת דרכים שהוא גם תאנת עובדה).

במסגרת החוק קיימים גם הסדר שמחייב מבטח של מזיק שחביב בתשלום לנפגע, והוא רשאי לנכות או ניכה מהתשלום סכומים המגיעים לנפגע מהמוסד לביטוח לאומי (גמלת ביטוח לאומי), לדוח לביטוח הלאומי על אותם סכומים.

במסגרת תיקון סעיף 328 לחוק **הביטוח הלאומי [נוסח משולב]**, תשנ"ה-1995 17 (להלן: "תיקון חוק ביטוח לאומי" ו- "חוק הביטוח לאומי", בהתאם) נקבע כי בכל הקשור לתביעות שיבוב לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תש"ה-1975 בגין תאונת דרכים משנת 2023 ואילך, חלף האפשרות של המוסד לביטוח לאומי להגיש תביעת שיבוב כאמור בסעיף 328 לחוק הביטוח לאומי,吟ול הסדר התוחשנות כולל שבמסגרתו חברות הביטוח וההסדר לביטוח שיורי (הפול) יעבירו למוסד לביטוח לאומי שיעור קבוע מדמי הביטוח בענף, כלהלן: بعد התקופה שמיום 1 בינואר 2023 עד יום 31 בדצמבר 2024 – 10%, ולאחר התקופה שמיום 1 בינואר 2025 ואילך – 10.95%.

יצוין, כי בהמשך להסכם שנחתמו בין מינהה לבין המוסד לביטוח לאומי, נסגרה בעיקרה החשיפה של מינהה לתביעות שיבוב של המוסד לביטוח לאומי בענף רכב חובה לשנים 2016-2022.

בחודש נובמבר 2022, פרסמה הרשות תיקון להוראות החוזר המאושר שער 6 חלק 2 – הוראות בענף ביטוח רכב חובה. במסגרת החוזר עידכנה הרשות את שיעור הדמים בענף ביטוח רכב חובה (להלן: "הענף") המוחسبים מדמי הביטוח נטו מ- 16.25% ל- 18%, זאת על מנת לשמור על המצב הנוכחי של רכיב הדמים.

17 חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חוקיה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2021-2022), התשפ"א-2021.

תקנות הביטוח הלאומי (היוון), התשל"ח-1978 ("תקנות היוון")

בchodש יוני 2016, תוקנו תקנות היוון, וזאת בהמשך להמלצות ועדת בין משרדיה בראשות השופט (בדימוס) ד"ר אליהו וינגרד ז"ל, לבחינת תיקון טבלאות תוחלת החיים ושיעור הריבית המשמשת להיוון גמלאות בגין פגיעה בעובדה על פי תקנות היוון. במסגרת התקיקון, עודכנו תוחלת החיים ושיעור הריבית לצורכי היוון הקצבה השנתית אשר עודכן לשיעור של 2% חלף 3% עבור תיקון, וכן נקבע מגננון עתידי לעדכן שיעור ריבית היוון כאמור. הוראות התקנות משפיעות באופן ישיר על תביעות שיבוב של המוסד לביטוח לאומי ("המליל") בענפי החבויות לרבות בענף רכב חובה. התקיקון נכנס לתוקף בחודש ספטמבר 2017.

שינויי תקנות היוון, היווה, בין היתר, בסיס לטענות לשינוי מדיניות היוון של פיצויים בשל נזק גופו.

בchodש יוני 2019, פורסם דוח הוועדה הבון משרדית לבחינת סוגית ריבית היוון של הפיצויים בשל נזק לגוף בתיקון ("וועדת קמיניץ") ובchodש אוגוסט 2019, ניתן על-ידי בית-המשפט העליון פסק דין בעניין ע"א 3751/17 המاجر הישראלי לביטוח רכב נ' פלוני ("פסק הדין") שהסוגיה הגיעה לפתחו.

במסגרת פסק הדין, אימץ בית המשפט, הלכה למעשה, את המלצות ועדת קמיניץ וקבע כי שיעור ריבית היוון ימשיך לעמוד על 3%. זאת, עד להכרעה אחרת של המחוקק, אלא אם יוכח שינוי, על פי הפרמטר שנקבע בהמלצות ועדת קמיניץ לפיו ריבית היוון האחידה תיקבע על בסיס תשואות של אגרות חוב קונצראניות בדרוג AA לטווח של 25 שנה, אשר יובייחנו, מדי שנתיים, על ידי החשב הכללי (הגולם המוסכם), וככל שהבדיקה תצביע על חריגה של מעללה מאהז (1%) בין התשואה המוחשבת לבין ריבית היוון שבתווך במועד הבדיקה, לכיוון מסויים, הגולם המוסכם הנ"ל יעדכן את שיעור הריבית או לפי שיקול דעתו, בנسبות חריגות מיוחדות, ולאחר היועצות עם גורמים שונים הנוגעים לעניין, ימנע מעדכן כאמור.

ביחס לשיעור ריבית היוון ישמש לצורך ניכוי תגמולו המוסד לביטוח לאומי מתגמוני הביטוח למבותחים, ולצורך תשלום תביעות שיבוב למוסד לביטוח לאומי נקבע במסגרת פסק הדין, כי בתקופת הביניים עד לתקן חקיקה מתאים, תעמוד בתוקף הסכמת הצדדים לנכות את סכומי הгалומות מתגמוני הביטוח למבותחים לפי ריבית היוון של 3%. כן נקבע כי נוכח הפגיעה במזיקים (לרבות חברות הבטוח), חזקה כי, עד לתיקון תקנות היוון, יחזור הביטוח הלאומי גם הוא אל המזיק בדרישה לפי ריבית היוון של 3%.

7.1.4 ביטוח רכב רכוש

ה策ות חוק וטיוטות תקנות וחוזרי ממונה

(א) בחודש ספטמבר 2023, פורסם הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון הכרעה עקרונית בנושא תשלום תגמולו ביטוח מופחתים בביטוח רכב (רכוש) בגין הפרש במחירים חלפים כאשר הרכב תיקן במסור שאינו בהסדר. ההכרעה ניתנה בהמשך לפניות ציבור שהגיעו לרשوت שוק ההון ביטוח וחיסכון שמהן עליה כי בפועלות רכב רכוש חלק לחברות הביטוח החלו לעשות שימוש בפרקтика במסגרת הן מנכות חלק מתגמוני הביטוח, וזאת בגין הפרש בין מחירון החלפים אותם מצטט השמאלי בין הסכום אותו הייתה משלם חברות הביטוח עבור אותן החלפים אם אלה היו נרכשים מספקיו החלפים אתם התקשרה חברות הביטוח. במסגרת ההכרעה, קבע הממונה כי הזכות של חברות הביטוח לאכוף את הוראת סעיף 61 לחוק חוזה הביטוח, התשמ"א-

1981 (להלן – "חוק חוזה ביטוח"), הקובעת כי מבטח לא יהיה חייב בתగמול ביטוח بعد נזק שה מבוטח יכול היה למנוע או להקטין באמצעות סבירים או אמצעים שה מבוטח הורה למ מבוטח לנזק זה בהן, אך יחד עם זאת קבע כי חברת ביטוח אינה רשאית להפחית מתגמוני הביטוח או לבצע פעולה דומה למ מבוטח שהודיע לחברה הביטוח על מקרה הביטוח מיד לאחר שנודע לו על מקרה הביטוח, שיתף פעולה עם החברה, פועל בתום לב לתיקון רכבו במוסר שני דעות בהסדר ולא יודע מראש ובאופן ברור על ידי חברת הביטוח בדבר זכויותיו, חובהו והמשמעות הנגדית מהן.

במה שovement, ומתוקף סמכותו לפי סעיף 62(א) לחוק הפיקוח להכريع בתלונות ולהורות על תיקון דרך כל הורה המונה לחברות לפעול, מכאן ולהבא, באופן הבא:
(א) על חברת ביטוח שפועלת באופן האמור לתת למ מבוטח גינוי בולט לגבי אופן ההתקנות המוצפה ממנו עם קרות מקרה הביטוח. גינוי כאמור ניתן הן בשלב הצעת הביטוח והן במועד ההודעה על מקרה הביטוח מצד המ מבוטח (להלן: "גינוי בדבר חובת התקנת הנזק");
(ב) טרם ביצוע הפקחת כאמור, חברת הביטוח תבחן בהתאם לנסיבות המקרה, להעניק למ מבוטח אפשרות לתשולם השתתפות עצמית נמוכה יותר בדומה להשתתפות העצמית אותה היה משלם לו היה מתקן את הרכב במוסר שבהסדר.

על אף האמור, נוכח חוסר הבבירות ששהיה קיים טרם פרסום הכרעה בדבר חובת היידוע בשלב הצעת הביטוח, וכל עוד לא התרחש מקרה הביטוח עד למועד פרסום הכרעה זו, רשאית חברת ביטוח למסור את הגינוי בדבר חובת התקנת הנזק בפולישה קיימת במועד פרסום הכרעה זו, במהלך תקופת הביטוח ובפרט במהלך עדכון בתנאי הפולישה, אף אם לא ידועה אותו במועד הצעת הביטוח או בחידוש הפולישה. זאת, תוך תיעוד כי המ מבוטח קיבל את ההודעה.

בכל הנוגע למקרי ביטוח שאירעו עד למועד פרסום הכרעה זו – חברת ביטוח נדרשת לבחון האם הפקחת בוצעה לאחר מתן גינוי למ מבוטח שאפשר למ מבוטח לפעול על מנת להקטין את הנזק וכי המ מבוטח קיבל את הזדעת החברה בפתיחה התביעה או טרם תיקון הרכב, וזאת ככל שה מבוטח הודיע על קרות מקרה הביטוח מיד לאחר שנודע לו עליון. ככל שה חברת הביטוח ביצעה הפקחת תגמוני ביטוח ללא מתן גינוי במרקחה בו המ מבוטח יידע אותה על קרות מקרה הביטוח כאמור, תברר חברת הביטוח האם תגמוני הביטוח ששילמה היו נמוכים מסכום התקון ששולם על ידי המ מבוטח (בניכוי השתתפות עצמית), וככל שקיים הפרש, עליה להשיבו למ מבוטח.

ביום 22 בפברואר 2024 פורסמה טויטה בנושא הגשת תכניות ביטוח בענף רכב רכוש. הטויטה פורסמה על רקע פרסום ה הכרעה הנ"ל ועל רקע "קול קורא" שהתרפרס בעניין השלכות ה הכרעה על גובה השתתפות העצמית למ מבוטחים.

במסגרת הטויטה מוצע להבהיר כי חברת ביטוח הפועלת להקטנת הנזק ביטוח רכב רכוש, צריכה לעשות זאת תוך התקנות על פי חובת תום הלב, בהוגנות ובהתאם להוראות הדין, וזאת תוך הפקחת שלא תעלה על שיעור שיואשר על ידי הרשות מסך עלות התקון הכלול בגNON הנזק; לקבוע כי במרקחה בו המ מבוטח שיתף פעולה עם חברת הביטוח, והביא לחסכו בעלות, חברת הביטוח תנכה מתגמוני הביטוח השתתפות עצמית, וכך המ מבוטח תיקן את האפשרות לפיזוי בגין אבדן גמור להלכה, וכי רכבים יושבטו רק במקרים של אבדן גמור המחייב את הורדת הרכב הנזק מהכਬיש.

7.1.5 ביטוח כללי אחר

חוקים ותקנות

בחודש יוני 2016, עודכנו **תקנות הביטוח הלאומי (הייון)**, התשל"ח-1978. לפרטים ראה סעיף 7.1.3 לעיל.

7.1.6 ביטוח בריאות

חוזרי ממונה, הנחיות, ניירות עמדה והכרעות עקרוניות

(א) בחודש נובמבר 2018, פורסם תיקון לפרק 5 חלק 3 בשער 6 בחוזר המאוחד (קודקס הרגולציה) שעוניינו יישוב תביעות בביטוח סיעודי. בתיקון נקבעו עקרונות לישוב תביעות סיעוד, לרבות תנאים לביצוע הערכת תפקוד لمבוטח ומינוי נציג אישי לילוי המבוטח. כמו כן נקבעו התנאים לדחית הערכת תפקוד של המבוטח וככלים לשימוש בחקירה לבחינת יכולת התפקוד של המבוטח. בנוסף, נקבע כי על החברה לנוהל רישום של התביעות שUberon ביצעה הערכת תפקוד נוספת אשר תכלול את פרטי הספק המעריך, תוכנות התביעה לאור הערכת התפקוד ופרטיו הספק המכריע שנבחר במקירם אלו. מרבית הוראות התקון נכנסו לתוקף ביום 1 בספטמבר 2019.

במקביל, פורסמו הוראות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תנאים בחוזה ביטוח לפוליסת בריאות בסיסית), התשפ"ב-2021, אשר במסגרתו מוצע לקבוע גוסח לפוליסות האmortות המגדירות כיסוי אחד במטרה להקל על מבוטחים את ההשוואה בין החברות השונות. בנוסף, פורסם תיקון בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תנאים בחוזה ביטוח לניטוחים וטיפולים מחלפי ניתוח בישראל), התשפ"ב-2021, במסגרתו נעדכו התאמות הנדרשות לפוליסת הניטוחים האחדה כנגזר מהרפורמה האמורה, וכן עדכונו מסוימים בראשית החיריגים לפוליסה. לעניין זה נקבע כי מבוטחים יהיו רשאים להודיע למבוטח בתור שנה ממועד העברה כי ברצונם לבטל את העברה ולהזoor לפוליסה המקורית. נקבע כי לשם העברת התשלומים על ידי המבטח בגין ביצוע הניטוח בתכנית השב"ן כאמור לעיל ולשם העברת מבוטחים לפוליסת ניטוחים "משלים שב"ן" רשות שוק ההון הביטוח והחיסכון תפעיל ותתחזק ממשק מקוון ומأובטח לשם העברת המידע הנדרש בין קופות החולמים וחברות הביטוח ליישום הוראות החוק.

להערכת הקבוצה, להוראות החוק תהיה השפעה על אופן השיווק ותמורות הפרמיה בפוליסות לכיסוי ניטוחים בארץ מ"השקל הראשון" שישווקו ויחודשו החל ממועד התחילה. הערכת הקבוצה הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוסס על מידע המצויב בידי הקבוצה במועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות, התלוויות, בין היתר, בהתנהגות המתחרים והלകחות בפועל.

7.2 חסמי כניסה ויציאה עיקריים ושינויים הקיימים בהם

7.2.1 כללן

חסמי הכניסה העיקריים לכלול תחומי הפעולות של הקבוצה הינם:

- קיומם תשתיות טכנולוגיות ו邏輯יות התומכת בתחום הפעולות שבה פועלת הקבוצה, כוח אדם מiomן, קשרים עסקיים מפותחים עם מבטחים משנה וידע וניסיון מול ספקו שירותים עיקריים;
  - הצורך בעמידה בתנאים הנדרשים על פי דין לקבלת רישיונות עסקוק וקבלת הothers לשילטה ולהחזקת אמצעי שליטה, לפי העניין (לענין מסמך המדייניות בדבר תנאים לשילטה ולהחזקת אמצעי שליטה בגופים מסוימים ראה סעיף 7.2.2);
  - עמידה בדרישות הרגולציה, לרבות למפורט בפרק 6-2 ובסעיף 7.1 לעיל;
  - דרישת קיומו הון עצמי מינימאלי (לפרטים ראה באור 15 לדוחות הכספיים);
  - בניית מערכיו שיווק אפקטיביים בתחום הפעולות השונים;
- מחסום יציאה עיקרי מתחומי הפעולות של הקבוצה נובע מה הצורך לקבלת יתר שליטה בידי הגורם הרוכש את הפעולות וכותצה מכך במקורה שלא נמצא רוכש מתאים, הצורך בהמשך הטיפול בתיק הלקוחות הקיימים ובtabיות ביוטוחות לעתים לתקופות ארוכות ("Run-Off").

7.2.2 יתר להחזקת אמצעי שליטה

בהתאם להוראות הדיון, החזקת אמצעי שליטה ושליטה במבטח (לרובות בחברה מנהלת של קרן פנסיה), בסוכן ובחברה מנהלת של קופת גמל ובנותן שירותים אשראי, כפופים לקבלת יתר מאת הממונה. בחודש דצמבר 2013, ועל רקע מיזוג מנורה מבטחים גמל למנורה מבטחים פנסיה וגמל ופטירתו של מר מנחם גורביץ ז"ל, עודכן יתר השילטה בקבוצה, וניתן לה"ה טלי גריפל ונינה גורביץ (שתי בנותיו של המנוח מר מנחם גורביץ ז"ל).

ההיתר הוא להחזקת אמצעי שליטה ושליטה, במישרין או בעקיפין, באמצעות החברה, במבטחים: מנורה מבטחים ביוטוח, מנורה מבטחים פנסיה וגמל ושומרה; בחברה המנהלת: מנורה מבטחים מהנדסים; וכן היתר שליטה בסוכני התאגיד, באמצעות סוכניות ושומרה סוכניות, ובכל זה, סינוי סוכניות לביטוח בע"מ, אורות סוכניות לביטוח חיים (2005) בע"מ ואלויפום סוכניות לביטוח (2002) בע"מ (להלן: "התאגידים נשוא ההיתר").

בהתאם נקבעו, בין היתר, התנאים העיקריים כדלקמן: הוראות בדבר שימור גרעין השליטה בקבוצה¹⁸ במלוא רשרת השליטה בתאגידים נשוא ההיתר, וזאת בדרך של הגבלות על שימוש, מכירה, העברת שליטה בתאגידים הנ"ל, לרבות בדרך של הנפקה; הוראות בדבר הפקדה בידי נאמן (עו"ד ישראלי) על פי כתוב נאמנות, של תעוזות מנתה המייצגות לפחות את גרעין השליטה במבטחים ובחברות המנהלות וכן חתימה על יופויו כוח לנאמן על אמצעי שליטה שימנה הממונה למטרות מניות גרעין השליטה, בהתאם תנאים המפורטים בהיתר. נכון למועד הדוח, החברה עומדת בכל תנאי ההיתר.

¹⁸ לעניין זה, "גרעין שליטה" – 30.01% בכל אחד מאמצעי השליטה, במישרין או בעקיפין, בדילול מלא של כל אמצעי השליטה בתאגיד הרלבנטי.

יצוין, כי במסמך עקרונות מסווגת על הבנקים בבנק יישראל (להלן: "המפקידים"), ביחס למטרן היותר לשיליטה ולהחזקת אמצעי שליטה בגופים המפקידים על ידם (קרי, מוסדות בנקאים ומוסדות ביתוח וחיסכון ארוך טווח), פורטו השיקולים שיעמדו לנגד עניין המפקידים בבחינתם את התאמת המבוקש לשילוט בגוף מפקיד, בחלוקת לחמשה תחומיים עיקריים: יושר ויושרה אישיים ועסקיים; חסן פיננסי; אסטרטגיית השקעה; ניסיון עסקיו; ועסקייו ועיסוקיו האחרים של מבקש ההיתר. בהמשך כאמור, פרטמה הממונה, בחודש פברואר 2014, מסמך מדיניות לשיליטה בגופים מוסדיים, תוך התייחסות לבניה שליטה, חסן פיננסי של בעלי השיליטה, מגבלות על מימון רכישת אמצעי השיליטה, מגבלות על שעבוד אמצעי השיליטה והעברתם.

7.3 גורמי הצלחה קרייטיים

להערכת הקבוצה, קיימים מספר גורמים שבהם תלואה הצלחת הפעולות בתחום הביטוח השונים, בהם פועלת הקבוצה, וביניהם: יכולות ומקצועיות כוח האדם בקבוצת; שירותים איכוטי; ויעיל למבותחוי ועמיתי הקבוצה וסוכניה לרבות שימור ושיווק מוצרים חדשים להקות קיימים; יכולות הסכמי ביטוח המשנה ויציבות מבטיח המשנה; יכולות ניהול השקעות והכנסות מההשקעות; מערכות מחשב ומידע תומכות מתקדמיות לרבות יכולות דיגיטליות מתקדמות בפרט במשקדים מול לקוחות (מכירות, שירות, יישוב תביעות וכדו'); גiros סוכנים חדשים וביסוס מערך רחב של סוכני ביטוח המשווים את מוצריו הקבוצת וככן הרחבת מערך השיווק היישור, בפרט במגנולה מבטחים פנסיה וgemäß.

7.4 השקעות

7.4.1 מבטחים וגופים מוסדיים

מבנה ניהול השקעות

השקעות הגוף המוסדיים בקבוצה מנוהלות על ידי אגף ההשקעות של מגנולה מבטחים ביטוח. באגף קיימים צוותי השקעה מתמחים בהשקעות סחריות בישראל וב בחו"ל (מניות, אג"ח, נגזרים וכדו'), השקעות ריאליות (ההשקעה במניות לא סחריות), קרנות השקעה, נדל"ן בישראל וב בחו"ל ומערך אשראי לא סחר. מתיקיימת הפרדה בין ניהול כספי הנוטשו לבון ניהול כספי המבוקחים/עמיתיים.

החלטות ההשקעה מתקבעות על ידי הנהלי התחומיים ומנהלי ההשקעות השונים בaget השקעות, תוך הסתייעות בצוות מחקר ודירוג, בעבודות מחקר פיננסיות וחיצונית בארץ וב בחו"ל וכן באמצעות פגישות שוטפות עם אנליסטים וכלכליים מэкצ'רים בתחום. הכל, בכפוף למגבליות רגולטוריות, באישור ועדות ההשקעה ו/או האשראי הרלוונטיות ליפוי מדריך הסמכויות ובהתאם למדיניות ההשקעות המאושרת על ידי הדירקטוריונים הרלבנטיים.

באגף קיימים מחלקת מחקר ני"ע סחרים, מחלקת מחקר ודירוג, וצוות למאקב אחר חובות עסקיים. האגף מסתיע באופן שוטף בייעוץ משפטית ובערך ניהול הסיכון.

בנוסף, באגף הכספי קיים תחום פעולה, דיווח ובקירה – Menora Invest – "Operations" הכול מחלקת "מידל אופיס" אשר אחראית בקשר וධווח על תהליכי ההשקעות ובפרט عمידה במגבליות השקעה ומחקלת "בק אופיס" האחראית על קליטתה, רישום ובקרת ביצוע של עסקאות בנכסי השקעה ודיווחים רגולטוריים ואחרים הנדרשים לעניין זה.

נכסים המנוהלים על ידי הקבוצה

נכסים הנוסטרו של הקבוצה (הוں עצמי, התחייבויות הנובעות מעסקי ביטוח חיים שאין תלויות תשואה, מעסקי ביטוח בריאות, ומעסקי ביטוח כללי), מושקעים בהתאם למגבילות הקבועות בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012 (להלן: "תקנות כללי השקעה") ו מדיניות ההשקעות המאושרת הנהנית על ידי ועדות השקעה והדירקטוריונים בקבוצה. הסיכון הנובעים מההשקעות של נכסים נוסטרו חלים על חברות הקבוצה.

נכסים מבטחים/עמיינים, מושקעים בהשקעות סחריות ושאינם סחריות בהתאם למגבילות הקבועות לעניין זה ובהתאם ל מדיניות ההשקעות המאושרת על ידי ועדות השקעה והדירקטוריונים בקבוצה. התשואה המשוגגת נזקפת לטובת בעלי הפוליסות/עמיינים, בגין דמי ניהול והוצאות ישרות. יצוין, כי בנסיבות הגמל מבטיחות התשואה נזקפת תשואה מינימלית בהתאם להבטחת הקופה גם אם התשואה בפועל נמוכה יותר.

עדות השקעה

בקבוצה קיימים שני סוגי השקעה אשר מיישמות את מדיניות ההשקעה הכלולת שאושרה ומתקבלת את החלטות ההשקעה: אחת – ועדת השקעות תלויות תשואה – "משתתף" ("כספי מבטחים/עמיינים") והשנייה – ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה ("נוסטרו").

עדות אשראי

בקבוצה פועלות שתי עדות אשראי:

- (1) ועדת אשראי פנימית, המאשרת ו/או ממליצה, בהתאם למדרג הסמכויות לוועדת משנה לאשראי ו/או לוועדת השקעות, לפי העניין, על מתן הלוואות מותאמות וטיפול בהן.
- (2) ועדת משנה לאשראי משותפת לכל הגוף המוסדי בקבוצה (שחבריה חיצוניים), המאשרת עסקאות אשראי למעט מספר סוגים אשראי שהורגנו מטיפולה.

7.4.2 השקעות מנהלות

להלן מידע אודוט התפלגות הנכסים המנוהלים של המשקיעים המוסדים בקבוצה (במילוני ש"ח) ליום 31 בדצמבר 2023:

נכסים מנוהלים	מיליוני ש"ח
ubar chazi bithoch ochazi shekua	33,345
ubar umiyati kerנות fnesia	221,186
ubar umiyati kofot gamel	39,518
סה"כ נכסים מנוהליםubar mbotchim umiyatin bkevacha	294,049
נכסים נוסטרו	20,918
סה"כ	314,967

7.4.3 פעילויות השקעה מהותיות

7.4.3.1 לחברה השקעות במספר חברות מוחזקות, אשר המהוויות שבנה הינן:

מנורה מבטחים ביטוח – בחודשים יולי וספטמבר 2010, השקעה החברה סך של 253 מיליון ש"ח בשני שטריו הון נדחים בערך של 250 מיליון ש"ח ע.ג. שהונפקה לתקופה של ארבעים ותשע שנים, כאשר למנורה מבטחים ביטוח אופציה לפירעון מוקדם לאחר עשר שנים, ולאחר מכן מדי חמיש שנים. שטריו ההון מהווים הון ראשוני מורכב במגנולה מבטחים ביטוח. נכון ליום 31 בדצמבר 2023, סכום ההשקעה האמורה עומד על סך של כ- 301 מיליון ש"ח.

מנורה מבטחים פיננסים – החברה העמידה הלוואות בעליים ושטריו הון למנורה מבטחים פיננסים, אשר נכון ליום 31 בדצמבר 2023, עומדת על סך כולל של כ- 89 מיליון ש"ח.

מנורה מבטחים נדל"ן – החברה העמידה הלוואות בעליים ושטריו הון למנורה מבטחים נדל"ן אשר יתרתנו, נכון ליום 31 בדצמבר 2023, עומדת על סך כולל של כ- 185 מיליון ש"ח. מנורה מבטחים נדל"ן השקעה, בין היתר, בעסקאות ייזום של נכסים מקרקעין ברוסיה ובಹקמת מיזמים סולאריים באירופה.

ההשקעה באמפה קופוטל – לפרטיהם ראה סעיף 7.16.2 להלן.

ההשקעה בא.א.ר.אן – לפרטיהם ראה סעיף 7.16.3 להלן.

מנורה מבטחים סוכנויות – החברה העמידה הלוואות בעליים ושטריו הון למנורה מבטחים סוכנויות בע"מ, חברה בת של החברה, בסך כולל של כ- 152 מיליון ש"ח, לטובת השקעה בסוכנויות ביטוח מוחזקות.

7.4.3.2 הלוואות מיוחדות

הקבוצה העמידה הלוואות ללקוחות (להלן: "הלוויים"), במהלך התקופה שבין אוקטובר 2004 עד מרץ 2007, לא בטוחנות מסוימים במועד העמדת הלוואות, כנגד שיעבוד פוליסות ביטוח חיים שהופקו על ידי מנורה מבטחים ביטוח לטובת הלוים בסמוך למועד העמדת הלוואות (להלן: "ה haloוות").

בחודש יולי 2010, העביר הממונה דוח ביקורת בקשר להלוואות (להלן: "דוח הממונה"). במסגרת הדוח ניתנו הנחיות שמטרתן, בין היתר, שיפור הבקרות והתהליכיים הרלבנטיים במנורה מבטחים ביטוח ובהמשך לדוח הופקו לקוחות והותמעו הנחיות הממונה, ובכלל זה, עודכנו נاهלי העבודה והתהליכיים הרלבנטיים כאמור. בנוסף, הטיל הממונה על מנורה מבטחים ביטוח, בשנת 2010, עיצום כספי וקנס אזרחי.

סך יתרת ההלוואות כאמור, נכון ליום 31 בדצמבר 2023, עומד על כ- 16.2 מיליון ש"ח. ערכיו הכספי של הפוליסות ששועבדו כאמור כנגד העמדת הלוואות, נכון ליום 31 בדצמבר 2023, הינם בסך של כ- 0.1 מיליון ש"ח. כנגד ההלוואות כאמור בוצעה הפרשה לחובות מסוימות בדוחות הכספיים של הקבוצה, בסך של כ- 13.9 מיליון ש"ח. יצוון, כי חלק מהסדרי גביית ההלוואות האמורים נחתמו הסכמי הלואה חדשים עם החברה ששימושו בעיקר לפירעון ההלוואות שניתנו במקור על ידי מנורה מבטחים ביטוח.

7.4.4 פרסום מדיניות השקעות בקבוצה

להלן קשרו למדיניות ניהול השקעות של הגוף המוסדיים בקבוצה (עבור עמייתיהם/
מבוטחיהם), כפי שפורסםם באתר האינטרנט שלהם –

מנורה מבטחים ביתוח

<https://www.menoramivt.co.il/wps/portal/about-menora/menora-mivtachim-insurance/participating-portfolio/investment-policy/>

מנורה מבטחים פנסיה וגמל

<https://www.menoramivt.co.il/links/about-menora/pension-and-gemel>

7.5 ביתוח משנה

7.5.1 כלל

ביתוח משנה הוא אחד מהכלים שבאמצעותם מגדרת הקבוצה את הסיכון הביטוחיים שלה, מצמצמת את חשיפתה ומגינה על ההון העצמי שלה. ביתוח המשנה מאפשר לחברת הביטוח לפזר את הסיכון הביטוחי ובכך לצמצם את הסיכון הכלל עליה תוך הרחבת הקיבולת שלה לעסקים חדשים, והכל במוגבלות היקף הסיכון שביכולתה לשאת ביחס להון העצמי שלה.

ביתוח המשנה מאפשר לחברת הביטוח למצוע את תנודות התוצאות החיותומיות בשירות, תוך העברת סיכון חריגים למבטיחי משנה. סוג הסיכון המועברים למבטיחי המשנה ואופן העברתם נקבעים על פי ניתוח אופי הסיכון ויעילות העברתו למבטיח המשנה, בהתאם על ניסיון העבר ומודלים כלכליים פנימיים. צוין, כי בהעברת הסיכון למבטיחי משנה אין בכך לשחרר את הקבוצה ממחוייבותיה כלפי מבוטחה.

ביתוח המשנה של הקבוצה בתחום הביטוח הכללי, נרככים, בדרך כלל, על בסיס שנתי עם מבטחי משנה שונים. ביתוח משנה בתחום ביטוח החיים והבריאות נערך על בסיס רב-שנתי עם אפשרות ביטול בהודעה מראש על ידי אחד הצדדים, לגבי פוליסות חדשות. חוזץ ביתוח קטסטרופות בביטוח חיים נערך על בסיס שנתי. לקבוצה אין תלות במבטח משנה מסוים כלשהו. בביטוח משנה משולמת פרמה למבטיחי המשנה ובתמורה מבטיח המשנה משתתפים בחלוקת בתשלומי תביעות, וכן משלמים עמלות למבטיח, בחויזם מסוימים, לפי העניין. בעבר נכרתו הסכמי ביטוח משנה בביטוח חיים מסווג "מוד-רי" (Modified Reinsurance). מבנה ביטוח משנה מסווג "מוד-רי" דומה במהותו לביטוח משנה יחסית. הקבוצה לא מתקשרת בביטוח משנה מסווג זה, עבור עסקים חדשים.

בחלק מההסכם גובה العمלה תלוי ברוחמים בשנה או בשנים האחרונות, בהתאם לתנאים שנקבעו בחוזה.

בחלק מהמענים בביטוח אלמנטרי, שיר הקבוצה מכוסה בביטוח עודף הפסדים כנגד קטסטרופה (Excess Of Loss).

ביטוח המשנה לסוגיו מוצג בדוחות הכספיים בסעיף הפרמייה, התביעות המשולמות והتلויות, העמלות, עתודות הביטוח וסכוםים לקבל והתחייבויות אחרות, לפי העניין.

7.5.1.1 סוגים חוויתיים בפיתוח המשנה העיקריים ותיאור תמציתו של הכספי בגין כל מוצר עיקרי בתחום הפעולות השונים:

בכל אחד מהענפים מותאם כיסוי בפיתוח המשנה הנרכש למדייניות העסקית של הקבוצה ולאופי הסיכון ורמתו.

ההבחנה הבסיסית בסוגי בפיתוח המשנה היא בין בפיתוח משנה חווית (יחסית) לבין בפיתוח משנה הנערך עבור ענף או סוג בפיתוח בהתאם לתנאי החוזה (Treaty) לבין בפיתוח משנה פקולטטיבי, שהינו בפיתוח משנה הנערך עבור עסק/יום ספציפי/ים או פולישה בודדת. בדרך כלל, לעסקים גדולים נרכש בפיתוח משנה פקולטטיבי, בעוד סכום הביטוח עולה בהיקפו על קיבולת חווית ביטוח המשנה של הקבוצה, או כאשר הסיכון מוחרג מהחוזה (ה- Treaty) עם מבטה המשנה. ההסכם יכולם להיות עם מבטה משנה אחד או עם מספר מבטחי משנה במקביל.

להלן פירוט סוגים הכספיים השונים המקבילים בענף הביטוח בכלל ובקבוצה בפרט –

בפיתוח משנה יחסית – כוללים בפיתוח מכשה (Quota), בפיתוח מותר (Usage). בפיתוח משנה יחסית, מעבירה הקבוצה למבטה המשנה שיעור מסוים מסכום הפרטיה מכל פולישה או כיסוי שמכסה תחת החוזה, ומתקבל בתמורה ממבטה המשנה שיעור זהה מסכום כל תביעה בגין הפולישה או הכספי הניל. בפיתוח מכשה שיעור זה הינו קבוע לכל הפוליסות בענף המבוטח, ובפיתוח מותר שיעור זה משתנה על בסיס סכום הביטוח בהתאם לכל פולישה או כיסוי. בחזקים מסווג זה, השתתפות מבטה המשנה בסיכון מוגדרת מראש, בהתאם לחלקו היחסי בפרטיה או בהתאם למפתח שנקבע מראש על בסיס סכום הביטוח.

בפיתוח שלא יחסית – **Excess of Loss**. בפיתוח שלא יחסית מסווג עודף הפסדים (Excess of Loss). בפיתוח שלא יחסית הוא בפיתוח המכשה תביעות או אירועים מעלה לסכום מסוים המוגדר מראש, דהיינו, תביעה בודדת או אירוע בו מעורבים מספר סיכוןים שהצטברותם מעלה הסכם המוסכם משולמת על ידי מבטה המשנה עד לגובה סכום התקווה המוסכם. למשל, תביעה הנמוכה מהסכום שהוגדר מראש, תשלם על ידי חברת הביטוח באופן בלעדי. בחזקים מסווג זה, החלוקה בסיכון אינה יחסית והשתתפות מבטה המשנה מותנית בגובה הנזק.

7.5.1.2 תיאור מבנה העמלות המתකבות ממבטחי משנה

בחזקי בפיתוח שלא יחסית הקבוצה אינה מקבלת, בדרך כלל, עמלות מבטחי המשנה. בחזקי בפיתוח יחסית וכן בהסכם בפיתוח פקולטטיבי, הקבוצה מקבלת חלק מהמהקרים עמלות מבטחי המשנה בשיעור מסוים ו/או בהתאם לتوزיאות הביטוחיות, לפי העניין. קיימים שלושה סוגים עיקריים של עמלות: עמלות בשיעור קבוע מהפרמיות (flat), עמלות לשנה ראשונה בחלוקת מהסכום בפיתוח חיים ועמלות מדורגות לפי רוחניות (sliding scale) או עמלות רוחניים (Profit Commission) המבוססת על רוחניות מבטה המשנה בחזקים.

7.5.2 מדיניות החשיפה למבתי חמשנה

הדיםקטוריונים של המבטחים בקבוצה, מאשרים אחת לשנה מדיניות ביטוח משנה בהתאם לתחומי הפעילות של הקבוצה, ש כוללת את היקף השיר בכל ענף וענף ואת מסגרת החשיפה המרבית למבטיח משנה בודד או לקבוצת דירוג של מבתי חמשנה. מדיניות ביטוח המשנה כוללת קритריונים להתקשרות עם מבטיח משנה ובפרט הדירוג של מבטיח המשנה.

הנהלות המבטחים בקבוצה מישמות את המדיניות שאושרה, קובעות תוכנית ביטוח משנה שנתיות בהתאם למединיות, ומדווחות עליה למומנה.

לפרטים נוספים ראה באור 38 לדוחות הכספיים.

7.5.2.1 ביטוח כללי

בתחום הביטוח הכללי הקבוצה מתקשרת עם מספר רב של מבתי חמשנה על מנת למנוע תלות במבטיח משנה בודד ולפזר את סיכון האשראי הגלום בהתקשרות שכזו.

מדיניות ההתקשרות עם מבתי חמשנה בתחום הביטוח הכללי, נקבע למועד הדוח הינה כדלקמן:

לא תבוצע התקשרות עם מבטיח משנה שדירוגו פחות מ- A לפני P&S או לפני דירוג דומה מסוימות אחרות בהתאם למединיות, למעט אישורים מיוחדים בגין נסיבות ספציפיות.

ככל, התקשרויות הקבוצה עם מבתי חמשנה בכל ענפי הביטוח הכללי, מתחדשות מדי שנה.

עסקאות ביטוח משנה חריגות מדווחות לדיסקטוריון החברה הרלבנטית אחת לרבעון בהתאם למединיות ביטוח המשנה שאושרה בדיוקטוריון. בשנת 2023 דוחו כ- 25 (כולל שומרה) עסקאות רכוש ו- 11 עסקאות חבויות.

רכיב חובה

חשיבות הקבוצה בתחום רכיב חובה, מוגנת הן באמצעות חוות חזוי ביטוח משנה יחסית והן באמצעות חוות ביטוח משנה מסוג "עודף הפסדים" (Excess of Loss).

להלן פרטים לגבי מבטחי משנה שחלקם בפרמייה בתחום מהוות מעל 10% מסך פרמיות ביטוח המשנה בתחום, בשנים המתוירות בדוח (ב מיליון ש"ח):

	2021		2022		2023		שם מבטח	דירוג S&P	מדינה	המשנה
	אחוז מכלל פרמיות לביטוח משנה	אחוז מכלל פרמיות לביטוח משנה	אחוז מכלל פרמיות לביטוח משנה	אחוז מכלל פרמיות לביטוח משנה	אחוז מכלל פרמיות לביטוח משנה	אחוז מכלל פרמיות לביטוח משנה				
	0%	-	0%	-	12%	4	שווייץ	-AA	Swiss Reinsurance Co.	
	0%	-	0%	-	17%	5	צרפת	A+	XL RE EUROPE	
	0%	-	0%	-	11%	4	ארצות הברית	+A	EVEREST REINSURANCE COMPANY	
	0%	-	10%	15	0%	-	Bermuda	-A	Allied World Assurance Co ..Ltd	
	0%	-	11%	16	0%	-	Africa South	A	Royal & Sun Alliance Insurance PLC	
	0%	-	10%	15	0%	-	Luxembourg	+A	LIBERTY	
	11%	14	11%	15	14%	4	צרפת	A	CCR RE	
	24%	32	25%	36	0%	-	קוריאה	A	KOREAN REINSURANCE COMPANY	

רכב רכוש

חשיבות הקבוצה בתחום ביטוח רכוש, מוגנת הן באמצעות חוזי ביטוח משנה ייחסיים והן באמצעות חוזי ביטוח משנה מסוג "עודף הפסדים" (Excess of Loss), להגנה כנגד אירועים חריגיים.

להלן פרטים לגבי מבטחי משנה שחלקים בפרמייה בתחום מהווה מעל % 10 מסך פרמיות ביטוח המשנה בתחום הפעולות (ב מיליון ש"ח) בתקופות המתוירות בדוח:

	2021		2022		2023		שם מבטח המשנה	דירוג S&P
	המשך	מכל פרמיות לביטוח משנה	המשך	מכל פרמיות לביטוח משנה	המשך	מכל פרמיות לביטוח משנה		
45%	33	36%	27	12%	3	ארה"ב	+A	EVEREST REINSURANCE COMPANY
12%	9	-	-	-	-	גרמניה	AA-	R+V VERSICHERUNG AG
-	-	-	-	12%	3	דרום אפריקה	AA-	Santam Ltd
-	-	-	-	10%	3	קוריאה	A	Korean Reinsurance Co
-	-	-	-	15%	4	שווייץ	+A	TRANS RE ZURICH REINSURANCE COMPANY
-	-	-	-	14%	3	שווייץ	+A	Axis Re Europe

ביטוח כללי אחר

התקשרויות הקבוצה עם מבטחי משנה בכל ענפי הביטוח בתחום מתחדשות מדי שנה. ענפי ביטוח חשובים מעובדים, ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית מאוגדים בחוזה ביטוח משנה אחד מסוג Excess of Loss, המבוסס על שנת הנזק.

בענפי אחירות דירקטוריים, חבות מוצר, אחירות מקצועית, חבות מעובדים וחבות לפני צד ג' הקבוצה רוכשת, החל משנת 2019, ביטוח משנה ייחסי – Quota Share.

בענף ביטוח רכוש מתקשרת הקבוצה בחוזים ייחסיים ובחויזי Excess of Loss המגנים על הקבוצה כנגד Katastrofe.

בעסקים מסוימים, בהם גבולות האחירות חריגים מהגבולות שנקבעו בהסכם ביטוח המשנה, או שהכיסוי הנדרש אונו נכלל בהסכם ביטוח המשנה, נרכש ביטוח משנה ספציפי (פקולטטיבו). סוג ביטוח המשנה הנרכש (יחסי/לא ייחסי) משתנה בהתאם למזהות הסיכון והיצע הכיסוי בשוק ביטוח המשנה.

בהסכם ביטוח משנה היחסים, בענפים הכלולים מרכיב Katastrofe, מגבלים מבטחי המשנה את התשלום בגין אירוע בודד בשיעור מסוים מסך כל החשיפה בעת האירוע, בהתאם למידניות שאושרה בדירקטוריון.

בביטוחי דירות אגד משכנתא, הנמכרים באמצעות הבנקים, נרכש, במרבית המקרים, ביטוח משנה ספציפי ("פקולטטיבי").

ביטוח חבויות

להלן פרטיים לגבי מבטחי משנה שחלקם בפרמייה בענף חבויות מהווים מעל 10% מסך פרמיות ביתוח המשנה בתחום (במיליאוני ש"ח) בתקופות המתוירות בדוח:

2021		2022		2023		שם מבטח המשנה	דירוג S&P
אחוז מכלל פרמיות לביטוח משנה	פרמייה לביטוח משנה	אחוז מכלל פרמיות לביטוח משנה	פרמייה לביטוח משנה	אחוז מכלל פרמיות לביטוח משנה	פרמייה לביטוח משנה		
23%	76	23%	94	20%	73	בריטניה	+A
14%	46	12%	47	12%	43	ארה"ב	+A
						EVEREST REINSURANCE COMPANY	

ביטוח רכוש ואחרים

לຕאריר הדוח אינו מבטחי משנה שחזו את ה- 10 מסר פרמיות ביתוח המשנה בתחומות.

רכיבי תוצאות ביטוח המשנה בביטוח כללי (ב מיליון ש"ח)

סה"כ			ענפי חכויות אחרים			רכב רכוש			רכב חובה			
2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023	
1,075	1,250	1,068	338	402	360	535	631	653	71	74	25	פרמיות ביטוח משנה
98	232	327	39	166	78	90	9	235	20	(11)	(1)	רווח הפסד למבטיחי המשנה

פירוט שאר ענפי רכוש לפי סוג פרמיות:

2021	2022	2023	
259	306	315	פרמיות ביטוח משנה - יחסית
37	46	75	פרמיות ביטוח משנה - לא ייחסית
239	279	263	פרמיות ביטוח משנה - רעדת אדמה
535	631	653	סה"כ פרמיות ביטוח משנה

7.5.2.2 ביטוח חיים

בהתאם למדייניות החשיפה של הקבוצה בתחום ביטוח חיים, התקשרויות הקבוצה הינה עם מבטחי משנה בדירוג בינלאומי של-A ומעלה לפי S&P. ביטוח משנה בכל הסכם תלוי במידה הסיכון המכוסה ושיקולים מסחריים, בהתאם למדייניות שאישר הדירקטוריון. הקבוצה מתקשרת עם מבטחי משנה בחוזו ביטוח משנה ויחסים מסווג מכסה ומוסוג מותר להגנה על מרכיב הסיכון שבתיק ביטוח החיים (ולא על מרכיב החיסכון). בנוסף, הקבוצה רוכשת מדי שנה ביטוח משנה להגנה מקטסטרופת בכיסוי מוות, אובדן כושר העבודה ונכונות. בעבר נערכו הסכמי ביטוח משנה יחסיים מסווג "מוד-רי" הכוללים גם את מרכיב החיסכון.

התקשרויות הקבוצה בביטוחי משנה בענף ביטוח חיים הינה ארוכות טווח והן נקבעות לפי תכניות הביטוח ואינם קבועות בזמן, למעט כיסוי קתסטרופות (כולל מלחמה וטרור) המתחדש מדי שנה. תנאי חוזה ביטוח המשנה מאושרים מחדש מדי שנה. שינויים בהם תקפים, בדרך כלל, רק לגבי פוליסות ביטוח חדשות.

לפרטים נוספים ראה באור 38 לדוחות הכספיים.

להלן פרטים לגבי מבטחי משנה ששיעור הפרימה מסך פרמיות ביטוח המשנה גבוהה מ- 10% בתחום החיים וחיסכון אורך טווח (במיליאנו ש"ח), בתקופות המתוירות בדוח:

שם מבטח המשנה	דירוג S&P	מדינה	2023			2022			2021		
			פרמיות לביטוח משנה								
Swiss Reinsurance	-AA	שווייץ	56.4%	61	54.8%	57	58.3%	61			
Munich Reinsurance	-AA	גרמניה	24.6%	27	28.0%	29	23.9%	25			

7.5.2.3 ביטוח בריאות

בהתאם למדייניות החשיפה של הקבוצה, התקשרויות הקבוצה בתחום ביטוח בריאות הינה עם מבטחי משנה בדירוג בינלאומי של-A ומעלה לפי S&P, למעט אישורים מיוחדים בגין נסיבות ספציפיות. שיעור ביטוח משנה בכל הסכם תלוי במידה הסיכון המכוסה ושיקולים מסחריים, בהתאם למדייניות שאישר הדירקטוריון. הקבוצה מתקשרת עם מבטחי משנה בחוזו ביטוח משנה ויחסים מסווג מכסה.

התקשרויות הקבוצה בביטוחי משנה בתחום הבריאות הינה ארוכות טווח והן נקבעות לפי תכנית הביטוח וניתנות לביטול בהודעה מראש לגבי ביטוחים עתידיים בלבד, לפחות מקרים מיוחדים. תנאי חוזה ביטוח המשנה מאושרים מחדש מדי שנה. שינויים בהם תקפים, בדרך כלל, רק לגבי פוליסות ביטוח חדשות.

בנוסף, במסגרת ביטוח משנה להגנה בקטסטרופת שהחברה רוכשת מדי שנה, מכוסים כיסוי נסיעות לחו"ל, הוצאות רפואיות ותאונות אישיות.

בחלק מביטוחיו המשנה יש למבטה המשנה אפשרות לעדכן תערופים במהלך תקופת ההסכם, בהתקיים תנאים מסוימים. כל ההסכם בביטחון בריאות הינם מסוג מכסה (quota share).

להלן פרטים לגבי מבטחי משנה ששיעור הפרמייה מסך פרמיות ביטוח המשנה גבוהה מ- 10% בתחום ביטוח בריאות (במילוני ש"ח) בתחום המתוירות בדוח:

2021		2022		2023		שם מבטח המשנה	דירוג S&P	הערות
אחזות מכיל פרמיות לביטוח משנה	פרמיות לביטוח משנה	אחזות מכיל פרמיות לביטוח משנה	פרמיות לביטוח משנה	אחזות מכיל פרמיות לביטוח משנה	פרמיות לביטוח משנה			
66.0%	138	65.4%	150	63.9%	162	שווייז	-AA	Swiss Re
12.3%	26	13.9%	32	17.6%	45	צראפת	A	CCR

7.5.3 חסיפה לרעיית אדמה (ריצוף כללי)

בחשיפה הזו מוגרלת בסכום מוקסימום לאירוע (Event Limit).

בגין סיכון ריעית האדמה, שמעבר לכיסוי הקויים במסגרת חזוי ביטוח המשנה היחסיים, רוכשת הקבוצה הגנה נוספת בחזקה "עדף הפסדים" (Excess of Loss) בשכבות שוניות. היקף הכיסוי הנרכש בביטחון אלמנטרי מבוסס על ה- Maximum Probable (MPL), ועל פיו החליטה הקבוצה לרכוש את ההגנה. ה- MPL משקף את שיעור הנזק המקסימלי הצפוי לקבוצה בגין בודד בהסתברות שנקבעה. הקבוצה קובעת MPL שמרני בגין להנחתת הממונה, תוך לקיחת שלוי ביטחון נוספים, לכל סוג סיכון, בהתאם לתפלגות התיכון של הקבוצה, וטור שימוש במודלים ביון-לאקומים.

בשנת 2023, התבessa הקבועה לצורך הגנות לרعيית אדמה, על MPL ממוצע של כ-
4%–2%

מסר החשיפה לרעידת אדמה עולה על 10% הינו RE SWISS.

לפרטים נוספים ראה באור 38 לדוחות הכספיים.

לגביו החשיפה לנזקי רעידת אדמה בכיסויו מות, אבדן כושר העבודה ונוכות, הקבוצה קנתה הגנה בהסכם מסווג "עודף הפסדים לאירוע" (Cat cover). הסכם המקסימלי נקבע על ידי בחינת השפעות טה מסווג רעידת אדמה על תיק הקבוצה לפי סימולציות שערכה.

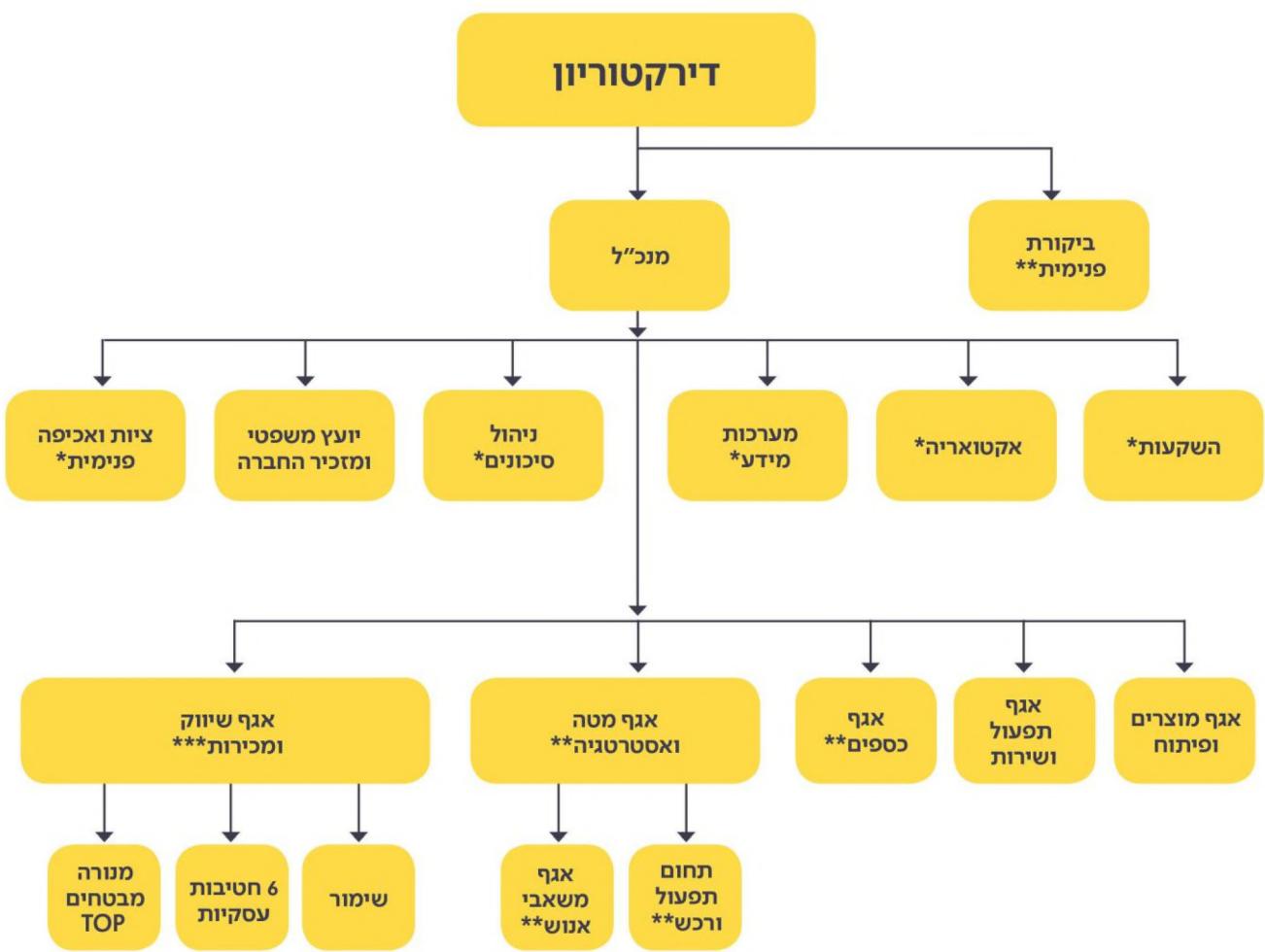
7.6 רון אנושי

7.6.1 להלן המבנה הארגוני של הקבוצה למועד הדוח:

מטה מנורה מבטחים החזקות כולל את מנהל כספים, מנהל פיתוח עסקי, מנהל השקעות, יועץ משפטי ומצור החברה, ממונה על אכיפה וציזות וביקורת פנים. אשר רובם משמשים בתפקידים מקבילים במנורה מבטחים ביטוח.

מנורה מבטחים פנסיה וגמל

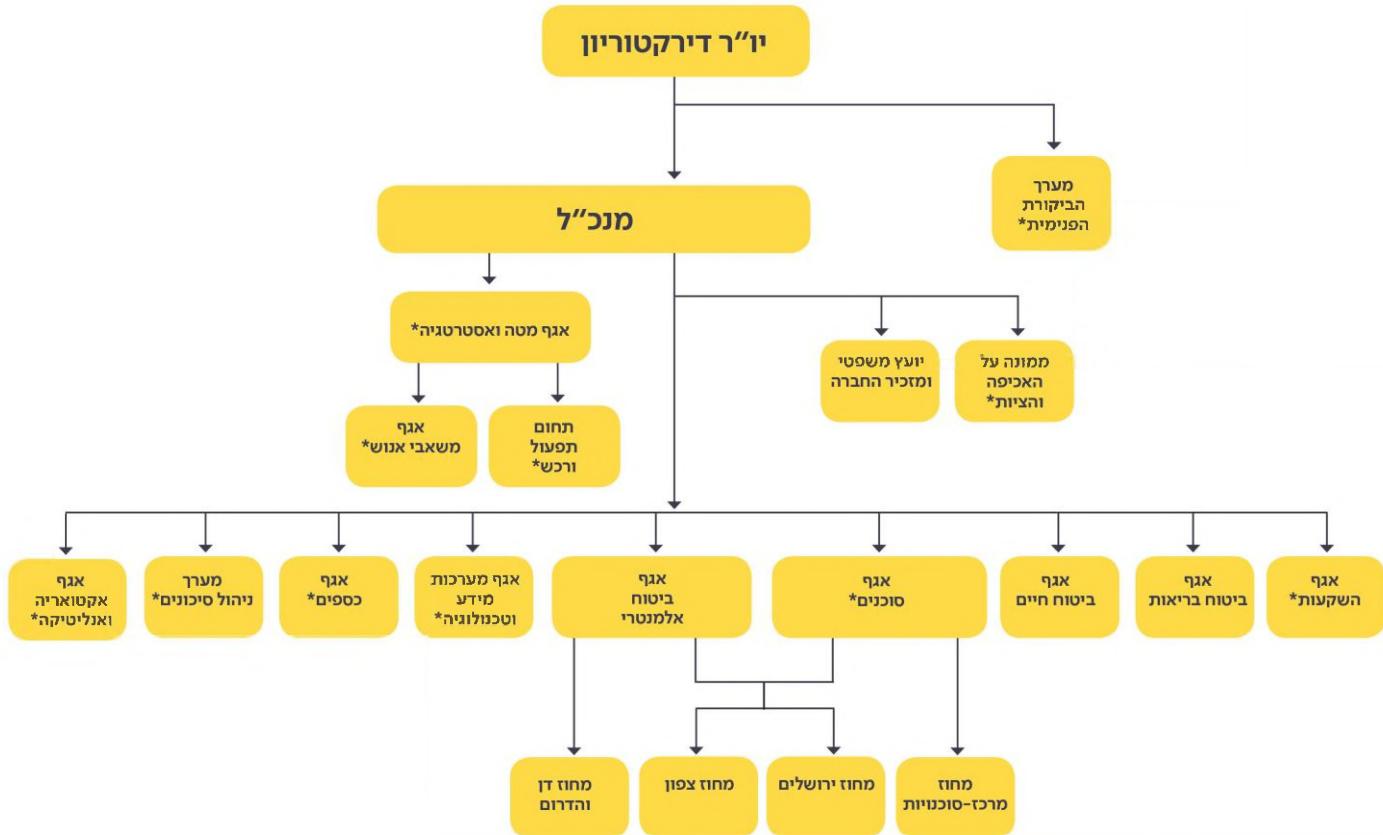

* ניתן באמצעות מנורה מבטחים ביטוח.

** פעילות משולבת עם יחידות מקבילות במנורה מבטחים ביטוח.

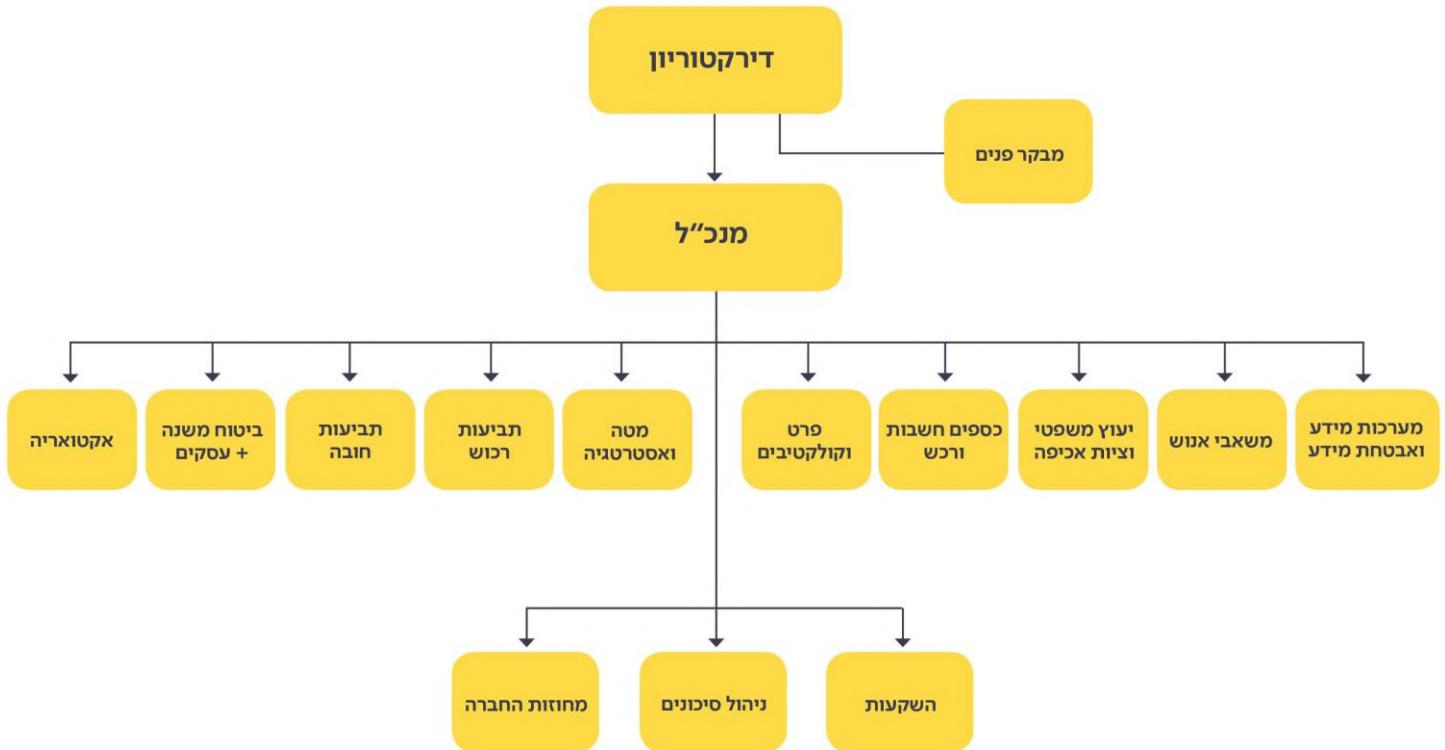
*** נתן שירותים גם למנורה מבטחים ביטוח.

מנורה מבטחים ביטוח בע"מ

* נזון שירותים ל מנורה מבטחים פנסיה וgemäß בע"מ.

שומרה חברת לביטוח

7.6.2 מצבת העובדים

בקבוצה מועסקים עובדים על פי הפירוט שלහן:

31.12.2022	31.12.2023	
27	26	הנהלת הקבוצה
443	423	ביטוח חיים
1,158	1,227	פנסיה וגמל
643	609	ביטוח כללי
124	128	ביטוח בריאות
196	203	עובדיו סוכנויות ביטוח
252	244	קבוצת א.ו.ר.א. ¹⁹
690	751	יחידות מטה כל חברותiot ²⁰
3,533	3,611	סה"כ

נכון למועד הדוח, אין לקבוצה תלות בעובד כלשהו.

בנוסף לנתחנים כאמור בטבלה לעיל, הקבוצה מקבלת שירותים מספקים חיצוניים, אשר מעמידים את העובדים לטבות הקבוצה (להלן: "עובדיו קובלן"), אשר חלק ממשמעויהם העובדים פועלים במשרדי הקבוצה. נכון ליום 31 בדצמבר 2023, קובללה הקבוצה שירותים כאמור 182 עובדים קובלן, וזאת לעומת 214 עובדים קובלן נכון ליום 31 בדצמבר 2022. רובם נוטני שירותים לאגף מערכות מידע.

מצבת העובדים גדרה (לרובותעובדיו קובלן) בקבוצה, נכון ליום 31 בדצמבר 2023, בכ- 78 עובדים, גידול של כ- 2.2%.

7.6.3 הדרכה ופיתוח ארגונו

הקבוצה משקיעה משאבים בהדרכות מקצועיות לעובדים ולסוכנים בהתאם לצרכים העסקיים והוראות רגולטוריות. מערך ההדרכה לעובדים ולסוכנים כולל השרות מקצועיות, השרות ניהול והתנהגותיות, ייעוץ ארגוני ואישוי למנהלים, וזאת על מנת לפתח רמה מקצועית גבוהה בנושאים מגוונים כדוגמת דרישות רגולטוריות, תכניות ביטוח חדשות, הדרכות בתחום ביטוח חיים, חיסכון ארוך טווח ופנסיה, המיסוי והפיננסים ומטען שירות, פיתוח יכולות ניהול ושיפור תהליכי העבודה.

בנוסף, הקבוצה פועלת להכשרת עובדים בתחום הפעולות השונות, ובכלל זה, בחיסכון ארוך טווח לצורך קבלת רישיון לשוק פנסיוני, בהתאם להנחיות הממונה.

¹⁹ הנתחנים כוללים את חברת מימון בקהליק בע"מ.

²⁰ משאבי אנוש, מערכות מידע, אקטואරיה, כספים ועוד.

7.6.4 הטבות וטיבם של חוות העסקה

ביום 30 ביולי 2017, חתמה מגנולה מבטחים ביטוח על הסכם קיבוצי עם ההסתדרות העובדים הכללית החדשה ועם ועד העובדים היחיד (להלן: "ההסכם"), החל על מרבית העובדים למעט עובדים בתפקידים מסוימים ומנהלים מדרגה מסוימת, כמפורט בהסכם. לפרטים ראה דיווח מיידי מיום 31 ביולי 2017 (אסמכתא: 078525-01-2017). ביום 1 בדצמבר 2020, הסכימו מגנולה מבטחים ביטוח והוועד על הארץ, ללא שינוי, של ההסכם לשנה נוספת עד סוף שנת 2021, כולל תוספות שכר החל מחודש ינואר 2021, לפרטים ראה דיווח מיידי מיום 2 בדצמבר 2020 (אסמכתא: 131208-01-2020). ביום 20 במאי 2022, נחתם הסכם קיבוצי עם ההסתדרות העובדים הכללית החדשה ועם ועד העובדים היחיד. ההסכם ממשיר את ההסכם שנחתם ביום 31 ביולי 2017 והסכם שנחתם ביום 1 בדצמבר 2020 כולל תוספות ושינויים, והינו בתוקף עד ליום 31 לדצמבר 2024 (אסמכתא: 01-061426).

בנוסף, קיימים בקבוצה עובדים אשר עיסוקם במכירות, ובכלל זה מפקחי רכישה בתחום ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח אשר מועסקים באמצעות הסכם עובדה קיבוצי הכלול שכר יסוד וعملות מכירה. כן קיימים עובדים, בעיקר בתחום השיווק, המועסקים בשותף על ידי מספר חברות בקבוצה.

בחודש מרץ 2021, נחתם הסכם קיבוצי בין מגנולה מבטחים פנסיה וgemäß לבין ההסתדרות העובדים הכללית החדשה, שהחליף הסכם קיבוצי משנת 2016 ומזכר הבנות מחודש דצמבר 2017, שחל על המתכנים הפנסיוניים ומנהלי התקיים העסקים שמועסקים באגף השיווק של מגנולה מבטחים פנסיה וgemäß. ההסכם בתוקף עד לחודש דצמבר 2023. לפרטים נוספים ראו דיווח מיידי מיום 24 במרץ 2021 (מספר אסמכתא: 01-042378-2021). בימים אלו מתנהל משא ומתן להידוש ההסכם הקיבוצי.

העובדים והמנהלים בשומרה מועסקים בהסכם המקובלם בענף בהם מעוגנים כל תנאי העסקה, ובכללם מרכיבי שכר ברוטו לחודש, תנאים סוציאליים והטבות נוספות על פי קוריטוריונים, כגון: קرون השתלמות, רכב צמוד, טלפון סלולארי והוצאות אש"ל. עובדי שומרה זכאים לקבל הלואות בהתאם לנוהל שנקבע לעניין זה. על עובדי שומרה חלים הסכמים קיבוציים מכוח צוות הרחבה על כלל העובדים והמעבידים במשק. נושא המשרה שהינן עובדי החברה מועסקים מכוח הסכם העסקה אישיים. על נושא המשרה בשומרה חלה מדיניות תגמול כמפורט בסעיף 7.6.9 להלן.

7.6.5 עובדי הנהלה הבכירה

הנהלה הבכירה בקבוצה (למעט נושא משרה הכספיים למединיות תגמול כמפורט להלן) מועסקת על פי חוות העסקה אישיים, הכוללים, בין היתר, מרכיבי שכר ברוטו, הוצאות אש"ל, משכורת 13 (בחילך מהחברות), מענק שנתי (באישור הארגונים המוסמכים), רכב צמוד או לחילופין החזר הוצאות רכב, טלפון סלולاري והפרשות סוציאליות וקרון השתלמות, כאמור במשק.

7.6.6 שינויי ארגוניים בקבוצה

החל מישנת 2018, עם מעבר מרבית חברות הקבוצה לבית מגנולה מבטחים ברמת גן, הquila הקבוצה לפעול לאיחוד מערכיהם תפעוליים שונים מtower מגמה של התיעילות וניצול יתרונות לגודל. כך, בין היתר, אוחדו מערך שירותי אנווש, רכש ולוגיסטיקה, אגפי הכספיים, מערך שיווק ומכירות ופעולות מערכי הביקורת הפנימית תחת ניהולה של המבקרת הפנימית של החברה.

במהלך שנת 2023, הוקם אגף מטה אסטרטגייה הכלול בתוכו את אגף משאבי אנוש, תחום תכנון ובקרה, תחום תקציב מטה ושירות, תחום פעולה רכש ונכסים, או"ש ותחום הדיגיטל.

7.6.7 **תגמול למנכ"ל החברה**

לפרטים בדבר הסכם העסקה של מנכ"ל החברה, ראה באור 39 לדוחות הכספיים.

7.6.8 **תגמול לי"ר דירקטוריון החברה**

לפרטים בדבר הסכם העסקה של לי"ר דירקטוריון החברה, ראה באור 39 לדוחות הכספיים.

7.6.9 **מדיניות תגמול לנושאי משרה בקבוצה**

לפרטים בדבר מדיניות התגמול בקבוצה, ראה באור 39 לדוחות הכספיים.

עדכון מדיניות תגמול

בחודש ינואר 2022, בהמשך לאישור ועדת התגמול ודירקטוריון החברה, אישרה האסיפה הכללית תיקון למדיניות התגמול. הוראות מדיניות התגמול המעודכנות מאפשרות להעניק לנושאי המשרה והמנהלים הבכירים בחברה תגמול מבוסס מנויות, ובכלל זה, אופציות הנינתנות למימוש למנויות החברה.

בחודש Mai 2023, בהמשך לאישור ועדת התגמול ודירקטוריון החברה, אישרה האסיפה הכללית תיקון למדיניות התגמול. הוראות מדיניות התגמול המעודכנות קובעות כי רובד ביצועי החברה במסגרת המددים השנתיים לחישוב המענקים השנתיים למנהלים כולל רכיב שותחسب בתשואה ליחסים, כך שאם התשואה כאמור תהיה שלילית יופח חלק מהענק בשיעור שיקבע לעניין זה בתוכנית המענקים השנתית

אימוץ תוכניות אופציות לעובדים

בחודש ינואר 2022, לאחר אישור ועדת התגמול ודירקטוריון החברה, אישרה האסיפה הכללית של החברה תיקון למדיניות התגמול של החברה. הוראות מדיניות התגמול המעודכנות מאפשרות, בין היתר, להעניק לנושאי המשרה מנהלים ועובדים בקבוצה (להלן: "עובדים") תגמול מבוסס מנויות, ובכלל זה אופציות הנינתנות למימוש למנויות החברה. בחודש דצמבר 2021, אישר דירקטוריון החברה, תוכנית התגמול, בכפוף לאישור שינויי מדיניות התגמול על ידי האסיפה הכללית נציג לעיל. בהמשך כאמור, אישר דירקטוריון החברה לפרסם מTARGET הקצתה ני"ע לעובדים. במסגרת תוכנית התגמול, הקצתה החברה ללא תשלום לניצעים עד 2,900,000 2,900,000 מנויות רגילות של החברה (בכפוף להתרומות להעברה הנינתנות למימוש לעד 2,900,000 מנויות רגילות של החברה וליתר הוראות תוכניות האופציות (להלן: "התכנית"). יצוין, כי כמות האופציות שהוקצו על פי כאמור כוללת "בנק" עברו הקצאת עתידיות לעובדים זכאים. האופציות שהוקצו על פי התכנית הוקצו במסלול רוח הון והופקדו בידי נאמן, אשר יחזיק בהן באנמנות עברו העובדים בהמשך התקופה הקבועה לכך בפקודה ובתקנות מכוחה. יצוין, כי לאור העובדה שבהתאם להוראות התכנית, הקצתה המניות (במימוש) הינה במנגנון cash-less, מקרים כמות המניות שניתנות להקצתה (במימוש מלא ובמחיר מקסימלי) תהווה שיעור של כ- 1.99% מהוניה המונפק והנפרע של החברה ומזכויות מידיים מיום 3 בינוואר 2022 ומיום 2 בפברואר 2022 (אסמכתא: 2022-01-014305 – 2022-01-014305, בהתאם).

7.6.10 **למידע נוסף בדבר מדיניות ותכניות תגמול, ראה באתר האינטרנט של הקבוצה, כלהלן:**

מנורה מבטחים ביתוח:

מדיניות התגמול – מידע לגבי גופו מוסדי – מנורה מבטחים ביתוח בע"מ – אודות – מנורה מבטחים

שומרה חברה לביטוח:

<https://www.shomera.co.il/Pages/axd.ashx?Diochim-Shonim.aspx>

מנורה מבטחים פנסיה וgemäß:

מדיניות תגמול נושא משרה במנורה מבטחים פנסיה – נHALIM ומידיעות נוספים – נHALIM ומידיעים – מנורה מבטחים פנסיה וgemäß בע"מ – אודות – מנורה מבטחים

7.6.11 **פטור, שיפוי וביטוח נושא משרה**

לפרטים בדבר תנאי פוליסות ביטוח נושא משרה, כתבי פטור והתחייבות לשיפוי לנושא משרה, ראה באור 39 לדוחות הכספיים.

7.6.12 **כהונת נושא משרה**

7.6.12.1 בחודש מאי 2023, סיממה גב' אביטל שטיין כהונה בת 9 שנים כדח"cit בחברה. לפתרים נוספים ראו דיווח מיידי מיום 4 במאי 2023 (אסמכתא: 2023-01-047922).

7.6.12.2 בחודש מאי 2023, אישרה האסיפה הכללית את מינויו של גב' אורית סתני לכוהנה ראשונה כדירקטוריית חיצונית, החל מיום 3 במאי 2023. לפתרים נוספים ראו דיווח מיידי מיום 3 במאי 2023 (אסמכתא: 047682-2023).

7.6.12.3 בחודש אוקטובר 2023, אישרה האסיפה הכללית את חידוש כהונתם של הדירקטורים: ערן גריפל, יונל כהן, שי פולדמן, יואב קרמר. לפתרים נוספים ראו דיווח מיידי מיום 17 באוקטובר 2023 (אסמכתא: 116697-2023).

7.7 **שיווק ורפצה**

7.7.1 **מערך הסוכנים של הקבוצה**

7.7.1.1 **כללי**

הקבוצה משוקת את פוליסות הביטוח שלה בעיקר באמצעות סוכני וסוכניות ביטוח ("הסוכנים"). הסוכנים משוקרים גם את קרנות הפנסיה ו קופות הגםל שבניהול הקבוצה. בנוסף, חלק ממוצריו הקבוצה משוקרים במכירה ישירה. על אף התפתחותו של ערז המכירה הישרה ממשיכת הקבוצה לפתח ולפתח את שיווק מוצריה על ידי הסוכנים ובמועד הדוח נמצאת הקבוצה בקשרים עסקיים עם כ- 1,250 סוכנים פעילים.

הקבוצה קשורה עם מרבית הסוכנים המבצעים את המכירות של הקבוצה הן בעסקו בייחוס כללי והן בעסקו בייחוס חיים וחיסכון ארוך טווח. הסוכנים אינם בלעדיים ורובם עובדים גם עם חברות בייחוס נוספת. קיימים גרעין של סוכנים המזהים באופן מובהק עם הקבוצה. סוכני הקבוצה פועלים לפי תעריפיהם והנחיות חיותם שהקבוצה מפיצה, מעט לעת, בתחום הפעולות השוניים.

בתחום בייחוס כללי ובייחוס חיים, הקבוצה פועלת באמצעות מחווזות בשלוש ערים מרכזיות (רמת גן, חיפה וירושלים), כאשר עיקרונות הסוכנים משוכנים למחוזות בהתאם למיקומם הגיאוגרפי. בייחוס חיים, פועלים במסגרת המחווזות מפקחי רכישה שהינם עובדי הקבוצה, אשר מתפקידם לפחות מכירות ולפקח על פעילות הסוכנים, ובכלל זה, מתן ייעוץ והכוונה לסוכני הביטוח שתחת פיקוחם.

בענפי בייחוס כללי, העמלה לסוכנים משולמת, במרבית הענפים, כאחוז מפרימה נטו שנתיות וחלקו מפרימה ברוטו שנתיית, כאשר מתיקיימת התחשבות עם הסוכן בגין ביטולי פוליסות. שיעור העמלה נקבע בחלוקת על פי ענפי הביטוח השונים, לעיתים אף בהתחשב ברוחניות תיק הביטוח של הסוכן ובהתאם להוראות הדין.

בענפי בייחוס חיים, חיסכון ארוך טווח ובריאות, משולמות לסוכנים על מלות בשיעורים משתנים, בכיסף או בשווה כסף, כאשר שייעור העמלה נקבע בחלוקת על פי המוצר ובחלוקת מותנה בהיקף התפוקה של הסוכן ולעתים גם ברוחניות תיק הביטוח שלו, ובהתאם להוראות הדין.

נכון למועד הדוח, לקבוצה אין תלות במילוי מסוכנויות וכן אין סוכן שהיקף הפעולות עמו עולה על 10% בכל אחד מתחומי הפעולות.

7.7.1.2 בייחוס חיים וחיסכון ארוך טווח

כללי

קיימים קיימים, שני סוגי מפיקים לモוצרים פנסיוניים:

מושך פנסיוני – סוכן בייחוס או סוכן שיווק פנסיוני (שהינו עובד הגוף המוסדי) אשר הינו בעל זיקה למבטחה או לכל יצירן אחר של מוצר פנסיוני, המתוון בעסקת הרכישה של המוצר הפנסיוני בהמשך להליך ייעוץ אישי שקיים עם הלקוח.

יועץ פנסיוני – אדם או תאגיד שאינו בעל זיקה למבטחה ו/או לכל יצירן אחר של מוצר פנסיוני ואשר מציע את המוצר הפנסיוני בהמשך להליך ייעוץ אישי שקיים עם הלקוח.

על המשווקים כמו גם על היועצים בתחום חלה חובה למתן ייעוץ מיטבי (Best Advice).

הקבוצה מtabסת על הפצת מוצרי בייחוס חיים וחיסכון ארוך טווח באמצעות סוכני הביטוח, משווקים פנסיוניים עובדי הקבוצה ומוקד טלפון. כמו כן, הבנקים טרם החלו לעסוק בהפצת תוכניות בייחוס חיים, בMOVED�ן מהפצתן של קרנות פנסיה, קופות גמל וקרנות השתלמות, כמפורט להלן.

יצוין, כי דרישות הרישוי וההסכמה, וכן הנחיות רגולטוריות שונות החלות על סוכנים ומשווקים פנסיוניים, המשליכות בין היתר, גם על תגמולם, עלולים לגרום להשפעה שלילית על רווחיהם, וכתוצאה לכך על כמות הסוכנים.

לקבוצה סוכניות ביטוח בעלותה (כמפורט בסעיף 1.1 לעיל), אשר חלkan פעולות כ"בית סוכנים", או כ"סוכנות הסדר". הסוכניות בעלות הקבוצה קשורות בהסכם שיווק פנסיוני גם עם מבטחים נוספים ומשוקות את מוצרייהם.

ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

בביטוח חיים פועלת הקבוצה באמצעות מחווזות ומרכז מטה ושירותים במשרדים הראשיים של הקבוצה. בנוסף, קיימ בקבוצה מרכז קשרי לקוחות המעניק שירות לכל פניה של לקוחות באמצעות הטלפון, באמצעות אתר האינטרנט של הקבוצה או בפגישה אישית.

התגמול לסוכני ביטוח מורכב מ- 4 רכיבים עיקריים אפשריים: عمלה שוטפת ("عملות נפרעים"), תגמול בגין עמידה בייעדי מכירה ("عملות יעדים") פרסים בגין מבצעים, ומענקים, ואינו זהה בין כל הסוכנים.

להלן פרטיים לגבי שיעור העמלות הממוצעת מפרימה בביטוח חיים:

2021	2022	2023	
11.1%	11.0%	10.9%	שיעור عملות מפרימות
72.3%	78.4%	74.4%	שיעור عملות מפרימה משוננתה חדשה

* שיעור عملות מפרימה משוננתה חדשהמושפע משינוי בתמיהיל המוצרים בתיק.

מרכז סוכני הביטוח מהווה את ערוץ ההפצה העיקרי של מוצרי ביטוח חיים. לא קיימ בקבוצה סוכן שהיקף הכנסות מהפרמיות שבתיווכו עולים על 10% מהיקף הפרמיות הכלול של ענף ביטוח חיים.

פנסיה וגמל

מנורה מבטחים פנסיה וגמל משוקת את המוצרים הפנסיוניים שלה באמצעות מערכת הסוכנים של מנורה מבטחים ביטוח ובאמצעות מערך שיווק ושירות הכלול מנהלי תיקים עסקיים ומתקנים פנסיוניים, הפוזרים ברחבי הארץ. עובדי מערכת השיווק היישר עומדים בהקשר רציף עם עמיתיה הקרן ועם המפעיקים לצורך שימוש לקוחות וגיוס עמיתים חדשים. מערכת השירות למבותחים ולמעסיקים כולל שירות הניתן על ידי מוקד קשרי לקוחות המעניק שירות לקוחות במגוון עروצים, ואטר אינטרנט המספק, בנוסף למידע כללי בנושאי פנסיה וגמל, גם מידע אישי לעמית ולמעסיק. מערכת השיווק היישר מספק מטריה שיווקית מכירתית הכוללת: צירוף עמיתים חדשים, מתן שירות שיווק פנסיוני והדרכה ביחס למכלול המוצרים הפנסיוניים של מנורה מבטחים פנסיה וגמל, טיפול בסיום אישי עובד-מעסיק וכיווץ באלה.

מנורה מבטחים פנסיה וגמל משתפת פעולה עם סוכניות הסדר וסוכני ביטוח (לרבות אורות וסוכני מנורה מבטחים ביטוח). שיתוף פעולה זה נוצר עקב הצורך של חלק מהמעסיקים בטיפול מكيف בתנאים הסוציאליים של עובדיםם, הכול גביה ושיילוב בין מוצרים שונים כמו קרנות פנסיה, ביטוחי מנהלים, קופות גמל ועתידיים גם מוצרים סוציאליים נוספים.

תגמול הסוכנים בגין שיווק מוצריו מנורה מבטחים פנסיה וגמל מתבצע בעיקר באמצעות מנורה מבטחים ביתוח.

בנוסף, מנורה מבטחים פנסיה וגמל קשורה בהסתכמי הפקה עם מספר בנקים ויועצים פנסיוניים, לשם הפצת קרנות הפנסיה ו קופות gamל שבניהולה. פעילות ההפקה של קרנות פנסיה על ידי הבנקים הינה, בשלב זה, בהיקף נמוך יחסית. פעילות ההפקה של קופות gamל על ידי הבנקים והיועצים הפנסיוניים הינה בהיקף משמעותית יותר, והוא תלולה בעיקר בדירוג הפנסייתי של הקופות על ידי הבנקים, דירוג המשתנה מבנק לבנק. פעילות ההפקה בתחום זה, כפופה, בין היתר, לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות gaml) (עמלות הפקה), התשס"ה-2006.

למנורה מבטחים פנסיה וgaml און מעסיקים, אשר ההפקדות בגין עובדייהם מהוות 10% או יותר מהיקף דמי הגמלים הנגבים בקרנות הפנסיה וב קופות gamל שבניהולה.

7.7.1.3 רכב חובה

הקבוצה משוקת את פוליסות הביטוח שלה בעיקר באמצעות סוכנים, להם משולמות עמלות. שיעור העמלה משתנה מסוכן לסוכן. נכון למועד הדוח, לקבוצה אין תלותiami מסוכנית וכן לקבוצה אין סוכן שהיקף הפעולות עמו עולה על 10% בכל אחד מתחומי הפעולות.

להלן פרטיים לגבי שיעור העמלות הממוצע (כולל מע"מ) מפרימה ברוטו בתחום פעילות רכב חובה:

2021	2022	2023	שיעורعمالות מפרימה ברוטו
5.1%	4.6%	4.7%	

7.7.1.4 רכב רכוש

הקבוצה משוקת את פוליסות הביטוח שלה בעיקר באמצעות סוכנים, להם משולמות עמלות. שיעור העמלה משתנה מסוכן לסוכן. נכון למועד הדוח, לקבוצה אין תלותiami מסוכנית וכן לקבוצה אין סוכן שהיקף הפעולות עמו עולה על 10% בכל אחד מתחומי הפעולות.

להלן פרטיים לגבי שיעור העמלות הממוצע (כולל מע"מ) מפרימה ברוטו בתחום פעילות רכב רכוש:

2021	2022	2023	שיעורعمالות מפרימה ברוטו
17.0%	16.7%	16.4%	

7.7.1.5 ביטוח כללי אחר

הקבוצה משווקת את פוליסות הביטוח שלה בתחום העיקרי באמצעות סוכנים להם משולמות עמלות. שיעור העמלה משתנה מסוכן לסוכן.

נכון למועד הדוח, לקבוצה אין תלות במילוי מסוכנינה, עם זאת, קיימים שני סוכנים אשר היקף הפעולות עמל עלה על 10% בתחום הפעולות.

להלן פרטיים לגבי שיעור העמלות הממוצע (כולל מע"מ) מפרימה ברוטו בתחום הפעולות:

2021	2022	2023	שיעורعمالותビוטוח מפרימה ברוטו
11.8%	11.1%	11.6%	

7.7.1.6 ביטוח בריאות

הקבוצה משווקת את פוליסות הביטוח שלה בתחום לרוב באמצעות סוכנים ומשלמת להם עמלות מכירה מסווגים שונים ובעיקר בשיעור מדמי הביטוח. לקבוצה אין סוכן אשר היקף פעילותו מהווע 10% מדמי הביטוח בתחום הפעולות.

להלן פרטיים לגבי שיעור העמלות הממוצע (כולל מע"מ) מפרימה ברוטו בתחום הפעולות:

2021	2022	2023	שיעורعمالותビוטוח מפרימה ברוטו
19.6%	20.1%	19.2%	

7.8 ספקים וננותני שירותים

7.8.1 כלל

במערכות המידע המשמשות את חברות הקבוצה, ספקיו החומרה העיקריים של הקבוצה הינם חברת IBM המספקת את שירותי היישומים המרכזיים ופלטפורמות אחסון, לרבות שירותי לגיבוי והתחושים, וחברת InfiniDat המספקת חלק נוסף מפלטפורמת האחסון (Storage).

שומרה קשורה עם מספר ספקי חומרה ותוכנה הן לרכישת מוצרים חדשים והן לתחזקה שוטפת של מערכותיה. הספקים העיקריים לתחזוקת התוכנה של המערכת הביטוחית העיקריים של הינם קומטיך בע"מ, שהינו בית תוכנה המספק שירותי אחסון לשומרה כמו גם לחברות ביטוח נוספות, ודורטלי בע"מ שהינה חברה לתמיכת תוכנות השונות בהן משתמשת שומרה באופן שוטף. באם ייווצר צורך לעבור לספקי תוכנה אחרים, יתרן והדבר יהיה כרוך בתוספת עלות מהותית.

בתחום שירותי המחשב, לקבוצה התקשרויות עם מספר ספקים המתמחים בתחוםים שונים הרלוונטיים לפעולות הקבוצה ובפרט בתחום ביוטחי חיים וחיסכון ארוך טווח, אשר הפסיקת מתן שירותים על ידי מי מהם, אם וככל שתתרחש, תהיה הכרוכה בהשקעת משאבם כלכליים ותשומות זמן להתארגנות הקבוצה, באמצעות ספק חלופי אחר.

לקבוצה אין תלות בספק כלשהו, באיזה מתחומי פעילותה, למעט בכל הנוגע להתקשרותה של שומרה עם קומטיך ודורתל למפורט לעיל, ועם חברת סאפיינס מערכות תוכנה בע"מ (להלן: "סאפיינס"), כמפורט להלן.

7.8.2 ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

הקבוצה התקשרה עם סאפיינס בפרויקט לפיתוח מערכת כוללת לניהול מערך ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח ("טופז חיים"), ובפרויקט לפיתוח מערכת לניהול מערך הפנסיה ("טופז פנסיה") (טופז חיים וטופז פנסיה, יחד,להלן: "מערכת טופז"). בהמשך לאמור, התקשרה הקבוצה בחודש אוקטובר 2011, בהסכם המugen ומסדרו ההתקשרות רבתה השנים עם סאפיינס בקשר למערכת טופז ומערכות תוכנה נוספות שסופקו לקבוצה, בין היתר, בתחום ביטוח חיים, פנסיה, ביטוח משנה ובריאות (להלן: "המערכות") ולשירותים שיסופקו לקבוצה בקשר עם אותן מערכות (להלן זו: "ההסכם").

ההסכם יוצר מסגרת להמשך אספקת שירותים שונים לקבוצה בקשר למערכות הנ"ל, לרבות שירותים פיתוח, בדיקות, תיקון תקלות, תמייכה, אספקת גרסאות ומהדרות ושירותי תחזוקה למערכות, בהתאם לתכניות עבודה שנתיות מסוימות.

בחודש ספטמבר 2013, נחתם עם סאפיינס הסכם משלים, זאת על רקע התקשרותה של סאפיינס עם לקוחות נוספים להספקת מערכת לניהול קרנות פנסיה ומערכות נלוות המשמשות את הקבוצה. במסגרת ההסכם המשלים וההסכם (דוגמה) לגבי לקוחות שלישי שנחתם בשנת 2022, התchiaiba סאפיינס לשלם לקבוצה תמלוגים שונים בהיקפים לא מהותיים, אשר ישולמו על פני מספר שנים. בנוסף, הוארכה תקופת ההתקשרות שסאפיינס מחויבת אליה, ביחס לתחזוקת המערכות והמשך פיתוחן עבור הקבוצה, והיא מתנדשת אוטומטית משנה לשנה, בשינויים מסוימים מסויימים. בשנת 2023, שילמה הקבוצה לסאפיינס סך של כ- 28.5 מיליון ש"ח בגין שירותים פיתוח ותחזוקה שונים.

7.9 רכוש קבוע ומתקנים

לפרוט בדבר רכוש קבוע על מרכיביו השונים (מקרקעין,CLI, רכב, מערכות מחשב) ראה באורים 5-7 לדוחות הכספיים.

7.10 עונתיות

7.10.1 ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

להלן התפלגות הפרמיות ברוטו בתחום ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח לפי רביעונים (במיליוני ש"ח)

רביעון ראשון	נתוני לשנת 2022		נתוני לשנת 2023		סה"כ
	%	%	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
22%	580	22%	571		
22%	575	23%	586		
27%	677	27%	695		
29%	760	28%	724		
100%	2,592	100%	2,576		

ההכנסות מפרמיות בביטוח חיים אינן מתאפיינות בעונתיות.

7.10.2 קרנות פנסיה

ככל, לא קיימת עונתיות בגביות דמי הגמולים לקרנות הפנסיה. יחד עם זאת, קיימים חודשיים מסוימים, המשתנים משנה לשנה, שבהם היקף דמי הגמולים גבוה יותר, וזאת, בעיקר, לאור תשלוםיהם חד-פעמיים אשר מושלים על ידי המעסיקים לעובדים ואשר בגיןם מופרשים דמי גמוליהם. יצוון, כי העונתיות הקיימת אצל מעסיקו מנורא מבטחים פנסיה וgemäß בענפים מסוימים, אשר משפיעה על כמות העובדים באותו הענף, אינה משפיעה בצורה מהותית על התפלגות דמי הגמולים בחודשי השנה.

להלן התפלגות דמי גמולים רביעוניים:

mbtchim-hadasha

	2022		2023		סה"כ
	%	ב מיליון ש"ח	%	ב מיליון ש"ח	
רביעון ראשון	23%	3,359	23%	3,811	
רביעון שני	24%	3,557	24%	3,972	
רביעון שלישי	26%	3,838	26%	4,325	
רביעון רביעי	27%	3,839	27%	4,286	
	100%	14,593	100%	16,394	

mbtchim-hadasha-plots (משולימה)

	2022		2023		סה"כ
	%	ב מיליון ש"ח	%	ב מיליון ש"ח	
רביעון ראשון	22%	193	24%	206	
רביעון שני	23%	198	23%	195	
רביעון שלישי	28%	240	26%	219	
רביעון רביעי	27%	233	27%	233	
	100%	864	100%	853	

7.10.3 קווות גמל

פעילות התחום מתאפיינת בעונתיות מסוימת, שכן חלק גדול מהפתרונות העמיטיים (עצמאים בעיקר) מתבצע לאחרת סוף השנה לצורך מיצוי הטבות המס. עם זאת, השיעור שמהווים עמיטיים עצמאיים מכלל עמיטי תחום הפעולות בקבוצה הוא נמוך ויחסית.

נתונים לשנת 2022		נתונים לשנת 2023		
%	ב מיליון ש"ח	%	ב מיליון ש"ח	
24%	798	22%	848	רביעון ראשון
24%	798	24%	905	רביעון שני
23%	775	28%	1,050	רביעון שלישי
29%	937	26%	968	רביעון רביעי
100%	3,307	100%	3,771	סה"כ

7.10.4 ביטוח כללי

להלן התפלגות הפרמיות ברוטו במגזר הביטוח הכללי **לפי רביעונים (ב מיליון ש"ח)**:

נתונים לשנת 2022		נתונים לשנת 2023		
%	ב מיליון ש"ח	%	ב מיליון ש"ח	
28%	1,071	28%	1,108	רביעון ראשון
22%	826	22%	854	רביעון שני
24%	898	24%	927	רביעון שלישי
25%	915	26%	1,030	רביעון רביעי
100%	3,712	100%	3,919	סה"כ

בביטוח כללי הפרימה הנרשמת ברבעון הראשון היא הגדולה ביותר, וזאת בשל נטייתם של עסקים לחדש את ביטוחיהם (רכב חובה, רכב רכוש, חביות ורכוש) בתחילת השנה. יצוין, כי בביטוח כללי מגנון עתודה לסטטונום שטרם חלפו מוסת את ההשפעה של עונתיות המחזור על הרווח.

מחזור הכנסות מפרמיות ברוטו בביטוח כללי מתאפיין בעונתיות הנובעת בעיקר מbijוטחי כללי רכב של קבוצות עובדים שונות וציוד רכבים של עסקים, אשר תאריכי חידושם הם בדרך כלל בחודש ינואר וכן מפוליסות שונות של בתים עסק, אשר תאריכי חידושם הם בדרך כלל בחודש ינואר או בחודש אפריל. השפעתה של עונתיות זו על הרווח המדוחה מנוטרלת באמצעות הפרשה לפרימה שטרם הורווחה.

במרכזיבי הוצאות האחרים, כגון תביעות, ובמרכזיבי הכנסות האחרים, כגון הכנסות מההשקעות, לא קיימת עונתיות מובהקת, ולכן גם לא קיימת עונתיות מובהקת ברווח. עם זאת, ראוי לציין, כי עונת חורף קשיה עלולה לגרום לעלייה בתביעות, בעיקר בענפי רכוש, ברבעונים הראשונים והרביעי של השנה, וכתוצאה לכך לקיטון ברווח המדווח.

7.10.5 ביטוח בריאות

להלן התפלגות הפרמיות ברוטו בתחום ביטוח בריאות, לפי רבעונים (במיליאנו ש"ח):

	נתונים לשנת 2022		נתונים לשנת 2023	
	%	במיליאנו ש"ח	%	במיליאנו ש"ח
רבעון ראשון	23%	438	24%	525
רבעון שני	24%	468	24%	536
רבעון שלישי	25%	491	26%	566
רבעון רביעי	28%	531	26%	570
סה"כ	100%	1,928	100%	2,197

ככל לא קיימת עונתיות בדמי הביטוח בענף זה, אולם השונות בין הרבעונים נובעת מיעוטי הפקת פוליסות שהינו שנתי ולא נרשם בגבייה חודשית.

מצוין, כי בביטוח בריאות מגנון העתודה לסיכון שטרם חלפו מועסט את ההשפעה של עונתיות המחוור על הרוחות.

7.10.6 תביעות

מצוין, כי הקבוצה לא מצאה כי מתקיימת עונתיות בכל התחומים לעניין תביעות, למעט ככל שהדבר נובע מנזקי טבע בחודשי החורף.

7.11 נכסים לא מוחשיים

מගרי מידע

בבעלויות חברות הקבוצה מספר מගרי מידע נפרדים, מאובטחים, שנרשמו בפנקס מගרי המידע, הנוגעים בעיקר ללקחות (לרבוט מAGER שיווקי קבוצתי), עובדי וספקי אותן חברות, לפי העניין, והכל בהתאם להוראות חוק הגנת הפטיות, התשמ"א-1981.

הקבוצה משתמשת בשםות המותג "מנורה מבטחים" ו- "שומרה". לקבוצה ישנים מספר סימני מסחר רשומים אצל רשם הפטנטים, המדגימים וסימני המסחר וביניהם – "מבטחים", "מנורה", "מנורה מבטחים", "שומרה חברת לביטוח בע"מ – משפחה ישראלית" ועוד. לפרטים בדבר נכסים לא מוחשיים והסקומים שהוכרו בגין נכסים בדוחות הכספיים, ראה באור 5 לדוחות הכספיים.

רישונות

בידי הקבוצה רישיונות ו/או היתרים לפעול כمبرשת, סוכן או חברה מנהלת, לפי העניין, כמתוחיב על פי כל דין.

■ בהתאם לסעיף 15 לחוק הפקוח בידי הקבוצה רישיונות מבטח ישראלי, לעסוק בענף פנסיה וכן בענפי הביטוח המפורטים להלן: חיים מהוף; תאונות אושיות; מחלות ואשפוז; אחריות המעבדים; כל רכב חובה; רכב מנועי – רכוש (עצמוי וצד ג'); מكيف לדירות ובתי עסק, לרבות ביטוח זכויות; כל טיס לרבות אחריות כלפי צד שליש; כל שיט לרבות אחריות כלפי צד שלישי; מטענים בהובלה; אחריות כלפי צד שלישי; אבדן רכוש; חקלאי, כמעט ביטוח מפני

נזקי טבע בחקלאות; הנדי; אחירות למוצרים פגומים; מתן ערבות; סיכוןים אחרים; והשעות של רוכשי דירות.

כמו כן, בידי הקבוצה רישיון לחברת מנהלת של קופות גמל ואישורי קופות גמל לקופות הגמל ולקרנות הפנסיה שבניהולה. בנוסף, מנורה מבטחים חיים רשותה במרשם החתום, בהתאם להוראות תקנות ניירות ערך (חייבון), התשס"ז-2007.

לקבוצה רישונות לפועלה כנותן שירותו אשראו לפי חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מסוימים), התשע"ו-2016.

מערכות מידע

לפרטים בנוגע למערכות מידע, ראה באור 5 לדוחות הכספיים.

7.12 הליכים משפטיים

لتיאור הליכים משפטיים ומנהליים מהותיים, ובכלל זה תובענות ויצוגיות, ראה באור 40 לדוחות הכספיים.

7.13 מימון

הקבוצה, ממנת את פעילותה באמצעות עצמים עצמיים, באשראי בנקאי ובאשראי חוץ בנקאי באמצעות גiros בשוק ההון (סחיר ולא סחיר). לפרטים בנושא מימון ראה סעיף 7 בדוח הדירקטוריון וכן באור 25 לדוחות הכספיים.

7.14 כיסוי

لتיאור נושא המיסוי ראה באור 22 לדוחות הכספיים.

7.1. גורמי סיכון

דרוג הסיכון				תיאור הסיכוןים	קטגורית סיכון
השפעה נמוכה	השפעה בינונית	השפעה גבוהה	השפעה גבוהה		
		X		שינויים במצב המשק (לבטל, תעסוקה)	סיכון מקרו
		X		סיכון שוק כולל	
-				סיכון שוק פרטניים:	
		X		סיכון ריבית	
		X		סיכון מחירים מנויים ומכשירים הונויים אחרים	
X				סיכון מט"ח	
		X		סיכון נדל"ן ונכסים אחרים	
		X		סיכון אשראי	
X				סיכון אינפלציה	
-				סיכון ביוטוח:	סיכון ענפוני
		X		סיכון תחלואה	
	X			סיכון אריכות חיים, לרבות מימוש גמלאה	
		X		סיכון בוטול בתיק חסכוון ארוך טווח	
		X		סיכון ביוטוח אחרים	
		X		איורעוי קטסטרופה: רעידת אדמה	
		X		איורעוי קטסטרופה: מלחמה/מגיפה	
		X		שינויים רגולטוריים	
	X			תקדים משפטיים (לרבות תובענות וציגיות)	
		X		שינויים בתנאי התחרות	
	X			זמןנות ביוטוח משנה	סיכון מוחדים לקבוצה
X				סיכון נזילות	
	X			סיכון מיקור חוז/התקשרות עם ספקים	
		X		יציבות ביוטוח משנה	
	X			סיכוןם תפעוליים כלליים	
		X		תלות במערכות מידע	
		X		אבטחת מידע וסיביר	
	X			סיכון צוות	
	X			מונייטין	

אבטחת מידע וסיבר

קובצת מנורה מבטחים חשופה לאימי סיבר, בעיקר במסגרת פעילות חברות הבנות העיקריות, אשר עלולים לנבוע שימוש לא מורשה בזיהות, פגעה בפעולות התקינה של הרשת, השבתה שירותיים, פגעה במערכות, גיבבה של נכסים, חדרה למערכות או חשיפה ושיבוש של מידע. בקבוצה קיימת, כמתחייב בין היתר, מהוראות הרגולציה, וחידת אבטחת מידע ייעודית לטיפול בסיכון אבטחת מידע וסיבר המונעת על ידי ממנה על אבטחת מידע. בשנת הדוח התרחשו מספר תקיפות סיבר אשר חומרתן נמוכה, אך תדרותן (כتوיפה) הולכת וגדלה עם הזמן.

סוגי התקיפות עד עתה כללו בעיקרתקיפות "עומס", מייל דוג (phishing) וירוסים שנשלחים באמצעות מייל. לאור התרחבות הפעולות הדיגיטלית בקבוצה, ההסתברות להתרחשות התקיפות סיבר הולכת וגדלה. בקבוצה קיימת מדיניות עדכנית בנושא אבטחת מידע וסיבר אשר מאפשרת על ידי דירקטוריוני החברות בקבוצה אחת לשנה, וכנגזרת ממנה נהלי ושגרת פעילות שוטפת לצמצום, ככל הניתן, של החשיפות בתחום אבטחת מידע וסיבר ודריכי התמודדות עם אירוע עד להთאוששות וחזרה לשגרה.

בין היתר, פועל מוקד סיבר המנטר, מאתר ומתריע על אירועים ומרכז את הטיפול בהם, כאשר במהלך שנת הדוח אף בוצעו מספר תרגילים על מנת לבחון את האפקטיביות של המערכות והכלים שהוטמעו לצורך התמודדות עם אירועי אבטחת מידע וסיבר. בנוסף, נערכה בקבוצה הכרה לצוות תגובה הטרוגני של מערכות מידע לצורך שיפור יכולת התמודדות עם אירועים כאמור. הגנת הסיבר המיוושמת על ידי הקבוצה כוללת בנוסף בדיקות בתהליכי גישום עובדים והתקשרות עם ספקים, הגברת מודעות העובדים לאימי הסיבר, שמירה על הביטחון הפיזי, הגנה על הרשת, במהלך השנים האחרונות ואשר מתוכננת גם לשנים הקרובות, מגבירה כאמור את הסיכון לתקיפות סיבר, הן באופן ישיר על תשתיות הקבוצה והן בעקבותן על תשתיות סקיי הקבוצה.

במהלך השנים האחרונות ועל רקע התרחשויות אירועי סיבר משמעותיים בארץ ובחול' הגבירה הקבוצה את מוכנותה ואת הכוננות להתרחשות של אירוע סיבר. כמו כן, נבדקו מערכות הבקרה ותרחישי התגובה לאירועי כופר ובכללה, עדכון נהלים ותכנון מתווה לתרגול להתרחשויות עם אירוע (לרבבות תרגול הנהלה בלויי גורם מקצועי חיצוני) ששובץ בתוכניות העבודה. הסיכוןים העיקריים בתחום זה הינם סיכון דליפת מידע, שיבוש מידע ומוניטין, אשר הקבוצה נערכת כאמור למניעתם ולמצער לצמצום באמצעות כל ניטור ואיתור והטמעת בקרונות מתאימות במערכותיה ובאים גם בסיווג גורם מקצועי עימיו התקרלה. בנוסף, הקבוצה רכשה כיסוי ביטוחי כנגד נזקים שעולמים להיגרם כתוצאה מפשעי מחשב (Crime) ואירועי סיבר.

لتיאור נושא ניהול הסיכוןים בקבוצה, ראה סעיף 8 לדוח הדירקטוריון ובאור 38 לדוחות הכספיים.

7.16 הסכמי מהותיים והסכמי שיתוף פעולה

7.16.1 ביטוח סיועדי קבוצתי-צוות – בחודש פברואר 2018, חתמה מנורה מבטיחים ביטוח עם ארגון גמלאי צה"ל ("צוות"), על הסכם מפורט לביטוח סיועדי קבוצתי לחבריו צוות, אשר הוארך בחודש דצמבר 2022. לפרטים נוספים ראה סעיף 6.2.1.2 לעיל.

7.16.2 השקעה באמפה קפיטל – בחודש ינואר 2016, נחתם הסכם בין החברה לבין אופה קפיטל בע"מ (להלן: "אמפה קפיטל") וחברה האם שלה חברת השקעות לפיתוח התעשייה לישראל בע"מ (להלן: "המודרת") בדבר רכישה והקצתה של 30% ממניות אופה קפיטל מהמודרת, וזאת בתמורה לסכום של כ- 63.5 מיליון ש"ח, וכן אופציות לרכישה והקצתה של 10% נוספים של ממניות אופה קפיטל בתנאים מפורטים בהסכם (להלן: "ההסכם"). אופציות הרכיש יעדמו בתוקפן ממש תקופה של 180 ימים שתחלתה לאחר חלוף 3 שנים ממועד ההשלמה, בכפוף לזכותה של החברה להקדים את מימוש אופציות הרכיש במקרים מסוימים כקבוע בהסכם. בחודש פברואר 2018, נחתם הסכם לרכישת 17.63% נוספים ממניות אופה קפיטל, וזאת חלף האופציה הנ"ל. סכום התמורה על פי ההסכם התב� בעיקרו על שווי לאמפה קפיטל בסך של 270 מיליון ש"ח כפוף להתקמת מחיר בהתקפס על התוצאות הכספיות של אופה קפיטל לשנת 2018. סך התמורה בפועל ששולמה בגין המניות עמד על 73.4 מיליון ש"ח. בנוסף, רכשה החברה, בחודש ינואר 2020, שיעור של 0.75% ממניות אופה קפיטל ממכ"ל אופה קפיטל. לאחר רכישת המניות כאמור, מחזיקה החברה בשיעור מציבר של כ- 47.65% מהן המניות של אופה קפיטל. לפרטים נוספים ראה באור 8 לדוחות הכספיים.

7.16.3 השקעה בא.א.ר.אן – בחודש ספטמבר 2016, נחתם הסכם בין החברה ובין א.א.ר.אן. ישראל בע"מ (להלן: "א.א.ר.אן"), שיעיר UISOKHA במתן התchiebivoות לפרעון אמצעי תשלום, ובין אס.אי.בי בע"מ, שהינה החברה האם של א.א.ר.אן (להלן: "המודרת"), שתיהן חברות פרטיות אשר אינן קשורות לחברה ואולבלי השיטה בה (להלן: "ההסכם המקורי" או "העסקה"), לרכישת 40 מהן המניות של א.א.ר.אן בידי החברה, וזאת בתמורה לסכום של 100 מיליון ש"ח. במסגרת ההסכם הוקנו לצדים אופציות רכש ומכר בתנאים שונים אשר מומשו בחלוקת, וזאת מכוח הסכם בעלי מניות עדכני שנחתם בין הצדדים כמפורט להלן.

בחודש ספטמבר 2022, חתמה החברה על הסכם עם המודרת ועם א.א.ר.אן, אשר החליף את ההסכם המקורי בין החברה לבין המודרת ו- א.א.ר.אן, בדבר רכישת מניות א.א.ר.אן על ידי החברה מהמודרת ובדבר השקעה של החברה בא.א.ר.אן (להלן: "ההסכם"). בהתאם להסכם, החברה תמשש את אופציית הרכיש הקיימת לה לרכוש 10% מניות א.א.ר.אן בתמורה לסך של 38.5 מיליון ש"ח. בנוסף, החברה תרכוש מהמודרת 15% נוספים מניות א.א.ר.אן בתמורה נוספת של 90 מיליון ש"ח. במקביל לרכישת 10% המניות, תשקיע החברה בא.א.ר.אן סכום נוסף של 60 מיליון ש"ח כנגד הקצתה 10% נוספים מניות א.א.ר.אן. החברה והמודרת הסכימו להמיר הלוואות בעליים קיימות בסך של כ- 32.6 מיליון ש"ח להן מניות של א.א.ר.אן. לאחר השלמת עסקאות רכישת המניות, הקצתה המניות והמרת הלוואות כאמור, תחזיק החברה ב- 70% ממניות א.א.ר.אן ואילו המודרת תחזיק את יתרת 30% ממניות א.א.ר.אן.

במסגרת ההסכם נקבעו הוראות לגבי הסדרים בין הצדדים בהתיחס למסכת היחסים המשפטיים ביניהם במועדן של החברה והמודרת כבעלי מניות בא.א.ר.אן לאחר מועד ההשלמה, לרבות בדבר: (א) התchiebivoות הצדדים לפעול להנפקת א.א.ר.אן בשווי שלא יפחות מ- 600 מיליון ש"ח; (ב) הצדדים ביחס לקבלת החלטות בא.א.ר.אן לאחר השלמת

ההסכם (הן לפני הנפקת אי.אר.אן לאחר הנפקתה); (ג) הסדרים ביחס למכירות עתידיות של מנויות באו.אר.אן על ידי מי מהצדדים (לרבות: זכות סירוב ראשונה שתוקנה לחברה במכירת מנויות על ידי המוכרת; זכות ה策טרופות שתוקנה למכירת מנויות על ידי החברה וכיו"ב); ו- (ד) התחייבות החברה להעמיד מימון לאי.אר.אן למועד מסויימות שהוגדרו בהסכם בלבד. כמו כן, אם וככל שהנפקה לא תצא אל הפועל עד למועד שנקבע בהסכם, תקום למכירת אופציה עד לתקופה בת 12 חודשים, למכור את מנויות באו.אר.אן לחברה בהתאם למנגנון הערכות שווי שנקבע בהסכם, אך ככל מהירה בשווי שלא יעלה על 600 מיליון ש"ח. ביום 30 בספטמבר 2022, לאחר התקיימות התנאים המתלימים, הושלמה עסקה רכישת והקצת המניות כאמור. בנוסף, הושלמה עסקה השקעה של בנק לאומי לישראל בע"מ במימון בקליק בע"מ, חברת בת של אי.אר.אן, בסך של 65 מיליון ש"ח בתמורה להקצת 20% מהונה המונפק והנפרע של מימון בקליק.

7.16.4 הקצת מנויות בחברה בת

בחודש מרץ 2021, נחתם עם אליעזר החזקות בע"מ ("המשקיע") הסכם השקעה במנורה מבטחים פנסיה וגמר בסך של 128.8 מיליון ש"ח ("סכום ההשקעה"), כנגד הקצתה של 4.9% מהון המניות המונפק והנפרע, בדילול מלא, של מנורה פנסיה וגמר. כן הוענקה למשקיע אופציה להקצתה נוספת נסفة של עד 4.9% מהון המניות המונפק והנפרע של מנורה מבטחים פנסיה וגמר. במסגרת הסכם השקעה נקבע כי מנורה מבטחים פנסיה וגמר תחלק בשנים 2021–2022 דיבידנד בסכום שלא יפחת מסהcum שחולק בשנת 2020, והחל משנת 2023 תחלק דיבידנד בשיעור שלא יפחת מ- 70% מהרווח השנתי (בכפוף להוראות הדין). לפרטים נוספים ראו דיווחים מידיים מיום 15 בפברואר 2021, מיום 18 בפברואר 2021 ומיום 18 במרץ 2021 (מספריו אסמכתאות 060-018060, 2021-01-019635, 2021-01-01-2021-01-01-039393, 2021-01-01, בהתאם). בחודש מאי 2022, נחתמה תוספת להסכם הנ"ל, ולפיה בהמשך למתן הודעת מימוש מעודכנת על ידי אליעזר, הקצתה מנורה פנסיה וגמר לאלייד את מנויות האופציה וכן מנויות נוספות (להלן: "המניות הנוספות"), כרך לאחר מימוש מנויות האופציה ורכישת המניות הנוספות, החזקתה הכלולת של אליעזר עומדת על שיעור של 9.999% מהונה המונפק והנפרע של מנורה פנסיה וגמר, בדילול מלא. בתמורה להקצתה 150 מלש"ח סכום המבטא שוו (לפני הכספי) של 2,650 מלש"ח למנורה פנסיה וגמר. וצוין, כי בידיע אליעזר אישור הממונה להחזקת של עד 10% במנויות מנורה פנסיה וגמר. לפרטים נוספים ראו דיווח מידידי מיום 30 במאי 2022 (asmcta 066754-01-01-2022).

7.16.5 רכישת 50% מסוכנות אליפום

בחודש אפריל 2022, נחתם הסכם מחייב בין מר אלכסנדר צ'רנומורדייך ובסט קופיטל 54 בע"מ (להלן: "המוכרום") לבין מנורה מבטחים סוכניות בע"מ (להלן: "מנורה סוכניות"), חברות בת בעלות בשליטה מלאה של החברה לרכישת 50% מהונה המונפק והנפרע (בדילול מלא) של אלפיים סוכנות לביטוח (2002) בע"מ (להלן: "הסוכנות") בתמורה לסך של 140 מיליון ש"ח בתוספת תמורתה עתידית בסך של 50 מיליון ש"ח בכפוף להתקיימות תנאים כמפורט בהסכם (להלן: "ההסכם"). בהסכם נקבע, בין היתר, כי קבוצת מנורה מבטחים תעמיד לsocננות קו אשראי לצורך פעילותה השוטפת, לרבות לצורך הרחבת פעילותה באמצעות רכישת סוכניות ותיקי סוכנים נוספים, וכן תנאי לפיו מר צ'רנומורדייך ימשיך לכahn מככ"ל הסוכנות והיה כפוף לתנינית אי תחרות לתקופות ובתנאים כמפורט בהסכם. בנוסף, נכללו בהסכם מצגים מקובלים ביחס לsocננות ולצדדים המקיימים והסדרים מקובלים בין הצדדים כבלי מניות בסוכנות החל ממועד ההשלמה, לרבות לעניין העברת מניות לצד שלישי ומדיניות חלוקת דיבידנד של הסוכנות

בכפוף להוראות כל דין ולהוראות הממונה, תנויות בדבר אופציות מכיר ורכש לצדים, וכן הוראות לעניין מינוי דירקטוריים ושיפוי במקורה של הפרט מצגים, חובות מס או כל עניין אחר שיירע עבור מועד ההשלמה. ביום 1 בינואר 2023, לאחר התקיימות התנאים המתלימים שבהסכם, לרבות קבלת האישורים הרגולטוריים הנדרשים, הושלמה עסקת הרכישה והקצתה המניות כך שמנורא סוכניות מחזקיה ב- 50% ממניות הסוכנות. לפרטים נוספים ראה דיווח מיידי מיום 13 באפריל 2022 ומיום 1 בינואר 2023 (אסמכות: 2022-01-000631 – 2023-01-039480).

7.16.6 מכרז ביטוח קבוצתי – קופ"ח מאוחדת ולאומית

החל מיום 1 באפריל 2019, ומיום 1 בינואר 2020, החלה מנורא ביטוח לבטח את חברי קופות חולים "לאומית שירותי בריאות" וחברי "קופת חולים מאוחדת" (להלן: "לאומית" ו"מאוחדת" וביחד: "קופות החולים"). בהתאם, בביטוחם סייעו קבוצתי בהתאם לתנאי המכרזים שפורסמו על ידן. תקופת הביטוח עתידה להסתיים ביום 31 במרץ 2024 וביום 31 בדצמבר 2024, בהתאם. ביום 26 במרץ 2024, חתמו הצדדים על תוספת להסכם כך שהחל מחדש אפריל 2024, יוסב ההסכם מול קופת חולים לאומית להסכם תפעול תביעות ביטוח סייעוד עבור חברי הקופה בתמורה לדמי ניהול ממופרט בתוספת להסכם. לפרטים נוספים ראה סעיף 6.2.1.2.

7.16.7 חתימה על הסכם מכבי

בחודש דצמבר 2023, נחתם הסכם עקרונות לתפעול הביטוח הסייעודי של חברי מכבי בתוקף החל מ-1 בינואר 2024 לתקופה של שנה, עם אפשרות להארכה בכפוף להתקיימות תנאי ממופרט בהסכם העקרוני. הסכם העקרוני זהו בסיס להסכם ממופרט שייחתום בין הצדדים בתקופת הקרובות ועיקריו הם – תפעול הביטוח הסייעודי של חברי מכבי ללא נשיאה בסיכון ביטוחו נגד תמורה של דמי ניהול והazar הוצאות; טיפול בתביעות סייעוד בהתאם לתנאי הפוליטה; ניהול השקעות "קרן המבוטחים", והכל בהתאם על ההסדר התחייקתי העדכני שפורסם במהלך חדש דצמבר 2023 על ידי רשות שוק ההון בנושא הביטוח סייעודי קבוצתי לחבריו קופות חולים; וכן הסדרים והסכנות בנושאים תפעוליים ושירותיים נוספים כפי שיוסכמו בין הצדדים במסגרת ההסכם המופיע. ביום 26 בדצמבר 2023, התקבל היתר הממונה להפעלת תכנית הביטוח, בכר התקיימו התנאים המתלימים לכינוס הסכם העקרוני לתוקף.

7.16.8 ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

לקבוצה הסכם עם סאפיינס ישראל בע"מ לפיתוח מערכות מחשב (לפרטים ראה סעיף 7.8.2 לעיל).

מנורא מבטחים פנסיה וגמר חתמה על הסכמי הפצה עם הבנקים הבאים: בנק דיסקונט לישראל בע"מ, בנק מסד בע"מ, בנק מזרחי טפחות בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק אוצר החיל בע"מ ובנק הפועלים בע"מ (ביחס למוציאו הגמל בלבד ולא ביחס לקרנות הפנסיה שנניהול החברה) וכן זירו הבנק הדיגיטלי בע"מ. בהסכם הפצה נקבע כי מנורא מבטחים פנסיה וגמר תשלם לבנקים عملות הפצה בהתאם להוראות הדיון תמורה הפצת מוצריה.

מנורא מבטחים מהנדסים חתמה על הסכמי הפצה עם הבנקים הבאים: בנק דיסקונט לישראל בע"מ, בנק מסד בע"מ, בנק מזרחי טפחות בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק אוצר החיל בע"מ, בנק איגוד בע"מ ובנק

הפעלים בע"מ. בהסכם ההפצה נקבע כי מנורה מבטחים מהנדסים תשלם לבנקים עלמלות הפצה בהתאם להוראות הדיון תמורה הפצת מוצריה.

7.16.9 רכב חובה

במהרש' לאמור בסעיף 3.1 לעול, לעניין חלוקת נטל הפיצויים בין מבטחים של כל רכב שהיו מעורבים בתאונה, ולצורך הטיפול הממוקן בהתחשבנות בין המבטחים, מפעיל איגוד חברות הביטוח משותפת להפעלת מנגנון סליקה, באמצעות חברת מרכז הסליקה של חברות הביטוח בע"מ (להלן: "מרכז הסליקה"), לחובים הקמים בגין חוק הפיצויים וצו הח齐יה (המכונה: "מתוועה סליקה' קל כבד"). לצורך כך, נחתם בין חברות הביטוח ובין מרכז הסליקה החל בשנת 2004, הסכם המסדיר את המתוועה. למנהלה מתוועה הסליקה והענקו גם סמכויות בוררות לגבי מחלוקת אם וככל שתתעוררנה בין המבטחים באשר למעורבותם כל' רכב מבוטח בתאונה. למתוועה האמור ניתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל על ידי הממונה על הגבלים העסקיים (בין היתר, כי פעילות המערכת תהיה למטרת העברת תשלומים בין מבטחים אשר נזבעים מההוראות הקבועות ב"צו הח齊יה", כי המערכת תופעל על גבי תשתיות של חברת הסליקה ועל ידי גוף עצמאי אשר אינו אדם הקשור لمבטחים, איסור על העברת מידע עסקי בין הצדדים להסדר ועוד) שהיה בתוקף עד ליום 31 לאוגוסט 2020. נוכח פקיעת הפטור כאמור, התקבלה הערכה עצמאית בהתאם לה, בכפוף לעמידה בתנאים שהיו חלק מהפטור שניתנו ע"י הממונה, ההסדר מהווה מיזם משותף המקיים את התנאים הקבועים בסעיף 9א לכללי הגבלים העסקיים (פטור סוג למיזמים מסוימים) (הוראת שעה), תשס"ו-2006. הערכה זו תקפה לפחות 5 שנים מרגע הפטור האחרון דהינו עד ליום 31 באוגוסט 2025, כל עוד לא אירע שינוי נסיבות מהותי בהסדר.

בחודשים ווני ואוגוסט 2015, חתמו מנורה מבטחים בוטוח ושומרה, בהתאם, על הסכם עם המוסד לביטוח לאומי הכללים תנאים ומועדים ליישוב דרישות השיבוב שתוגשנה על ידי המוסד לביטוח לאומי בענף הרכב. توיקפו של הסכם הקודם פג בשנת 2009 וההסכם החדש החל ממועד תום הסכם הקודם ואילך. במהלך 2023 חתמה מנורה ביטוח על הסכם נוסף עם המוסד לביטוח לאומי לשימוש התchangנות בגין שיבוב כאמור בתמורה לתשלום חד-פעמי בגין השנים 2022-2016. לפירות נוסף בדבר הסדר הרגולציה וההסכם שנחתמו עם המל"ל, ראה סעיף 7.1.3 לעיל.

7.16.10 רכב רכוש

לאור פניות הנהל בתי המשפט ובמגמה להקטין את מספר ההתדיינות המשפטיות בין חברות הביטוח החברות באיגוד חברות הביטוח – גובש על ידי חברות הביטוח מתוויה הסדר לניהול תרילıcı בוררות בתביעות שיבוב בביטוח רכוש, ולהתקשרות מחייבות עם ניהול שוייקבע לניהול הבוררות באמצעות תוכנת מחשב מתאימה. בהתאם למתוועה הסדר, כל חברת ביטוח רשאית לבחור האם להצטרף להסדר, מחלוקת בין חברות ביטוח שהצטרפו להסדר, בנושא תביעות שיבוב בעלות מאפיינים מסוימים, לא תוגשנה בבית המשפט אלא תתבררנה באמצעות מוסד הבוררות. החלטת הבורר בהליך זה מחייבות, והגביה מתבצעת באמצעות מרכז הסליקה. מנורה ביטוח ושומרה הצטרפו להסדר.

חלק ד'

היבטי ממשל תאגידו

8. היבטי ממושלTAGIDI

חילק זה מתיחס להיבטי המושל התאגיד הרלונטיים לחברות הביטוח בהובאה בלבד, ככללו:

8.1 דירקטוריים חיצוניים

מנורה מבטחים ביטוח

נכון למועד הדוח, מכנהנים במנורה מבטחים ביטוח שני דירקטוריים חיצוניים ו-3 דירקטורים בלתי תלויים. מתוך עשרה דירקטוריים מכנהנים, כלහן.

הה יוכבד (ויכי) דבר, מכנהת כד"ח' צית החל מיום 01.04.2015 (מועדנה לכוהנה שלישית מיום 01.04.2021), בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית. מכנהת כיו"ר ועדת מאzon, וחברת ועדת ביהורת ועדת ניהול סיכוןים.

הה שמעון קלמן, מכון כדח"צ החל מיום 25.11.2019 (מועד לכהונה שנייה מיום 25.11.2022), בעל מומחיות בתחום ופיננסית. מכון כיו"ר ועדת טכנולוגיות מידע וסיבר, חבר ועדת AMAZON, יו"ר ועדת ביהורם וחבר ועדת ניהול סיכוןים.

בנוסף, מכהנים במנורה מבטחים ביטוח, שלושה דירקטוריים בלתי תלוים, כללהן - ה"ה תומר שרת, מכהן כדב"ת החל מיום 28.5.2018 (מונה לכהונה שנייה מיום 28.05.2021) בעל מומחיות חשבונאית ויוניונית. מכון כיו"ר ועדת ניהול סיכון. חבר ועדת ביקורת וחבר ועדת מזון.

הה רץ היירמן, מכון דעת נובמבר 2018 (מוונה לכהונת שנייה מיום 1.8.2021), בעל כשרויות
מציאותית. מכון חבר ועתת תכנולוגיות מידע וסיביר.

הה אפרים דורו, מכון כד"ת מיום 12.05.2022 (כהונה ראשונה), בעל מומחיות חשבונאית
וфинנסית, מכך בחרב ועדת מוצר וחבר ועדי ובעל פיקוח

שומרה

נכון למועד הדוח, מכהנים בשומרה שני דירקטוריים חיצוניים מתוך שבעה דירקטורים מכהנים, כללו-

הה יוכב) דבר, מכנהת כדח'zeit החל מיום 1.4.2015 (מונייה לכהונה שלישית החל מיום 1.4.2021) בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית. מכנהת כיו'ר ועדת ביקורת, יו'יר ועדת השביעות, חברה ועדת מאזור ועדת סולרכז'ני וניהול סוכנויות

הה אביזמיר, מכון כדח"צ החל מיום 30.5.2021, בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית. מכון חבר וועדת ביגורת.

בנוסף, מכון בשומרה. דירקטוריון בלתי מלא כליהלו -

הה תומר שורת, מכון כדב"ת החל מיום 11.7.2019 (МОנה לכהונה שנייה החל מיום 12.7.2022), בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית. מכון כיו"ר ועדת AMAZON, יו"ר ועדת סולבנסי וניהול סיכונים וחבר ועדת ביקורת.

מגנום מבטחים צוותה ונמל

נכון למועד הדוח, מכחנים במנורה מבטחים פנסיה וגמר, חמישה דירקטוריים חיצוניים/בלתי תלויים. מתוך עשרה דירקטוריום מכחנים. כללו –

ה"ה שמעון קלמן, מכחן כدب"ת/דוח"צ החל מיום 20.11.2019, בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית. מכחן חבר ועדת ביקורת וכחבר ועדת ניהול סיכוןים.

ה"ה מירב קירשנר, מכחנת כدب"ת/דוח"צ החל מיום 6.2.2022. מכחנת חברת ועדת הביקורת.

ה"ה דליה טל, מכחנת כدب"ת/דוח"צ החל מיום 24.7.2022. מכחנת חברת ועדת הביקורת.

ה"ה אתי אינהורן, מכחנת כدب"ת החל מיום 15.5.2023, בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית. מכחנת חברת ועדת ביקורת.

ה"ה אלי כהן, מכחן כدب"ת החל מיום 15.5.2023. מכחן חבר ועדת ביקורת.

8.2 מבקרת פנים

8.2.1 פרטי המבקרת הפנימית

ביום 28 בינואר 2013, אישר דירקטוריון החברה (באישור ועל פי המלצה ועדת הביקורת מיום 20 בינואר 2013) את מינויו של ה"ה אתי הירשמן, רוי"ח, למבקרת פנימית בחברה ובחברות בתנות נספנות בקבוצת מנורה מבטחים, בתוקף החל מיום 1 במרץ 2013, וזאת בהתאם, בין היתר, על השרותה, כישוריה וניסיונה הרלבנטיים של הגב' הירשמן, התואמים אתדרישות התפקיד, בהתחשב באופיו והיקף הפעולות של החברה והחברות הבנות שלה.

المبקרת הפנימית عمدة בכל התנאים הקבועים בסעיף 3(א) לחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992, ובהוראות סעיף 8 לחוק האמור וכן בהוראות סעיף 146(ב) לחוק החברות.

למייבז ידיעת החברה, המבקרת הפנימית מחזיקה ב- 22,605 אופציות של החברה במסגרת תוכנית אופציות לעובדים, ואין לה קשרים עסקיים מוחותיים או קשרים מוחותיים אחרים עם החברה או עם גוף הקשור אליה.

בחודש נובמבר 2020, אישרו דירקטוריוני מנורה ביטוח, מנורה פנסיה וגמל, ומנורה מבטחים מהנדסים מהלך של איחוד מערכיו הביקורת הפנימית של החברות תחת ניהולה של המבקרת הפנימית, ובתקופת החל מינואר 2021.

כמו כן, המבקרת הפנימית הינה מבקרת בחברות נספנות בקבוצה: מנורה מבטחים פיננסים בע"מ, מנורה מבטחים חיותם וניהול בע"מ, מנורה מבטחים נדל"ן בע"מ, מנורה מבטחים גיאס הוון בע"מ וחברות נספנות בקבוצה.

8.2.2 זהות הממונה על המבקרת הפנימית

הממונה הארגוני על המבקרת הפנימית הינו יו"ר הדירקטוריון.

8.2.3 **תכנית העבודה**

תכנית העבודה של הביקורת הפנימית הינה שנתית. תכנית העבודה לשנת 2023 הتمקדמת בעיקרה בפעולות חברות הבנות ובעיקר במנורה מבטחים ביוטח ומנוורה מבטחים פנסיה וgam, כאשר תוכנית הביקורת בחברה הינה שיורית באופייה תוך התחשבות בסיכוןים השינויים שלה ובקיים של חברות הולמות ובממצאי ביקורת בשנים קודומות. תוכנית העבודה לשנת 2023 וכן התוכנית הרבה שנתיות לשנים 2020 עד 2023, במנורה מבטחים ביוטח ומנוורה מבטחים פנסיה וgam, השתמכו על סקר סיכוןים שנערך על ידי גורם מקצועני חיצוני וכן על סמך התיעצויות שקיימה המבקרה עם גורמים פנימיים וחיצוניים, לרבות רואה חשבון מבקר ובאישור ועדת הביקורת, תוך התחשבות בצריכים ובailouts אד-הוק. בשנת 2023, בוצע סקר סיכון לבניית תוכנית ביקורת רב שנתיות לשנים 2024 עד 2027 על ידי גורם חיצוני. תוכנית הביקורת מותירה בידי המבקר הפנימי שיקול דעת לביצוע שינויים לא מהותיים בתוכנית בהתאם לצרכים אד-הוק.

8.2.4 **ביקורת בחו"ל או של תאגידים מוחזקים**

הביקורת הפנימית של החברה משמשת גם כביקורת הפנימית של מנוורה מבטחים ביוטח ומנוורה מבטחים פנסיה וgam שמהוות החזקות עיקריות של החברה ובהתאם פעילות הביקורת הנקודות בהן. לקבוצה 2 גופים מוסדיים נוספים בהן מתבצעת ביקורת פנימית כללהן: מנוורה מבטחים והסתדרות המהנדסים, בהן מבוצעת עבודת הביקורת על ידי המבקרה הפנימית; בשומרה – נרכשת הביקורת על ידי מר מאיר אוליה, רוי'ח, שותף במשרד רואי חשבון רוזנבלום הולצמן, המעניק את שירותיו במקור חוז. פירות ממצאים מהותיים של שומרה מועברים למבקר הפנימית של החברה.

במנורה מבטחים נדל"ן, חברת בת של החברה, אשר פעילותה מתרכז בחו"ל, מבוצעת ביקורת על פי תוכנית ביקורת שנקבעה ואושרה על ידי דירקטוריון מנוורה מבטחים נדל"ן.

היקף הביקורת הפנימית

היקף פעילות הביקורת לפי מספר שעות בחברה ובתאגידים מוחזקים נקבע כאמור, בהתאם על סקרים סיכון או על הערכת סיכון, תוך התחשבות בצריכים ובailouts אד-הוק, וכמפורט להלן:

שם החברה	מיקור חוז'	ביקורת	שעות ביקורת ע"ז	שעות	שעות	שעות
מנורה מבטחים החזקות (כולל מנוורה מבטחים ביוטח והחברות הבנות שלה – כהזהקה עיקרית של החברה)			1,112	14,272		
במנורה מבטחים פיננסים, והחברות הבנות שלה (למעט מנוורה מבטחים gam)			80			
שומרה						
מנורה מבטחים פנסיה ומנוורה מבטחים gam			2,000	7,848		
סה"כ			4,912	22,200		

מתוך סך כולל של 27,872 שעות ביקורת בקבוצה, לשנת 2023, היקף השעות שבאחריות ישירה של המבקרת הפנימית עמד על 22,200 שעות. ברמת הקבוצה, חל קיטון לא מהותי של כ- 2.87% בהיקף שעות הביקורת לשנת 2023 לעומת שנת 2022. יצוין, כי בעבודת הביקורת מבוצעת באופן בלעדי ע"י עובדי מערך הביקורת הפנימית /או באמצעות מיקור חזק, לפי העניין, ולא באמצעות גורמים אחרים בחברה.

8.2.5 **עריכת הביקורת**

הביקורת מבוצעת ונערכת על פי התקנים המחייבים ובהתאם להנחיות מחייבות של הלשכה הבינלאומית של המבקרים הפנימיים (IAI) אשר אומצו על ידי א"א ישראל – איגוד המבקרים הפנימיים בישראל, וכן בהתאם להוראות הדין הרלבנטיות לכל חברה בקבוצה, לפי העניין. יו"ר הדירקטוריון של החברה, באמצעות ועדות הביקורת, מפקחים על עבודות המבקרת הפנימית. כדי לוודא את העמידה בתקנים המחייבים האמורים, עורכת החברה, מדי מספר שנים, ביקורת חיצונית על פעילות הביקורת הפנימית באמצעות גורם מחייב חיצוני.

ביום 25 בדצמבר 2023, קיים דירקטוריון החברה דין ללא נוכחות הנהלה בגין פעילות הביקורת הפנימית לשנת 2023, ובו נמסרה, בין היתר, עדותה של המבקרת הפנימית בקשר למשאים המחייבים לה ושיתופ הפעולה אותו היא מקבלת מהחברה. במסגרת דין זה ציין יו"ר ועדת הביקורת את שביעות רצונה של הוועדה מעבודת המבקרת.

8.2.6 **גישה למידע**

למבקרת הפנימית ולשאר המבקרים במערך הביקורת בקבוצה גישה חופשית לכל מקור מידע, לרבות למסמכים, למ Lager וגיל או ממוחשב ולנתונים כספיים. האמור בפסקה זו מתקיים גם לגבי חברות הבנות של החברה בהן מכהנת המבקרת הפנימית.

8.2.7 **דין וחשבון המבקרת הפנימית**

דווחות הביקורת של המבקרת הפנימית מוגשים בכתב, לאחר שמתיקים דיונים עם המבקרים על טוויות דווחות הביקורת. הדווחות מובאים לעיון יו"ר הדירקטוריון והמנכ"ל ולאחר מכן מובאים לדין בועדת הביקורת. בנוסף, מוגשים לוועדת הביקורת דווחות מעקב אחר ביצוע המלצות המבקרת שעלו בדווחות הביקורת הקודמים.

במהלך תקופה הדוח, התקיימו 8 ישיבות של ועדת הביקורת של החברה. עוד יצוין, כי בתאגידים המוחזקים על ידי החברה, הוגשו דווחות ביקורת רבים נוספים, דווחות בדיקה אד-הוק, לפי העניין, ודוחות מעקב, אשר נדונו בועדות הביקורת הרלבנטיות.

8.2.8 **הערכת הדירקטוריון את פעילות המבקרת הפנימית**

בכל הגוף המוסדיים בקבוצה וב מרבית החברות המוחזקות, מתקיים פועלות ביקורת פנימית ייעודית ודוחות הביקורת נדונים בועדות ביקורת של אוטם תאגידים. ועדת הביקורת של החברה דנה אר וرك בנושאים הנוגעים לחברה ושירות תור קבלת דיווח על מצאי ביקורת מהותיים וחריגים בחברות מוחזקות. על רקע האמור, הדירקטוריון, לאחר שרשם לפניו את הסברי מבקרת הפנים לגבי תכנית העבודה וה坦אמתה להוראות הדין, תור התיחסות לנתחים לגבי היחס בין פעילות ביקורת הפנים באמצעות עובדי המערך לבין פעילות באמצעות מיקור חזק, וכן מידע לגבי עובדי המערך בקבוצה ונתוני רקע נוספים, הניח דעתו כי בידי הביקורת הפנימית המשאים והכלים הנחוצים לצורך מילוי תפקידיה, בשים לב, בין השאר, לצרכיה המיוחדים של החברה כחברת החזקות ולא פעילות עסקית עצמאית, לגודלה ומורכבות פעילותה.

להערכת הדירקטוריון, היקף, אופי, רציפות הפעולות ותכנית העבודה של המבקרה הפנימית סבירים בנסיבות העניין, ויש בהם כדי להגשים את מטרות הביקורת הפנימית בקבוצה.

8.2.9 תגמול

ה"ה אטי היישמן, מועסקת על-פי הסכם עבודה אישי כעובדת הקבוצה במשרה מלאה ומקבלת שכר חודשי, הפרשות סוציאליות ונלוות כמקובל וכן מענק תלוי יעדים, והכל במסגרת מדיניות התגמול של החברה, עלות תגמולו של מבחן המבקר הפנים לשנת הדוח עמדה על סך של כ- 1,113 אלף ש"ח.

דירקטוריון החברה סבור כי תגמול המבקר הפנימית הלם את היקף פעילותה ותפקודה ולא היה בו כדי להשפיע על שיקול דעתה המאושר.

8.3 רואה חשבון מבקר

רואי החשבון המבקרים של החברה, הינס קוסט פורר גבאי את כסירור רואי חשבון, המכנהים בתפקידם החל מינואר 1999. החל מיום 1 ביוני 2023, משמש רוי רוח טל חי ציון כשותף האחראי על הביקורת בחברה.

שכר במיליאני ש"ח (לא כולל מע"מ):

סה"כ	לשנת 2022						לשנת 2023					
	שחותים אחרים	מספר אחרים	שכרותי משתמש	שחותים הקשרים לביקורת*			שכרות סה"כ	מספר אחרים	שכרותי משתמש	שחותים ביקורת* הקשרים לביקורת		
				שחותים הקשרים לביקורת*	מספר אחרים	שכרות סה"כ				(באלפי ש"ח)	מספר אחרים	שכרות הקשרים לביקורת
0.4	0.18	0.02	-	0.2	0.4	0.19	0.01	-	0.2	0.2	-	החברה
4.72	0.44	0.52	-	3.76	4.86	0.14	0.32	-	4.4	4.4	-	מנורה מבטחים בינוח
0.9	0.32	-	-	0.58	0.91	-	-	-	-	0.91	-	שומרה
0.53	0.02	0.01	-	0.5	0.62	0.02	0.1	-	0.5	0.5	-	מנורה מבטחים פנסיה וגמל
0.33	0.05	-	-	0.28	0.28	-	-	-	-	0.28	-	קבוצת **ERN
0.72	0.03	-	0.1	0.59	0.75	0.03	0.06	0.06	0.6	0.6	-	חברות אחרות
7.6	1.04	0.55	0.1	5.91	7.82	0.38	0.49	0.06	6.89	6.89	-	סה"כ

* כולל ביקורת 404XOS, ביקורת מקדמית עבור תקן IFRS17 וביקורת סולבנצי.

** משרד שיפ הזנפרץ ושות'.

שכਰ הטרחה של רואי החשבון בגין שירותו ביקורת, נקבע על ידי הנהלת החברה באישור הדירקטוריון וזאת לאחר משא ומתן בהתבৎס, בין היתר, על תעריף מקובל עבור ביקורת בתאגידיים שפועלותם מחייבת מומחיות והבנה עמוקים בסביבה החשבונאית והעסקית הלבנטיתם.

8.4 אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

הנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, ביצעה בדיקה והערכתה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי בתאגיד והאפקטיביות שלה. בהקשר זה, אימצה החברה את מודול הבקרה הפנימית של ה-COSO, המהווה מסגרת מוגדרת ומוכרת להערכת הבקרה הפנימית. הערכת אפקטיביות הבקרה הפנימית כאמור, כללה את רכיבי הבקרה הבאים: בקרות ברמת הארגון (Entity Level Controls); בקרות על תהליכי ערכית הדוחות וסוגיהם; בקרות כליליות על מערכות המידע (ITGC) ובקרות על תהליכי מהותיים מאוד לדיווח הכספי ולגילוי, המבוצעים בעיקר על ידי הגוף המוסדיים בקבוצת המרכזים את עיקר פעילותה העסקית, כמפורט להלן:

תהליכי-XO ב גופים המוסדיים

בהתאם להוראות הממונה, הגוף המוסדיים בקבוצת מיושמים את הוראות סעיפים 404-302 של "חוק Sarbanes-Oxley" שנחקק בארצות-הברית. בנובמבר 2010, פרסם הממונה חוזר (מספר 7-9-2010), שעניינו "ביקורת פנימית על דיווח כספי – הצירות, דוחות וגילויים", אשר הסדר את נוסח הczęרות ומתקנות הגילוי וכן קבע את נוסח חוות דעת רואה החשבון המבקר ודוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי.

הוראות סעיף 302, קובעות כי המנכ"ל וסמן"ל הכספיים, יחתמו כל אחד בנפרד על הצהרה בנוגע בקרות והנהלים לגבי הגילוי. לצורך קיום הלין הנדרש על פי הנקודות האמורות, ביצעו הגוף המוסדיים בקבוצה, בין היתר, בדיקה של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי וקיים דינמיים בהשתתפות הגורמים השותפים להכנת הדוחות הכספיים.

הוראות סעיף 404 מיושמות בהתאם לחוזר הממונה שעניינו "אחריות הנהלה על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי". על פי החוזר, על גופים מוסדיים כהגדרתם בחוק הפיקוח, לרבות קופות גמל וקרן פנסיה, לכלול בדוח השנתי הצהרה בדבר אחריות הנהלה להקמה ולתחזוקה של מערכת ניהול בקרה פנימית נאותים על הדיווח הכספי וכן הערכה לתום שנת הכספי לגבייעולות המערכת וניהלי הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על הדיווח הכספי. בנוסף, על רואה החשבון המבקר של הגוף המוסדי להציג חוות דעת לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

במסגרת היישום של הוראות סעיף 404, ביצעו הגוף המוסדיים בקבוצה, בין היתר, את תהליכי העבודה הבאים: זיהוי החשבונות, התהליכי העסקיים ומערכות המידע המהוויות לדיווח הכספי (Scopeling), תיעוד התהליכי והערכת הסיכוןים הקשורים לדיווח הכספי ולגילוי נאות, קביעת הבקרות שמטרתן למנוע או לצמצם את אותם סיכוןים וניתוח פערי בקרה וקביעת תכניות עבודה לסיגורתם. הגוף המוסדיים מיסדו תהליכי עבודה לניטור שוטף של הבקרות שנקבעו כאמור ב כדי לוודא המשך אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי והgiloy.

בהתאם כאמור, לא נתגלו "חולשות מהותיות" כהגדרתן בחוזר. יחד עם זאת, החברה פعلا ומשיכה לפעול במסגרת תוכנית עבודה רב שנתי, לתקן וצמצום מספר ליקויים משמעותיים במגזר מבטחים ביטוח, תוך המשך הטמעת בקרות מפצחות לבנטיות, הסדרת תהליכי עבודה ושיפור הבקרות הממכנות. ליקויים אלו כאמור דוחו כנדרש לוועדת המאזור ולדירקטוריון מנירה מבטחים ביטוח.

בקרות ונוהלים לגבי הגלוי ושינויים בבדיקה הפנימית על דיווח כספי

הנהלות הגוף המוסדיים בקבוצה, הערכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה, את אפקטיביות הבקרות והנהלים לגבי הגלוי שלהם. על בסיס הערכה זו, הסיקו המנכ"ל ומנהל הכספיים של כל גוף מוסדי, כי לתום תקופת צו, הבקרות והנהלים לגבי הגלוי הינם אפקטיביות על מנת לרשותם, לעבד, לסכם ולדוח על המידע הנדרש לגלוות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח של הממונה ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בתקופת הדוח, המסתiya ביום 31 בדצמבר 2023, לא אירע כל שינוי בבדיקה הפנימית של הגוף המוסדי הנ"ל על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפו להשפיע באופן מהותי, על הבדיקה הפנימית של אותם גופים על דיווח כספי.

8.5 יישום משטר כושר הפירעון לפי הדירקטיבה II Solvency II

לפרטים בדבר יישום משטר כושר הפירעון לפי הדירקטיבה II Solvency II, ראה סעיף 3 לדוח הדירקטוריון ובאור 15 לדוחות הכספיים.

ари קלמן
מנהל כללי

ערן גרייל
יו"ר דירקטוריון

רמת גן, 28 במרס, 2024

פרק ב'

דוח הדיםקטוריון

תוכן העניינים

3.....	1. הסברי הדירקטוריון למצוות עסקי התאגיד
3.....	1.1 כללי .....
3.....	1.2 תחומי פעילותה של החברה .....
3.....	2. שינויים עיקריים אודות עסקי התאגיד בתקופת הדוח
3.....	2.1 מלחמת "חרבות ברזל" – השלכות והשפעות .....
5.....	2.2 מינויים דירקטוריים ונושאי משרה .....
5.....	2.3 אסיפה שנתית ומוחצתת .....
5.....	2.4 עדכון מדיניות תגמול .....
6.....	2.5 הרפורמה המשפטית .....
6.....	2.6 תנודתיות בשוקים .....
6.....	2.7 חלוקת דיבידנד .....
6.....	2.8 דיבידנד מחרבות בנויות ומוחזקות .....
6.....	2.9 דירוג – חברות בנויות .....
7.....	2.10 השקעה בקרן מגנור .....
7.....	2.11 הארכת תשקיף מדף של החברה וחברה נכדה .....
7.....	2.12 הנפקת סדרה ח' .....
7.....	2.13 חידוש פוליסט O&D .....
8.....	2.14 חתימה על הסכם מכבי .....
8.....	2.15 סייעוד קבוצתי – לאומי שירות בריאות .....
8.....	2.16 הסכם לרכישת קואליטי .....
8.....	2.17 הליכים משפטיים .....
8.....	2.18 סיכון סייבר .....
8.....	2.19 תיאור הסביבה העסקית .....
9.....	3. דרישות הון לפי משטר הסולביוני
9.....	3.1 יחס כושר פירעון וסף הון .....
11.....	3.2 משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח – מבוסס II Solvency .....
12.....	4. נכסים מנוהלים ופרמיות שהרווחו
12.....	4.1 נכסים מנוהלים .....
12.....	4.2 דמי גמלים ופרמיות ביטוח שהרווחו, ברוטו בתקופת הדוח .....
13.....	4.3 דמי גמלים פרמיות ביטוח שהרווחו, ברוטו ברבעון .....
13.....	4.4 נתוניים עיקריים מתוך המאזנים המאוחדים .....
14	4.5 שינויים בהון העצמי .....
14	5. תוצאות הפעולות
14	5.1 נתוניים מודוחות רווח והפסד המאוחדים .....
15.....	5.2 רווח (הפסד) כולל מתחומי פעילות בתקופת הדוח .....
20.....	5.3 מידע כספי לפי תחומי פעילות .....
28.....	5.4 ענף הפנסיה .....

30.....	ענף קופות הגלם.....	5.5
32	توزאות תחומי הפעולות בביתו כלוי	5.6
39	توزאות תחום פעילות ביתוח בריאות	5.7
41	תזרים מזומנים	.6
41	מקורות מימון	.7
42.....	דיווח בדבר חשיפה לסיכון שוק ודרבי ניהול	.8
42.....	כלוי	8.1
42.....	אחראי על ניהול סיכון שוק	8.2
42.....	תיאור כללי של סיכון השוק	8.3
42.....	מדיניות החברה בניהול סיכון השוק והפיקוח עליהם	8.4
44.....	מאזן בסיסי הצמדה	8.5
45.....	מבחני רגישות	8.6
48	היבטי משל תאגיד	.9
48.....	דיווח על דירקטוריים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית	9.1
48.....	גילוי בדבר שיעור דירקטוריום בלתי תלוי בתאגיד	9.2
48.....	מורים חתימה עצמאיים.....	9.3
48.....	תרומות	9.4
48.....	גילוי בדבר מבקר פנימי בתאגיד	9.5
48.....	גילוי בדבר שכר רואי החשבון המבקרים.....	9.6
48.....	גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים בחברה	9.7
49.....	הוראות גילוי בקשר עם הדיווח הפיננסי של התאגיד	.10
49.....	דיווח בדבר אומדן חשבונאים קרייטיים	10.1
49.....	גילוי ייעודי למחזקיי אגרות חוב	.11
49.....	הנאמן ושטר הנאמנות	11.1
50.....	פרטים נוספים בהתאם לתוספת השמינית לתקנות ניירות ערך	11.2
52	דירוג אגרות החוב	11.3
52.....	יעדים ואסטרטגיה עסקית	.12
52	סטרטגיה – כללי	
55.....	אירועים לאחר תאריך מאZN	.13
55.....	אישור דירוג	13.1
55.....	חלוקת דיבידנד	13.2
55	חלוקת דיבידנד חברות בנות	13.3
55	השקעה בחברת אמפא	13.4

מנורה מבטחים החזקות בע"מ

דו"ח הדירקטוריון לשנת 2023

דו"ח הדירקטוריון שלהן סוקר את פעילותה של מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן: "החברה") לתקופה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (להלן: "תקופת הדוח").

דו"ח הדירקטוריון סוקר את השינויים העיקריים בחברה בתקופת הדוח. הדוח נערך בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיזדים), התש"ל-1970 (להלן: "תקנות ניירות ערך"). דוח הדירקטוריון הינו חלק בלתי נפרד מהדוח התקופתי על כל חלקיו ויש לקרוא את הדוח התקופתי כולה כמקשה אחת.

ביחס לתיאור עסקיו המבטחים המאוחדים בדוחות החברה, נערך הדוח בהתאם לתקנות הפיקוח על עסקיו ביטוח (פרטי דין וחשבון), התשנ"ח-1998, ובהתאם לחוזרי הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

1. הסבירי הדירקטוריון למצב עסקיו התאגידי

1.1 כללי

לפרטים אודות החברה וב בעלי מנויותיה ראה סעיף 1.1 לדוח תיאור עסקיו התאגידי.

1.2 תחומי פעילותה של החברה

لتיאור תחומי הפעולות של החברה ראה סעיף 1.3 בפרק תיאור עסקיו התאגידי.

2. שינויים העיקריים אודות עסקיו התאגידי בתקופת הדוח

2.1 מלחמת "חרבות ברזל" – השלכות והשפעות

ביום 7 באוקטובר 2023 החלה מתקפת פטע מרוצעת עזה על מדינת ישראל בעקבותיה הכריזה ממשלה ישראל על מצב מלחמה (להלן: "מלחמת חרבות ברזל" או "המלחמה"). על רקע האמור, ובהמשך לפניות הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן: "הממונה") לגופים המוסדיים בקבוצה מימים 17 באוקטובר – 8 בנובמבר 2023, שעניינן "הנחיות לגופים המוסדיים על רקע מלחמת "חרבות ברזל" – השלכות מלחמת חרבות ברזל על הדוחות הכספיים" בהתאם, וכן בהמשך לדגשים אשר פרסמה הרשות לניריות ערך לארגוני המודולים בדבר גילוי על השלכות מלחמת חרבות ברזל, קיימו דירקטוריוני החברות וה גופים המוסדיים בקבוצה ישיבות במסגרת, בין היתר, נוכחות החסיפה הפטנציאלית להשפעות המלחמה, וכן נדונה תכנית המשכיות העסקית, מוכנות החברה לתרחישי חירום, והכלים העומדים לרשות הקבוצה לניהול הסיכון, לרבות בהיבט הפיננסי.

להלן פירוט השפעות העיקריות:

במיشور התפעולו:

החברות בקבוצה פועלו עם פרוץ המלחמה להרחבת האפשרות לעובדה מרוחק של מרבית עובדייהן, תוך דגש על המשך מתן שירות לקוחות ולמעסיקם בתהליכיים חיווניים, ובפרט, אלה שיפורטו בהודעת הממונה, תוך ניטור פרטורים עסקיים שונים באמצעות מנגנון דיווח בנדון, חזוק יכולת לממן שירות באמצעות דיגיטליים, והכל, ככל הנition, תוך שמיירה על בטיחות העבודה ותוך ניהול סיכון העבודה מרוחק לרבות סיוני סייבר ואבטחת מידע ורענון הנהלים להশכיות עסקיות. לפחות סוף שנת 2023 ובמהלך הרביעון הראשון של שנת 2024, החל תהליך הדרגתית של זהירה לשגרת העבודה מלאה במשרדי הקבוצה במתכונת כפי שהתנהלה עובר לאירוע פרוץ המלחמה.

במיشور העסקי:

ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח – עיקר החשיפה בתחום זה נובעת מביתוח ריסק (חיים), אכ"ע ונכויות. לקבוצה ביטוח משנה מסוג קטסטרופה שאמור לספג חלק מהחשיפה כאשר להערכת הקבוצה, על פי המידע הנוכחי במועד זה, ההשפעה בשירות של אוורואי המלחמה הינה בהיקף של כ- 42 מיליון ש"ח לפני מס. יצוין, כי בעקבות המלחמה באוקראינה ומלחמות רבות ברזל, מבתי המשנה החריגו סיוני מלחמה מכיסוי קטסטרופה בביטוח חיים ובריאות. בנוסף, בשל השפעות שליליות אפשריות של המלחמה על שוק התעסוקה ובפרט גידול באבטלה תיתכן בעתיד ירידה בהפקדות וגידול במשיכות מכיספי החסכון הפנסיוני.

ביטוח בריאות (כולל סייעוד) – הייפוי החשיפה כתוצאה מהמלחמה בתחום פעילות ביטוח בריאות וסייעוד, אינם צפויים להיות מהותיים.

ביטוח כללי – ככל, נזקו רכוש הנובעים מאירוע מלחמה אינם מכוסים במסגרת פוליסטט רכוש ולפיכך היקף החשיפה כתוצאה מהמלחמה אינו צפוי להיות מהותי. בנוסף, בתחום זה קיימת השפעה חיובית שאינה מהותית שאינה ניתנת לכימות.

אשראי חוץ בחו"ל – מתן האשראי בקבוצה מתבצעת בעיקר באמצעות חברת הבת א.אר.אן. והחברה נסדה (מיימון בקליק) עיקר השפעות המלחמה התרחשו במהלך חודש נובמבר 2023 והתאפשרו בירודה במכירות העסקאות ובכנסות וכן בעלייה בשיעורי הcess. במהלך דצמבר 2023 התמתנו השפעות המלחמה. החשיפה בפועלות מתן האשראי הנה הגדלת הפסדי האשראי, כמו כן ההשפעה הישירה של המלחמה על הפסדי האשראי הצפויים אינה מהותיים.

במיشور הפיננסי:

נכסים מנוהלים – על רקע מלחמת "חרבות ברזל" חלו ירידות שערום בשוקי ההון בישראל (הן בשערם המניות והן בשערם האג"ח) אשר התמתנו בחודש נובמבר 2023 ואף שינו מגמה לעליות שערום במהלך דצמבר 2023. כתוצאה מהאמור חלה עלייה בשווי נכסיו הנוסטרו והנכסים המנוהלים של הקבוצה.

שינויים בריבית חסרת סיון ופרמיות או נזילות – על רקע המלחמה חלה עלייה בריבית חסרת סיון ופרמיות או הנזילות והחל מחודש נובמבר חל שינוי מגמה וריבית חסרת הסיון ירדה ולטואה הקצר אף מעבר לעלייה האמורה.

במיוחד הרגולטורי:

ביום 23 באוקטובר 2023, פרסם הממונה הוראות שונות בדבר שינויים והקלות רגולטוריות לתקופת המלחמה, אשר מטרתן, בין היתר, להקל על פעילות הגוף המוסדיים ובפרט על פעילות ההשקעה של גופים מוסדיים (בין השאר, כדי לסייע לפעילות שוק ההון), וכן במטרה להקל על לקוחותיהם של הגוף המוסדיים.

כן, בין היתר, בתחום ההשקעות ניתנו הקלות בנושא אנליזות בקשר עם רכישת אג"ח קונצרני תוך מתן אפשרות לרכוש אגרות חוב גם בהיעדר אנליזה כלכלית עדכנית כנדרש ביום, ובלבד שהקיים אנליזה כלכלית עצמאית ומוקפה שתאושר על ידי ועדת השקעות. כמו כן, נקבעו הוראות שנוצעו להקל על פעילות הגוף המוסדיים על דרך של דוחית מועד כניסה לתוקף של הוראות רגולטוריות שונות, ובכלל זה, תיקון חזר מסלולי השקעה, תיקון מבנה אחדיך להעברת מידע וננתנים בשח היחסון הפנסיוני, אופן הפקדות תשלומיים, הערכה עצמית של הסיכוןים וכושר הפירעון של חברת ביתוח (ORSA), תיקון חזר אקטואר ממונה ואקטואר ראשי.

בנוסף, נקבעו הקלות לעניין דיווחים שוטפים לממונה וכן לעניין אופן עבודות הדירקטוריון ועובדותיו והרשאה לדוחות מועד פרסום הדוח הכספי לרבעון השלישי של שנת 2023. נקבעו הוראות שנוצעו להקל על המבוטחים והעמיתיים, ובכלל זה, תיקון חזר החידוש תוך מתן גמישות למבוטחים להשבית כסויים ביוטחים וכן מתן אפשרות למבוטח להאריך את תקופת חידוש הפולישה מעבר למועד הקבוע בהודעת החידוש במקרה שלא הצליח ליצור קשר עם המבוטח. כמו כן, חוקקה הכנסת חוק דוחית מועדים לפיו נקבע כי זכאי לדוחית מועד כהגדתו בחוק והוא רשאי להודיע לחברה על דוחית המועד שנקבע לו לעשות פעללה מכח חזזה או פסק דין ב-60 ימים או עד ה-29 בפברואר 2024, לפי המוקדם.

תוקפן של ההוראות הנ"ל הוגבל בזמן, עד למועד שנקבע בכל הוראה, לפי המקרה והעניין.

השפעות המלחמה על תוכניותה של הקבוצה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, אשר מבוסס, בין היתר, על הערכות ואומדן של החברה נכון למועד דיווח זה וمتבססות על הפרטומים וכן על הנחיות הגורמים המוטמכים במדינת ישראל ומהוצאה לה אשר עשויות להשנות מעט בעת, ואשר התמסחותם אינה ודאית ואינה בשליטת הקבוצה. הערכות החברה עשויות שלא להתmesh באופן שונה מהותית, בין היתר, לאור המשך התפתחות המלחמה ובפרט כתלות בפעולות הממשלה בתגובה להתפתחויות אלה.

2.2 מינויים דירקטוריים ונושאי משורה

ביום 17 בינואר 2023, החליט דירקטוריון מונרא מבטחים ביתוח בע"מ (להלן: "מונרא מבטחים ביתוח"), לאחר דין בוועדת הביקורת ובהמלצתה, על מינויו של מר מיכאל קלמן מנכ"ל החברה החל מיום 1 באפריל 2023,خلف מר יהודה בן אסיאיג, המנכ"ל הקודם. בנוסף, החליט דירקטוריון מונרא מבטחים ביתוח למנות את מר בן אסיאיג כדירקטור וכיו"ר הדירקטוריון בתוקף מיום 1 באפריל 2023خلف מר ארוי קלמן אשר סיים את כהונתו כיו"ר הדירקטוריון במונרא מבטחים ביתוח ביום 17 בינואר 2023. ביום 22 בפברואר 2023, התקבל אישור מ"מ הממונה על רשות שוק ההון, ביתוח וחיסכון למינויים הנ"ל.

2.3 אסיפה שנתית ומינוחת

לפרטים בדבר אסיפות שנתיות ומינוחות בחברה, ראה סעיף 18 לדוח פרטיים נוספים.

2.4 עדכון מדיניות תגמול

לפרטים בדבר עדכון מדיניות תגמול, ראו סעיף 7.6.9 לדוח תיאור עסקיו התאגוד.

2.5 הרפורמה המשפטית

במהלך חודש ינואר 2023 החלה הממשלה לקדם תכנית לביצוע שינויים מהותיים במערכת המשפט בישראל אשר הובילה למחלוקת ומחאה ציבורית רחבה היקף. לרפורמה המשפטית על אי הودאות הנלוות אליה עלולות להיות השפעות על הסביבה הכלכלית בה פועלת הקבוצה, ובכלל זה, על עלות מקורות הגiros, התשואה בשוק ההון, דירוג האשראי של המשק הישראלי ועוד. בשלב זה, אין אפשרות להענify החבורה להעריך מה תהינה התפתחויות, וכן את מידת השפעת האירועים הללו על המשק הישראלי בכלל ועל פעילותה של הקבוצה בפרט.

2.6 תנודתיות בשוקים

במהלך שנת 2022, חלו ורידות בשוקים הפיננסיים על רקע עלייה בעקבות הריבית וכן בשל העימות בין רוסיה לאוקראינה. בשל האמור, גברו הירידות בשוקים הפיננסיים, בפרט על רקע עלית הריבית בעולם ובארה"ב וחשש לגילישה למיתון עולמי. בהמשך לאמור, נרשמה תשואה ריאלית שלילית בפוליטות ביטוח החיים המשתפות ברוחים ששווק עד שנת 2004. לפיכך, מנורה מבטחים ביטוח לא רשמה דמי ניהול משתנים מתחילת 2022, אלא דמי ניהול קבועים בלבד. בשנת 2023, נרשמה תשואה ריאלית חיובית אשר קיזזה באופן חלקית את התשואה הריאלית השלילית הנ"ל. בהתאם, אומדן דמי ניהול שלא יגיבו בשל התשואה הריאלית השלילית עד להגעת תשואה חיובית מצטברת, הסתכם נכון לתאריך הדוח בכ- 198 מיליון ש"ח, לפני מס. נכון למועד הסיום לפרסום הדוח אומדן דמי ניהול שלא יגיבו בשל התשואה הריאלית השלילית הסתכם לסך של כ- 126 מיליון ש"ח.

בנוסף, ועל רקע המלחמה באוקראינה הנמשכת גם ביוםים אלו, התאגדו חלק ממדינות המערב והטילו שורת סנקציות פיננסיות וכלכליות ממשמעות על רוסיה כמו גם מגבלות שונות על המסחר מול ישותה ברוסיה (לרובות על מוסדות פיננסיים ותאגידים שונים, פוליטיקאים, אנשי עסקים רוסיים וכן) הכוללות איסור סחר, השקה וקיים קשיים כלכליים וכן נזוק של חלק מהבנקים הרוסיים מערכות פיננסיות בינלאומיות. במקביל, השלטון ברוסיה הטיל מגבלות על הוצאות הון מרוסיה. לקבוצת מנורה מחייב השקעה עם שותפים בנכיסים ברוסיה בהיקף לא מהותי ביחס לכיסי הקבוצה, כשל רקי האמור קיימות מגבלות על יכולתימוש נכיסים אלה ומגבילות לגבי אפשרות משיכת כספים אל מחוץ לשטחי הפדרציה הרוסית. בנוסף, ועל רקע פיחות חד בשערו של הרובל חלה שחיקה ניכרת של ההשקעה במונחים דולרים ו שקלים.

2.7 חלוקת דיבידנד

בחודשים מרץ ואוגוסט 2023, ובהתאם למדייניות חלוקת הדיבידנד הכריזה החברה על חלוקת דיבידנד בהיקף כולל של כ- 100 מיליון ש"ח אשר חולק בחודש אפריל 2023 ושל 75 מיליון ש"ח אשר חולק בחודש ספטמבר 2023. לפרטים ראה דיווחים מיידיים של החברה מימים 29 במרץ 2023 (אסמכתא: 099861-034203) ו- 29 באוגוסט 2023 (אסמכתא: 01-034203).

2.8 דיבידנד לחברות בניות ומוחזקות

לפרטים בדבר דיבידנד לחברות בניות ומוחזקות, ראה סעיפים 1.6 – 1.1.5.

2.9 דירוג – חברות בניות

בחודש Mai 2023, פרסמה חברת מידרוג דוח מעקב של מנורה מבטחים ביטוח בע"מ, חברה בת של החברה, לפיו דירוג החברה הבת ודירוג כתבי ההתחייבות שהונפקו על ידה ועל ידי מנורה מבטחים ג'יסון הון, חברה נסדה של החברה, יוותרו על כנמ. בהתאם, דירוג החברה הבת הינו Aa1 באופק יציב, דירוג כתבי ההתחייבות בהון המשני והשלישוני הינו 2aa באופק יציב ודירוג כתבי

ההתchiaיות בהונן המשני המורכב הינו **Aa3** באופק יציב. לפרטים נוספים ראה דיווח מיידי מיום 29 במאי 2023 (אסמכתא 057270-01-05-2023).

בחודש אוגוסט 2023, פורסמה מידרוג דוח מעקב של החברה הבת, שומרה חברה לביטוח בע"מ ולפיו הותירה על כנו את דירוג החברה הבת – **A1** באופק יציב. לדוח הדירוג המלא ראה דיווח מיידי מיום 22 באוגוסט 2023 (אסמכתא: 078211-01-07-2023).

2.10 השקעה בקרן מנור

דירקטוריון החברה אישר השקעה באמצעות חברת בת, לצד גופים פיננסיים מוביילים נוספים, ממשקיע עוגן בקרן השקעות "מנור" (להלן: "קרן השקעות"), שהוקמה על ידי 3 שותפים בראשות אבי אורטל. היקף ההטהchiaיות להשקעה בקרן הינה בסך של כ- 150 מיליון ש"ח. הקרן מתוכננת לפעול לתקופה בלתי מוגבלת (*evergreen*) ותקופת השקעות שלה תתפרנס לכל אורך חייה. השקעות הקרן יכול ותהיינה במכשורים פיננסיים מסוימים שונים ובهم מניות הלואאות, ניירות ערך המירים ועוד. הקבוצה ממשקיע עוגן תהיה רשאית לפדות את השקעתה לאחר 7 שנים ממועד ההטהchiaיות להשקעה. השותף הכללי יהיה זכאי לדמי ניהול ודמי הצלחה מקובל. הקבוצה ייחד עם שאר ממשקיעי העוגן תהיה זכאית לחלק מדמי הצלחה, זכאות אשר תעמוד לה גם לאחר שתפודה (אם וככל שתפודה) את השקעתה נזcker לעיל. לפרטים נוספים ראה דיווח מיידי מיום 13 ביוני 2023 (אסמכתא: 064986-01-06-2023). צוין, כי נכוון לתאריך פרסום הדוח, השקעה הקבוצה סך של כ- 20 מיליון ש"ח מסכום ההטהchiaיות להשקעה.

2.11 הארמת תשקיף מדף של החברה וחברה נכדה

ביום 23 באוגוסט 2023, אישרה רשות ניירות ערך את הארמת תקופתו של תשקיף המדף של החברה אשר פורסם ביום 30 באוגוסט 2021, לפרטים ראה דיווח מיידי של החברה מיום 23 באוגוסט 2023 (אסמכתא: 079009-01-07-2023).

ביום 23 באוגוסט 2023, אישרה רשות ניירות ערך את הארמת תקופתו של תשקיף המדף של מנורה מבטחים ג'יס הון, אשר פורסם ביום 30 באוגוסט 2021, לפרטים ראה דיווח מיידי של חברת מנורה מבטחים ג'יס הון מיום 23 באוגוסט 2023 (אסמכתא: 078991-01-07-2023).

2.12 הנפקת סדרה ח'

בחודש ספטמבר 2023, הנפקה החברה הנכדה, מנורה מבטחים ג'יס הון בע"מ, 300 מיליון ש"ח ע.ג. אגרות חוב (סדרה ח') רשומות על שם בנות 1 ש"ח ע.ג. כ"א. דירוג אגרות החוב (סדרה ח') שנערך על ידי מידרוג הינו **Aa3**. תמורת הנפקה הועברה למנורה מבטחים ביטוח כהון רובד 2. לפרטים נוספים ראה דיווח מיידי של מנורה מבטחים ג'יס הון מיום 7 בספטמבר 2023 (אסמכתא: 2023-01-104514)

2.13 חידוש פוליסט O&D

בחודש ספטמבר 2023, אישר דירקטוריון החברה חידוש פוליסט ביטוח דירקטוריים ונושאי משרה לתקופה עד ליום 14 בדצמבר 2024, עבור הדירקטוריים ונושאי המשרה בחברה ובחברות בנות שלה, כפי שיכהנו, מעת לעת, לרבות עברו בעל השליטה, ה"ה ערן גרייל, לפוי העניין. לפרטים נוספים ראה דיווח מיידי מיום 11 בספטמבר 2023 (מס אסמכתא: 105450-01-2023 וכן דוח משלים מיום 26 בספטמבר 2023 (מס אסמכתא: 109752-01-10-2023).

2.14 חתימה על הסכם תפעול – מכבי

בחודש דצמבר 2023, נחתם הסכם עקרונות עם מכבי שירותי בריאות ("ההן "מכבי") לפעול הביטוח הסיעודי של חברי מכבי בתוקף החל מ-1 בינואר 2024 לתקופה של שנה, עם אפשרות להארכה בכפוף להתקיימות תנאים כמפורט בהסכם העקרונות. הסכם העקרונות יהווה בסיס להסכם מפורט שייחתום בין הצדדים בתקופה הקרובה ועיקריו הם – תפעול הביטוח הסיעודי של חברי מכבי ללא נשיאה בסיכון ביטוחני כנגד תמורתה של דמי ניהול והחזקת הוצאות; טיפול בתביעות סיועם בהתאם לתנאי הפליטה; ניהול השקעות "קרן המבוטחים", והכל בהתאם על ההסדר התקציבתי העדכני שפורסם במהלך דצמבר 2023 על ידי רשות שוק ההון בנושא ביטוח סייעודי קבוצתי לחבריו קופות חולמים; וכן הסדרים והסכנות בנושאים תפעוליים ושירותיים נוספים כפויים שיסוכמו בין הצדדים במסגרת ההסכם המפורט. ביום 26 בדצמבר 2023, התקבל היתר המומנה להפעלת תכנית הביטוח, בכר התקיימו התנאים המתלימים לכינוסת הסכם העקרונות לתוקף.

2.15 סיוע קבוצתי – לאומי שירותי בריאות

מנורה ביטוח הינה המבטחת בפוליסטה הסיוע הקבוצתי לחבריו קופת חולמים לאומי שירותי בריאות. על פי ההסכם עם לאומית תקופת הביטוח עתידה להסתיים ביום 31 במרץ 2024. ביום 26 במרץ 2024, חתמו הצדדים על תוספת להסכם כך שהחל מחודש אפריל 2024, יוסב ההסכם מול קופת חולמים לאומית להסכם תפעול תביעות ביטוח סיוע עבור חברי הקופה בתמורה לדמי ניהול כמפורט בתוספת להסכם.

2.16 הסכם להשקעה בקואליטי

בחודש ספטמבר 2022 נחתם הסכם שיתוף פעולה להעמדת הלוואות מסווג משכנתא הפוכה על ידי מנורה ביטוח ללווום שיאותרו על ידי קואליטי קרדיט אחזקות בע"מ ("קואליטי" ו- "ההסכם המקורי"). ביום 7 במרץ 2024, נחתם הסכם בין מנורה פיננסים וקואליטי לעניין תוספת להסכם שיתוף הפעולה במסגרתו הוסכם כי מנורה תמשח את אופציית ה- CALL שניתנה לה לרכוש מנויות בקואליטי בשיעור שלא עולה על 27.5% מהן המניות המונפק והנפרע של קואליטי כנגד תשלום סכום המתבסס על שווי חברה של כ- 70 מיליון ש"ח למועד החזקתו. השלמת העסקה כפופה לאישור רשות התחרות ורשות שוק ההון, ביטוח והחסכו.

2.17 הליכים משפטיים

لتיאור הליכים משפטיים ומנהליים וכן אודות התפתחויות בדבר חשיפה לתובענות יציגות ולאישור תובענות שהוגשו כנגד החברה /או החברות המאוחדות שלה, כיצוגיות ותביעות תלויות נוספת, ראה באור 40 בדוחות הכספיים.

2.18 סיכון סייבר

לפרטים בדבר סיכון סייבר, ראה סעיף 7.15 לדוח תיאור עסקיו התאגיד.

2.19 תיאור הסביבה העסקית

ראה פירוט לעניין זה בסעיף 7.1 לדוח תיאור עסקיו התאגיד.

3. דרישות הון לפוי משטר הסולבנצי (באלפי ש"ח)

3.1 יחס כושר פירעון וסף הון

א. יחס כושר פירעון

מנורה ביטוח	אלפי ש"ח	לא מבוקר**	לא מבוקר*	ליום 31 בדצמבר 2022	ליום 30 ביוני 2023	ליום 31 בדצמבר
לא התחשבות בהוראות לתקופת הפרישה ובהתאמת תרחיש מניות:						
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (SCR)				6,616,988	6,934,664	
הון נדרש לכושר פירעון (SCR)				4,578,909	4,606,968	
עדוף				2,038,079	2,327,696	
יחס כושר פירעון (%)				144.5%	150.5%	
השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון						
גיוסי הון				-	182,697	
הון עצמי לעניין כושר פירעון				6,616,988	7,117,360	
עדוף				2,038,079	2,510,392	
יחס כושר פירעון (%)				144.5%	154.5%	
יעד הדירקטוריון לתקופה (ב אחוזים)				113.6%	113.9%	
עדוף הון ביחס לעיד (באלפי ש"ח)				1,416,655	1,868,708	
עמידה באבוני דורך בהתחשב בהוראות לתקופת הפרישה ובהתאמת תרחיש מניות:						
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון				7,200,873	7,350,716	
הון נדרש לכושר פירעון				4,207,916	4,330,377	
עדוף				2,992,957	3,020,339	
יחס כושר פירעון (%)				171.1%	169.7%	
השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון						
גיוסי הון				-	300,000	
הון עצמי לעניין כושר פירעון				7,200,873	7,650,716	
				2,992,957	3,320,339	
יחס כושר פירעון (%)				171.1%	176.7%	

ב. סף הון (MCR)

סף הון (MCR)	הון נדרש לכושר פירעון (SCR)	אלפי ש"ח	לא מבוקר*	לא מבוקר**	ליום 30 ביוני 2023	ליום 31 בדצמבר 2022
1,267,822	1,443,295					
5,797,315	5,979,284					

(*) יחס כושר הפירעון ליום 30 ביוני 2023 נבדק על ידי רואי החשבון המבקרים של החברה, בהתאם לעקרונות התקן הבתוחן המהימנות בינלאומי ISA E3000 – התקשרות מסווג Assurance שאוון ביקורת או סקירה של מידע כספי היסטורי.

(**) יחס כושר הפירעון ליום 31 בדצמבר 2022 נבדק על ידי רואי החשבון המבקרים של החברה, בהתאם לתקן הבתוחן מהימנות בינלאומי ISA E3400 – בדיקה של מידע כספי עתידי. ראה ביאור 15 בדוחות הכספיים בניוים המאוחדים ודוח יחס כושר פירעון כלכלי שפורסם באתר החברה.

ג. יחס כושר פירעון

ליום 31 בדצמבר 2022	ליום 30 ביוני 2023	לא מבוקר* מבוקר**	אלפי ש"ח	שומרה ביטוח
ללא התחשבות בהוראות לתקופת הפרישה ובהתאמת תרחיש מנויות:				
629,276	664,794			הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
475,975	399,988			הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
153,300	264,806			עדף
132.2%	166.2%			יחס כושר פירעון (%)
108.8%	109.8%			יעד הדירקטוריון לתקופה (באחוזים)
111,551	225,493			עדף הון ביחס לעיד (אלפי ש"ח)
עמידה באבני דרך בהתחשב בהוראות לתקופת הפרישה ובהתאמת תרחיש מנויות: **				
629,276	664,794			הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
420,253	352,028			הון נדרש לכושר פירעון
209,023	312,766			עדף
149.7%	188.8%			יחס כושר פירעון (%)

ד. סף ההון (MCR)

ליום 31 בדצמבר 2022	ליום 30 ביוני 2023	לא מבוקר* מבוקר**	אלפי ש"ח	
165,648	117,034			סף הון (MCR)
629,276	664,794			הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

(*) יחס כושר הפירעון ליום 30 ביוני 2023 נבדק על ידי רואי החשבון המבקרים של החברה, בהתאם לעקרונות תקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISA3000 – השירותים מסווג ASSURANCE שאינו ביקורת או סקירה של מידע כספי היסטורי

(**) יחס כושר הפירעון ליום 31 בדצמבר 2022 נבדק על ידי רואי החשבון המבקרים של החברה, בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISA3400 – בדיקה של מידע כספי עתידי. ראה ביאור 15 בדוחות הכספיים בינויים המאוחדים ודוח יחס כושר פירעון כלכלי שפורסם באתר החברה.

דו"ח כושר פירעון הוכן על בסיס התנאים וההערכה המיטבית כפי שהיו ידועים לחברות למועד הדיווח ליום 30 ביוני 2023. לפיכך, בשלב זה, דו"ח כושר פירעון לא עודכן להשלכות מלחמת "חרבות ברזל" משום שאין יכולתן של החברות להעיר באופן מחייב את ההשפעה העתידית של המלחמה על יחס כושר הפירעון הכלכלי שלהם, בין היתר, לאור התנודתיות בשוקים והשפעתה על עיקום הריבית, חוסר הוודאות בדבר משך זמן הלחימה, עצמותה, השפעותיה של המלחמה על תחומי הפעולות של החברה וכן, ביחס לצעדים נוספים שיינ��ו על ידי הממשלה. מבלתי גלגול מהאמור, בשלב זה, ועל בסיס המידע הקיים במועד פרסום הדיווח לא צפואה הרעה מהותית ביחס כושר הפירעון כתוצאה מלחמת "חרבות ברזל".

בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הו"ן עצמי מזערி הנדרש מחברה מנהלת של קופות גמל או קרן פנסיה), תשע"ב-2012, והחותרים מכח התקנות האמורות, למנורה מבטחים פנסיה וגמל ולמנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ (להלן: "מנורה מבטחים מהנדסים"), נכון לתאריך הדוח, עודף הו"ן בסך של כ- 425 מיליון ש"ח וסך של כ- 1.3 מיליון ש"ח, בהתאם.

נכון למועד אישור הדוחות הכספיים, כל החברות בהן כובזה עומדות בדרישות ההו"ן שנקבעו להן, לפי העניין (ראה גם ביאור 15 לדוחות הכספיים).

3.2 משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח – מבוסס II Solvency

בחודשים פברואר ומרס 2018, החליטו דירקטוריוני מנורה מבטחים ביטוח ושומרה על קביעת "הו"ן יעד" לצורך חלוקת דיבידנד. הו"ן היעד הינו תוספת להו"ן הנדרש לכושר פירעון (SCR).

הו"ן היעד שנקבע על ידי החברות לצורך חלוקת דיבידנד יובנה בהדרגה (בתוספת גודול سنתי בשיעור של כ- 0.7% במנורה ביטוח וכ- 0.86% בשומרה עד תום שנת 2024 (תקופת התאמאה של הוראות הסולבנצי עבור שומרה), ממועד זה ואילך יעמוד הו"ן היעד על שיעור של 115% – 108% מיחס כושר הפירעון הנדרש, בהתאם).

בחודש אוקטובר 2020, עדכנה שומרה את הו"ן היעד לצורך חלוקת דיבידנד כך שיתעצם הדרגתית עד ל- 110% בתום תקופת התאמאה בשנת 2024 (חלף 108%), ובchodש נובמבר 2021 עדכנה שומרה פעם נוספת את הו"ן היעד לשיעור של 113% החלף 110% כך שיתעצם כל שנה ב- 2.1% עד לתום תקופת התאמאה, בשנת 2024.

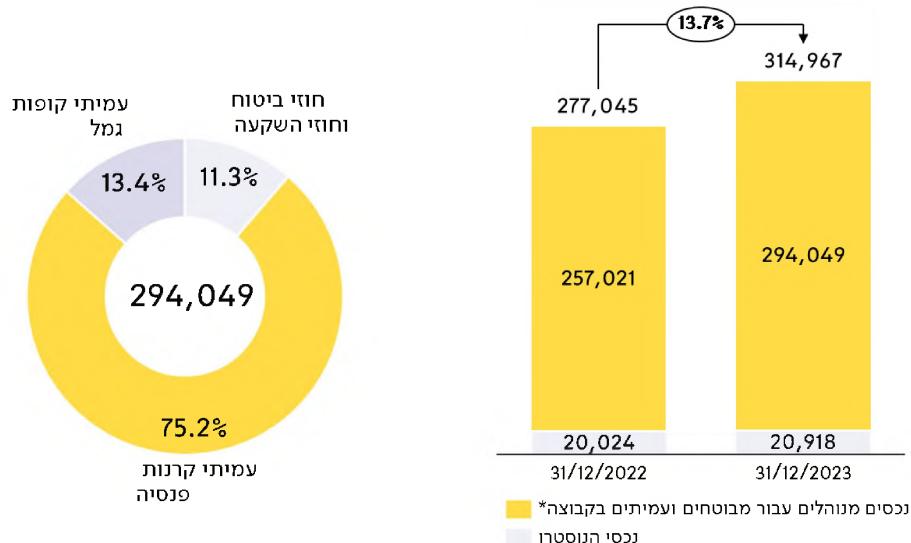
בחודש נובמבר 2023 עדכנה מנורה ביטוח את הו"ן היעד כך שמתום 2024 יעללה בהדרגה הו"ן היעד באופן לינארי מ- 115% כאמור לעיל עד 130% בשנת 2032.

נכון ליום 30 ביוני 2023 (בהתאם לעלייה הדרגתית כאמור לעיל) עומד הו"ן היעד על כ- 113.9% וכ- 109.8%, בהתאם. מובהר, כי אין ודאות כי חברות הביטוח המאוחדות תעמדונה ביחס כושר פירעון זה בכל נקודות זמן.

לפירוט נוספת ראה ביאור 15 לדוח הכספי.

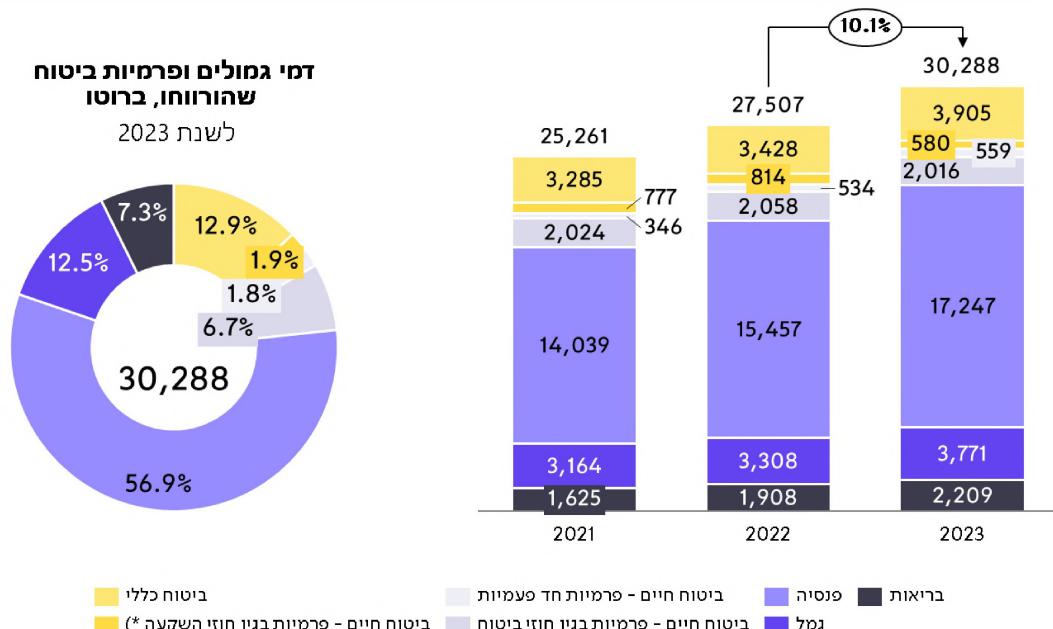
4. נכסים מנוהלים ופרמיות שהורווחו

4.1 נכסים מנוהלים (במיליוני ש"ח)

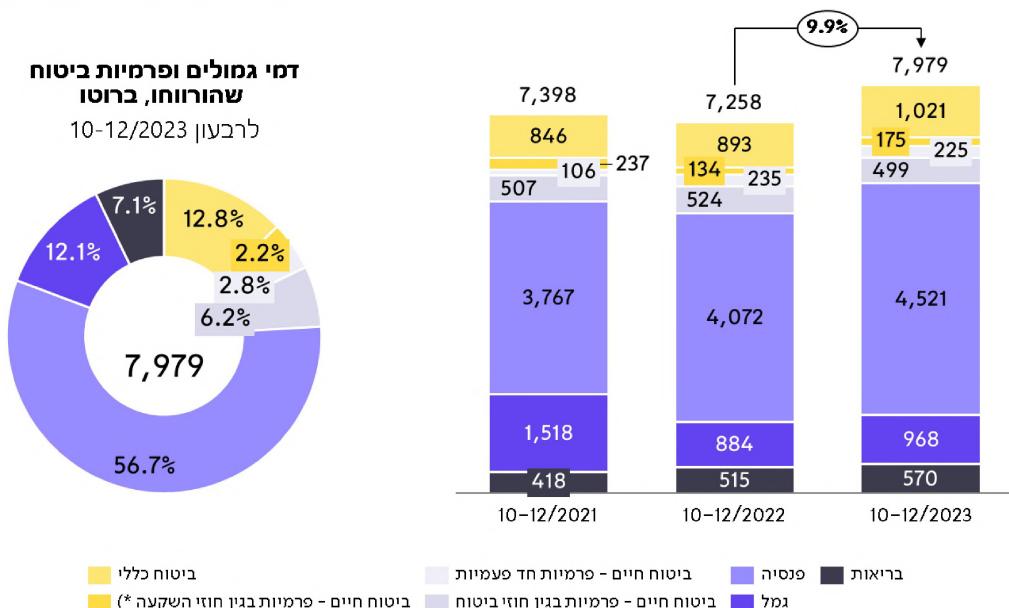

⁴⁾ הדוחות הכספיים המאוחדים אינם כוללים את הנכסים המנוהלים בקרנות הפנסיה וקופות הגמל (למעט מסלולי קופות ומיל מבטיחות תושואה).

4.2 דמי גמלים ופרמיות ביטוח שהוrozen, ברוטו בתקופת הדוח (במיליאני ש"ח)

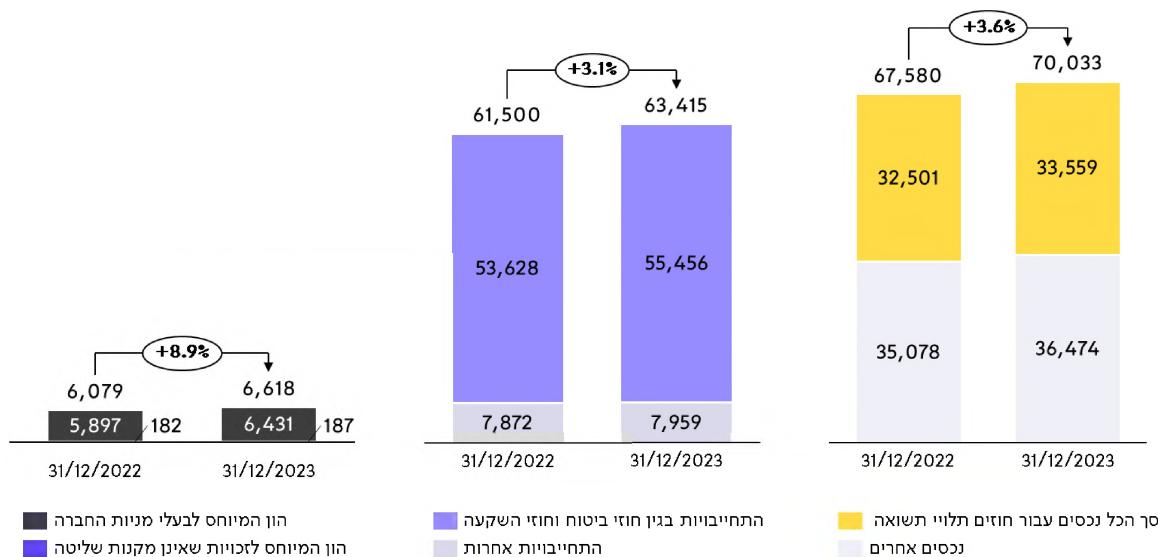

4.3 דמי גמלים פרמיות ביטוח שהרוווחו, ברוטו ברבעון (במיליאני ש"ח)

*) תקבולות בגין חוות השקעה נזקפים ישירות להתחייבויות הביטוחיות ואינם נרשימים כפרמיות בדוחות הכספיים.

4.4 נתוניים עיקריים מתוך המאזינים המאוחדים

חלק מההתחייבויות בגין חוות ביטוח תלוי תשואה מוצגת בסעיפים התחייבויות אחרות והתחייבויות פיננסיות.

הגידול בתקופת הדוח בנכסים (בהיקף של כ- 2.5 מיליארד ש"ח) ובהתחריביות (בהיקף של כ- 1.9 מיליארד ש"ח), נבע בעיקר מתשואה חיובית על הנכסים וגידול בעסק. בהתאם, חל גידול בהון העצמי המיחס לבני המניות בסך של כ- 534 מיליון ש"ח.

4.5. **שינויים בהון העצמי**

ההון העצמי המיחס לבני המניות של החברה, נכון ליום 31 בדצמבר 2023, הסתכם בכ- 6,431 מיליון ש"ח לעומת סך של כ- 5,897 מיליון ש"ח, נכון ליום 31 בדצמבר 2022. הגידול בהון נבע בעיקר מרוחכ כל המיחס לבני המניות בשנת הדוח בסך של כ- 507 מיליון ש"ח ומנגד מדיבידנדים בסך של כ- 175 מיליון ש"ח.

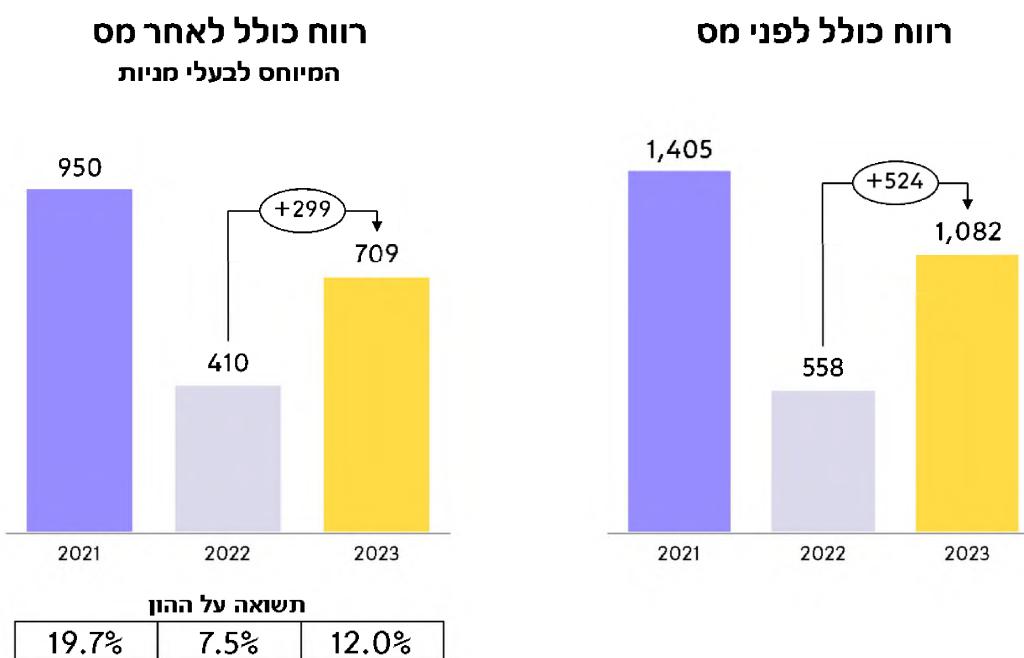
5. **توزאות הפעילות**

בתקופת הדוח וברבעון הרביעי חל שיפור הכנסות מההשקעות ביחס לתקופות מקבילות אשתקד, כאשר בשנת 2023 וברבעון הרביעי נרשמה תשואת נוסטרו ריאליות חיובית. במקביל, עוקם הריבית שעלה בצורה משמעותית בשנה קודמת, עלתה התקופת הדוח בצורה מתונה אף נרשמה ירידה בטוחה הקצר.

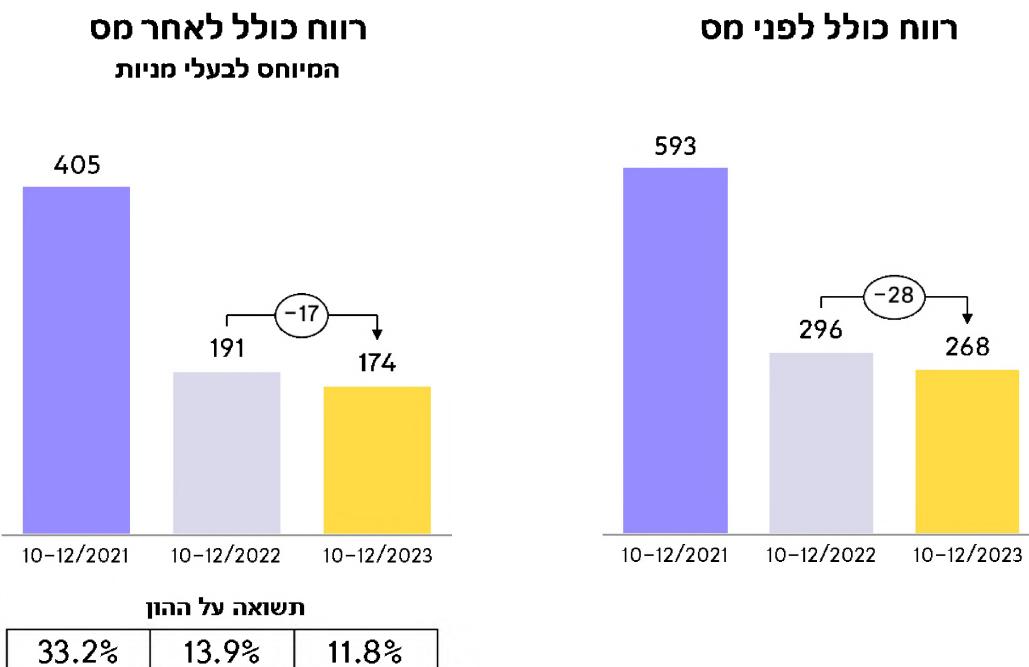
החברה רשמה שיפור ממשמעותי ברוחניות החיתומית בביטוח כללי, הנובע בעיקרו מענפי רכב רכוש וחניות אחרים, והמשך גידול בפעולות הפנסיה והגמל לצד קיטון ברוחניות החיתומית בענפי חיים ובריאות. הקיטון ברוחניות החיתומית בביטוח חיים נובע בעיקרו ממוצריו החסכו, וכן בחלוקת על ידי שיפור בתוצאות הפרט והקיטון בביטוח בריאות נובע בעיקרו מקופה הטבבים בתחום ההוצאות רפואיות והסיעוד. בנוסף הושפעו תוצאות התקופה והרביעון הרביעי מהשפעות מיוחדות (כהגדרתן בסעיף 5.2 להלן), לפירות ראה סעיפים 5.2.2 – 5.2.4 להלן.

5.1. **נתונים מדוחות רווח והפסד המאוחדים**

5.1.1. **רווח כולל לפני מס ורווח כולל לאחר מס בתקופת הדוח (מיליון ש"ח)**

5.1.2 רוח כולל לפני מס ורווח כולל לאחר מס ברבעון (מיילוני ש"ח)

5.2 רוח (הפסד) כולל מתחומי פעילות בתקופת הדוח

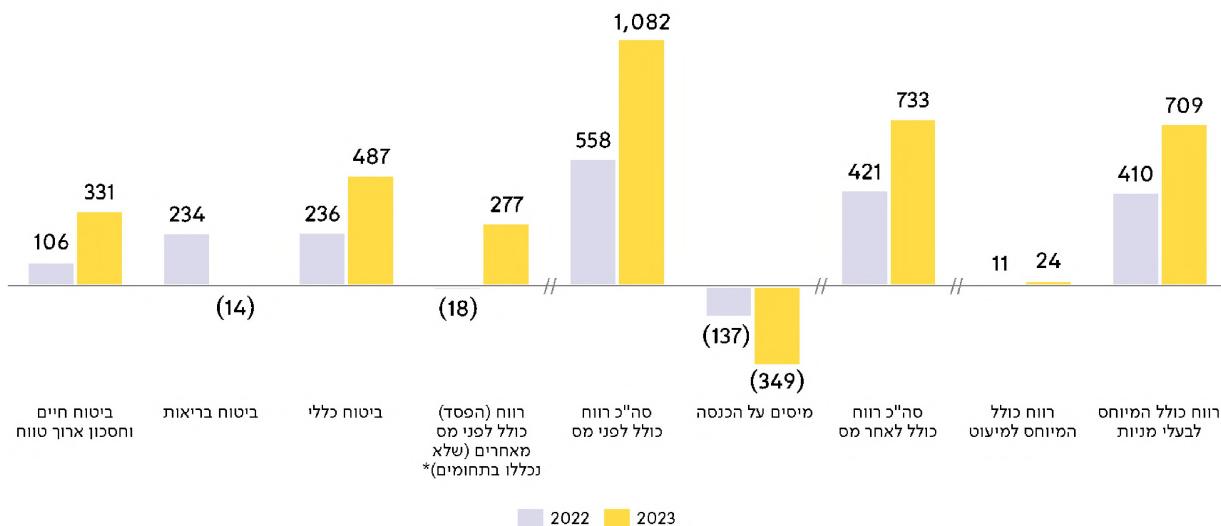
הקבוצה בוחנת את תוצאות עסקיה הביטוח תוך הפרדה בין תוצאות הפעילות החיצונית לבין תוצאות הפעולות הפיננסית. במדידת תוצאות הפעילות החיצונית' החברה זוקפת תשואה נורמטיבית בשיעור של 3% רויאל² (במונחים שנתיים) בגין מרכיב ההתחייבויות שאין מגובה באג"ח חז' וכן לצורך חישוב דמי ניהול משתנים (להלן: "רווח חיטומי"³). הPUR בין התשואה בפועל שהושגה לבין התשואה הנורמטטיבית הנ"ל מוצג כרווח פיננסי (להלן: "הכנסות מההשקעות"). בנוסף, מפורטות השפעות בגין שינויים בעקבם הריבית חסרת הסיכון המותאם לאופין הבלתי נזיל של ההתחייבויות הביטוחיות ושינוי בשווי ההוגן של הנכסים הבלטי סחררים בויחס לעולות המופחתת בספרים אשר עומדים כנגד התחייבויות בריאות ואלמנטרי (להלן: "שינוי בעקבות הריבית"), השפעות מיוחדות הכוללות עדכוני מודל והנחות אקטואරיות וכן השפעות חד פעמיות הנובעות מרגולציה ואירועים מהותיים אחרים במהלך העשקיים הריגול לפי שיקול דעת הנהלה (להלן ביחיד: "השפעות מיוחדות").

¹ לרבות לעניין פעילות עסקית שוטפת של פנסיה וגמל.

² למעט התחייבות בגין עדות פרטיה שטרם הורווחה בגין נזקפת תשואה בשיעור של 3% נומינלי.

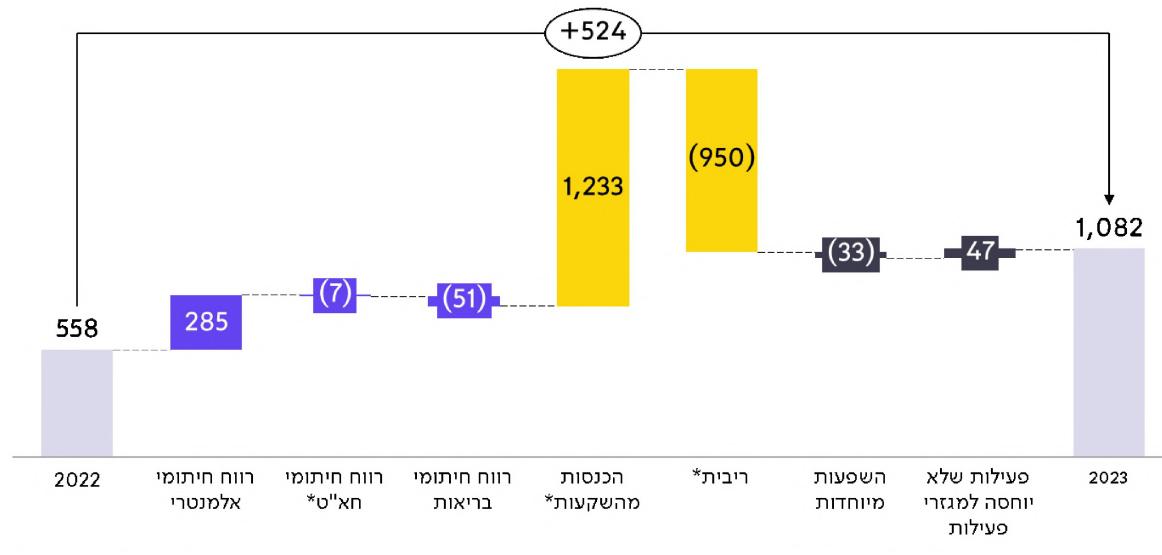
³ ללא התאמת הוצאות בגין שינוי תשואה וריבית.

5.2.1 רווח (הפסד) כולל מתחומי פעילות בתקופת הדוח (מיליון ש"ח)

*) כולל בעיקר תוצאות פעילות שאיננה מוגדרת כתחום פעילות והכנסות מההשקעות שאין משוויכות לתחום פעילות מוגדר בתקציב הוצאות מימון.

5.2.2 השינויים בתוצאות הפעילות בתקופת הדוח (מיליון ש"ח)

הפנייה	(א)	(ב)	(ג)	(ד)	(ה)	(ו)	(ז)
2023	517	441	46	145	114	(138)	(43)
2022	232	448	97	(1,088)	1,064	(105)	(90)

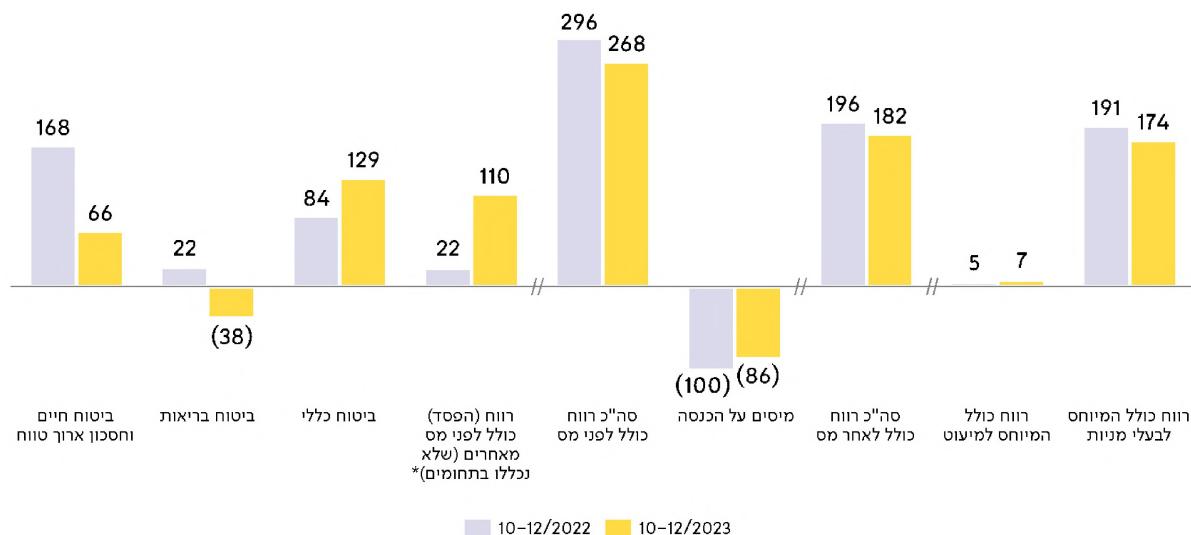
*) בנתוני התקופה המקבילה אשתקף נכללו שינויים לא מהותיים על מנת לשקף בצורה טובה יותר את השפעת הריבית, הכנסות מההשקעות וכן השפעות מיוחדות שנרשמו בעבר בסעיף רווח חיטויי.

השפעות פיננסיות והשפעות מיוחדות אחרות על התוצאות בתקופת הדוח:

- א. **روح חיתומי אלמנטרי:** העלייה ברווח חיתומי בתקופת הדוח בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד נובעת בעיקרה משיפור משמעותית בתוצאות ענף רכוש ומשיפור בענפי חברות אחרות לצד קיטון ברווח החיתומי בענפי רכוש אחרים ורכיב חובה. לפרטים נוספים ראה סעיף 5.6.3 להלן.
- ב. **روح חיתומי חא"ט:** הקיטון ברווח החיתומי בתקופת הדוח נובע בעיקר מירידה ברווחיות מוצריו החסכון בפיתוח חיים, לצד גידול ברווחיות החיתומיות בפוליסות הפרט וכן גידול ברווח בפעולות הפנסיה. לפרטים נוספים ראה סעיפים 5.5.1 – 5.5.4.1, 5.3.7 ו- 5.4.1 להלן.
- ג. **روح חיתומי בריאות:** הקיטון ברווח החיתומי בתקופת הדוח נובע בעיקר מהפסדים מפעילות הקולקטיבים בתחום הסיעוד והוצאות רפואיות וקיטון ברווח החיתומי בענף סייעוד פרט, אשר קוזזו בחלוקת על ידי גידול בעסק ושיפור ברווח בחלוקת מענפי הפרט. לפרטים נוספים ראה סעיף 5.7.1 להלן.
- ד. **הכנסות/הפסדים מההשקעות (כהגדרתם בסעיף 5.2 לעיל):** התשואה הריאלית בתקופת הדוח הייתה חיובית וגובהה מהתשואה הנורמטטיבית כאמור בסעיף 5.2 לעיל, בעוד שהתקופה המקבילה אשתקד התאפיינה בירידות בשוק ההון ותשואה ריאלית נמוכה מהתשואה הנורמטטיבית. הכנסות מההשקעות בתקופת הדוח הסתכמו לסך של כ- 145 מיליון ש"ח לעומת הפסדים מההשקעות בסך של כ- 880,1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.
- ה. **השפעת הריבית:** השפעת הריבית בתקופת הדוח הובילה לקיטון בהתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 114 מיליון ש"ח. השפעת הריבית אשתקד הקטינה את ההתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 1,062 מיליון ש"ח.
- ו. עדכון הנחות אקטואריות והשפעות מיוחדות אחרות: בתקופת הדוח עודכנו הנחות ההתחלואה, ביטולים והנחות אחרות במגזר בריאות וחיסים. כתוצאה לכך הגדילה החברה את ההתחייבויות הביטוחיות בביטוח בריאות בסך של כ- 89 מיליון ש"ח (מתוכם סך של כ- 77 מיליון ש"ח בענף סייעוד פרט) ובבטיח חיים בסך של כ- 7 מיליון ש"ח. בתקופה מקבילה אשתקד עדכון הנחות דמוגרפיות בהתאם לחוזר "תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדינת ההתחייבויות – עדכון מעריך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ולקרנות הפנסיה" וכן בוצע עדכון להנחות ההתחלואה, ביטולים וההוצאות. כתוצאה לכך הגדילה החברה בתקופה מקבילה אשתקד את ההתחייבויות הביטוחיות בביטוח בריאות בסך של כ- 76 מיליון ש"ח ובבטיח חיים בסך של כ- 98 מיליון ש"ח. בנוסף נרשמה בתקופה המקבילה אשתקד הפרשה מיוחדת בגין תובענות יציגות בסך של כ- 64 מיליון ש"ח.
- ז. **שיעור מודל אקטוארי בענף ערביות חוק מכר:** בתקופה המקבילה אשתקד שיפורה החברה את המודל האקטוארי בענף ערביות חוק מכר. כתוצאה לכך הקטינה החברה את ההתחייבויות הביטוחיות בביטוח כללי בסך של כ- 25 מיליון ש"ח.
- ח. **השפעת מלחתת חברות ברזל:** למלחמה השפעה על תוצאות מגזר ביטוח חיים בהיקף של כ- 42 מיליון ש"ח בגין פוליסות ריסק (מוות). לפרטים נוספים ראה סעיף 2.1 לעיל.

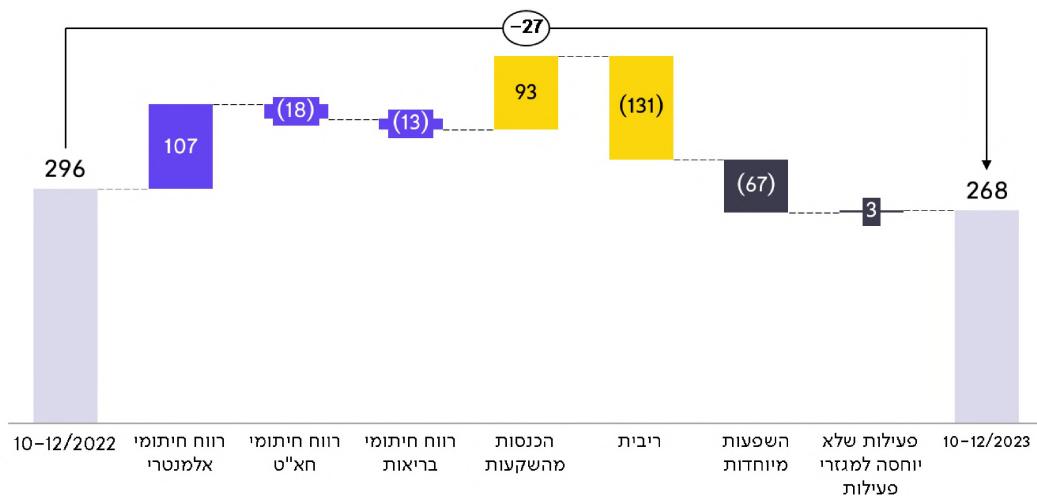
ט. השקעה בא.א.ר.אן ומימון בקליק: בתקופת מקבילה אשתקף הושלמו עסקאות א.א.ר.אן ומימון בקליק, בגין נרשם רוח חד פעמי בסך של כ- 88 מיליון ש"ח – 19 מיליון ש"ח, בהתאם.

5.2.3 רוח (הפסד) כולל מתחומי פעילות רביעון (מיליון ש"ח)

*) כולל בעיקר תוצאות פעילות שאינה מוגדרת בתחום פעילות והכנסות מההשקעות שאין משוויכות לתוךם פעילות מוגדר בניכוי הוצאות מימון.

5.2.4 השינויים בתוצאות הפעילות רביעון (מיליון ש"ח)

10-12/2023	183	122	10	103	(5)	(124)	(21)
10-12/2022	76	140	23	10	126	(57)	(23)

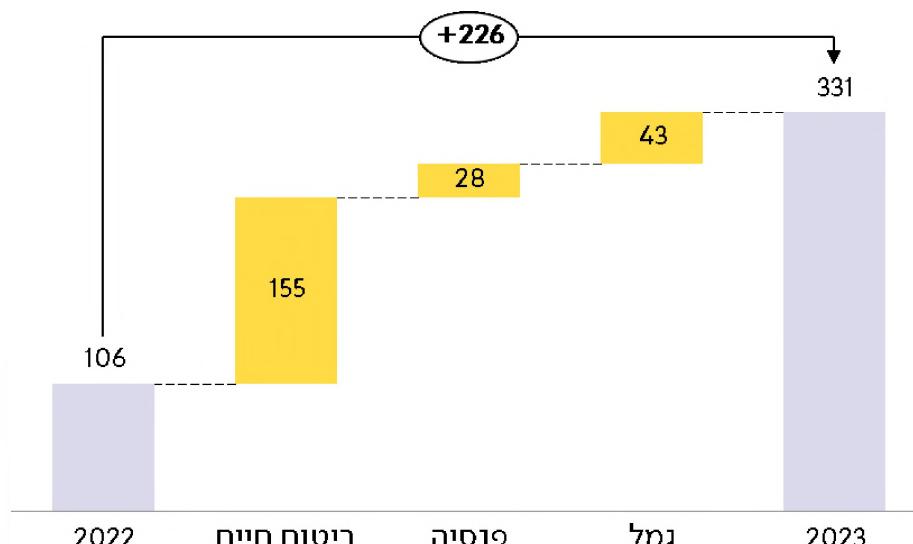
השפעות פיננסיות והשפעות מיוחדות אחרות על התוצאות ברבעון:

- א. **רוח חיתומי אלמנטרי:** העלייה ברווח חיתומי ברבעון הרביעי בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד נובעת בעיקרה משיפור משמעותי ברווח החיתומי ענף רכב רכוש לצד קיטון ברווח החיתומי בענף רכב חובה. לפרטים נוספים ראה סעיף 5.6.7 להלן.
- ב. **רוח חיתומי חא"ט:** הקיטון ברווח החיתומי ברבעון הרביעי ביחס לתקופה מקבילה אשתקד נובע בעיקרה מירידה ברווחיות מוצריו החסכוں בביטוח חיים ומירידה ברווחיות החיתומית במוצריו הפרט, לצד גידול ברווח מפעילות הפנסיה. לפרטים נוספים ראה סעיפים 0, 1-5.5.2 ו-5.5.4.2 להלן.
- ג. **רוח חיתומי בריאות:** הקיטון ברווח החיתומי ברבעון הרביעי נובע בעיקר מהפסדים מפעילות הקולקטיביים בתחום הסיעוד והוצאות רפואיות, אשר קוזזו בחלקם על ידי גידול בעסק ושיפור ברווח חלק מענפי הפרט. לפרטים נוספים ראה סעיף 5.7.1 להלן.
- ד. **הכנסות/הפסדים מההשקעות (כהגדתם בסעיף 5.2 לעיל):** התשואה הריאלית ברבעון הרביעי וברבעון המקביל אשתקד היתה חיובית וגבוהה מהתשואה הנורמטיבית כאמור בסעיף 5.2 לעיל. ההכנסות מההשקעות ברבעון הרביעי הסתכמו לסך של כ- 103 מיליון ש"ח לעומת הכנסות מההשקעות בסך של כ- 10 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.
- ה. **השפעת הריבית:** השפעת הריבית ברבעון הרביעי הובילה לקיטון בהתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 1 מיליון ש"ח. השפעת הריבית אשתקד הקטינה את ההתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 126 מיליון ש"ח.
- ו. **עדכון הנחות אקטואריות והשפעות מיוחדות אחרות:** ברבעון הרביעי עודכנו הנחות ההתחלואה, ביטולים והנחות אחרות בגורם בריאות וחיסים. כתוצאה לכך הגדילה החברה את ההתחייבויות הביטוחיות בביטוח בריאות בסך של כ- 75 מיליון ש"ח (מתוכם סך של כ- 77 מיליון ש"ח בענף סיעוד פרט) ובביטוח חיים בסך של כ- 7 מיליון ש"ח. ברבעון המקביל אשתקד עודכנו הנחות דמוגרפיות בהנחות ההתחלואה, ביטולים וההוצאות. כתוצאה לכך הקטינה החברה בתקופה המקבילה אשתקד את ההתחייבויות הביטוחיות בביטוח חיים בסך של כ- 39 מיליון ש"ח וכן הגדילה את ההתחייבויות הביטוחיות בביטוח בריאות בסך של כ- 48 מיליון ש"ח. בנוסף, נרשם ברבעון המקביל אשתקד הפרשה מוגדרת בגין תובענות יציגות בסך של כ- 48 מיליון ש"ח.
- ז. **השפעת מלחמת חרבות ברzel:** למלחמה הייתה השפעה על תוצאות מגזר ביטוח חיים בהיקף של כ- 42 מיליון ש"ח בגין פוליסות רиск (ሞות). לפרטים נוספים ראה סעיף 2.1 לעיל.

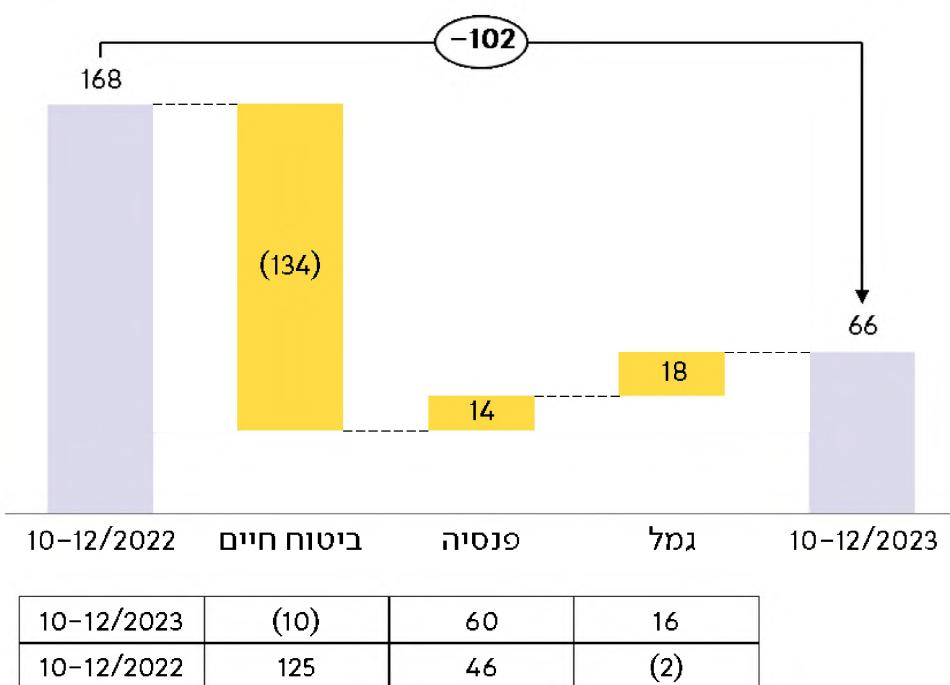
5.3 מידע כספי לפי תחומי פעילות

5.3.1 תחום ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (במילוני ש"ח)

5.3.2 עיקרי תוצאות תחום ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח בתקופת הדוח

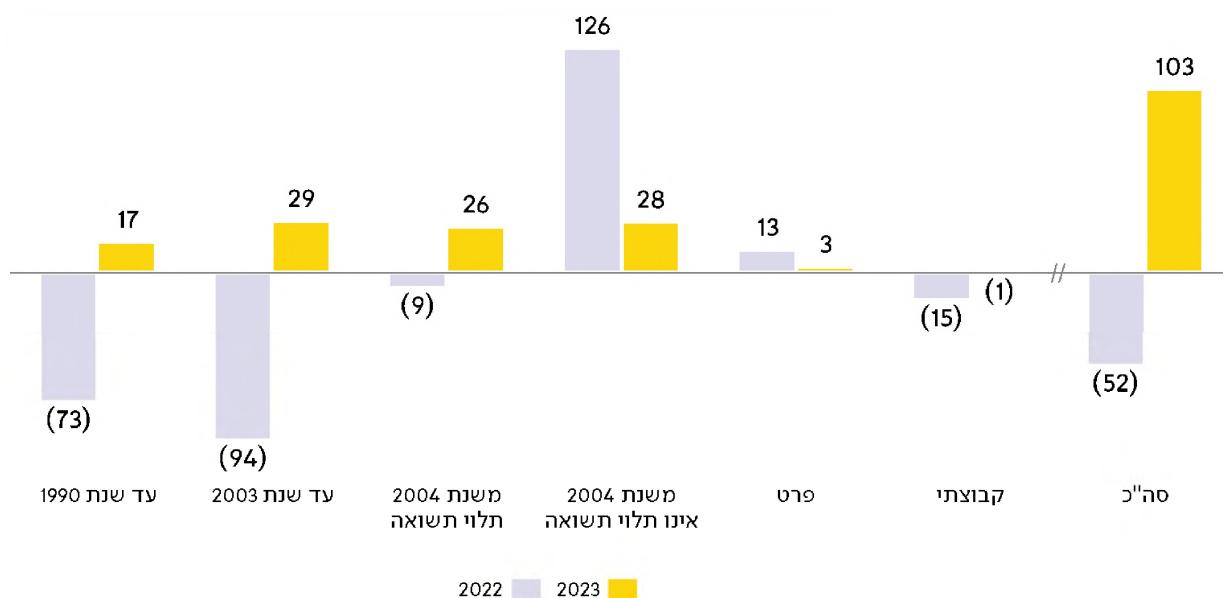
5.3.3 עיקרי תוצאות תחום ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח ברבעון (במילוני ש"ח)

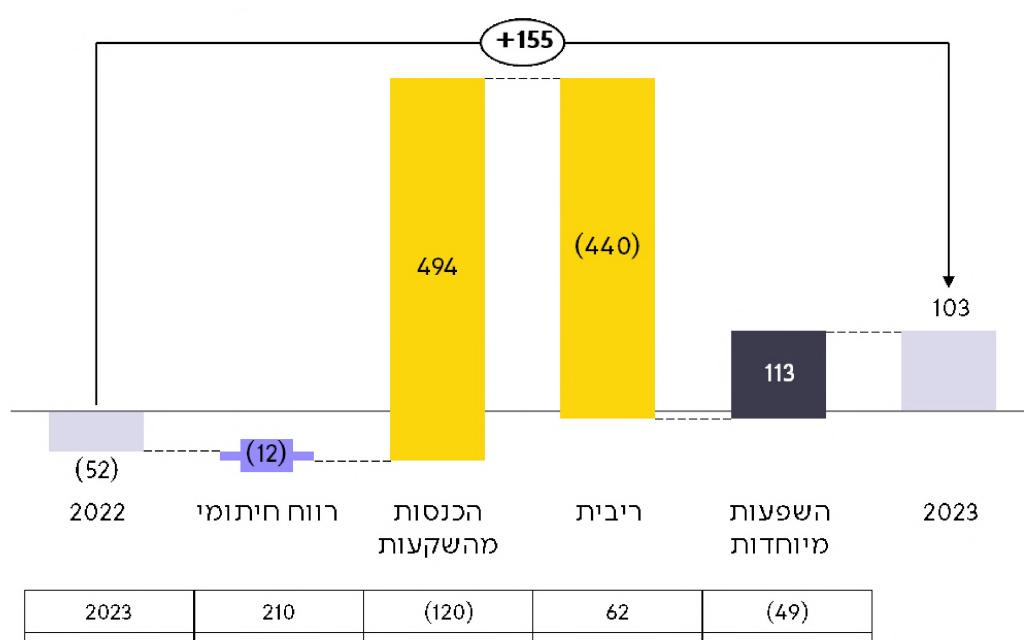
5.3.4 תוצאות פעילות ענף ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (לפני מס)

הרווחיות של תחום חסכון ארוך טווח מושפעת מהשינויים בשוק ההון אשר משפיעים על הפלילוסות מבטיחות התשואה (המגבוט בערךן על ידי אגרות חוב ממועדות) וכן על דמי הניהול המשתנים בגין פוליסות תלויות תשואה שהופקו בין השנים 2003-1991. כמו כן, לאחר והתחום מאופיין בעמודות ביטוח גבוהות, לשינויו אומדן של הנחות והערכתות אקטואריות וכן לשינויו ריבית ורוחח/ഫסדי השקעות, השפעה ניכרת על התוצאות של התחום.

5.3.5 רווח (פסד) כולל בביטוח חיים בתקופת הדוח (לפני מס) (במיליאוני ש"ח)

5.3.6 השינויים בתוצאות ביטוח חיים בתקופת הדוח (במיליאוני ש"ח)

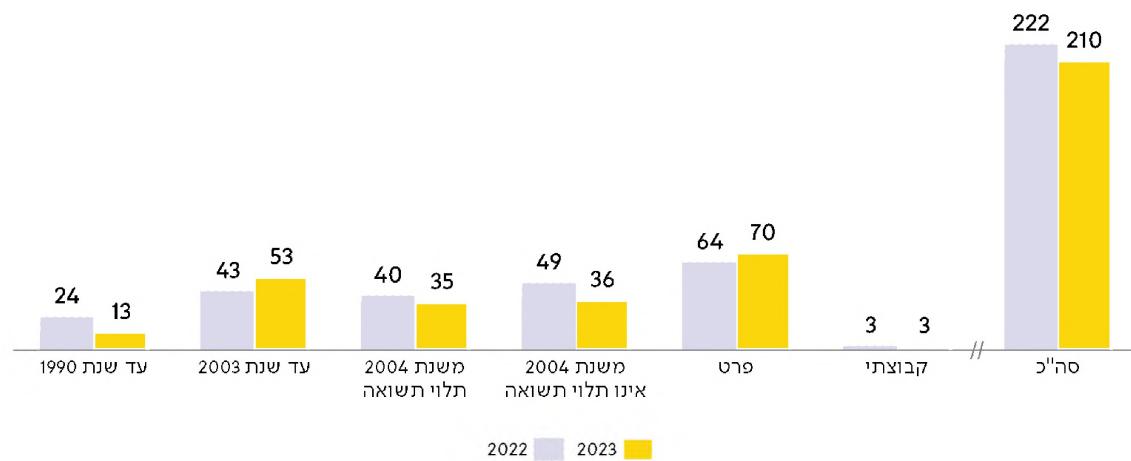
הגידול ברוח הכלול מפעילות בייטוח חיים וחסכון ארוך טווח בתחום הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד נובע בעיקר מירידה בהפסדים מהשקלות (לאחר זכייה של תשואה נורמטיבית לרוח החיתומי כאמור בסעיף 5.2 לעיל) לעומת התקופה המקבילה אשתקד, אשר התבטאה בהפסדי השקעות בסך של כ- 120 מיליון ש"ח בתחום הדוח לעומת הפסדי השקעות בסך של כ- 614 מיליון ש"ח בתחום הדוח אשתקד.

מנגד, השפעת הריבית בתחום הדוח הובילה לקיטון בהתחייבות הביטוחיות בסך של כ- 62 מיליון ש"ח לעומת קיטון של כ- 502 מיליון ש"ח בתחום הדוח אשתקד.

כמו כן, בתחום הדוח על רקע אירועי המלחמה חלה השפעה שלילית בשירות בסך של כ- 42 מיליון ש"ח על תוצאותיה של החברה. בנוסף, הגידלה החברה את ההתחייבות הביטוחיות בשל השפעות מיוחדות (עדכוני הנחות אקטואריות) בסך של כ- 7 מיליון ש"ח, לעומת גידול בתחום הדוח אשתקד בשל השפעות מיוחדות (עדכוני הנחות אקטואריות ועדכוני הפרשות בגין תובענות יציגות) בסך של כ- 162 מיליון ש"ח.

בנוסף, בתחום הדוח קיתן הרווח החיתומי בסך של כ- 12 מיליון ש"ח ביחס לתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון ברוח החיתומי נובע בעיקר מkitון בדמי ניהול מצביבה ומגידול בתביעות במוצר ריסק (מוות) שהתמתן כתוצאה מגידול בפעולות במוצר ריסק (מוות).

5.3.7 תוכאות הרווח החיתומי בענפים השונים בביטוח חיים בתחום הדוח (לפני מס) (במיליאוני ש"ח)

פוליסות עד 1990 – הירידה ברוח החיתומי בתחום הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד נובעת מהתפתחות שלילית בתביעות המוות במסגרת הקצבה ומגידול בתביעות לאובדן כושר עבודה.

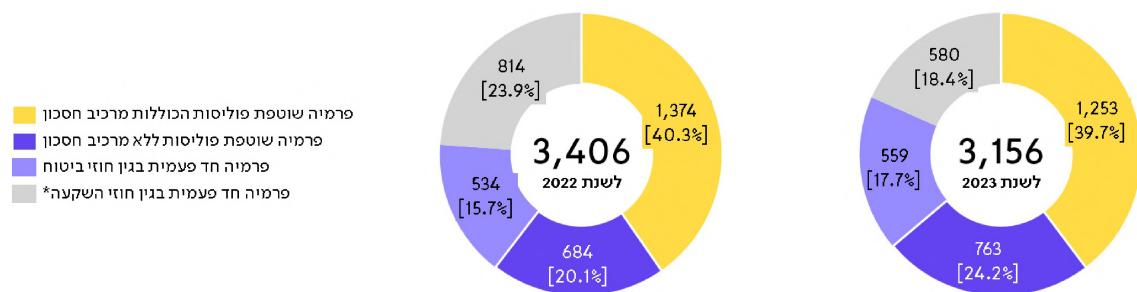
פוליסות משתתפות ברוחים עד שנת 2003 – העלייה ברוח החיתומי בתחום הדוח נובעת בעיקר מkiton בדמי ניהול לצד קיטון בדמי ניהול מצביבה.

פוליסות משנת 2004 תלוי תשואה – הקיטון ברוח החיתומי בתחום הדוח ביחס לתקופה המקבילה אשתקד נובע בעיקר מעלייה בהוצאות התחזקה ומגידול בתביעות לאובדן כושר עבודה ומkiton בדמי ניהול מצביבה, ומגידול קיטון בהוצאות שיקוק והוצאות רכישה נדחות והתפתחות חיובית בתביעות המוות במסגרת הקצבה.

פוליסות משנת 2004 שאינו תלוי תשואה – הקיטון ברווח החיטומי בתקופת הדוח ביחס לתקופה המקבילה אשתקד נובע בעיקר מהתפתחות שלילית בתביעות המוות במסגרת העתודה לקצבה.

פוליסות פרט ללא רכיב חסכוון – הגידול ברווח החיטומי בתקופת הדוח ביחס לתקופה המקבילה אשתקד נובע בעיקר משיפור בתביעות במוצרי אובדן כשר עבודה ונכויות, ומנגד מגידול בתביעות במוצר ריסק המוות.

5.3.8 פרמיות ביטוח, ברוטו ופדיונות בתקופת הדוח (ב מיליון ש"ח)

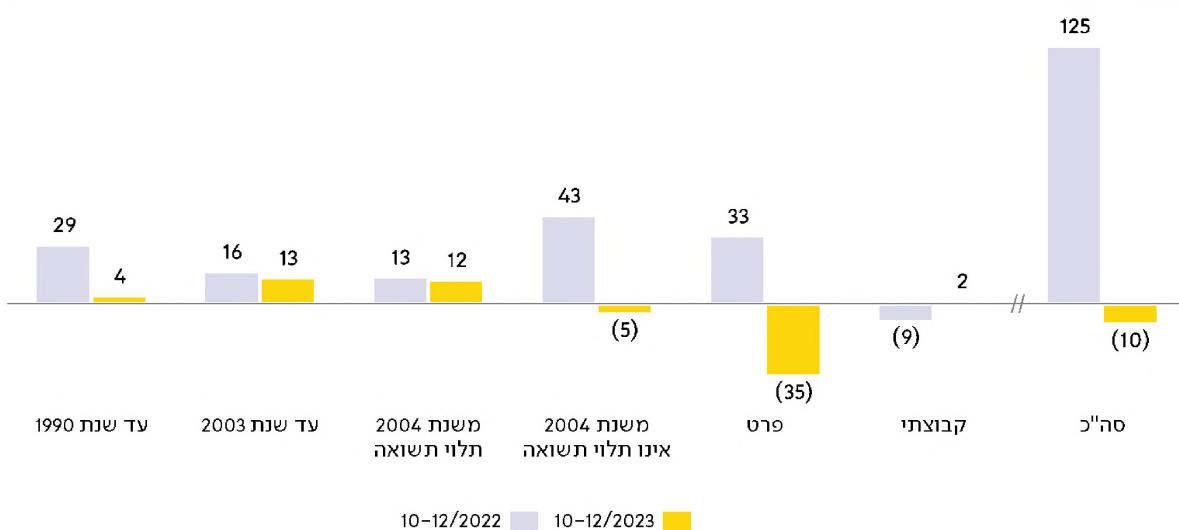

*) פרמיות בגין חזוי השקעה נזקפות ושירות להתחייבויות הביטוחיות ואוון נרשומות פרמיות בדוחות הכספיים.

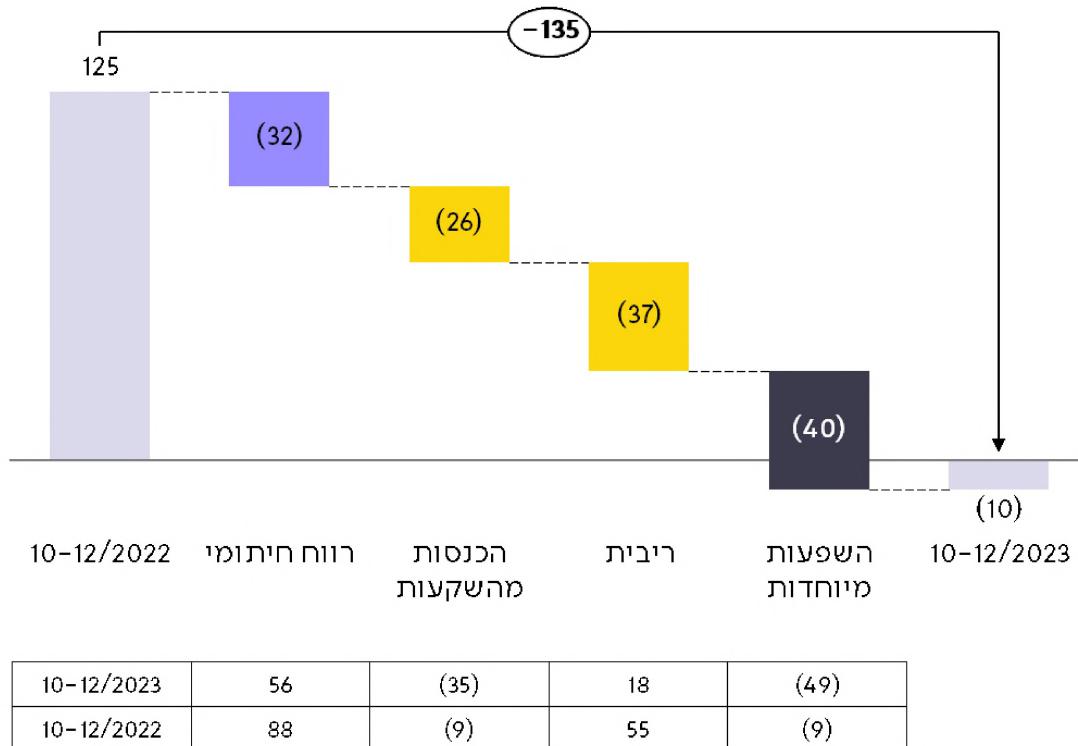
הפוליסות שנפדו בתקופת הדוח הסתכמו בסך של כ- 1,892 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ- 1,733 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. שיעור הפדיונות מהעתודה הממוצעת בתקופת הדוח הינו כ- 5.89% לעומת שיעור של כ- 5.23%, בתקופה המקבילה אשתקד.

פדיונות בגין פוליסות שהפרמיות בגין נזקפו ושירות להתחייבויות בגין חזוי ביטוח (לא כולל סיון ביטוחי מסוומי) הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 967 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ- 806 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

רווח (הפסד) כולל בביטוח חיים ברבעון (לפני מס) (ב מיליון ש"ח)

5.3.10 השינויים בתוצאות ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח ברבעון (ב מיליון ש"ח)

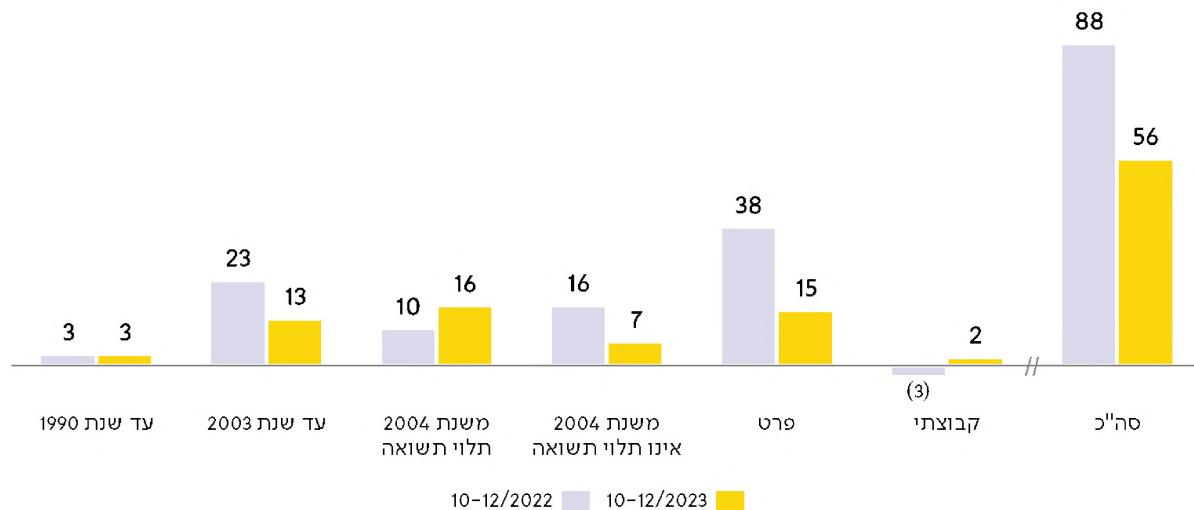

הKITON ברוח הכלול מפעילות ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח ברבעון הרביעי לעומת הרבעון המקביל אשתקד נובע מהשפעות מיוחדות כתוצאה מהמחלמה בסך של כ- 42 מיליון ש"ח וכתוצאה מגידול בהתחייבויות בשל עדכוני הנחות אקטואריות בסך של כ- 7 מיליון ש"ח, לעומת גידול בהתחייבויות הביטוחיות בתקופה המקבילה אשתקד בשל השעות מיוחדות (עדכוני הנחות אקטואריות ועדכוני הפרשות בגין תובענות ויצוגיות) בסך של כ- 9 מיליון ש"ח.

בנוסף, השפעת הריבית ברבעון הרביעי הובילה לקיטון בהתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 18 מיליון ש"ח לעומת קיטון של כ- 55 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. כמו כן, חלה עלייה בהפסדים השקעות (לאחר זקיפה של תשואה נורמטטיבית לרוחם החיטומי כאמור בסעיף 5.2 לעיל) לעומת אשתקד אשר הביאה להפסדי השקעות בסך של כ- 35 מיליון ש"ח ברבעון הרביעי לעומת הפסקי השקעות בסך של כ- 9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

כמו כן, ברבעון הרביעי חל קיטון ברוח החיטומי בסך של כ- 32 מיליון ש"ח בגין לתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון ברוח החיטומי נובע בעיקר מגידול בתביעות במצרי ריסק (ሞות) שהתמתן כתוצאה מגידול בפעולות ומירידה בתביעות לאובדן כושר עבודה.

5.3.11 תוצאות הרווח החיטומי בענפים השונים בביטוח חיים ברבעון (לפני מס) (במיליאני ש"ח)

פוליסות עד 1990 – לא חל שינוימשמעותי ברווח החיטומי בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקך.

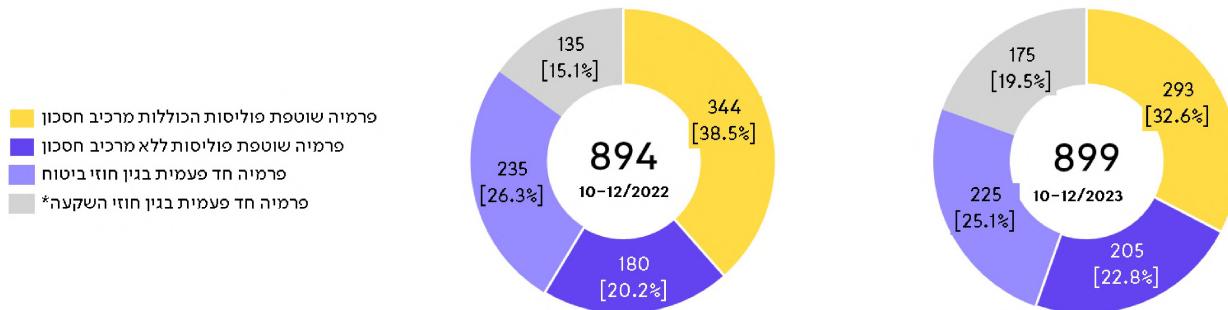
פוליסות משתתפות ברוחים עד שנת 2003 – הקיטון ברווח החיטומי ברבעון הרביעי לעומת הרבעון המקביל אשתקך נובע מגדיל בתביעות במוצרי אובדן כושר עבודה ו נכויות.

פוליסות משנת 2004 תלוי תשואה – הגידול ברווח החיטומי ברבעון הרביעי לעומת הרבעון המקביל אשתקך נובע בעיקר מההתקנות חיובית בתביעות המוות במסגרת העתודה לנצח לעומת גידול בתביעות לאובדן כושר עבודה.

פוליסות משנת 2004 שאינם תלוי תשואה – הקיטון ברווח החיטומי ברבעון הרביעי לעומת הרבעון המקביל אשתקך נובע בעיקר מהתפתחות שלילית בתביעות המוות במסגרת העתודה לנצח.

פוליסות פרט ללא רכיב חסコン – הקיטון ברווח החיטומי ברבעון הרביעי לעומת הרבעון המקביל אשתקך נובע בעיקר מגדיל בתביעות במוצר ריסק מוות ומנגד משיפור בתביעות במוצרי אובדן כושר עבודה ו נכויות.

5.3.12 פרמיות ביטוח, ברוטו ופדיונות ברבעון (במיליאני ש"ח)

*) פרמיות בגין חזוי השקעה נזקפות ושירות להתחייבויות הביטוחיות ואין נרשומות כפרמיות בדוחות הכספיים.

הפדיונות ברבעון הרביעי של השנה הסתכמו בסך של כ- 479 מיליון ש"ח לעומת סך של כ- 422 מיליון ש"ח בربعון הקודם אשתקד. שיעור הפדיונות הממוצעת ברבעון הרביעי של השנה הינו כ- 5.91% לעומת כ- 5.37%, בربعון הקודם אשתקד.
הפדיונות בגין פוליסות שהפרמיות בגין נזקפו ושירות להתחייבויות בגין חזוי ביטוח (לא מרכיב סיכון ביטוחי ממשמעותו) הסתכמו בסך של כ- 201 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ- 206 מיליון ש"ח, בربعון הקודם אשתקד.

פוליסות תלויות תשואה

כספי עתודות הביטוח הנכברים בפוליסות תלויות תשואה מושקעים לפי הוראות חוק הפיקוח על שירותי פיננסים (ביטוח), התשמ"א-1981 ותקנותיו. רוחוי השקעות אלו נזקפים לצוות המבוטחים בניכוי דמי ניהול.
התחייבויות הנובעות מפוליסות תלויות תשואה ליום 31 בדצמבר 2023, הסתכמו לסך של כ- 31,258 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של כ- 30,321 מיליון ש"ח, ליום 31 בדצמבר 2022, גידול של כ- 3.1%.

בפוליסות תלויות תשואה שהונפקו בשנים 1991 עד 2003, רשיי מבטח לגבות דמי ניהול קבועים ודמי ניהול משתנים בשיעורים הקבועים בתקנות והנזרים מהתשואה הריאלית של תיק ההשקעות. דמי ניהול המשתנים נגבאים רק בגין תשואה ריאלית חיובית. במידה והושגה תשואה ריאלית שלילית המבטחת מנוע מגביית דמי ניהול המשתנים עד אשר התשואה שתושג תכסה את הפסד הריאלי המציג. לאורך שנת 2022 הושגה תשואה ריאלית שלילית וכפועל ויצא, החברה מנועה מגביית דמי ניהול משתנים עד להשגת תשואה חיובית מצטברת. אובדן ההכנסות הפוטנציאליות מדמי ניהול הסתכם לתאריך הדוח בכ- 198 מיליון ש"ח. סמור למועד פרסום הדוח מוערך אובדן ההכנסות הפוטנציאליות מדמי ניהול בסך של כ- 126 מיליון ש"ח. יצוין, כי ככל הנוגע לפוליסות תלויות תשואה שהונפקו החל משנת 2004, דמי ניהול הנגבאים הינם דמי ניהול קבועים בלבד, ואשר על כן להפסדים ריאליים מההשקעות אין השלכה ושירה כאמור על גביית דמי ניהול אלה.

הכנסות מדמי ניהול פוליסות ביטוח חיים תלוי תשואה בתקופה הדוח הסתכמו בכ- 229 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ- 243 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בربعון הרביעי הסתכמו הכנסות מדמי ניהול בסך של כ- 57 מיליון ש"ח לעומת סך של כ- 58 מיליון ש"ח בربعון הקודם אשתקד.

פרטים בדבר שיעורי התשואות בפוליסות תלויות תשואה:

פוליסות שהוצאו בשנים 2003-1991 (קרן י')

1-12/2021	1-12/2022	1-12/2023	
11.54%	(12.72%)	4.70%	תשואה ריאלית לפני תשלום דמי ניהול
9.24%	(13.24%)	4.08%	תשואה ריאלית אחרי תשלום דמי ניהול
14.21%	(8.11%)	8.20%	תשואה נומינלית לפני תשלום דמי ניהול
11.86%	(8.66%)	7.55%	תשואה נומינלית אחרי תשלום דמי ניהול

פוליסות שהוצאו החל מנתן 2004 (קרן י' החדשה)

1-12/2021	1-12/2022	1-12/2023	
11.54%	(12.72%)	4.70%	תשואה ריאלית לפני תשלום דמי ניהול
10.57%	(13.62%)	3.81%	תשואה ריאלית אחרי תשלום דמי ניהול
14.21%	(8.11%)	8.20%	תשואה נומינלית לפני תשלום דמי ניהול
13.22%	(9.06%)	7.28%	תשואה נומינלית אחרי תשלום דמי ניהול

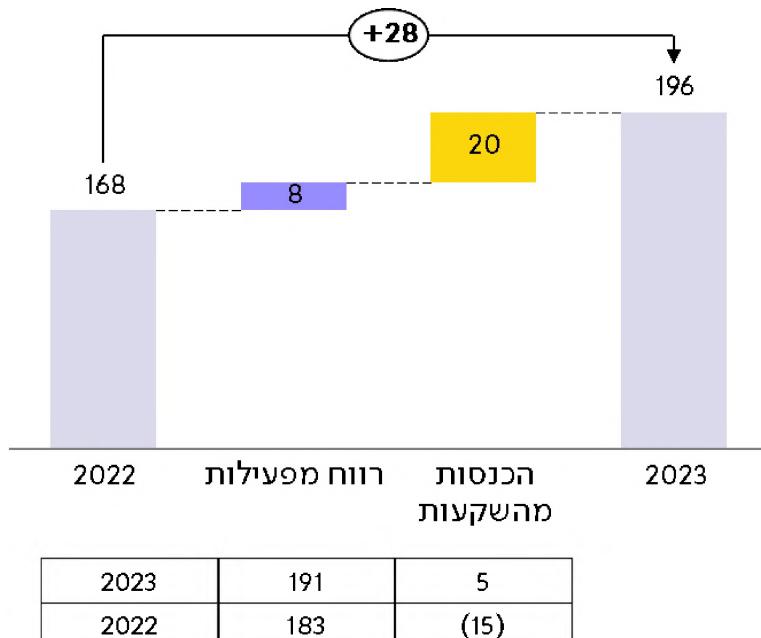
פרטים בדבר רווחי ההשקעה שנזקפו למבוטחים בפוליסות משתתפות ברווחים ודמי ניהול:

1-12/2021	1-12/2022	1-12/2023	במילוני ש"ח
3,682	(3,063)	2,357	רווחי (הפסדי) ההשקעה הנומינליות שנזקפו למבוטחים לאחר דמי ניהול
256	243	229	דמי ניהול קבועים
223	-	-	דמי ניהול משתנים
479	243	229	סך-הכל דמי ניהול

5.4 ענף הפנסיה

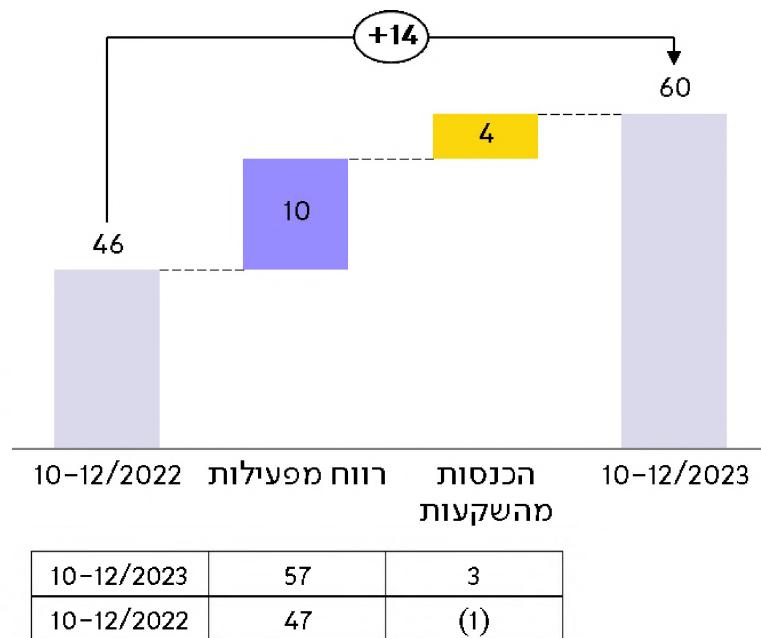
תוצאות הפעולות בענף הפנסיה מתייחסות לתוצאות חברת הנהלת מאוחדת, מנורה מבטחים פנסיה ומילן.

5.4.1 השינויים בתוצאות פעילות הפנסיה בתקופת הדוח (ב מיליון ש"ח)

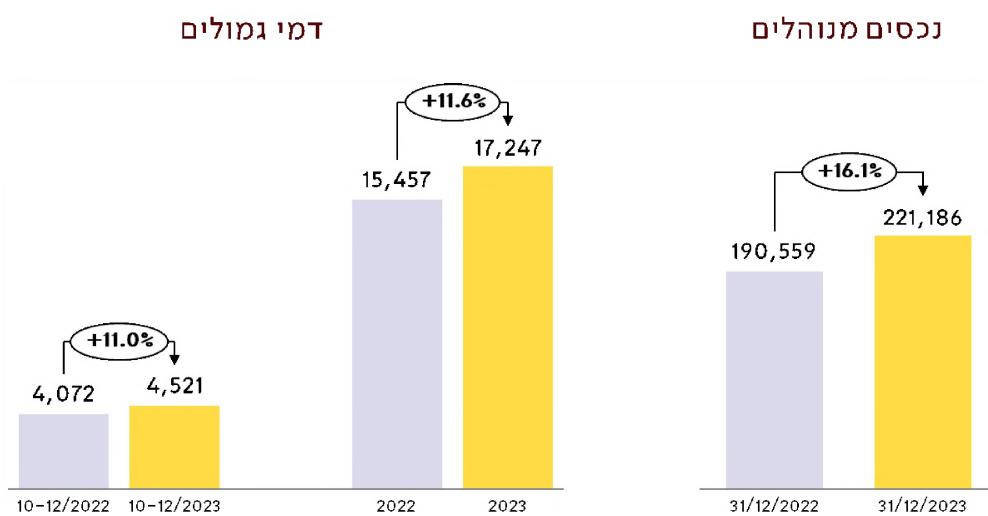
הרווח בתקופת הדוח הסתכם לערך של כ- 196 מיליון ש"ח לעומת רווח בסך של כ- 168 מיליון ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח בתקופת הדוח אל מול התקופה המקבילה אשתקד נובע מגידול ברווחים מהשקלות (לאחר זכייה של תשואה נורמטטיבית לרווח מפעולות כאמור בסעיף 5.2) בסך של כ- 20 מיליון ש"ח. בנוסף, חל גידול ברווח מפעולות בסך של כ- 8 מיליון ש"ח אשר נובע בעיקר מגידול בהכנסות מדמי הנהול (נטו), בשל הגידול בהיקף הנכסים המנוהלים ובשל הגידול בגביהה, לאחר הנחות לעמיטיות, בסך של כ- 54 מיליון ש"ח, ומנגד גידול בהוצאות הנהלה וככלויות, עלמלות והוצאות שיווק ושינוי בהוצאות רכישה נדחות והוצאות מימון בסך כולל של כ- 46 מיליון ש"ח.

5.4.2 השינויים בתוצאות פעילות הפנסיה ברבעון (ב מיליון ש"ח)

הרווח ברבעון הרביעי של השנה הסתכם לסר של כ- 60 מיליון ש"ח לעומת רוווח בסך של כ- 46 מיליון ש"ח ברבעון המקביל לשנת קודמת. הגידול ברוווח ברבעון לעומת המקביל לשנת קודמת נובע מגדיל בהכנסות מה השקעות (לאחר זכייה של תשואה נורמטטיבית לרוווח מפעילות כאמור בסעיף 5.2) בסך של 4 מיליון ש"ח, ומגדיל ברוווח מפעילות בסך של כ- 10 מיליון ש"ח כתוצאה מגידול בהכנסות מדמי ניהול (נטו), בשל הגידול בהיקף הנכסים המנוהלים ושל הגידול בגביה, לאחר הנחות לעמויות, בסך של כ- 18 מיליון ש"ח, ומנגד גידול בהוצאות הנהלה וככלויות, ובعمالות, הוצאות שיווק ושינוי בהוצאות רכישה נדחות בסך כולל של כ- 8 מיליון ש"ח.

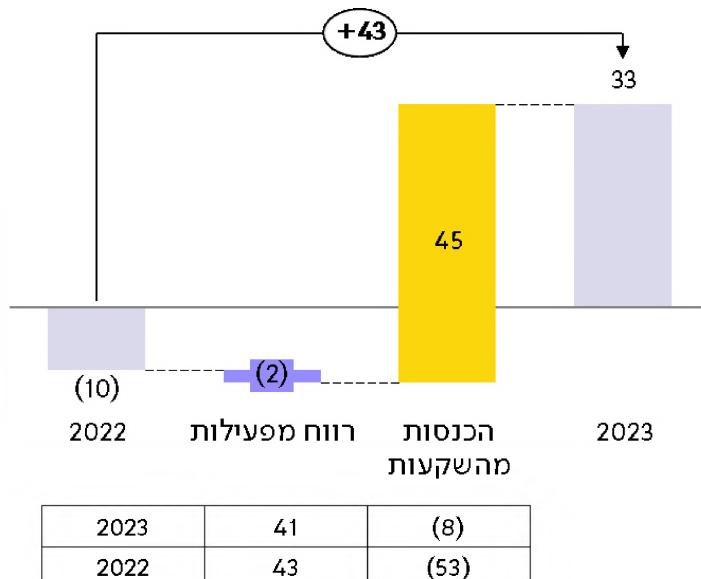
5.4.3 נכסים מנוהלים ודמי גמלים (ב מיליון ש"ח)

5.5 ענף קופות הגלם

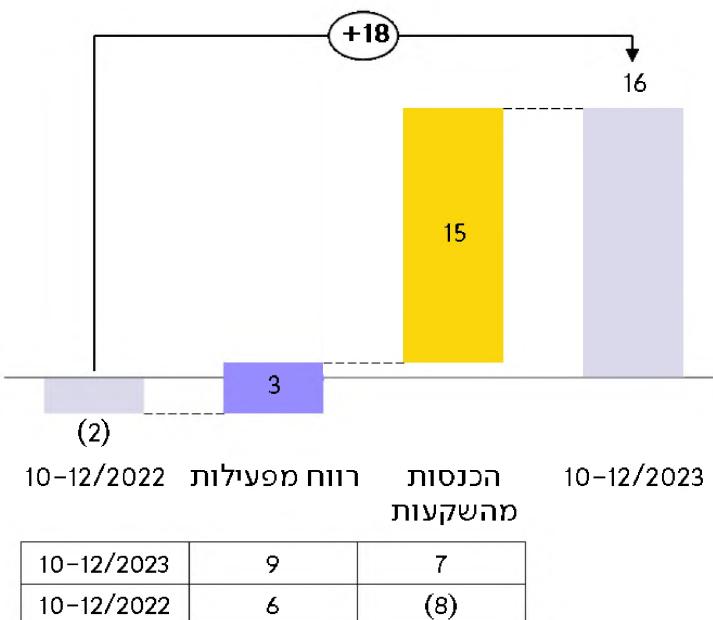
הפעולות בענף הגלם מתבצעת בחברות מאוחדות, מנורה מבטחים פנסיה וגלם ומינורה מבטחים מהנדסים:

5.5.1 השינויים בתוצאות פעילות הגלם בתקופת הדוח (ב מיליון ש"ח)

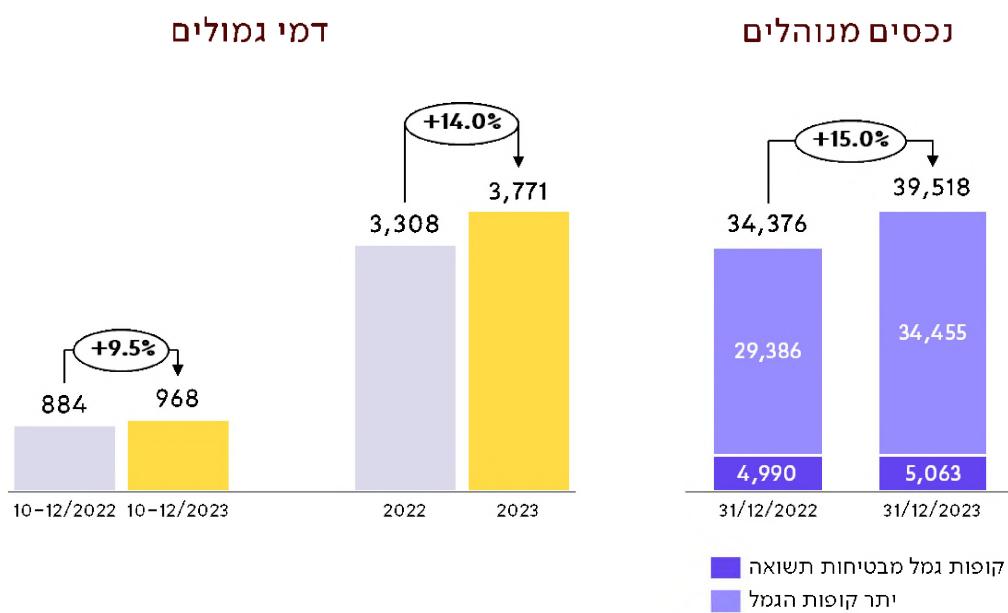
הרווח בתקופת הדוח הסתכם לערך של כ- 33 מיליון ש"ח לעומת הפסד בסך של כ- 10 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד נובע בעיקר מירידה בהפסדים מה השקעות בקשרות גמל מבטחים תשואה והנוטרו בסך של כ- 45 מיליון ש"ח. מנגד, חיל קיטון ברווח מפעילות בסך של 2 מיליון ש"ח. אשר נובע בעיקר מגידול בהוצאות הנהלה וככלויות, שהזוז ברובו על ידי גידול בדמי הניהול.

5.5.2 השינויים בתוצאות פעילות הגלם ברבעון (ב מיליון ש"ח)

הרווח ברבעון הרביעי של השנה הסתכם לסך של כ- 16 מיליון ש"ח לעומת הפסד בסך של כ- 2 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקף. הגידול ברווח ברבעון לעומת גמל מבטיחות תשואה המקביל אשתקף נובע בעיקר מעלייה בהכנסות מההשקעות בקופות גמל מבטיחות תשואה והኖסטרו בסך של כ- 15 מיליון ש"ח, וכן גידול ברווח מ פעילות בסך של כ- 3 מיליון ש"ח, הנובע בעיקר כתוצאה מקייטון בהוצאות עלמות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה נדחות בסך כולל של כ- 2 מיליון ש"ח.

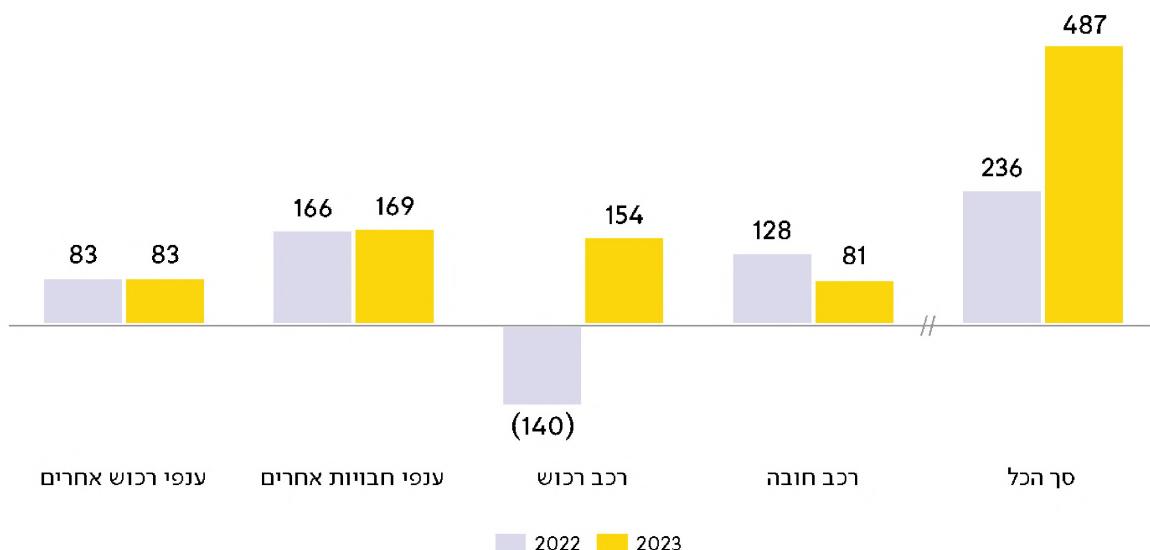
5.5.3 נכסים מנהלים ודמי גמלים (במיליוני ש"ח)

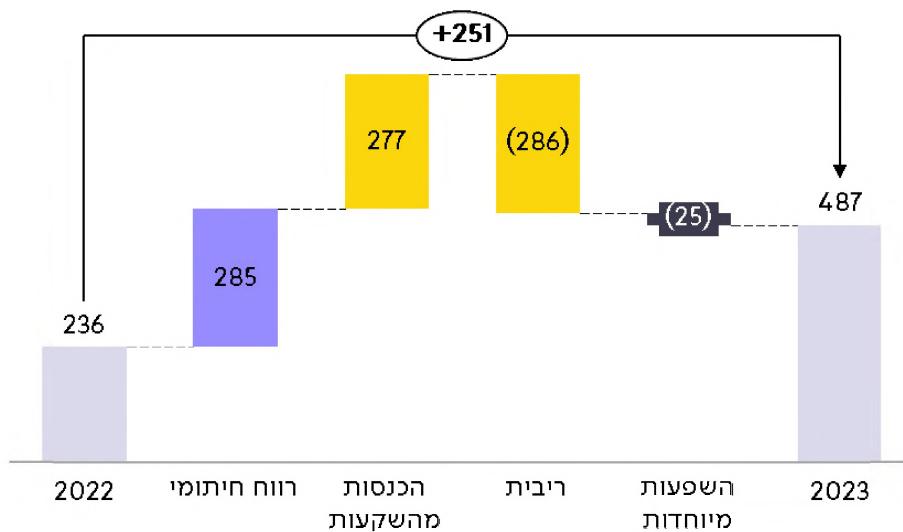
5.6 תוצאות תחומי הפעילות בביטוח כלל

עסקי הביטוח הכללי נחלקים לאربעה תחומי פעילות: רכב רכוש, רכב חובה ביטוח רכוש ואחרים וביטוח חבויות אחרים.

5.6.1 רווח (הפסד) כולל בביטוח כלל לפני מס בתקופת הדוח (ב מיליון ש"ח)

5.6.2 ניתוח שינויים העיקריים על הרוח הכללי לפני מס בתקופת הדוח בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד (ב מיליון ש"ח)

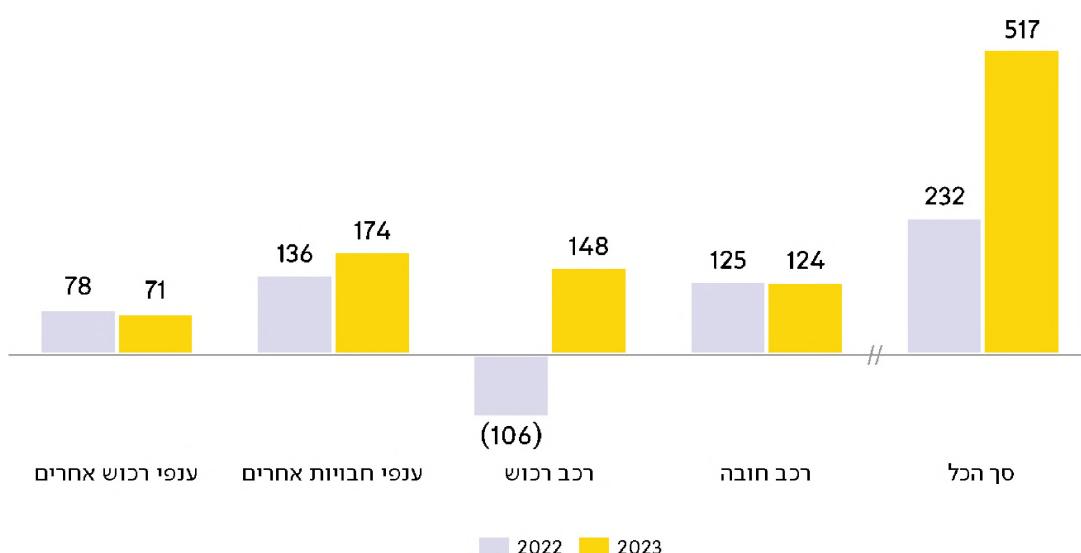

2023	517	(42)	12	0
2022	232	(319)	298	25

הגידול ברווח הכלול בתקופת הדוח בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד נובע מעלייה ברווח החיטומי בסך של כ- 285 מיליון ש"ח, מירידה בהפסדים מהשקלות (לאחר זכייה של תשואה נורמטטיבית כאמור בסעיף 5.2 לעיל) בסך של כ- 277 מיליון ש"ח בגין לתוקפה מקבילה אשתקד (מתוכם כ- 169 מיליון ש"ח ברכב חובה, כ- 42 מיליון ש"ח בגין רכוש ברכב רכוש, כ- 59 מיליון ש"ח בענפי חברות אחרים וכ- 7 מיליון ש"ח בענפי רכוש אחרים).

מנגד, השפעת הריבית הקטינה את התchiaчивיות הביטוחיות בתקופת הדוח בסך של כ- 12 מיליון ש"ח לעומת קיטון בסך של כ- 298 מיליון ש"ח בתוקפה המקבילה אשתקד. השפעת הריבית בתקופת הדוח כוללת השפעה חיובית של כ- 8 מיליון ש"ח בגין חובה, כ- 1 מיליון ש"ח בענפי חברות אחרים, כ- 2 מיליון ש"ח ברכב רכוש וכו- 1 מיליון ש"ח בענפי רכוש אחרים (בתוקפה מקבילה אשתקד השפעה חיובית של כ- 224 מיליון ש"ח בגין חובה, כ- 70 מיליון ש"ח בענפי חברות אחרים וכו- 3 מיליון ש"ח ברכב רכוש). בנוסף, ההשפעות המינוחדות בתקופת הדוח אשתקד הינן בגין שיפור מודל אקטוארי בסך של כ- 25 מיליון ש"ח בענף ערבות פוליסות חוק מכירות.

5.6.3 תוצאות הרווח החיטומי לפני מס בחלוקת למגזרי פעילות בתקופת הדוח (ב מיליון ש"ח)

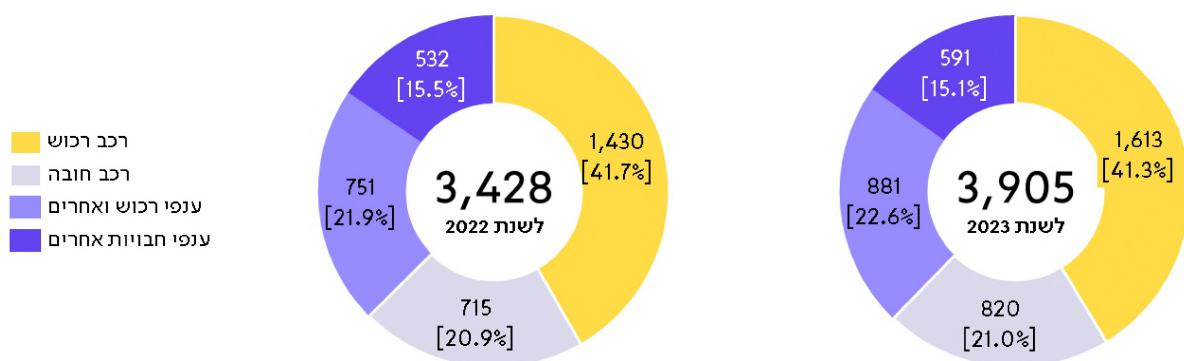
רכיב חובה – הירידה ברווח החיטומי בתקופת הדוח בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד נובעת בעיקרה מkeitון בה��פחויות חיוביות בגין שנים קודמות ומנגד חל שיפור בתוצאות השנה שוטפת.

רכיב רכוש – המעבר לרווח חיטומי בתקופת הדוח בגין להפסד חיטומי בתקופה המקבילה אשתקד נובע משיפור בתוצאות השנה השוטפת כתוצאה מהעלאת טריפום, אשר הובילו בין השאר לקיטון בפרמייה בחסר וכן מגידול בהתקפחויות חיוביות בגין שנים קודמות. ראה גם סעיף 2.1 בהקשר להשפעות מלחמת "חרבות ברזל".

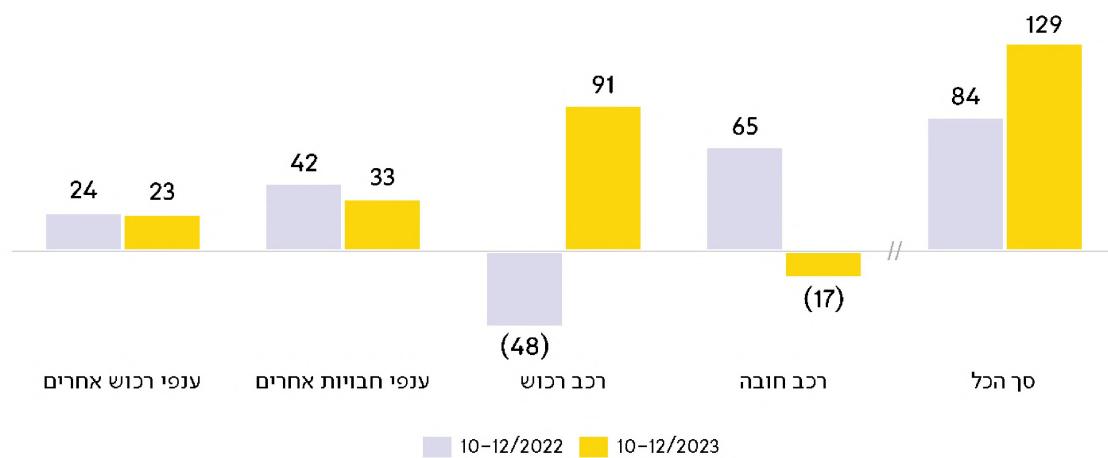
ענפי חבויות אחרים – העלייה ברווח החיטומי בתקופת הדוח ביחס לתקופה המקבילה אשתקד נובעת משיפור ביחס התביעות שהוביל לשיפור בשנה השוטפת ולקיטון בפרמייה בחסר. מנגד ירידה בהתפתחויות חיוביות בגין שנים קודמות.

ענפי רכוש אחרים – הקיטון ברווח החיטומי בתקופת הדוח ביחס לתקופה המקבילה אשתקד נובע בעיקר מהתפתחויות שליליות בגין שנים קודמות.

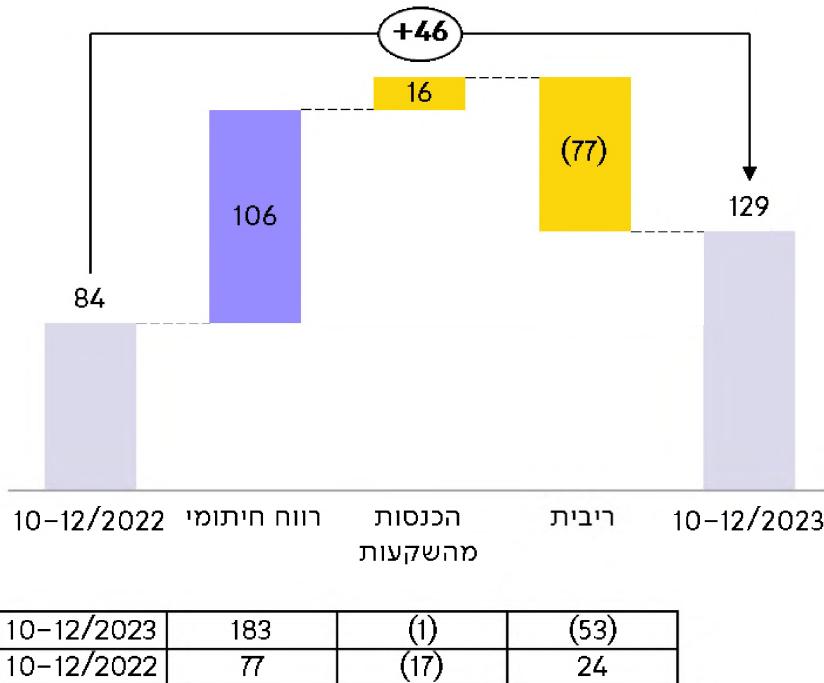
5.6.4 פרמיות שהורווחו ברוטו בתקופת הדוח ובתקופה מקבילה אשתקד (ב מיליון ש"ח)

5.6.5 רווח (הפסד) כולל בביטוח כללי (לפni מס) ברבעון (ב מיליון ש"ח)

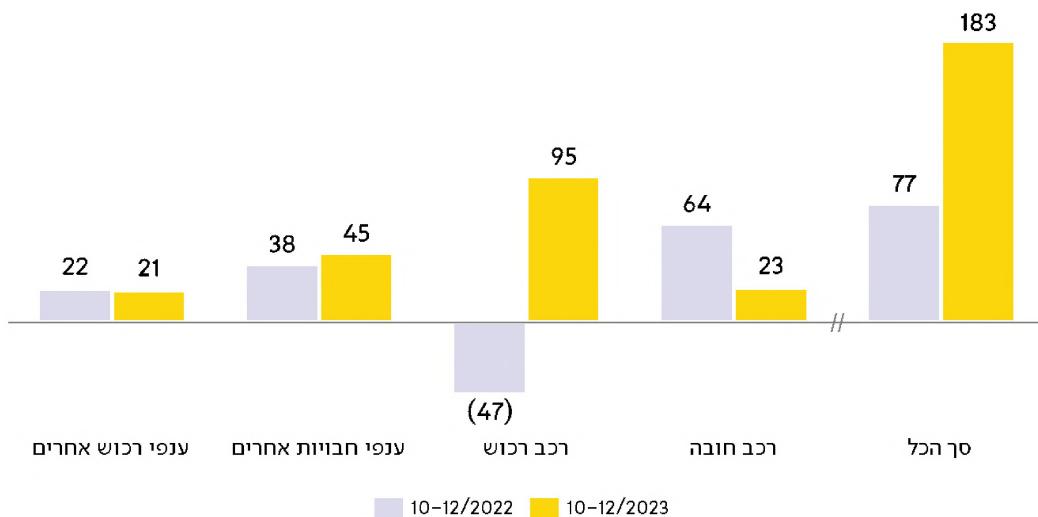
**5.6.6 ניתוח שינויים עיקריים על הרווח הכללי לפני מס ברבעון בהשוואה לربعון
מקביל אשתקד (במיליאוני ש"ח)**

הגידול ברווח הכללי ברבעון הרביעי בהשוואה לربعון הקודם אשתקד נובע מעלייה ברווח החיטומי בסך של כ- 106 מיליון ש"ח, מקיטון בהפסדים מהשקעות בסך של כ- 16 מיליון ש"ח ביחס לתקופה מקבילה אשתקד (מתוכם כ- 14 מיליון ש"ח ברכב חובה ומנגד מגידול בהפסדים של כ- 1 מיליון ש"ח ברכב רכוש וכ- 1 מיליון ש"ח בענפי חברות אחרים).

מנגד, השפעת הריבית הגדילה את ההתחייבויות הביטוחיות ברבעון בסך של כ- 53 מיליון ש"ח לעומת קיטון בסך של כ- 24 מיליון ש"ח ברבעון הקודם אשתקד. השפעת הריבית ברבעון כוללת השפעה שלילית של כ- 36 מיליון ש"ח ברכב חובה, כ- 11 מיליון ש"ח בענפי חברות אחרים וככ- 6 מיליון ש"ח ברכב רכוש (ברבעון הקודם אשתקד השפעה חיובית של כ- 18 מיליון ש"ח ברכב חובה וככ- 6 מיליון ש"ח בענפי חברות אחרים).

5.6.7 תוצאות הרווח החיטומי לפני מס בחלוקת למג'ז פועלות ברבעון (במילוני ש"ח)

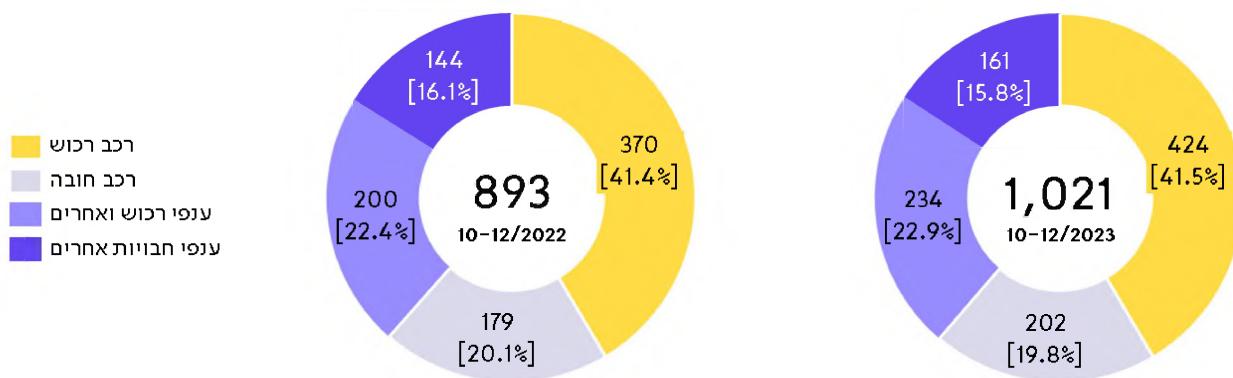
רככ חובה – הירידה ברווח חיטומי ברבעון בהשוואה לרבעון הקודם אשתקד נובעת בעיקרה מ坠TON בהתפתחויות חיוביות בגין שנים קודמות ומהרעה בתוצאות שנה שוטפת.

רככ רכוש – המעבר לרווח חיטומי בתקופת הדוח ביחס להפסד חיטומי בתקופה המקビילה אשתקד נובע משיפור בתוצאות השנה השוטפת כתוצאה מהעלאת טעריפים, אשר הובילו בין השאר לקיטון בפרמייה בחסר וכן מגידול בהתפתחויות חיוביות בגין שנים קודמות. ראה גם סעיף 2.1 בקשר להשפעות מלחמת "חרבות ברzel".

ענפי חוביות אחרים – העלייה ברווח חיטומי ברבעון בהשוואה לרבעון הקודם אשתקד נובע משיפור בתוצאות שנה שוטפת אשר הוביל בין השאר לקיטון בפרמייה בחסר, מנגד ירידה בהתפתחויות חיוביות בגין שנים קודמות

ענפי רכוש אחרים – לא חל שינוי משמעותי ברווח החיטומי ברבעון ביחס לרבעון הקודם אשתקד וזאת בשל התפתחויות שליליות בשנים קודמות ומנגד שיפור בתוצאות שנה שוטפת אשר הוביל בין השאר לקיטון בפרמייה בחסר.

5.6.8 פרמיות שהורווחו ברוטו ברבעון וברבעון המקביל אשתקד (ב מיליון ש"ח)

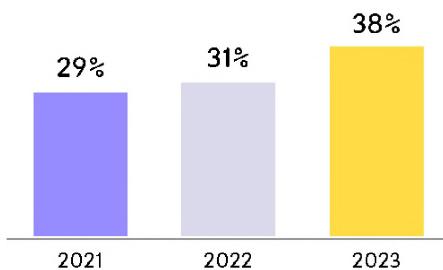

להלן יחסיו ה- Loss Ratio ויחסו Combined Loss ratio ברוטו ויחסו בענפי רכוש:

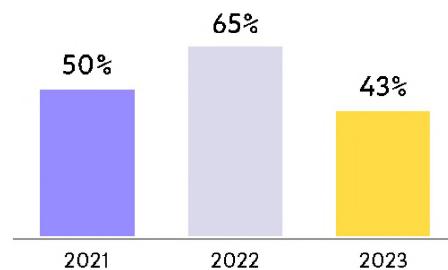

להלן ייחסי ה- Solvency Ratio ו- Combined Loss ratio:

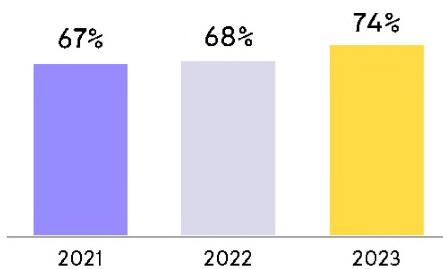
Loss Ratio, בשירות

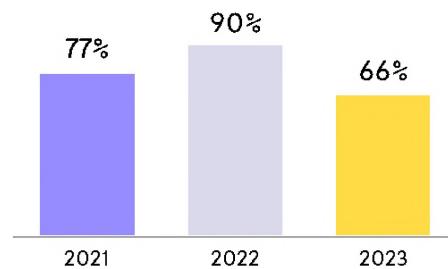
Solvency Ratio, ברוטו

Combine Ratio, בשירות

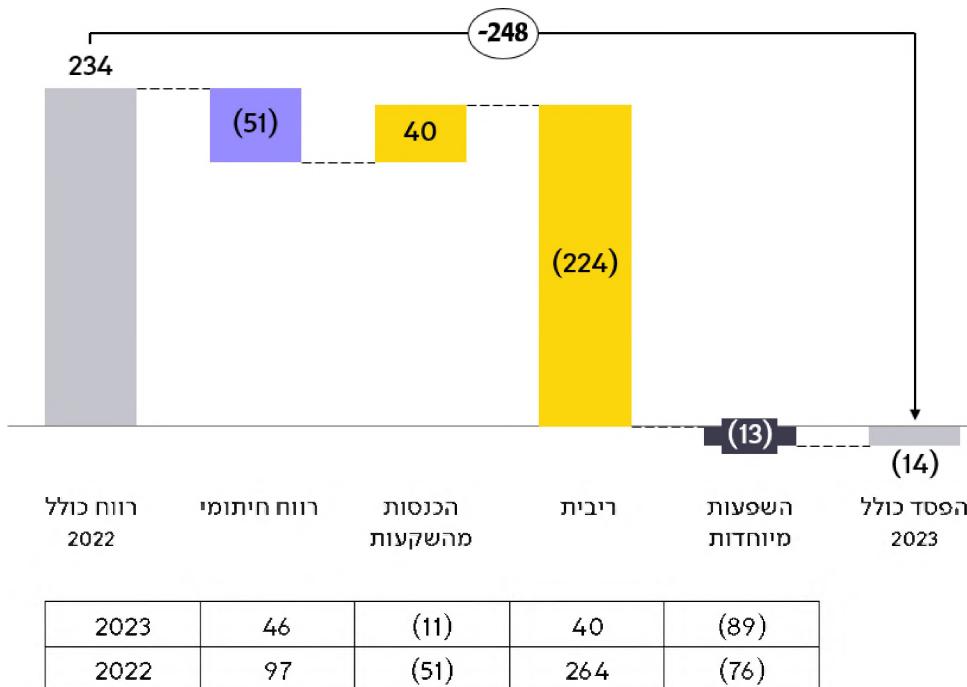

Solvency Ratio, ברוטו, Combined

5.7 תוכאות תחום פעילות ביתוח בריאות

5.7.1 השינויים בתוכאות ביתוח בריאות בתחום הדוח (ב מיליון ש"ח)

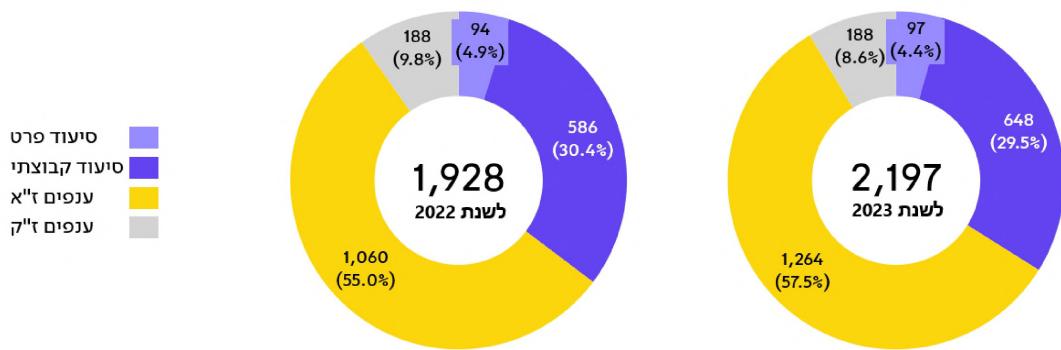

הkeiton ברווח החיטומי בתחום הדוח בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד נובע בעיקר מהרעה ביחס התביעות, בעיקר בקולקטיבים, אשר קוזץ בחילקו על ידי גידול בפעילויות, קיטון בהוצאות וגידול ברווח בענפי תאונות אושנות ועובדים זרים. הקיטון בהפסדים מהשוק נובע מתשואה ריאלית גבוהה יותר בתחום הדוח.

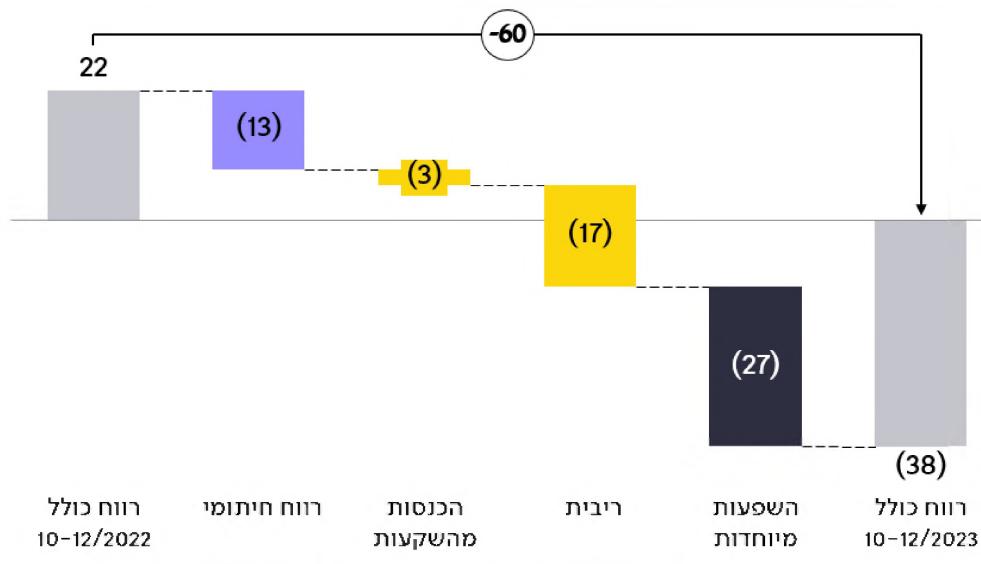
השפעת הריבית הקטינה את ההתחייבויות הביטוחיות בתחום הדוח בסך של כ- 40 מיליון ש"ח לעומת קיטון בסך של כ- 264 מיליון ש"ח בתחום המקבילה אשתקד.

ההוצאות המיוחדות בתחום העתודה נובעות מעדכון הנחות תחלואה וביטולים אשר הביאו להגדלת העתודה בסך של כ- 89 מיליון ש"ח (בעיקר במוצר סיעוד פרט), וمعدכון הנחות תמותה, תחלואה, ביטולים והוצאות בתחום המקבילה אשתקד אשר הביאו להגדלת העתודה בסך של כ- 76 מיליון ש"ח (בעיקר במוצר סיעוד פרט).

5.7.2 פרמיות ברוטו בתקופת הדוח ובתקופה מקבילה אשתקד (במילוני ש"ח)

5.7.3 השינויים בתוצאות ביטוח בריאות ברבעון (במילוני ש"ח)

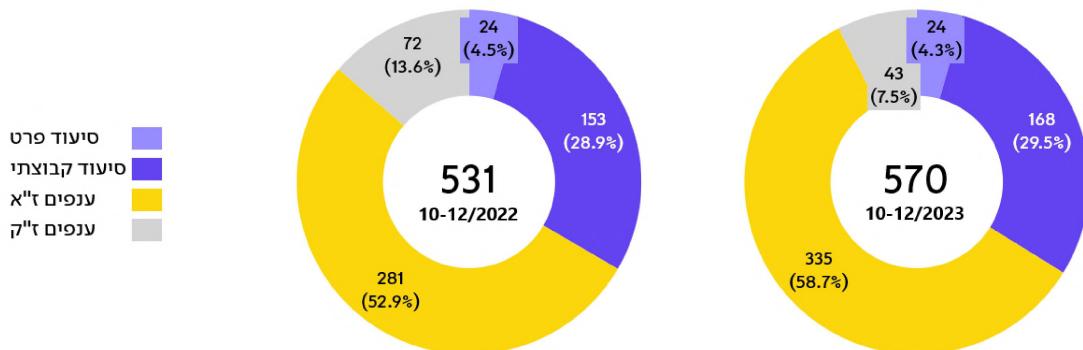
10-12/2023	10-12/2022	ריבית	הכנסות מההשקעות	רווח חיתומי	רשות כלל מוחדרות
10	23	(3)	30	(75)	(48)

הקייטון ברווח החיתומי ברבעון הרביעי בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד נובע בעיקר מהרעה בתוצאות של הסיעוד הקבוצתי, אשר קוזז בחלקו על ידי גידול בפעילות וקייטון בהוצאות. הקיטון בהכנסות מההשקעות נובע מתשואה ריאלית נמוכה יותר בתקופת הדוח.

השפעת הריבית הקטינה את ההתחייבויות הביטוחיות ברבעון הרביעי בסך של כ- 30 מיליון ש"ח לעומת קיטון בסך של כ- 47 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

השפעות המוחדרות ברבעון הרביעי נובעות מעדכון הנחות תחלואה ובוטולים אשר הביאו להגדלת העתודה בסך של כ- 57 מיליון ש"ח (בעיקר במוצר סיעוד פרט), וمعدכון הנחות תמותה, תחלואה, בוטולים והוצאות בתקופה המקבילה אשתקד אשר הביאו להגדלת העתודה בסך של כ- 48 מיליון ש"ח (בעיקר במוצר סיעוד פרט).

5.7.4 פרמיות ברוטו ברבעון וברבעון המקביל אשתקד (ב מיליון ש"ח)

6. תזרים מזומנים

1-12/2021	1-12/2022	% שינוי	1-12/2023	ב מיליון ש"ח
תזרים מזומנים, נטו שנבעו מ פעילות (שימושו לפועלות):				
1,239	(638)	(49.1%)	(325)	שופטת
(241)	5.2%	(253)	6.2%	השעווה
(542)		190	(45.3%)	Ⓜימון
				הפרשי שער בגין יתרות מזומנים ושווי מזומנים
(14)		90	(88.7%)	10
442	(611)	(21.5%)	(480)	גידול (קייטון) ביתרת המזומנים
4,496	(13.6%)	3,884	(12.3%)	יתרת מזומנים לתום תקופה
				3,405

7. מקורות מימון

יתרת ההתחייבויות הפיננסיות ליום 31 בדצמבר 2023 הינה כ- 4,507 מיליון ש"ח לעומת 4,114 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022.

לחברה (בסולו) התחייבויות פיננסיות המסתכמות, נכון לתאריך הדוח, לסך של כ- 324 מיליון ש"ח שמקורן באג"ח (סדרה ג') ואשר פירעון פרוס על פי לוחות הסילוקון על פני 3 שנים ובאופן זהצויות שאוון מקנות שליטה. החברה רואה חשיבות לשימורה על נכסים פיננסיים זמינים בהיקף הנדרש לצורך פירעון תשולמי האג"ח וכן לצורך מתן מענה לצרכי השוטפים ולפעילות החברות המוחזקות. לעניין זה וציוון, כי לחברה נכסים פיננסיים נזילים, נכון לתאריך הדוח, בהיקף של כ- 356 מיליון ש"ח. במסגרת דירוג אגרות החוב שגייסה, הצהירה החברה על כוונתה לשמור על נכסים נזילים וקווים אשראי בשיעור של 100% מהחזרי החוב (קרן וריבית) שנה מראש, בהתאם ללוח הסילוקון של אגרות החוב.

8. דיווח בדבר חשיפה לסיכון שוק ודרכי ניהול

8.1 כללי

הדיון בדבר ניהול הסיכונים המובא להלן מתייחס להשקעות של החברה והחברות המאוחדות שלא למוט המבטחים בקבוצה (מנורה מבטחים ביטוח, מנורה מבטחים פנסיה וגמל ושומרה), וזאת בהתאם לתקנות ניירות ערך.

לענין ניהול הסיכונים במבטחים (תיאור גורמי הסיכון) בהתאם להוראות הממונה, ראה סעיף 7.15 בפרק תיאור עסקיו התאגיד ובאור 38 לדוחות הכספיים.

8.2 אחראי על ניהול סיכון שוק

החל משנת 2014, משמשת הגב' רותי כהן-יהודויף כמנהל הסיכונים בגופים המוסדיים בקבוצה וכן אחראית על הערכת סיכון השוק בחברה.

8.3 תיאור כללי של סיכון השוק

סיכון השוק נובע מתנוודות בשווים ההוגן של מכשירים פיננסיים כתוצאה משנהו בשיעורי ריבوت, שערו חליפון, מדדי מנויות בארץ ו בחו"ל סיכון נדל"ן וכדומה. החברה (וחברות הבנות שלה) חשופה לסיכון שוק בתיק הנוטרטרו וכן בקופה גמל מבטיחות תשואה. במסגרת פעילותה העסקית, החברה רוכשת נכסים פיננסיים וריאליים נגד הונה העצמי ואג"ח שגייסה מהציבור. בהתאם, החברה נחשפת לסיכון השוק ואשראי בכך הנכסים כמו גם מצד התחריותו.

מנורה מבטחים חי吐ם וניהול משמשת כחתם ומפוץ בהנפקות בבורסה המקומית. חלקן מפעילותה רוכשת החברה נכסים סחרים, לפיך היא חשופה לשינויים במחירים הנכסים שרכשה. לתאריך הדוח החשיפה לסיכון שוק של מנורה מבטחים חי吐ם אינה מהותית.

הנכסים המנוהלים במסגרת פעילות חברת הבת מנורה מבטחים נדל"ן, הכוללים, בין היתר, השקעות והלוואות לחברות המשקיעות בנכסים נדל"ן בחו"ל, חשופים לסיכון שוק בעיקר כתוצאה משנהו בשערו חליפון, במחירים הנדל"ן ובשיעור הריביות.

חברת הבת או.אן בע"מ עוסקת במתן התחריות ליפורען אמצעי תשלום ולהקמת מועד תשלום וכן במתן אשראי צרכני במסגרת חברת בת שלה – מימון בקהליק בע"מ, ולפיקח חשופה לסיכון שוק בפרט לסיכון ריבית, הצמדה וסיכון נזילות בשל פערו מכך'ם והצמדה בין הנכסים להתחייבויות.

8.4 מדיניות החברה בניהול סיכון השוק והפיקוח עליהם

עיקר פעילותה של הקבוצה, ומכאן הסיכונים העיקריים אליהם היא חשופה, כרוכים בפעולתה העיקרית שהינה פעילות המבטחים בקבוצה. לתיאור סיכונים אלה, דרכי ניהול והפיקוח עליהם, ראה באור 38 לדוחות הכספיים. בהתאם לפעולות שהונה נשוא פרק זה, עיקרי מדיניות ניהול סיכון שוק נקבעת על ידי הארגנים המוסמכים הרלבנטיים של החברה וחברות הבת. הדירקטוריונים הרלבנטיים השונים מקבלים דיווחים ועדכונים תקופתיים, ומקיימים, מעת לעת, דיונים בהתייחס לחשיפות אלו.

מדיניות השקעות כספי הנוטרטרו של החברה קובעת כי הכספיים יושקעו בעיקר בנכסים נזילים וסחריים ובמכך'ם בגין. עיקר השקעות תבוצענה בנירות ערך. החברה מחזיקה בങזרים המיעדים לגידור החשיפה למטען כתוכה מפעילה של חברת הבת מנורה מבטחים נדל"ן בחו"ל. הנגזרים הם עסקאות אקדמה על שער הדולר ושער הירו.

מדיניות השקעות של כספי הנוסטרו של החברות הבנות נקבעת ומופקחת על ידי הדירקטוריון של כל אחת מהחברות בהתאם לאופי פעילותה.

מדיניות ניהול כספי הנוסטרו של חברת החיתום נקבעת כי עודפי המזומנים יושקעו באג"ח ממשתיו ובאג"ח קונצרני בדרוג בקבוצת A ומעלה.

ניהול כספי הנוסטרו של החברה מתבצע באמצעות אגף השקעות של מנורה מבטחים ביטוח אשר מקיים הליכי בקרה לעמידה במדיניות השקעות החברה באמצעות יחידת Invest Operation.

8.5 **מזהן בסיסי הצמדה**

סה"כ	חברות ביטוח	פריטים לא פיננסיים ואחרים	במטבע חוץ או בהצמדה אליו (*)	בש"ח צמוד למדד	בש"ח לא צמוד	מיליוני ש"ח
						מספרים בלתי מוחשיים
1,795	1,257	538	-	-	-	נכסים מיסים נדחים
24	6	18	-	-	-	נכסים מיסים נדחים
2,188	2,188	-	-	-	-	הוצאות רכישה נדחות
1,017	991	26	-	-	-	רכוש קבוע
488	92	-	28	-	368	השקעות בחברות כלולות
103	103	-	-	-	-	נד"ן להשקעה תלוי תשואה
652	530	122	-	-	-	נד"ן להשקעה אחר
3,629	3,629	-	-	-	-	נכסים ביטוח משנה
133	127	-	-	6	-	נכסים מיסים שוטפים
525	473	4	3	4	41	חייבים ויתרות חובה
1,030	1,030	-	-	-	-	פרמיות לגבייה
31,077	31,077	-	-	-	-	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויים תשואה
השקעות פיננסיות אחרות:						
4,837	4,548	-	-	170	119	נכסים חוב סחרים
14,690	12,446	-	34	31	2,179	נכסים חוב שאינם סחרים
1,213	1,185	-	4	-	24	מניות
3,227	3,155	-	14	-	58	אחרות
סה"כ השקעות פיננסיות	21,334	-	52	201	2,380	
مطلوبים ושווי מזומנים עבור חוזים						
2,081	2,081	-	-	-	-	תלוי תשואה
1,324	1,129	-	9	-	186	مطلوبים ושווי מזומנים אחרים
70,033	66,047	708	92	211	2,975	סך הכל נכסים
6,618	4,856	1,762	-	-	-	סך הכל הון
התחייבויות						
22,397	22,397	-	-	-	-	התחייבויות בגין חובז ביטוח וחוזי השקה שאינם תלוי תשואה
33,059	33,059	-	-	-	-	התחייבויות בגין חובז ביטוח וחוזי השקה תלוי תשואה
481	456	25	-	-	-	התחייבויות מסים נדחים
127	100	-	-	-	27	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
8	5	-	-	3	-	התחייבויות בגין מסים שוטפים
2,570	2,505	-	4	-	61	אכאים ויתרות זכות
4,773	2,434	-	8	8	2,323	התחייבויות פיננסיות
63,415	60,956	25	12	11	2,411	סך הכל התחייבויות
70,033	65,812	1,787	12	11	2,411	סך הכל הון והתחייבויות
-	235	(1,079)	80	200	564	סך הכל חשיפה מאזנית
-	-	-	(47)	-	47	חשיפה לנכסים בסיסים באמצעות מכשירים נזירים במונחי דلتא
-	235	(1,079)	33	200	611	סך הכל חשיפה

(*) בעיקר דולר וירו.

ההון העצמי של החברה מושקע בנכסים צמודי מדד ומט"ח. חשיפת מט"ח נובעת מההשקעה בנכסיו נדל"ן ברוסיה אשר מושפעים מערךו של הרובל. בנוסף, אם ימשכו תנאי השוק הקיצוניים שנוצרו בעקבות הסנקציות הבינלאומיות שהוטלו על רוסיה סביר שערך הリアル של הנדל"ן יפגע כמו גם היכולת למשם את הנכסים. כמו כן, לחברה חשיפה בגין נגזרי מטבע (חווזי מטבע אירו ודולר) אשר מרביתה נסגרה לאחר תאריך הדוח.

8.6 מבחני רגישות

במסגרת ניתוחי הרגישות עבור הנכסים והתchiaטיביות הכספיים של החברה בוצע חישוב של השפעת השינויים בגורמי שוק שונים על שווים ההוגן.⁴

מבחני הרגישות שבוצעו הינם: עלייה וירידה יחסית של עיקומי הרכיבית (צמודה, שקלית, מט"ח) ב- 5% וב- 10%, עלייה וירידה אבסולוטית של עיקומי הרכיבית (צמודה, שקלית, מט"ח) ב- 2%, עלייה וירידה בשעריו החליפין של מטבעות אירו ודולר ב- 5% וב- 10%, ועליה וירידה במחורי המניות ב- 5% וב- 10%.

בנוסף, נבדק שיעור שינוי יומי מקסימלי ב- 10 השנים האחרונות בגין שעריו החליפין יורו ודולר ומדד מניות TIA 125, S&P 500, MSCI ACWI ו-NASDAQ 100.

עבור מנויות בחו"ל – תר치יש קיזון שנבחר הינו 12.6% בהתבסס על השינוי המקסימאלי במדד המניות 100 NASDAQ בתאריך 2 באוקטובר 2023. שינוי במדד MSCI ACWI ו-S&P500 עמד על כ- 9.5%- 12.3%, בהתאם.

עבור מנויות בארץ – השינוי היומי הקיצוני במדד מניות TIA 125 נקבע בגובה כ- 7.5% לפיכך תרchiיש הקיזון נקבע ל- 10%.

החברה קבעה רף מהותיות של סכום העולה על 15 מיליון ש"ח לצורך הצגת תוכאות מבחני הרגישות עבור כל אחד מגורמי הסיכון.

תוכאות מבחני הרגישות שהתקבלו עבור כל אחד מגורמי הסיכון (למעט כמפורט בטבלאות שלහן) הינו מתחת לרף המהותיות שנקבע.

⁴ לפרטים נוספים בדבר מבחני רגישות להשפעות אינפלציה וריבית ראה ביאור 38(2)(ב) בדוח הכספי.

8.6.1 מבחני רגשות לגורם סיכון ריבית ריאלית

גורם סיכון-ריבית ריאלית										ליום 31 בדצמבר 2023	
(באלפי ש"ח)		ירידת ריבית ריאלית של 2%		ירידת ריבית הרידית הראלית		ירידת ריבית הרידית הראלית		ירידת ריבית הרידית הראלית		ירידת ריבית הרידית הראלית	
14,605	914	456	168,465	(454)	(906)	(12,881)					נכסים חוב סחריים
											נכסים חוב לא סחריים
323	20	10	16,586	(10)	(19)	(281)					סה"כ סחריים
14,928	934	466	185,051	(464)	(925)	(13,162)					סה"כ

גורם סיכון-ריבית ריאלית										ליום 31 בדצמבר 2022	
(באלפי ש"ח)		ירידת ריבית ריאלית של 2%		ירידת ריבית הרידית הראלית		ירידת ריבית הרידית הראלית		ירידת ריבית הרידית הראלית		ירידת ריבית הרידית הראלית	
19,919	763	381	246,676	(380)	(760)	(17,764)					נכסים חוב סחריים
											נכסים חוב לא סחריים
24	1	-	4,791	(1)	(1)	(23)					סה"כ סחריים
19,943	764	381	251,467	(381)	(761)	(17,787)					סה"כ

8.6.2 מבחני רגשות לגורם סיכון ריבית שקלית

ליום 31 בדצמבר 2023

גורם סיכון – ריבית שקלית

		ירידה ירידת ריבית שקלית של 2%	יחסית של ירידה בעקבות הרכיבת ה skłית ה skłית	ירידה יחסית של בעקבות הרכיבת ה skłית ה skłית	עליה של 5% בעקבות הרכיבת ה skłית ה skłית	עליה של 10% בעקבות הרכיבת ה skłית ה skłית	עליה של 10% בעקבות הרכיבת ה skłית ה skłית	(באלפי ש"ח)
7,572	1,401	695	120,674	(686)	(1,362)	(6,622)		נכסים חוב סחריים
7,030	2,832	1,411	1,445,326	(1,400)	(2,790)	(6,776)		נכסים חוב לא סחריים
(5,329)	(961)	(479)	(158,048)	476	950	5,022		אג"ח סחריר שהונפק
								התchiaיות בגין חוזה ערבות פיננסית בחברה בת
(66)	15	7	(13,239)	7	15	66		
(9,057)	1,889	945	(603,804)	945	1,889	9,057		התchiaיות בגין הו"ק בחברה בת
(6,904)	1,525	762	(1,380,853)	762	1,525	6,904		אשראי בנקאי חברת בת
								התchiaיות בגין אופציית PUT לזכויות שאין מיקנות שליטה בחברה מאוחדת
(8,876)	(1,707)	(851)	(161,761)	845	1,683	8,258		
(1,251)	(240)	(120)	(61,108)	119	238	1,196		הלוואה לחברה קשורה
(16,882)	4,753	2,371	(812,812)	1,069	2,148	17,106		סה"כ

ליום 31 בדצמבר 2022

גורם סיכון – ריבית שקלית

		ירידה ירידת ריבית שקלית של 2%	יחסית של ירידה בעקבות הרכיבת ה skłית ה skłית	ירידה יחסית של בעקבות הרכיבת ה skłית ה skłית	עליה של 5% בעקבות הרכיבת ה skłית ה skłית	עליה של 10% בעקבות הרכיבת ה skłית ה skłית	עליה של 10% בעקבות הרכיבת ה skłית ה skłית	(באלפי ש"ח)
6,425	1,097	544	69,918	(535)	(1,062)	(5,386)		נכסים חוב סחריים
8,657	2,720	1,356	1,431,738	(1,346)	(2,684)	(8,298)		נכסים חוב לא סחריים
(9,019)	(1,599)	(797)	(209,463)	791	1,578	8,394		אג"ח סחריר שהונפק
								התchiaיות בגין חוזה ערבות פיננסית בחברה בת
(80)	14	7	(15,910)	7	14	80		
(7,707)	1,420	710	(513,772)	710	1,420	7,707		התchiaיות בגין הו"ק בחברה בת
								הלוואה מבצעי זכויות שאין מיקנות שליטה
(30)	5	3	(6,020)	3	5	30		אשראי בנקאי חברת בת
(6,718)	1,177	589	(1,343,609)	589	1,177	6,718		
								התchiaיות בגין אופציית PUT לזכויות שאין מיקנות שליטה בחברה מאוחדת
(11,757)	(2,244)	(1,117)	(155,597)	1,107	2,203	10,731		
(2,302)	(416)	(207)	(61,388)	206	411	2,166		הלוואה לחברה קשורה
(22,531)	2,175	1,087	(804,103)	1,530	3,063	22,141		סה"כ

9. היבטי ממשל תאגיד

9.1 דיווח על דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית

ראה סעיף 14 לפרק ה' – לדוח פרטים נוספים וסעיפים 1- 9 בשאלון ממשל תאגיד המצורף אליו.

9.2 גילוי בדבר שיעור דירקטורים בלתי תלויים בתאגיד

החברה לא אימצה בתקנון הוראה בדבר שיעור הדירקטורים הבלתי תלויים כהגדרת המונח בחוק החברות. עם זאת, נכון למועד הדוח מכנים בחברה 2 דירקטורים בלתי תלויים (לרובות דירקטורים חיצוניים). לפרטים אודות הדירקטורים הבלתי תלויים בחברה, ראה סעיף 14 לפרק ה' – דוח פרטים נוספים וסעיף 2 בשאלון ממשל תאגיד המצורף אליו.

9.3 מורשי חתימה עצמאיים

נכון למועד הדוח, אין בחברה מורשי חתימה עצמאיים, כהגדרתם בסעיף 3(ד) לחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1967.

9.4 תרומות

החברות בקבוצה נוהגות, מעת לעת, לתרום למטרות חברותיות שונות, בהתאם לשיקול דעתן. בחברה אין מדיניות מוסדרת לעניין זה.

בשנת 2023 הסתכם הייפי התרומות של הקבוצה לסר של כ- 1,784 אלפי ש"ח.

לא היו תרומות מעל 50 אלפי ש"ח למוסדות אשר בין היתר בחברה, דירקטוריון, הנהלת כללי, או בעל השיטה קיימים קשרים מיוחדים.

9.5 גילוי בדבר מבחן פנימי בתאגיד

לפרטים בדבר מבחן הפנים בקבוצה והתייחסות הדירקטוריון לעניין זה, ראה סעיף 8.2 לדוח תיאור עסקיו התאגיד.

9.6 גילוי בדבר שכר רואי החשבון המבקרים

לפרטים בדבר רואה החשבון המבקר של הקבוצה והתייחסות הדירקטוריון לעניין זה, ראה סעיף 8.3 לדוח תיאור עסקיו התאגיד.

9.7 גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים בחברה

ראה סעיפים 25 עד 27 לשאלון ממשל תאגיד, המצורף לפרק פרטים נוספים להלן.

10. הוראות גילוי בקשר עם הדיווח הפיננסי של התאגיד

10.1 דיווח בדבר אומדן חשבונאיים קרייטיים

לא חלו שינויים מהותיים באומדן חשבונאיים קרייטיים, לעומת התקופה המקבילה אשתקאך.

11. גילוי ייעודי למחזיקי אגרות חוב

לפרטים בדבר תעוזות התחייבות של התאגיד ראה באור 25 לדוחות הכספיים.

לאחר תקופת המازן לא חלו אירועים ושינויים משמעותיים ביחס לtauודות התחייבות.

11.1 הנאמן ושטר הנאמנות

סדרה ג'

הנאמן לאגרות החוב (סדרה ג') הינו הינו משמרת חברת לשירותי נאמנות בע"מ (להלן: "משמרת"), אשר עיקר עיסוקו הינו ביצוע תפקידו נאמנות (להלן, בס"ק זה: "הנאמן לשדרה ג"). האחראי מטהם הנאמן על אגרות החוב של החברה הינו ה"ה רומי סבטי, סמנכ"ל.

להלן פרטי ההתקשרות עם הנאמן: רחוב מנחם בגין 48-46, תל אביב 6618001, טלפון: 03-6374354; פקס: 03-6374344; דוא"ל: Office@mtrust.co.il.

נוסחו המלא של שטר הנאמנות, אשר נחתם בין החברה לבין הנאמן לשדרה ג', ביום 26 בספטמבר, 2016, מצוי במשרדה הרשמי של החברה וניתן לעין בו, בתיאום מראש, בכל יום עסקיים בשעות העבודה הרגילים.

למייטב ידיעת החברה, עד למועד דוח זה, היא עומדת בכל הוראות שטר הנאמנות, לא התקיימו התנאים המקיים עילה להעמדת כתבי התחייבות הנדחים (סדרה ג'), לפירעון מיידי והחברה לא קיבל הודעות כלשהן מהנאמן בדבר או עמידה בתנאי שטר הנאמנות בקשר עם העמדת כתבי התחייבות הנדחים (סדרה ג'), לפירעון מיידי. כמו כן, לא התקבלו בקשר ממהנאמן לכינוס אסיפות מחזיקי כתבי התחייבות הנדחים (סדרה ג'), או לביצוע פעולות שונות בקשר עם כתבי התחייבות הנדחים (סדרה ג').

11.2 פרטים נוספים בהתאם לתיקנות ניירות ערך

אגרות החוב (סדרה ג')	שם הסדרה
29 בספטמבר, 2016	מועד רישום למחר/ מועד הנפקה
230,225 אלף ש"ח ע"ג בספטמבר 2016. בחודש מאי 2020 בוצעה הרחבבה של כ- 142,850 אלף ש"ח ע"ג	סכום שווי הנקוב במועד הנפקה (באלפי ש"ח)
160,422	שווי נקוב לתאריך הדוח (אלפי ש"ח)
160,422	שווי נקוב צמוד לממד לתאריך הדוח (אלפי ש"ח)
1,181	סכום הריבית שנצברה לתאריך הדוח (אלפי ש"ח)
158,048	שווי הוגן בדוחות לתאריך הדוח (אלפי ש"ח)
158,048	שווי בורסאי לתאריך הדוח(אלפי ש"ח)
קבועה - 2.94%	סוג הריבית
הקרן תיפרע בשבועה (7) תשלומים, כאמור להלן: (א) ששה (6) תשלומים שווים של 14.25% כל אחד מרקן אגרות החוב ישולמו פעמי בשנה, ביום 30 בספטמבר, החל מיום 30 בספטמבר 2020 ועד ליום 30 בספטמבר 2025 (כולל); (ב) תשלום נוסף בשיעור של 14.5% ממרקן אגרות החוב ישולם ביום 30 בספטמבר 2026.	מועדוי תשלום קرون
תשלומים שנתתיים ביום 30 בספטמבר של כל אחת מהשנתיים 2017 עד 2026 (כולל), למעט תשלום הריבית הראשון ששולם ביום 30 בספטמבר 2017 בגין התקופה המתילה ביום המחרך הריאני שלמחרת המכרז ומסתיימת ביום האחרון שלפני מועד התשלום הראשון של הריבית (קריו 29 בספטמבר 2017) (להלן: "תקופת הריבית הראשונה") כשהיא מחושבת על פי מספר הימים בתקופה זו על בסיס 365 ימים בשנה. תשלום הריבית האחרון יבוצע ביום 30 בספטמבר 2026, במועד תשלום יתרת קרן אגרות החוב (סדרה ג') או עד למועד הפדיון המוקדם כאמור להלן.	מועדוי תשלום ריבית
לא צמוד.	בבסיס ההצמדה ותנאייה
לא	אם כתבי ההתחייבות ניתנות להמרה

אגרות החוב (סדרה ג')	שם הסדרה
כן	הסדרה מהותית לחברה פדיון מוקדם ביוזמת החברה
לחברה אפשרות לבצע פדיון מוקדם החל מ- 60 ימים ממועד רישומן של אגרות החוב (סדרה ג') למסחר, בהתאם לתנאים המפורטים בשטר הנאמנות.	עיקרי התנאים להעודה לפירעון מיידי
הוּן עצמי מינימלי – הוּנה העצמי של החברה על פי דוחותיה הכספיים סולו המבוקרים או הסקרים האחוריים שפורסמו, לא ופחות מסכום של 1.5 מיליארד ש"ח במשר שני רביעונים קלנדריים רצופים. לפרטים ראה סעיף 5.6.1 לשטר הנאמנות. יחס חוב פיננסי נטו לסך הנכסים – היחס בין החוב הפיננסי נטו של החברה לסך הנכסים של החברה לא עולה על 50% במשר שני רביעונים קלנדריים רצופים. לפרטים ראה סעיף 5.6.2 לשטר הנאמנות. יצוין, כי בשטר קיימים גם התנאים המפורטים בסדרה ב'.	אם התקיימו תנאים המקיים עילה להעמדת האג"ח לפירעון מיידי
לא	הגבלות על ייצירת שעבודים ו/או בקשר לסטמות החברה להנפיק אגרות חוב נוספות
קיימת התחייבותiae <i> לאו</i> ייצירת שעבוד צפ' (שוטף) על כל נכסיו החברה. לפרטים ראה סעיף 5.5 לשטר הנאמנות. ⁵	נוספות
מגבליות על חלוקת דיבידנד: החברה מתחייבת כי אם הוּנה העצמי של החברה יפחת מ- 1.8 מיליארד ש"ח על פי דוחותיה הכספיים סולו, המבוקרים או הסקרים, לפי העניין, הידועים במועד קבלת ההחלטה או היחס בין החוב הפיננסי נטו של החברה לסך הנכסים של החברה יעלה על 45%, וכל עוד התקיים אחד מתנאים אלה, החברה תימנע מלבצע חלוקה (כהגדرتה בחוק החברות, התשנ"ט-1999) לבני מניותיה, וזאת עד שהוּן העצמי של החברה יעלה מעלה הסכום הנ"ל או היחס בין החוב הפיננסי נטו לסך הנכסים כאמור ירד מהתיעור האמור, על פי דוחותיה הכספיים של החברה הידועים במועד קבלת ההחלטה. לפרטים ראה סעיף 5.4 לשטר הנאמנות.	שונות

⁵ לשטר הנאמנות, ראה דיווח מיידי מיום 27 בספטמבר 2016 (אסמכתא: 01-055443).

11.3. דירוג אגרות החוב

לפרטים בדבר היסטוריות דירוג אגרות החוב ראה דיווח מיידי של החברה מיום 10 בינואר 2024, אסמכתה: 004998-01-2024.

אגרות החוב (סדרה ג')	
מידרוג	שם החברה המדרגת
Aa3	דירוג במועד ההנפקה
2aA (אוֹף ויציב)	דירוג הנוכחי

12. יעדים ואסטרטגיית עסקית

המידע המובא להלן הינו מידע צופה פניו עתיד, וככזה, המידע איננו ודאי ועלול שלא להתממש, כולו או חלקו. המידע הצופה פניו עתיד מבוסס על מידע הקיים בקבוצת בתאריך הדוח, וכן כולל הערכות של הקבוצה או כוונות שהיא נכון לתאריך הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או משתמעות מידע זה, בין היתר, בשל הוראות רגולטוריות, התנהלות השוק והמתחרים, צרכי והעדפות הלוקחות, וכן בשל שינויים שיחולו בגורמי הסיכון המפורטים בסעיף 7.15 לדוח תיאור עסקית התאגיד.

אסטרטגייה – כללי

בחודש אוקטובר 2022, בהמלצת ועדת אסטרטגיה, אישר הדירקטוריון תוכנית אסטרטגית לקבוצה לשנים 2023-2026, שມטרתה המרכזית לפתח יכולות ואמצעים להתמודדות עם השינויים המהירים המתרחשים וצפויים להת%">
חישוכו

רואה בחברה בתחום הביטוח האחרים, זאת, בין היתר, בזכות על איתור מנועי צמיחה ורווחיות בחברה בתחוםים משיקום לתחומי הליבה של הקבוצה, כמויה ממוקדת רוחניות, תמהור פרטוני, מיקסום הנכסים בקבוצה, חתירה לחידשות ושיפור חזות הלוקוח תוך שימוש טכנולוגיות ותפעוליות, התיעילות (רכש, הנהלה וכליות וועלויות רכישה) ומיתוג חיצוני ופנימי. הקבוצה תפעל לעיבוי וחיזוק ערוצי ההפצה כמו גם להרחבת מדף המוצרים, כאשר עורך ההפצה המרכזי והעיקרי היה וימשיך להיות סוכני הביטוח. כמו כן, תשאף הקבוצה למקד את המאמץ השיווקי שלה במוצרים החדשניים. יצוין, כי במסגרת התכנית נקבעו יעדי רווחיות וצמיחה והתפתחות ההון.

רווחיות הקבוצה תליה בעיקרה בתחום שוק ההון. הדבר מתקבל ביטוי בעסקי ביטוח כללי ובפיתוח חיים תלוי תשואה (לענין פוליטות שהופקו עד שנת 2003), וכן בפוליסות ו קופות גמל מבטיחות תשואה. על מנת למתן את התלות האמורה, הקבוצה שוקדת על פיתוח עוגנים עסקיים נוספים בתחוםים, לפחות לא באופן מובהק וישיור, בתחום שוק ההון. בהתאם, תשאף הקבוצה לחזק ולפתח מקורות רווח שאינם מפעילות הביטוח וחיסכון אורך טווח באמצעות חברות מוחזקות. במהלך השנים האחרונות החלה הקבוצה לפתח פעילויות שאינן מושפעות באופן משמעותי מתנודות שוק ההון וזאת על דרך השקעה בחברת אמפא קפיטל בע"מ ובחברת אי.אר.אן בע"מ (תוך מעבר לשילטה בה במהלך שנת 2022, ראה סעיף 7.16.3 לדוח תיאור עסקית התאגיד) העוסקת במתן אשראי לעסקים קטנים ובינוניים ובהבטחת תשלוםם, בהתאם. בנוסף, הרחיבה הקבוצה את זרועה ההפצה שלה באמצעות רכישת סוכנויות ביטוח שונות ובפרט סוכנויות אליפס בע"מ (ראה סעיף 7.16.5 לדוח תיאור עסקית התאגיד לעיל).

אסטרטגייה בביטוח חיים וחיסכון ארכו טווח

ענף ביטוח חיים ■

האסטרטגייה של הקבוצה בביטוח חיים: שיפור השירות וניהול מערכתיחסים הוגנת עם קהל לקוחות הקבוצה; שמירה על רוחניות פעילות ביטוח חיים תוך התמקדות במכירת מוצרים בעלי שיעור רוח נאות כגון פוליסות ריסק וכיסויים נוספים; שימור לקוחות הקבוצה תוך צמצום היקף ביטולי פוליסות, פדיונות ונוידים יוצאים; הרחבת נתח השוק של הקבוצה במטרי הביטוח והחיסכון ארכו הטווח ומוציאר FINANCE TOP תוך השאת תשואה וערך למוצרים במסגרת מסלולי ההשקעה השונים ולפי בחירתם⁶; פיתוח מוצרים ופתרונות חדשים בתחום ביטוח החיים תוך מתן מענה מתקדם למגמות התחרות בשוק ולצרכי המבוטחים; שימור מעמדה של הקבוצה במטרי ביטוח לאומיים למשךNEXT.

הפעולות שהקבוצה נוקטת כדי להשיג מטרות אלה הינן:

שיפור השירות ומערכת היחסים עם סוכני הקבוצה ולקוחותיה באמצעות בקרה ומדידה של תהליכי השירות; בחינה וייעול של תהליכי העבודה והטמעה אפקטיבית של תהליכי אוטומציה ודיגיטציה; מksamם הסינרגיה בין היחידות השונות בקבוצה למינוף מכירות חדשות בתחום, תוך שימוש ביתרונות הקבוצה בתחום הפנסיה ובניהול נכסים; הרחבת מכירות ביטוח חיים (רישק מות); ביצוע מהלכים לשימור הלקוחות תוך מתן מענה לטיפול בכיספים בתום תקופת הביטוח והחיסכון.

ענף פנסיה וגמל ■

היעד האסטרטגי ארכו הטווח של הקבוצה הינו להישאר גורם מוביל בשוק החיסכון ארכו הטווח הבולט באיכות השירות וה מוצרויות שהוא מספק ללקוחותיו, כל זאת תוך חתירה לרוחניות נאותה. במסגרת יעד אסטרטגי זה, הקבוצה פועלת להרחבת מעגל העמידים בקרנות הפנסיה ומעגל עמידי קופות הגמל וקרןנות ההשתלמות, שימוש תיكي הפנסיה, הגמל וההשתלמות הקיימים, כניסה לעסקים חדשים תוך שמירה על רוחניות, יצירת פעילות משותפת ופורא עםعروציו ההפצה השונים ומינוף הסינרגיה עם חברות הקבוצה.

המפה האסטרטגית של הקבוצה מבוססת על ארבעה רבדים עיקריים – רובד פיננסי, רובד הלקוחות, רובד התהליכיים ורובד הלמידה והחדשנות, כמפורט להלן:

הרובד הפיננסי מתיחס ליעדים של רוחניות, שווי תיק הגמל וההשתלמות, נתח השוק בנכסים, נתח השוק בגביה וחולקה של הקבוצה בערוציו ההפצה.

רובד הלקוחות מתיחס לחמשת סוגים בעלי העניין העיקריים של הקבוצה – המבוטחים, המעסיקים, ארגוני העובדים, הסוכנים והיעצים הפנסיוניים. היעדים המתיחסים לרובד זה כוללים – רמת שירות, תשואות על הנכסים, מתן ערך מוסף על פני המתחרים, אמינות בניהול כספי הלקוחות, תקשוב מתקדם וכדו'. במסגרת זאת מבצעת הקבוצה השקעות בזרים, וזאת כדי להעלות את המודעות, היתרונות והחשיבות של בחירה במטרי הקבוצה.

רובד התהליכיים מתיחס להיבטים הבאים – טכנולוגיה, שירות, שיווק ומכירות, מוצרים ורגולציה. היעדים המתיחסים לרובד זה כוללים – תמהיל מוצרים העונה לצרכי הלקוח, בנייה והטמעה של תפיסה שיווקית כולה, תהליכי מכירה חדשים ודיגיטליים, פיתוח פלטפורמות מכירה ושיווק, שירות מול לקוחות הקצה, שירות המותאם לערוציו ההפצה במטרה לשמור ללקוחות ולהעלות את שביעות הרצון שלהם, שיפור השירות שנitin בכלים דיגיטליים, שירות פנים ארגוני תומך סינרגיה, מערכות תפעוליות תומכות ויעול ואמינות.

⁶ לפרטים בדבר מבנה מערכת ההשקעות ודרכי ניהולו, ראה סעיף 7.4 לפפרק תיאור עסקיו התאגיד.

רובד הלמידה והחדשנות מתייחס למומחיות, תרבויות של מצוינות בשירות, בניית פתרונות וביצוע פעולות באמצעות כלים דיגיטליים, שיפור תהליכי בקרה, התיעולות ארגונית ועוד.

להשגת היעדים האמורים, تعمل הקבוצה, בין היתר, להרחיב מתן פתרונות כוללים לצורכי הלקוח ומימוש פוטנציאל הסינרגיה הקיים בקבוצה, בפרט לצורך הרחבת מעגל המבוטחים/העמיתיים ברכישת מוצריו הקבוצה. בנוסף, תבחן הקבוצה את התוצאות של פעילות הפרסום באמצעות המידה השונים, שתכליתה הדגשת חשיבות הבחירה במוצריה. הקבוצה תמשיך בקיים הדרכות מ��ווית לקהלים הרלבנטיים, לשם פיתוח עסקיו הפנסיה והגמל של הקבוצה, תוך קיומם קשר מתמשך עם לקוחות הקבוצה.

אסטרטגייה בביטוח כללי

בתחום הביטוח הכללי, המיקוד של הקבוצה יהיה המשך שיפור הרווחיות, לצד התיעולות תפעולית. כמו כן, יושם דגש על שיפור פיזור תיק הביטוח בין הענפים השונים.

תחום פעילות ביטוח רכב חובה

בתחום זה הקבוצה מתמקדת בפלחי שוק רוחחים, תוך סינון וניפוי מקורות הפסד. המודל התעריפי של הקבוצה מכונן לצורך השגת מטרה זו. בנוסף, הקבוצה תמשיך לשמור על השמרנות החותומית הבאה לידי ביטוי בהימנעות מכינסה לפעולות בעל סיכון גבוה, כדוגמת ביטוחי אופניים, טרכטורים ועוד.

תחום פעילות ביטוח רכב רכוש

נתוך השוק של הקבוצה בתחום רכב רכוש גבוה יחסית לקבוצות הביטוח המתחרות, ואסטרטגיית הקבוצה לשנים הבאות היא לשמר על נתח זה, תוך הקפדה ושיפור התוצאות החותומיות.

תחום ביטוח כללי אחר

תחום פעילות ביטוח רכוש – נתוך השוק של הקבוצה בתחום הרכוש נמוך יחסית לקבוצות הביטוח המתחרות, ואסטרטגיית הקבוצה היא לגдол במתינות נתח זה, תוך התמקדות ב מוצרים מדף ובעסקים בעלי רמת מרכיבות גבוהה המגלמים פוטנציאל רווחיות גבוהה.

תחום פעילות ביטוח חבות – ביטוח אחירות מקטעות וBITוח נושא מרשה, ימשיכו להוות מוצרים מרכזיים בתחום החבות של הקבוצה, תוך מינוף התוצאות הקבוצת בפלחי שוק ספציפיים בענפים אלו. באשר לענפי החבות האחרים, הקבוצה תתמקד בהמשך שיפור התוצאות החותומיות, לרבות על ידי ניפוי מבודדים, הקטנת הפעולות בפלחי שוק ספציפיים והעלאת תעריפים.

אסטרטגייה בביטוח בריאות

לאור הרפורמות והשינויים הרבים בתחום הבריאות היעד של הקבוצה הינו שמירה על רווחיות נאותה תוך התייעלות ושימור לקוחות קיימים. הפעולות שהקבוצה נוקטת כדי להשיג יעד זה הינם: הגדלת המכירות ללקוחות פרטיים והמשך פיתוח מוצרים תחרותיים וייחודיים בענף הבריאות הנותנים מענה נרחב לצרכי הלקוחות; שיפור השירות לקוחות ולסוכנים והעמקת הקשר עם הסוכנים; שימור ושיפור המקטעות והמומחיות של הסוכנים והעובדים באמצעות הדרכות מקטעות, ובפרט על רקע הרפורמות הרבות בתחום זה; הרחבת מערכת המכירות על ידי גiros סוכנים חדשים וגיוון ערכיו המכירה; פיתוח כלים טכנולוגיים לסוכנים ומצוב התקומות דיגיטלי וחדשני. כמו כן, החברה רוצה להגדיל את פעילותה בתחום ביטוח הניסיעות לחו"ל באמצעות מגוון ערכיו ההפקה של החברה ושיטופי פעולה.

13. אירועים לאחר תאריך מאzo

13.1 אישור דירוג

בחודש ינואר 2024, הודיעה חברת מידרוג כי היא מותירה על כנו את דירוג אגרות החוב (סדרה ג') של החברה (Aa2 יציב). פרטים נוספים ראה דיווח מיידי מיום 10 בינואר 2024 (אסמכתא (2024-01-004998).

13.2 חלוקת דיבידנד

בחודש מרץ 2024, בהתאם למידניות חלוקת הדיבידנד הכריזה החברה על חלוקת דיבידנד בהיקף כולל של כ- 175 מיליון ש"ח.

13.3 חלוקת דיבידנד חברות בתנות

בחודש מרץ 2024, הכריזה מנורה ביטוח על חלוקת דיבידנד לחברה בסך של 200 מיליון ש"ח. בנוסף, חילקה שומרה דיבידנד לחברה בסך של 50 מיליון ש"ח.

13.4 השקעה בחברת אמפא קפיטל

בחודש מרץ 2024, אישר דירקטוריון החברה השקעה באמפא קפיטל בסך של כ-50 מיליון ש"ח. ההשקעה מבוצעת בשני שלבים, מחצית מההשקעה מבוצעת במהלך חודש אפריל 2024 והמחצית השנייה מבוצעת ב- 31 בדצמבר 2024. מטרת ההשקעה הינה הגדלת ההון העצמי לצורכי תמייה בגידול בפעולות אמפא קפיטל. יצוין, כי ההשקעה כאמור לא תנסה באופן מהותי את שיעורי ההחזקה של החברה באמפא.

הדירקטוריון מביע את הערכתו לעובדי הקבוצה, הנהלת הקבוצה וסוכנויות על עבודותם ותרומתם להישגי הקבוצה.

ари קלמן
מנהל כללי

ערן גריפל
יו"ר הדירקטוריון

רמת גן, 28 במרס, 2024

פרק ג'

דוחות כספיים

מנורה מבטחים החזקות בע"מ
דוחות כספיים מאוחדים

ליום 31 בדצמבר, 2023

מנורה מבטחים החזקות בע"מ

דוחות כספיים מאוחדים ליום 31 בדצמבר, 2023

תוכן העניינים

עמוד

2	דוח רואה החשבון המבקר בדבר ביקורת של רכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי
3-6	דוח רואה החשבון המבקר
7-8	דוחות מאוחדים על המצב הכספי
9	דוחות מאוחדים על רווח או הפסד
10	דוחות מאוחדים על הרווח הכללי
11-13	דוחות מאוחדים על השינויים בהון
14-18	דוחות מאוחדים על תזרימי המזומנים
19-262	באורים לדוחות הכספיים מאוחדים
263-265	נספח לדוחות הכספיים המאוחדים - מידע אודוט השקעות פיננסיות אחרות

דו"ח רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של מנורה מבטחים החזקות בע"מ בדבר ביקורת של רכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי

בהתאם לסעיף 9ב (ג) בתקנות נירות ערך (דו"חות תקופתיים ומידדים), התש"ל-1970

ביבנו רכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי של מנורה מבטחים החזקות בע"מ וחברות בנות (להלן - החברה) ליום 31 בדצמבר, 2023. רכיבי בקרה אלה נקבעו כמוסבר בפיישה הבאה. הדירקטוריון והנהלה של החברה אחראים לקיים בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכות את האפקטיביות של רכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי המצוՐפת לדוח התקופתי לתאריך הנ"ל. אחריותנו היא להוות דעתה על רכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי של החברה בהתבסס על ביקורתנו.

רכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי שבוקרו נקבעו בהתאם לתקן בקרה (ישראל) 911 של לשכת רואי חשבון בישראל "ביקורת של רכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי" (להלן תקן בקרה (ישראל) 911).
רכיבים אלה הינם: 1) בקרות ברמת הארגון, לרבות בקרות על תהליכי העריכה והסירה של דיווח כספי ובקרות כליליות של מערכות מידע; 2) בקרות על תהליכי מהותיים מאוד לדיווח הכספי ולගליות של חברה מאוחדת - מנורה מבטחים ביטוח בע"מ ושל חברות מאוחדות מהותיות נוספות (להלן - רכיבי הבקרה המבוקרים).

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקן בקרה (ישראל) 911. על-פי תקן זה נדרשbuatנו את הביקורת ולבצעה במטרה לזהות את רכיבי הבקרה המבוקרים ולהציג מידיה סבירה של ביטחון אם רכיבי בקרה אלה קווימיים באופן אפקטיבי מכל הבדיקות המהותיות. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי רכיבי הבקרה המבוקרים, הערכת הסיכון שקיים חולשה מהותית ברכיבי הבקרה המבוקרים, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות הבדיקה והפעול של אותם רכיבים בקרה בהתאם להסיכון שהוערך. ביקורתנו, לגבי אותם רכיבי בקרה, כללה גם ביצוע נחילים אחרים אלה שחשבנו כנכוצים בהתאם לנסיבות. ביקורתנו התייחסה רק לרכיבי הבקרה המבוקרים, להבדיל מבקרה פינימית על כלל התהליכים המהותיים בקשר עם הדיווח הכספי, ולפיכך חוות דעתנו מתייחסת לרכיבי הבקרה המבוקרים בלבד. כמו כן, ביקורתנו לא התייחסה להשפעות הדדיות בין רכיבי הבקרה המבוקרים לבין אלה שאינם מבוקרים ולפיכך, חוות דעתנו אינה מביאה בחשבון השפעות אפשריות כאלה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו בהקשר המתואר לעיל.

בשל מגבלות מובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי בכלל, ורכיבים מסוימים בפרט, עשויים שלא למנוע או לגלוות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחת כלשהי חשופה לסיכון שבקרות ההפוכה לבתיה מתאימות בגל שינויים בסביבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשנה לרעה.

לדעתנו, החברה קיימה באופן אפקטיבי, מכל הבדיקות המהותיות, את רכיבי הבקרה המבוקרים ליום 31 בדצמבר, 2023.

ביבנו גם, בהתאם לתקני בקרה מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה לימים 31 בדצמבר, 2023 ו- 2022 ולכל אחת מהשנתיים שהסתינו בו ימיים 31 בדצמבר, 2023, 2022 ו- 2021 והדוח שלנו, מיום 28 במרץ, 2024, כלל חוות דעת בלתי מסויימת על אותם דוחות כספיים מאוחדים בהתבסס על ביקורתנו ועל חוות רואי חשבון אחרים וכן הפנית תשומת לב כאמור בבאוור 40(א) לדוחות הכספיים המאוחדים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

דו"ח רואי החשבון המבקרים לבני המניות של מנורה מבטחים החזקות בע"מ

ביקרנו את הדוחות המאוחדים על המצב הכספי המצורפים של מנורה מבטחים החזקות בע"מ והחברות הבנות שלה (להלן - החברה), לימים 31 בדצמבר 2023 ו- 2022, ואת הדוחות המאוחדים על רווח או הפסד, הרוח הכלול, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לכל אחת מהשנים שהסתינו בימים 31 בדצמבר, 2023, 2022 ו- 2021. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וה הנהלה של החברה. אחריותנו היא לחוות דעתה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

לא ביקרנו את הדוחות הכספיים של חברות מאוחדות אשר נכיסו להכלולים באיחוד מהווים כ- 3.4% וככ- 3.5% מכלל הנכסים המאוחדים לימים 31 בדצמבר 2023 ו- 2022, בהתאם והנסיבות להכלولات באיחוד מהוות כ- 2.8% וככ- 1.3% לשנים שהסתינו בימים 31 בדצמבר, 2023 ו- 2022, בהתאם ואינו מהתוויות לכל ההכנסות המאוחדות לשנה שהסתימה ביום 31 בדצמבר 2021. וכן, לא ביקרנו את הדוחות הכספיים של חברות המוצגות על בסיס שיטת השווי המאזני, אשר החקעה בהן לימים 31 בדצמבר 2023 ו- 2022 הסתכמה לסך של 47,201 אלפי ש"ח ולסק"ל 338,131 אלפי ש"ח ו- 34,837 אלפי ש"ח, 2023, 2022 ו- 2021, בהתאם. הדוחות הכספיים של אותן חברות בוקרו על ידי רואי החשבון שלהם שבסתיימו בימים 31 בדצמבר, 2023, 2022 ו- 2021, בהתאם. הכספיים שבסתיימו בימים 31 בדצמבר, 2023, 2022 ו- 2021, בהתאם, ככל שהיא מתיחסת לטכום שכללו בגין אותן חברות מבוססת על דוחות רואי החשבון האחרים.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי החשבון (דרך פועלתו של רואח חשבון), התשל"ג-1973. על פי תקנים אלה נדרש מעתנו לתקן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידת סבירה של ביצחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מוחותית. ביקורת כוללת בדיקה מדומית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שימושו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וה הנהלה של החברה וכן הערכת נאותות ההציג בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו ודוחות רואי החשבון אחרים מספקים בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו ועל הדוחות של רואי החשבון אחרים, הדוחות הכספיים המאוחדים הנ"ל משקפים באופן נאות מכל הבדיקות המוחותיות, את המצב הכספי המאוחד לימים 31 בדצמבר, 2023 ו- 2022, ואת תוצאות הפעולות המאוחדות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים המאוחדים לכל אחת מהשנים שהסתינו בימים 31 בדצמבר, 2023, 2022 ו- 2021 בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, המתיחסות לחבירות החזקה של מבטחים, כאמור בabove 2.

ambilי לסייע את חוות דעת הנ"ל, הננו מפנים את תשומת הלב כאמור בabove 40(a) לדוחות הכספיים המאוחדים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

ענייני מפתח בבדיקה

ענייני מפתח בבדיקה המפורטים להלן הם העניינים אשר תוקשרו, או שנדרש היה לתקשרם, לדירקטוריון החברה ואשר, לפי שיקול דעתנו המוצע, היו משמעותיים ביותר בבדיקה הדוחות הכספיים המאוחדים לתקופה השופטת. עניינים אלה כוללים, בין היתר, כל עניין אשר: (1) מתיחס, או עשוי להתייחס, לסעיפים או לגילויים מוחותיים בדוחות הכספיים המאוחדים וכן (2) שיקול דעתנו לגבי היה מאTEGR, סובייקטיבי או מרכיב במיזח. לעניינים אלה ניתן מענה במסגרת ביקורתנו וגיבוש חוות דעתנו על הדוחות הכספיים המאוחדים בכללותם. התקשור של עניינים אלה להלן אינו משנה את חוות דעתנו על הדוחות הכספיים המאוחדים בכללותם ואין אנו נתונים באמצעות חוות דעת נפרדת על עניינים אלה או על הטעיפים או הגילויים שאיליהם הם מתיחסים.

מידה של התחייבויות בגין חוזי ביטוח בביטוח כללי:

תיאור הנושא

הדווחות הכספיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר, 2023 כוללים התחייבויות מהותיות בגין חוזי ביטוח כללי ברוטו בסך 7,492,646 אלפי ש"ח, כמפורט בפרק 16 לדוחות הכספיים המאוחדים.

כמפורט בפרק 2(א) ו-2(ב) לדוחות הכספיים המאוחדים, התחייבויות אלה נמדדות בהתאם לעלות המשוערת לישוב תביעות הביטוח וכוללות את העלות הצפוי של התביעות שאירועו ודוחכו, תביעות שאירועו אך טרם דוחכו או דוחכו בחסר (IBNR ו-IBNR), הפרשה לפרמייה שטרם הורווחה, הפרשה לפרמייה בחסר והוצאות ישירות ועקיפות לשוב תביעות.

מידת התחייבויות בגין חוזי ביטוח בביטוח כללי מבוססת בעיקר על אומדנים אקטוארים. הערכה האקטוארית מבוססת על אומדנים סטטיסטיים הכוללים מרכיב של אי וודאות. האומדנים הסטטיסטיים מבוססים על הנחות שונות, אשר לא בהכרח תتمשנה. ההנחה שנעשה בהן שימוש בתחזית האקטוארית משפיעות על מידת הפרשה. עלות התביעות בפועל עשויה להיות גבוהה או נמוכה יותר מהאומדנים הסטטיסטיים.

בחalk מענפי הביטוח אי הودאות המובנית גבוהה יותר, במיוחד בתביעות בענפים רכב חובה וחבויות המתאפיינות ב"זנב ארוך", בהן לעיתים, חולף זמן רב ממועד קרנות האירוע ועד מועד הסילוק הסופי של התביעה. בפרק 18 לדוחות הכספיים המאוחדים מוצגות התפתחות הערצת התחייבויות בענפי רכב חובה וחבויות.

בשל אי הודאות המובנית באומדנים המשמשים לצורך מדידת התחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי, קבענו כי המדידה של התחייבויות בגין חוזי ביטוח בביטוח כללי הינה עניין מפתח בבדיקות.

כיצד ניתן מענה לנושא ב ביקורתנו

- נהלי הביקורת שביצעו לגבי בחינת המדידה של התחייבויות בגין חוזי ביטוח בביטוח כללי כללו את הנהלים הבאים :
- בחנו את התכנון והישום של בקרות פניות הקשורות לתהיליך המדידה של התחייבויות בגין חוזי ביטוח בביטוח כללי וביצעו נוהלים לבדיקת האפקטיביות של אותן בקרות פניות לרבות, הבדיקות בסביבת מערכות המידע המשמשות לעיבוד הנתונים ואת זרימת המידע לצרכי דיווח כספי.
  - בחנו כי מתודולוגיית מדידת התחייבויות בגין חוזי ביטוח בביטוח כללי מיושמת בהתאם לדרישות של IFRS 4 "בדבר 'חוזה ביטוח'" ובהתאם לדרישות שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
  - בחנו, תוך הסתייעות במומחי אקטואරיה מטעמו, על בסיס מוגמי ובהתבסס על הערכת הסיכוןים שלנו, את סבירות הנחות והנתונים העיקריים ששימושם בסיסים במודלים שיושמו לצורך חישוב אומדן תזרימי המזומנים העתידיים בהם השתמשו חברות הביטוח המאוחדים בעת מדידת התחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי.
  - יישמו נוהלים אנליטיים במטרה לזהות ולנתח שינויים מהותיים חריגים.
- בנוסח, הערכנו את נאותות הגילויים העיקריים העיקריים לדוחות הכספיים המאוחדים אודות התחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי.

מדידה של התchieיביות בגין חוזי ביטוח חיים ובריאות:

תיאור הנושא

הדווחות הכספיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר 2023 כוללים התchiaיות מהותיות בגין חוזי ביתוח חיים ובריאות שאינם תלוי תשואה ברוטו בסך 9,838,401 אלפי ש"ח, והתchiaיות מהותיות בגין חוזי ביתוח חיים ובריאות תלוי תשואה ברוטו בסך 28,222,547 אלפי ש"ח, כמפורט באורים 1-17 לדוחות הכספיים המאוחדים.

כמתואר בב��רים 2(1) ו- 3(6)(א) לדוחות הכספיים המאוחדים, ההתחייבותם בגין חוזי ביתוח חיים ובריאות תלוי תשואה ושאים תלוי תשואה נמדדות בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביתוח וחיסכון (תקנות וחוזרים) ושיטות אקטואריות מקובלות. ההתחייבותם בגין חוזי ביתוח חיים נמדדות, בין היתר, על בסיס הערכה אקטוארית, המבוצעת על-ידי האקטואר הממונה בחברה מאוחדת בהתאם לנתוני הכספיים הרלוונטיים, כגון: גיל ומין המבוטח, וכן הכספיים, סוג הביטוח וכו'.

חלק שימושי מהעתודות בגין חווית חיים ובריאות מבוססת על אומדן אקטוארים ועל הנחות שונות, ולפיכך כרכות באירועים מוגננת. עתודות אלה כוללות בעיקר:

- עתודה משלימה לגמלאות.
  - עתודה LAT (בדיקה נאותות ההתחייבויות - Liability Adequacy Test -
  - עתודה בגין גמלה בתשלומים ותביעות מתמשכות בתשלומים בביטוח סייעודי ואובדן כושר עבודה.

הנחות העיקריות המשמשות בתחילת המדידה של התחביביות לעיל כוללות הנחות הקשורות לביטולים, הוצאות תפעול, תשואה, שיעורי ריבית, פרמיית אי נזילות, תמוטה, נכות, שיעורי שימוש גמלת ותחלואה. הנחות נבחנות על ידי האקטואר הממונה בחברה המאוחצת כדי שניה על פי בדיקות, ניסיון העבר ומחקרים רלוונטיים אחרים.

בשל אי הودאות המובנית באומדנים המשמשים לצורך מדידת התჩייבותם בגין חוויה ביטוח חיים ובריאות, קבענו כי המדידה של התჩייבותם בגין חוויה ביטוח חיים ובריאות הינה עניין מפתח בביטחון.

כיצד ניתן מענה לנושא ביקורתנו

נהלי הביקורת שביצעו לגבי בחרית המדידה של התיחסויות בגינן חוזי ביטוח חיים ובריאות כללו את הנחלים הבאים:

- בחנו את התכנון והיישום של בקרות פנימיות הקשורות לתהיליך המדיידה של התחתיibilities בגין חוזי ביטוח חיים ובריאות וביצעו נהלים לבדיקה האפקטיביות של אותן בקרות פנימיות לרבות, הבדיקות העיקריות בסביבת מערכות המידע המשמשות לעיבוד הנתונים ואת זרימת המידע לצורכי דיווח כספי.
  - בחנו כי מתודולוגיית מדידת התחתיibilities בגין חוזי ביטוח חיים ובריאות מושמת בהתאם לדרישות של IFRS בדבר "ביטוח" ולדרישות שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
  - בחנו, תוך הסתייעות במומחי אקטואරיה מטענו, על בסיס מוגמי ובהתבסס על הערכת הסיכוןים שלנו, את סבירות ההנחהות והנתונים העיקריים ששימושו בסיס במודלים שיושמו לצורך חישוב אומדן תזרימי המזומנים העתידיים בהם השתמשה החברה המאוחדת בעת מדידת התחתיibilities בגין חוזי ביטוח חיים ובריאות.
  - ישמננו נחלים אנלטיים במטרה לזהות ולנתח שינויים מהותיים חריגים.
  - בחנו, תוך הסתייעות במומחי אקטואරיה מטענו, על בסיס מוגמי ובהתבסס על הערכת הסיכוןים שלנו, מחקרים מהותיים שבוצעו על-ידי החברה המאוחדת במהלך תקופת הדיווח ואת יישוםם בחישוב העתודות.
  - בנוסף, הערכנו את אנותות הגילויים העיקריים אודות התחתיibilities בגין חוזי ביטוח חיים ובריאות בדוחות הכספיים המאוחדים.

מדידת שווי הוגן של השקעות לא סחריות:

תיאור הנושא

כמפורט באורים 12, 13 ו- 9 לדוחות הכספיים המאוחדים, יתרת ההשקעות שאינן סחרירות ויתרת הנדלין להשקעה ליום 31 בדצמבר 2023, מסטכמוות לסך של 115,28,236,115 אלפי ש"ח ו- 754,823 אלפי ש"ח בהתאם.

השווי הוגן של נכסים חשובים הנמדדים בשווי הוגן וכן של נכסים חשובים, אשר מודיע לגבי השווי הוגן ניתן לצרכי גילוי בלבד, נקבעים באמצעות היון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בוגנים. שיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברת מרווה הוגן בע"מ.

השווי הוגן של השקעות במניות שאינן סחריות מבוסס בעיקר על הערכות שווי חיצונית, ובקרנות השקעה וגידור מבוסס בעיקר על השווי הוגן של נכסים הבסיס או הערכות שווי ונקבע בהתאם לדיווחים של מנהל הקרן. טכניקות הערכות שווי הינו סובייקטיביות באופןן ומשלבות הנחות שונות ושימוש באומדנים המשפיעים באופן משמעותי על השווי הוגן.

השווי הוגן של נדלין להשקעה מבוסס על הערכות שווי שבוצעו על ידי מעריכי שווי חיצוניים, כוללות אומדנים והנחות כגון מחקרים שבירות משוערים ושיעורי היון.

לגביה חלק מההשקעות לא סחריות, בפרט אלו המסוגות לרמה 3 במדד השווי הוגן בהתאם ל- IFRS 13, כגון מניות סחריות, קרנות השקעה ונדלין להשקעה, אי הودאות המובנית במדד השווי הוגן גובה, מאחר ומדד זה כולל נתונים אשר אינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

לשינויים באומדנים, בהנחות או בהערכות בהם נעשה שימוש במסגרת הערכות השווי העשויה להיות השפעה משמעותית על קביעת השווי הוגן של הנכסים ללא סחרירים.

בנוספּ, למדד השווי הוגן השפעה על הקצאת הפער שבין הערך בספרים לבין השווי הוגן של הנכסים שאינם נמדדים בדוח על המצב הכספי בשווי הוגן ("UGL"), לצורך חישוב בדיקת נאותות העתודה ("LAT"). בשל אי הודאות המובנית ביחס לאומדנים, ההנחות וההערכות כאמור לעיל, קבענו כי מדידת השווי הוגן של ההשקעות הלא סחרירות הינה עניין מפתח בביטחון.

כיצד ניתן מענה לנושא בביקורתנו

נהלי הביקורת שביצעו לגבי בחינת מדידת השווי הוגן של השקעות לא סחריות כללו את הנהלים הבאים:

- בחנו את התכנוו והישום של בקרות פנימיות הקשורות לתהליכי קביעת השווי הוגן של השקעות לא סחריות וביצעו נהלים לבדיקה האפקטיבית של אותן בקרות פנימיות לרבות, בקרות לגבי נאותות הנתונים וההנחות ששימוש בהערכות השווי וסבירות הערכות השווי.
- בחנו את המתודולוגיה למדד השווי הוגן של השקעות לא סחריות המושמת על ידי חברות הקבוצה.
- ערכנו בירורים מול אנשי הכספיים וגורמים בגין ההשקעות של הקבוצה לצורך השגת הבנה ביחס לעסקאות, התਪתחויות, ושורוכים מהותיים לתקופה וכן לגבי שינויים מהותיים, ככל שהלו, בתוניהם, בהנחות ובמודלים בהשוואה לאלו ששימשו בשנה הקודמת.
- עברו הערכות שווי מסויימות, בחנו תוך הסתייעות במומחים מטעמנו את סבירות האומדנים וההנחות העיקריות בסיס הערכות השווי.
- ביצענו בחינה מדגמית של השווי הוגן של ההשקעות שאינן סחריות בדוחות הכספיים המאוחדים אל מול הערכות השווי שהתקבלו ממומחים חיצוניים, אל מול שערি חברות מרווה הוגן בע"מ ואל מול הדוחות הכספיים המאוחדים ודיווחי מנהלי קרנות ההשקעה לפי העניין.
- ביצענו בחינה מדגמית של מסד הנתונים ששימש לצורך קבלת ציטוט מחברת מרווה הוגן בע"מ אל מול הסכמי הלוואות.

בקרה גם, בהתאם לתקן ביקורת (ישראל) 911 של לשכת רואי חשבון בישראל "ביקורת של רכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי", רכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי של החברה ליום 31 בדצמבר 2023, והדווח שלנו מיום 28 במרץ, 2024 כולל חוות דעת בלתי מסויימת על קיומם של אותם רכיבים באופן אפקטיבי.

נכסים

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	באוור
אלפי ש"ח		
1,736,065	1,795,069	5
32,978	24,348	22
2,002,620	2,188,426	6
988,089	1,017,318	7
432,714	487,665	8
93,958	102,961	9
509,198	651,862	9
3,436,993	3,628,513	16,17
120,648	133,349	
705,576	524,638	10
1,048,370	1,030,293	11
29,344,230	31,077,288	12
		'א' 13,13
4,808,702	4,836,998	
14,340,317	14,689,854	
1,366,262	1,212,717	
2,728,380	3,226,868	
23,243,661	23,966,437	
2,590,568	2,080,711	'א' 14
1,293,931	1,324,214	'ב' 14
67,579,599	70,033,092	
32,501,199	33,559,357	12

הbaoורים המצוורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

הון והתחייבויות

ליום 31 בדצמבר

2022	2023	באור
אלפי ש"ח		15
99,429	99,429	
332,985	332,985	
(100,200)	(100,200)	
635,156	828,474	
4,929,631	5,270,149	
5,897,001	6,430,837	סה"כ כל ההון המיוחס לבני הascriptures של החברה
182,144	187,165	זכויות שאינן מקנות שליטה
6,079,145	6,618,002	סה"כ כל ההון
התchia'bioot		
21,833,154	22,396,649	התchia'bioot בגין חוות ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויים תשואה
31,794,930	33,059,486	התchia'bioot בגין חוות ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
357,806	480,601	התchia'bioot בגין מסים נדחים
127,442	127,019	התchia'bioot בשל הטבות לעובדים
7,126	8,500	התchia'bioot בגין מסים שוטפים
2,730,626	2,569,694	זכאים ויתרות זכות
4,649,370	4,773,141	התchia'bioot פיננסיות
61,500,454	63,415,090	סה"כ כל התchia'bioot
67,579,599	70,033,092	סה"כ כל ההון וההתchia'bioot

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

28 במרס, 2024

תאריך אישור הדוחות הכספיים

**ערן גרייפל
יר"ר הדיקטוריון**

**אריא קלמן
מנהל כללי**

**רון קלמי
מנהל כספיים**

לשנה שהסתימה ביום

31 בדצמבר

2021	2022	2023	באור	
אלפי ש"ח [למעט נתוני רוח נקי למנה]				
7,280,934	7,928,217	8,689,531		פרמיות שהורווחו ברוטו
1,299,277	1,426,542	1,520,328		פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
5,981,657	6,501,675	7,169,203	26	פרמיות שהורווחו בשיר
5,508,091	(1,929,410)	4,037,631	27	רווחים (הפסדים) מההשקעות, נטו והכנסות ממון
1,241,281	1,042,598	1,091,635	28	הכנסות מדמי ניהול
252,021	265,007	264,166	29	הכנסות מעמלות
8,141	94,234	6,985	30	הכנסות אחרות
12,991,191	5,974,104	12,569,620		סך כל הכנסות
10,657,275	3,816,342	9,931,645		תשולמים ושינוי בהתחייבותם בגין חוזה ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
(1,037,786)	(1,217,812)	(1,127,980)		חולקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבותם בגין חוזה ביטוח
9,619,489	2,598,530	8,803,665	31	תשולמים ושינוי בהתחייבותם בגין חוזה ביטוח וחוזי השקעה בשיר
1,505,988	1,590,085	1,752,181	32	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
779,537	855,677	988,319	33	הוצאות הנהלה וככלויות
29,532	37,022	39,196	35	הוצאות אחרות
102,449	145,712	210,371	36	הוצאות ממון
12,036,995	5,227,026	11,793,732		סך כל הוצאות
11,470	11,889	13,740	8	חלק ברוחчи חברות כלולות
965,666	758,967	789,628		רוחם לפני מסים על ההכנסה
300,842	214,504	251,231	22	מסים על הכנסה
664,824	544,463	538,397		רוח נקי
655,679	533,789	514,380		מיוחס :
9,145	10,674	24,017		בעלי המניות של החברה
664,824	544,463	538,397		זכויות שאינן מקנות שליטה
10.36	8.53	8.31	37	רוח נקי נקי בסיסי למונה המיוחס לבבעלי המניות של החברה (בש"ח)
10.36	8.53	8.08	37	רוח נקי מודול למונה המיוחס לבבעלי המניות של החברה (בש"ח)

הបואורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדווחות הכספיים המאוחדים.

לשנה שהסתירה ביום

31 בדצמבר

2021	2022	2023
אלפי ש"ח		
664,824	544,463	538,397

רווח נקי

רווח (הפסד) כולל אחר:

**פרטי רוח (הפסד) כולל אחר, שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח
הכולל, הוועברו או יועברו לרוח והפסד**

67	9,919	(2,631)	התאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שינויו נטו בשוויי ההונן של נכסים פיננסיים המושאוגים כמינים למכירה שנזקף לקרנות הון
573,906	(550,186)	109,505	רווחים והפסדים נטו מימוש של נכסים פיננסיים המושאוגים כמינים למכירה שהועברו לדוח רווח והפסד
(187,379)	168,375	110,858	הפסד מרידית ערך של נכסים פיננסיים המושאוגים כמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
17,815	70,403	30,891	חלק ברוח (הפסד) כולל אחר, נטו של חברות כלולות
16	2,086	(13,616)	סה"כ פרטי רוח (הפסד) כולל אחר, שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרוח הכולל, הוועברו או יועברו לרוח והפסד
404,425	(299,403)	235,007	מסים על הכנסה (הטבת מס) המתיחסים לנכסים פיננסיים זמינים למכירה
138,400	(107,394)	83,599	מסים על הכנסה (הטבת מס) המתיחסים לפרטים אחרים של הפסד כולל אחר
(1,588)	5,605	743	סה"כ פרטי רוח (הפסד) כולל אחר, נטו, שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרוח הכולל, הוועברו או יועברו לרוח והפסד
267,613	(197,614)	150,665	פרטי רוח כולל אחר שלא יועברו לרוח והפסד
32,310	82,473	54,694	הערכה מחדש בגין רכוש קבוע
2,919	16,203	2,716	רווח מדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת
35,229	98,676	57,410	סה"כ פרטי רוח כולל אחר, שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל, לא יועברו לרוח והפסד
8,520	24,489	13,518	מסים על הכנסה
26,709	74,187	43,892	פרטי רוח כולל אחר שלא יועברו לרוח והפסד
294,322	(123,427)	194,557	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו
959,146	421,036	732,954	סך-הכל רוח כולל
950,341	410,308	708,858	מיוחס ל:
8,805	10,728	24,096	בעלי המניות של החברה
959,146	421,036	732,954	זכויות שאין מקנות שליטה

הបאותים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

דוחות מאוחדים על השינויים בהון

מיוחס לבניית מניות החברה												
זכויות שאינם מקנות סה"כ הון	שליטה	סה"כ	יתרת עדפים	קרנות הון מהערכה חדש	קרן הון	הנתאמות הנbowות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ למכירה	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמןנים مبוסט מניות מניות בأוצר	עסקת תשולם מניות פרמייה על מניות הון מניות	יראה ליום 1 בינוואר, 2023 השפעת יישום לראשונה של IFRS 9 ראאה באור כ' 1 יראה ליום 1 בינוואר, 2023 לאחר יישום לראשונה של IFRS 9			
אלפי ש"ח												
6,079,145	182,144	5,897,001	4,929,631	28,155	234,623	(22,707)	343,695	51,390	(100,200)	332,985	99,429	יראה ליום 1 בינוואר, 2023 השפעת יישום לראשונה של IFRS 9 ראאה באור כ' 1 יראה ליום 1 בינוואר, 2023 לאחר יישום לראשונה של IFRS 9
(686)	-	(686)	(686)	-	-	-	-	-	-	-	-	יראה ליום 1 בינוואר, 2023 השפעת יישום לראשונה של IFRS 9 ראאה באור כ' 1 יראה ליום 1 בינוואר, 2023 לאחר יישום לראשונה של IFRS 9
6,078,459	182,144	5,896,315	4,928,945	28,155	234,623	(22,707)	343,695	51,390	(100,200)	332,985	99,429	יראה נקי
538,397	24,017	514,380	514,380	-	-	-	-	-	-	-	-	התאמות הנbowות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שינוי נטו בשווי ההווגן של נכסים פיננסיים המשווים כזמינים למכירה שנזקף לקרןנות הון רווחים והפסדים נטו ממימוש של נכסים פיננסיים המשווים כזמינים למכירה שעועבו לדוח רווח והפסד הפסד מרירות ערך של נכסים פיננסיים המשווים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד רווח (הפסד) ממידיה חדש בגין הערכתה מחדש ומוגדרת תיק בהפסד כולל אחר, נטו של חברות כלולות הטבת מס (מסים על ההכנסה) המתיחסים לרכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר
(2,631)	126	(2,757)	-	-	-	(2,757)	-	-	-	-	-	סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר סה"כ רווח (הפסד) כולל כל סה"כ הרווח (ההפסד) הכללי
109,505	-	109,505	-	-	-	-	109,505	-	-	-	-	זכויות שאינן מקנות שליטה שנוצרו בחברות שאוחדו לראשונה - ראה באור ס' ק' ב' ו-' 4 עלית תשולם מבוסט מנויות - ראה באור 34 שינויי בזכויות שאינן מקנות שליטה בגין אופציית מכיר - ראה באור 4 דיבידנד שחלוקת - ראה באור 15'
110,858	-	110,858	-	-	-	-	110,858	-	-	-	-	
30,891	-	30,891	-	-	-	-	30,891	-	-	-	-	
54,694	-	54,694	-	-	54,694	-	-	-	-	-	-	
2,716	(59)	2,775	2,775	-	-	-	-	-	-	-	-	
(13,616)	-	(13,616)	-	-	-	(13,616)	-	-	-	-	-	
(97,860)	12	(97,872)	(951)	-	(12,579)	(743)	(83,599)	-	-	-	-	
194,557	79	194,478	1,824	-	42,115	(17,116)	167,655	-	-	-	-	
732,954	24,096	708,858	516,204	-	42,115	(17,116)	167,655	-	-	-	-	
7,549	7,549	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
12,094	260	11,834	-	-	-	-	-	11,834	-	-	-	
(17,857)	(6,687)	(11,170)	-	(11,170)	-	-	-	-	-	-	-	
(195,197)	(20,197)	(175,000)	(175,000)	-	-	-	-	-	-	-	-	
6,618,002	187,165	6,430,837	5,270,149	16,985	276,738	(39,823)	511,350	63,224	(100,200)	332,985	99,429	יראה ליום 31 בדצמבר, 2023

הבאים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

דווחות מאוחדים על השינויים בהון

מיוחס לבני מניות החברה																
הון מניות	פרימה על amines באוצר	amines על באוצר	פרימה על amines	amines באוצר	פרימה על amines נטולות	פרימה על amines נטולות נטולות	פרימה על amines נטולות נטולות נטולות	פרימה על amines נטולות נטולות נטולות נטולות	פרימה על amines נטולות נטולות נטולות נטולות נטולות	פרימה על amines נטולות נטולות נטולות נטולות נטולות נטולות	פרימה על amines נטולות נטולות נטולות נטולות נטולות נטולות נטולות	פרימה על amines נטולות נטולות נטולות נטולות נטולות נטולות נטולות נטולות				
					זכויות שאינם מקנות הון	שליטה סה"כ	סה"כ יעודפים	יתרה הון	אחרות	קרן הון חדש	קרן הון המערכה	מתרגמות וחותמות כספיים של פעילויות חוץ אלפי ש"ח				
5,571,559	69,901	5,501,658	4,334,006	4,049		172,218		(28,899)		547,709		40,161		-	332,985	99,429
544,463	10,674	533,789	533,789	-		-		-		-		-		-	-	
9,919	208	9,711	-	-		-		9,711		-		-		-	-	
(550,186)	-	(550,186)	-	-		-		-		(550,186)		-		-	-	
168,375	-	168,375	-	-		-		-		168,375		-		-	-	
70,403	-	70,403	-	-		-		-		70,403		-		-	-	
82,473	-	82,473	-	-		82,473		-		-		-		-	-	
16,203	(199)	16,402	16,402	-		-		-		-		-		-	-	
2,086	-	2,086	-	-		-		2,086		-		-		-	-	
77,300	45	77,255	(5,565)	-		(18,969)		(5,605)		107,394		-		-	-	
(123,427)	54	(123,481)	10,837	-		63,504		6,192		(204,014)		-		-	-	
421,036	10,728	410,308	544,626	-		63,504		6,192		(204,014)		-		-	-	
(100,200)	-	(100,200)	-	-		-		-		-		(100,200)		-		
11,229	-	11,229	-	-		-		-		11,229		-		-	-	
150,628	50,728	99,900	99,900	-		-		-		-		-		-	-	
245,000	245,000	-	-	-		-		-		-		-		-	-	
(155,597)	(179,703)	24,106	-	24,106		-		-		-		-		-	-	
-	-	-	1,099	-		(1,099)		-		-		-		-	-	
(64,510)	(14,510)	(50,000)	(50,000)	-		-		-		-		-		-	-	
6,079,145	182,144	5,897,001	4,929,631	28,155		234,623		(22,707)		343,695		51,390		(100,200)	332,985	99,429

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

מייחס לבני מניות החברה													
סה"כ הון	זכויות שאינם מקנות שליטה	סה"כ	יתרת עודפים	קרנות הונ חדש	קרן העירכה	התקומות הנbowות מתרגום דוחות	קרן הון בגין נכסים פיננסיים	עסיקת תשולם	פרמייה על מניות מבוסס למכירה	חון מניות	יתרה ליום 1 בינואר, 2021	רוח נקי	
אלפי ש"ח													
4,845,836	9,753	4,836,083	3,958,512	6,657	147,340	(30,927)	281,767	40,320	332,985	99,429			
664,824	9,145	655,679	655,679	-	-	-	-	-	-	-			
67	(357)	424	-	-	-	424	-	-	-	-			
573,906	-	573,906	-	-	-	-	573,906	-	-	-			
(187,379)	-	(187,379)	-	-	-	-	(187,379)	-	-	-			
17,815	-	17,815	-	-	-	-	17,815	-	-	-			
32,310	-	32,310	-	-	32,310	-	-	-	-	-			
2,919	26	2,893	2,893	-	-	-	-	-	-	-			
16	-	16	-	-	-	16	-	-	-	-			
(145,332)	(9)	(145,323)	(1,079)	-	(7,432)	1,588	(138,400)	-	-	-			
294,322	(340)	294,662	1,814	-	24,878	2,028	265,942	-	-	-			
959,146	8,805	950,341	657,493	-	24,878	2,028	265,942	-	-	-			
128,683	60,878	67,805	67,805	-	-	-	-	-	-	-			
(10,043)	(1,102)	(8,941)	(8,941)	-	-	-	-	-	-	-			
531	3,139	(2,608)	-	(2,608)	-	-	-	-	-	-			
948	-	948	-	-	-	-	-	948	-	-			
(241,970)	-	(241,970)	(240,863)	-	-	-	-	(1,107)	-	-			
(111,572)	(11,572)	(100,000)	(100,000)	-	-	-	-	-	-	-			
5,571,559	69,901	5,501,658	4,334,006	4,049	172,218	(28,899)	547,709	40,161	332,985	99,429	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2021		

הបאותרים המצוורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

רוח נקי
התאמות הנbowות מתרגום דוחות
כספיים של פעילות חוץ
שינויו בשוויו ההוגן של נכסים
פיננסיים המסווים זמינים
למכירה שנזקף לקרנות הון
רווחים והפסדים נטו ממושך של
נכסים פיננסיים מסווגים כמינים
למכירה שהועברו לדוח רווח והפסד
פיננסיים המסווים זמינים
למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
הערכת חדש רכוש קבוע
רווח מדידה מחדש בגין תוכניות להטבה
МОגרדרת
חלק ברווח כולל אחר, נטו של חברות
כללות
התבטה מס (מסים על ההכנסה)
המתיחסים לפריטים של רווח (הפסד)
כולל אחר
סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר
סה"כ הרווח הכלול
הנקט מניות לבני זכויות שאין מקנות
שליטה
רכישת זכויות שאין מקנות שליטה
רכישת חברה שאוחדה לראשונה
עלות תשלום מבוסס מניות
חליקת מניות חברה מאוחדת כדיידנד בעין
דיידנד שחולק - וראה באור 115'
 יתרה ליום 31 בדצמבר, 2021

לשנה שהסתירה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	נספח
			(א)
1,238,592	(637,711)	(324,600)	
			תזרימי מזומנים שנבעו מ פעילות (שישימוש ל פעילות) שוטפת
(7,397)	(65,193)	(81,358)	
(3,376)	(2,920)	(9,787)	(ד)
(563)	73,533	-	(ה)
11,272	17,018	14,958	
(57,832)	(30,377)	(26,610)	
(186,503)	(204,142)	(227,210)	
(16,573)	(50,045)	60,779	
(199)	(5,072)	(3,676)	
18,514	13,223	3,179	
1,714	506	603	
(240,943)	(253,469)	(269,122)	
			مزומנים נטו ששישימוש ל פעילות השקעה
-	389,023	396,172	
(395,332)	(184,494)	(96,976)	
-	(100,200)	-	
128,683	150,156	-	
(163,600)	-	-	(1)
(100,000)	(50,000)	(175,000)	
(11,572)	(14,510)	(20,197)	
(541,821)	189,975	103,999	
(14,173)	90,204	10,149	
441,655	(611,001)	(479,574)	
4,053,845	4,495,500	3,884,499	(ב)
4,495,500	3,884,499	3,404,925	(ג)

הបוארים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

**לשנה שהסתiyaמה ביום
31 בדצמבר**

2021	2022	2023
אלפי ש"ח		

			(א) תזרימי מזומנים מפעילות שותפת
664,824	544,463	538,397	רוח נקי
(11,470)	(11,889)	(13,740)	התאמות לסייעי רוח והפסד: חלק החברה בהפסדי חברות כוללות
(4,218,559)	3,014,376	(2,552,798)	הפסדים (רוחחים) נטו מהשקעות פיננסיות עבור חוות ביטוח וחוזי השקעה תלוי תשואה
(233,886)	140,818	32,638	נכסים (רוחחים) נטו מהשקעות פיננסיות אחרות:
(649,909)	(1,108,951)	(816,364)	נכסים חוב סחרים
(175,774)	(96,756)	(267,597)	נכסים חוב שאינם סחרים
(171,880)	238,392	91,732	מניות
(1,231,449)	(826,497)	(959,591)	אחרות
83,520	106,546	188,447	הוצאות מימון בגין התchiafibiot פיננסיות
(385)	(348)	(126)	רוח מימוש רכוש קבוע
(860)	-	-	רוח מביטול ירידת ערך ורכוש קבוע
(4,050)	(1,363)	6,284	ירידה (עליה) בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה עבור חוות ביטוח וחוזי השקעה תלוי תשואה
(44,332)	(35,130)	(114,737)	עליה בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה אחר
-	(88,370)	-	רוח מצירוף עסקים - ראה באור 4'
5,584	-	5,070	ירידת ערך נכסים בלתי מוחשיים
			פחת והפחחות:
84,971	77,056	84,091	רכוש קבוע
149,481	169,303	191,492	נכסים בלתי מוחשיים

הបוארים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדווחות הכספיים המאוחדים.

**לשנה שהסתירה ביום
31 בדצמבר**

2021	2022	2023
אלפי ש"ח		

3,182,321	(3,375,594)	1,264,556	(א) תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת (המשך) שינויים בהתחייבות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלוי תשואה שינויים בהתחייבות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלוי תשואה תשלום מבוסס מנויות שינויי בנכסי ביטוח משנה שינויי בהוצאות רכישה נדחות מסים על הכנסה
1,041,873	548,523	563,495	
900	10,468	10,202	
(483,312)	(468,716)	(191,520)	
(105,066)	(244,504)	(185,806)	
300,842	214,504	251,231	
			שינויים בסעיפים מאזניים אחרים: השינויים פיננסיות ונדל"ן להשקעה עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלוי תשואה:
(7,216)	(10,413)	(15,287)	רכישות והשבחות נדל"ן להשקעה
530,644	(407,673)	(192,197)	תמורות ממימוש (רכישות), נטו של השקעות פיננסיות
			השינויים פיננסיות ונדל"ן להשקעה אחר:
(6,320)	(10,334)	(27,927)	רכישות והשבחות נדל"ן להשקעה
-	9,817	-	תמורה ממימוש נדל"ן להשקעה
155,275	(629,183)	(543,442)	תמורות ממימוש (רכישות), נטו של השקעות פיננסיות
(22,775)	(187,494)	18,077	פרמיות לגבייה
(108,974)	(301,437)	152,621	חייבים ויתרונות חובה
155,487	236,576	(74,905)	זכאים ויתרונות זכות
114	(617)	1,577	התחייבות בשל הטעות לעובדים
(553,756)	(2,212,393)	(2,134,933)	סק ההתאמות הדרשיות להציג תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
			מזומנים ששולם וחתכו במהלך השנה עברו:
(70,783)	(75,703)	(165,736)	ריבית ששולמה
1,070,151	948,545	1,202,771	ריבית שהתקבלה
(367,914)	(358,250)	(308,613)	מסים ששולמו
48,076	31,961	70,081	מסים שהתקבלו
447,994	483,666	473,433	דיבידנד שהתקבל
1,127,524	1,030,219	1,271,936	
1,238,592	(637,711)	(324,600)	סק הכל תזרימי מזומנים שנבעו מפעילות (שימוש לפעילות) שוטפת

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדווחות הכספיים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום

31 בדצמבר

2021	2022	2023
אלפי ש"ח		

2,819,712	3,142,638	2,590,568
1,234,133	1,352,862	1,293,931
4,053,845	4,495,500	3,884,499

3,142,638	2,590,568	2,080,711
1,352,862	1,293,931	1,324,214
4,495,500	3,884,499	3,404,925

8,883	4,499	28,356
523	15	764
278	217	4,675
-	-	(1,849)
(35)	(4)	(716)
(2,819)	(1,335)	(690)
(315)	-	(13,204)
(3,139)	(472)	(7,549)
3,376	2,920	9,787

-	(508,621)	-
(25,255)	(9,340)	-
4,782	-	-
-	3,041	-
(60)	(24,541)	-
(290)	28,877	-
-	(1,933,954)	-
5,919	47,504	-
-	2,403	-
14,341	1,994,926	-
(563)	(399,705)	-

222,409
5,829
245,000
73,533

(ב) מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה

מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלוי תשואה
מזומנים ושווי מזומנים אחרים
יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה

(ג) מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה

מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלוי תשואה
מזומנים ושווי מזומנים אחרים
יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה

**(ד) מזומנים שנגרכו בשל רכישות חברות מאוחדים לראשונה - ראה
באור 4 ס'ק ב' ו-ג'**

נכסים בלתי מוחשיים
רכוש קבוע
חייבים ויתרות חובה
מסים נדחים
התחייבות בשל הטבות לעובדים
זכאים ויתרות זכות
התחייבות פיננסיות
זכויות שאין מקנות שליטה

**(ה) גידול (קייטון) במזומנים בשל עלייה בשיעור החזקה מחברה כלולה לחברת
מאוחדת - ראה באור 4 א'**

נכסים בלתי מוחשיים
רכוש קבוע
חברה כלולה
מסים שותפים, נטו
חייבים ויתרות חובה
מסים נדחים, נטו
נכסים שאים סחרירים
זכאים ויתרות זכות
התחייבות בשל הטבות לעובדים
התחייבות פיננסיות

פעולות ביצירוף עסקים שאין בזמן:

שווי השקעה קיימת במועד העלייה לשיטה
המרת הלואת בעליים להון
זכויות שאין מקנות שליטה

לשנה שהסתירה ביום

31 בדצמבר

2021	2022	2023
אלפי ש"ח		

(2,818)	-	-	<u>מזהמים שנגרכו בשל חלוקת מניות חברת מאוחדת לדיבידנד בעין</u>
(64,423)	-	-	מסים נדחים, נטו
(20,262)	-	-	רכוש קבוע
(8)	-	-	השקעה בחברות כלולות
(6,142)	-	-	מסים שותפים
(226)	-	-	חייבים ויתרות חובה
(11,348)	-	-	נכסים חוב שאינם סחירים
(163)	-	-	מניות
10,036	-	-	השקעות פיננסיות אחרות
17,651	-	-	זכאים ויתרות זכות
(77,703)	-	-	התchiaוביות פיננסיות
241,303	-	-	נכסים נטו
163,600	-	-	דיבידנד בעין
			סך הכל

<u>7,220</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>פעילות שלא במזומנים</u>
<u>10,043</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	סיווג הלואה שניתנה לחברת כלולה להשקעה
<u>-</u>	<u>78,569</u>	<u>-</u>	רכישת זכויות שאינן מקנות שליטה כנגד זכאים ההשקעה בחברה כלולה כנגד זכאים והתchiaוביות פיננסיות

הបאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

פירות לבאים:

עמוד	שם הבואר	בואר
20	כללי	1
23	עיקרי המדיניות החשבונאית	2
51	עיקרי השיקולים, האומדנים וההנחות בעריכת הדוחות הכספיים	2א'
55	מגזרי פעילות	3
68	צירופי עסקים	4
71	נכסים בלתי מוחשיים	5
74	הוצאות רכישה נדחות	6
75	רכוש קבוע	7
80	השקעות בחברות מוחזקות	8
89	ndl"ן להשקעה - לרבותndl"ן להשקעה עבור חוות תלוי תשואה	9
92	חייבים יתרות חובה	10
93	פרמיות לבניה	11
94	השקעות פיננסיות בגין חוות תלוי תשואה	12
97	השקעות פיננסיות אחריות	13
107	השקעות פיננסיות אחרות שאינן שייכות לחברות בנות שאוחדו העונות להגדרת מבטיח	13א'
110	مزומנים ושווי מזומנים	14
111	הון ודרישות הון	15
117	התחביבות בגין חזוי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלוי תשואה	16
118	התחביבות בגין חזוי ביטוח וחוזי השקעה תלוי תשואה	17
119	התחביבות בגין חזוי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי	18
129	נתונים נוספים מגזר ביטוח חיים וחסכים אורך טווח	19
135	נתונים נוספים מגזר ביטוח בריאות	20
138	תנוועה בהתחביבות בגין חזוי ביטוח חיים, חזוי השקעה וחוזי ביטוח בריאות	21
139	מסים על הכנסה	22
146	נכסים והתחביבות בשל הטבות לעובדים	23
150	זכאים יתרות זכות	24
151	התחביבות פיננסיות	25
160	פרמיות שהורווחו בשיר	26
161	רווחים מההשקעות, נטו והכנסות מימון	27
163	הכנסות מדמי ניהול	28
163	הכנסות מעמלות	29
163	הכנסות אחרות	30
164	תשולמים ושינוי בהתחביבות בגין חזוי ביטוח וחוזי השקעה בשיר	31
164	عملות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	32
165	הוצאות הנהלה וככלויות	33
166	תשולם מבוסט מנויות	34
167	הוצאות אחרות	35
167	הוצאות מימון	36
167	روح למנה	37
168	ניהול סיכון	38
225	יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים	39
237	התחביבות תלויות והתקשרויות	40
261	איורים בתקופת הדיווח ולאחריה	41

באור 1: - כללי

א. תיאור כללי של הקבוצה ופעילותה

מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן - החברה) הינה חברת ציבورية אשר מנוהלה ורשומות למסחר בבורסה לנירות ערך בתל-אביב יפו. בעלי מנויותיה העיקריים של החברה הינם ניידן אסטబילישמנט ופלמס אסטబילישמנט (תאגידיים זרים) המוחזקים בנאמנות עבר ה"ה ניבה גורביין וטלי גריפל, והמחזיקים (ביחד) בכ- 63.25% מניות החברה. החברה פועלת באמצעות חברות בשליטתה בכל ענפי הביטוח העיקריים ובכללם ביוטח חיים וחסכוון ארוך טוח (ביוטח חיים, פנסיה ווגמל), ביוטח בריאות וביוטח כללי. בנוסף עסקת החברה באמצעות חברות בשליטתה בפועלות של מתן שירותים הפצת ניירות ערך והתחייבות חיתומית, מתן התchieבות לפיענון אמצעי תשולם ובפועלות סולארית. כמו כן, עוסקת החברה בהשקעות בנדל"ן בחו"ל ובימיון ואשראי לעסקים קטנים ובינוניים באמצעות חברות בנות וככילות.

החברה הינה תושבת ישראל, אשר נתאגדה בישראל וכთובתה הרשמית הינה ז'בוטינסקי 23, רמת גן.

ב. מלחמת "חרבות ברזל"

ביום 7 באוקטובר 2023 החלה מתקפת פטע מרוצעת עזה על מדינת ישראל בעקבותיה הכריזה ממשלת ישראל על מצב מלחמה (להלן: "מלחמת חרבות ברזל" או "המלחמה"). על רקע האמור, ובהמשך לפניה הממונה על רשות שוק ההון, ביוטח וחסכוון (להלן: "המונה") לגופים המוסדיים בקבוצה מימים 17 באוקטובר ו- 8 בנובמבר 2023, שעניןן "הנחיות לגופים המוסדיים על רקע מלחמת "חרבות ברזל" ו- "השלכות מלחמת חרבות ברזל על הדוחות הכספיים" בהתאם, וכן בהמשך לדגשים אשר פרסמה הרשות לניריות ערך לתאגידיים המודוחים בדבר גילוי על השלכות מלחמת חרבות ברזל, קיימו דירקטוריוני החברות והגופים המוסדיים בקבוצה ישיבות במסגרתן, בין היתר, נותחה החשיפה הפוטנציאלית להשפעות המלחמה, וכן נדונה תכנית המשכויות העסקית, מוכנות החברה לתרחישי חירום, והכלים העומדים לרשות הקבוצה ניהול הסיכון, לרבות בהיבט הפיננסי.

להלן פירוט ההשפעות העיקריות:

במשור התפעולי

החברות בקבוצה פועלו עם פרוץ המלחמה להרחבת האפשרות לעובדה מרוחק של מרבית עובדייהן, תוך דגש על המשך מתן שירותים ללקוחות ולמעסיקים בתהילכים חיווניים, ובפרט, אלה שפורטו בהודעת הממונה, תוך ניטור פרמטרים עסקיים שונים באמצעות מגנוני דיווח בנדוון, חזוק היכלה למתן שירות באמצעות דיגיטליים, והכל, ככל הניתן, תוך שמירה על בטיחות העובדה ותוך ניהול סיכון העבודה מרוחק לרבות סיוני סייבר ואבטחת מידע ורענון הנהלים להמשכויות עסקית. לקרהת סוף שנת 2023 ובמהלך הרבעון הראשון של שנת 2024, החל תהליך הדרוגתי של חוזה לשגרת עבודה מלאה במשרדי הקבוצה במתכונת כפי שהתנהלה עובה לאירוע פרוץ המלחמה.

במשור העסקי

ביוטח חיים וחסכוון ארוך טוח - עיקר החשיפה בתחום זה נובעת מbijוטח ריסק (חיים), אכ"ע ונכויות. בקבוצה ביוטח משנה מסווג קיטטוריופה שאמור לספוג חלק מהחשיפה כאשר להערכת הקבוצה, על פי המידע הקיים במועד זה, ההשפעה בשירט של אירועי המלחמה הינה בהיקף של כ- 42 מיליון ש"ח לפני מס. צוין, כי בעקבות המלחמה באוקראינה ומלחמות רבות ברזל,GBTוח המשנה החירוון סיוני מלחמה מכיסוי קיטטוריופה ביוטח חיים ובריאות. בנוסף, בשל השפעות שליליות אפשריות של המלחמה על שוק התעסוקה ובפרט גידול באבטלה תיתכן בעתיד ירידת בהפקודות וגידול במISCOות מכספי החסכוון הפנסיוני.

ביוטח בריאות (כולל סייעוד) - היקפי החשיפה כתוצאה מהמלחמה בתחום פעילות ביוטח בריאות וסייעוד, אינם צפויים להיות מהותיים.

ביוטח כללי - בכלל, נזקי רכוש הנובעים מאירוע מלחה אינט מכוונים במסגרת פוליסט רכוש ולפיכך היקף החשיפה כתוצאה מהמלחמה אינו צפוי להיות מהותי. בנוסף, בתחום זה קיימת השפעה חיובית שאינה מהותית שאינה ניתנת לכימות.

באור 1 : - **כללי (המשך)**

ב. מלחמת "חרבות ברזל" (המשך)

אשראי חוץ בנקאי. פעילות מתן האשראי בקבוצה מתבצעת בעיקר באמצעות חברות הבת Ai.AR.An. והחברה נכדה (מיימון בקליק) עיקר השפעות המלחמה התרחשו במהלך חודשים אוקטובר ונובמבר 2023 והታפינו בירידה במחוזי העסקאות ובהכנסות וכן בעלייה בשיעורי הכלל. במהלך חודש דצמבר 2023 התמתנו השפעות המלחמה. החשיפה בפועלות מתן האשראי הננה הגדלת הפדי האשראי, כמו כן ההשפעה הישירה של המלחמה על הפדי האשראי הצפויים אינה מהותיתם.

במשורר הפיננסי

נכסים מנוהלים - על רקע מלחמת "חרבות ברזל" חלו ירידות שערם בשוקי ההון בישראל (הן בשעריו המניות והן בשעריו האג"ח) אשר התמתנו בחודש נובמבר 2023 ואך שינו מגמה לעליות שערם במהלך דצמבר 2023. כתוצאה מהאמור חלה עלייה בשווי נכסיו הנוסטרו והנכסים המנוהלים של הקבוצה.

שינויים בראיבית חסורת סיכון ופרמיית אי נזילות - על רקע המלחמה חלה עלייה בראיבית חסורת סיכון ופרמיית אי הנזילות והחל מחדש נובמבר חל שינוי מגמה וראיבית חסורת הסיכון ירדה ולטווה הקצר אף מעבר לעלייה האמורה.

ג. תנודתיות בשוקים

במהלך שנת 2022, חלו ירידות בשוקים הפיננסיים על רקע עלייה בעקבות הריבית וכן בשל העימות בין רוסיה לאוקראינה. בשל האמור, גברו הירידות בשוקים הפיננסיים, בפרט על רקע עלייה הריבית בעולם ובארה"ב וחשש לגילשה למיתון עולמי. בהמשך לאמר, נרשמה תשואה ריאלית שלילית בפוליסות בייחוס החיצים המשותפות ברוחחים>Showco עד שנת 2004. לפיכך, מנורה מבטחים ביטוח לא רשמה דמי ניהול משתנים מתחילה בשנת 2022, אלא דמי ניהול קבועים בלבד. בשנת 2023, נרשמה תשואה ריאלית חיובית אשר קיזזה באופן חלקי את התשואה הריאלית השלילית הנ"ל. בהתאם, אומדן דמי ניהול שלא הגיעו בשל התשואה הריאלית השלילית עד להשות תשואה חיובית מצתברת, הסתכם נכון לתקיך הדוח בכ- 198 מיליון ש"ח, לפני מס. נכון למועד הסמוך לפרום הדוח אומדן דמי ניהול שלא הגיעו בשל התשואה הריאלית השלילית הסתכם לט"ק של כ- 126 מיליון ש"ח.

באור 1 : - כללי (המשך)

ד. הגדרות

בדוחות כספיים אלה -

החברה - מנורה מבטחים החזקות בע"מ.	חברות מאוחדות - חברות או שותפות שדוחות תיהן מאוחדים, במשרין או בעקיפין, עם דוחות החברה.	חברות כלולות - חברות ושותפות אשר לחברת יש השפעה מהותית על המדיניות הכספיות והפעולית שלהן, אך לא שליטה, ואשר השקעת החברה בהן כלולה בדוחות הכספיים המאוחדים של החברה על בסיס השווי המאזני.
חברות מוחזקות - חברות מאוחדות וחברות כלולות.	הקבוצה - החברה והחברות המוחזקות שלה.	צדדים קשורים - כהגדרתם ב-24IAS.
בעל עניין ובעל שליטה - כהגדרתם בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010.	המקח או הממונה - הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.	כללי השקעה - תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), (כללי השקעה החלים על גופים מסוימים), התשע"ב-2012 וחו"ר "כללי השקעה החלים על גופים מסוימים" שפורסם על ידי הממונה.
חוק הפיקוח - חוק הפיקוח על שירותי פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.	חו"ר הסולבנצי - הוראות ליישום משטר כושר פרעון כלכלי של חברות ביטוח מבוסס Solvency II.	חו"ר ביטוח - חוות לפיהם צד אחד (הmbטח) לוקח סיכון ביטוחי משמעותי מצד אחר (בעל הפולישה), על ידי הסכמה לפיצוט או לשפטות את בעל הפולישה אם ארוע עתידי לא ודאי מוגדר (מקרה הביטוח) ישפיע באופן שלילי על בעל הפולישה.
חו"ר השקעה - פוליסות שאינן מהוות חוות ביטוח, לרבות הפקודות לקופות גמל מבטיחות תשואה.	חו"ם תלוי תשואה - חוות ביטוח וחוזי השקעה במגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח ובמגזר בריאות, בהם התחייבות צמודות לתשואת תיק ההשקעות (פוליסות משתתפות ברוחוי השקעה).	נכסים עבור חוות <u>תלוי תשואה</u> - סך כל הנכסים העומדים כנגד התחייבויות הנובעות מחוזים תלוי תשואה.
התחייבויות בגין חוות - עתודות ביטוח ותביעות תלויות במגזר הפעולות ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח, ביטוח בריאות וביטוח כללי.	נכסים ביטוח משנה - חלקם של מבטחי המשנה בתcheinויות בגין חוות ביטוח.	פרמיות - פרמיות לרבות דמים.
		פרמיות שהרוווחו - פרמיות המתיחסות לתקופת הדוח.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאיות

א. בסיס הצגת הדוחות הכספיים המאוחדים

1. בסיס המדידה

הדווחות הכספיים המאוחדים ערוכים על בסיס העלות, למעט נדל"ן להשקעה, נדל"ן בשימוש עצמי, נכסים פיננסיים זמינים למכירה, נכסים והתחייבות פיננסיות הנמדדים בשווי הוגן דרך והפסד, התchia'biות ביטוח ונכסים ביטוח משנה, נכסים מיסים נדחים והתחייבות מסוים נדחים, השקעות בחברות כלולות, נכסים והתחייבות בגין הטבות לעובדים ותשלום מבוסס מנויות.

2. מתכונת העריכה של הדוחות הכספיים

עד ליום 31 בדצמבר 2022, היו הדוחות הכספיים המאוחדים של הקבוצה ערוכים בהתאם לתקני IFRS, וזאת לרבות בהתייחס לנוטונים המתיחסים לחברות בנוט שאותו העונת להגדרת מבטה, כהגדרתו בתקנות ניירות ערך (עריכת דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010.

החל מיום 1 בינואר 2023, הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה ערוכים בהתאם להוראות תקנות ניירות ערך (דוחות שנתיים), התש"ע – 2010. בהתאם להוראות אלה, הנוטונים בדוחות הכספיים המתיחסים לחברת העונה להגדרת מבטה, כהגדרתו בתקנות ניירות ערך (עיצמת דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, ערוכים בהתאם לדרישות שנקבעו על ידי הממונה בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

בהתאם לדרישות שנקבעו על ידי הממונה נדחה מועד היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי מס' 17 בדבר חזוי ביטוח (IFRS 17) ושל תקן דיווח כספי בינלאומי מס' 9 בדבר מכשירים פיננסיים (IFRS 9) ליום 1 בינואר 2025 (וזאת במקומם ממועד היישום לראשונה שנקבע בתקן עצמו – 1 בינואר 2023). לאור זאת, בתקופות שעוד מועד היישום לראשונה בישראל הנוטונים בדוחות הכספיים המתיחסים לחברת בת כאמור לעיל ממשיכים להיערך לפי תקן דיווח כספי בינלאומי מס' 4 בדבר חזוי ביטוח (IFRS 4) ולפי תקן חשבונאות בינלאומי מס' 39 בדבר מכשירים פיננסיים (IAS 39 משנת 2017).

כמו כן, ביתר הנושאים לרבות ביחס לנוטונים בדוחות הכספיים שאינם מתיחסים לחברת בת האמורה, הדוחות הכספיים המאוחדים ערוכים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן – IFRS).

כמו כן, נערכו דוחות אלה בהתאם להוראות תקנות ניירות ערך (דוחות שנתיים), התש"ע-2010, עד כמה שתקנות אלה חלות על תאגיד המאוחד חברת ביטוח.

3. תקופת המחזור הכספי

תקופת המחזור הכספי של הקבוצה עולה בעיקרה על שנה, במיוחד בהתייחס לעסקי ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח, לעסקי סייעוד ומחלות ואשפוז ולעסק ביטוח כללי זנב ארוך.

4. מדיניות חשבונאית עקבית ויישום לראשונה של תקני IFRS

המדיניות החשבונאית יושמה בדוחות הכספיים באופן עקב בכל התקופות המוצגות, למעט אם נכתב אחרת.

5. מבנה הדיווח הנוכחי

הדוחות על המצב הכספי, הכוללים בעיקר את הנכסים והתחייבות של הגוף המוסדי המאוחדים, הוצגו לפי סדר נזילות לא הבחנה בין שוטף ללא שוטף. הוצאה זו, המספקת מידע מהימן וROLWONTEI יותר, תואמת את הנחיות תקן 1 IAS 1 והנחיות הממונה.

באור 2 : - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. מטבע הפעולות ומטיבו חז'

מטבע הפעולות ומטיבו ההציגה

מטבע הפעולות של החברה הינו ש"ח ומיצג את המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית שבה פועלת החברה. מטיבו ההציגה של הדוחות הכספיים הינו ש"ת.

הකוצה קובעת עבור כל חברת בקבוצה, לרבות חברות המוצגות לפי שיטת השווי המאזני, מהו מטיב הפעולות של כל חברת.

נכסים והתחייבות של חברת מוחזקת המהווה פעילות חז' לרבות עודפי עלות שנוצרו מתרגומים לפי שער סגירה בכל תאריך דיווח. פריטי דוח או הפסד מתורגמים לפי שער חליפין ממווצעים בכל התקופות המוצגות. הפרשי התרגום שנוצרו נזקפים לדוח (הפסד) כולל אחר.

הלוואות בין-חברתיות בקבוצה, אשר אין כוונה לסליקן והן אינן צפויות להיפרע בעתיד הנראה לעין מהוות במהותן חלק מההשקעה בפעולות חז', ולפיכך הפרשי שער מהלוואות אלו (בניכוי השפעת המס) נזקפים, לרוח (הפסד) כולל אחר.

בעתימוש פעילות חז', או בעת שימוש חלקו של פעילות חז', תוך איבוד שליטה, הרוח (הפסד) המצביע המתיחס לאותה פעולה, שהוכר כרוחה כולל אחר נזקף לרוח או הפסד. בעת שימוש חלקו של פעילות חז' תוך שימור השליטה בחברה המאוחדת, חלק יחס' של הסכום שהוכר ברוחה הכלול לאחר מיוחס מחדש לזכויות שאין מקנות שליטה.

ג. דוחות כספיים מאוחדים

הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את הדוחות שלחברה יש שליטה בהן (חברות בנות).

ד. צירופי עסקים ומוניינים

צירופי עסקים מטופלים בשיטת הרכישה. עלות הרכישה נמדדת על פי השווי ההוגן של התמורה שהועברה במועד הרכישה בתוספת זכויות שאינן מקנות שליטה ברכישת. בכל צירוף עסקים, החברה בוחרת האם למדוד את הזכויות שאינן מקנות שליטה ברכישת בהתאם לשווים ההוגן במועד הרכישה או לפחות היחסי בשווי ההוגן של הנכסים המזוהים נטו של הרכישת.

עלויות רכישה ישירות נזקפות בעת התהווותן לדוח רווח והפסד. בצירוף עסקים המשוג בשלבים, זכויות הונiot ברכישת שהוחזקו על ידי הרוכשת קודם להשות השיליטה נמדדות בשווי הוגן למועד הרכישה תוך הכרה בדוח רווח או הפסד משערוך ההשקעה הקודמת במועד העלייה לשיליטה.

מוניינים נמדד לראשונה לפי העלות, שהיא הפרש בין תמורה הרכישה והזכויות שאינן מקנות שליטה לבין הסכום נטו של הנכסים המזוהים שנרכשו ושל ההתחייבויות שניטלו. אם סכום המוניין שהתקבל הינו שלילי, הרוכש יכול ברוח שגורר במועד הרכישה.

באור 2 : - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ה. השקעות בחברות כלולות

חברות כלולות היןן חברות שלקבוצה יש השפעה מהותית על המדיניות הכספיית והתפעולית שלהן, אך לא הושגה בהן שליטה.

השקעות בחברות/שותפות אשר לקבוצה יש השפעה מהותית בהן, ובוצעו בתיקי ההשקעות של חוות ביטוח וחוויה השקעה תלוי תשואה, טופלו כהשקעה פיננסית ונמדדו לפי שוויון ההוגן (ראה גם סעיף ז.א) להלן).

מוניין בגין רכישת חברה כלולה מוצג כחלק מההשקעה בחברה הכלולה, נמדד לפי העלות ואני מופחת באופן שיטתי. מוניין נבחן לצורך בחינת ירידת ערך כחלק מההשקעה בחברה הכלולה בכללותה.

הפרשים מקוריים אחרים שזוועו בעת רכישת ההשקעה בחברה הכלולה, מופחתים בהתאם לאורח החיים הכלכלי של אותם נכסים.

במקרה של רכישת חברת כלולה המשוגת בשלבים, כאשר ההשקעה הקודמת בחברה הנרכשת טופלה בהתאם להוראות 39 IAS, הקבוצה מיישמת את עקרונות 3 IFRS לגבי צירוף עסקים המשוג בשלהם. כפועל יוצא, זכויות הוניות ברכישת שהוחזקו על ידי הקבוצה קודם להשגת ההשפעה המהותית או השליטה המשותפת נמדדות בשוויו הוגן למועד הרכישה ונכללות בתמורות הרכישה תוך הכרה ברווח או הפסד בהתאם למידיה בשוויו ההוגן כאמור.

בחברות כלולות בח"ל בהן נגרמו הפסדים בסכומים העולים על הון העצמי, הכרה החברה בחלוקת בהפסדי החברות הכלולות עד גובה השקעה בהן.

ו. חוות ביטוח וחוויה השקעה

IFRS 4inden בחו"ל ביטוח מאפשר למבטה להמשך במדיניות החשבונאית בה נקט לפני מועד המעבר לתקינה הבינלאומית לגבי חוות ביטוח שהוא מנפיק (לרבות עלויות רכישה קשורות ונכסים בלתי מוחשיים קשורים) וכן חוות ביטוח משנה שהוא רוכש. להלן תמצית המדיניות החשבונאית בקשר לחוויה ביטוח:

1. ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

א) הכרה בהכנסות - ראה סעיף ט. להלן.

ב) התחייבויות בגין חוות ביטוח חיים:

התחייבויות בגין חוות חיים מחושבות בהתאם להוראות הממונה (תקנות וחוזרים), כללים חשבונאים ושיטות אקטואריות מקובלות. התתחייבויות מחושבות בהתאם לנוטוני הכספיים הרלוונטיים, כגון: גיל המבוטה, ותק הכספיים, סוג הביטוח, סכום הביטוח וכו' . התחייבויות בגין חוות חיים נקבעות על בסיס הערכה אקטוארית, המבוצעת על-ידי האקטוארית הממונה במנורה ביטוח על ביטוח חיים ג'ב' קטרינה רזניק F.I.I.AA. חלקם של מבטחי המשנה בתתחייבויות בגין חוות חיים נקבע על-פי התנאים של החזירים הרלוונטיים.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ו. חויזי ביטוח וחוזי השקעה (המשך)

1. ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

ג) התchieיביות בגין עסק ביטוח חיים הצמודות למדד וההשקעות צמודות למדד המשמשות כיסוי להתחייבויות אלה, נכללו בדוחות הכספיים לפי המדריך שפורסם לאחרונה לפני תאריך הדיווח, לרבות התchieיביות בגין חוות ביטוח חיים בקשר לפוליסות שלפי תנאייהן ההצמדה הינה חוות שנתית.

ד) הנכסות הממונה בדבר התchieיביות לתשלום קצבה:

בחוזרים שפורסם הממונה בדבר חישוב התchieיביות לתשלום קצבה בפוליסות ביטוח חיים, נקבעו הוראות לחישוב הפרשיות וזאת עקב קצב העלייה בתחולת החיים המצריכה מעקב אחר הלימוט התchieיביות בגין חוות ביטוח חיים, המאפשרות לקבל קצבה והשלמתן באופן רואי (ראה גם באור 38(6)(א') להלן).

ה) הוצאות רכישה נדחות:

(1) הוצאות הרכישה הנדחות בגין פוליסות ביטוח חיים (להלן - ה-DAC) כוללות عملות לסוכנים ומפקחים רכישה והוצאות הנהלה וככליות הקשוות לרכישה חדשות. הוצאות רכישה נדחות בגין פוליסות ביטוח חיים המוגדרות בחויזי השקעה, כוללות عملות לסוכנים ומפקחים רכישה. ה- DAC מופחת בשיעורים שנתיים שווים על פני תקופת הפוליסה, אך לא יותר מ-15 שנה. ה- DAC המתיחס לפוליסות שבוטלו או סולקו נמחק ביום הביטול או הסילוק.

הוצאות רכישה נדחות בגין חוות השקעה בגין עסק הפנסיה והגמל, כוללות عملות למושוקים עובדי מבטחים פנסיה ומיל, عملות לסוכנים ומפקחים רכישה בקשר עם יצירת זכויות חוות חדשות. ה- DAC בגין עסק הפנסיה והגמל מופחת בשיעורים שנתיים שווים על פני התקופה המשוערת לקבלת הכנסות מדמי ניהול תוך התחשבות בביטולים לפי העניין.

(2) בהתאם להוראות הממונה, האקטואריות הממונה במנורה ביטוח בודקת מיידי תקופת דיווח את ברות השבת ה- DAC בביטוח חיים. הבדיקה נערכת על מנת לוודא שההתחייבויות בגין חוות ביטוח חוות השקעה בניכוי ה-DAC מספיקה, והഫוליסות צפויות ליצור הכנסות עתידיות שתכסינה את הפחתת ה-DAC ואת ההתחייבויות הביטוחיות, הוצאות הפעול והعملות בגין אותן פוליסות.

הנכסות המשמשות לבדיקה זו, כוללות הנחות בגין ביטולים, הוצאות הפעול, תשואה מנכסים, דמי ניהול צפויים, תמואה ותחלואה, הנקבעות על-ידי האקטוארית הממונה במנורה ביטוח מיידי שנה על-פי בדיקות ניסיון העבר ומחקרים לרOLONטיים עדכניים.

(3) לעניין ברות השבת ה- DAC בגין עסק פנסיה ומיל, נערכת בדיקה על ידי האקטואර הממונה במנורה מבטחים פנסיה ומיל על מנת לוודא שחויזי ניהול הנכסים צפויים ליצור הכנסות עתידיות שתכסינה את הפחתת ה- DAC ואת הוצאות הפעול והعملות בגין אותם חוות.

1) בדיקות נאותות התchieיביות בגין חוות ביטוח חיים (Liability Adequacy Test):

הاكتואריות הממונה בודקת מיידי שנה כי סך סכום העתודה בניכוי הוצאות רכישה נדחות מספיק לכיסות את התזרים העתידי הצפוי בגין תביעות, عملות והוצאות בניכוי פרמיות והכנסות מהשקעות. הבדיקה נעשית בנפרד עבור פוליסות פרט ובנפרד עבור פוליסות קולקטיביות.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. חויזי ביטוח וחוזי השקעה (המשך)

1. ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

(1) בדיקה נאותות התחתייבויות בגין חוות ביטוח חיים (Liability Adequacy Test): (המשך)

בבדיקה פוליסות פרט, הבדיקה נעשית ברמת המוצר או ביחס לפוליסות (לרובות הכליסויים שלהן) שהונפקו בתקופות שונות לפי סוג השתתפות וכן בנפרד לפוליסות רиск יסודיות ובקרה של פוליסות קולקטיביות, הבדיקה מתבצעת ברמת הקולקטיב הבודד.

הנהחות המשמשות לבדיקה הנ"ל כוללות הנחות בגין ביטולים, הוצאות תפעול, תשואה מנכסים, שיעורי ריבית ריאלית, פרמיית אי נזילות, תמורתה, שיעורי מימוש גמלא ותחלאה, ובהתחרש בעודף השווי ההוגן של הנכסים הבלתי סחרים מעלה ערכם בספרים. הנהחות נקבעות על ידי האקטוארית הממונה במנורה ביטוח מדי שנה על פי בדיקות, ניסיון העבר ומחקרים רלוונטיים אחרים. עבור פוליסות קולקטיביות הבדיקה נעשית בהתאם לניסיון התביעות של הקולקטיב הבודד ובכפוף לਮהימנות הסטטיסטיות של ניסיון זה.

(2) תביעות תלויות:

תביעות תלויות מוחשבות באופן פרטני בהתאם להערכת מומחי מנורה ביטוח על בסיס ההודעות בגין אירועי הביטוח וסכום הביטוח ולאור גורמי התפתחות צפויים על פי ניסיון העבר שנקבעו על ידי האקטוארית הממונה. חלוקם של מבטחי המשנה בתביעות תלויות מוחשב על פי ההסכם שנחתמו עימם. הוצאות העקיפות ליישוב תביעות אלו הושבו על ידי האקטוארית הממונה.

הפרשות לתשלומי גמלאות, הפרשות לתביעות מתmeshכות בתשלום בביטוח אובדן כושר עבודה, הוצאות הישירות והעקיפות הנובעות מהן, וכן הפרשות לתביעות שאירעו אך לא דוחו (IBNR), הושבו על-ידי האקטוארית הממונה ונכללו במסגרת התחתייבויות בגין חוות ביטוח וחוזי השקעה.

(3) חויזי השקעה:

תקבילים בגין חוות השקעה לא נכללים בסעיף פרמיות שהורווחו אלא נזקים ישירות להתחתייבויות בגין חוות ביטוח וחוזי השקעה. פדיונות ותום תקופה בגין חוות אלה לא נזקים לדוח רוח והפסד אלא נגרעים ישירות מתחתייבויות בגין חוות וחוזי השקעה.

בדוח רוח והפסד נזקים בשל חוות ההכנסות מההשקעות, דמי הנהול הנגנים מהمبرוטחים, תשלומים ושינויו בהתחתייבויות בגין חוות ביטוח וחוזי השקעה בשל חלוקם של המברוטחים בהכנסות מההשקעות,عمالות לsocנדים והוצאות הנהלה וככלויות.

(ט) הפרשה בגין השתתפות ברווחים של המברוטחים בביטוח קבוצתי:

ה הפרשה נכללה בסעיף "זכאים ויתרות זכות". כמו כן, השינוי בהפרשה נזקף לסעיף פרמיות שהורווחו לדוח רוח והפסד.

2. ביטוח כללי:

א) הכרה בהכנסה - ראה סעיף ט' להלן.

ב) סעיף תשלומים ושינויו בהתחתייבויות בגין חוות ביטוח ברוטו ושיר כולל, בין היתר, סילוק ועלויות טיפול ישירות בגין תביעות ששולם, הוצאות עקיפות לשוב תלויות תלויות שאירעו בשנות הדוח וכן עדכון ההפרשה לתביעות התלויות (הכוללת הפרשה לעליות ישירות ועקיפות בטיפול בתביעות) שנרשמה בשנים קודמות.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. חויזי ביטוח וחוזי השקעה (המשך)

2. ביטוח כללי (המשך)

ג) התחיהיבות בגין חוות ביטוח והוצאות רכישה נדחות:

עתודות הביטוח והתביעות התלוויות הכלולות בסעיף התchia'יבות בגין חוות ביטוח, וחלקים של מבטחי משנה בעתודה ובתביעות התלוויות, הכלול בסעיף נכסי ביטוח משנה, חושבו בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) ("חינוך עתודות ביטוח כללי", התשע"ג-2013, להלן - תקנות חישוב העתודות), הנחיות הממונה ושיטות אקטואריות מקובלות לחישוב תביעות תלויות, המושמות בהתאם לשיקול דעתם של האקטוארים הממונה בחברות ביטוח מאוחדות.

ד) סעיף התchia'יבות בגין חוות ביטוח, מרכיב מעותדות ביטוח ותביעות תלויות, כללה:

1) הפרשה לפרמייה שטרם הורווחה (Unearned Premium Reserve) משקפת את דמי הביטוח המתייחסים לתקופת ביטוח שלאחר תאריך הדיווח.

2) הפרשה לפרמייה בחסר (Premium Deficiency) נרשמת במידה והפרמייה שטרם הורווחה (בניכוי הוצאות הרכישה הנדחות) אינה מכסה את העליות הצפויות בגין חוות הביטוח.

3) תביעות תלויות המוחשבות לפי השיטות כמפורט להלן:

א. תביעות תלויות וחלקים של מבטחי המשנה בהן נכללו לפי הערכה אקטוארית, למעט לגבי ענפים כאמור בסעיף 3.2 להלן. הוצאות עקייפות ליישוב תביעות נכללות לפי הערכה אקטוארית. התחשיב האקטוארי עבור מנורה ביטוח בוצע על-ידי האקטואර הממונה על ביטוח כללי מר יעקב מאוזר, ובгин התchia'יבות הביטוחיות (למעט ענף רכב חובה) של שומרה ביטוח, על-ידי מר ניר הרמתי שהינו נושא משרה בשומרה ביטוח. התחשיב האקטוארי בענף רכב חובה בשומרה ביטוח מבוצע על ידי מר יעקב מאוזר.

ב. בענפי ביטוח המהווים פחות מ- 0.1% מהتبיעות התלוויות בשיר, שבחן קבוע האקטואר כי לא ניתן ליישם מודל אקטוארי עקב העדר מובהקות סטטיסטיות, נכללו התביעות התלוויות הידועות בהתבסס על הערכה פרטנית לכל תביעה לפי חוות דעת שנתקבלה מעורכי דין, מומחי חברות הביטוח המאוחדים ומומחים חיצוניים שמתפלים בתביעות. ההערכות כוללות הפרשה מתאימה לסלוק והוצאות הטיפול אשר טרם שולמו למועד הדוחות הכספיים וכן בתוספת IBNER, ככל שנדרש.

ג. שיבובים ושרידים נלקחים בחשבון בסיס הנתונים לפי מחושבות הערכות האקטואריות של התביעות התלוויות. בענפים שאינם סטטיסטיים נלקחים השיבובים בחשבון בעת הערכת הסיכון בתיקי התביעה על בסיס פרטני.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ו. חויזי ביטוח וחוזי השקעה (המשך)

2. ביטוח כללי (המשך)

(ה) בדיקות נאותות התחייבות בביטוח כללי

חברות הביטוח המאוחדים בוחנות את נאותות התחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנוגע המיטבי כמפורט באור 38(6)(ב') להלן.

(ו) הוצאות רכישה נדחות בביטוח כללי כוללות عملות לסוכנים והוצאות הנהלה וככליות המיחסות לרכישת פוליסות, המתיחסות לפרמיות שטרם הורווחו. הוצאות הרכישה מחושבות לפי שיעורי ההוצאות בפועל או לפי שיעורים תקניים, שנקבעו בתקנות הפקוח, בהתאם מהפרמייה שטרם הורווחה, לכל ענף בנפרד, לפי הנמור שבמה.

(ז) עסקים המתකבים מהתאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ (להלן - הפול), מחרבות ביטוח אחרות (לרוב בביטוח משותף), נכללים לפי דיווחים המתקבלים עד לתאריך הדיווח בתוספת הפרשות לפי העניין, והכל בהתאם לשיעור השתתפות חברות הביטוח המאוחדים.

3. ביטוח בריאות

א) הכרה בהכנסה - ראה סעיף ט' להלן.

ב) התחייבויות בגין חוות ביטוח בריאות:

התחייבויות בגין חוות ביטוח בריאות מוחושבות בהתאם להוראות הממונה (תקנות וחוזרים), כללים חשבונאים ושיטות אקטואריות מקובלות. התחייבויות מוחושבות בהתאם לנוטני הכספיים הרלוונטיים, כגון: גיל המבוטה, ותק המיסויים, סוג הביטוח, סכום הביטוח וכו'.

התחייבויות בגין חוות ביטוח בריאות וחלקים של מבחחים משנה בהן נקבעות על בסיס הערכה אקטוארית, המבוצעת על ידי האקטוארית הממונה במנורה ביטוח (להלן 'הגב' أنها סמנובה אשתקד - גב' קטרינה רזניק F.IL.AA).

התחייבויות כוללות במידת הצורך, הפרשה בגין הפסד צפוי בברוטו ובשידר (פרמייה בחסר), המוחושבת על בסיס הערכה אקטוארית על בסיס אומדן תזרים מזומנים בגין הכספי.

ג) הוצאות רכישה נדחות:

הוצאות רכישה נדחות בביטוח בריאות כוללות عملות לסוכנים ולפקידים רכישה והוצאות הנהלה וככליות, בקשר לרכישת פוליסות חדשות. ה- DAC בביטוח בריאות (מחלות ואשפוז) מוחשב על פוליסות שנמכרו החל משנת 2005 ומופחת בשיעורים שנתיים שווים על פני תקופה הפוליטה, אך לא יותר מ- 6 שנים ובביטוח בריאות ארכוי טוח (סיעוד ומחלות קשות) לא יותר מ- 15 שנים. בפוליסות שבוטלו ה- DAC נמחק במועד הביטול.

מידי שנה בודקota האקטואריות הממונות את ברוטה ההשבה של ה- DAC. הבדיקה נערכות על מנת לוודא שההתחייבויות בגין חוות הביטוח בניכי ה- DAC בגין הpolloיסות שנמכרו מספיקות, ושהpolloיסות צפויות ליצור הכנסות עתידיות שתכסינה את הפחתה ה- DAC ואת התחייבויות הביטוחיות, הוצאות התפעול והعملות בגין אותן פוליסות.

הנחות המשמשות לבדיקה זו כוללות הנחות בגין ביטולים, הוצאות תפעול, תМОותה ותחולאה, נקבעות על ידי האקטוארים הממוניים מידי שנה על פי בדיקות ניסיון העבר ומחקרים רלוונטיים אחרים.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ו. חווי ביטוח וחוזי השקעה (המשך)

3. ביטוח בריאות

(ד) בדיקה נאותות התחתייבויות בגין חוות ביטוח בריאות (Liability Adequacy Test):

האקטואריות הממונה בודקת مدى שנה כי סך סכום העתודה בגין הוצאות רכישה נדחות מספיק לכיסות את התזרים העתידי הצפוי בגין תביעות,عمالות והוצאות בגין פרמיות. התזרים נבדק לאחר ניכוי ביטולים צפויים ומהוון בראבית ריאלית, תחת הנחות סבירות. הבדיקה נעשית ברמת המוצר בהתאם להנחות הממונה. במידה והבדיקה מעלה כי הפרמיות המתקבלות אינן מספיקות לכיסוי התביעות הצפויות, נרשמת הפרשה מיוחדת בגין החוסר.

הנחות המשמשות לבדיקה הנ"ל כוללות הנחות בגין ביטולים, הוצאות טיפול, תמורה ותחלוואה והן נקבעות על ידי האקטוארית הממונה במנורה ביטוח מדי שנה על פי בדיקות, ניסיון העבר ומחקרים ולונטיים אחרים. עבור פוליסות קולקטטיביות הבדיקה נעשית בהתאם לניסיון התביעות של הקולקטיב הבודד ובכפוף למהימנות הסטטיסטיות של ניסיון זה. לפרטים נוספים, לרבות עדכון פרמיית אי נזילות לשנת הדוח, ראה באור 38(6)(א') להלן.

(ה) תביעות תלויות

הפרשות לתביעות מתחשכות בתשלום בביטוח סיודי, ההוצאות היישרות והעקיפות הנובעות מהן, וכן הפרשות לתביעות שאירועו אך לא דוחה (IBNR), נכללו במסגרת התחתייבויות בגין חוות ביטוח וחוזי השקעה.

בענפי בריאות, בהם קבועה האקטוארית כי לא ניתן ליישם מודל אקטוארי עקב העדר מובהקות סטטיסטיות, נכללו התביעות התלויות בהתקسس על הערכה פרטנית לכל תביעה לפי הערכות התהום העסקי, וכן בתוספת IBNR ועתרות ככל שנדרש.

(ו) הפרשה בגין השתתפות ברווחים של מבוטחים בביטוח קבועתי

הפרשה נכללה בסעיף "זכאים ויתרות זכות". כמו כן, השינוי בהפרשה קוזז מסעיף "פרימה שההורוחה".

(ז) התחתייבויות הביטוחיות כוללות, במידת הצורך, הפרשה בגין הפסד צפוי, המוחשבת על בסיס הערכה אקטוארית על בסיס אומדן תזרים מזומנים בגין החוזה.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ז. מכשירים פיננסיים

המדיניות החשבונאית המיוושמת על ידי החברה בגין מכשירים פיננסיים השVICים לחברת בת שאוחדה העונה להגדרת מבטח, הינה בהתאם לIAS39 (משנת 2017). המדיניות החשבונאית המיוושמת על ידי החברה בגין יתר המכשירים הפיננסיים, הינה בהתאם ל-IFRS 9.

להלן המדיניות החשבונאית המיוושמת על ידי החברה בגין מכשירים פיננסיים השVICים לחברות בנות שאוחדו העונות להגדרת מבטח:

1. מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים

הלוואות וחיבטים

הלוואות וחיבטים הינם השקעות המוחזרות בתשלומים קבועים או ניתנים לקביעה, שאיןן נסחרות בשוק פעיל. לאחר ההכרה הראשונית, הלוואות מוצגות על פי תנאייהן לפי הูลות בתוספת עלויות עסקה ישירות, תוך שימוש בשיטת הריבית האפקטיבית, ובניכוי הפרשה לירידת ערך. חיבטים זמינים קצר מוצגים לפי תנאייהם בערכם הנומינלי.

2. מכשירים פיננסיים נגזרים

נגזרים פיננסיים מוכרים לראשונה לפי שווי הוגן, עלויות עסקה הניתנות לייחוס נזקפות לרוווח והפסד עם התהווותן. לאחר ההכרה הראשונית, נמדדים הנזרים לפי שווי הוגן, כשהשינויים בשווי ההוגן נזקפים לדוח רווח והפסד.

3. יעוד הנכסים הפיננסיים
הקבוצה קיבלה החלטות לייעוד הנכסים כדלקמן:

(א) נכסים של חברת ביטוח מאוחדת הכלולים בתיקי השקעה של פוליסות תלויות תשואה
מרבית נכסים אלו, הכלולים מכשירים פיננסיים סחירים ומכשירים פיננסיים לא סחירים (לרוב השקעות בחברות כלולות), יועדו לביצעת שווי הוגן דרך רווח והפסד, וזאת מהנימוקים הבאים: מדובר בתיקים מנוחלים, נפרדים ומזהמים, אשר הצטטם לפי שווי הוגן תמנעו עיות חשבונאי של הצגת נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות לפי בסיסי מדידה שונים (MISMATCH), כמו כן הניהול מתבצע לפי שווי הוגן וביצועו התקיק נמדדים לפי שווי הוגן בהתאם לאסטרטגיית ניהול סיכון מתועדת, והמידע לגבי המכשירים הפיננסיים מדווח להנהלה (וועדת השקעות הרלוונטית) באופן פנימי על בסיס שווי הוגן.

חלק ממיכשרי החוב הלא סחירים, הכלולים בתיקי השקעה של פוליסות תלויות תשואה, סוגו כ haloות וחיבטים ונמדדים תוך שימוש בשיטת הריבית האפקטיבית, ככל אפשר על פי הוראות הממונה.

(ב) נכסים של חברות ביטוח מאוחדות שאינם כללים בתיקי השקעות נגד פוליסות תלויות תשואה (נוסטרו)

(1) נכסים שאינם סחירים, שאינם כוללים נזרים משובצים או שאינם מהווים נזרים
נכסים חוב שאינם סחירים הכוללים אגרות חוב מייעדות (א"ח ח"צ), אגרות חוב בלתי סחירות אחרות, תעוזות מסחריות, פקדונות בנקים והלוואות, סוגו כ haloות וחיבטים. מנויות שאינן סחרות סוגו נכסים פיננסיים זמינים למכירה.

(2) נכסים סחירים שאינם כוללים נזרים משובצים או שאינם מהווים נזרים
נכסים חוב ומניות סחירים סוגו לביצעת נכסים פיננסיים זמינים למכירה, למעט מלונות קצרי מועד ממשלטיות אשר יועדו לביצעת שווי הוגן דרך רווח והפסד.

(3) נגזרים ומכשירים פיננסיים הכוללים נזרים משובצים שנדרש להפרידם
נכסים אלו, סחירים ושאינם סחירים, יועדו לביצעת שווי הוגן דרך רווח והפסד.

(4) נכסים פיננסיים שהועברו אל חברת ביטוח מאוחדת מחברה מאוחדת שאינה חברת ביטוח
נכסים פיננסיים כאמור בסעיפים 1 ו- 2 לעיל, אשר הועברו אל חברת ביטוח מאוחדת מחברה מאוחדת שאינה חברת ביטוח, מסווגים בחברת הביטוח המאוחדת בקבוצת שווי הוגן דרך רווח והפסד, וזאת בהתאם לסיוגם המקורי בחברה המעבירת כאמור בסעיף ג להלן.

באור 2: - **עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)**

ז. מכשירים פיננסיים (המשך)

להלן המדיניות החשבונאית המושמת על ידי החברה בגין מכשירים פיננסיים השיכים לחברות בנות שאותו העונוט להגדרת מבטה: (המשך)

4. התחייבות פיננסיות בעלות מופחתת

א. התחייבות פיננסיות בעלות מופחתת

כתב התחייבות, אגרות חוב ואישראי נושא ריבית מוכרים לראשונה לפי שווי הוגן בኒובי עסקה מיחסות שירות (לדוגמה, עלויות גiros הלוואה). לאחר ההכרה הראשונית, הלוואות ואישראי נושא ריבית מוצגים לפי עלות מופחתת תוך שימוש בשיטת הריבית האפקטיבית הלוקחת בחשבון גם את עלויות העסקה המיחסות שירות.

ב. התחייבות פיננסיות הנמדדות בשווי הוגן דרך והפסד

התחייבות פיננסיות הנמדדות בשווי הוגן דרך רווח והפסד מתיחסות לנגורים המיועדים עם ההכרה הראשונית בהם, להיות מוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד.

ג. קיזוז מכשירים פיננסיים

נכסים פיננסיים והתחייבות פיננסיות מקוזים והסכום נטו מוצג בדוח על המצב הכספי, אם קיימת זכות שניתנת לאכיפה משפטית לקוז את הסכומים שהוכרו, וכן קיימת כוונה לסלק את הנכס ואת התחויות על בסיס נטו, או למש את הנכס וסלק את התחויות במקביל. הזכות לקוז חיובית להיות ניתנת לאכיפה משפטית לא רק במהלך העסקים הרגיל של הצדדים לחוצה, אלא גם במקרה של פשיטת רג' או חקלות פרעון של אחד הצדדים. על מנת שהזכות לקוז תהיה קיימת באופן מיידי, אסור שהוא תליה באירוע עתידי או שיינו פרקי זמן שבהם היא לא תחול, או שייהו אירועים שיגרמו לפיקועה.

ד. גריעת מכשירים פיננסיים

נכסים פיננסיים

נכס פיננסי נגער כאשר קיבל הוצאות החזיות לקבל תזרימי מזומנים מהנכס הפיני, או כאשר הקבוצה מעבירה את הוצאות החזיות לקבל תזרימי המזומנים מהנכס הפיני או נוטלת על עצמה מחויבות לשלם את תזרימי המזומנים שהתקבלו במלואם לצד שלישי, ללא עיבוב ממשועתי, ובנוסך העבירה באופן ממשי את כל הסיכון וההטבות הקשורים לנכס או לא העבירה ולא הותירה בידייה באופן ממשי את כל הסיכון וההטבות הקשורים לנכס אך העבירה את השליטה על הנכס.

התחייבות פיננסיות

התחייבות פיננסית נגערת כאשר היא מסולקת, דהיינו התחויות נפרעה, בוטלה או פקעה. התחויות פיננסית מסולקת כאשר הקבוצה פורעת את התחויות על ידי תשלום במזומנים, בנכסים פיננסיים אחרים, בסחורות או שירותים, או משוחררת משפטית מהתחויות.

ה. לעניין רידת ערך נכסים פיננסיים, ראה סעיף יב. להלן.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ז. מכשירים פיננסיים (המשך)

להלן המדיניות החשבונאית המיוושמת על ידי החברה בגין יתר המכשירים הפיננסיים:

1. נכסים פיננסים

נכסים פיננסים בתחילת התקן נמדדים במועד ההכרה לואשונה בשווים הוגן ו בתוספת עלויות עסקה שניתן לייחס למישרין לרכישה של הנכס הפיננסי, למעט במקרה של נכס פיננסי אשר נמדד בשוויו הוגן דרך או הפסד, לגבי עליות עסקה נזקפות לרוח או הפסד.

החברה מסוגת ומודדת את מכשורי החוב בדוחות הכספיים על בסיס הקритריונים להלן:

- א. המודל העסקי של החברה לניהול הנכסים הפיננסים, וכן
ב. מאפייני תזרים המזומנים החוזי של הנכס הפיננסי.

(א) החברה מודדת מכשורי חוב בעליות מופחתת כאשר:

המודל העסקי של החברה הינו החזקת הנכסים הפיננסים על מנת לגבות תזרימי מזומנים חזויים; וכן התנאים החוזיים של הנכס הפיננסי מספקים זכאות במועדים מוגדרים לתזרימי מזומנים שהם רק תשלומי קרן וריבית בגין סכום הקאן שטרם נפרעה. לאחר ההכרה הראשונית, מכשורים בקבוצה זו יוצגו על פי תנאים לפि העלות בתוספת עלויות עסקה ישירות, תוך שימוש בשיטת העלות המופחתת. כמו כן, במועד ההכרה לראשותה ישות יכולה ליעד, ללא אפשרות לשינויו עוד זה, מכשיר חוב כנמדד בשוויו הוגן דרך רוח או הפסד אם יעוד שכה מבטל או מקטין משמעותית חוסר עיקיות במדדיה או בהכרה, לדוגמה בו התחייבויות הפיננסיות המתיחסות נמדדות אף הן בשוויו הוגן דרך או הפסד.

(ב) החברה מודדת מכשורי חוב בשוויו הוגן דרך רוח כולל אחר כאשר:

המודל העסקי של החברה הינו הן החזקת הנכסים הפיננסים על מנת לגבות תזרימי מזומנים חזויים והן מכירת הנכסים הפיננסים; וכן התנאים החוזיים של הנכס הפיננסי מספקים זכאות במועדים מוגדרים לתזרימי מזומנים שהם רק תשלומי קרן וריבית בגין סכום הקאן שטרם נפרעה.

לאחר ההכרה הראשונית, מכשורים בקבוצה זו נמדדים לפי השווי הוגן. רוחים או הפסדים כתוצאה מתאמות שווי הוגן, כמעט ריבית והפרשי שער מוכרים ברוח כולל אחר.

(ג) החברה מודדת מכשורי חוב בשוויו הוגן דרך רוח או הפסד כאשר:

נכס פיננסי שמהווה מכשיר חוב איינו עומד בקריטריונים למדדתו בעליות מופחתת או בשוויו הוגן דרך כולל אחר, לרבות נכס פיננסי המהווה מכשיר חוב אשר בהתקיימים תנאים מסוימים מיועד למדד בשוויו הוגן דרך רוח או הפסד. לאחר ההכרה הראשונית, הנכס הפיננסי נמדד בשוויו הוגן כאשר רוחים או הפסדים כתוצאה מתאמות שווי הוגן, נזקפים לרוח או הפסד.

(ד) מכשירים הוניים

נכסים פיננסים מהווים השקעות במכשורים הוניים אינם עומדים בקריטריונים האמורים לעיל ועל כן נמדדים בשוויו הוגן דרך רוח או הפסד.

בקשר עם מכשורים הוניים שאינם מוחזקים למשך, במועד ההכרה לראשונה, החברה רשאית לבצע בחירה שאינה ניתנת לשינוי, להציג ברוחם כולל אחר שינויים עוקבים בשוויו הוגן אשר אילולא כן היו נמדדות בשוויו הוגן דרך רוח או הפסד. שינויים אלה לא יזקפו לרוח או הפסד בעתיד גם לא בעת גՐיעת ההשקעה.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ז. מכשירים פיננסיים (המשך)

להלן המדיניות החשבונאית המיוושמת על ידי החברה בגין יתר המכשירים הפיננסיים: (המשך)

2. ירידת ערך נכסים פיננסיים

החברה בוחנת בכל מועד דיווח את הפרשה להפסד בגין מכשורי חוב פיננסיים אשר אינם נמדדים בשוויו הוגן דרך או הפסד.

החברה מבחינה בין שני מצבים של הכרה בהפרשה להפסד:

(א) מכשורי חוב אשר לא חלה היידרדרות משמעותית באיכות האשראי שלהם מאז מועד ההכרה לראשונה, או מקרים בהם סיכון האשראי נמוך - הפרשה להפסד שתוכר בגין מכשורי חוב זה תיקח בחשבון הפסדי אשראי חזויים בתקופה של 12 חודשים לאחר מועד הדיווח, או;

(ב) מכשורי חוב אשר חלה היידרדרות משמעותית באיכות האשראי שלהם מאז מועד ההכרה לראשונה בהם ואשר סיכון האשראי בגנים אינו נמוך, הפרשה להפסד שתוכר בידי בחשבון הפסדי אשראי חזויים - לאורך תרת תקופת חי המכשיר. החברה מישמת את הסקלה שנקבעה בתיקן לפיה היא מניחה ששיכון האשראי של מכשורי חוב לא עלה באופן משמעותי ממועד ההכרה לראשונה אם נקבע במועד הדיווח כי המכשיר הינו בעל סיכון אשראי נמוך, למשל כאשר המכשיר הינו בעל דירוג חיצוני של "דרגת השקעה".

ירידת הערך בגין מכשורי חוב הנמדדים לפי עלות מופחתת תיזקף לרוח או הפסד נגד הפרשה ואילו ירידת הערך בגין מכשורי חוב הנמדדים בשוויו הוגן דרך כולל אחר תיזקף נגד קרן הון ולא תקטין את הערך בספרים של הנכס הפיננסי בדוח על המצב הכספי.

לחברה נכסים פיננסיים בעלי תקופות אשראי קצרות, כגון היא רשאית לישם את הסקלה שנקבעה במודל, כדי החברה תמדווד את הפרשה להפסד בסכום השווה להפסדי אשראי חזויים לאורך כל חי המכשיר. החברה בוחרת לישם את הסקלה לגבי נכסים פיננסיים אלה.

3. גריעת נכסים פיננסיים

החברה גורעת נכס פיננסי כאשר ורק כאשר:

(א) פקוו הזכויות החזויות לתזרימי המזומנים מהנכס הפיננסי, או
(ב) החברה מעבירה באופן מהותי את כל הסיכון וההטבות הנובעים מהזכויות החזויות לקבלת תזרימי המזומנים מהנכס הפיננסי או כאשר חלק מהסיכון וההטבות בעת העברת הנכס הפיננסי נותרים אך ניתן לומר כי העבירה את השליטה על הנכס.
(ג) החברה מותירה בידייה את הזכויות החזויות לקבלת תזרימי המזומנים הנובעים מהנכס הפיננסי, אך נוטלת על עצמה מחויבות חזית לשלם תזרימי מזומנים אלה במלואם לצד שלישי, ללא עיקוב מהותי.

עסקאות לממכר נכסים פיננסים מטופלת כגריעת כאשר מתקיימים התנאים כאמור לעיל. כאשר החברה העבירה את זכויותיה לקבל תזרימי מזומנים מהנכס, אך לא העבירה ולא הותירה באופן מהותי את כל הסיכון וההטבות הקשורים בנכס ואך לא העבירה את השליטה על הנכס, מוכר נכס חדש בהתאם למידת המעורבות הנמשכת של החברה בנכס. מעורבות נמשכת בדרך של ערבות לנכס המועבר נמדדת לפי הנמק מבין היתריה המקורית של הנכס בדוחות הכספיים והסכום המרבי של התמורה שהחברה עשויה להידרש לשלם בחזר (סכום הערכות).

כאשר החברה ממשיכה להכיר בנכס בהתאם למידת המעורבות הנמשכת שלה בו, החברה גם מכירה בהתחייבויות הקשורה אליו. ההתחייבויות הקשורה נמדדת בדרך כזו שהערך בספרים נטו של הנכס המועבר וההתחייבויות הקשורה הוא:

(א) העלות המופחתת של הזכויות והמחוביות שנותרו בידי הישות, אם הנכס המועבר נמדד בעלות מופחתת; או
(ב) שקל לשווי הוגן של הזכויות והמחוביות שנותרו בידי החברה, כאשר הם נמדדים על בסיס נפרד, אם הנכס המועבר נמדד בשווי הוגן.

באור 2: - **עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)**

ז. מכשירים פיננסיים (המשך)

להלן המדיניות החשבונאית המיוושמת על ידי החברה בגין יתר המכשירים הפיננסיים: (המשך)

4. התchia'יביות פיננסית

במועד ההכרה לראשונה, החברה מודדת את התchia'יביות הפיננסיות שבתחולת התקן בשווי הוגן בኒכי עליות עסקה שניית לייחס במישרין להנפקה של התchia'יבות הפיננסית, וזאת כמעט במקרה של התchia'יבות פיננסית אשר נמדדת בשווי הוגן דרך או הפסד, לגבייה עלויות עסקה נזקפות לרוח או הפסד.

במועד ההכרה לראשונה החברה ייעדה, התchia'יבות פיננסית כנمدדת בשווי הוגן דרך או הפסד. שינויים בשווי הוגן של התchia'יבות הפיננסית שניית לייחס לשינויים בסיכון האשראי של החברה מוצגים ברוחו כולל אחר.

לאחר ההכרה הראשונית, החברה מודדת את כל התchia'יבות הפיננסיות לפי שיטת העלות המופחתת, פרט :

(א) התchia'יבות פיננסיות בשווי הוגן דרך או הפסד כגון נזקים;

(ב) התchia'יבות פיננסיות שנוצרות כאשר העברת נכס פיננסי אינה כשרה לגריעה או כאשר גישת המעורבות הנמשכת חלה;

(ג) חוות ערבות פיננסית;

(ד) מחויבויות לממן הלואה בשיעור ריבית הנמור משיעור ריבית השוק;

(ה) תמורה מותנית שהוכרה על ידי רוכש בצוירוף עסקים שתksen דיווח כספי בינלאומי 3 חל עליה.

5. ערבות פיננסיות

חוזה ערבות פיננסית הינו חזזה הדורש מהמנפיק לבצע תשלום מוגדרים על מנת לשפטות את המחזק בוגן הפסד שהטהווה לו משום שלולה מוגדר נכשל לבצע תשלום במועדו בהתאם לתנאים של מכשיר חוב.

חווזי ערבות פיננסית שהונפקו על ידי החברה נמדדים לראשונה לפי שווים הוגן בהתאם לגובה התמורה המתקבלת במועד ההכרה לראשונה. לאחר ההכרה לראשונה, אם חוות הערות הפיננסית לא יועד לקובצת שווי הוגן דרך או הפסד ואינו נובע מההעברה של נכס פיננסי, החוצה נמדד לפי הגובה מבין :

- סכום הפרשה להפסד שנקבע בהתאם להוראות - 9 IFRS; לבין

- הסכום שהוכר לראשונה בኒכי הסכום המctrבר של הכנסת שהוכרה בהתאם למדיניות ההכרה בהכנסה.

כל עדכון של התchia'יבות בהתאם לאמור נזקף לרוח והפסד.

החברה מכירה בשירות התchia'יבות בגין צ'קים עתידיים כערבות פיננסית.

6. גריית התchia'יבות פיננסיות

החברה גורעת התchia'יבות פיננסית כאשר ורק כאשר, היא מסולקת, דהיינו, כאשר המחויבות שהוגדרה בחוזה נפרעת או מבוטלת או פוקעת.

התchia'יבות פיננסית מסולקת כאשר החיב פורע את התchia'יבות על ידי תשלום בזמן, בנכים פיננסיים אחרים, בסחורות או שירותים, או משוחרר משמיטת מההתchia'יבות.

במקרה של שינוי תנאים בגין התchia'יבות פיננסית קיימת, החברה בוחנת האם תנאי התchia'יבות שונים מהותית מהתנאים המקוריים.

כאשר נעשה שינוי מהותי בתנאי התchia'יבות פיננסית קיימת, השינוי מטופל כגריעעה של התchia'יבות המקורית והכרה של התchia'יבות חדשה. ההפרש בין היתריה של שתי התchia'יבות הנ"ל בדוחות הכספיים נזקף לרוח או הפסד.

במקרה בו השינוי אינו מהותי, החברה נדרשת לעדכן את סכום התchia'יבות, כדי להוון את תזרימי המזומנים החדשניים בשיעור הריבית האפקטיבית המקורית, כאשר ההפרשים יזקפו לרוח או הפסד.

בעת הבדיקה האם מדובר בשינוי מהותי בתנאי התchia'יבות קיימת, מביאה החברה בחשבון שיקולים איכוטיים וכמותיים.

באור 2 : - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ז. מכשירים פיננסיים (המשך)

להלן המדיניות החשבונאית המיושמת על ידי החברה בגין יתר המכשירים הפיננסיים: (המשך)

7. קיזוז מכשירים פיננסיים

נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות מוקזים והסכום נטו מוצג בדוח על המצב הכספי אם קיימת זכות שנייה לאכיפה משפטית לקוז את הסכומים שהוכרו, וכן קיימת כוונה לסלק את הנכס ואת ההתחייבות על בסיס נטו או למשת את הנכס וולסלק את ההתחייבות במתקבל. הזכות לקוז חייבות להיות ניתנת לאכיפה משפטית לא רק במהלך העסקים הרגיל של הצדדים לחזזה אלא גם במקרה של פשיטת רוג או חידות פירעון של אחד הצדדים. על מנת שהזכות ל乞ז תהיה קיימת באופן מיידי, אסור שהוא תהיה תלולה באירוע עתידי או שהוא פרקי זמן שבמה הוא לא תחול, או שהוא אירועים שיגרמו לפקיעתה.

8. מכשירים פיננסיים מורכבים

אגרות חוב להمرة, הרכילות רכיב המרה הוני ורכיב של התchiaיות, מפוצלות לשני רכיבים. הפיצול כאמור, מוחשוב על ידי קביעה תחילה של הרכיב ההתחייבות בהתקפס על השווי ההונן של התchiaיות דומה ללא אופציית המרה, כאשר הערך של רכיב המרה הוני נקבע כערך שיר. עלויות עסקה ישירות הוקזו בין רכיב ההון ורכיב התchiaיות על בסיס יחס ההקאה של התמורה לרכיבי ההון והתchiaיות.

9. הנפקת ניירות ערך בחבילה

בחנפקה של ניירות ערך בחבילה, מוקצית התמורה שהתקבלה (לפני הוצאות הנפקה) לנירות הערך שהונפקו בחבילה בהתאם לסדר ההקאה להלן: נגורים פיננסיים ומכשירים פיננסיים אחרים המוצגים בשוויו הונג מיידי התקופה. לאחר מכן נקבע השווי ההונן עבור התchiaיות פיננסיות הנמדדות בעלות מופחתת, כאשר התמורה המקצתה עברו מכשירים הוניים נקבעת כערך שיר. עלויות ההנפקה מוקצחות לכל רכיב בהתאם ליחס הסכומים שנקבעו לכל רכיב בחבילה.

10. אופציית מכירתהוונקה לבני הוצאות שאינן מקנות שליטה

כאשר הקבוצה מעניקה לזכויות שאינן מקנות שליטה אופציית מכיר למכירת חלק מהזכויות שלהן או את כלון החברה בת במהלך תקופה מסוימת, שתווער בעתימוש אופציית המכירה מחלוקת מהזיכוי של התמורה במהלך הענקה החברה מכירה בתchiaיות גובה הערך הנוכחי המשוער של התמורה אם לקבוצה יש בעלות זכויות שאינן מקנות שליטה אופציית המכירה מחלוקת כל תקופה דיווח. אם לקבוצה יש במהלך זכויות שאינן מקנות שליטה, זכויות שאינן מקנות שליטה אלו מטופלות כמנויות שМОחזות על ידי הקבוצה ושינויים בסכום ההתחייבות נזקים לרווח והפסד. אם לקבוצה אין בעלות זכויות שאינן מקנות שליטה אופציית המכירה מחלוקת כל תקופה דיווח. לפיכך, הקבוצה מעניקה לזכויות שאינן מקנות שליטה את חלקן ברווחים בכל תקופה, אך בסוף תקופה הדיווח גורעת את הזכויות שאינן מקנות שליטה נגד ההתחייבות הפיננסית לשולמה בעית מימוש תטולק כסילוק ההתחייבות. אם האופציה פוקעת, התמורה הכרה בזכויות שאינן מקנות שליטה כאשר הפער נזקף לkrן הונג.

11. סילוק התchiaיות פיננסיות באמצעות מכשירי הון

מכשורי הון שהונפקו על מנת להחליף חוב נמדדים בשוויו ההונן של מכשורי ההון שהונפקו, אם ניתן לאמוד אותו באופן מהימן. אם לא ניתן לאמוד את השוויו ההונן של מכשורי ההון שהונפקו באופן מהימן, נמדדים מכשורי ההון בהתאם לשוויו ההונן של ההתחייבות הפיננסית ששולקה במהלך סילוקה. ההפרש בין היתריה לדוחות הכספיים של ההתחייבות הפיננסית ששולקת בין השוויו ההונן של מכשורי ההון שהונפקו מוכר ברווח או הפסד.

12. נגורים משובצים

בהתאם להוראות התקן נגורים המשובצים בנכסים פיננסיים, לא יופרד מחזזה מארח. חוזים מעורבים אלה ימודדו בכלליהם בעלות מופחתת או בשוויו הונג, בהתאם לקריטריונים של המודל העסקי ותזרימי המזומנים החזים. כאשר חוזה מארח אינו מקיים את ההגדלה של נכס פיננסי, נגזר משובץ מופרד מהחוזה המארח ומוטפל כנגזר כאשר המאפיינים והסיכון הכלכליים של הנגזר המשובץ אינם קשורים באופן הדוק למאפיינים ולסיכום הכלכליים של החוזה המארח, הנגזר המשובץ מקיים את ההגדלה של נגזר וכן המכשיר המעורב אינו נמדד בשוויו הונג כאשר השינויים נזקים לרווח או הפסד.

הערכתה מחדש של הצורך בהפרדת נגזר משובץ נעשית רק כאשר יש שינוי בהתקשרות המשיפוי באופן משמעותי על תזרימי המזומנים מהתקשרות.

באור 2 : - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ח. רכוש קבוע

1. הכרה ומדידה

פריטי רכוש קבוע נמדדים לפי העלות בתוספת עלויות רכישה ישירות, בגיןו פחות שנצבר והפסדים מירידת ערך, למעט נדל"ן בשימוש עצמי כאמור בסעיף 4 להלן.

2. פחת

פחות נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו ישיר על פני אומדן אורך החיים השימוש של כל חלק מפריטי הרכוש קבוע.

שיעוריו הפחת בהם נעשה שימוש בתקופה השוטפת ובתקופות ההשוואתיות הינו כדלקמן:

בניינים (למעט מרכיב הקרקע)	- 4%-2%
שיירות במושכר	- לארך תקופת השכירות החזואה
כלי רכב	- 15%
מחשבים וציוד הייקפי	- 33%-25%
ציוד וריהוט משרדי	- 15%-6%

אורך החיים השימושים, שיטת הפחת וערך השיריר נבחנים לפחות פעמי' בשנה והשינויים מטופלים כשיוני אומדן חשבונאי באופן של מכאן ולהבא מהמועד שבו בוצע השינוי. הפחתת נכסים מופסקת כמוקדם מרגע המועד בו הנכס מסובג כמושך למינרה לבין המועד שבו הנכס נגרע.

3. הערכה מחדש נדל"ן בשימוש עצמי

הקובוצה מיישמת את מודל ההערכתה מחדש למדידת נדל"ן בשימוש עצמי. בהתאם למודל זה, נמדד הנדל"ן בשוויו ההוגן והשפעת השיעורן כאמור, בגיןו השפעת המס, נזקפת לקרן הון מהערכתה מחדש.

העריכות השווי בוצעו על ידי מעריך שווי חיצוני בלתי תלוי שהינו בעל כישורים מקצועיים מוכרים וניסיון רב בנוגע למיקום וסוג הנדל"ן שהוערך. השווי ההוגן נקבע בהתאם למספר מתודולוגיות שיעורן, לרבות גישת העולות, גישת ההשוואה והיוון דמי שכירות ראיים מנכסים דומים.

קרן הערכת מחדש מועברת לשירות לעודפים כאשר הנכס נגרע.

ט. נדל"ן להשקעה

ndl"ן להשקעה נמדד לראשונה לפי עלות בתוספת עלויות רכישה ישירות. בתקופות עוקבותndl"ן להשקעה נמדד לפי שוויו ההוגן, אשר משקף את תנאי השוק במועד הדיווח, בגיןו היטלים עתידיים. רווחים או הפסדים הנובעים ממשינויים בשוויו ההוגן שלndl"ן להשקעה, נזקפים לרוח או הפסד במועד התהווותם.ndl"ן להשקעה אינו מופחת באופן שיטתי.

לצורך קביעת השוויו ההוגן שלndl"ן להשקעה מתבססת הקבועה על הערכת שווי שמבצעת על ידי מעריכים חיצוניים בלתי תלויים שהינם מומחים בהערכת שווי שלndl"ן והינם בעלי הידע והניסיון הנדרשים. לפרטים נוספים ראה באור 9 ב' להלן.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ו. חכירות

הקבוצה מטפלת בחוזה חכירה כאשר בהתאם לתנאי החוזה מועברת הזכות לשלוט בנכס מזוהה לתקופת זמן בעבר תמורה.

1. הקבוצה כחוכר

עבור העסקאות בהן הקבועה מהויה חוכר היא מכירה במועד התחלתה בחכירה בנכס זכות שימוש כנדח התהייבות בין חכירה וזאת למעט עסקאות חכירה לתקופה של עד 12 חודשים ועסקאות חכירה בהן נכס הבסיס בעל ערך נמוך, בהן בחורה הקבועה להכיר בתשלומי החכירה כהוזאה ברוח או הפסד בכו ישר על פניה תקופה החכירה. במסגרת מדידת ההתיייבות בגין חכירה בחורה הקבועה לישם את התקלה הנינתנת ב- 16 IFRS ולא ביצעה הפרדה בין רכבי חכירה לרכיבים שאינם חכירה הכלולים באותה עסקה.

במועד התחלתה התהייבות בגין חכירה כוללת את כל תשלומי החכירה שטרםשולמו מהוונים בשיעור הריבית הגלומה בחכירה, כאשר היא ניתנת לקביעה נקל, או בשיעור הריבית התוספתית של החברות בקבוצת. לאחר מועד התחלתה מודדת הקבועה את ההתיייבות בגין חכירה בשיטת הריבית האפקטיבית.

נכס זכות השימוש במועד התחלתה מוכר בגובה ההתיייבות בגין חכירה בתוספת תשלומי חכירה ששולמו במועד התחלתה או לפניו ובתוספת של עלויות עסקה שהתחווו. נכס זכות השימוש נמדד במודל העלות ומופחת לאורך החיים השימושיים שלו, או תקופת החכירה לפי הקצר שביהם.

להלן נתונים בדבר מספר שונות הפחתה של נכס זכות השימוש הרלוונטיות לפי קבוצות של נכסים זכות שימוש:

<u>בעיקר</u>	<u>מספר שניים</u>	
10	5-20	מרקיעין
3	3	כלי רכב
18	18	שדות סולאריים

2. הקבוצה כמחcir

ה מבחנים לשילוג חכירה כמיםונית או כתפעולית מבוססים על מהות העיסקה ולא על פי צורת החוזה והם נבחנים במועד ההתקשרות על-פי הכללים שנקבעו ב- 16 IFRS:

א. חכירה מימונית

עסקת חכירה בה מועברים באופן ממשי כל הסיכוןים וההתבות הקשורים לבועלות על הנכס לחוכר, מסווגת כחכירה מימונית.

ב. חכירה תפעולית

עסקת חכירה בה לא מועברים באופן ממשי כל הסיכוןים וההתבות הקשורים לבועלות על הנכס, מסווגת כחכירה תפעולית. תקboolי החכירה מוכרים כהנסה ברוח או הפסד בכו ישר על פניה תקופה החכירה. עלויות ראשוניות ישרות שהתחווו בגין הסכם החכירה, מתווספות לעועלות הנכס המוחכר ומוכרות כהוזאה לאורך תקופה החכירה לפי אותו בסיס.

באור 2 : - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יא. נכסים בלתי מוחשיים

נכסים בלתי מוחשיים הנרכשים בנפרד נמדדים עם ההכרה הראשונית לפי העלות בתוספת עלויות רכישה ישירות. נכסים בלתי מוחשיים הנרכשים בצירופי עסקים נכללים לפי השווי ההוגן במועד הרכישה. לאחר ההכרה הראשונית, נכסים בלתי מוחשיים מוצגים על פי עלותם בניכי הפחתה מצברת ובניכוי הפסדים מירידות ערך שנצברו.

נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים מוגדר מופחתים על פני אורך החיים השימושיים שלהם על בסיס שיטת הקו הישר ונבחנת לגביהם ירידת ערך כאשר קיימים סימנים המצביעים על קיימות לגיביהם ירידת ערך. תקופת הפחתה ושיטת הפחתה של נכס בלתי מוחשי עם אורך חיים שימושיים מוגדר נבחנות לפחות בכל סוף שנה.

נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים בלתי מוגדר אינם מופחתים באופן שיטתי וכפויים לבחינת ירידת ערך מדי שנה וכן בכל עת שקיים סימן המצביע כי יתרון שחלה ירידת ערך (ראה גם סעיף יב. להלן). אורך החיים השימושיים של נכסים אלה נבחן מדי שנה כדי לקבוע אם הערכת אורך החיים כבלתי מוגדר עדין תקפה. אם האירועים והנסיבות אינם תומכים עוד בהערכתה כאמור, השינוי באורך החיים השימושיים מבלתי מוגדר מתופל בשינוי באומדן חשבונאי, ובאותו מועד נבחנת גם ירידת ערך ומופחת הנכס באופן שיטתי על פני תקופת אורך החיים השימושיים שלו.

1. עלויות פיתוח תוכנה

הוצאות פיתוח תוכנה מהוונות אך ורק אם ניתן למודד באופן מהימן את עלויות הפיתוח; התוכנה ישימה מבחינה טכנית ומסחרית; צפואה הטבה כלכלית עתידית מהפיתוח, ולקבוצה כוונה ומקורות מספיקים להשלים את הפיתוח ולהשתמש בתוכנה. הוצאה שהוונה כוללת שכר עבודה ישיר שנייתן ליחסו ישרות להכנת הנכס ולשימושיו המועד. הוצאות פיתוח אחירות נזקפות לרוחה והפסד עם התהווותן. הוצאות פיתוח שהוונו נמדדות לפי עלות בניכי הפחתות והפסדים מירידת ערך שנצברו.

הפחתת הנכס מתחילה כאשר הפיתוח הושלם והנכס זמין לשימוש. הנכס מופחת על פני אורך החיים השימושיים בנכס. בחינת ירידת ערך מתבצעת אחת לשנה לאורך תקופת הפיתוח.

כאשר לא ניתן להכיר בנכס בלתי מוחשי שנוצר באופן פנימי, עלויות פיתוח נזקפות לרוחה או הפסד במועד התהווותן. עלויות פיתוח שהוכוו בעבר כהוצאה אין מוכרות נכס בתקופה מאוחרת יותר.

2. עלויות עוקבות

עלויות עוקבות מוכרות נכסים בלתי מוחשי אך ורק כאשר הן מגדיות את ההטבה הכלכלית העתידית הגלומה בנכס בגיןו הן הוצאות. כל העליות האחרות, לרבות עלויות הקשורות למוניטין או מותגים שפותחו באופן עצמי, נזקפות לדוח רווח והפסד עם התהווותן.

3. הפחתה

אומדן אורך החיים השימושי לתקופה הנוכחית ולתקופות השוואתיות הינו כדלקמן:

- א) ועדף עלות המיויחס לתקיך ביטוח נרכש מופחת על פני 5 שנים, ועדף עלות המיויחס לקשרים סוכניים והסכמי התקשרות של סוכנות ביטוח מאוחדת מופחת על פני 10-20 שנים ועדף עלות המיויחס לשם מסחרי מופחת על פני 6 שנים.
- ב) ועדף עלות שנוצר ברכישתה של מבטחים פנסיה והמיוחס לתקיך לקוחות מופחת על פני 20 שנים.
- ג) ועדפי עלות שנוצרו ברכישת זכויות ניהול קופות גמל והמיוחסים לתקיך לקוחות מופחתים על פני תקופה של 5 עד 12 שנים (ראה באור 5 להלן).
- ד) ועדפי עלות שנוצרו ברכישת חברה מאוחדת אי.אר.אן. והמיוחסים לתקיך לקוחות מופחתים על פני תקופה של 14 עד 15 שנים. ועדפי עלות המיוחסים למוגג מופחתים על פני 6 שנים.
- ה) תוכנות - מופחתות בקו ישר על פני 8 שנים.

האומדנים בדבר שיטת הפחת ואורך החיים השימושי נבחנים מחדש לפחות בכל סוף שנת דיווח.

באור 2: - **עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)**

יב. ירידת ערך והפרשנות לחובות מסופקים

הקבוצה בוחנת בכל תאריך דיווח אם קיימת ירידת ערך כמפורט להלן:

1. השקעות פיננסיות

a. נכסים פיננסיים המוצגים בעלות מופחתת

ראייה אובייקטיבית לירידת ערך קיימת כאשר אירוע אחד או יותר השפיעו באופן שלילי על אומדן תזרימי המזומנים העתידיים מהנכס לאחר מועד ההכרה.

הקבוצה בוחנת ראיות לירידת ערך לגבי נכס חוב מסווגים להלוואות וח"בים ברמת הנכס הבודד.

במידה וקיימת ראייה אובייקטיבית כי ציפוי הפסד מירידת ערך בגין הלוואות וח"בים המוצגים בעלותם המופחתת, סכום הפסד הנזקף לדוח רווח והפסד נמדד כהפרש בין יתרת הנכס בספרים והערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים, המהוונים בהתאם לשיעור הריבית האפקטיבית המקורית של הנכס הפיננסי.

בתוקופות עוקבות הפסד מירידת ערך מבוטל כאשר ניתן לייחס באופן אובייקטיבי את השבת ערךו של הנכס לאירוע שהתרחש לאחר ההכרה בהפסד. ביטול כאמור נזקף לרוח והפסד עד לגובה ההפסד שהוכר.

b. נכסים פיננסיים זמינים למכירה

הראייה לירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהם מכשירים הוניים, כולל ירידת משמעותית או מתמשכת בשוויו ההווגן של הנכס מתוך לעלותו וכן בחינת שינויים בסביבה הטכנולוגית, הכלכלית או המשפטית או בסביבת השוק בה פועלת החברה שהניפה את המכשיר. הבדיקה של ירידת משמעותית או מתמשכת, תליה בניסיבות כלל תאריך דיווח, כאשר, במסגרת הבדיקה, מובאות בחשבון התנודתיות ההיסטורית בשוויו ההווגן וכן קיומה של ירידת בשוויו ההווגן בשיעור כולל של 20% ומעלה או ירידת ערך הנמשכת לפחות תקופה העולה על שנה. כאשר קיימת ראייה לירידת ערך, ההפסד המctrבר שנזקף לרוח כולל אחר, מסווג מחדש ולרווח והפסד. בתוקופות עוקבות, ביטול הפסד מירידת ערך אינו נזקף לרוח והפסד אלא נזקף לרוח כולל אחר.

ראיות לירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהם מכשירי חוב, כוללות אירוע אחד או יותר שהשפיעו באופן שלילי על אומדן תזרימי המזומנים העתידיים מהנכס לאחר מועד ההשקעה. כאשר קיימת ראייה לירידת ערך, ההפסד המctrבר שנזקף לרוח כולל אחר, הנמדד כהפרש בין עלות הרכישה (בנייה תשלומי קרן, הפתחות לפי שיטות הריבית האפקטיבית והפסדים קודמים מירידת ערך) לבין השוויו ההווגן, מוכר כהפסד מירידת ערך בדוח רווח והפסד. בתוקופות עוקבות הפסד מירידת ערך שיוחס למכשיר חוב מבוטל כאשר ניתן לייחס באופן אובייקטיבי את העלייה בשוויו ההווגן לאירוע שהתרחש לאחר ההכרה בהפסד מירידת הערך. ביטול כאמור נזקף לרוח והפסד עד לגובה ההפסד שהוכר.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יב. ירידת ערך והפרשיות לחובות מסופקים (המשך)

2. bijotot menha

א. ההתחייבות של מבטחי המשנה כלפי חברות הביטוח המאוחדות אינן משחררות אותן מהתחייבותיהן כלפי המבטחים על פי פוליסות הביטוח.

מבטח משנה, אשר לא עומד בהתחייבותיו על פי החוזים עימיו, עשוי לגרום לחברות הביטוח המאוחדות הפסדים.

ב. חברות הביטוח המאוחדות מבצעות הפרשה לחובות מסופקים בגין חובות מבטחי משנה שגביהם מוטלת בספק על בסיס הערכות סיכון פרטניות ועל בסיס עומק החוב. בנוספ', בקביעת חלקם של מבטחי המשנה בהתחייבות הביטוחיות מתחשבות חברות הביטוח המאוחדות, בין היתר, בהערכת אפשרות הגביה מבטחי המשנה. כאשר חלקם של מבטחי המשנה כאמור מחושב על בסיס אקטוארי, חלקם של אותם מבטחי משנה שבקיים מחושב בהתאם להמלצת האקטואר, המביאה בחשבון את כלל גורמי הסיכון. כמו כן, מתחשבות חברות הביטוח המאוחדות בעת ערכית ההפרשות, בין היתר, בנסיבות הצדדים להגעה להסכם CUT OFF (סיום התקשרויות בדרך של פירעון סופי של החובות) במטרה לצמצם את החשיפה.

3. פרמייה לגבייה

הפרשה לחובות מסופקים בגין פרמיות לגבייה מוחשבת בהתאם לגיל החוב ובנוספ' נקבעת באופן ספציפי בגין חובות שלדעת הנהלה גבייתם מוטלת בספק.

4. נכסים שאינם פיננסיים

הקבוצה בוחנת אפשרויות לירידת ערך של נכסים שאינם פיננסיים (למעט הוצאות רכישה נדחות, נדל"ן להשקעה ונכסים מס נדחים), כאשר ישנים סימניםクトוצאה מאירועים או שינויים בנسبות המצביעים על כך שייתרת הנכסים בספרים אינה ברה-השבה. במקרים בהם יתרת הנכסים הלא פיננסיים בספרים עולה על הסכום בר-ההשבה שלהם, מופחתים הנכסים לשווי בר-ההשבה שלהם. השווי בר-ההשבה הוא הגבוה מבין מחיר המכירה, נטו ושווי שימושו.

הקriterיוונים הייחודיים להלן מיושמים בבחינת ירידת ערך של הנכסים הספרטיבים הבאים:

א) מונייטין

לצורך בוחנת ירידת ערך, מונייטין שנרכש בציורף עסקים מוקצה במועד רכישת כל אחת מהיחידות מניבות המזומנים של הקבוצה, שצפויות להפיק תועלת מצירוף העסקים.

הקבוצה בוחנת את המונייטין לצורך ירידת ערך, בתום כל שנה, או לעיתים קרובות יותר אם אירועים או שינויים בנסיבות מניבות מציגים על כך שקיים יתרה ערך.

כל יחידה מניבת מזומנים שהוקצה אליה מונייטין מייצגת את הרמה הנמוכה ביותר ביחסות שבה קיים מעקב על המונייטין לצרכי הנהלה הפנימיים, ובכל מקרה לא גדולה מוגרף פעילות.

ירידת ערך נקבעת בגין מונייטין על ידי בוחנת סכום בר-ההשבה של יחידה מניבת מזומנים (או קבוצה של יחידות מניבות מזומנים) אליה מתיחס המונייטין. כאשר סכום בר-ההשבה של יחידה מניבת מזומנים (או קבוצה של יחידות מניבות מזומנים) נמור מהיתר בספרים של יחידה מניבת מזומנים (או קבוצה של יחידות מניבות מזומנים) שאליה הוקצה המונייטין, מוכר הפסד מירידת ערך המוחסראשית למונייטין. הפסדים מירידת ערך מונייטין אינם מבוטלים בתקופות עוקבות.

באור 2: - **עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)**

יב. **ירידת ערך והפרשנות לחובות מסופקים (המשך)**

4. **נכסים שאינם פיננסיים (המשך)**

ב) **חברות כלולות**

הקבוצה קובעת, לאחר יישום שיטת השווי המאזני, אם יש צורך להכיר בהפסד נוספים בגין ירידת ערך של ההשקעה בחברות כלולות. הקבוצה קובעת בכל תאריך דיווח אם קיימת ראייה אובייקטיבית לירידת ערך של ההשקעה בחברה כלולה. במידה ויש צורך בכך, מוכר הפסד מירידת ערך, בסכום הפרש בין סכום בר ההשבה של ההשקעה בחברה הכלולה לבין ערכה בדוחות הכספיים. סכום בר ההשבה הינו הגובה מבין שווי הוגן ושווי שימוש המשוחש בתבסיס על הערכת שווי של תזרימי המזומנים נטו שmafika החברה הכלולה. ההפסד מירידת ערך נזקף לדוח רוחה והפסד בסעיף חלק ברוחם חברות כלולות, נטו.

לדעת הקבוצה, לבחינה קבוצתית של ירידת ערך לגבי הנכסים שפורטו לעיל, לא צפואה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים, היוות ובחינה ברמת הנכס הבודד מזהה את הרוב המוחלט של ההפסדים שהתחווו.

יג. **מדידת שווי הוגן**

השווי הוגן של נכס או התחייבות נמדד תוך שימוש בהנחות שימושתפים בשוק ישמשו בעת תמחור הנכס או התחייבות, בהנחה שימושתפים בשוק פועלם לטובת האינטרסים הכלכליים שלהם.

מדידת שווי הוגן לנכס לא פיננסי מביאה בחשבון את יכולת של משתתף בשוק להפיק הטבות כלכליות באמצעות הנכס בשימוש המיטבי שלו או על ידי מכירתו למשתתף אחר בשוק שישתמש בנכס בשימוש המיטבי שלו.

הקבוצה משתמשת בטכניקות הערכה שמתאימות לנסיבות ונסיבות עבורן מספיק נתונים שנייתנים להשגה כדי למدد שווי הוגן, תוך מיקוסם השימוש בנתונים רלוונטיים הניטרים לצפיה ומיוזר השימוש בנתונים שאינם ניתנים לצפיה.

השווי הוגן של מכשירים פיננסיים הנscrims בשוק פועל נקבע על ידי מחירי השוק בתאריך הדיווח. בגין מכשירים פיננסיים שלהם אין שוק פעיל, השווי הוגן נקבע באמצעות שימוש בשיטות הערכה. שיטות אלו כוללות התבසסות על עסקאות שבוצעו לאחרונה בתנאי שוק, התיחסות לשווי השוק הנוכחי של מכשיר אחר דומה במהותו, היון תזרימי מזומנים או שיטות הערכה אחרות. השווי של אגרות חוב בלתי סחרירות, הלוואות ופקדונות, מחושב לפי מודל המבוסס על היון תזרימי המזומנים, ראה באור 13 ז'.

כל הנכסים והתחייבויות הנמדדים בשווי הוגן או שנייתן גיליוי לשווי הוגן שלהם, מחולקים לקטגוריות בתוך מדרג השווי הוגן, בהתאם על רמת הנתונים הנמוכה ביותר, המשמעותית למדידת השווי הוגן בכללותה:

- רמה 1 - מחירים מצוטטים (לא התאמות) בשוק פעיל של נכסים והתחייבויות זהים.
- רמה 2 - נתונים שאינם מחירים מצוטטים שנכללו ברמה 1, אשר ניתנים לצפיה במישרין או בעקביפין.
- רמה 3 - נתונים שאינם מבוססים על מידע שוק ניתן לצפיה (טכניקות הערכה ללא שימוש בנתוני שוק ניתנים לצפיה).

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יד. התחוייבות בשל הטבות לעובדים

1. הטבות לזמן קצר

הטבות לעובדים לזמן קצר הין הטבות אשר צפויות להיות מסולקות במלואן תוך שנה מתחום תקופת הדיווח השנתית, בה העובדים סיפקו את השירות המתיחס והן כוללות משכורות, ימי חופשה, הבראה והפקדות מעסיק לביטוח לאומי ומוכרות כהוראות עם מתן השירותים. התחוייבות בגין בonus בזמן או תוכנית להשתתפות ברוחחים, מוכרת כאשר לקבוצה קיימת מחוייבות משפטית או משתמעת שלם את הסכם האמור בגין שירות שניין על ידי העובד ונינתן לامוד באופן מהימן את הסכם. ההתחוייבות לעובדים לזמן קצר המוצגת בדוח על המצב הכספי מייצגת את הערך הלא מהוון של ההתחוייבות.

2. הטבות לאחר סיום העסקה

בקבוצה קיימות מספר תוכניות הטבה לאחר העסקה. התוכניות ממומנות בדרך כלל על ידי הפקדות בחברות ביוטוח ובקרנות פנסיה (להלן - נכסית תוכנית).

תוכניות להפקדה מוגדרת

בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטוריין, משלם הקבוצה באופן קבוע תשלוםם מל' שתהיה לה מחוייבות משפטית או משתמשת לשלם תשלום נספים, גם אם בקשר לא הצברו סכומים מספיקים כדי לשלם את כל הטבות לעובד המתיחסות לשירות העובד בתקופה השוטפת ובתקופות קודמות. הפקודות הקבוצה בתוכניות הפקדה מוגדרת, נזקפות כהזהאה לרוח והפסד במקביל לקבלת שירותה העבודה מהעובד.

בנוספ, לקבוצה תוכנית להטבה בגין תשלום פיצויים בהתאם לחוק פיצויי פיטוריין, אשר לפיו זכאים עובדים לקבל פיצויים עם פיטוריהם או פרישתם. ההתחוייבות בשל סיום העסקה נמדדת לפי שיטת שווי אקטוארי של יחידת הזכאות החזואה. החישוב האקטוארי מביא בחשבון עליות שכר עתידיות ושיעור עזיבת העובדים, וזאת על בסיס הערכה של עיתוי התשלום. הסכומים מוצגים על בסיס היום תזרימי המזומנים העתידיים הכספיים, לפי שיעורי הריבית בהתאם לתשואה במועד הדיווח של אגרות חוב קונצראניות צמודות מدد באיכות גבוהה, אשר מועד פרעון דומה לתקופת ההתחוייבות המתיחסת לפיצויי הפרישה.

הקבוצה מפקידה כספים בגין התחוייבותה לתשלום פיצויים לחalk מעובדים באופן שוטף בקרנות פנסיה ובחברות ביוטוח (להלן - נכסית תוכנית). נכסית התוכנית הינה נכסים המוחזקים על ידי קרן הטבות עובד לזמן ארוך או בפוליסות ביוטוח כשירות. נכסית התוכנית אינם זמינים לשימוש נושאי הקבוצה ולא ניתן לשולם שירותים לקבוצה.

מרכיב הפיצויים בפוליסות שהופקו על ידי חברת ביוטוח מאוחדת אינו מהווה נכסית תוכנית בדוחות הכספיים ומקורו מההתחוייבות בגין חוזה הביטוח.

התחוייבות בשל הטבות לעובדים המוצגת בדוח על המצב הכספי מייצגת את הערך הנוכחי של התחוייבות הטבות המוגדרת בניכוי ההוגן של נכסית תוכנית.

מידדות מחדש של ההתחוייבות נטו נזקפות לרוח כולל אחר בתקופה בה הם נוצרו.

3. הטבות אחרות לעובדים לטווח ארוך

התחוייבות נטו של הקבוצה בגין הטבות אחרות לעובדים לטווח ארוך, שאינן מתיחסות לתוכניות הטבה לאחר העסקה, היא בין סכום הטבה העתידית המגיע לעובדים בגין שירותים שהוענקו בתקופה השוטפת ובתקופות קודמות. סכום הטבות אלו מהוון לערכו הנוכחי. שיעור ההוגן נקבע בהתאם לתשואה במועד הדיווח על אגרות חוב קונצראניות צמודות מدد באיכות גבוהה, אשר מועד פרעון דומה לתנאי המחויבות של הקבוצה.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

טו. הפרשות

הפרשה בהתאם ל- IAS 37 מוכרת כאשר לקבוצה יש מחויבות נוכחות, משפטית או משתמשת, כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, הניתנת לאמידה בצורה מהינה, וכאשר צפוי כי יידרש שימוש במסאים כלכליים על מנת לסלק את המחויבות.

להלן סוגיה הפרשות שנכללו בדוחות הכספיים:

תביעות משפטיות - הפרשה בגין תביעות משפטיות מוכרת כאשר לקבוצה מחויבות קיימות (משפטית או משתמשת) כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, יותר סביר מאשר לא כי הקבוצה תידרש למשאביה הכלכליים לסייע המחויבות וניתן לאמוד את המחויבות באופן מהימן. לעניין בקשות ותביעות "יצוגיות ראה באור 40א".

חויזים מכבדים - הפרשה לחזים מכבדים מוכרת כאשר הטענות הצפויות להתקבל מהחויזים על ידי הקבוצה נموנות ביחס לעליונות הבלתי נמנעות כתוצאה מעמידה במחויביות החזיות. הפרשה נמדדת על פי הנמור בין הערך הנוכחי של הูลות החזיה לביטול החזיה והערך הנוכחי של הูลות החזיה נתו להמשך קיום החזיה.

טו. הכרה בהכנסה

1. פרמיות:

א) פרמיות בביטוח חיים ובביטוח בריאות, לרבות פרמיות חסכון ולמעט תקבולים בגין חוות השקעה נרשומות כהכנסות בהגיעה מועד גבייתן. ביטולים נרשומים במועד קבלת ההודעה מבעל הפוליסה, או באופן יוזם עקב פיגורים בתשלום, בכפוף להוראות כל דין. השתתפות המבוטחים ברוחח בפוליסות מנוכה מהפרמיות שהורווחו.

ב) פרמיות בביטוח כללי נרשומות כהכנסות על בסיס דוחות תפוקה חודשיים. הפרמיות מתיחסות בעיקר לתקופת ביטוח של שנה. ההכנסות מפרימה ברוטו ושינויים בפרימה שטרם הורווחה בגין, נרשמים בסעיף פרמיות שהורווחו ברוטו.

פרמיות בענף רכב חובה נזקפות לרוחה והפסד בעט פירעון הפרמי לא לפני תחילת תקופת הביטוח הויל והכיסוי הביטוחי מותנה בתשלום הפרמי.

פרמיות בענף דירות המבוטחות כבטוחה למשכנתא נרשומות כהכנסה בהגיעה מועד גבייתן (mdi חדש).

פרמיות מפוליסות שתחלת הביטוח שלhn לאחר תאריך הדיווח נזקפות לרוחה והפסד כפרמיות מראש.

הכנסות שנכללו בדוחות הכספיים המאוחדים הינם לאחר ביטולים שנתקבלו מבעל פוליסות, ובניכוי ביטולים והפרשות עקב אי פירעון דמי הביטוח, בכפוף להוראות כל דין ובניכוי השתתפות המבוטחים ברוחח, על בסיס ההסכם שבתקוף.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

טז. הכרה בהכנסה (המשך)

2. דמי ניהול:

א) דמי ניהול בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלוי תשואה:

דמי ניהול מחושבים בהתאם להנחיות הממונה על בסיס התשואה וציבורת החיסכון של המבוטחים בתיק תלוי התשואה.

דמי ניהול כוללים את המרכיבים כדלקמן:
פוליסות שנמכרו החל מ-1 בינואר 2004 - דמי ניהול קבועים בלבד.
בגין פוליסות שנמכרו עד ליום 31 בדצמבר 2003 - דמי ניהול קבועים ומשתנים.

דמי ניהול הקבועים מחושבים בשיעורים קבועים מציבורת החיסכון ונרשמים על בסיס צבירה.

דמי ניהול המשתנים מחושבים כשיעור מהרווח הריאלי השנתי (מה- 1 בינואר ועד ה- 31 בדצמבר) בגין דמי ניהול הקבועים. ניתן לגבות רק דמי ניהול משתנים חיובים ובניכוי סכומים שליליים שנצברו בשנים קודמות.

במהלך השנה נרשמים דמי ניהול המשתנים על בסיס צבירה בהתאם לתשואה החודשית הריאלית, ככל שהיא חיובית. בחודשים בהם התשואה הריאלית שלילית מוקטנים דמי ניהול המשתנים עד לגובה סך דמי ניהול המשתנים שנגבו במצטבר מתחילה השנה. תשואה שלילית שלא בוצע בגין הקטנה של דמי ניהול במהלך השנה השופטת, תונכה לצורך חישוב דמי ניהול המשתנים מתשואה חיובית בשנה העוקבת.

דמי ניהול בגין חוזי השקעה כוללים גם דמי ניהול בגין הగiba השופטת.

ב) דמי ניהול מקרנות פנסיה ו קופות גמל:

הכנסות מניהול קרנות פנסיה ו קופות גמל נזקפות על בסיס יתרות הנכסים המנוהלים ועל בסיס התקבולות מהעמיתיים, בהתאם להנחיות הממונה.

3. عملות:

הכנסות מעמלות בסוכנויות ביטוח מאוחדות נזקפות בעת התהווותן.

הכנסות מעמלות מבטחי משנה נזקפות במועד הזכאות לקבלתן, בהתאם להסכמים עם מבטחי המשנה.

הכנסות מעמלות חייטום וניהול, הכספיות לביצוע בפועל של הנפקה, נזקפות לדוח רוח והפסד רק לאחר הנפקת ניירות העיר או במועד שהתגבשו התcheinויות המנפיקים והكونים, לפי המוקדם ובמקביל נזקפות ההוצאות הכרוכות ביצוען.

4. הכנסות מהפקת חשמל:

הכנסות מהפקת חשמל בחברות מאוחדות מוכרות בעת ייצור החשמל.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יז. הוצאות הנהלה וככליות

הוצאות הנהלה וככליות מסווגות להוצאות עיקיפות ליישוב תביעות, הנכללות בסעיף תשלוםים ושינוי בהתחייבותם בגין חזוי ביטוח וחוזי השקעה, להוצאות הקשורות ברכישה, הנכללות בסעיףعمالות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות וליתרת הוצאות הנהלה וככליות אחרות הנכללות בסעיף זה. הסיווג נערך בהתאם למודלים פנימיים של הקבוצה, המבוססים על הוצאות ישירות שנזקפו והוצאות עיקיפות שהועמסו.

מידי תקופת דיווח, הקבוצה מתפקת את המודלים על מנת לייחס בצורה המיטבית את הוצאות בין מגזרי הפעילות השונים ובין הוצאות עיקיפות לייחסות לתביעות, הוצאות הקשורות ברכישה והוצאות אחרות.

יח. עסקאות תשלום מבועס מנויות המסלוקות במכשירים הוניים

עובדים של החברה זכאים להטבות בדרך של תשלום מבועס מנויות המסלוקות במכשירים הוניים.

עסקאות המסלוקות במכשירים הוניים

עלות העסקאות עם עובדים המסלוקות במכשירים הוניים נמדדת לפי השווי ההוגן של המכשירים ההוניים במועד הענקה. השווי ההוגן נקבע באמצעות שימוש במודל תמהור אופציית מקובל.

עלות העסקאות המסלוקות במכשירים הוניים מוכרת ברוח או הפסד ייחד עם גידול מקביל בהון על פני התקופה שבה תנאי הביצוע ו/או השירות מתקיים ומסתימת במועד שבו העובדים הרלוונטיים זכאים לגמול (להלן - תקופת ההבשלה). ההוצאה המצטברת המוכרת בגין עסקאות המסלוקות במכשירים הוניים בתום כל מועד דיווח עד למועד ההבשלה משקפת את מידת חלוף תקופת ההבשלה ואת האומדן הטוב ביותר של הקבוצה לגבי מספר המכשירים ההוניים שיבשילו בסופו של דבר.

הוצאה בגין הענקות שאינן מבשילות בסופו של דבר אינה מוכרת, למעט הענקות שהבשלה שלחן תלוי בתנאי שוק אשר מוטפלות להענקות שהבשילו ללא קשר לקיום תנאי השוק, בהנחה שככל שאר תנאי ההבשלה (שירות ו/או ביצוע) התקיימו.

כאשר החברה מבצעת שירותים בתנאים של הענקה המסלוקת במכשירים הוניים, מוכרת הוצאה נוספת מעבר להוצאה המקורית שחוושבה בגין כל שינוי המגדיל את השווי ההוגן הכלול בתגמול המוענק או שמייטיב עם העובד לפי השווי ההוגן במועד השינוי.

ביטול הענקה המסלוקת במכשיר הוני, מוטפלת כאילו הבשילה לתאריך הביטול והוצאה שטרם הוכרה בגין הענקה מוכרת מיידית. עם זאת, אם הענקה שבוטלה מוחלפת בהענקה חדשה ומיעדרת כהענקה תחליפית לתאריך בו הוענקה, הענקה המבוטלת והענקה החדשה תטופנה שתיהן כשינוי של הענקה המקורית כאמור לעיל.

יט. מסים על ההכנסה

בחישוב המסים הנדחים לא מובאים בחשבון המסים שהיו חלים במקרה של שימוש ההש侃עות בחברות מוחזקות, כל עוד מכירת ההש侃עות בחברות מוחזקות אינה צפואה בעtid הנראת לעין. כמו כן, לא הובאו בחשבון מסים נדחים בגין חלקות רווחים על ידי חברות מוחזקות כדייבידנדים, לאחר שחילוקת הדיבידנד אינה כרוכה בחבות מס נוספת, או בשל מדיניות החברה שלא ליזום חלקות דיבידנד על ידי החברה מאוחדת הגורמת חובות מס נוספת.

missim נדחים מוחזקים אם קיימת הזכות חוקית לקייזז נכס מס שוטף נגד התחייבות מס שוטפה והmissim הנדחים מתיחסים אותה ישות החייבת במס ולאוთה רשות מס.

באור 2: - **עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)**

c. **שינויי מדיניות חשבונאית - יישום לראשונה של תיקונים לתקני IFRS חדשים**

1. **יישום לראשונה של 9 IFRS - מילויים פיננסיים**

בחודש יולי 2014 פרסם ה- IASB את הנוסח המלא והוסף של 9 IFRS - **מילויים פיננסיים**, המחליף את IAS 39 - **מילויים פיננסיים**: הכרה ומידה. 9 IFRS (להלן: "תיקון החדש") מתמקד בעיקר בסיווג ובמידה של נכסים פיננסיים והוא חל על כל הנכסים הפיננסיים שבתחולת 39 IAS.

התיקון החדש מיושם לראשונה בדוחות כספיים אלה על המילויים הפיננסיים אשר אינם שייכים לחברות בנות שאוחדו העונות להגדרת מבטה.

התיקון החדש מיושם למפרע ללא הצגה מחדש מחדש של מספרי השוואה כמתאפשר על פי הוראות התקון החדש. החברה מכירה בכל הפרש בין הערך בספרים הקודם לבין הערך בספרים במועד היישום לראשונה ביתרת הਪתייחה של העודפים (או רכיב אחר של הון, כפי שמתואם).

השפעת יישומו של התקון החדש על דוחות הכספיים של החברה הינה כדלקמן:

ירידת ערך

החברה בחרנה את הפרשה להפסד בגין מילויי חוב פיננסיים אשר אינם נמדדים בשוויו הוגן דרך רווח או הפסד. לאחר שבחנה החברה את השפעת המודל החדש להכרה בהפסדי אשראי על נכסיה הפיננסיים, הגיעו החברה למסקנה כי יש להגדיל את יתרת הפרשה לירידת ערך בגין מילויי החוב הפיננסיים, ביום 31 בדצמבר, 2022 בסך 912 אלפי ש"ח ולהגדיל את יתרת נכסים הנדחים בסך 226 אלפי ש"ח כנגד קיטון בסך של 686 אלפי ש"ח ביתרת הרוח של החברה לאוטו המועד.

2. **תיקון ל-8 IAS מדיניות חשבונאית, שינויים באומדן חשבונאיים וטיעויות**

בחודש פברואר 2021, פרסם ה- IASB תיקון לתקון חשבונאות בינלאומי 8: מדיניות חשבונאית, שינויים באומדן חשבונאיים וטיעויות (להלן - התקון). מטרת התקון הינה להציג הגדרה חדשה של המונח "אומדן חשבונאיים".

אומדן חשבונאיים מוגדרים כ"סכום כספיים בדוחות הכספיים הכספיים לאירועים וDAOות במודיעות התקון מבוחר מהם שינויים באומדן חשבונאיים וכיום הם נבדלים משינויים בחשבונאיות ומתקוני טיעויות.

התיקון מישם באופן פרוטוקטיבי לתקופות שנתיות המתחילה ביום 1 בינואר 2023 והוא חל על שינויים במודיניות חשבונאות ובאומדן חשבונאיים המתרחשים בתחילת אותה תקופה או אחרת.

لتיקון לעיל אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

c. שינויי מדיניות חשבונאית - יישום לראשונה של תיקונים לתקני IFRS חדשים (המשך)

3. תיקון ל- 12 IAS מסים על הכנסה

א) במאי 2021 פרסם ה- IASB תיקון לתקן חשבונאות בינלאומי 12, מסים על הכנסה (להלן: "IAS 12" או "התיקון") אשר ממצמצם את תחולת 'חריג ההכרה לראשונה' במסים נדחים המובא בסעיפים 15 ו- 24 ל 12 IAS (להלן: "התיקון").
במסגרת הנחיות ההכרה בנכסי והתחייבויות מסים נדחים, מחריג 12 IAS הכרה בנכסי והתחייבויות מסים בגין הפרשים מנוניים מסוימים הנובעים מההכרה לראשונה. התיקון ממצמצם את תחולת 'חריג ההכרה לראשונה' ומבהיר כי הוא אינו חל על הכרה בנכסי והתחייבויות מסים נדחים הנובעים מעסקה אשר אינה צירוף עסקים ואשר בגינה נוצרים הפרשים זמינים שווים בחובה ובזכות גם אם הם עומדיםפירגון תנאי החיריג.
התיקון מיושם בתקופות שנתיות המתחילה ביום 1 בינוואר 2023. בוגר לעסקאות חכירה והכרה בהתחייבויות בגין פירוק ושיקום - התיקון יושם החל מתחילה תקופת הדיווח המוקדמת ביותר המוצגת בדוחות הכספיים בהם התיקון יושם לראשונה, תוך זיקפת השפעה המצטברת של היישום לראשונה ליתרת הפתיחה של העודפים (או רכיב אחר בהון, ככל שרלוונטי) למועד זה.

כתוצאה מיישום התיקון החברה נתנה גיליון נכסים והתחייבויות מסים נדחים המתיחסים לעסקאות בגין חכירה בברוטו כחלק מגילוי הרכב המסים הנדחים בדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים של החברה.

ב) בחודש מאי 2023 פרסם ה- IASB תיקון לתקן חשבונאות בינלאומי 12, מסים על הכנסה (להלן: "התיקון"), בעקבות רפורמת המס הבינלאומית של ה- OECD Pillar Two - BEPS Pillar Two (להלן: "Pillar 2" או "רפורמת המס הבינלאומית").

התיקון כולל:

- (1) פטור זמני מנדטורי מיישום הוראות התקן עבור ההכרה והgilio של נכסים והתחייבויות מסים נדחים הנובעים מאימוץ כללי ה- Pillar 2 (להלן: "פטור זמני"); וכן
- (2) דרישות גיליון מוקדמות עבור ישויות רב לאומיות המשפיעות מרפורמת המס הבינלאומית.

הפטור הזמני המובא בסעיף (א) לעיל חל באופן מיידי ונדרש לתת גilio על יישומו. יתר דרישות הגילוי המוקדמות, המוזכרות בסעיף (ב) לעיל, חלות על תקופות דיווח שנתיות המתחילה ביום 1 בינוואר 2023.

החברה מישמת את הפטור הזמני, ולכן, לא ניתן גilio ולא הוכרו נכסים והתחייבויות מסים נדחים הנובעים מאימוץ כללי ה- Pillar 2. כמו כן, החברה בוחנת את השלכות רפורמת המס הבינלאומית על דוחותיה הכספיים. לפרטים נוספים ראו באור 22 א' 4, בדבר מסים על הכנסה.

4. תיקון ל- 1 IAS, גilio למדיניות חשבונאית

בחודש פברואר 2021, פרסם ה- IASB תיקון לתקן חשבונאות בינלאומי 1: הענט דוחות כספיים (להלן - התיקון). בהתאם לתקון, חברות ידרשו לספק גilio למדיניות החשבונאית המהוות שלhn חלף הדישה כiom לספק גilio למדיניות החשבונאית המשמעותית שלhn. אחת מהסיבות העיקריות לתיקון זה נובעת מכך שלמונה "משמעותי" לא קיימת הגדרה ב- IFRS בעוד שלמונה "משמעותי" קיימת הגדרה בתקנים שונים ובפרט ב- IAS.

התיקון מיושם בתקופות שנתיות המתחילה ביום 1 בינוואר 2023. לתיקון לעיל לא הייתה השפעה משמעותית על הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה.

2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כא. גילוי לתקן IFRS חדש בתקופה שלפני יישומו

תקן דיווח כספי בינלאומי 17 IFRS, חוזי ביטוח

במועד פרסום הוראות הון כלכליות בינלאומיות (IASB) את תקן דיווח כספי בינלאומי ב-17 במאי 2017. בהזדמנות זו יונתנו על מטרת הוראות הון כלכליות בינלאומיות (IASB) ותפקידם בתיקון תקן דיווח כספי בינלאומי.

התקן החדש קובע כלליים להכרה, מדידה, הצגה וגיולי בקשר לחוויה ביטוח ומחליף את ההוראות הקיימות בנושא. התקן החדש צפוי לגורום לשינויים משמעותיים בדיווח הכספי של חברות ביטוח.

בהתאם החדש יש למדוד את ההתחייבות הביטוחית כערך הנוכחי של תזרימי המזומנים הכספיים מחוזי הביטוח תוך התחשבות באירועים הגלומים בתחזיות אלו (מרוח הסיכון). כמו כן, הרווח הגלום הצפוי בחזוי הביטוח הנגזר מהחישובים כאמור יוכר על פני תקופת הכספי, וההשפעה של שינויים בהנחות (למעט ריבית) תיפרס גם היא על פני תקופת הכספי. הפסד יוכר באופן מיידי אם קבועצת חוץ' ביטוח איננה אפניה להזנת רווחית, או הופכת למפסידה.

לגביו חוזה ביטוח מסויימים (בדרך כלל חוזה ביטוח אלמנטרי עם כיסוי ביטוחי של עד שנה) ניתן ליחס מודל מדידה פשוט יותר שאינו שונה בהרבה מהמדדיה המקובלת כיום.

התקן החדש יושם למפרע אם יישום למפרע אינו מעשי ניתן לבחור באחת משתי הגישות הבאות:

1. גישת יישום למפרע חלקית.
2. גישת השווי ההונגו.

במשך 10 שנים מעתה ועד שנת 2024, על פי החלטת הנהלת החברה, יישמשו תקנות IFRS כתקנות דרביניות. בפועל, יישמשו תקנות IFRS כתקנות דרביניות החל מ-1 במרץ 2024. בפועל, יישמשו תקנות IFRS כתקנות דרביניות החל מ-1 במרץ 2024.

בהתאם לעדכון השלישי, לשנת 2024, במסגרת הדוחות הכספיים לרבעון השלישי, תידרשנה החברות לדוחות, במסגרת באור ייודי לדוחות הכספיים, דוח פزو-פורמה על המצב הכספי בלבד ליום 1 בינואר 2024 (נתוני יתרות פתיחה למועד המעבר, ללא מספרי השוואה), שייהיו ערכוים בהתאם להוראות IFRS 17-IFRS 9. בדוח השנתי לשנת 2024, תידרשנה החברות לדוחות, דוחות עיקריים פزو-פורמה לכל הפחות - דוח על המצב הכספי ליום 1 בינואר 2024 וסעיפים נבחרים מהדוח על הרוחה הכלול לשנת 2024, ללא מספרי השוואה), שייהיו ערכוים בהתאם להוראות IFRS 17-IFRS 9-IFRS 1-IFRS 9, וכל זאת בהתאם למתקנות גיליי המצורפת בסוף לעדכון השלישי. בנוסף, במסגרת העדכון השלישי יודכנו אבני הדרך ליישום התקנים לשנים 2023 ו-2024, בהתאם לדחית מועד היישום לראשונה של IFRS 17-IFRS 9-IFRS 9 ובטורה להבטיח את היערכותן של חברות הביטוח בישראל לישום אינטימי של התקנים באופן נאות ומהימן. עיקרי העדכונים הנם ביחס לדרישות הדיווח לרשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון לפני מועד היישום לראשונה, ללוח הזמנים בהתאם למערכות המידע, להשלמת גיבוש המדיניות החשבונאיות, להיערכות לחישוב תיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי (RA), לבעיות רואי החשבון המבקרים ולילgioי מידע אינטימי מסוים לביאור הייודי החל מzdוחות הכספיים לרבעון הראשון של שנת 2024.

החברה ממשיכה לבחון את ההשלכות של אימוץ התקנים האמורים על דוחותיה הכספיים ונערכת- ליישום בלוח הזמנים האמור.

בחלוקת 2023 של חוות ביטוח מסויימים שנקבעו במסגרת העדכון השלישי. מבדקים כמהותם לצורך בחינת המתודולוגיה של חישוב יתרות הפיתחה על בסיס היתרות ליום 1 הראISON לבוחנת השפעת היישום לראשונה של IFRS17. במסגרת-QIS הראשון, החברה ביצעה דיווחה לרשויות את התוצאות של סקר ההשפעה הקומוטית (Quantitative studies Impact "QIS") אשר הכרחיות ליישום הוראות התקן. כמו כן, החברה בוחנת וממפה את הביקורות הנדרשות ואת אופן זרימת המידע אל הדוחות הכספיים. בנוסף, בהתאם לעדכון השלישי ביום 31 באוגוסט 2023, החברה מתחילה מכך מוצעת התקן, החברת מידי מוחשבות

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ככ. להלן שיעוריו השינוי של המדי ושער החליפין של הדולר:

שער החליפין yczig shel הдолר	מדי מדי ידוע	מדי בגין
%	%	%

3.1 3.4 3.0

לשנה שהסתימה ביום 31 בדצמבר, 2023

13.2 5.3 5.3

לשנה שהסתימה ביום 31 בדצמבר, 2022

(3.3) 2.4 2.8

לשנה שהסתימה ביום 31 בדצמבר, 2021

באור 2א: - עיקרי השיקולים, האומדנים וההנחות בעריכת הדוחות הכספיים

השיקולים

בהתൾך יישום עיקרי המדיניות החשבונאית של הקבוצה, שקללה הנהלה את הנושאים הבאים, שליהם ההשפעה המהותית ביותר על הסכומים שהוכרו לדוחות הכספיים המאוחדים:

1. סיווג חוזי ביטוח וחוזי השקעה

חויזי ביטוח הינם חוזים בהם המבטח לוקח סיכון ביטוחי ממשמעותי מצד אחר. הנהלה שוקלת לגבי כל חוזה עם מבוטח או עם קבוצת מבוטחים בעלי זיקה משותפת, האם הוא כרוך בלקיחת סיכון ביטוחי ממשמעותי על מנת לסוגו חוזה ביטוח, או לחילופין חוזה השקעה.

2. סיווג וייעוד ההשקעות הפיננסיות

הנהלת הקבוצה הפעילה שיקול דעת בבואה לסוג וליעיד את ההשקעות הפיננסיות לקבוצות הבאות:

- נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן דרך רוח וഫס.
- השקעות המוחזקות לפדיון.
- הלואות וחיברים.
- נכסים פיננסיים זמינים למכירה.

3. שליטה אפקטיבית

החברה מעריכה אם קיימת לה שליטה בחברה שהיא מחזיקה פחות מרבית זכויות הcents, בין היתר, על פי החלק שהיא מחזיקה בזכויות הcents ביחס לחלק שמחזיקים בעלי זכויות הcents אחרים, הסכמיcents בין חברות הקבוצה ואופן פיזור של ההחזקות האחרות וכן דפוסיcents הcents באסיפות בעלי המניות הקודמות. בנוסף, החברה בוחנת האם קיימת לה השפעה מהותית בחברות שבן היא מחזיקה בשיעור נמוך מ- 20%.

באור 2א: - עיקרי השיקולים, האומדנים והנחות בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

אומדנים והנחות

בעת הכנות הדוחות הכספיים, נדרש הנהלת הקבוצה להפעיל שיקול דעת ולהסתיע באומדנים, הערכות והנחות המשפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל הסכומים המדויקים של נכסים, התחביבות, הכנסות והוצאות. האומדנים והנחות שבבסיסם נスクרים באופן שוטף. השינויים באומדנים החשבונאים נזקפים בתקופה בה נעשו השינויים באומדן.

בעת Gibbs של אומדנים חשבונאים וקטוארים, המשמשים בהכנות הדוחות הכספיים של הקבוצה, נדרש הנהלת הקבוצה להניח הנחות באשר לניסיבות ואיורים הכרוכים באירועים מסוימים. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מtabסת הנהלת הקבוצה על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות לרבות ציפיות לעתיד, ככל שניתנו להערכה, בהתאם לניסיבות המתאימות לכל אומדן. יובהר שההתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה, בין היתר, עקב שינויים רגולטוריים שפורסמו או צפויים להתרשם בתחום הביטוח, הפנסיה והגמל ואשר קיימת אי ודאות באשר לאופן התממשותם והשלכותיהם.

להלן הנחות העיקריות שנעשו בדוחות הכספיים המאוחדים בקשר לאי הودאות לתאריך הדיווח ואומדנים קרייטיים שחושבו על ידי הקבוצה, ואשר שינוי מהותי באומדנים ובנחות עשוי לשנות את ערכם של נכסים והתחביבות בדוחות הכספיים המאוחדים בשנה העוקבת:

1. ירידת ערך נכסים לא פיננסיים לרבות מוניטין

הקבוצה בוחנת בכל מועד דיווח אם אירעו אירועים או חלו שינויים בניסיבות המצביעים על כך שהלה ירידת ערך באחד או יותר מהנכסים הללו פיננסיים. בהתאם סימנים לירידת ערך, נערכת בחינה באם הסכום בר ההשבה גבוה מערכו בספרים של הנכס, ובמידת הצורך נרשמת הפרשה לירידת ערך עד גובה הסכום שהינו בר השבה. היון תזרימי המזומנים מחושב לפי שיעור היון המשקף את הערכות השוק לגבי ערך הזמן של הכספי והסיכון הספציפיים המתיחסים לנכס. קביעת האומדנים של תזרימי המזומנים מתבססת על ניסיון העבר של נכס זה או נכסים דומים, ועל פי מיטב הערכת הקבוצה לגבי התנאים הכלכליים שיישרו במהלך יתרת אורך חייו השימושיים של הנכס. כמו כן, הקבוצה בוחנת ירידת ערך של מוניטין לפחות אחת לשנה. הבדיקה מחייבת את הנהלה לבצע אומדן של תזרימי מזומנים עתידיים הכספיים לבוע משימוש מתמשך ביחסית המזומנים שאליה הוקצה המוניטין. כמו כן נדרש הנהלה לאמוד שיעור ניכון מתאים לתזרימי מזומנים אלה. ההשלכות האפשריות הן זיקפת הפסדים מירידת ערך לרוח או הפסד בתקופה שבה התרחשו.

2. קביעת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים לא סחריים

השווי הוגן של אגרות חוב בלתי סחריות, הלואות ופיקדונות, מחושב לפי מודל המבוסס על היון תזרימי המזומנים, כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברת(ms) ציטומי מחירים ושעררי ריבית לגופים מוסדיים.

השווי הוגן של קרנות השקעה נקבע על פי ערך נכס נקי (V.A.N.) בהתאם על הדוחות הכספיים של הקרנות ומדיוחים המת接连ים מהקרנות. השווי הוגן של מנויות לא סחריים נקבע על פי הערכת שווי של מוצר. השווי הוגן של אופציות נקבע לפי מודל S&B והשווי הוגן של מכשירים מורכבים נקבע על פי ציטוט של מנהל המכשיר המורכב.

3. ירידת ערך של השקעות פיננסיות

כאשר קיימת ראייה אובייקטיבית שקיים הפסד מירידת ערך בגין הלואות וחיבטים המוצגים בעלותם המופחתת, או בגין נכסים פיננסיים שטווגו צמיינים למיליה, סכום ההפסד נזקף לדוח רווח והפסד. ראה סעיף י.ב. להלן. בכל תאריך דיווח הקבוצה בוחנת האם קיימת ראייה אובייקטיבית כאמור.

4. מדידת הפסדי אשראי חזויים

הפסדי אשראי חזויים מהווים אומדן משקל-הסתברויות של הפסדי אשראי. הפסדי אשראי נמדדים לפי הערך הנוכחי של הערך בין תזרימי המזומנים שהקבוצה זכאיות להם לפי החוצה לבין תזרימי המזומנים שהקבוצה צופה לקבל. תזרים המזומנים הצפי משקל את ההסתברות לכשל של הלואה ושיעור ההשבה של החוב הצפי בעת כשל. ההסתברות לכשל ושיעור ההשבה של החוב הצפי בעת כשל מtabסים על נתוני הגבייה ההיסטורית של החברה, הערכות מומחין שונים וגורמי מקצוע בתחום הסטטיסטיקה והגבייה והתחשבות בתנאים מאקרו כלכליים שימושיים את האומדן למשתנים הלא מוסברים כגון: צפי הצריכה והתמן"ג במשק.

באור 2א: - **עיקרי השיקולים, האומדנים והנחות בערךת הדוחות הכספיים (המשך)**

אומדנים והנחות (המשך)

נכסים פיננסיים פגומים עקב סיכון אשראי

בכל מועד דיווח, הקבוצה מעריכה האם נכסים פיננסיים הנמדדים בעלות מופחתת הפכו לפגומים עקב סיכון אשראי. נכס פיננסי הינו פגום עקב סיכון אשראי כאשר התרחש אירוע (אחד או יותר) שיש לו השפעה שלילית על תזרימי המזומנים העתידיים שנאמדו בגין נכס פיננסי זה. ראייה שנכס פיננסי הינו פגום כוללת בין היתר את האירועים הבאים:

- קושי פיננסי ממשמעותו של המנפיק או הלואה
  - הפרה של חוזה כגן אירוע בשל או אירוע פיגור בתשלומים של יותר מ-90 ימים והעברת הגבייה לטיפול משפטי.
  - צפוי שהלווה ייעג לפשיות רgel או לשינוי מבני פיננסי אחר.
- בסדרות של תשלוםים באמצעות צ'קים ו/או הוראות קבוע, חוזה של אחד התשלומים בסדרה מגביל את הפסדי האשראי החזויים בגין אותה סדרת התשלומים במלולתה.

נדלן להשקעה ונדלן בשימוש עצמי

נדלן להשקעה ונדלן בשימוש עצמי מוצגים לפי שווים ההוגן לתאריך הדיווח כאשר שינויים בשווי ההוגן נזקפים לרווח והפסד ולרווח כולל אחר, בהתאם. השווי ההוגן נקבע על-ידי מעריצי שווי חיצוניים בלתי תלויים בהתאם להערכת שווי כלכליות הכוללות שימוש בטכניקות הערכה והනחות לגבי אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים הצפויים מהנכס ואומדן שיעור היוון מתאים לתזרימי מזומנים אלה. אם ניתן, נקבע השווי ההוגן בהתאם לעסקאות שנעוו לאחרונה בנדלן בעל אופי ומיקום דומים לזה המוערך.

במידת השווי ההוגן של נדלן להשקעה ונדלן לשימוש עצמי נדרשים מעריצי השווי והנהלת הקבוצה להשתמש בהנחות מסוימות לגבי שיעורי התשואה הנדרשים לגבי נכס הקבוצה, מחירים ההשכרה העתידיים, שיעורי התפוצה, חידושים חדשים, שינויי ייעוד, הסתרות להשכרת שטחים פנויים, הוצאות תפעול הנכסים, איתנותם הפיננסית של השוכרים והשלכות הנובעות מההשקעות שתידרשנה לפיתוח עתידי, על מנת להעריך את תזרימי המזומנים העתידיים מהndlן. שינוי בהנחות המשמשות במדדית הנדלן להשקעה ונדלן לשימוש עצמי, עשוי לגרום לשינוי בשווי ההוגן.

קביעת ברות ההשבה של הוצאות רכישה נדחות

ברות ההשבה של הוצאות רכישה הנדחות נבדקת אחת לשנה תוך שימוש בהנחות כפי שמפורט בסעיפים ז.ה) ס'ק 2 ו- 3 להלן. אם תחת הנחות אלו לא תתקיים ברות ההשבה, יתכן שהיא צורך בהאצת ההפחטה או אף במחיקת הוצאות רכישה הנדחות.

התחייבויות בגין חוזה ביתוח

התחייבויות בגין חוזה ביתוח מבוססות על שיטות הערכה אקטואריות ועל הנחות המפורטוות באור 38(6)(א') להלן לגבי ביתוח חיים וביתוח בריאות ובבואר 38(6)(ב') להלן לגבי ביתוח כללי.

העריכות האקטואריות והנחות השונות נגוזרות בעיקר מניסיון העבר ובסיסות על כך שדף ההתנגדות והتبיעות בעבר מייצג את מה שקרה בעבר. השונות בגורמי הסיכון, בשיכוחם האירועים או בחומרתם, וכן שינוי המצב המשפטי עשויים להשפיע באופן מהותי על גובה התחייבויות בגין חוזה ביתוח.

באור 2א: - עיקרי השיקולים, האומדנים והנחות בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

אומדנים והנחות (המשך)

.9. תביעות משפטיות

כנגד הקבוצה תלויות ועומדות תביעות משפטיות, תובענות ייצוגיות וכן בקשوت לאישור תובענות ייצוגיות. בהערכות סיכומי התביעות המשפטיות שהוגשו נגד הקבוצה, השתמכה הקבוצה על חוות דעת יועציה המשפטיים. הערכות אלה של היועצים המשפטיים מתבססות על מיטב שיטופם המקצועי, בהתחשב בשלב בו מצויים היליכים, וכן על הניסיון המשפטי שנוצר בינם לביןם. מאחר שתוצאות התביעות תקבענה בבית המשפט, עלולות התוצאות להיות שונות מהערכות אלה. ראה מיידנו נוסף בסעיף ט' ובבאור 40(א) להלן.

בנוסף לתביעות האמורות, חסופה הקבוצה לטענות / תביעות משפטיות שטרם נטעןו / הוגשו, וזאת, בין היתר, בהתקיים ספק בפרשנות הסכם ו/או הוראת דין ו/או אופן יישום. חvipה זו מובאת לידיут הקבוצה במספר דרכים, בין היתר, באמצעות פניות לגורמים בקבוצה ובמיוחד לממונה על פניות הציבור בקבוצה, באמצעות תלונות של לגוראות ליחיד לפניות הציבור במשרד הממונה, ובאמצעות תביעות שאינן ייצוגית המוגשות לבתי המשפט.

מושאים אלו מובאים לידיעת הנהלת הקבוצה, אם וככל שהגורמים המטפלים מזהים כי הטענותעשויות להיות בעלות השכלות רחבות. בהערכת הסיכון הנובע מטענות / תביעות שטרם הוגשו, משתמשת הקבוצה על הערכות פנימיות של הגורמים המטפלים והנהלה, המשקילות את הערכת הסיכוי להגשת התביעה ואת הסיכוי להצלחת התביעה, אם וככל שתוגש. ההערכה מבוססת על הניסיון שנוצר ביחס להגשת תביעות ועל ניתוח הטענות לגוףן. מטבע הדברים, לאור השלב הראשוני בו מצוי בירור הטענה המשפטית, עשויה התוצאה בפועל להיות שונה מההערכה שנעשתה בשלב בו טרם הוגשה התביעה. ההשלכות האפשריות הן שינוי בגובה הפרשה ל התביעה או אי יצירת הפרשה ל התביעה.

התבות לעובדים לאחר סיום העסקה

.10.

התביעות בגין תוכניות הטבה מוגדרות לאחר סיום העסקה נקבעת תוך שימוש בטכניות הערכה אקטואריות. יישוב ההתחייבות כרוך בקביעת הנחות בין השאר לגבי שיעורי היון, שיעורי תשואה צפויים על נכסים, שיעור עליית השכר ושיעורי תחולפתLOBים. יתרת ההתחייבויות עשויה להיות מושפעת בצורה משמעותית אם יחולו שינויים באומדנים אלו.

נכסים מסיים נדחים

.11.

נכסים מסיים נדחים בגין הפסדים מועברים לצורכי מס והפרשים זמינים, שטרם נוצלו, במידה וצפו שתהיה הכנסתה חייבת עתידית שכגדה ניתן יהיה לנצלם. נדרש אומדן של הנהלה על מנת לקבוע האם ניתן להכיר בנכס מסוים נדחים ואת סכום נכס המסים הנדחים שניתן להכיר בו וזאת בהתאם על קיום, עיתוי ונסיבות הכנסתה החייבת במס הצפוי. בהתאם לשינויים בהנחות אלו, החברה תיצור או תבטל הכרה בנכס מס נדחה.

קביעת השווי ההוגן של עסקאות תשולם מבוסס מנויות

.12.

השווי ההוגן של עסקאות תשולם מבוסס מנויות נקבע בעת ההכרה לראשונה באמצעות שימוש במודל תמחור אופציונות מקובל. המודל מתבסס על נתוני מחיר המניה וממחיר המימוש ועל הנחות בדבר תנודותיות צפואה, אורך החיים הצפוי ודיבידנד צפוי.

מגזרי הפעילות נקבעו בהתאם על המידע הנבחן על ידי מקבל החלטות התפעולות הראשי (CODM) לצורכי קבלת החלטות לגבי הקצאת משאבים והערכות ביצועים. נכסים והתחייבויות כל מגזר כוללים פריטים המיוחסים ישירות למגזר ופרטים אשר ניתן ליחסם על בסיס סביר. ככל שנכסי מגזר מנוהלים בנפרד מנגזר אחר ואין מגבלה רגולטורית, אז הנכסים וההוצאות מוצגים בהתאם לחשבונות הספציפיים המנוהלים עבור אותו מגזר, אחרת, התוצאות מיוחסות לפי יחס ההתחייבויות הביטוחיות.

כללי החשבונות שיושמו בדיווח המגזר תואמים את כללי החשבונות המקובלים שאומצו לצורך העריכה והציגה של הדוחות הכספיים המאוחדים של הקבוצה.

בין המגזרים קיימות תנומות בין חברותות אשר כוללות, בין היתר, זקיפת ריבית המוחשבת לפי הוראות הדין.

כתב התחייבות נדחים המשרתים את דרישות ההון של מנורה ביטוח והוצאות המימון בגין מוצגים בעמודת "לא מיוחס למגזר פעילות".

1. **מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח**
מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח כולל את ענפי ביטוח חיים, פנסיה וgemäß והוא מתמקד בעיקר בחיסכון לטווח ארוך (במסגרת פוליטות ביטוח לסוגיהן, קרנות פנסיה ו קופות גמל לרבות קרנות השתלמות) וכן בכיסויים ביטוחיים של סיוכנים שונים כגון: מות, נסות, אובדן כושר עבודה ועוד.

בהתאם להוראות הממונה, מפורט מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח לביטוח חיים, פנסיה וgemäß.

2. **מגזר ביטוח בריאות**
מגזר ביטוח בריאות כולל ביטוח סיודי, ביטוח הוצאות רפואיות, מחלות קשות, ניתוחים והשתלות, ביטוח שינויים, עובדים זרים ועוד.

3. **מגזר ביטוח כללי**
מגזר הביטוח הכללי כולל את ענפי החבויות והרכוש. בהתאם להוראות הממונה מפורט מגזר הביטוח הכללי לפי ענפי רכב חובה, רכב רכוש, ענפי רכוש ואחרים וענפי חבויות אחרים.

• **ענף רכב חובה**
ענף רכב חובה מתמקד בכיסוי אשר רכישתו על ידי בעל הרכב או הנוהג בו היא חובה על פי דין ואשר מעניק כיסוי לנזק גוף (لنагג הרכב, לנושאים לרכב או להולכי רגל) כתוצאה שימוש ברכב מנoui.

• **ענף רכב רכוש**
ענף רכב ורכוש מתמקד בכיסוי נזקי רכוש לרכב המבוטח ונזקי רכוש שהרכב המבוטח יגרום לצד שלישי.

• **ענפי רכוש ואחרים**
יתר ענפי הרכוש שאינם רכב וחבויות וכן ענפי ביטוח אחרים.

• **ענפי חבויות אחרים**
ענפי החבויות מיעדים לכיסוי של חבויות המבוטח בגין נזק שייגרם לצד שלישי. ענפים אלו כוללים: אחריות כלפי צד ג', אחריות מעמידים, אחריות מקצועית ואחריות המוצר וכן ענפים אחרים כגון כל שייט, כל טיס וערבות חוק המכר.

4. הפעולות אשר אינה מיוחסת למגזר הפעולות כוללות פעילות השקעות בנדל"ן, פעילות סולארית, מתן התchapbioiyot chitomiot, פעילות של תיווך ביטוח, מימון ואישראי לעסקים קטנים ובינוניים וממן התchapbioiyot lepiruon amtsui tshilom v'hencsot mahskuot v'hotzaoth myimon she la yochso lemgeri hafulyot haachrim.

המדיניות החשבונאית של מגזר הפעולות כאמור לעיל זהה לזה המוצגת באור 2. ביצועי המגזרים מוערכים בהתאם על דוח (הפסד) כמפורט הכספיים. תוצאות המגזרים, המדוחחות למקבל החלטות התפעולות הראשי, כוללות פריטים המיוחסים ישירות למגזר ופרטים אשר ניתן ליחסם באופן סביר.

באור 3: - **מגזרי פעילות (המשך)**

עונתיות

1. ביטוח חיים ובריאות

הכנסות מפרמיות בביטוח חיים ובביטוח בריאות אינן מתאפיינות בעונתיות.

2. ביטוח כללי

מחזור הכנסות מפרמיות ברוטו בביטוח כללי מתאפיין בעונתיות, הנובעת בעיקר מביטוחי כלי רכב של קבוצות עובדים שונות וצii רכבים של עסקים, אשר תاريchi חידושם הם בדרך כלל בחודש ינואר וכן מפוליסות שונות של בתiy עסוק, אשר תاريchi חידושם הם בדרך כלל בחודש ינואר או בחודש אפריל. השפעתה של עונתיות זו על הרווח המדוח מנוטרלת באמצעות ההפרשה לפרמייה שטרם הורווחה. במרכיבי ההוצאות האחרים, כגון תביעות, ובמרכיבי הכנסות האחרים, כגון הכנסות מההשקעות, לא קיימת עונתיות מובהקת, ולכן גם לא קיימת עונתיות מובהקת ברווח. עם זאת, ראוי לציין, כי עונת חרוף קשה עלולה לגרום לעלייה בתביעות, בעיקר בענפי רכוש, ברבעונים הראשונים והרביעי של השנה, וכ吐וצה מכך לקיטון ברווח המדוח.

באור 3 : - מגורי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2023						
סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגורין פעילות	bijtowh כללי	bijtowh בריאות	bijtowh וחסכן ארוך טוח	bijtowh חיים
אלפי ש"ח						
8,689,531	-	-	3,905,128	2,208,725	2,575,678	
1,520,328	-	-	1,161,741	253,670	104,917	
7,169,203	-	-	2,743,387	1,955,055	2,470,761	
4,037,631	(16,664)	555,322	212,023	205,809	3,081,141	
1,091,635	(1,739)	3,168	-	-	1,090,206	
264,166	(47,034)	102,179	178,002	13,865	17,154	
6,985	(2,029)	9,009	-	-	5	
12,569,620	(67,466)	669,678	3,133,412	2,174,729	6,659,267	
9,931,645	(2,029)	-	2,566,751	1,976,765	5,390,158	
(1,127,980)	-	-	(660,048)	(377,317)	(90,615)	
8,803,665	(2,029)	-	1,906,703	1,599,448	5,299,543	
1,752,181	(47,034)	35,852	684,239	507,268	571,856	
988,319	(13,196)	182,912	101,014	92,274	625,315	
39,196	-	25,359	-	98	13,739	
210,371	(6,239)	189,498	266	12,165	14,681	
11,793,732	(68,498)	433,621	2,692,222	2,211,253	6,525,134	
13,740	-	12,315	(7,540)	792	8,173	
789,628	1,032	248,372	433,650	(35,732)	142,306	
292,418	-	27,600	53,664	22,095	189,059	
1,082,046	1,032	275,972	487,314	(13,637)	331,365	

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשיר
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות ממון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
הכנסות אחרות
סך כל הכנסות
תשולמים ושינוי בהתחייבותם בגין חוות ביטוח וחוזי השקעה
ברוטו
חלוקת של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבות
ב בגין חוות ביטוח
תשולמים ושינוי בהתחיויות בגין חוות ביטוח וחוזי השקעה
בשיר
عمالות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וככליות
הוצאות אחרות
הוצאות ממון
סך כל הוצאות
חלוקת ברוטוח (ഫסדי) חברות כלולות
רווח (fasdi) לפני מסים על הכנסה
רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה
סך כולל הרוח (fasdi) כולל לפני מסים על הכנסה

באור 3 : - **מזרי פעילות (המשך)**

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2022						
סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למזרי פעילות	bijout כללי	bijout בריאות	bijout ארוך טוווח	bijout חיים וחסכון ארוך טוווח
אלפי ש"ח						
7,928,217	-	-	3,428,231	1,908,315	2,591,671	פרמיות שהורווחו ברוטו
1,426,542	-	-	1,093,458	229,655	103,429	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
6,501,675	-	-	2,334,773	1,678,660	2,488,242	פרמיות שהורווחו בשיר
(1,929,410)	(16,214)	65,026	91,150	(44,846)	(2,024,526)	רווחים (הפסדים) מההשקעות, נטו והכנסות ממון
1,042,598	(1,661)	3,693	-	-	1,040,566	הכנסות מדמי ניהול
265,007	(38,712)	80,495	181,908	18,387	22,929	הכנסות מעמלות
94,234	(1,508)	95,736	-	-	6	הכנסות אחרות
5,974,104	(58,095)	244,950	2,607,831	1,652,201	1,527,217	סך כל הכנסות
3,816,342	(1,508)	-	2,311,479	1,324,418	181,953	תשלומים ושינויי בתהליכייז בוגין חוותbijוט וחזוי השקעה ברוטו
(1,217,812)	-	-	(681,552)	(462,423)	(73,837)	חלוקת של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינויי בתהליכייז בוגין חוותbijוט
2,598,530	(1,508)	-	1,629,927	861,995	108,116	תשלומים ושינויי בתהליכייז בוגין חוותbijוט וחזוי השקעה בשיר
1,590,085	(38,712)	29,715	617,495	437,418	544,169	عمالות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
855,677	(12,578)	97,194	95,296	94,348	581,417	הוצאות הנהלה וככלויות
37,022	-	8,346	4,937	820	22,919	הוצאות אחרות
145,712	(4,956)	110,698	2,990	12,971	24,009	הוצאות ממון
5,227,026	(57,754)	245,953	2,350,645	1,407,552	1,280,630	סך כל הוצאות
11,889	-	27,967	(7,809)	(785)	(7,484)	חלוקת ברוטחי (הפסדי) חברות כלולות
758,967	(341)	26,964	249,377	243,864	239,103	רווח לפני מסים על ההכנסה
(200,727)	-	(44,524)	(12,975)	(9,801)	(133,427)	הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
558,240	(341)	(17,560)	236,402	234,063	105,676	סך כל הרווח (הפסד) כולל לפני מסים על ההכנסה

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשיר
רווחים (הפסדים) מההשקעות, נטו והכנסות ממון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
הכנסות אחרות
סך כל הכנסות
תשלומים ושינויי בתהליכייז בוגין חוותbijוט וחזוי השקעה
ברוטו
חלוקת של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינויי בתהליכייז
בוגין חוותbijוט
תשלומים ושינויי בתהליכייז בוגין חוותbijוט וחזוי השקעה
בשיר
הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וככלויות
הוצאות אחרות
הוצאות ממון
סך כל הוצאות
חלוקת ברוטחי (הפסדי) חברות כלולות
רווח לפני מסים על ההכנסה
הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סך כל הרווח (הפסד) כולל לפני מסים על ההכנסה

באור 3 : - מגורי פעילות (המשך)

סה"כ	התאמות וקיזוזים	לשנה שהסתiyaמה ביום 31 בדצמבר, 2021					
		לא מיוחס למגורי פעילות	כלי	bijtowh בריאות	bijtowh ארוך	bijtowh חוות	bijtowh חיים
אלפי ש"ח							
7,280,934	-	-	3,285,417	1,625,080	2,370,437		
1,299,277	-	-	982,459	208,728	108,090		
5,981,657	-	-	2,302,958	1,416,352	2,262,347		
5,508,091	(15,711)	290,199	268,724	198,394	4,766,485		
1,241,281	(1,782)	4,848	-	-	1,238,215		
252,021	(38,528)	76,132	169,258	23,860	21,299		
8,141	(1,536)	9,671	-	-	6		
12,991,191	(57,557)	380,850	2,740,940	1,638,606	8,288,352		
10,657,275	(1,536)	-	2,564,781	1,301,181	6,792,849		
(1,037,786)	-	-	(716,701)	(247,150)	(73,935)		
9,619,489	(1,536)	-	1,848,080	1,054,031	6,718,914		
1,505,988	(38,528)	25,997	613,285	372,958	532,276		
779,537	(12,270)	70,674	92,263	81,708	547,162		
29,532	-	13,005	-	-	16,527		
102,449	(6,464)	83,986	2,192	5,698	17,037		
12,036,995	(58,798)	193,662	2,555,820	1,514,395	7,831,916		
11,470	-	7,074	2,193	166	2,037		
965,666	1,241	194,262	187,313	124,377	458,473		
439,654	-	198,692	103,895	10,713	126,354		
1,405,320	1,241	392,954	291,208	135,090	584,827		

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשיר
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
הכנסות אחרות
סך כל הכנסות
תשולמים ושינוי בהתחייבות בגין חוותbijtowh וחוזי השקעה
ברוטו
חלוקת של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבות
ב בגין חוותbijtowh
תשולמים ושינוי בהתחייבות בגין חוותbijtowh וחוזי השקעה
בשיר
عملות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וככלויות
הוצאות אחרות
הוצאות מימון
סך כל הוצאות
חלוקת ברוטחי חברות כלולות
רווח לפני מסים על ההכנסה
רווח כולה אחר לפני מסים על ההכנסה
סך כל הרווח הכלול לפני מסים על ההכנסה

באור 3 : - מגורי פעילות (המשך)

لיום 31 בדצמבר, 2023						
סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מוחס למגוררי פעילות	כלי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחסכון אורך	טווה
אלפי ש"ח						
1,795,069	-	604,244	199,484	146,289	845,052	<u>נכסים</u>
2,188,426	-	-	301,042	612,250	1,275,134	נכסים בלתי מוחשיים
487,665	-	398,081	19,560	7,106	62,918	הוצאות רכישה נדחות
102,961	-	-	-	-	102,961	השקעות בחברות כלולות
651,862	-	465,018	-	-	186,844	ndl'ן להשקעה עבור חוזים תלוי תשואה
31,077,288	-	-	-	1,766,007	29,311,281	ndl'ן להשקעה אחר
4,836,998	-	1,834,671	939,760	156,163	1,906,404	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלוי תשואה
14,689,854	(120,926)	3,021,267	2,200,442	1,027,115	8,561,956	השקעות פיננסיות אחרות:
1,212,717	-	794,620	157,271	25,687	235,139	נכסים חוב סחרים
3,226,868	-	667,773	1,002,379	151,424	1,405,292	נכסים חוב שאינם סחרים
23,966,437	(120,926)	6,318,331	4,299,852	1,360,389	12,108,791	מניות
2,080,711	-	-	-	7,234	2,073,477	אחרות
1,324,214	-	540,199	397,240	25,658	361,117	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
3,628,513	-	-	2,500,586	925,235	202,692	مزומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלוי תשואה
1,030,293	-	-	749,200	108,805	172,288	נכסים ושווי מזומנים אחרים
1,699,653	(1,170,570)	752,554	975,876	188,670	953,123	נכסים ביטוח משנה
70,033,092	(1,291,496)	9,078,427	9,442,840	5,147,643	47,655,678	פרמיות לביה
33,559,357	-	-	-	1,864,870	31,694,487	נכסים אחרים
22,396,649	-	-	7,492,646	2,486,203	12,417,800	סך כל הנכסים
33,059,486	-	-	-	1,801,603	31,257,883	התחייבות בגין חוזה ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלוי תשואה
4,773,141	(331,607)	4,624,619	4,723	-	475,406	התחייבות בגין חוזה ביטוח וחוזי השקעה תלוי תשואה
3,185,814	(965,347)	1,319,866	1,234,538	348,488	1,248,269	התחייבות פיננסיות
63,415,090	(1,296,954)	5,944,485	8,731,907	4,636,294	45,399,358	התחייבות אחרות
<u>סך כל ההתחייבות</u>						

באור 3 : - מגורי פעילות (המשך)

لיום 31 בדצמבר, 2022						
סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגורי פעילות	בieten כליל	בieten בריאות	בieten חיים וחסכן ארכן טווה	
<u>נכסים</u>						
1,736,065	-	581,469	162,378	132,308	859,910	נכסים בלתי מוחשיים
2,002,620	-	-	289,014	567,489	1,146,117	הוצאות רכישה נדחות
432,714	-	344,849	27,835	10,658	49,372	השקעות בחברות כלולות
93,958	-	-	-	-	93,958	ndl"ן להשקעה עבור חוות תלוי תשואה
509,198	-	359,037	-	-	150,161	ndl"ן להשקעה אחר
29,344,230	-	-	-	1,451,180	27,893,050	השקעות פיננסיות אחרות:
4,808,702	-	1,270,858	1,251,097	345,768	1,940,979	נכסים חוב סחרים
14,340,317	(124,858)	2,687,530	2,113,594	933,582	8,730,469	נכסים חוב שאינם סחרים
1,366,262	-	844,017	152,304	62,968	306,973	מניות
2,728,380	-	567,826	943,586	211,568	1,005,400	אחרות
23,243,661	(124,858)	5,370,231	4,460,581	1,553,886	11,983,821	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
2,590,568	-	-	-	8,626	2,581,942	مزומנים ושווי מזומנים עבור חוות תלוי תשואה
1,293,931	-	632,490	436,906	21,135	203,400	مزומנים ושווי מזומנים אחרים
3,436,993	-	-	2,455,477	784,680	196,836	נכסים ביטוח משנה
1,048,370	-	-	747,136	131,524	169,710	פרמיות לביה
1,847,291	(1,107,943)	897,992	768,190	175,376	1,113,676	נכסים אחרים
67,579,599	(1,232,801)	8,186,068	9,347,517	4,836,862	46,441,953	סך כל הנכסים
32,501,199	-	-	-	1,532,351	30,968,848	סך כל הנכסים עבור חוות תלוי תשואה
21,833,154	-	-	7,520,356	2,112,279	12,200,519	התchiaיות בגין חוות ביטוח וחווית השקעה שאינם תלוי תשואה
31,794,930	-	-	-	1,473,553	30,321,377	התchiaיות בגין חוות ביטוח וחווית השקעה תלוי תשואה
4,649,370	(354,596)	4,241,520	34,890	-	727,556	התchiaיות פיננסיות
3,223,000	(882,986)	914,700	1,311,224	849,854	1,030,208	התchiaיות אחרות
61,500,454	(1,237,582)	5,156,220	8,866,470	4,435,686	44,279,660	סך כל התchiaיות

באור 3 : - **מזרי פעילות (המשך)**

א. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2023

סה"כ	ענפי חבריות	ענפי רכוש אחרים (*)	רכב רכוש ואחרים (*)	רכב חובה אלפי ש"ח	
3,919,195	580,919	909,624	1,691,381	737,271	פרמיות ברוטו
1,068,411	359,550	652,881	24,844	31,136	פרמיות ביטוח משנה
2,850,784	221,369	256,743	1,666,537	706,135	פרמיות בשיר שינוי ביתרת פרמיה שטרם ההוראה, בשיר
(107,397)	(13,171)	(19,068)	(99,052)	23,894	פרמיות שהורוcho בשיר רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
2,743,387	208,198	237,675	1,567,485	730,029	הכנסות מעילות סך כל הכנסות
212,023	45,057	20,300	53,990	92,676	
178,002	36,218	119,752	4,407	17,625	
3,133,412	289,473	377,727	1,625,882	840,330	
2,566,751	314,192	380,236	1,143,375	728,948	תשולומיים ושינוי בהתחייבות בגין חזוי ביטוח ברוטו
(660,048)	(269,674)	(288,734)	(42,317)	(59,323)	חקם של מבטחי המשנה בתשלומיים ובשינוי
1,906,703	44,518	91,502	1,101,058	669,625	בתחליביות בגין חזוי ביטוח תשולומיים ושינוי בהתחייבות בגין חזוי ביטוח בשיר
684,239	71,056	179,881	343,281	90,021	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
101,014	12,772	24,758	37,461	26,023	הוצאות הנהלה וככלויות הוצאות מימון
266	1,072	674	(728)	(752)	
2,692,222	129,418	296,815	1,481,072	784,917	סך כל הוצאות
(7,540)	(1,914)	(263)	(1,371)	(3,992)	חלק בהפסדי חברות כלולות
433,650	158,141	80,649	143,439	51,421	רווח לפני מסים על הכנסה רווח כולל אחר לפני מסים על
53,664	11,316	2,226	10,836	29,286	הכנסה
487,314	169,457	82,875	154,275	80,707	סך הכל רווח הכלול לפני מסים על הכנסה
7,492,646	2,022,936	999,912	1,190,793	3,279,005	התחליביות בגין חזוי ביטוח, ברוטו ליום 31 בדצמבר, 2023
4,992,060	876,036	201,611	1,149,804	2,764,609	התחליביות בגין חזוי ביטוח, בשיר ליום 31 בדצמבר, 2023

(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוכאות מענפי ביטוח אבדן רכוש, בתי עסק ודירות אשר הפעילות בגינם מהוות 70% מסך הפרמיות בענפים אלו.

**) ענפי חברות אחרים כוללים בעיקר תוכאות מענפי ביטוח מעמידים, צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהוות 86% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3 : - **מזרי פעילות (המשך)**

א. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כלל (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2022					
סה"כ	ענפי חבריות	ענפי רכוש אחרים **)	רכב חובה אלפי ש"ח	רכב רכוש	רכמיות ברוטו
3,711,791	581,794	866,429	1,473,111	790,457	רכמיות ברוטו
1,249,710	401,851	631,210	73,850	142,799	רכמיות ביטוח משנה
2,462,081	179,943	235,219	1,399,261	647,658	רכמיות בשיר
(127,308)	(2,450)	(19,559)	(41,631)	(63,668)	שינויי ביתרת פרמיה שטרם ההורוחה, בשיר
2,334,773	177,493	215,660	1,357,630	583,990	רכמיות שהורווחו בשיר
91,150	17,345	13,698	26,448	33,659	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
181,908	36,617	107,588	5,579	32,124	הכנסות מעמלות
2,607,831	231,455	336,946	1,389,657	649,773	סך כל הכנסות
2,311,479	142,772	486,205	1,257,152	425,350	תשלומים ושינוי בהתחייבות בגין חוזי ביטוח ברוטו
(681,552)	(152,593)	(418,642)	(77,529)	(32,788)	חלוקת של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינויי בהתחיהיבות בגין חוזי ביטוח
1,629,927	(9,821)	67,563	1,179,623	392,562	תשלומים ושינוי בהתחייבות בגין חוזי ביטוח בשיר
617,495	62,725	162,299	311,757	80,714	عملות, הוצאות שיקוק והוצאות רכישה אחרות
95,296	13,261	21,929	32,117	27,989	הוצאות הנהלה וככלויות
4,937	1,203	2,477	794	463	הוצאות אחרות
2,990	517	597	508	1,368	הוצאות מימון
2,350,645	67,885	254,865	1,524,799	503,096	סך כל הוצאות
(7,809)	(2,147)	(249)	(1,150)	(4,263)	חלק בהפסדי חברות כלולות רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
249,377	161,423	81,832	(136,292)	142,414	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על הכנסה
(12,975)	4,895	872	(3,903)	(14,839)	סך הכל רווח (ההפסד) כולל לפני מסים על הכנסה
236,402	166,318	82,704	(140,195)	127,575	התchiaיבות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 בדצמבר, 2022
7,520,356	1,919,750	953,362	1,196,944	3,450,300	התchiaיבות בגין חוזי ביטוח, בשיר ליום 31 בדצמבר, 2022
5,064,879	943,894	171,909	1,118,948	2,830,128	

*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אבדן ורכוש, בתי עסק ודירות אשר הפעילו בגנים מהוות 69% מסך הרכמיות בענפים אלו.

**) ענפי חברות אחרות כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מעמידים, צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילו בגנים מהוות 86% מסך הרכמיות בענפים אלו.

באור 3 : - **מזרי פעילות (המשך)**

א. נתונים נוספים לגבי מזרי ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2021					
סה"כ	ענפי חוביות אחרים **)	ענפי רכוש ואחרים *)	רכב רכוש אלפי ש"ח	רכב חובה	רכב רכוש
3,391,001	520,851	735,589	1,407,959	726,602	פרמיות ברוטו
1,074,577	337,668	534,700	71,493	130,716	פרמיות ביטוח משנה
2,316,424	183,183	200,889	1,336,466	595,886	פרמיות בשיר
(13,466)	(9,337)	(14,041)	16,635	(6,723)	שינוי ביתרת פרמיה שטרם ההורוחה, בשיר
2,302,958	173,846	186,848	1,353,101	589,163	פרמיות שהורווחו בשיר
268,724	54,052	17,840	57,262	139,570	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
169,258	30,793	99,539	7,714	31,212	הכנסות מעמלות
2,740,940	258,691	304,227	1,418,077	759,945	סך כל הכנסות
2,564,781	335,299	325,993	1,097,432	806,057	תשולמים ושינוי בהתחייבות בגין חזוי ביטוח ברוטו
(716,701)	(245,328)	(271,062)	(42,304)	(158,007)	חקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי
1,848,080	89,971	54,931	1,055,128	648,050	תשולמים ושינוי בהתחייבות בגין חזוי ביטוח בשיר
613,285	64,099	150,490	313,269	85,427	ุงלות, הוצאות שיווק והוצאות רכשה אחרות
92,263	12,587	20,197	32,028	27,451	הוצאות הנהלה וככליות
2,192	357	459	524	852	הוצאות מימון
2,555,820	167,014	226,077	1,400,949	761,780	סך כל ההוצאות
2,193	632	70	316	1,175	חלוקת רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
187,313	92,309	78,220	17,444	(660)	רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה
103,895	21,851	3,697	17,881	60,466	סך הכל רווח הכלול לפני מסים על הכנסה
291,208	114,160	81,917	35,325	59,806	התchia'iyiviot בגין חזוי ביטוח, ברוטו ליום 31 בדצמבר, 2021
7,402,091	1,904,354	848,398	1,047,983	3,601,356	התchia'iyiviot בגין חזוי ביטוח, בשיר ליום 31 בדצמבר, 2021
5,147,951	1,063,496	154,387	982,737	2,947,331	

*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוכאות מענפי ביטוח אבדן רכוש, בתי עסק ודירות אשר הפעילות
בגינם מהוות 70% משך הפרמיות בענפים אלו.

**) ענפי חוביות אחרים כוללים בעיקר תוכאות מענפי ביטוח מעמידים, צד ג' ואחריות מקצועית אשר
הפעילות בגינם מהוות 88% משך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - **מגזרי פעילות (המשך)**

ב. נתוניים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

לשנה שהסתימה ביום 31 בדצמבר, 2023				
סה"כ	গমল אלפי ש"ח	פנסיה ביטוח חיים	গমল אלפי ש"ח	
2,575,678	2,575,678	-	-	פרמיות שהורווחו ברוטו
104,917	104,917	-	-	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
2,470,761	2,470,761	-	-	פרמיות שהורווחו בשיר
3,081,141	2,669,360	10,553	401,228	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
1,090,206	229,433	692,684	168,089	הכנסות מדמי ניהול
17,154	17,154	-	-	הכנסות מעמלות
5	5	-	-	הכנסות אחרות
6,659,267	5,386,713	703,237	569,317	סך כל הכנסות תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חויז'
5,390,158	4,989,119	-	401,039	ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
(90,615)	(90,615)	-	-	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוות' ביטוח תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חויז'
5,299,543	4,898,504	-	401,039	ביטוח וחוזי השקעה בשיר
571,856	362,757	162,606	46,493	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות
625,315	215,951	323,684	85,680	רכישה אחרות הוצאות הנהלה וכליות
13,739	60	11,210	2,469	הוצאות אחרות
14,681	3,764	10,283	634	הוצאות מימון
6,525,134	5,481,036	507,783	536,315	סך כל הוצאות
8,173	8,173	-	-	חלק ברוחבי חברות כוללות
142,306	(86,150)	195,454	33,002	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
189,059	188,882	268	(91)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
331,365	102,732	195,722	32,911	סך כל הרווח הכלול לפני מסים על ההכנסה

באור 3 : - **מגזרי פעילות (המשך)**

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2022				
סה"כ	אלפי ש"ח	פנסיה	ביטוח חיים	גמר
2,591,671	2,591,671	-	-	-
103,429	103,429	-	-	-
2,488,242	2,488,242	-	-	-
(2,024,526)	(2,451,616)	(9,897)	436,987	פרמיות שהורווחו ברוטו פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
1,040,566	242,652	638,772	159,142	פרמיות שהורווחו בשיר רווחים (הפסדים) מההשקעות, נטו והכנסות מימון
22,929	22,929	-	-	הכנסות מדמי ניהול
6	6	-	-	הכנסות מעמלות
1,527,217	302,213	628,875	596,129	הכנסות אחרות
181,953	(294,285)	-	476,238	סך כל הכנסות תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חויזי
(73,837)	(73,837)	-	-	ביטחוח וחוזי השקעה ברוטו חולקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוות תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חויזי
108,116	(368,122)	-	476,238	ביטחוח וחוזי השקעה בשיר עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
544,169	351,327	145,882	46,960	הוצאות הנהלה וככלויות
581,417	205,596	297,722	78,099	הוצאות אחרות
22,919	7,625	11,013	4,281	הוצאות מימון
24,009	16,608	6,974	427	סך כל הוצאות
1,280,630	213,034	461,591	606,005	חלק בהפסדי חברות כוללות
(7,484)	(7,484)	-	-	רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על הכנסה
239,103	81,695	167,284	(9,876)	סך כל הרווח (הפסד) הכלול לפני מסים על הכנסה
(133,427)	(133,686)	231	28	
105,676	(51,991)	167,515	(9,848)	

באור 3 : - **מגזרי פעילות (המשך)**

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2021			
סה"כ	ביטוח חיים	פנסיה	גמל
אלפי ש"ח			
2,370,437	2,370,437	-	-
108,090	108,090	-	-
2,262,347	2,262,347	-	-
4,766,485	4,409,177	13,138	344,170
1,238,215	479,285	601,335	157,595
21,299	21,299	-	-
6	6	-	-
8,288,352	7,172,114	614,473	501,765
6,792,849	6,458,916	-	333,933
(73,935)	(73,935)	-	-
6,718,914	6,384,981	-	333,933
532,276	347,391	141,514	43,371
547,162	208,453	262,481	76,228
16,527	-	11,756	4,771
17,037	9,205	6,951	881
7,831,916	6,950,030	422,702	459,184
2,037	2,037	-	-
458,473	224,121	191,771	42,581
126,354	125,785	446	123
584,827	349,906	192,217	42,704

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשיר
רווחים מההשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
הכנסות אחרות
סך כל הכנסות
תשלומים ושינויי בתחתיibusות בגין חוות
ביטוח חוות השקעה ברוטו
חלקים של מבטחי המשנה בתשלומים
ובשינוי בתחתיibusות בגין חוות
תשלומים ושינויי השקעה בשיר
عمالות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה
אחרות
הוצאות הנהלה וככלויות
הוצאות אחרות
הוצאות מימון
סך כל הוצאות
חלק ברוחחי חברות כלולות
רווח לפני מסים על ההכנסה
רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סך כל הרוחה הכלול לפני מסים על
הכנסה

באור 4: - צירופי עסקים

א. עלייה לשליטה בחברה כלולה - אי.אר.אן

ביום 11 בספטמבר 2022 חתמה החברה, על הסכם עם אס.אי.בי בע"מ (להלן - המוכרת) שהינה החברה האם של אי.אר.אן ועם אי.אר.אן, אשר החליף את ההסכםיים המקוריים בין החברה לבין המוכרת ואי.אר.אן, בדבר רכישת מנויות אי.אר.אן על ידי החברה מהמוכרת ובדבר השקעה של החברה בא.אר.אן (להלן - ההסכם).

ביום 30 בספטמבר 2022, לאחר שהתקיימו התנאים המתלימים בהסכם, החברה מימשה את אופצייתו הרכש הקיימת לה לרכוש 10% מנויות אי.אר.אן בתמורה לסך של 38.5 מיליון ש"ח. בנוסף, החברה רכשה מהמוכרת 15% נוספים ממניות אי.אר.אן בתמורה נספח של 90 מיליון ש"ח. במקביל לרכישת המניות, השקעה החברה בא.אר.אן סכום נוסף של 60 מיליון ש"ח כנגד הקצתה 10% נוספים ממניות אי.אר.אן. החברה והמוכרת המירו הלוואות בעלים קיימות בסך של כ- 32.6 מיליון ש"ח להון מנויות של אי.אר.אן. לאחר השלמת העסקאות המתוארות לעיל, מחזיקה החברה ב- 70% מנויות אי.אר.אן.

וailו המוכרת מחזיקה ב- 30% מנויות אי.אר.אן. במסגרת ההסכם נקבעו הוראות לגבי הסדרים בין הצדדים בהתאם למסכת היחסים המשפטיים בינם לבין החברה והמוכרת כבעלי מנויות בא.אר.אן לאחר מועד השלמת העסקה, לרבות בדבר: (א) התחריבות הצדדים לפועל להנפקת אי.אר.אן בשווי שלא יתרח מ- 600 מיליון ש"ח; (ב) הצדדים ביחס לקבלת החלטות בא.אר.אן. לאחר השלמת ההסכם (הן לפני הנפקת אי.אר.אן. והן לאחר הנפקתה); (ג) הצדדים ביחס למכירות עתידיות של מנויות בא.אר.אן. על ידי מי מהצדדים לרבות: זכות סירוב וראשונה שתוקנה לחברת מכירת מנויות על ידי המוכרת, זכות הצטרפות שתוקנה למוכרת במכירת מנויות על ידי החברה וכיו"ב); ו- (ד) התחריבות של החברה להעמיד מימון לא.אר.אן למטרות מסוימות שהוגדרו בהסכם בלבד. כמו כן, אם וככל שההנפקה לא תצא אל הפועל עד למועד שנקבע בהסכם, תקום למוכרת אופציית Put לתוקפה בת 12 חודשים, למכר את מנויותה בא.אר.אן לחברה בהתאם למנגנון הערכת שווי שנקבע בהסכם, אך ככל מקרה בשווי שלא יעלה על 600 מיליון ש"ח.

בעקבות האמור לעיל עלתה החברה בשיעור החזקה בא.אר.אן מ- 40% ל- 70%.

להלן השווי ההוגן של הנכסים המזוהים וההתחריבויות המזוהות של אי.אר.אן במועד הרכישה:

<u>שווי הוגן</u>	
<u>אלפי ש"ח</u>	
154,677	נכסים בלתי מוחשיים
6,214	נכסים מסים נדחים
9,340	רכוש קבוע
24,541	חייבים ויתרות חובה
1,933,954	נכסים חוב שאינם סחרים
265,295	מזומנים ושווי מזומנים
<u>2,394,021</u>	
35,091	התחריבויות בגין מסים נדחים
2,403	התחריבויות בשל הטבות לעובדים
3,041	התחריבויות בגין מסים שוטפים
47,504	זכאים ויתרות זכות
1,994,926	התחריבויות פיננסיות
<u>2,082,965</u>	
311,056	נכסים מזוהים נטו
353,944	מוניין הנובע מהרכישה (*)
<u>(245,000)</u>	זכויות שאינן מקנות שליטה (**)
<u>420,000</u>	סך עלות הרכישה

(*) המוניין שנוצר ברכישה מיוסד להטבות החזיות הנובעות מהסינרגיה של שילוב הפעילות של החברה וא.אר.אן. לא נזקפו מסים נדחים בגין המוניין מאחר והוא אינו מוכר לצורך מס.

(**) החברה מדדה את הזכויות שאינן מקנות שליטה בא.אר.אן לפי שוויין ההוגן, המבוסס על מחיר העיסקה תחת הנהנה כי אין כולל מרכיב בגין פרמיית שליטה. שיעורי ההיוון ששימושם בקביעת השווי ההוגן הינם 13.5% בתחריבות לזכויות שאינן מקנות שליטה בחברת בת של אי.אר.אן - מימון בקליק ו- 14.3% בתחריבות לזכויות שאינן מקנות שליטה בא.אר.אן.

באור 4 : - צירופי עסקים (המשך)

א. עלייה לשכירת חברות כלולה - אי.אר.אן (המשך)

עלות הרכישה

אלפי ש"ח

191,762	مزומנים ששולם
5,829	המרת הלואת בעליים להון
222,409	שווי הוגן של השקעה קיימת במועד הרכישה
420,000	סך עלות הרכישה

מזומנים אשר נבעו מהרכישה:
מזומנים ושווי מזומנים בא.אר.אן למועד הרכישה
מזומנים ששולםו תמורה הרכישה

265,295
191,762
73,533

השווי הוגן של הנכסים וההתחייבויות של אי.אר.אן, נקבע על ידי מערך שווי חיצוני בלתי תלוי.
בהתאם להערכת השווי, ייחסו ועדפי עלות לנכסים והתחייבויות השינויים שנרכשו ונקבע אורך החיים להפחיתה של ועדפי העלות כמפורט להלן:

<u>שיטת הפחטה</u>	<u>תקופת הפחטה</u>	
קו ישר	2022-2036	קשרי לקוחות אי.אר.אן בניכוי מס נדחה
מוותג אי.אר.אן	2022-2028	בניכוי מס נדחה
קו ישר	2022-2037	קשרי לקוחות מימון בקליק בניכוי מס נדחה

כתוצאה מצירוף העסקיים כאמור, רשות החברה לשנת 2022 רווח בסך של כ- 88,370 אלפי ש"ח.

ב. בחודש ספטמבר 2022 חתמה חברת מאוחדת ע.ת.גר. סוכנות לביטוח בע"מ (להלן - ע.ת.גר.) הסכם לרכישת זיו יפרח סוכנות לביטוח פנסיוני (2022) בע"מ (להלן - זיו יפרח) תמורת 3,000 אלפי ש"ח.
בהתאם כאמור, ביום 1 בינואר 2023 הועברו 51% ממניות זיו יפרח לע.ת.גר.

<u>שווי הוגן</u>		
<u>אלפי ש"ח</u>		
2,230	שווי הוגן נכסים מזוהים נטו	
1,862	מונייטין הנובע מהרכישה (*)	
(1,092)	זכויות שאינן מקנות שליטה (**)	
3,000	סך עלות הרכישה	

(*) המונייטין שנוצר ברכישה מיוחס להטבות החזיות הנובעות מהסינרגיה של שילוב ה פעילותות של ע.ת.גר. וזיו יפרח.

(**) הזכויות שאינן מקנות שליטה בזכ יפרח נמדדו לפי חלון היחס בשווי הוגן של הנכסים המזוהים נטו.

<u>אלפי ש"ח</u>		
3,000	מזומנים ששולםו תמורה הרכישה	
24	מזומנים בזכ יפרח	
2,976	מזומנים נטו ששימשו לרכישה	

באור 4 : - צירופי עסקים (המשך)

ג. בחודש מרץ 2023 חתמה חברת מאוחדת שומרה סוכנויות בע"מ (להלן - שומרה סוכנויות) הסכם לדכישת 60% מניות ישি סוכנויות בע"מ (להלן - ישি סוכנויות) תמורת 15,907 אלפי ש"ח. העיטה הושלמה בחודש يول 2023.

שווי הוגן
אלפי ש"ח
16,017
6,347
(6,457)
15,907

שווי הוגן נכסים מזוהים נטו
מוניין הנובע מהרכישה *
זכויות שאינן מקנות שליטה **
סך עלות הרכישה

(*) המוניין שנוצר ברכישה מיוחס להטבות החזיות הנובעות מהסינרגיה של שילוב הפעולות של שומרה סוכנויות וishi סוכנויות.

(**) הזכויות שאינן מקנות שליטה ביshi סוכנויות נמדדו לפי חלקן היחסי בשווי ההוגן של הנכסים המזוהים נטו.

אלפי ש"ח
15,907
9,096
6,811

מוזמנים ששולםו תמורת הרכישה
מוזמנים ביshi סוכנויות
מוזמנים נטו ששימשו לרכישה

הסכם כולל התchiaיות לרכישת 40% מיתרת מניות ישি סוכנויות ובכך לעלות להחזקה בשיעור של 100% מניות ישি סוכנויות. שומרה סוכנויות יקרה בהתאם התchiaיות לרכישת מניות בגין האופציה לרכישה.

באור 5: - נכסים בלתי מוחשיים

A. ההרכוב והתנוועה:

סה"כ	אחר	מחשב	תוכנות	מוסגים ושמות וקשרי מסחריים	תיקי לקוחות וכרי סוכנים	תיקי ביטוח והכלכלי	התקשות מוניין	עלות
3,042,005	1,413	2,116,922	11,849	384,664	54,276	472,881	יתרה ליום 1 בינואר, 2022 חברה מאוחדת שאוחדה לראשונה תוספות (*)	
549,159	-	57,391	21,438	111,662	2,390	356,278		
204,142	-	193,952	-	-	10,190	-		
3,795,306	1,413	2,368,265	33,287	496,326	66,856	829,159	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2022 חברה מאוחדת שאוחדה לראשונה గירועות תוספות (*)	
28,581	-	-	-	-	20,372	8,209		
(5,070)	-	(5,070)	-	-	-	-		
227,210	-	223,135	-	-	4,075	-		
4,046,027	1,413	2,586,330	33,287	496,326	91,303	837,368	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2023	
<u>הפחיתה שנזכרה והפסדים</u>								
1,853,899	1,216	1,439,199	11,849	349,378	26,804	25,453	יתרה ליום 1 בינואר, 2022 חברה מאוחדת שאוחדה לראשונה הפחתה שהוכרה במהלך השנה	
36,039	-	35,814	-	-	225	-		
169,303	-	148,127	894	15,820	4,462	-		
2,059,241	1,216	1,623,140	12,743	365,198	31,491	25,453	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2022 חברה מאוחדת שאוחדה לראשונה גירועות ירידת ערך הפחתה שהוכרה במהלך השנה	
225	-	-	-	-	225	-		
(5,070)	-	(5,070)	-	-	-	-		
5,070	-	5,070	-	-	-	-		
191,492	-	161,858	3,573	19,814	6,247	-		
2,250,958	1,216	1,784,998	16,316	385,012	37,963	25,453	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2023	
<u>ערך בספרים, נטו</u>								
1,795,069	197	801,332	16,971	111,314	53,340	811,915	ליום 31 בדצמבר, 2023	
1,736,065	197	745,125	20,544	131,128	35,365	803,706	ליום 31 בדצמבר, 2022	

*) תוספות בגין תוכנות מחשב כוללות תוספות בגין פיתוח עצמי: בשנת 2023 בסך 199,788 אלפי ש"ח
ובשנת 2022 בסך 183,112 אלפי ש"ח.

באור 5: - נכסים בלתי מוחשיים (המשך)

א. הרכיב והתנוועה: (המשך)

השקעות בתוכנות מחשב

הקבוצה משקיעה סכומים ניכרים במערכות המידע המשמשות אותה לצורך התפעול והניהול השוטפים של עסקיה. דרישות רגולציה ושיפורים עסקיים מחייבים את הקבוצה לשדרג את מערכות המחשב ולהתאים לניהול השוטף של עסקיה.

לקבוצה מערכת מידע מרכזית לניהול ותפעול של חלק ממוצריו בייצור חיים וחסכון ארוך טווח ובפיתוח בריאות. הקבוצה ממשיכה בפיתוח המערכת והשקעה סך של כ- 26 מיליון ש"ח בשנת 2023 לעומת סך של כ- 21 מיליון ש"ח בשנת 2022.

לפרטים בדבר ההסכם לפיתוח המערכת כאמור, ראה באור 1.ג.40.

ב. ירידת ערך מוניטין

לצורך בחינת ירידת ערך של מוניטין הוקצה המוניטין לייחדות מניבות מזומנים הבאות:

1. תחום פנסיה נכלל במגזר בייצור חיים וחסכון ארוך טווח.
2. בייצור כללי.
3. גמל נכלל במגזר בייצור חיים וחסכון ארוך טווח.
4. תחום שירותים פיננסיים הנכלל בפעילויות שלא יוחסו למגזר.
5. סוכנויות בייצור הנכללות בפעילויות שלא יוחסו למגזר.

להלן היתרה בדוחות הכספיים של המוניטין:

31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי, ש"ח		

יחידה מניבת מזומנים:

384,929	384,929	(1)	תחומי הפנסיה
26,549	26,549	(2)	מגזר בייצור כללי
24,241	24,241	(3)	ניהול קופות גמל
353,944	353,944	(4)	שירותים פיננסיים
4,372	12,581	(5)	סוכנויות בייצור
794,035	802,244		סה"כ מוניטין שהוכר בצירופי עסקים
9,671	9,671	(6)	אחר
803,706	811,915		

לצורך בחינת ירידת ערך של המוניטין יש לבחון את ערך הייחודה מניבת המזומנים הקטנה ביותר בתחום המגזר, شاملיה יוחס המוניטין בהשוואה לסכום בר ההשבה שלה. אם הסכום בר ההשבה של הייחודה עולה על הערך בדוחות הכספיים של הייחודה, הייחודה והמוניטין שהוקצת לה ייחשבו כבלתי פגומיים בערכם. אם הערך בדוחות הכספיים של הייחודה עולה על הסכום בר ההשבה שלה, החברה מכירה בהפסד מירידת ערך.

1) הסכום בר ההשבה של תחום הפנסיה המהווה חלק מגזר בייצור חיים וחסכון ארוך טווח נקבע על בסיס עקרונות חישוב הערך הגלום (Embedded Value), תוך שימוש בשיעור ריבית היון הולם. בהתאם על חישוב זה לתאריך הדוח, להערכת הקבוצה אין צורך להפחית את ערך המוניטין בגין מבטחים פנסיה ומילוי.

2) הסכום בר ההשבה של שומרה ביחס לכיחודה מניבה מזומנים המהווה חלק מעסקי בייצור כללי, נקבע על בסיס שוויו השימוש המוחשב לפי אומדן תזרימי המזומנים העתידיים תוך שימוש בשיעור ריבית היון הולם (10% בכל תקופות הדיווח).

لتאריך הדוח, לאחר ואומדן תזרימי המזומנים הצפוי גבוה מהותית מערך הנכס בדוחות הכספיים, להערכת הקבוצה אין צורך להפחית את ערך המוניטין בגין שומרה בייצור.

באור 5: - נכסים בלתי מוחשיים (המשך)

ב. ירידת ערך מוניטין (המשך)

(3) הסכום בר ההשבה של פעילות קופות gamel כיחידה מניבה מזומנים המהווה חלק מגזר חסכון ארוך טווח, נקבע על בסיס שווי השימוש המאושר לפי אומדן תזרימי המזומנים העתידיים. לתאריך הדיווח, בוצעו הערכות שווי על ידי מערכי שווי חיצוניים, ועל פייהן עלה הסכום בר ההשבה על הערך בספרים בפער מהותי.

ההנחות העיקריות ששימשו בבחינת שווי השימוש הינה:

במבטחים פנסיה וgemäßל

שיעור ריבית ההיוון לאחר מס - 9.2% (אשתקד - 9.7%).

שיעור הצמיחה הצפוי - 1.0% (אשתקד - זהה).

במנורה מהנדסים

שיעור ריבית ההיוון לאחר מס - 10.2% (אשתקד - 11.7%).

שיעור הצמיחה שלילי הצפוי - 3% (אשתקד - זהה).

מאחר ואומדן תזרימי המזומנים הצפוי גבוה מערך הנכס בדוחות הכספיים, אין צורך בבייעוץ הפחתה של המוניטין.

(4) לתאריך הדיווח בוצעה הערכת שווי על ידי מערך שווי חיצוני, אשר על פיה עלה הסכום בר ההשבה של אי.אר.אן על יתרתו בספרים. ההנחות העיקריות ששימשו בבחינת שווי השימוש הינה:

שיעור ריבית ההיוון לאחר מס - 15%

שיעור הצמיחה השנתי הצפוי - 2.5%

(5) לתאריך הדיווח בוצעה הערכת שווי על ידי מערך שווי חיצוני לפעילויות סוכנויות ביתו מאוחדות, שהושבה על בסיס אומדן תזרימי המזומנים העתידיים מעמלות בנייני הוצאות הסוכנויות, אשר על פיה עלה הסכום בר ההשבה של סוכנויות הבתו על יתרתו בספרים. שיעור ריבית ההיוון לאחר מס שנלקחה בחשבון השווי הינו 15.5% (אשתקד - זהה).

(6) הסכום בר ההשבה של מוניטין אחר, אשר נוצר בעקבות שיעור ההחזקה של החברה במנורה ביטוח, מייחס ליחידות מניבות המזומנים של מנורה ביטוח, הכוללות את מגזר ביטוח כללי ותחום ביטוח החיים.

באור 6: - הוצאות רכישה נדחות

א. הרכיב:

لיום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	
629,329	645,669
516,788	629,465
1,146,117	1,275,134
567,489	612,250
289,014	301,042
2,002,620	2,188,426

ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח :

ביטוח חיים

פנסיה וגמל

ביטוח בריאות

ביטוח כללי

ב. התנועה בהוצאות רכישה נדחות בביטוח חיים וחסכון ארוך טווח ובביטוח בריאות:

סה"כ	בביטוח		בביטוח חיים וחסכון ארוך טווח		
	בריאות	סה"כ	ביטוח חיים	פנסיה וגמל	סה"כ
		אלפי ש"ח			
1,498,798	495,810	1,002,988	402,658	600,330	יתרה ליום 1 בינואר, 2022
334,471	147,285	187,186	86,628	100,558	תוספות: عمالות רכישה
261,878	88,840	173,038	84,402	88,636	הוצאות רכישה אחרות
596,349	236,125	360,224	171,030	189,194	סה"כ תוספות
(202,977)	(88,493)	(114,484)	(56,900)	(57,584)	הפחנות: הפחטה שוטפת
(178,564)	(75,953)	(102,611)	-	(102,611)	הפחטה בגין ביטולים
(381,541)	(164,446)	(217,095)	(56,900)	(160,195)	
1,713,606	567,489	1,146,117	516,788	629,329	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2022
330,857	140,490	190,367	102,557	87,810	תוספות: عمالות רכישה
275,307	97,915	177,392	78,519	98,873	הוצאות רכישה אחרות
606,164	238,405	367,759	181,076	186,683	סה"כ תוספות
(225,321)	(98,699)	(126,622)	(68,399)	(58,223)	הפחנות: הפחטה שוטפת
(207,065)	(94,945)	(112,120)	-	(112,120)	הפחטה בגין ביטולים
(432,386)	(193,644)	(238,742)	(68,399)	(170,343)	
1,887,384	612,250	1,275,134	629,465	645,669	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2023

באור 7 :- רכוש קבוע

א. הרכב ותנוועה:

שנת 2023

סה"כ	SHIPORIM במושכר	צ'יוד וריהוט משרדי	כל' רכב היקפי	מחשבים וצ'יוד היקפי	שדות סולאריים	קרע ובנייני משרדים	עלות
				אלפי ש"ח			
1,582,084	42,868	130,258	84,090	424,984	29,324	870,560	יתרה ליום 1 בינואר 2023 תוספות משך השנה (*) עדכונים לנכסי זכות שימוש בגין הצמדות למدد חברות שאוחדו לראשונה התאמות הנbowות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חו"ץ הערכת מחדר שהוכרה ברוח כולל אחר גראות משך השנה
59,492	1,589	2,857	36,876	15,322	-	2,848	
2,109	-	-	1,180	-	-	929	
2,051	1,313	421	60	257	-	-	
2,020	-	-	-	-	2,020	-	
34,292	-	-	-	-	-	34,292	
(17,233)	-	(277)	(16,954)	(2)	-	-	
1,664,815	45,770	133,259	105,252	440,561	31,344	908,629	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2023
							<u>פחת שנצבר</u>
593,995	33,288	87,888	52,769	382,427	15,527	22,096	יתרה ליום 1 בינואר 2023 תוספות משך השנה (*) חברות שאוחדו לראשונה התאמות הנbowות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חו"ץ הערכת מחדר שהוכרה ברוח כולל אחר גראות משך השנה
84,091	1,945	8,360	25,841	19,857	1,037	27,051	
1,287	812	283	-	192	-	-	
1,157	-	-	-	-	1,157	-	
(20,402)	-	-	-	-	-	(20,402)	
(12,631)	-	(277)	(12,353)	(1)	-	-	
647,497	36,045	96,254	66,257	402,475	17,721	28,745	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2023
1,017,318	9,725	37,005	38,995	38,086	13,623	879,884	<u> יתרת עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר, 2023 (*)</u>
							<u>*) מזה בגין נכסי זכות שימוש</u>
37,903	-	-	37,003	-	-	900	תוספות לעלות משך השנה
33,355	-	-	25,255	-	1,037	7,063	פחת השנה
70,745	-	-	32,024	-	13,623	25,098	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2023

א. הרכב ותנוועה: (המשך)

סה"כ	שיפוריים במושכר	ציוד ויריות משרדי	כלי רכב	מחשבים וציוד היקפי	שדות סולאריים	קרקע ובנייני משרדים	<u>2022</u>	
							אלפי ש"ח	טלות
1,454,503 56,828	40,563 901	125,102 3,121	66,926 27,296	402,893 19,891	27,488 -	791,531 5,619	2022	יתרה ליום 1 בינואר, תוספות במשך השנה (*). עדכונים לנכסים זכות שימוש בגין הצמדות למัดrabot שאותו הברות שאוחדו בראשונה התאמות הנbowות מתרגום דוחות כספים של פעילות חוץ הערכה מחדש שהוכרה ברווח כולל אחר גրיעות במשך השנה.
2,403 21,678	- 1,404	- 2,120	978 7,024	- 2,278	- -	1,425 8,852	-	
1,836	-	-	-	-	1,836	-	-	
63,133 (18,297)	- -	- (85)	- (18,134)	- (78)	- -	63,133 -	-	
1,582,084	42,868	130,258	84,090	424,984	29,324	870,560	2022	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2022.
<u>פחת שנצבר</u>								
537,911 77,056 12,323	30,720 1,704 864	78,779 7,926 1,268	41,890 22,477 3,168	361,161 19,957 1,387	13,554 999 -	11,807 23,993 5,636	2022	יתרה ליום 1 בינואר, תוספות במשך השנה (*). הברות שאוחדו בראשונה התאמות הנbowות מתרגום דוחות כספים של פעילות חוץ הערכה מחדש שהוכרה ברווח כולל אחר גראיעות במשך השנה.
974 (19,340) (14,929)	- -	- (85)	- (14,766)	- (78)	974 -	- (19,340) -	-	
593,995 988,089	33,288 9,580	87,888 42,370	52,769 31,321	382,427 42,557	15,527 13,797	22,096 848,464	2022	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2022. יתרה עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר, 2022 (*).
<u>(*) מזה בגין נכסים זכות שימוש</u>								
30,413 27,949 68,017	- -	- -	27,103 21,882 25,186	- -	- 999 13,797	3,310 5,068 29,034	2022	תוספות לעלות במשך השנה. פחת השנה. יתרה ליום 31 בדצמבר, 2022.

באור 7 : - רכוש קבוע (המשך)

ב. משרדי הקבוצה ממוקמים בבנייה מנורה מבטחים ברחוב ז'בוטינסקי 23 רמת גן.
בנוסף לקבוצה בנייני משרדים בפתח תקווה המשמשים את הקבוצה. כמו כן, שוכנת הקבוצה שטחים נוספים לשימושה העצמי.

ג. **הערכתה מחדש של קרקע ובנייני משרדים**
הקבעה התקשרה עם מעירך שווי מוסמך ובלתי תלוי, על מנת לקבוע את השווי ההוגן של הקרקע ובנייני המשרד אשר בבעלותה. השווי ההוגן נקבע בהתאם לראיות מבוססות שוק.

عقب השימוש במודל הערכתה החדש, נוצרה קרן הערכתה מחדש שיתרתה לפני השפעת מס ליום 31 בדצמבר, 2023 הינה כ- 350,195 אלף ש"ח (ליום 31 בדצמבר, 2022 - 295,501 אלף ש"ח).

אם הקרקע והמבנים היו נמדדים תוך שימוש במודל העלות, ערכיהם בדוחות הכספיים המאוחדים היו כדלקמן:

لיום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	
706,026	708,708
97,427	114,788
608,599	593,920

עלות
פחת שנცבר
עלות מופחתת

השווי ההוגן של הקרקע והמבנים נקבע בשיטת ההשוואה לנכסים דומים בשוק. הערכתה שבוצעה על ידי המעריך מבוססת על מחירי שוק פועל, המותאמים בגין שונה, במקום, במקום או בתנאים של הנכס הספציפי.

למועד ביצוע הערכת השווי, השווי ההוגן של הקרקע ובנייני המשרד נקבע על ידי מומחה מוסמך חיצוני, ונחשב לרמה 3 במדד השווי ההוגן.

באור 7 : - **רכוש קבוע (המשך)**

ד. התאמות בגין מדידת השווי ההונן של קרקע ובינויי מוסדרדים

מבנה מוסדרדים

אלפי ש"ח

779,724	יתרה ליום 1 בינואר, 2022
82,473	מדידה מחדש שהוכרה ברווח כולל אחר
7,044	רכישות ותוספות לנכסים קיימים
3,216	חברות שאוחדו לראשונה
(23,993)	פחת
848,464	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2022
54,694	מדידה מחדש שהוכרה ברווח כולל אחר
3,777	רכישות ותוספות לנכסים קיימים
(27,051)	פחת
879,884	 יתרה ליום 31 בדצמבר, 2023

ה. גילויים עבור עסקאות חכירה בהן הקבוצה מהווה חוכר

לקבוצה הסכמי החרה הכלולים החרה של מבנים, ציוד לשירותי סולאריים וכלי רכב, אשר משמשים לצורך קיום הפעולות השוטפת של הקבוצה. הסכמי החרה של המבנים הינם לתקופה הנעה בין 5 שנים ל- 20 שנים, הסכמי החרה של השירותי הסולאריים הינם לתקופות של עד 18 שנה ואילו הסכמי החרה של כלי הרכב הינם לתקופה של 3 שנים. חלק מהסכמי החרה שבhem התקשרה הקבוצה כוללים אופציות הארכה וביטול.

1. פירוטים בדבר עסקאות חכירה

לשנה שהסתיימה	
ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	

2,612	1,437	הוצאות ריבית בגין התchia'iboות חכירה
541	583	הוצאות בגין חכירות לטוווח קצר
57,191	59,013	פרעון התchia'ivoות בגין חכירה
(295)	(295)	הכנסות מתקובלי שכירות של החכרת נכס זכות שימוש בחכירת משנה
60,049	60,738	סך תזרים מזומנים שלילי עבור שכירות

לגiloי בדבר הוצאות המימון של החברה בגין התchia'ivoות חכירה ראה אור 36.

באור 7 : - רכוש קבוע (המשך)

ה. גילויים עבור עסקאות חכירה בהן הקבוצה מהוות חוכר (המשך)

2. אופציות הארכה וביטול

לקבוצה הסכמי חכירה הכלולים הן אופציות הארכה והן אופציות ביטול. אופציות אלה מונחות לקבוצה גמישות בניהול עסקאות החכירה והתאמת לצרכים העסקיים של הקבוצה. הקבוצה מפעילה שיקול דעת משמעותי בבחינה האם ודאי באופן סביר כי אופציות הארכה וביטול ימומשו.

בנסיבות חכירה הכלולים תקופות חכירה שאינן ניתנות לביטול, כלל הקבוצה במסגרת תקופת החכירה גם שימוש של אופציות הארכה הקיימות בהסכם. בהסכם חכירה אלו נוהגת הקבוצה למש את אופציות הארכה שכן במקרה שבו אם נכס חלופי לא יהיה זמין באופן מיידי במועד סיום תקופת החכירה שאינה ניתנת לביטול, תיווצר לקבוצה פגיעה משמעותית בفعاليותה השוטפת.

בנוסף בהסכם חכירה של רכבים, הקבוצה לא כללה במסגרת תקופת החכירה שימוש של אופציות הארכה שכן הקבוצה לא נוהגת למש אופציות אלו ולהcorr את הרכבים לתקופה אשר עולה על 3 שנים (לא מימוש אופציית הארכה).

יתריה מזאת, תקופות החכירה שהין תחת אופציית ביטול החכירה נכללו כחלק מתקופת החכירה כאשר ודאי באופן סביר כי אופציות אלה לא ימומשו.

3. ניתוח מועד פרעון של התחייבויות חכירה - ראה אור 25ב'ג.

לקבוצה הסכמי חכירה של כל רכב ומשרדים לתקופה הקצרה מ- 12 חודשים. עבור חכירות אלו מיישמת הקבוצה את החקלה שנינתה בתיקן ומכירה בעליות החכירה כהוצאה בקו ישר על פני תקופת החכירה.

באור 8: - השקעות בחברות מוחזקות

חברות כלולות

a. **הרכב השקעה בחברות כלולות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני**

لיום 31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח		
361,143	352,146	מניות
54,168	224,597	הלוואות לזמן ארוך
29,218	(51,496)	חלק החברה ברוחחים שנცברו ממועד הרכישה, נטו
(12,576)	(40,236)	התאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוות
761	2,654	תשלום מבוסס מניות
432,714	487,665	
64,787	161,772	מוניין הכלול בהשקעה

הקבוצה העמידה בנוסף הלוואות לחברות הכלולות המסתכמות לתאריך הדיווח בסך של 235,027 אלף ש"ח (ליום 31 בדצמבר, 2022 בסך של 262,900 אלף ש"ח), המוצגות בסעיף השקעות פיננסיות אחרות כנכסים חוב שאינם סחיריים. פרטים נוספים ראה באור 39 א' להלן.

b. **תמצית נתונים כספיים מהדוחות הכספיים של חברות כלולות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, בהתאם לשיעורי הבעלות המוחזקים בידי הקבוצה:**

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח		
1,061,423	1,318,694	חלק הקבוצה בנכסים נטו של חברות
(825,875)	(1,022,684)	כלולות בהתאם לשיעור ההחזקה בהן:
235,548	296,010	נכסים
196,251	190,436	התchiaיביות
915	1,219	נכסים, נטו
432,714	487,665	מוניין ויתרת עודפי עלות מיוחסים
		עלויות רכישה נלוות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2021	2022	2023
אלפי ש"ח		
145,333	163,528	160,389
11,470	11,889	13,740
16	2,086	(13,616)
11,486	13,975	124

חלק הקבוצה בתוצאות הפעולות של חברות הכלולות בהתאם לשיעור ההחזקה בהן:

הכנסות
רווח
רווח (הפסד) כולל אחר
רווח כולל

באור 8 : - הש��ות בחברות מוחזקות (המשך)

חברות כלולות (המשך)

ג. שיעור ההחזקה ופרטים נוספים

חברות כלולות של מנורה מבטחים נדל"ן בע"מ (להלן - מנורה נדל"ן):

בenton המונפק, ברוחחים ובזכויות הצבעה

ליום 31 בדצמבר

2022	2023	הערה	
באותים			
50	50	(1)	Belltrend Menora Enterprises LTD
60	60	(2)	Yatelsis Development LTD
60	60	(3)	Yatelsis River Development LTD
50	50	(4)	Mxr Development LTD
35	35	(5)	Easy Solar SA
35	35	(5)	RNA Power SA
35	35	(5)	D.H.E. SA

לבעלי המניות האחרים ב- Yatelsis Development (להלן - יטאלסיס) זכויות הכרעה בהחלטות מהותיות לפועלות החברות כגון: זכויות וטו על כניסה לפרויקטים חדשים, מינוי מנהלים וקביעת תנאי עבודה, אישור התקציב השוטף וכיוצא ב'. לאור הנסיבות שתוארו לעיל, נמנע מנורה נדל"ן "ישום השיטה בפועל ב- Yatelsis River ו- Yatelsis Development משלך הוצאות השקעות בחברות הנ"ל בדוחות הכספיים של מנורה נדל"ן על פי שיטת השווי המאזני.

(1) מכירה בלטרנד נדל"ן מניב בעיר קלן בגרמניה שהייתה בעלותה. החל משנת 2016 בלטרנד אינה פעילה.

(2) אוקטובר 2007 רכשה יטאלסיס ביחד עם משקיעים נוספים מקרקעין בעיר סנט פטרסבורג ברוסיה בשטח של כ-35,500 מ"ר לשימוש תעשייה, מחסנים ומשרדים. בחודש פברואר 2016 חתמו ברוסיה חברות בנות של יטאלסיס דיבולופמנט ו- MXR על הסכמי קומביינציה עם קבלן מקומי שקבעו, בין היתר, תמורה של 25% מהיקף הבניה בתמורה לקרקע. החברות הבנות התאחדו להSinkיע עוד כ- 5.6 מיליון דולר כדי להציג את האישורים הנדרשים לצורך תחילת הבניה תוך 24 חודשים ממועד החתימה על הסכם. בחודש אפריל 2016 העבירה מנורה נדל"ן סך של כ- 2.5 מיליון דולר בגין חלקה בהSinkעה. בסוף שנת 2017 החלła הבניה במרקיעין ומירה של הדירות. בניית הפROYיקט צפופה להימשך עד לשנת 2023. עד כה נמסרו כל הדירות בשלב א' ושלב ב'. צפי לסיום עבודות השיפוץ בבניין לשימור הנמצא במתחם הינו ברבעון השני 2024.

(3) בחודש יוני 2008 רכשה יטאלסיס נהר (להלן - יטאלסיס נהר), מניות בחברת Rossit Shabuvalotha Krk (ברוסית: РСК) בהיקף של כ- 43 דונם במרכז סנט פטרסבורג ברוסיה, וזאת בחלוקת שווים עם חברת המאוגדת ונசחרת בפולין (להלן - השותף), מתוך כוונה ליוזם פרויקט לפיתוח של הקרקע הנרכשת ולהקים מבני משרדים.

בחודש ספטמבר 2016 חתמה יטאלסיס נהר (להלן - הרוכשת) על הסכם לרכישת המניות והזכויות של השותפה (להלן - המוכרת), המחזיקה במשותף, יחד עם חברות בנות של יטאלסיס נהר, 50% מהפרויקט. במסגרת ההסכם נקבע כי התמורה עבור המניות והזכויות תעמוד על כ- 3.85 מיליון יורו, מתוכה סך של 0.6 מיליון יורו ישולם באופן מיידי ולאז זכות החזר לרוכשת והיתרה תחולק באופן שווה בתשלומים רבעוניים. בחודש ספטמבר 2018 הועבר התשלום האחרון למוכרת והמניות והזכויות של המוכרת בפרויקט הועברו במלוואן לרוכשת. בחודש ספטמבר 2017 רכשה יטאלסיס נהר 10% נוספים מהפרויקט בתמורה לסך של כ- 625 אלפי יורו.

באור 8: - השקעות בחברות מוחזקות (המשך)

חברות כלולות (המשך)

ג. פירוט שיעורי ההחזקה ופרטים נוספים (המשך)

חברות כלולות של מנורה נדל"ן: (המשך)

(4) MXR Development Ltd (להלן - MXR) התאגדה בקורסין בשנת 2007. MXR מספקת שירותי ניהול, באמצעות חברות בת רוסית, לנכסים שנרכשו על ידייטליסיס דיבולופמנט ויטליסיס נהר כאמור בסעיפים 2,3 לעיל ובנוסף עוסקת בפעילויות ייזום. בחודש מרץ 2015, אישר בית המשפט הצעה שהגישה MXR לרכישת 16% מתוק 20%, אשר הוחזקו על ידיותה במרקען שכשנה ייטליסיס דיבולופמנט כאמור בסעיף 2 לעיל, וזאת במסגרת הליך פירוק של השותפה. בהתאם להצעה שלימה MXR תמורה הזכיות הנרכשות, סך של 4 מיליון ש"ח וכן יהיו זכאים מוכרי הזכויות קיבל 6 מיליון ש"ח נוספים מתוך התזרים השוטף של המרקען.

(5) חברות הפעולות ביון ומחזיקות בשדות סולאריים.

חברות כלולות של מנורה מבטחים ביטוח בע"מ (להלן - מנורה ביטוח):

בחון המונפק וברוחות		
ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	הערה
בachusetts		
28.1	28.1	(1) Surrey Street, LP
38.3	38.3	(2) Gaia Journal Square Holdings, LLC
30.1	30.1	(3) Boulder Texas Holdings, LLC
20.1	20.1	(4) 120 Wall Holdings, LLC
21.6	21.6	(5) MM Fenwick, LLC
18.5	18.5	(6) (* MMZ Properties B.V.
22.5	22.5	(7) Michelson Real Estate Fund IV, LLC
21.9	21.9	(8) (*) MMZ Properties Alaska Haarlem B.V.
17.6	17.6	(9) (* City Center Mengot sp. Z o.o

(*) זכויות ההחזקה של מנורה ביטוח כוללות גם את זכויות ההחזקה של שומרה, אשר הוקנו למנורה ביטוח.

שיעור ההחזקה המפורטים בטבלה שלעיל מתייחסים להחזקות מנורה ביטוח הן באמצעות תיק ההשקעה של הנוסטרו והן באמצעות תיק ההשקעה של פוליסות תלויות תשואה. ההשקעות אשר בוצעו באמצעות תיקי ההשקעה של פוליסות תלויות תשואה טופלו כהשקעות פיננסיות ונמדדו בהתאם לשוויין ההוגן.

(1) בחודש דצמבר 2009 רכשה מנורה ביטוח ביחד עם קרן הפנסיה מנורה מבטחים פנסיה באמצעות חברות "יעודיות בחו"ל", 48% מזכויות בשותפות שבבעלותה בניין מושדים באנגליה, המושכר לתקופה של 20 שנה ל- Aviva Central Services UK Ltd. שיעור החזקה מנורה ביטוח בשותפות באמצעות תיק הנוסטרו הינו 7.95%.

(2) בחודש אוגוסט 2011 רכשה מנורה ביטוח ביחד עם קרן הפנסיה מנורה מבטחים פנסיה 48.2% מזכויות בשותפות אשר בבעלותה בניין מושדים בניו ג'רזי, ארה"ב. שיעור החזקה מנורה ביטוח בשותפות באמצעות תיק הנוסטרו הינו 18.3%.

(3) בחודש ספטמבר 2011 רכשה מנורה ביטוח ביחד עם קרן הפנסיה מנורה מבטחים פנסיה 40% מזכויות בשותפות אשר בבעלותה מתחם מגוריים בטקסס, ארה"ב. שיעור החזקה מנורה ביטוח בשותפות באמצעות תיק הנוסטרו הינו 10.1%.

באור 8: - השקעות בחברות מוחזקות (המשך)

חברות כלולות (המשך)

ג. פירוט שיעורי ההחזקה ופרטים נוספים (המשך)

חברות כלולות של מנורה ביטוח: (המשך)

(4) בחודש ספטמבר 2012 רכשה מנורה ביטוח ביחד עם קרן הפנסיה מנורה מבטחים פנסיה 30% מזכויות בשותפות אשר בבעלותה בגין מושדים בניו יורק, ארה"ב. שיעור החזקת מנורה ביטוח בשותפות באמצעות תיק הנוסטרו הינו 7.7%.

(5) בחודש מרץ 2014 רכשה מנורה ביטוח ביחד עם קרן הפנסיה מנורה מבטחים פנסיה 41.6% מזכויות בשותפות אשר בבעלותה מתחם מגוריים בקנטקי, ארה"ב. שיעור החזקת מנורה ביטוח בשותפות באמצעות תיק הנוסטרו הינו 7.19%.

(6) בחודש Mai 2014 רכשה מנורה ביטוח ביחד עם קרן הפנסיה מנורה מבטחים פנסיה ושומרה ביטוח, 85% מזכויות בחברה אשר בבעלותה מבנה מושדים באוטרכט, הולנד. שיעור החזקת מנורה ביטוח בחברה זו באמצעות תיק הנוסטרו הינו 4.5%.

(7) בחודש Mai 2014 רכשה מנורה ביטוח ביחד עם קרן הפנסיה מנורה מבטחים פנסיה 42.5% מזכויות בשותפות אשר בבעלותה שני מתחמי מגוריים בטקסס, ארה"ב. שיעור החזקת מנורה ביטוח בשותפות באמצעות תיק הנוסטרו הינו 7.5%. בחודש Mai 2021 נמכר אחד הנכסים תמורת 48.5 מיליון דולר.

(8) בחודשים אוקטובר ונוובמבר 2014 רכשה מנורה ביטוח ביחד עם קרן הפנסיה מנורה מבטחים פנסיה ושומרה ביטוח, כ- 99.3% מזכויות בחברה אשר בבעלותה שני בנייני מושדים בעיר האג והארלם הולנד. שיעור החזקת מנורה ביטוח בחברה זו באמצעות תיק הנוסטרו הינו כ- 5.6%.

(9) בחודש יולי 2018 רכשה מנורה ביטוח ביחד עם קרן הפנסיה מנורה מבטחים פנסיה ושומרה ביטוח, 94% מזכויות בחברה אשר בבעלותה בגין מושדים בורשה, פולין. שיעור החזקת מנורה ביטוח באמצעות תיק הנוסטרו הינו 4.4%. בקבלת החלטות מהותיות בעסקה נדרשת הסכמת מנורה ביטוח. בשל האמור לעיל ועל אף ששיעור החזקת החברה נמור מ- 20%, לחברה השפעה מהותית, ובהתאם לכך הציגה את השקעתה לפי שיטת השווי המאזני.

השקעות של שומרה חברה לביטוח בע"מ:

בחון המונפק וברוחחים

ליום 31 בדצמבר

2022	2023	הערה
באחוזים		
2.5	2.5	(6) לעיל MMZ Properties B.V.
2.9	2.9	(8) לעיל MMZ Properties Alaska Haarlem B.V.
2.2	2.2	(9) לעיל City Center Mengot sp. Z o.o

ההשקעות בחברות מוחזקות (המשך)

חברות כלולות (המשך)

ג. פירוט שיעורי ההחזקה ופרטים נוספים (המשך)

חברות כלולות של החברה:

בenton המונפק וברוחחים

ליום 31 בדצמבר

2022

2023

הערה

באותים

47.65

47.65

(4),(3),(2),(1)

אמפא קפיטל בע"מ

47.65

-

(4)

אמפא אשראי, שותפות מוגבלת

(1) בחודש ינואר 2016, נחתם הסכם בין החברה לבין אמאק Kapital בע"מ (להלן: "אמפא קפיטל") וחברת אם שלה החברה השקעות לפיתוח התעשייה לישראל בע"מ (להלן: "המודרךת") בדבר רכישה והקצתה של 30% ממניות אמאק Kapital מהמודרךת וזאת בתמורה לסכום של כ- 63.5 מיליון ש"ח, וכן אופציות לרכישה והקצתה של 10% נוספות אמאק Kapital בתנאים ממפורט בהסכם (להלן: "ההסכם"). אופציות הרכיש יעדזו בתוקפן למשך תקופה של 180 ימים שתחלתה לאחר חלוף 3 שנים ממועד ההשלמה, בכפוף לזכותה של החברה להקדמים את מימוש אופציות הרכיש במרקם מסוימים קבוע בהסכם. תוספת המימוש בגין האופציה נקבעה בהתאם למינימום הרוחה הנוכחי של אמאק Kapital בשנת 2018. בחודש פברואר 2016, עם קבלת אישור הממונה על הגבלים עסקיים כנדרש, הושלמה העסקה האמורה. למועד הרכישה בוצעה הערכת שווי על ידי מעריך שווי בלתי תלוי.

(2) ביום 5 בפברואר 2018 נחתם הסכם בין החברה ובין המודרךת כאמור בסעיף (1) לעיל והמנכ"ל של אמאק Kapital ("המנכ"ל"), בקשר עם עסקה לרכישת חלק נוסף ממניות אמאק Kapital אשר הושלמה באותו מועד (להלן: "ההסכם"). בין היתר נכללו בהסכם הוראות הבאות:

(א) במועד חתימת ההסכם רכשה החברה מהמודרךת ומהמנכ"ל ממניות באמאק Kapital בשיעור כולל של כ- 17.63% מהן המניות של אמאק Kapital, וזאת בתמורה לסכום של כ- 48.2 מיליון ש"ח (להלן: "סכום התמורה"). סכום התמורה מתבסס בעיקרו על שווי לאמאק Kapital בסך של 270 מיליון ש"ח והוא כפוף להתקמת מחיר מסוימת (בהתבסס על התוצאות הכספיות של אמאק Kapital לשנת 2018) זאת קבוע בהסכם. האופציה לרכישת 10% שהייתה קיימת לחברה טרם ההסכם בוטלה.

(ב) החברה העניקה למןכ"ל אמאק Kapital אופציית Put (להלן: "אופציית המכר") למכור לחברת מניות נוספות באמאק Kapital בשיעור של כ- 0.75% מהן המניות של אמאק Kapital, זאת במהלך תקופה של 12 חודשים החל מיום 1 בינוואר, 2020 (כאשר תקופה זו יכול שתוקדם בכפוף לקרות אירועים מסוימים קבוע בהסכם), וזאת בתמורה למחיר מימוש המתבסס על שווי אמאק Kapital שייגזר מהתוצאות הכספיות שלא כדי שייהיו בשנה שתקדם למועד מימוש אופציית המכר ואשר לא יפחט מסך של 1.7 מיליון ש"ח (בכפוף להតאמות מסוימות). בחודש ינואר 2020 מימוש המנכ"ל את זכות האופציה ושיעור החזקה בחברה באמאק Kapital עלה ל- 48.38%.

(ג) בנוסף, במסגרת ההסכם נקבעו הוראות לגבי העמדת מימון לאמאק Kapital על ידי החברה ו/או גורמים מטעמה במהלך התקופה שהחל ממועד חתימת ההסכם ועד ליום 31 בדצמבר, 2025 בסך כולל מצטבר של כ- 200 מיליון ש"ח, וזאת בדרך של הנפקת כתבי התחייבות נדחים ובדרכן של העמדת הלוואות והכל בתנאים מסוימים קבוע בהסכם. במהלך שנת 2019 נדחה מועד הפידון של כתבי התחייבות בסך 70 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2028 בהתאם.

(3) בחודש נובמבר 2022 הוקצו ליור' דירקטוריון אמאק Kapital ממניות המהוות 1.5% מהן מניות אמאק Kapital לאחר הקצתה. כתוצאה מהקצתה האמורה ירד שיעור ההחזקה של החברה מ- 47.65% ל- 48.38% והחברה רשמה הפסד בסך 1,769 אלפי ש"ח.

(4) לפרטים אודות השקעה נוספת באמאק Kapital לאחר תאריך הדיווח, ראה באור 41.

(5) השותפות הוקמה לצורכי עסקה במתן אשראי לארגוני פרטיים. בשנת 2021 השקעה החברה Benton השותפות סך של כ- 1.9 מיליון ש"ח. בשנת הדוח הוחזרה ההשקעה האמורה, לאור החלטה שלא להפעיל את השותפות.

באור 8 : - השקעות בחברות מוחזקות (המשך)

חברות כלולות (המשך)

ג. פירוט שיעורי ההחזקה ופרטים נוספים (המשך)

חברות כלולות של מנורה מבטחים סוכנויות בע"מ (להלן - מנורה סוכנויות):

בenton מונפק, ברוחחים ובזכויות הצבעה		הערה
ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
באותו		

50	-	(1)	פנגו סוכנויות לביטוח/general (2019) בע"מ
25	25	(2)	משאים סוכנויות לביטוח פנסיוני (2018) בע"מ
25	25	(2)	אייז' דיגיטל בע"מ
25	25	(3)	אייצ' אס או גראף בע"מ
50	50	(4)	בסטי פריס בע"מ
25	25	(5)	מטאור א.א סוכנויות לביטוח פנסיוני (2020) בע"מ
50	50	(6)	אליפים סוכנויות לביטוח (2002) בע"מ
-	33	(7)	אופיס י.ר.א בע"מ

(1) בחודש פברואר 2019 הקימה מנורה סוכנויות בחלוקת שווים עם פנגו פי' אנדר גו בע"מ את פנגו סוכנויות לביטוח כללי (2019) בע"מ (להלן - פנגו) אשר עוסקת בתיווך מתן לביטוח ללקוחות באמצעות טלפון סלולרי ומוקד טלפון וזאת במסגרת הסכמים עם חברות הביטוח. במסגרת ההסכם זכתה פנגו לעמלות בשיעור מתוך פרמיות המבוטחים. בחודש פברואר 2023 נחתם הסכם למכירת מנויות פנגו לא.י.די.אי' חברה לביטוח בע"מ תמורת 1.25 מיליון ש"ח. העiska הושלמה בחודש יוני 2023.

(2) בחודש Mai 2019 נחתם הסכם בין מנורה סוכנויות לבין הבעלים של חברות משאים ואיז' דיגיטל (להלן - המוכרים) על רכישת 25% מהון המונפק והנפרע ומזכויות הצבעה מהחברות משאים ואיז' דיגיטל. בהתאם להסכם העניקו המוכרים למנורה סוכנויות את הזכות לחיב את המוכרים למכוור ולהעביר למנורה סוכנויות מנויות (להלן - אופציית הרכש הראשונה) אשר תהוננה ביחס עם המניות במשאים ואיז' דיגיטל שבבעלות מנורה סוכנויות במועדימוש אופציית הרכש הראשונה, 51% מהון המניות המונפק והנפרע ומזכויות הצבעה של כל אחת מהחברות. בתמורה תשלם מנורה סוכנויות סכום שייקבע בהתאם על הרוחה הנוכחי המומוצע של החברות משאים ואיז' דיגיטל בשנים 2023-2025 בהתאם ובכפוף להוראות המפורטות בהסכם.

במידה ומנורה סוכנויות תמשח את זכותה לאופציית הרכש הראשונה ענייקו המוכרים למנורה סוכנויות את הזכות לחיב את המוכרים למכוור ולהעביר למנורה סוכנויות מנויות (להלן - אופציית הרכש השנייה) אשר תהוננה ביחס עם המניות במשאים ואיז' דיגיטל שבבעלות מנורה סוכנויות אופציית הרכש השנייה, 75% מהון המניות המונפק והנפרע ומזכויות הצבעה של כל אחת מהחברות. בתמורה תשלם מנורה סוכנויות סכום שייקבע בהתאם על הרוחה הנוכחי המומוצע של החברות משאים ואיז' דיגיטל בשנים 2026-2028 בהתאם ובכפוף להוראות המפורטוות בהסכם.

אם וככל שמנורה סוכנויות תמשח את אופציית רכש הראשונה ואת אופציית רכש השנייה, איז' במקורה כזה בלבד תעניק למנורה סוכנויות למוכרים זכות אופציה מסוג PUT לחיב את מנורה סוכנויות לרכוש את יתר המניות בחברות משאים ואיז' דיגיטל. סכום תמורת המניות ייקבע בהתאם על הרוחה הנוכחי המומוצע של החברות משאים ואיז' דיגיטל בשנים 2032-2034 בהתאם ובכפוף להוראות המפורטוות בהסכם.

(3) בחודש ספטמבר 2019 רכשה מנורה סוכנויות 25% מנויות חברת אייצ' אס או. בהתאם להסכם הרכישה קיבלה מנורה סוכנויות את הזכות לרכוש מנויות רגילות (להלן - אופציית הרכש) אשר תהוננה ביחס עם מנויות אייצ' אס או. שבבעלות Manafortה סוכנויות במועדימוש אופציית הרכש, 49.9% מהון המניות המונפק והנפרע של אייצ' אס או. בתקופת הדוח זקפה מנורה סוכנויות הפרשה לירידת ערך במלוא סכום השקעה וההלוואות שננתנה לאיז' אס או.

באור 8: - השקעות בחברות מוחזקות (המשך)

חברות כלולות (המשך)

ג. פירוט שיעורי ההחזקה ופרטים נוספים (המשך)

חברות כלולות של מנורה מבטחים סוכנויות בע"מ (להלן - מנורה סוכנויות): (המשך)

(4) בסטי פרייס בע"מ הוקמה בחודש ספטמבר 2019 והחלła פעילותה בחודש יולי 2020. תחום עיסוקה של החברה הינו פלטפורמה דיגיטלית להשוואת מחירים בתחום הביטוח. לפירוט בדבר הלואות שניתנו לבסטי פרייס, ראה באור 39א'. לפירוט בדברعروות שניתנה, ראה באור 40ב'.

(5) בחודש נובמבר 2020 חתמה מנורה סוכנויות על הסכם להשקעה ב- 25% מניות מטאור. לפירוט בדבר הלואות שניתנו למטאור ראה באור 39א'.

(6) ביום 13 באפריל 2022, נחתם הסכם מחייב בין מר אלכסנדר צ'רנומורדייך ובסט קפיטל 54 בע"מ (להלן: "המקרים") לבין מנורה מבטחים סוכנויות בע"מ ("מנורה סוכנויות"), חברת בת בבעלות בשליטה מלאה של החברה לרכישת 50% מהונגה המונפק והנפרע (בדילול מלא) של אליפים סוכנויות לביטוח (2002) בע"מ (להלן: "הסוכנות"), בתמורה לסך של 140 מיליון ש"ח בתוספת תמורה עתידית בסך של 10 מיליון ש"ח בכפוף להתקיימות תנאים כמפורט בהסכם ("ההסכם").

בהסכם נקבע כי מנורה תעמיד לsocנויות קו אשראי לצורך פעילותה השוטפת לרבות לצורכי הרחבת פעילותה באמצעות רכישת סוכנויות ותיקי סוכנויות נוספים וכן תנאי לפיו מר צ'רנומורדייך ימשיך לכחן כמנכ"ל הסוכנות, והוא כפוף לתניות אי תחרות לתקופות ובתנאים כמפורט בהסכם.

בנוסף, נכללו בהסכם מצגים מקובלים ביחס לsocנויות ולצדדים המתקשרים והסדרים מקובלים בין הצדדים כבעלי מניות בסוכנויות החל ממועד ההשלמה, לרבות לעניין העברת מניות לצד שלישי וمدنיות חלוקת דיבידנד של הסוכנות בכפוף להוראות כל דין ולהוראות הממונה, תנויות בדבר אופציונות מכיר ורכש לצדדים, וכן הוראות לעניין מינוי דירקטורים, ושיפוי במקרה של הפרת מצגים, חובות מס או כל עניין אחר שאירוע עבר למועד ההשלמה.

בחודש דצמבר 2022 הושלמה העסקה. למועד הרכישה בוצעה הערכת שווי על ידי מעריך שווי בלתי תלוי. בהתאם להערכת זו, ייחס סך של כ- 44.6 מיליון ש"ח (בנציות השפעת המס) לתיקי לקוחות, אשר יופחתו על פני 10 שנים וסך של כ- 93.4 מיליון ש"ח למונייטין.

באור 8: - השקעות בחברות מוחזקות (המשך)

חברות כלולות (המשך)

ג. פירוט שיעורי ההחזקה ופרטים נוספים (המשך)

חברות כלולות של מנורה מבטחים סוכנויות בע"מ (להלן - מנורה סוכנויות): (המשך)

(7) בחודש מרץ 2023 התקשרה מנורה סוכנויות בהסכם לרכישת 33.33% מהן המניות המונפק והנפרע של אופיס י.ר.א בע"מ ("אופיס") מבנייה מנוטה הקיימים של אופיס (להלן - "העסקה"). אופיס הינה חברה פרטיאת אשר התאגדה בשנת 2022 ועוסקת בתחום שירותי תעשייה לטכני (סוכני ביטוח, בין היתר, באמצעות מערכות טכנולוגיות "המערכות הטכנולוגיות"). בהתאם להוראות הסכם המכרך סכום תמורה העסקה יקבע על בסיס ממוצע הרוחה הנוכחי של אופיס לשנים 2023, 2024 ו-2025 מוכפל ב- 7 ("תמורה המניות"). במועד השלמת העסקה שולמה לבנייה או הקיימים 4 מיליון ש"ח על חשבון סכום תמורה המניות, כאשר סכום זה יותאם (כלפי מעלה או מטה) בסמוך לאחר קביעת השווי של אופיס כמתואר לעיל. בהתאם להוראות הסכם המכרך עד למועד השלמת העסקה יחתם כתם המאה בלתי חוזר המマーה לאופיס את כל זכויות הקניין הרוחני במערכות הטכנולוגיות אשר נמצאות בקניין מפתחי המ曲折tes הטכנולוגיות (צד קשור של אחד מבנייה המניות הקיימים). העסקה כפופה לקבלת אישור מיזוג מאת הממונה על התחרות. במועד השלמת העסקה יכנס לתוקף, בין היתר, הסכם בעלי מניות ("הסכם בעלי המניות") באופיס המען זכויות והתחייבויות הדדיות של הצדדים כבעל מניות באופיס ובכלל אלו זכויות סיروب וראשונה הדדיות, זכויות הטרופות הדדיות, זכויות מצרכנות, זכויות למינוי דירקטוריים, החלטות הטענות הסכמה ברוב מיווחש של 75% בדיקטוריון ובאסיפה הכללית של אופיס ומדיניות דיבידנד. כמו כן מעגן הסכם בעלי המניות מגנוון היפרדות בין בעלי המניות באופיס מכוחו במהלך תקופה של 3 שנים שתחליתה במועד ההתחשבנות לקביעת שווי אופיס לצורך תשלום המניות לרשות ממנה את כל מניותה באופיס בתמורה שתיקבע על בסיס הערכות שווי עצמאיות שתבוצענה באותה עת לאופיס. ככל שמנורה סוכנויות לא תמשח את זכויות היפרדות שהוקנתה לה במהלך תקופה 3 השנים האמורות, החל מתום התקופה האמורה של 3 שנים תעמוד לכל אחד מבנייה המניות באופיס (לרבות מנורה סוכנויות) זכויות אופציה מסווג DLT לחיב את בעלי המניות האחרים לרשות מינויתיו באופיס בתמורה שתיקבע על בסיס הערכות שווי עצמאיות. ביום 24 באוגוסט, 2023 הועברו 2 מיליון ש"ח וביום 12 באוקטובר, 2023 הועברו 2 מיליון ש"ח נוספים.

ד. סכום הדיבידנד שהתקבל מ לחברות כלולות בשנת הדוח עמד על סך 3,179 אלפי ש"ח (اشתקד- 13,223 אלפי ש"ח).

ה. עסקים משותפים שאין מהותיים

יתרה ליום 31 בדצמבר

2022	2023
אלפי ש"ח	
127,546	148,059

חלק בהון העסקאות המשותפות

לשנת

2021	2022	2023
אלפי ש"ח		
11,714	8,687	1,881

חלק ברוח (הפסד) העסקאות המשותפות

באור 8 : - השקעות בחברות מוחזקot (המשך)

חברות מאוחדות

ו. פרטיים בדבר חברות מאוחדות של החברה

ליום 31 בדצמבר, 2023

בשתי ^ר הון	באלפי ש"ח	בהתוגדות	מדינת ^ה ישראל	מניות המקנות זכויות רווחים הכעה שיעור ההחזקה	amines המקנות זכויות רווחים הכעה שיעור ההחזקה
					ב hon
300,544	-	3,089,470	ישראל	100.00%	100.00%
-	-	982,863	ישראל	90.00%	90.00%
-	-	697,330	ישראל	100.00%	100.00%
-	7,128	162,117	ישראל	100.00%	100.00%
-	25,020	49,994	ישראל	100.00%	100.00%
-	-	14,309	ישראל	100.00%	100.00%
-	-	407	ישראל	100.00%	100.00%
-	213	38	ישראל	100.00%	100.00%
8,973	-	143,029	ישראל	100.00%	100.00%
-	56,161	601,446	ישראל	70.00%	70.00%

חברות המאוחדות על-ידי החברה

- מנורה מבטחים ביטוח בע"מ
- מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ -
- חברה מנהלת
- שומרה חברת לביטוח בע"מ
- מנורה מבטחים פיננסים בע"מ
- מנורה מבטחים נדל"ן בע"מ
- נחלת מנורה החברה לשיכון ופיתוח (1950) בע"מ
- מנורה מבטחים משלמת בע"מ
- אומדיים למען בע"מ
- מנורה מבטחים סוכנויות בע"מ
- אי.אר.אן. ישראל בע"מ

ליום 31 בדצמבר, 2022

בשתי ^ר הון	באלפי ש"ח	בהתוגדות	מדינת ^ה ישראל	amines המקנות זכויות רווחים הכעה שיעור ההחזקה	amines המקנות זכויות רווחים הכעה שיעור ההחזקה
					ב hon
290,836	-	2,637,438	ישראל	100.00%	100.00%
-	-	943,276	ישראל	90.00%	90.00%
-	-	610,026	ישראל	100.00%	100.00%
69,021	26,041	75,142	ישראל	100.00%	100.00%
-	190,469	(90,488)	ישראל	100.00%	100.00%
-	-	15,887	ישראל	100.00%	100.00%
-	-	1,244	ישראל	100.00%	100.00%
-	207	(20)	ישראל	100.00%	100.00%
8,802	(3,486)	136,393	ישראל	100.00%	100.00%
-	60,114	599,010	ישראל	70.00%	70.00%

חברות המאוחדות על-ידי החברה

- מנורה מבטחים ביטוח בע"מ
- מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ -
- חברה מנהלת (1)
- שומרה חברת לביטוח בע"מ
- מנורה מבטחים פיננסים בע"מ
- מנורה מבטחים נדל"ן בע"מ
- נחלת מנורה החברה לשיכון ופיתוח (1950) בע"מ
- מנורה מבטחים משלמת בע"מ
- אומדיים למען בע"מ
- מנורה מבטחים סוכנויות בע"מ
- אי.אר.אן. ישראל בע"מ (2), (3)

ביום 30 במאי 2022, נחתמה תוספת להסתמם היסודי, ולפיה בהמשך למתן הודעה מימוש מעודכנת על ידי אליעד הקצתה מנורה פנסיה וgamel לאלייד את מנויות האופציה וכן מנויות נספות (להלן: "המניות הנוספות"), כך שלאחר מימוש מנויות האופציה ורכישת המניות הנוספות, החזקתה הכלולית של אליעד עומדת על שיעור של 9.999% מהנה המופק והנבע של מנורה פנסיה וgamel, בלבד מלא. בתמורה להקצתה מנויות האופציה והמניות הנוספות שלימה אליעד סך של כ- 150 מיליון ש"ח למונרה פנסיה וgamel. יצוין, כי בידי אליעד אישור הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון להחזקה של עד 10% במניות מנורה פנסיה וgamel.

ראה באור 4'.
(2)
(3)
ביום 29 בספטמבר 2022 הושלמה עסקה בין אי.אר.אן, מימון בклיק (חברה מאוחדת של אי.אר.אן) ובנק לאומי לישראל בע"מ, על פייה הוקצו לבנק לאומי 20% ממניות מימון בклיק תמורה 65 מיליון ש"ח. כתוצאה מההנפקה האמורה רשמה החברה בתקופת הדוח רוח בסך של כ- 20 מיליון ש"ח.

ז. סכום הדיבידנד שהתקבל בשנת הדוח מחברות מאוחדות עמד על סך 100,339 אלף ש"ח (אשרקד - 291,048 אלף ש"ח), לפרטים נוספים ראה באור 15'.

באור 9: - נדל"ן להשקעה - לרבות נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה

א. תנוועה:

		עבור חוזים תלויי תשואה	
אחר	2022	2022	2023
	אלפי ש"ח		
473,551	509,198	82,182	93,958
10,334	27,927	10,413	15,287
9,817	-	-	-
35,130	114,737	1,363	(6,284)
509,198	651,862	93,958	102,961

יתרה ליום 1 בינוואר
תוספות במשך השנה
רכישות ותוספות לנכסים קיימים
גריעות במהלך השנה
ימושים
התאמת שווי ההוגן
יתרה ליום 31 בדצמבר

ב. מדידת השוויי ההוגן של נדל"ן להשקעה

ndl"ן להשקעה נמדד על בסיס השוויי ההוגן כפי שנקבע בהערכת שווי שבוצעה על ידי מעריצי שווי חיצוניים בלתי תלויים שהינם בעלי כישוריים מקצועיים מוכרים ונesianם רב בנוגע למיקום וסוג הנדל"ן שהוועך. השוויי ההוגן נקבע בהתבסס על עסקאות שנערכו לאחרונה בשוק ביחס לנדל"ן דומה ובמיוקם דומה לזה של הנדל"ן שבבעלות הקבוצה, וכן בהתבסס על אומדן תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים מהנכס. באמצעות תזרימי המזומנים הובא בחשבון הסיכון המובנה שלהם, והם מהווים בשיעור תשואה המשקף את הסיכון הכללי בתזרימי המזומנים, אשר נקבע בהתאם להתחשב בתשואה המקובלת בשוק המקראני, תוך התאמאה למאפיינים הספציפיים של הנכס ורמת הסיכון של ההכנסות הצפויות ממנו.

(1) להלן פירוט ההנחהות, הגורמים והשיקולים ששימשו בהערכות השווי

א) بنכסים שהוערכו על פי גישת ההשוואה

מקום הנכס, גילו ומצובו הפיזי, שטחו, רמת הפיתוח באזור בו הוא ממוקם, ייעודו, מחاري שוק הנדל"ן ורמת הדרישה באותו אזור לנכסים מסווג דומה, מצב הזכיות והמצב התכוני של הנכס, הרקע המשפטי ובנכסים מסחריים גם שיטת יחס ברוטו נטו.

ב) بنכסים שהוערכו על פי גישת ההכנסה

על בסיס ממוצעים משוקללים		דמי שכירות חודשיים ממוצעים למ"ר בש"ח
ליום 31 בדצמבר	2022	תשואה על הנכס ב- %
110	140	
7.10	7.15	
2.96	4.12	שיעור פנוויים להשכרה ב- %

באור 9: - נדל"ן להשקעה - לרבות נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

ב. מדדית השווי ההוגן של נדל"ן להשקעה (המשך)

(2) להלן מדרג השווי ההוגן של הנדל"ן להשקעה:

2023	31 בדצמבר,
רמה 3	סה"כ
אלפי ש"ח	
754,823	754,823

2022	31 בדצמבר,
רמה 3	סה"כ
אלפי ש"ח	
603,156	603,156

(3) התאמת בגין מדידת השווי ההוגן של נדל"ן להשקעה (רמה 3 במדרג השווי ההוגן)

ס"כ הכל	בית מלון **)	משרדים ומסחר	מרכז קניות	קרקע פנוריה
	אלפי ש"ח			

555,733	122,241	199,381	119,905	114,206
36,493	7,459	17,373	2,279	9,382
20,747	412	9,179	10,938	218
(9,817)	-	(9,817)	-	-
603,156	130,112	216,116	133,122	123,806
108,453	55,309	64,327	(9,233)	(1,950)
43,214	490	27,097	15,627	-
754,823	185,911	307,540	139,516	121,856

יתרה ליום 1 בינואר, 2022
 מדידה מחדש שהוכרה ברווח או
 הפסד (*)
 רכישות ותוספות לנכסים קיימים
 מיושמים
 יתרה ליום 31 בדצמבר, 2022
 מדידה מחדש שהוכרה ברווח או
 הפסד (*)
 רכישות ותוספות לנכסים קיימים
 יתרה ליום 31 בדצמבר, 2023

*) מתוכו - ס"כ רווח (הפסד) לתקופה
 שלא מושך ושוחרר
 ברווח או הפסד בגין נדל"ן להשקעה
 המוחזק בסוף תקופת הדיווח:

36,493	7,459	17,373	2,279	9,382
108,453	55,309	64,327	(9,233)	(1,950)

לשנת 2022

לשנת 2023

**) בחודש יולי 2018 חתמה החברה נספח של החברה, על הסכם שכירות עם רוטשילד יבנה מלונות בוטיק בע"מ (להלן: השוכרת) להשכרת השיטה שבבעלות החברה הנספח באולבני 115 בתל אביב, אשר שימש בעבר כמשרדי מנורה ביטוח, לצורך הקמת בית מלון. תקופת השכירות הינה בת עשר שנים עם אופציה להארכה לשלא תקופות נוספות בננות חמיש שנים כל אחת.

באור 9: - **ndl"n להשקעה - לרבותndl"n להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)**

ב. **מדידת השווי ההוגן שלndl"n להשקעה (המשך)**

(4) התאמת יתרה בספרים

להלן ההתאמנה בין הערכות השווי שהתקבלו לבין היתרה בספרים של הנדל"ן להשקעה:

2022	2023
אלפי ש"ח	
610,595	762,029
(7,439)	(7,206)
603,156	754,823

שווי הוגן על פי הערכת שווי שהתקבל ממערך שווי
חיצוני
בבנייה סכומיים שנזקפו להכנסות לקבל בגין שירות
על בסיס קו ישר
יתרה בספרים

(5) ניתוח רגישות

שיעור ההיוון מהווע אומדן משמעותי בקביעת השווי ההוגן וזאת מאחר ששינוי בו ישפיע
באופן מהותי על השווי ההוגן של הנדל"ן להשקעה. שינוי בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה
עבור חוזים תלויי תשואה אינו משפיע באופן מלא על הרווח והפסד של החברה. בניתוח
הרגישות שלhallן מוצגת השפעת שינוי בשיעור ההיוון בשיעורי המפורטים:

גידול (קייטון) ברוחה והפסד לפני מס לשנת		גידול (קייטון) בשווי ההוגן ליום 31 בדצמבר	
2022	2023	2022	2023
		אלפי ש"ח	
(17,725)	(13,544)	(22,836)	(18,644)
19,862	14,457	25,911	20,388

עלייה של 0.5%
ירידה של 0.5%

ג. באשר לתקशויות המתיחסות לחכירה שלndl"n להשקעה, ראה אור 40 ד'.

באור 10: - חייבים ויתרות חובה

א. ההרכב:

لיום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	
131,502	90,904
43,541	14,152
317,511	133,828
76,327	84,661
77,920	149,020
10,627	9,998
6,653	1,241
22,619	19,887
24,464	30,575
(5,588)	(9,628)
705,576	524,638

הכנסות לקבל
מוסדות ורשות ממשלתיות
חייבים בגין עסקאות פיננסיות
הוצאות מרראש
חברות ביטוח ותומכני ביטוח
סוכני ביטוח
חברות קשורות
קרןנות פנסיה
אחרים
 הפרשה לחובות מסופקים
סה"כ חייבים ויתרות חובה

ב. להלן התנועה בהפרשה לחובות מסופקים:

2022	2023
אלפי ש"ח	
6,260	5,588
2,677	-
(3,349)	4,040
5,588	9,628

יתרה ליום 1 בינוי
 כניסה לאיחוד
 שינוי בהפרשה - נזקף לרוח או הפסד
 יתרה ליום 31 בדצמבר

א. הרככ:

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	
1,069,169	1,057,477
(20,799)	(27,184)
1,048,370	1,030,293
250,492	332,543

פרמיות לגבייה (*)
הפרשה לחובות מסופקים

סה"כ פרמיות לגבייה

(*) כולל המחאות לגבייה והוראות קבוע

לගליי בדבר תנאי ההצמדה של הפרימה לגבייה, ראה באור 38(2)(ד').

ב. גיוול:

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	
926,614	903,151
55,103	56,840
36,804	30,978
14,148	4,255
1,032,669	995,224
15,701	35,069
1,048,370	1,030,293

פרמיות לגבייה שערכן לא נפגם
לא פיגור
בפיגור(*) :

מתחת ל- 90 ימים
 בין 90 ל- 180 ימים
 מעל 180 ימים

סה"כ פרמיות לגבייה שערכן לא נפגם

פרמיות לגבייה שערכן נפגם

סה"כ פרמיות לגבייה

(*) כולל סכום של 39,682 אלפי ש"ח (ליום 31 בדצמבר, 2022 - 54,634 אלפי ש"ח) חובות בפיגור במגז
ביטוח חיים. חובות אלה מגובים בעיקר בדרך הפידון של הפולישה.

ג. להלן התנועה בהפרשה לחובות מסופקים בגין הפרמיות לגבייה:

2022	2023
אלפי ש"ח	
16,764	20,799
4,035	6,385
20,799	27,184

יתרה ליום 1 בינואר
שינויי בהפרשה - נזקף לרוח או הפסד
יתרה ליום 31 בדצמבר

באור 12: - השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה

א. להלן פירוט הנכסים:

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	

93,958	102,961	ndl"n להשקעה השקעות פיננסיות:
8,936,016	9,024,947	נכסים חוב סחרים
4,419,438	4,280,403	נכסים חוב שאינם סחרים (*)
7,561,228	8,839,155	ミニות
8,427,548	8,932,783	השקעות פיננסיות אחרות (**)
29,344,230	31,077,288	סך הכל השקעות פיננסיות
2,590,568	2,080,711	مزומנים ושווי מזומנים
472,443	298,397	אחר
32,501,199	33,559,357	סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

338,055	309,642	(*) כולל נכסים הנמדדים לפי עלות מופחתת
328,234	307,221	השווי ההוגן של נכסים החוב כאמור

מידע נוסף בדבר השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה ראה באור 38(7) בדבר ניהול סיכונים.

**) השקעות פיננסיות אחרות כוללות בעיקר השקעות בקרןנות סל, תעודות השתתפות בקרןנות נאמנות, קרנות השקעה, נגזרים פיננסיים, חוזים עתידיים, אופציונות ומוצרים מובנים.

באור 12 : - **השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)**

ב. שווי ההוגן של נכסים פיננסיים בחלוקת לרמות

لיום 31 בדצמבר, 2023				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	אלפי ש"ח
9,024,947	-	1,136,731	7,888,216	
3,970,761	36,228	3,934,533	-	
8,839,155	517,739	21,385	8,300,031	
8,932,783	4,304,283	1,380,147	3,248,353	
30,767,646	4,858,250	6,472,796	19,436,600	סה"כ
307,221	-	307,221	-	

השקעות פיננסיות:

נכסים חוב סחיריים

נכסים חוב שאינם סחיריים

מניות

השקעות פיננסיות אחרות

סה"כ

لיום 31 בדצמבר, 2022				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	אלפי ש"ח
8,936,016	-	1,239,263	7,696,753	
4,081,383	5,716	4,075,667	-	
7,561,228	511,324	20,610	7,029,294	
8,427,548	3,725,301	1,049,851	3,652,396	
29,006,175	4,242,341	6,385,391	18,378,443	סה"כ
328,234	-	328,234	-	

השקעות פיננסיות:

נכסים חוב סחיריים

נכסים חוב שאינם סחיריים

מניות

השקעות פיננסיות אחרות

סה"כ

נכסים חוב שאינם סחיריים אשר ניתן גילוי
לשווים ההוגן

באור 12 : - **ההשקעות פיננסיות עבור חוות תלוי תשואה (המשך)**

ג. **התנועה בנכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן והמסוגים לרמה 3**

מדדית שווי הוגן במועד הדיווח

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך והפסד

אלפי ש"ח

סה"כ	אחרות	מניות	נכסים חוב	השקעות
4,242,341	3,725,301	511,324	5,716	
(28,261)	(29,029)	(1,564)	2,332	
925,941	889,311	36,630	-	
(309,951)	(281,300)	(28,651)	-	
(9,590)	-	-	(9,590)	
37,770	-	-	37,770	
4,858,250	4,304,283	517,739	36,228	
(33,878)	(28,462)	(7,748)	2,332	

יתרה ליום 1 בינואר, 2023
 סך הרוחחים (הפסדים) שהוכרו ברוח והפסד (*)
 רכישות
 מכירות
 פדיונות
 העברות אל רמה 3
 יתרה ליום 31 בדצמבר, 2023
 *) מתוכם - סך הרוחחים (הפסדים) לתקופה שלא
 מומשו ושהוכרו ברוח והפסד בגין נכסים
 המוחזקים נכון ליום
 31 בדצמבר, 2023

העברות אל רמה 3 נובעות משינויים בטכניקות ההערכה של ניירות ערך.

מדדית שווי הוגן במועד הדיווח

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך והפסד

אלפי ש"ח

סה"כ	אחרות	מניות	נכסים חוב	השקעות
2,958,050	2,662,580	289,135	6,335	
446,975	397,702	48,083	1,190	
1,145,607	916,443	229,164	-	
(306,482)	(251,424)	(55,058)	-	
(1,809)	-	-	(1,809)	
4,242,341	3,725,301	511,324	5,716	

יתרה ליום 1 בינואר, 2022
 סך הרוחחים שהוכרו ברוח והפסד (*)
 רכישות
 מכירות
 פדיונות
 יתרה ליום 31 בדצמבר, 2022

*) מתוכם - סך הרוחחים לתקופה שלא
 מומשו ושהוכרו ברוח והפסד בגין
 נכסים המוחזקים נכון ליום
 31 בדצמבר, 2022

421,813	373,980	46,643	1,190
---------	---------	--------	-------

באור 13: - השקעות פיננסיות אחרות

א. ההרכבת

ליום 31 בדצמבר, 2023

סה"כ	הלוואות וחייבים	זמן למכירה אלפי ש"ח	נבדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	פירוט בסעיף
4,547,860	-	4,039,165	508,695	ב
12,444,931	12,444,931	-	-	ג
1,184,731	-	1,176,047	8,684	ה
3,155,038	-	3,054,584	100,454	ו
21,332,560	12,444,931	8,269,796	617,833	סה"כ

נכסים חוב סחרים

נכסים חוב שאינם סחרים

מניות

אחרות

ליום 31 בדצמבר, 2022

סה"כ	הלוואות וחייבים	זמן למכירה אלפי ש"ח	נבדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	פירוט בסעיף
4,808,702	-	4,016,415	792,287	ב
14,340,317	14,340,317	-	-	ג
1,366,262	-	1,243,484	122,778	ה
2,728,380	-	2,644,443	83,937	ו
23,243,661	14,340,317	7,904,342	999,002	סה"כ

נכסים חוב סחרים

נכסים חוב שאינם סחרים

מניות

אחרות

באור 13: - השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

ב. נכסים חוב סחרים

ליום 31 בדצמבר

2022	2023
אלפי ש"ח	

293,354	52,329
1,863,108	2,017,061
2,156,462	2,069,390

אגרות חוב ממשלתיות

نمדיות בשוויו הוגן דרך רווח והפסד:
שيوועדו בעת ההכרה לראשונה
贊明內特 למכירה

סך הכל אגרות חוב ממשלתיות

נכסים חוב אחרים:

459,851	430,194
2,153,307	2,022,104
2,613,158	2,452,298

39,082	26,172
4,808,702	4,547,860
38,550	29,769

שאים ניתנים להמרה

نمדיים בשוויו הוגן דרך רווח והפסד:
שيوועדו בעת ההכרה לראשונה
贊明內特 למכירה

סך הכל נכסים חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

הניתנים להמרה

نمדיים בשוויו הוגן דרך רווח והפסד:
שيوועדו בעת ההכרה לראשונה
סך הכל נכסים חוב סחרים
ירידות ערך קבועות שנזקפו לרוח
והפסד (במצטבר)

באור 13 : - השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

ג. נכסים חוב שאינם סחרים

ליום 31 בדצמבר, 2023
ערך בספרים   שווי הוגן (*)
אלפי ש"ח

<u>8,568,217</u>	<u>7,015,565</u>
<u>4,820,352</u>	<u>4,903,617</u>
<u>535,839</u>	<u>525,749</u>
<u>5,356,191</u>	<u>5,429,366</u>
<u>13,924,408</u>	<u>12,444,931</u>
	<u>90,468</u>

ארגוני חוב ממשלתיות

מצגות כהלוואות וחיבבים:
אל"ח ח"ץ ופקדנות חשל"ל (**)

נכסים חוב אחרים:

שאים ניתנים להמרה

מצגים כהלוואות וחיבבים, למעט פקדנות בנקים
פקדנות בנקים

סך הכל נכסים חוב אחרים שאים ניתנים להמרה

סך הכל נכסים חוב שאינם סחרים

ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר, 2022
ערך בספרים   שווי הוגן (*)
אלפי ש"ח

<u>8,915,973</u>	<u>7,117,176</u>
<u>6,369,420</u>	<u>6,471,867</u>
<u>777,450</u>	<u>751,274</u>
<u>7,146,870</u>	<u>7,223,141</u>
<u>16,062,843</u>	<u>14,340,317</u>
	<u>337,590</u>

ארגוני חוב ממשלתיות

מצגות כהלוואות וחיבבים:
אל"ח ח"ץ ופקדנות חשל"ל (**)

נכסים חוב אחרים:

שאים ניתנים להמרה

מצגים כהלוואות וחיבבים, למעט פקדנות בנקים
פקדנות בנקים

סך הכל נכסים חוב אחרים שאים ניתנים להמרה

סך הכל נכסים חוב שאינם סחרים

ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

*) לעניין שיעורי הריבית ששימושו לקביעת השווי ההוגן, ראה סעיף ז' להלן.

**) השווי ההוגן חושב על פי מועד הפרעון החוזי (הציפוי).

באור 13: - **השקעות פיננסיות אחרות (המשך)**

ד. פרטיהם בדבר ריבית והצמדה בגין נכסים חוב

لיום 31 בדצמבר	
2022	2023
 אחוזים	

נכסים חוב סחרים

בסיס הצמדה:

1.78	2.18	צמוד ממד
4.86	5.17	קל
9.53	11.51	צמוד מט"ח

נכסים חוב שאינם סחרים

בסיס הצמדה:

4.46	4.62	צמוד ממד
5.74	5.98	קל
6.32	6.94	צמוד מט"ח

ה. минיות

لיום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	

סחירות

نمددות בשוויו הוגן דרך רוח והפסד שיוועדו
בעת ההכרה לראשונה

116,778	2,684
<u>846,263</u>	<u>774,515</u>
<u>963,041</u>	<u>777,199</u>

שאינן סחירות

نمמדות בשוויו הוגן דרך רוח והפסד שיוועדו
בעת ההכרה לראשונה

6,000	6,000
<u>397,221</u>	<u>401,532</u>
<u>403,221</u>	<u>407,532</u>
<u>1,366,262</u>	<u>1,184,731</u>
<u>99,443</u>	<u>55,362</u>

ירידות ערך קבועות שנזקפו לרוח
והפסד (במצטבר)

באור 13: - **השקעות פיננסיות אחרות (המשך)**

.
אחרות

لיום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	

		סהירות
67,123	31,807	نمددות בשווי הוגן דרך רווח והפסד שיועדו בעת ההכרה לראשונה
271,750	199,183	זמןנות למכירה
883	1,245	מכשירים נגזרים (*)
339,756	232,235	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות סחרות
		שאינם סחרות
11,718	-	نمددות בשווי הוגן דרך רווח והפסד שיועדו בעת ההכרה לראשונה
2,372,693	2,855,401	זמןנות למכירה
4,213	67,402	מכשירים נגזרים (*)
2,388,624	2,922,803	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות שאינם סחרות
2,728,380	3,155,038	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
84,605	112,921	ירידות ערך קבועות שנזקפו לדוחה והפסד (במצטבר)

השקעות פיננסיות מסווגות לאחריות כוללות בעיקר השקעות בקרןנות סל, תעודות השתתפות בקרןנות נאמנות, קרנות השקעה, נגזרים פיננסים, חוזים עתידיים, אופציונות ומוצרים מובנים.

לענין התחייבויות להשקעה בקרןנות השקעה, ראה באור 40 ג' (2) להלן.

(*) להלן סכום החשיפה, נטו לנכס הבסיס, המוצג במונחי דلتא של העסקאות הפיננסיות שנעשו לתאריך הדוח הכספי:

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	
(9,791)	380
-	(2,252,279)
31,187	84,112
136,189	-

מניות	מניות
מטבע חוץ	מטבע חוץ
מדדי מניות	מדדי מניות
מדד	מדד

באור 13: - השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. השיטות וההנחות ששימשו בקביעת השווי ההוגן

(1) נכסים חוב שאינם סחירים

השווי ההוגן של השקעות הנசחרות באופן פעיל בשוקים פיננסים מוסדרים, נקבע על ידי מחירי השוק בתאריך הדיווח. בגין השקעות שלහן אין שוק פעיל, השווי נקבע כדלהלן:

השווי ההוגן של נכסים חוב שאינם סחירים בשוויו ההוגן דרך רווח והפסד וכן של נכסים חוב פיננסים שאינם סחירים, אשר מידע לגבי השווי ההוגן שלהם ניתן לצרכי באור בלבד, נקבעים באמצעות היון אומדן תזרימי המזומנים הכספיים בಗינם. שיעורי ההיוון מתבססים בעיקר על התשומות של אגרות חוב ממשתיות ומורוחים של אגרות חוב קונצנזיות, כפי שנמדדוו בבורסה לנ"ע בתל אביב.

ציוטוי המחרים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברת שזכתה במכרז, שפורסמו על ידי משרד האוצר, להקמה ולפעול של מאגר ציוטוי מחרים ושיעורי ריבית לגופים מוסדיים.

להלן שיעורי הריבית עבור נכסים חוב שאינם סחירים:

لיום 31 בדצמבר	
2022	2023
בأחוזים	

עבור נכסים חוב שאינם סחירים
באorz לפי דירוג *):

1.2	1.6	AA ומעלה
5.5	6.1	A עד BBB
6.3	5.6	לא מדורג

(*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינם חברות הדירוג "מעלות", "מדרוג" ודירוג פנימי. נתוני חברת מדרוג הועברו לסמל הדירוג לפי מקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטוחחים, לדוגמה: דירוג A כולל - A ועד A+.

(2) מנויות לא סחרות

השווי ההוגן של השקעה במנויות לא סחרות הוערך באמצעות מודל DCF. הערכה דרשית מהנהלה להנעה הנחות מסוימות לגבי נתוני המודל לרבות תזרימי מזומנים חזויים, שיעורי היון, סיכון אשראי ותנודתיות. ההסתברויות בגין האומדנים שבתווחה ניתנות לאומדן מהימן והנהלה משתמשת בהן לשם קביעת השווי והערכת השווי ההוגן של אותן השקעות במנויות לא סחרות.

(3) נזירים

השווי הבין מחר ה- FORWARD נקבע על בסיס היון הפרש בין מחיר ה- FORWARD והמחיר לבין מחר ה- FORWARD הנוכחי, תוך שימוש בשיעורי ריבית מתאימים. השווי ההוגן של כתבי אופציונות נקבע בהתאם למודל בלק ושולס או על פי הערכת שווי. השווי ההוגן של חוזים להחלפות ריבית ומטבע נמדד על בסיס מודל כלכלי המבוסס על היון אומדן תזרימי המזומנים העתידיים תוך שימוש בשיעורי ריבית אשר נקבעים על ידי חברת המספקת ציוטרים של שיערי ריבית. השווי ההוגן של מכשירים מורכבים נקבע על פי ציוטם המתתקבל ממנהל המכשיר המורכב.

(4) קרנות השקעה

השווי ההוגן של קרנות השקעה נקבע על פי ערך נכסים נקי (V.A.N.) בהתבסס על הדוחות הכספיים של הקרנות ומידוחים המת愍לים ממנהלן הקרן.

באור 13 : - השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

ח. שוויו ההוגן של נכסים פיננסיים בחלוקת לרמות

היתרה בדוחות הכספיים של מזומנים, פרמיות לגיביה, לקוחות, חייבים ויתרות חובה ונכסי מיסים שוטפים, תואמת או קרובה לשווי ההוגן שלהם.

لיום 31 בדצמבר, 2023				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
		אלפי ש"ח		
4,547,860	-	277,235	4,270,625	נכסים חוב סחירים
1,184,731	407,532	815	776,384	מניות
3,155,038	2,855,401	67,403	232,234	אחרות
8,887,629	3,262,933	345,453	5,279,243	סה"כ
13,924,408	67,404	13,857,003	-	נכסים חוב שאינם סחירים אשר ניתן גיילוי לשוויים ההוגן (סעיף ג' לעיל)

لיום 31 בדצמבר, 2022				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
		אלפי ש"ח		
4,808,702	-	394,782	4,413,920	נכסים חוב סחירים
1,366,262	403,221	2,467	960,574	מניות
2,728,380	2,384,409	27,223	316,748	אחרות
8,903,344	2,787,630	424,472	5,691,242	סה"כ
16,062,843	109,818	15,953,025	-	נכסים חוב שאינם סחירים אשר ניתן גיילוי לשוויים ההוגן (סעיף ג' לעיל)

באור 13 : - **השקעות פיננסיות אחרות (המשך)**

ח. **שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקת לרמות (המשך)**

התנועה בנכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן והמסוגים לרמה 3

מדדית שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך ורוח והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה		
סה"כ	אחרות	מניות
		אלפי ש"ח
2,760,952	2,357,731	403,221
(165,179)	(136,719)	(28,460)
263,872	225,916	37,956
617,283	602,583	14,700
(213,995)	(194,110)	(19,885)
3,262,933	2,855,401	407,532
(183,473)	(146,401)	(37,072)

יתרה ליום 1 בינואר, 2023
 סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו:
 ברווח והפסד (*)
 ברווח כולל אחר
 רכישות
 מכירות

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2023

*) מתוכם - סך ההפסדים לתקופה שלא מומשו
 והוכרו ברווח והפסד בגין נכסים המוחזקים
 נכון ליום 31 בדצמבר, 2023

מדדית שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך ורוח והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה		
סה"כ	אחרות	מניות
		אלפי ש"ח
1,785,020	1,524,293	260,727
3,696	(277)	3,973
270,642	239,746	30,896
939,536	799,456	140,080
(194,246)	(161,791)	(32,455)
(17,018)	(17,018)	-
2,787,630	2,384,409	403,221
(3,440)	(6,913)	3,473

יתרה ליום 1 בינואר, 2022
 סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו:
 ברווח והפסד (*)
 ברווח כולל אחר
 רכישות
 מכירות
 פדיונות

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2022

*) מתוכם - סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא
 מומשו והוכרו ברווח והפסד בגין נכסים
 המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר, 2022

באור 13: - **השקעות פיננסיות אחרות (המשך)**

ט. גיול השקעות בנכסי חוב פיננסיים לא סחירים:

لיום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	

7,117,176	7,015,565
7,010,778	5,350,692
91,863	10,951
1,103	65
9,579	254

14,230,499	12,377,527
447,408	157,872
(337,590)	(90,468)
109,818	67,404
14,340,317	12,444,931

נכסים חוב שערכם לא נפגם:

אגירות חוב ממשלתות

לא פיגור

בפיגור (*):

מתחת ל- 90 ימים

בין 90 ל- 180 ימים

על 180 ימים

סך הכל נכסים חוב שערכם לא נפגם

נכסים חוב שערכם נפגם:

נכסים שערכם נפגם, ברוטו

הפרשה להפסד

סך הכל נכסים חוב שערכם נפגם, נטו

סך הכל נכסים חוב לא סחירים

*) כולל הלואאות על פוליסות והלוואות משכנתא שכונדן קיימים ערכיו פדיון מלאים.

יצוין כי הסכומים שלילם אינם מהווים את הסכום בפיגור בפועל אלא את יתרת החוב המעורבת בפיגור.

. **גילי הנדרש בקשר לפטור הזמן מיישום 9 IFRS בגין השקעות פיננסיות השVICות לחברות בנות שאוחדו העונות להגדרת מבטה**

הטבלה שלහן מציגה את השווי ההוגן של הנכסים הפיננסיים בחלוקת לשתי קבוצות:

- נכסים שעומדים מבחן הקאן והריבית בלבד (לא כולל נכסים שמוחזקים למשך או מנהלים על בסיס שווי הוגן (להלן - קבוצה א')).
- כל יתר הנכסים הפיננסיים (להלן - קבוצה ב').

ליום 31 בדצמבר 2023	
קבוצה ב'	קבוצה א'
אלפי ש"ח	

31,077,288	-
2,080,711	-
1,184,731	-
3,155,038	-
220,245	4,327,614
88,714	13,793,503
42,191	-
-	1,142,397

השקעות פיננסיות עבור חוזים תלוי תשואה
מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלוי תשואה
השקעות פיננסיות אחרות - מנויות
השקעות פיננסיות אחרות - אחריות
השקעות פיננסיות אחרות - נכסים חוב סחירים
השקעות פיננסיות אחרות - נכסים חוב שאינם סחירים
הלוואות לחברות כלולות
מזומנים ושווי מזומנים

באור 13 : - **השקעות פיננסיות אחרות (המשך)**

ג'. **גילוי הנדרש בקשר לפטור הזמן מיישום 9 IFRS בגין השקעות פיננסיות השויות לחברות בנות שאוחדו העלות להגדלת מבטח (המשך)**

ליום 31 בדצמבר 2022

קבוצה א'	קבוצה ב'	אלפי ש"ח	
29,344,230	-		השקעות פיננסיות עבור חוזים תלוי תשואה
2,590,568	-		مزומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלוי תשואה
1,284,408	-		השקעות פיננסיות אחרות - מנויות
2,680,940	-		השקעות פיננסיות אחרות - אחריות
310,131	4,180,051		השקעות פיננסיות אחרות - נכסי חוב סחרים
107,206	13,745,271		השקעות פיננסיות אחרות - נכסי חוב שאינם סחרים
45,770	-		הלוואות לחברות כלולות
-	1,000,657		مزומנים ושווי מזומנים

באור 31א': - השקעות פיננסיות אחרות שאין שייכות לחברות בנות שאוחדו העונთ להגדרת מבטח

א. נכסים פיננסיים

31 בדצמבר

2023

אלפי ש"ח

נכסים פיננסיים בשווי ההוגן דרך רווח או הפסד:

289,138

נכסים חוב סחרים

27,986

מניות

71,831

אחרות

388,955

סה"כ נכסים פיננסיים בשווי ההוגן דרך רווח או הפסד

נכסים פיננסיים בעלות מופחתת:

2,244,922

נכסים חוב שאינם סחרים

2,244,922

סה"כ נכסים פיננסיים בעלות מופחתת

2,633,877

סה"כ נכסים פיננסיים

ב. שווי הוגן

הטבלה שלහן משווה בין היתריה בספרים לבין השווי ההוגן של מכשיריה הפיננסיים של החברה המוצגים לדוחות הכספיים שלא על-פי שווים ההוגן (מלבד אלו אשר עלותם המופחתת מהויה קירוב סביר לשווים ההוגן):

שווי הוגן		יתרה בספרים		<u>נכסים פיננסיים</u>
31 בדצמבר 2023	אלפי ש"ח	31 2023		
רמה 3	רמה 2	רמה 1	-	נכסים חוב שאים סחרים
9,765	2,240,740		2,244,922	

באור 13א': - השקעות פיננסיות אחרות שאינן שייכות לחברות בנות שאוחדו העונთ להגדרת מבטח (המשך)

ב. שווי הוגן (המשך)

הטבלה שלහן מציגה את מדרג מדידת השוויי ההוגן עבור השקעות פיננסיות אחרות שאינן שייכות לחברות בנות שאוחדו העונת להגדרת מבטח:

מדריך שווי הוגן			
31 בדצמבר, 2023			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
אלפי ש"ח			

**נכסים פיננסיים
שישוудו לשווי הוגן
ושינויים בו נזקפים
לרווח או הפסד**

	נכסים חוב סחרים	מניות	אחרות	סך הכל
289,139	-	-	289,139	
27,987	3,430	-	24,557	
71,831	15,317	2,049	54,465	
388,957	18,747	2,049	368,161	

לא היו מעברים בין רמה 1 לרמה 2 במהלך התקופה.

התאמה בגין מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3 במדד שווי הוגן של מכשירים פיננסיים:

סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות		מניות
	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
26,679	26,679	-	
(1,784)	(1,784)	-	
8,818	5,388	3,430	
(4)	(4)	-	
(14,962)	(14,962)	-	
18,747	15,317	3,430	
265	265	-	

יתרה ליום 1 בינואר, 2023

סך ההפסדים ברווח והפסד (*)

רכישות

מכירות

פדיונות

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2023

*) מתוכם - סך הרווחים לתקופה שלא מומשו
ושהוכרו ברווח והפסד בגין נכסים המוחזקים
נכון ליום 31 בדצמבר, 2023

באור 13א': - **השקעות פיננסיות אחרות שיאין שייכות לחברות בנות שאוחדו העוננות להגדרת מבטח** (המשך)

ג. **הפסדי אשראי חזויים**

תנוועה בהפרשה לירידת ערך בגין השקעות במכשיiri חוב:

סה"כ	נכסים פגומים	הפסדי אשראי - יתרת אורך החיים	הפסדי אשראי - 12 חודשים
אלפי ש"ח			
44,211	44,211	-	-
912	-	-	912
(** 125,826 (65,176)	103,286 (65,176)	9,087 -	13,453 -
<u>105,774</u>	<u>82,321</u>	<u>9,087</u>	<u>14,365</u>
<u>(* 2,350,697</u>	<u>223,193</u>	<u>136,699</u>	<u>1,990,804</u>
			יתרה ליום 1 בינואר, 2023
			השפעת יישום לראשונה של IFRS 9
			הפרשה במשך השנה
			נכסים פיננסיים שנמחקו
			יתרה ליום 31 בדצמבר 2023
			יתרת השקעות במכשיiri חוב לפני הפרשה לירידת ערך

(*) היקף ההלוואות המובטחות בשיעבוד ומשכון של כלי רכב ליום 31 בדצמבר, 2023 הינו 1,083,990 אלפי ש"ח כאשר הבטווחות להשבת החוב במקרה כשל הינים בשיעור של כ- 78% מערך הנכס.

**) מרבית הפסדי האשראי הינם בגין חברות מאוחדות העוסקות בתחום האשראי.

באור 14: - מזומנים ושווי מזומנים

א. עברור חוזים תלוי תשואה:

ליום 31 בדצמבר

2022	2023
אלפי ש"ח	
2,258,626	2,010,312
331,942	70,399
2,590,568	2,080,711

מזומנים ופקדונות למשיכת מיידית

פקדונות לזמן קצר

מזומנים ושווי מזומנים

לתאריך הדיווח, המזומנים בתאגידיים הבנקאיים נושאים ריבית בשיעור של 4.3% (ליום 31 בדצמבר 2022 - 2.9%).

פקדונות לזמן קצר המופקדים בתאגידיים הבנקאיים הינם לתקופות של עד שלושה חודשים. הפקדונות נושאים ריבית בשיעור ממוצע של 4.2% (ליום 31 בדצמבר 2022 - 2.8%).

ב. אחרים:

ליום 31 בדצמבר

2022	2023
אלפי ש"ח	
704,003	685,548
237,891	293,294
48,999	36,694
990,893	1,015,536
303,038	308,678
1,293,931	1,324,214

מזומנים ופקדונות למשיכת מיידית:

בש"ח

בדולר

במט"ח אחר

פקדונות לזמן קצר - בש"ח

מזומנים ושווי מזומנים

לתאריך הדיווח, המזומנים בתאגידיים הבנקאיים נושאים ריבית בשיעור של 4.3% (ליום 31 בדצמבר 2022 - 2.9%).

פקדונות לזמן קצר המופקדים בתאגידיים הבנקאיים הינם לתקופות של עד שלושה חודשים. הפקדונות נושאים ריבית בשיעור ממוצע של 4.2% (ליום 31 בדצמבר 2022 - 3%).

לගילוי בדבר תנאי ההצמדה של מזומנים ושווי מזומנים, ראה באור 38(2)(ד).

א. הרכב הון המניות

لימיט 31 בדצמבר, 2022 ו- 2023	
רשום	מוניוק ונפרע
מספר מניות (באלפים)	
63,272	440,000

מניות רגילות בנות
1 ש"ח ע.ג. כ"א

ב. זכויות הנלוות למניות

1. זכויות הצבעה באסיפה הכללית, זכות לדיבידנד, זכויות בפירוק החברה וזכות למינוי הדיקטוריים בחברה.
2. סחרות בבורסה לנירות ערך בתל-אביב.

ג. מניות באוצר

בחודש ינואר 2022, ולאחר שדיקטוריון החברה בוחן את המבנים לעניין חלוקת דיבידנד בהתאם להוראות סעיף 302 לחוק החברות, התשנ"ט-1999, אימץ דיקטוריון החברה תכנית לרכישה עצמית של מניותיה לתקופה של שנה בהיקף של עד 100 מיליון ש"ח. החברה התקשרה עם חבר בורסה, אשר פעל על בסיס ייפוי כוח בלתי- חוזר בהתאם להוראות תכנית הרכישה. דיקטוריון החברה ציין בין נימוקיו לאישור התכנית כי המניות שתירכשנה בהתאם לתוכנית הרכישה, יכול שתתשמשנה, בין היתר, לצורך יישומה של תכנית האופציות לעובדים. כמו כן, קבע הדיקטוריון כי הרכישה העצמתית תבוצע מעבר ובנוסף לחולקת דיבידנד בהתאם למדייניות שאומצה לעניין זה על ידי החברה. בחודש נובמבר 2022 הושלמה במלואה רכישת המניות בהתאם וונרכשו על ידי החברה 1,388,921 מניות אשר הפכו למניות רדומות, המהוות 2.19% מהונה המונפק והנפרע של החברה.

לאחר תאריך הדיווח, בחודש פברואר 2024 הבשילו חלק מהאופציות שהוקצו לניצעים במסגרת תוכנית האופציות האморה וכפועל יוצא מזה הוקצו ויוקצו חלק מהמניות הרדומות בהתאם לימושים שיבצעו הניצעים ויפכו למניות סחרירות.

ד. דיבידנד

ביום 14 בפברואר, 2021, הכריז דיקטוריון החברה על חלוקת דיבידנד לבערי המניות של החברה ביום 22 בפברואר 2021 (יום האקס) בסך של 100 מיליון ש"ח, המהווים 1.58 ש"ח לכל מניה בת 1 ש"ח ע.ג.. הדיבידנד שולם ביום 1 במרס 2021.

ביום 28 בנובמבר 2022, הכריז דיקטוריון החברה על חלוקת דיבידנד לבערי המניות של החברה ביום 6 בדצמבר 2022 (יום האקס) בסך של 50 מיליון ש"ח, המהווים 0.81 ש"ח לכל מניה בת 1 ש"ח ע.ג.. הדיבידנד שולם ביום 14 בדצמבר 2022.

ביום 29 במרס 2023 הכריז דיקטוריון החברה על חלוקת דיבידנד לבערי המניות של החברה ביום 10 באפריל 2023 (יום האקס) בסך של 100 מיליון ש"ח, המהווים 1.62 ש"ח לכל מניה בת 1 ש"ח ערך נקוב. הדיבידנד שולם ביום 20 באפריל 2023.

ביום 29 אוגוסט 2023, הכריז דיקטוריון החברה על חלוקת דיבידנד ביום 6 בספטמבר 2023 (יום האקס) בסך של 75 מיליון ש"ח, המהווים 1.21 ש"ח לכל מניה בת 1 ש"ח ערך נקוב. הדיבידנד שולם ביום 14 בספטמבר 2023.

לפירוט אודות דיבידנד שחולק לאחר תאריך הדיווח, ראה באור 41ה.

באור 15: - הון ודרישות הון (המשך)

ד. דיבידנד (המשך)

מדיניות חלוקת דיבידנד

ביום 19 בדצמבר 2021 אישר דירקטוריון החברה אימוץ מדיניות חלוקת דיבידנד כמפורט להלן: החל משנת 2022, החברה תחלק דיבידנד לבני מניותה בשיעור שלא יחתה מ- 35% מהרווח השנתי הרואי לחולקה, בכפוף לעמידה במבחן החלוקה הקבועים בחוק החברות, התשנ"ט-1999, בכפוף למוגבלות ותנויות פיננסיות שנקבעו או שיקבעו מעת לעת בהסכמי המימון של החברה ובכללים בתנאי אגרות חוב שהונפקו ע"י החברה או שיוונפקו על ידה בעtid, וכל עוד חלקה הדיבידנד אינה משפיעה לרעה על צרכי תזריט המזומנים של החברה, כפי שהיא מעת לעת, כゴן לצורך: (א) קיומם הראות כל דין החלות עליה (ב) קיומם דרישות ההון של הגופים המוסדייםشبשלייטה (ג) עמידה בהתחייבויות (לרבות אמות מידה פיננסיות של החברה (COVENANTS)) וכן (ד) פיתוח עסקה, בין היתר, בהתאם לתוכנית התקציב ו/או התכנית העסקית שלה.

החלטה על חלוקת דיבידנד בהתאם למדיניות החלוקה כאמור לעיל, יכול שתישמש אחת לשנה או בכל מועד אחר שיקבע הדירקטוריון, על בסיס דוחות כספיים סקורים או מובקרים של החברה ובהתאם לשיקול דעתו של הדירקטוריון. בנוסף, דירקטוריון החברה יआ רשי, בכל עת, לשנות את שיעור הדיבידנד המחוק או להחליט שלא לחלק כלל, וזאת בהתחשב בשיקולים עסקיים ופיננסיים, צרכי תזריט, תוכניות השקעה, תוכניות עסקיות, שיקולי דירוג וכדו'.

מובהר, כי דירקטוריון החברה יהיה רשאי לבחון מעת לעת את מדיניות חלוקת הדיבידנד כאמור וכי אין לראות במדיניות זו התחייבות של החברה לבצע חלוקת דיבידנד וכי כל חלוקה בפועל תהיה כפופה לאישור פרטני של הדירקטוריון לביצוע החלוקה ע"פ שיקול דעתו הבלעדי ובכפוף לקורטוריונים האמורים לעיל.

קרנות הון אחרות

הרכב - מיוחס לבני מניות החברה:

ליום 31 בדצמבר

2022   2023

אלפי ש"ח

5,961	5,961	הטבת מס בגין הענקת מניות למנכ"ל לשעבר של החברה
696	696	עסקה עם בעל שליטה
24,106	12,936	אופציית מכירת זכויות שאינן מקנות שליטה
(2,608)	(2,608)	התחייבות לרכישת מניות
28,155	16,985	

קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה - קרן ההון מתיחסת לעסקה שבוצעה בין חברות מאוחדות של החברה. הפרש בין השווי ההוגן לבין התמורה שנקבעה בעסקה נזקף לקרן ההון.

אופציית מכירת זכויות שאינן מקנות שליטה - ראה אור 4 ס"ק א' ו-ג'.

באור 15 : - הון ודרישות הון (המשך)

ו. זכויות שאינן מקנות שליטה

הרכב זכויות שאינן מקנות שליטה בדוחות המאוחדים על המצב הכספי:

<u>لיום 31 בדצמבר</u>		
<u>2022</u>	<u>2023</u>	
<u>אלפי ש"ח</u>		
131,007	136,379	החלק בשווי המאזני
51,137	50,786	החלק בעודפי עלות (*)
182,144	187,165	

ז. מדיניות ודרישות ההון

1. מדיניות הנהלה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה לשמור את יכולת הקבוצה להמשיך את פעילותה על מנת שתוכל להניב התשואה לבני מניותיה, וכן על מנת לתמוך בפעילויות עסקית עתידית. מנורה ביטוח ושומרה ביטוח (להלן - חברות הביטוח המאוחדות) כפופה לדרישות הון הנקבעות על-ידי הממונה.

חלוקת מטהליק יישום משטר סולבנזי, נדרשות חברות הביטוח המאוחדות לבצע תהליכי הערכה עצמית של הסיכוןם להם הן חשובות. דירקטוריוני חברות הביטוח המאוחדות נדרשים לקבוע הון יעד שישקף יחס כושר פירעון ראוי לדעתם לצורך חלוקת דיבידנד.

הון היעד שנקבע על ידי חברות הביטוח המאוחדות לצורך חלוקת דיבידנד יבנה בהדרגה (בתוספת גידול שנתי בשיעור של כ- 0.7% במנורה ביטוח וכ- 0.86% בשומרה ביטוח עד תום שנת 2024 (תקופת ההתאמה של הוראות הסולבנזי עברו שומרה ביטוח). ממועד זה ואילך יעמוד הון היעד על שיעור של 115% ו- 108% מיחס כושר הפירעון הנדרש, בהתאמה. בחודש אוקטובר 2020, עדכנה שומרה ביטוח את הון היעד לצורך חלוקת דיבידנד כך שיתעצם הדרוגית עד ל- 110% בתום תקופת ההתאמה בשנת 2024 (חלף 108%), ובחודש נובמבר 2021 עדכנה שומרה ביטוח פעם נוספת את הון היעד לשיעור של 113% החלף 110% כך שיתעצם כל שנה ב- 2.1% עד לתום תקופת ההתאמה, בשנת 2024. בחודש נובמבר 2023 עדכנה מנורה ביטוח את הון היעד כך שמתום 2024 יעלה בהדרגה הון היעד באופן לנאררי מ 115% כאמור לעיל עד 130% בשנת 2032. נכון ליום 31 בדצמבר 2022, הון היעד עומד על שיעור של כ- 113.6% וב- 108.8% בשנת 2032. במנורה ביטוח ובשומרה ביטוח, בהתאם לעלייה ההדרוגית כאמור לעיל) עומדת הון היעד על כ- 114.3% וכ- 110.9%, בהתאמה. מובהר כי אין ודאות כי חברות הביטוח המאוחדות תעמדו ביחס כושר פירעון זה בכל נקודת זמן.

מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ (להלן - מבטחים פנסיה וגמל) ומנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ (להלן - מנורה מהנדסים) מחויבות לעמוד בתקנות הפיקוח על שירותי פיננסיים (קופות גמל) (הן עצמי מזערி הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה), התשע"ב-2012 ותקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) (תיקון מס' 2), התשע"ב-2012.

באור 15: - הון ודרישות ההן (המשך)

ז. מדיניות ודרישות ההן (המשך)

2. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס II Solvency II החל על חברות הביטוח המאוחדים

על חברות הביטוח המאוחדים חל משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס II Solvency II וזאת בהתאם להוראות יישום שפורסמו בחודש יוני 2017 ועודכנו בחודש אוקטובר 2020 (להלן - "חוזה סולבנזי").

יחס כושר פירעון מבוסס סיכון

יחס כושר פירעון מבוסס סיכון מחושב כיחס שבין ההון העצמי הכלכלי של חברת הביטוח לבין ההון הנדרש לכושר פירעון. ההון העצמי הכלכלי נקבע כסיכון ההוןعلاה מהמאזן הכלכלי (ראה להלן) ומחייבי חוב הכלולים מגנוגנים לספקת הפסדים (הון רויבד 1 נוסף ומחייבי הון רויבד 2).

סעיפי המאזן הכלכלי מחושבים לפי שווי כלכלי, כאשר התachiיביות הביטוחית מוחשבת על בסיס הערכה מיטבית של מכלול התזרימים העתידיים הצפויים מהעסקים הקיימים, ללא מרוחחי שמרנות, ובתוספת מרוחק סיכון (Risk Margin).

ההון הנדרש לכושר פירעון (SCR) נועד לאמוד את החשיפה של ההון העצמי הכלכלי לסדרת תרחישים שנקבעה בחוזר הסולבנזי המשקפים סיכון ביטוחיים, סיכון שוק ואשראי וכן סיכוןים תיפועליים.

חוזה סולבנזי כולל, בין היתר, הוראות מעבר בקשר לעמידה בדרישות ההון כדלהלן:

א) בחירה החל מדויקת כושר פירעון ליום 31 בדצמבר 2019, באחת מהחלופות הבאות:

(1) פרישה הדרגתית של ההון הנדרש, עד לשנת 2024, כך שההון הנדרש עילא בהדרגה, ב- 5% כל שנה, החל מ-60% מה-SCR ועד למלא ה-SCR. ההון הנדרש ליום 31 בדצמבר 2023 עד דוח יחס כושר פירעון ל-31 בדצמבר 2019.

(2) הגדלת ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעתודות הביטוח של סכום המוחשב בהתאם לחוזר סולבנזי (להלן - "הנכוי"). הניכוי יatk ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032 (להלן - "תקופת הפרישה").

שומרה ביטוח בחרה בחלופה הראשונה.

שיטת החישוב של החלופה השנייה בחישוב ליום ה- 31 בדצמבר 2022 מחליפה את החלופה הראשונה לתקופת הפרישה שיושמה בחישוב יחס כושר הפירעון של מנורה ביטוח בתקופות הקודמות, וזאת לאחר שקיבלה אישור הממונה.

(3) דרישת הון מוקטנת, שתליך ותגדל באופן הדרגי עד לשנת 2023, על סוגים מסוימים של השקעות.

הוראות גילוי ודיוח בקשר לדוח יחס כושר פירעון כלכלי לשנת 2019 ואילך

בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי יכלול דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתונים 31 בדצמבר ו- 30 ביוני של כל שנה במסגרת הדוח התקופתי העוקב למועד החישוב. חברות הביטוח המאוחדים פרסמו את דוח יחס כושר פירעון ליום 30 ביוני 2023, עם פרסום דוחות כספיים בגיןם מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2023.

באור 15: - הון ודרישות הון (המשך המשך)

ז. מדיניות ודרישות ההון (המשך המשך)

2. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס II SOLVENCY החל על חברות הביטוח המאוחדים (המשך המשך)

יחס כושר פרעון של חברות הביטוח המאוחדים

בהתאם לדוחות יחס כושר פרעון ליום 30 ביוני 2023, אשר פורסמו ביום 29 בנובמבר 2023, למנורה ביטוח ולשומרה ביטוח (להלן - חברות הביטוח המאוחדים) עודף הון ללא התחשבות בהוראות המuber.

הчисלוב שערכו חברות הביטוח המאוחדים כאמור, נבדק, על ידי רואי החשבון המבקרים של חברות הביטוח המאוחדים, בהתאם לעקרונות תקן ביןלאומי (ISAE 3000 (Revised) לגביו "התקשריות מסווג Assurance שאינן ביקורת או סקירה של מידע כספי היסטורי". תקן זה רלוונטי לביצוע ההתקשרות על מנת להעריך האם חישובי הסולבנシ שbow צעו על ידי חברות הביטוח המאוחדים, ליום 30 ביוני 2023, מכל הבדיקות המהוות, איןם בהתאם להוראות הממונה ואינו מהו חלק מתיקני הביקורת או הסקירה החלים על דוחות כספיים. יודגש כי התחזיות וההנחה, שהיו בסיס להערכת דוח כושר פירעון כלכלי, מבוססות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה מחקרים הנערכים מעט לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם מושקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. החיסלוב מתבסס לעתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים, על פעולות הנהלה וכן על דפוס ההתפתחות העתידי של מרוחת הסיכון, שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחה אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מההנחה בחישוב, לאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מההנחה מההנחה בחישוב. בדוח המivid של רואה החשבון המבקרים צוין כי הם לא בדקו את נאותות סכום הניכוי בתקופת הפרישה ליום 30 ביוני 2023 פרט לביצוע נהלי העבודה המצויים בדוח לגבי סכום הניכוי שאנו עולה על הסכום המהוון הצפוי של מרוחת הסיכון וההון הנדרש לכשור הפירעון בגין סיכון ביטוח חיים ובריאות בשל עסקים קיימים במשך תקופת הפרישה בהתאם לדפוס ההתפתחות העתידי של ההון הנדרש המשפיע הן על חישוב שחרור ההון הצפוי והן על שחרור מרוחת הסיכון הצפוי כמפורט בהוראות לעניין חישוב מרוחת הסיכון.

כמו כן, מופנית תשומת הלב לאמור בדוחות יחס כושר פירעון בדבר אי הودאות הנגזרת משינויים רגולטוריים וחיספה לתלוויות שלא ניתן להעריך את השפעתה על יחס כושר הפירעון. לפroot נוסף ראה סעיף 3 בדוח הדיקטוריון.

יחס כושר הפירעון לעניין חלוקת דיבידנד לחברות הביטוח המאוחדים

בהתאם למכתב שפרסמה הממונה, בחודש אוקטובר 2017, (להלן - "המכtab") חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד רק אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברת יחס כושר פירעון לפי חזור סולבנシ בשיעור של לפחות 100%, כשהוא מוחשב ללא הוראות המuber ובכפוף לעיד יחס כושר פירעון שקבע דיקטוריון החברה. בנוסף נקבעו במכתב הוראות דיווח לממונה.

הчисלוב שערכו חברות הביטוח המאוחדים ליום 30 ביוני 2023, המtabסס על תמהיל ההשעות והתחייבויות הביטוחיות למועד החישוב, ובהתחשב בפעולות הוניות לאחר מועד החישוב, משקף יחס כושר פירעון כלכלי גבוה מיחס כושר הפירעון הנדרש על פי המכתב.

הערכת עצמית של הסיכון וכושר הפירעון של חברת ביטוח (ORSA)

בהתאם להוראות החזור המאוחד - "דווח לממונה על שוק ההון" – הערכת עצמית של הסיכון וכושר הפירעון של חברת ביטוח (ORSA) (להלן - "החזו") על חברת ביטוח לדוח לממונה אודות הערכת עצמית של הסיכון וכושר הפירעון (ORSA) אחת לשנה, במהלך חודש ינואר. בהתאם לחזור החברה תספק לממונה דווח שיכלול את סיכום התוצאות, מצב עסקית וקשרי גומלין, חסיפה לסיכון, הערכת כושר פירעון ודרישת הון, הערכת צופה פנוי עתיד ותרחישים וניתוחין רגשיות. תחילתו של החזור ביום 1 בינואר 2023. בעקבות פרוץ מלחמת הרבות ברזל, ביום 23 באוקטובר 2023, פרסם הממונה את הוראות הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון לשעת חירום (להלן - "הוראות לשעת חירום") במסגרת ההוראות לשעת חירום, דחפה הממונה את הדיווח בגין הערכת צופה פנוי עתיד ותרחישים וניתוחין רגשיות ליום 1 בינואר 2025. כמו כן, בהתאם לחזור חברות הביטוח המאוחדים העבירו את הדיווח הנדרש בגין סיכום התוצאות, מצב עסקית וקשרי גומלין, חסיפה לסיכון והערכת כושר פירעון ודרישת הון לממונה עד לסוף חודש פברואר 2024.

.3

.4

באור 15: - הון ודרישות הון (המשך)

ז. מדיניות ודרישות הון (המשך)

להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של מבטחים פנסיה וgemäß, בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזרחי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה), התשע"ב - 2012 ותקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) תיקון מס' 2 התשע"ב - 2012 (להלן - תקנות ההון) והנחיות הממונה:

ליום 31 בדצמבר

2022	2023
אלפי ש"ח	
247,351	275,154
646,019	699,805
398,668	424,651

הסכום הנדרש על פי תקנות ההון של חברות מנהלות הון עצמי קיים
עודף

2022	2023
אלפי ש"ח	
120,152	138,305
127,949	137,609
(750)	(760)
247,351	275,154

הסכום הנדרש כולל דרישות הון בגין:
היקף נכסים מנהליים
הוצאות שנתיות
הקלות בהתאם לחוזר הממונה

בחודש מרץ, 2021 החליט דירקטוריון מבטחים פנסיה וgemäß לאמץ מדיניות חלוקת דיבידנד כדלקמן: בכפוף להוראות כל דין, ובכלל אלו התקיימות מבחני החלוקה הקבועים בחוק החברות, והוראות שיינטנו מעט לעת על ידי הממונה: (i) מבטחים פנסיה ומיל תחלק דיבידנד, בכל אחת מהשנתיים 2021 ו-2022 בהיקף שלא יפחית מהסכום שהולך על ידה במהלך שנת 2020, בכפוף לכך שבמועד החלוקה יוותרו לחברה נכסים נזילים בסכום של לפחות 20 מיליון ש"ח מעבר לסכום הנדרש מבטחים פנסיה וgemäß על פי כללי דרישות ההון החלות עלייה, ו-(ii) החל משנת 2023 תחלק מבטחים פנסיה וgemäß, מיידי שנה קלנדרית, דיבידנד, בהיקף של לפחות 70% מהרווח השנתי של מבטחים פנסיה וgemäß הרואיו לחולקה, בכפוף לכך שבמועד החלוקה יוותרו לחברה נכסים נזילים בסכום של: (א) בשנת 2023, לפחות 20 מיליון ש"ח מעבר לסכום הנדרש מבטחים פנסיה וgemäß על פי כללי דרישות ההון החלות עלייה ו- (ב) החל משנת 2024 ואילך, לפחות 30 מיליון ש"ח מעבר לסכום הנדרש מבטחים פנסיה וgemäß על פי כללי דרישות ההון החלות עלייה, והכל (הן ביחס לקבוע בפסקה (i) והן ביחס לקבוע בפסקה (ii)) בכפוף לצרכיה של מבטחים פנסיה וgemäß כפי שייהו מעט לעת, כגון (א) לצורך קיומם הוראות כל דין החלות על מבטחים פנסיה וgemäß, (ב) לצורך עמידת מבטחים פנסיה וgemäß בהתחביבותה (לרבות פיתוח מידעה פיננסיות של מבטחים פנסיה וgemäß (Covenants)) כפי שייהו מעט לעת, וכן (ג) לצורך פיתוח עסקיה של מבטחים פנסיה וgemäß בין היתר בהתאם להתקציב ו/או התכנית העסקית של מבטחים פנסיה וgemäß.

דרישת ההון במנורה מהנדסים עומדת על סך של 10 מיליון ש"ח. ליום 31 בדצמבר, 2023, ההון העצמי של מנורה מהנדסים מסתכם בכ- 11.3 מיליון ש"ח ועודף ההון מסתכם בכ- 1.3 מיליון ש"ח. לאחר תאריך הדיווח, ביום 19 במרץ, 2024 הכריז דירקטוריון מנורה מהנדסים על חלוקת דיבידנד לבנייה בעלותו בסך של כ- 0.8 מיליון ש"ח. הדיבידנד שולם ביום 20 במרץ, 2024.

לחברות אי.א.ר.אן ומימון בקליק שהין בעלות רישיון מוחחב למtan אשראי מרשות שוק ההון, דרישות להון עצמי מזרחי בסך של כ- 4 מיליון ש"ח. נכון למועד הדוח, החברות עומדות בדרישות. בנוסף, פרטמה רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון בחודש אוגוסט 2023 חזר בנושא ההון עצמי נוסף ודרישות נזילות לנוטני שירותים פיננסיים. נכון למועד הדוח אי.א.ר.אן עומדת בדרישות חזר זה.

ביום 29 במאי 2023, הכריז דירקטוריון מבטחים פנסיה וgemäß על חלוקת דיבידנד בסך של 50 מיליון ש"ח (מתוכו 45 מיליון ש"ח לחברה). הדיבידנד שולם ביום 30 במאי 2023.

ביום 28 בנובמבר 2023, הכריז דירקטוריון מבטחים פנסיה וgemäß על חלוקת דיבידנד בסך של 50 מיליון ש"ח (מתוכו 45 מיליון ש"ח לחברה). הדיבידנד שולם ביום 29 בנובמבר 2023.

במהלך שנת הדוח, חילקה אי.א.ר.אן דיבידנד בסך של 13 מיליון ש"ח, מתוכם כ- 9 מיליון ש"ח לחברה.

לפירוט אודות דיבידנדים שחולקו לחברה על ידי חברות מאוחדות לאחר תאריך הדיווח, ראה באור 14ו'.

באור 16: - התחריביות בגין חוות וחוזי השקעה שאינם תלוי תשואה

31 בדצמבר							
2022	2023	2022	2023	2022	2023		
שייר		bijtow משנה		bijtow			
		אלפי ש"ח					
7,054,215	7,193,084	160,291	165,667	7,214,506	7,358,751		bijtow חיים וחסכו:
4,992,631	5,065,602	-	-	4,992,631	5,065,602		ארוך טווח:
12,046,846	12,258,686	160,291	165,667	12,207,137	12,424,353		חוויי bijtow
(6,618)	(6,553)	-	-	(6,618)	(6,553)		חוויי השקעה
12,040,228	12,252,133	160,291	165,667	12,200,519	12,417,800		בנייה סכומיים המופקדים בחברה במסגרת תוכנית הטבה מוגדרת לעובדי הקבוצה
1,371,617	1,621,562	740,662	864,641	2,112,279	2,486,203		סך הכל bijtow חיים וחיסכון ארוך טווח
5,064,879	4,992,060	2,455,477	2,500,586	7,520,356	7,492,646		חוויי bijtow הכלולים ב מגזר bijtow בריאות
18,476,724	18,865,755	3,356,430	3,530,894	21,833,154	22,396,649		חוויי bijtow הכלולים ב מגזר bijtow כללי
							סך הכל התחריביות בגין חוות וחוזי השקעה שאינם תלוי תשואה

באור 17: - התchieיביות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלוי תשואה

		31 בדצמבר					
2022	2023	2022	2023	2022	2023		
	שייר		ביטוח משנה	ברוטו			
			באלפי ש"ח				
25,471,234	26,445,393	36,545	37,025	25,507,779	26,482,418		
4,874,450	4,836,939	-	-	4,874,450	4,836,939		
30,345,684	31,282,332	36,545	37,025	30,382,229	31,319,357		
(60,852)	(61,474)	-	-	(60,852)	(61,474)		
30,284,832	31,220,858	36,545	37,025	30,321,377	31,257,883		
1,429,535	1,741,009	44,018	60,594	1,473,553	1,801,603		
31,714,367	32,961,867	80,563	97,619	31,794,930	33,059,486		

ביטוח חיים וחסכוּן ארוך
טוווח:

חוזה ביטוח
חוזה השקעה

בנייה סכומיים המופקדים
בחברה במסגרת תוכנית
הטבה מוגדרת לעובדי
הקבוצה

סך הכל ביטוח חיים
וחיסכון ארוך טוווח

חוזה ביטוח הכלולים
במגרזר בריאות

סך הכל התchieיביות בגין
חוזה ביטוח וחוזה
השקעה תלוי תשואה

בחוזי ביטוח וחוזי השקעה תלוי תשואה תגמולו הביטוח שלהם זכאי המוטב תלויים או צמודים לתשואה
שמניביות השקעות מסוימות של מנורה ביטוח בניכי דמי ניהול. חוזים אלה כוללים, בין היתר, תוכניות
ביטוח המזcouות/מחייבות את המבוטח בבונוס/مالוס לפי תוצאות ההשקעות של תיק הpolloיסות תלויות
התשואה של מנורה ביטוח. בחוזי ביטוח שאינם תלויי תשואה תגמולו הביטוח שלהם זכאי המבוטח אינם
תלויים ברוח או הפסד מההשקעות שביצעה מנורה ביטוח.

ההבחנה בין חוזים תלויי תשואה לבין חוזים שאינם תלויי תשואה נעשית ברמת הכספיי הבודד, כך שיישנן
polloיסות ביטוח עם מספר כספיים אשר חלקם תלויי תשואה וחלקים אינם תלויי תשואה.

באור 18: - התchiafibiot בgin chizi biyotn hclolim mgzr biyotn clli

א'1. התchiafibiot bgin chizi biyotn hclolim mgzr biyotn clli lpi sogim:

31 בדצמבר						<u>ענף רכב חובה</u>
2022	2023	2022	2023	2022	2023	
ש"יר	ש"יר	bijotn msnha	bijotn shch	bruto	alphi shch	<u>הפרשה לפרמייה שטרם הורווחה</u>
318,204	294,311	62,575	3,745	380,779	298,056	<u>tabuyut tlilot</u>
2,511,925	2,470,298	557,596	510,651	3,069,521	2,980,949	<u>sr unfi rcb choba (raha g'3 - g'4 lhl)</u>
2,830,129	2,764,609	620,171	514,396	3,450,300	3,279,005	<u>unfi chbviot</u>
90,037	103,203	236,898	213,341	326,935	316,544	<u>הפרשה לפרמייה שטרם הורווחה</u>
15,153	6,793	4,867	2,047	20,020	8,840	<u>הפרשה לפרמייה בחסר</u>
838,705	766,036	734,091	931,515	1,572,796	1,697,551	<u>tabuyut tlilot</u>
943,895	876,032	975,856	1,146,903	1,919,751	2,022,935	<u>sr unfi chbviot</u>
3,774,024	3,640,641	1,596,027	1,661,299	5,370,051	5,301,940	<u>sr unfi rcb choba chbviot (raha g'1 - g'2 lhl)</u>
715,581	833,696	423,795	412,860	1,139,376	1,246,556	<u>unfi rckosh vachrim</u>
86,157	3,311	(123)	-	86,034	3,311	<u>הפרשה לפרמייה שטרם הורווחה</u>
489,117	514,412	435,778	426,427	924,895	940,839	<u>tabuyut tlilot</u>
1,290,855	1,351,419	859,450	839,287	2,150,305	2,190,706	<u>sr unfi rckosh vachrim (raha b' lhl)</u>
5,064,879	4,992,060	2,455,477	2,500,586	7,520,356	7,492,646	<u>sh'c htchfibiot bgin chizi biyotn clli</u>
25,973	30,695	15,038	748	41,011	31,443	<u>hccl hozacot rcksha ndhot</u>
19,267	20,251	14,773	17,045	34,040	37,296	<u>unfi chbviot</u>
163,170	175,852	50,793	56,451	213,963	232,303	<u>unfi rckosh vachrim</u>
208,410	226,798	80,604	74,244	289,014	301,042	<u>sr-hccl hozacot rcksha ndhot</u>
2,804,156	2,733,914	605,133	513,648	3,409,289	3,247,562	<u>htchfibiot bgin chizi biyotn clli</u>
924,628	855,781	961,083	1,129,858	1,885,711	1,985,639	<u>bnyci hozacot rcksha ndhot</u>
1,127,685	1,175,567	808,657	782,836	1,936,342	1,958,403	<u>unfi rckosh vachrim</u>
4,856,469	4,765,262	2,374,873	2,426,342	7,231,342	7,191,604	

באור 18: - **התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים בגורם ביטוח כללי (המשך)**

א'2. **התחייבויות בביטוחיות בגין חוזי ביטוח הכלולים בגורם ביטוח כללי לפי שיטות חישובן:**

31 בדצמבר					
2022	2023	2022	2023	2022	2023
ש"יר	ש"יר	ביטוח משנה	ביטוח משנה	ברוטו	ברוטו
אלפי ש"ח					
3,657,167	3,456,512	1,660,326	1,802,319	5,317,493	5,258,831
-	7,463	-	30,680	-	38,143
7,476	-	32,910	-	40,386	-
276,475	296,875	39,207	37,641	315,682	334,516
3,941,118	3,760,850	1,732,443	1,870,640	5,673,561	5,631,490
סה"כ הערכות אקטואריות:					
(56)	-	(238)	-	(294)	-
1,123,817	1,231,210	723,272	629,946	1,847,089	1,861,156
1,123,761	1,231,210	723,034	629,946	1,846,795	1,861,156
5,064,879	4,992,060	2,455,477	2,500,586	7,520,356	7,492,646

הערכות אקטואריות:

מר יעקב מאוזר

גב' אננה סמנובה

גב' קטרינה זוניק

מר ניר הרמי

סה"כ הערכות אקטואריות

הפרש על בסיס הערכות אחרות:

הערכה מחלוקת תביעות בגין התביעות

התלוויות הידועות

הפרש לפirma שטרם הורווחה

**סה"כ ההתחייבויות בגין חוזי
ביטוח הכלולים בגורם ביטוח כללי**

באור 18: - **התחייבויות בגין חוזה ביטוח הכלולים במגור ביטוח כללי (המשך)**

ב'. **תנוועה בהתחייבויות בגין חוזה ביטוח הכלולים במגור ביטוח כללי, בגין הוצאות רכישה נדחות:**

1. **ענפי רכב חובה וחוביות**

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						יתרה לתחילת השנה עלות התביעות המצטברת בין שנת חיותם שוטפת שינוי ביתירות לתחלת שנה ຕוטצאה מהצמדה למזר ורוחה השקעתית לפי הנחה ההיוון הגלומה בהתחייבויות שינוי באומדן עלות התביעות המצטברת בגין שנות חיותם קדומות
2022	2023	2022	2023	2022	2023	
שיר	ביטוח משנה	ברוטו	אלפי ש"ח	ברוטו	אלפי ש"ח	
3,972,761	3,728,784	1,469,079	1,566,216	5,441,840	5,295,000	
807,468	804,199	417,303	301,530	1,224,771	1,105,729	
52,248	121,008	(13,666)	27,661	38,582	148,669	
(418,033)	(227,496)	(163,692)	(70,563)	(581,725)	(298,059)	
441,683	697,711	239,945	258,628	681,628	956,339	סך השינוי בעלות התביעות המצטברת
4,900	5,274	1,504	1,313	6,404	6,587	תשולםים לשוב התביעות במהלך השנה:
680,760	831,526	141,304	180,025	822,064	1,011,551	בגין שנות חיותם קודמות
685,660	836,800	142,808	181,338	828,468	1,018,138	סך תשלוםמים לתקופה
3,728,784	3,589,695	1,566,216	1,643,506	5,295,000	5,233,201	יתרה לסוף השנה

1. יתרות הפתיחה והסגירה כוללות: תביעות תלויות, הפרשה לפרמייה בחסר, פרמייה שטרם הורווחה ובניכוי הוצאות רכישה נדחות.
2. עלות התביעות המצטברת (Ultimate) הינה: יתרת תביעות תלויות, הפרשה לפרמייה בחסר, פרמייה שטרם הורווחה בגין הוצאות רכישה נדחות בתוספת סך תשלוםימי התביעות כולל הוצאות ישירות ועקיפות לשוב התביעות.
3. התשלומים הכוללים הוצאות עקיפות לשוב התביעות (הנהלה וכליות הנרשומות בתביעות) ביחס לשנות החיותם.
4. השינוי באומדן עלות התביעות בגין שנות חיותם קודמות, כולל את השפעת תקנות ההיוון (ראה באור 6.38 ב'').
5. השינוי ביתירות לתחלת שנה כולל את השפעת השינוי בהיוון ההתחייבויות הביטוחיות והשינוי בשווי ההוגן של נכסים העומדים נגד ההתחייבויות הביטוחיות.

באור 18: - **התחייבויות בגין חוזה ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)**

ב'. **תנועה בהתחייבויות בגין חוזה ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי, בגין הוצאות רכישה נדחות (המשך):**

2. ענפי רכוש ואחרים

31 בדצמבר						
2022	2023	2022	2023	2022	2023	
ש"יר	ש"יר	ביטוח משנה	ביטוח משנה	ברוטו	ברוטו	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח					
985,972	1,127,685	714,964	808,657	1,700,936	1,936,342	יתרה לתחילת השנה
1,314,189	1,311,585	451,641	275,745	1,765,830	1,587,330	הוצאות התביעות המctrוברת בין אironments לשנת הדוח
(61,966)	(71,519)	41,736	55,173	(20,230)	(16,346)	שינוי בעלות התביעות המctrוברת בגין אironments
1,252,223	1,240,066	493,377	330,918	1,745,600	1,570,984	שקדמו לשנת הדוח
870,438	900,530	210,807	115,798	1,081,245	1,016,328	תשלומים לשוב התביעות במהלך השנה:
284,210	349,595	282,990	224,468	567,200	574,063	ב בגין אironments של שנת הדוח
1,154,648	1,250,125	493,797	340,266	1,648,445	1,590,391	ב בגין אironments שקדמו לשנת הדוח
49,178	105,441	91,320	(16,594)	140,498	88,847	סך תשלומים
(5,040)	(47,500)	2,793	121	(2,247)	(47,379)	שינוי בהפרשה לפרמייה שטרם הורווחה, נטו מהוצאות רכישה נדחות
1,127,685	1,175,567	808,657	782,836	1,936,342	1,958,403	שינוי בהפרשה לפרמייה בחסר
1.	יתרות הפתיחה והסירה כוללות: תביעות תלויות בתוספת הפרשה לפרמייה בחסר, פרמייה שטרם הורווחה וב בגין הוצאות רכישה נדחות.	יתרה לסוף השנה				
2.	הוצאות התביעות המctrוברת בגין אironments בשנת הדוח כוללת את יתרות התביעות תלויות לסוף שנת הדוח בתוספת סך תשלומי התביעות בתקופת הדוח לרבות הוצאות ישירות ועקיפות לשוב התביעות.	יתרת התביעות תלויות בגין אironments שקדמו לשנת הדוח ובתוספת השינוי				
3.	תשלומים לשוב התביעות במהלך השנה כוללים תשלומים בגין אironments שקדמו לשנת הדוח ובתוספת השינוי בגין תביעות תלויות בגין אironments שקדמו לשנת הדוח.	יתרת תביעות תלויות בגין אironments שקדמו לשנת הדוח.				
4.	התשלומים לשוב התביעות כוללים הוצאות ישירות ועקיפות לשובן (הנהלה וכליות הנרשומות בתביעות) ביחס לשנות הנזק.	התשלומים לשוב התביעות כוללים הוצאות ישירות וUNKIFOT לשובן (הנהלה וכליות הנרשומות בתביעות) ביחס לשנות הנזק.				

באור 18 : - התchia'ivoit בגין חזוי ביטוח הכלולים בוגזר ביטוח כללי (המשך)

ג'.^{1.} בדיקת התפתחות הערכת התchia'ivoit בגין חזוי ביטוח בגין הוצאות רכישה נדחות, ברוטו, בענפי ביטוח רכיב חובה וחוביות ליום 31 בדצמבר, 2023

סה"כ	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	שנת חיים
											تبיעות שולמו (מצابر) בסוף השנה:
											לאחר שנה ראשונה
6,587	6,591	7,215	4,678	10,324	9,992	8,968	10,505	9,810	11,760		לאחר שנה ראשונה
	59,040	57,356	62,298	69,315	67,035	70,779	75,331	76,372	78,716		לאחר שנתיים
	185,312	174,647	194,483	190,029	228,451	231,339	218,956	213,096			לאחר שלוש שנים
	298,703	327,759	318,815	384,961	384,475	384,553	379,835				לאחר ארבע שנים
	459,238	418,722	511,782	555,872	531,964	510,674					לאחר חמיש שנים
		528,917	601,646	658,002	643,255	602,200					לאחר שש שנים
			732,102	748,593	739,144	688,963					לאחר שבע שנים
				896,222	861,787	778,601					לאחר שמונה שנים
					927,550	840,365					לאחר תשע שנים
						889,588					לאחר עשר שנים
											אומדן תביעות מצابر (כולל תשלוםמים) בסוף השנה: (***)
1,063,276	1,221,627	1,281,894	1,201,064	1,152,039	1,135,581	1,172,532	1,233,869	1,070,429	1,148,345		לאחר שנה ראשונה
	1,160,575	1,108,608	1,166,654	1,093,295	1,078,543	1,155,422	1,212,010	1,170,089	1,095,976		לאחר שנתיים
	1,030,936	1,008,543	1,119,119	1,046,238	1,128,277	1,240,895	1,201,167	1,132,557			לאחר שלוש שנים
	1,025,656	992,886	983,298	1,043,835	1,155,442	1,151,922	1,093,887				לאחר ארבע שנים
	936,457	890,400	1,025,804	1,140,504	1,105,442	1,075,475					לאחר חמיש שנים
		838,502	959,669	1,132,205	1,082,578	1,025,310					לאחר שש שנים
			945,966	1,078,764	1,064,912	1,002,234					לאחר שבע שנים
				1,080,129	1,043,352	989,342					לאחר שמונה שנים
					1,042,441	973,711					לאחר תשע שנים
						966,875					לאחר עשר שנים
1,537,474	-	61,052	250,958	175,408	215,582	297,079	226,566	153,740	27,988	129,101	עדף (חסר) ביחס לשנה הראשונה שאינה כוללת צבירה (***)
14.41%	-	5.00%	19.58%	14.60%	18.71%	26.16%	19.32%	12.46%	2.61%	11.78%	שיעור סטייה ביחס לשנה הראשונה שאינה כוללת צבירה באחזים
10,090,813	1,063,276	1,160,575	1,030,936	1,025,656	936,457	838,502	945,966	1,080,129	1,042,441	966,875	עלות תביעות מצابر, ליום 31 בדצמבר 2023 לפני השפעת השינויים בעיתודות
4,983,259	6,587	59,040	185,312	298,703	459,238	528,917	732,102	896,222	927,550	889,588	תשולםים מצابر עד ליום 31 בדצמבר 2023
5,107,554	1,056,689	1,101,535	845,624	726,953	477,219	309,585	213,864	183,907	114,891	77,287	סה"כ התchia'ivoit בגין חיים
125,647											تبיעות תלויות בגין שנים עד וככל שנות 2013
5,233,201											סך כל התchia'ivoit בגין חיים ליום 31 בדצמבר 2023

*) אומדן תביעות מצابر כולל את העותודה לפרמייה שטרם הורווחה בגין הוצאות רכישה נדחות.

**) צבירה החושבה עד וככל דצמבר 2014. הפרש בין הערכת תביעות המצابر בתשנה הראשונה שאינה כוללת את הצבירה להערכת תביעות המצابر בתשנה הראשונה שאינה כוללת את הצבירה בעיתודות ביטוח בגין כללי.

(***) הסכומים לעיל מובאים בערכים מותאמים לאינפלציה על מנת לאפשר בחינת התפתחות על בסיס ערכים ריאליים.

באור 18 :- התchiafibiot בגין חזוי ביטוח הכלולים מגזר ביטוח כללי (המשך)
ג'.2. בדיקת התפתחות הערכת התchiafibiot בגין חזוי ביטוח בגין הוצאות רכישה נדחות, בשירות עצמי, בענפי ביטוח רכב חובה וחבויות ליום 31 בדצמבר, 2023 :

סה"כ	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	שנת חיים
											تبיעות שולמו (מצטבר) בסוף השנה:
5,274	5,057	4,926	3,527	9,071	5,660	7,566	9,608	8,756	10,903		לאחר שנה ראשונה
	45,254	43,638	39,885	53,893	48,971	61,034	72,687	73,632	75,982		לאחר שנתיים
	145,083	126,635	153,451	145,682	193,823	226,897	214,895	209,603			לאחר שלוש שנים
		217,131	255,558	244,598	323,054	377,398	377,159	367,262			לאחר ארבע שנים
			357,857	322,629	426,575	541,251	511,282	498,113			לאחר חמיש שנים
				409,620	499,504	642,204	620,972	588,206			לאחר שש שנים
					611,672	729,676	712,894	669,939			לאחר שבע שנים
						872,383	829,337	755,732			לאחר שמונה שנים
							894,315	815,270			לאחר תשע שנים
								858,677			לאחר עשר שנים
									אומדן תביעות מצטברות (כולל תשלוםמים) בסוף השנה: (***)		
775,651	806,265	842,999	784,231	834,916	847,051	939,994	1,132,204	971,963	1,032,270		לאחר שנה ראשונה
	757,873	723,447	748,238	779,352	800,999	917,326	1,097,752	1,064,005	995,161		לאחר שנתיים
	702,118	671,362	794,670	765,617	902,844	1,137,497	1,102,839	1,019,768			לאחר שלוש שנים
		666,351	714,322	731,041	859,385	1,101,971	1,077,615	1,021,863			לאחר ארבע שנים
			668,267	657,170	845,494	1,082,413	1,047,351	1,014,575			לאחר חמיש שנים
				618,142	796,073	1,069,189	1,033,368	977,457			לאחר שש שנים
					777,798	1,018,137	1,018,482	958,316			לאחר שבע שנים
						1,014,530	1,001,084	947,279			לאחר שמונה שנים
							1,001,085	934,134			לאחר תשע שנים
								929,783			לאחר עשר שנים
1,018,837	-	48,392	140,881	117,880	166,649	228,909	162,196	117,674	(29,122)	65,378	עדף (חסר) ביחס לשנה הראשונה שאינה כוללת צבירה (***)
12.31%	-	6.00%	16.71%	15.03%	19.96%	27.02%	17.26%	10.39%	(3.00%)	6.57%	שיעור סטטיה ביחס לשנה הראשונה שאינה כוללת צבירה באחזים
7,911,598	775,651	757,873	702,118	666,351	668,267	618,142	777,798	1,014,530	1,001,085	929,783	עלות תביעות מצטברות, ליום 31 בדצמבר 2023 לפניה השפעת השינויים בעיתודות
4,417,266	5,274	45,254	145,083	217,131	357,857	409,620	611,672	872,383	894,315	858,677	תשלומים מצטברים עד ליום 31 בדצמבר 2023
3,494,332	770,377	712,619	557,035	449,220	310,410	208,522	166,126	142,147	106,770	71,106	סה"כ התchiafibiot ביטוחות
95,363											تبיעות תלויות בגין שנים עד וככלל שנת 2013
3,589,695											סך כל התchiafibiot הביטוחיות ליום 31 בדצמבר 2023

(*) אומדן התביעות המצטברות כולל את העותודה לפרמייה שטרם הורווחה בגין הוצאות רכישה נדחות.

(**) צבירה הושבה עד וככלל דצמבר 2014. הפרש בין הערכות התביעות המצטברות לשנה הראשונה שאינה כוללת את הצבירה להערכת התביעות המצטברות, נובע בעיקרו משינויים בעיתודות ביטוח ביטוח כולל.

(***) הסכומים לעיל מוגבלים בערכים מוגדרים לאינפלציה על מנת לאפשר בחינת התפתחות על בסיס ערכים ריאליים.

באור 18: - התchiafibiot בGIN Chozzi BiTou haCkolliim Bmג'oz BiTou klli (haMash)

ג'.3. בדיקת התפתחות הערכת התchiafibiot BGIN Chozzi BiTou Bniciot hoOzot Rchishah Ndhota, Bruto, Bnifi BiTou Rab Choba liYom 31 Bdצember, 2023 :

סה"כ	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	שנת חיותם	
						אלפי ש"ח מותאמים למד' נובמבר 2023 (*)						
											תביעות ששולמו (מצטבר) בסוף השנה:	
	3,982	3,793	4,039	2,864	6,202	6,089	5,065	5,670	5,507	7,845	לאחר שנה ראשונה	
		45,098	44,630	38,838	55,178	50,688	52,629	61,241	59,255	63,834	לאחר שנתיים	
			156,878	133,972	164,909	158,141	186,965	201,804	184,862	177,458	לאחר שלוש שנים	
				232,750	279,700	268,672	321,535	336,289	328,538	310,953	לאחר ארבע שנים	
					393,389	351,265	418,379	474,505	445,819	414,604	לאחר חמישה שנים	
						-	444,084	492,237	557,362	535,506	485,029	לאחר ששה שנים
								599,628	635,447	607,921	550,808	לאחר שבע שנים
									767,248	711,246	620,503	לאחר שמונה שנים
										765,466	664,775	לאחר תשע שנים
											696,177	לאחר עשר שנים
												אומדן תביעות מצטברות (כולל תלולמים) בסוף השנה:
												לאחר שנה ראשונה (**)
	654,665	767,471	820,519	776,469	806,191	839,665	857,468	915,788	770,730	810,851	לאחר שנתיים	
		749,062	721,922	759,797	746,384	786,836	847,656	901,600	854,075	771,979	לאחר שלוש שנים	
			705,427	675,526	790,151	764,430	819,738	937,695	875,103	804,520	לאחר ארבע שנים	
				664,823	706,834	742,682	801,795	913,304	872,024	800,997	לאחר חמישה שנים	
					665,230	666,882	779,756	898,091	837,610	787,077	לאחר ששה שנים	
						630,222	743,543	896,612	833,384	758,082	לאחר שבע שנים	
							745,679	873,170	830,836	745,839	לאחר שמונה שנים	
								880,447	827,197	749,311	לאחר תשע שנים	
									833,231	743,529	לאחר עשר שנים	
										744,097		
	708,062	-	18,409	115,092	111,646	140,961	209,443	111,789	35,341	(62,501)	עודף (חוסר) ביחס לשנה הראשונה שאינה כוללת צבירה (**)	
	9.51%	-	2.40%	14.03%	14.38%	17.48%	24.94%	13.04%	3.86%	(8.11%)	שיעור סטיה ביחס לשנה הראשונה שאינה כוללת צבירה	
											באותו	
	7,272,883	654,665	749,062	705,427	664,823	665,230	630,222	745,679	880,447	833,231	עלות תביעות מצטברות, ליום 31 Bdצember 2023 לפני השפעת השינויים בעיתודות	
	4,104,700	3,982	45,098	156,878	232,750	393,389	444,084	599,628	767,248	765,466	תשולם מצטברים עד ליום 31 Bdצember 2023	
	3,168,183	650,683	703,964	548,549	432,073	271,841	186,138	146,051	113,199	67,765	סה"כ התchiafibiot BiTou	
	79,379										تبיעות תלויות BGIN שנים עד וככלל שנת 2013	
	3,247,562										סה"כ כל התchiafibiot BiTou ליום 31 Bdצember 2023	

*) אומדן תביעות מצטברות בסוף השנה הראשונה כולל את העותודה לפרמייה שטרם הורווחה Bniciot hoOzot Rchishah Ndhota.

**) צבירה חוזה עד וככלל Bdצember 2014. הפער בין הערכת תביעות מצטברות בשנה הראשונה שאינה כוללת את הצבירה להערכת תביעות מצטברות, נובע בעיקרו משתנים בעיתודות BiTou בפועל כליא.

(***) הסכומים לעיל מובאים בערכיהם מותאמים לאינפלציה על מנת לאפשר בחינת התפתחות על בסיס ערכים ריאליים.

באור 18: - התchiafibiot בגין חזוי ביטוח הכלולים מגזר ביטוח כללי (המשך)ג'.4. בדיקת התפתחות הערכת התchiafibiot בגין חזוי ביטוח בגין הוצאות רכישה נדחות, בשירות עצמי, בענפי ביטוח רכב חובה ליום 31 בדצמבר, 2023:

סה"כ	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	שנת חיתום
אלפי ש"ח מותאמים למדד נובמבר 2023 (*)											
3,971	3,246	3,467	2,518	5,654	5,652	4,711	5,670	5,507	7,845		تبיעות ששולם (מצטרב) בסוף השנה:
	38,771	37,805	33,886	45,770	43,372	47,660	61,101	59,255	63,834		לאחר שנה ראשונה
		131,610	113,661	136,749	130,685	167,331	201,242	184,862	177,458		לאחר שניים
			193,837	228,351	218,348	282,250	335,540	328,136	305,709		לאחר ארבע שנים
				319,154	285,125	365,643	473,711	441,998	411,394		לאחר חמישה שנים
				-	361,185	428,803	556,203	531,552	481,819		לאחר שישה שנים
						524,718	632,279	603,967	547,596		לאחר שבע שנים
							760,703	704,220	617,291		לאחר שמונה שנים
								758,440	660,133		לאחר תשע שנים
									690,419		לאחר עשר שנים
631,602	640,337	665,601	604,728	629,250	654,973	719,792	897,745	759,233	795,156		אומדן תביעות מצטרבות (כולל תשלום) בסוף השנה:
	621,237	590,740	584,635	579,214	613,181	703,024	869,726	829,752	754,061		לאחר שנה ראשונה**
		578,991	537,170	608,162	590,698	687,296	909,369	852,957	779,040		לאחר שלוש שנים
			533,047	556,573	568,992	674,027	896,596	845,763	777,518		לאחר ארבע שנים
				529,958	518,634	661,290	881,781	823,147	771,127		לאחר חמישה שנים
					495,598	641,139	877,503	822,381	749,275		לאחר ששת שנים
						637,659	856,391	822,534	736,877		לאחר שבע שנים
							860,386	820,167	740,737		לאחר שמונה שנים
								826,204	736,830		לאחר תשע שנים
									737,964		לאחר עשר שנים
504,676	-	19,100	86,610	71,681	99,292	159,375	82,133	37,359	(66,971)	16,097	עודף (חוסר) ביחס לשנה הראשונה שאינה כוללת צבירה***
7.87%	-	2.98%	13.01%	11.85%	15.78%	24.33%	11.41%	4.16%	(8.82%)	2.13%	שיעור סטייה ביחס לשנה הראשונה שאינה כוללת צבירה באחוזים
6,452,646	631,602	621,237	578,991	533,047	529,958	495,598	637,659	860,386	826,204	737,964	עלות תביעות מצטרבות, ליום 31 בדצמבר 2023 לפני השפעת השינויים בעתודות
3,782,808	3,971	38,771	131,610	193,837	319,154	361,185	524,718	760,703	758,440	690,419	תשומים מצטרבים עד ליום 31 בדצמבר 2023
2,669,838	627,631	582,466	447,381	339,210	210,804	134,413	112,941	99,683	67,764	47,545	סה"כ התchiafibiot ביטוחיות
64,076											تبיעות תלויות בגין שנים עד וכ כולל שנת 2013
2,733,914											סך כל התchiafibiot הביטוחיות ליום 31 בדצמבר 2023

(*) אומדן התביעות המצטרבות כולל את העתודה שטרם הורווחה בגין הוצאות רכישה נדחות.(**) צבירה חושבה עד וכ כולל דצמבר 2014. הפער בין הערכת התביעות המצטרבות לשנה הראשונה שאינה כוללת את הצבירה להערכת התביעות המצטרבות, נובע בעיקרו משינויים בעתודות ביטוח כולל.

(***) הסכומים לעיל מוגבלים בערכיהם מותאמים לאינפלציה על מנת לאפשר בחינת ההתפתחות על בסיס ערכים ריאליים.

באור 18: - התחייבות בגין חוזי ביטוח הכלולים מגזר ביטוח כללי (המשך)

ג'5. נתונים מctrיבים בדבר שונות חיותם בענף ביטוח רכב חובה:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2023:

שנת חיים						
2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
אלפי ש"ח						
815,256	775,385	743,505	722,184	727,471	792,462	750,508
76,672	116,090	73,369	36,904	(21,229)	(27,758)	5,798
80,452	64,080	62,405	58,595	42,278	29,158	13,773

פרמיות ברוטו
רווח (הפסד) כולל
בשיעור בגין שנת
החיותם מctrיב (*)
השפעת ההכנסות
מהשקעות על הרווח
הכולל המctrיב בשיעור
ב בגין שנת החיים

ג'6. נתונים מctrיבים בדבר שונות חיים בענף ביטוח חיים אחרות:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2023:

שנת חיים						
2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
אלפי ש"ח						
329,800	322,439	367,786	459,870	522,435	580,998	558,694
37,937	40,794	34,849	15,237	23,839	21,108	39,390
29,853	25,112	21,198	18,700	19,507	13,155	20,625

פרמיות ברוטו
רווח כולל בשיעור בגין
שנת החיים מctrיב (*)
השפעת ההכנסות
מהשקעות על הרווח
הכולל המctrיב בשיעור
ב בגין שנת החיים

*) הרווח (הפסד) המctrיב בגין שונות החיים כולל את הרווח (הפסד) בגין פעילות שלא נכללה בחישוב העתודות.

באוור 18 :- **התחייבות בגין חוזה ביטוח הכלולים מגזר ביטוח כללי (המשך)**

ג'7. **הרכיב הרווח (הפסד) בשיר בענף ביטוח רכב חובה:**

רווח כולל בגין שנות חיותום קדומות	רווח (הפסד) כולל בגין שנות חיותום שותפה	רווח כולל בגין שנות חיותום קדומות	רווח (הפסד) כולל בגין שנות חיותום שותפה
שיר	ברוטו	ברוטו	אלפי ש"ח

לשנה שהסתימה ביום
31 בדצמבר:

75,014	5,689	87,538	7,478	2023
163,234	(35,659)	237,925	(43,300)	2022
133,386	(73,580)	110,629	(102,675)	2021

ג'8. **הרכיב הרווח (הפסד) הכלול בשיר בענף ביטוח חיובות אחרות:**

רווח כולל בגין שנות חיותום קדומות	רווח (הפסד) כולל בגין שנות חיותום שותפה	רווח כולל בגין שנות חיותום קדומות	רווח (הפסד) כולל בגין שנות חיותום שותפה
שיר	ברוטו	ברוטו	אלפי ש"ח

לשנה שהסתימה ביום
31 בדצמבר:

130,116	39,343	163,300	82,872	2023
173,522	(7,204)	285,293	47,003	2022
136,066	(21,906)	157,390	(3,898)	2021

באור 19: - נתוני נספחים אודות מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

א. פירוט ההתחייבות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה לפי חשיפות

סה"כ	התchiaיות לעומית מסוללי קופות גמל mbטיחות תשואה	פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרובות נספחים) לפי מועד הנפקת הפולישה						נתונים ליום 31 בדצמבר, 2023	
		לא מרכיב חסכון סיכון הנמכר			פוליסה בודדת				
		משנת 2004	תלי ¹	שאיינו תלוי ²	עד שנות 2003	עד שנות 1990	(*)		
		באלפי ש"ח	פרט	קבוצתי	תשואה	תשואה	תשואה		
2,318,511	-	-	-	2,318,511	-	-	-		
9,218,701	-	-	-	-	7,111,693	2,107,008			
9,837,548	-	-	-	8,039,104	-	1,798,444	-		
5,235,444	-	-	-	1,973,069	1,162,672	1,143,074	956,629		
4,583,640	-	-	-	636,678	-	2,619,028	1,327,934		
920,553	-	-	-	2,968	-	607,421	310,164		
1,726,772	134,762	742,404	472,148		329,682	47,776			
33,841,169	134,762	742,404	13,442,478	1,162,672	13,609,342	4,749,511			
4,839,240	-	-	-	4,835,160	-	1,779	2,301		
5,063,301	5,063,301								
9,902,541	5,063,301			4,835,160		1,779	2,301		
43,743,710	5,063,301	134,762	742,404	18,277,638	1,162,672	13,611,121	4,751,812		
12,424,353	5,063,301	134,762	716,437	460,917	1,162,672	193,444	4,692,820		
31,319,357			25,967	17,816,721		13,417,677	58,992		
43,743,710	5,063,301	134,762	742,404	18,277,638	1,162,672	13,611,121	4,751,812		

(א) לפי חשיפה ביטוחית:

התchiaיות בגין חוזי ביטוח:

קצתה ללא מוקדים מובטחים

קצתה עם מוקדים מובטחים:

עד חודש Mai 2001

מחודש יוני 2001

קצתה בתשלום

הוני (לא אופצייה לקצתה)

עתודה משילמה לגמלאות **)

מרכיבי סיכון אחרים

סה"כ בגין חוזי ביטוח

התchiaיות בגין חוזי השקעה:

בביטוח חיים

לעומית מסוללי קופות גמל מבטיחות תשואה

סה"כ בגין חוזי השקעה

סה"כ

(ב) לפי חשיפה פיננסית:

שאיינו תלוי תשואה

תלי¹ תשואה

סה"כ

*) המוצרים אשר הונפקו עד לשנת 1990 (لרובות הגדלות בגנים) שהם בעיקר מבטיחי תשואה ו קופות הגמל מבטיחות התשואה מוגבים בעיקרם באגרות חוב מיועדות ובפקדונות החשב הכללי.

**) בנוסף לעתודה המשילמה לגמלאות, הכלולה בהתחייבות בגין חוזי ביטוח, קיימת הפרשה בסך של 226,757 אלפי ש"ח, אשר תיזקף לרוחה והפסד לאורך חי הפלישה הנורträם עד גיל הפרישה.

לפירוט נוסף ראה באור 38(א)(1)(ד).

באור 19: - נתונים נוספים מגזר ביטוח חיים וחיסכון אורך טווח (המשך)

א. פירוט התchiaיבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה לפי חסיפות (המשך)

סה"כ	תשואה	מטביחות	כופות גמל	מסלולי	לאומי	שליחת	לא מרכיב חסコン נספחם) לפי מועד הנפקת הפולישה סיכון הנמכר כפולישה	פוליסות הכלולות מרכיב חסコン (לרובות לשנת 2004)			נתונים ליום 31 בדצמבר, 2022				
								בודדת		2004	תשואה	תלי	שאיינו תלוי	עד שנת 2003	עד שנת 1990 (*)
								התקייבות	לאומי	קבוצתי	פרט	балפי ש"ח	балפי ש"ח	балפי ש"ח	
2,248,071	-	-	-	-	-	-	2,248,071	-	-	-	-	-	-	-	
8,794,043	-	-	-	-	-	-	-	6,735,788	2,058,255	(א) לפיה ביטוחית: התchiaיבויות בגין חוזי ביטוח: קצתה לא מקדמים מובטחים קצתה עם מקדמים מובטחים: עד חודש מאי 2001 2001 מחודש יוני 2001 קצתה בתשלום הוני (לא אופציה לקצתה) עתודה משילימה לגמלאות (**) מורכבי סיכון אחרים	2,058,255	2,058,255	2,058,255	2,058,255	
9,713,053	-	-	-	-	-	-	7,959,472	-	1,753,581	-	-	-	-	-	
4,709,435	-	-	-	-	-	-	1,652,446	1,191,663	992,444	872,882	-	-	-	-	
4,708,858	-	-	-	-	-	-	633,967	-	2,708,486	1,366,405	-	-	-	-	
922,811	-	-	-	-	-	-	2,649	-	586,016	334,146	-	-	-	-	
1,626,013	-	131,956	660,832	464,519	-	-	-	316,906	51,800	-	-	-	-	-	
32,722,284	-	131,956	660,832	12,961,124	1,191,663	13,093,221	4,683,488	-	-	-	-	-	-	-	
4,876,769	-	-	-	-	4,872,602	189	1,849	2,129	(ב) לפיה פיננסית: בביטוח חיים לעמית מסלולי קופות גמל מטביחות תשואה סה"כ בגין חוזי השקעה סה"כ	2,129	2,129	2,129	2,129	2,129	
4,990,313	4,990,313	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
9,867,082	4,990,313	-	-	-	4,872,602	189	1,849	2,129	סה"כ בגין חוזי השקעה סה"כ	2,129	2,129	2,129	2,129	2,129	
42,589,366	4,990,313	131,956	660,832	17,833,726	1,191,852	13,095,070	4,685,617	-	-	-	-	-	-	-	
12,207,137	4,990,313	131,956	633,867	456,209	1,191,852	179,103	4,623,837	-	-	-	-	-	-	-	
30,382,229	-	-	26,965	17,377,517	-	12,915,967	61,780	-	-	-	-	-	-	-	
42,589,366	4,990,313	131,956	660,832	17,833,726	1,191,852	13,095,070	4,685,617	-	-	-	-	-	-	-	

*) המוצרים אשר הונפקו עד לשנת 1990 (לרובות הגדלות בגנים) שהם בעיקרם מטביחי תשואה וקופות הגמל מטביחות התשואה מגובים בעיקרם באגרות חוב מיעדות ובפקודנות החשב הכללי.

**) בנוסף לעתודה המשילמה לגמלאות, הכלולה בתchiaיבויות בגין חוזי ביטוח, קיימת הפרשה בסך של 224,116 אלפי ש"ח, אשר תיזקף לרוחם והפסד לאורך חיים הפולישה הנוראים עד גיל הפרישה.

לפירוט נוסף ראה באור 6(6)(א)(ד).

באור 19: - נתונים נוספים מגזר ביטוח חיים וחיסכון אורך טווח (המשך)

ב. פירוט התוצאות לפי סוגי פוליסות

סה"כ	תשואה	פרט	קבוצתי	פוליסות הכלולות מרכיב חסכון (לרובות נספחים) לפי מועד הנפקת הפולישה			עד שנות 2003 (1) אלפי ש"ח	נתונים לשנה שהסתדרה ביום 31 בדצמבר, 2023		
				סיכון הנמכר כפולישה בודדת						
				קוביות גמל מבטיוחות	2004 משנת תלו שאיינו תלוי תשואה	תשואה 2003				
20,319	-	-	-	-	-	12,821	7,498	פרמיות ברוטו:		
1,575,972	-	-	-	1,146,495	72,829	334,470	22,178	מסורתית/מעורב		
979,387	41,265	722,005	134,974	-	-	78,035	3,108	מרכז החיסכון		
2,575,678	41,265	722,005	1,281,469	72,829	425,326	-	32,784	אחר		
271,760	(3,645)	-	-	149,226	57,918	80,206	(11,945)	סה"כ		
4,599,013	44,767	429,926	2,225,734	104,248	1,464,998	-	329,340	מורוח פיננסי כולל דמי ניהול (3)		
791,145	401,039	-	-	389,912	(156)	170	180	תשלים ושינוי בהתחייבויות בגין חוות ברוטו		
(85,607)	(5,301)	(9,329)	9,743	(28,414)	23,345	(75,651)	-	תשלים ושינוי בהתחייבויות בגין חוות השקעה		
(543)	-	-	-	-	(543)	-	-	רוח (הפסד) מעסיק ביטוח חיים		
(86,150)	(5,301)	(9,329)	9,743	(28,414)	22,802	(75,651)	-	קייזים והתקמות		
188,882	4,696	12,698	16,083	56,863	5,652	92,890	-	רוחות (הפסד) מעסיק ביטוח חיים לאחר קיזוזים והתקמות		
102,732	(605)	3,369	25,826	28,449	28,454	17,239	-	רוחות כולל אחר מעסיק ביטוח חיים		
228,633	-	-	-	-	-	-	-	סה"כ רוחות כולל מיטוח חיים וחיסכון אורך טווח		
331,365	-	-	-	580,036	-	14	-	תקבולים בגין חוות השקעה שנזקפו		
580,050	-	-	-	-	-	-	-	ישירות לעתודות ביטוח		
111,550	-	103,458	8,092	-	-	-	-	פרמייה משתנת בגין חוות - עסק חדש (2)		
559,184	-	-	484,010	72,829	2,197	148	-	פרמייה חד פעמית בגין חוות ביטוח		
8,866	-	-	8,866	-	-	-	-	פרמייה משתנת בגין חוות השקעה - עסק חדש		
446,538	-	-	446,538	-	-	-	-	פרמייה חד פעמית בגין חוות השקעה		
119,325	-	-	119,325	-	-	-	-	העברות לחברה בגין חוות וחווי השקעה (ד)		
1,567,104	-	-	1,165,421	-	377,799	23,884	-	העברות מהחברה בגין חוות וחווי השקעה (ד)		

באור 19: - נתוניים נוספים מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

ב. פירוט התוצאות לפי סוג פוליסות (המשך)

סה"כ	תשואה	קבוצתי	פרט	פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (רבות סיכון הנמכר כפולישה בודדת) לפי מועד הנפקת הפולישה				עד שנות 2003 (1) אלפי ש"ח	נתונים לשנה שהסתמימה ביום 31 בדצמבר, 2022		
				משנת 2004							
				תלוי	שאינו תלוי	תשואה	תשואה				
21,139		-	-	-	-	13,503	7,636		פרמיות ברוטו:		
1,655,817		-	-	1,121,605	165,474	345,563	23,175		מסורתי/מעורב		
914,715	39,606	644,675	144,206	-	-	81,163	5,065		מרכיב החיסכון		
2,591,671	39,606	644,675	1,265,811	165,474	440,229	-	35,876		אחר		
(132,703)	(36,042)	-	-	160,211	(114,496)	82,441	(224,817)		סה"כ		
155,333	49,121	333,245	143,015	(14,688)	(639,694)	-	284,334		מרוח פיננסי כולל דמי ניהול (3)		
26,620	476,238	-	(449,675)	53	(176)	-	180		תשלומים ושינוי בתחריביות בגין חוות בROTO		
81,109	(12,243)	19,186	1,488	170,113	(91,699)	-	(5,736)		תשלומים ושינוי בתחריביות בגין חוות השקעה		
586	-	-	-	-	586	-	-		רווח (הפסד) מסעקי ביטוח חיים		
81,695	(12,243)	19,186	1,488	170,113	(91,113)	-	(5,736)		קיימים והתקומות		
(133,686)	(3,209)	(6,278)	(10,086)	(43,889)	(2,996)	-	(67,228)		רווח (הפסד) מסעקי ביטוח חיים לאחר קיימים והתקומות		
(51,991)	(15,452)	12,908	(8,598)	126,224	(94,109)	-	(72,964)		הפסד כולל אחר מסעקי ביטוח חיים		
157,667									סך כל הרווח (ההפסד) הכלול מסעקי ביטוח חיים		
105,676									רווח כולל מפנסיה וגמר		
814,059	-	-	814,054	-	5	-	-		סה"כ רווח כולל מבויות חיים וחיסכון ארוך טווח		
115,977	-	104,570	11,407	-	-	-	-		תකבולים בגין חוות השקעה שנזקפו		
533,524	-	-	366,477	165,474	1,403	170	-		'שירות לעתודות ביטוח' פרימה משוננת בגין חוות ביטוח (2)		
8,228	-	-	8,228	-	-	-	-		פרימה חד פעמית בגין חוות ביטוח		
664,572	-	-	664,572	-	-	-	-		פרימה משוננת בגין חוות השקעה		
154,080	-	-	154,080	-	-	-	-		העברות לחברת בגין חוות ביטוח וחווית השקעה (ד)		
1,408,582	-	-	1,034,616	-	348,673	25,293	-		העברות מהחברה בגין חוות ביטוח וחווית השקעה (ד)		

באור 19: - נתוניים נוספים מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

ב. פירוט התוצאות לפי סוגי פוליזות (המשך)

סה"כ	kopfot_gmel_tshuva	folioset_hakolot_merkav_chscn_lerabot							frimiyot_broto:	
		folioset_la_merkav_chscn			nashimim_lepi_muad_henkut_hpolishe					
		siycon_hanmekr_kpolishe_bowzot	2004	2003	1990	1990	1990	1990		
		אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
24,730	-	-	-	-	14,841	9,889			מסורות/מעורב	
1,511,571	-	-	1,011,669	130,976	345,550	23,376			מרכז החקלאות	
834,136	34,357	564,764	144,677	-	85,343	4,995			אחר	
2,370,437	34,357	564,764	1,156,346	130,976	445,734	38,260			סה"כ	
571,999	7,509	-	175,595	33,090	303,690	52,115			מדrhoת פיננסי כולל דמי ניהול (3)	
5,874,503	51,008	307,401	2,725,476	197,808	2,269,841	322,969			תשולמים ושינוי בתהליכי בניה חוות ביתוח ברוטו	
918,346	333,933	-	584,910	(924)	299	128			רוחה (הפסד) מעסקי ביתוח חיים	
225,172	(15,211)	26,419	(3,123)	(11,964)	240,107	(11,056)			קייזים והתקומות	
(1,051)	-	-	-	-	(1,051)	-			רוחה (הפסד) מעסקי ביתוח חיים לאחר קיזים והתקומות	
224,121	(15,211)	26,419	(3,123)	(11,964)	239,056	(11,056)			רוחה כולל אחר מעסקי ביתוח חיים	
125,785	2,751	7,624	11,490	41,179	3,926	58,815			סך כל הרוחה (הפסד) הכלול מעסקי ביתוח חיים	
349,906	(12,460)	34,043	8,367	29,215	242,982	47,759			רוחה כולל מפנסיה וגמל	
234,921									סה"כ רוחה כולל מבטוח חיים וחיסכון ארוך טווח	
584,827									תקבולות בגין חוות השקעה שנזקפו	
776,689	-	-	776,677	-	12	-			ישראלות לעתודות ביתוח	
95,230	-	81,213	14,017	-	-	-			פרמיה משוננת בגין חוות ביתוח - עסק חדש (2)	
346,442	-	-	212,984	130,976	2,436	46			פרמיה חד פעמית בגין חוות ביתוח	
13,075	-	-	13,075	-	-	-			פרמיה משוננת בגין חוות השקעה - עסק חדש	
610,823	-	-	610,823	-	-	-			פרמיה חד פעמית בגין חוות וחווי השקעה (ד)	
125,492	-	-	125,492	-	-	-			העברות מהחברה בגין חוות ביתוח וחווי השקעה (ד)	
1,346,661	-	-	962,095	-	256,823	127,743				

פרמיות ברוטו:

מסורתי/מעורב

מרכיב החיסכון

אחר

סח"כ

מרוח פיננסי כו

תשלומים ושינויים

תשלומיים ו שינוי

רשות (הפקד) מינימום

卷之三

Digitized by srujanika@gmail.com

רואה (הפסד) מער

רוח כול אחר

Page 14

הו' נסיך מפניהם

סח"כ רוח כולל

תקבוליים בגין ח

ירירות לעתודה

פרמייה משוננת

פרמייה חד פעמי

פרמייה משוננת

פרק חמ"ה פונטוני

הערות לחברת

הערות מהחבר

באור 19: - נתוניים נוספים מגזר ביוטה חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

ב. פירוט התוצאות לפי סוג פוליסות (המשך)

הערות:

- (1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרובות הגדלות בגינם) היו בעיקר מבטיחי תשואה והם מגובים באגרות חוב מיועדות.
- (2) הגדלות בפוליסות קיימות אינן נכללות במסגרת הפרטיה המשוונתת בגין עסק חדש, אלא במסגרת תוצאות הפעולות של הפוליסה המקורית.
- (3) המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות בגין הנגבות כשיעור מהפרטיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות ניהול השקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת ו קופות גמל מבטיחות תשואה מבוסס על הכנסות מההשקעות בפועל (לרובות רווח כולל אחר) לשנת הדוח בגין מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה המומוצעת לשנה בקרןנות הביטוח ו קופות הגמל מבטיחות התשואה השונות. בחויזים תלוי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי ניהול הקבועים והמשתנים המוחושבים על בסיס התשואה והיתריה המומוצעת של עתודות הביטוח.
- (4) השורה "תשולם ושיינוי בהתחייבות בגין חוזי השקעה" כוללת רק את סכום הרווחים (הפסדים) מההשקעות בגין חוזי השקעה.

באור 20: - נתוניים נוספים מגזר ביטוח בריאות

א. פירוט ההתחייבות ברוטו בגין חוזי ביטוח לפי חשיפה פיננסית

הנתוניים הכלולים בכל אחד מהטורים בטבלאות שלහלן הינם בגין הפוליסה העיקרית והכיסויים הנוספים המצורפים אליה.

נתוניים ליום 31 בדצמבר, 2023

סה"כ	סיעודי אחר (*)				פרט	תליית השוואה אינו תלוי השוואה סה"כ
	זמן קצר	זמן ארוך	קובוצתי	אלפי ש"ח		
1,801,603	-	-	1,705,117	96,486		
2,486,203	44,767	938,501	282,608	1,220,327		
4,287,806	44,767	938,501	1,987,725	1,316,813		

נתוניים ליום 31 בדצמבר, 2022

סה"כ	סיעודי אחר (*)				פרט	תליית השוואה אינו תלוי השוואה סה"כ
	זמן קצר	זמן ארוך	קובוצתי	אלפי ש"ח		
1,473,553	-	-	1,381,505	92,048		
2,112,279	56,470	759,606	218,267	1,077,936		
3,585,832	56,470	759,606	1,599,772	1,169,984		

(*) הכיסוי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות אחר לזמן ארוך הינו הוצאות רפואיות (אשתקד
- זהה) ולזמן קצר הינו עובדים זרים (אשתקד - זהה).

באור 20: - **נתונים נוספים מגזר ביטוח בריאות (המשך)**

ב. פירוט התchia'יביות ברוטו בגין חוזי ביטוח לפי חשיפה ביטוחית

נתונים ליום 31 בדצמבר, 2023

סה"כ	סיעודי אחר (*)				פרט
	זמן קצר	זמן ארוך	קבוצתי	אלפי ש"ח	
1,284,228	-	1,306	1,071,759	211,163	קצבה בתשלום
3,003,578	44,767	937,195	915,966	1,105,650	מרכיבי סיכון אחרים
סה"כ	44,767	938,501	1,987,725	1,316,813	

נתונים ליום 31 בדצמבר, 2022

סה"כ	סיעודי אחר (*)				פרט
	זמן קצר	זמן ארוך	קבוצתי	אלפי ש"ח	
960,770	-	1,136	790,994	168,640	קצבה בתשלום
2,625,062	56,470	758,470	808,778	1,001,344	מרכיבי סיכון אחרים
סה"כ	56,470	759,606	1,599,772	1,169,984	

(*) הכיסוי המהותי ביטוח הכלול בביטוח בריאות אחר לזמן ארוך הינו הוצאות רפואיות (اشתקד - זהה) ולזמן קצר הינו עובדים זרים (اشתקד - זהה).

ג. פירוט התוצאות לפי פוליסות

נתונים לשנה שהסתיים ביום 31 בדצמבר, 2023

סה"כ	סיעודי אחר (*)				פרט
	זמן קצר	זמן ארוך	קבוצתי	אלפי ש"ח	
2,196,674	(* 188,088)	(* 1,264,066)	647,643	96,877	פרמיות ברוטו תשולם ושיינוי
1,976,765	155,371	811,680	799,062	210,652	בהתchia'יביות בגין חוזי bijוטו ברוטו
(35,732)	19,767	7,460	(25,838)	(37,121)	רוח (הפסד) מסקי bijוטו בריאות
22,095	684	13,442	7,955	14	רוח כולל אחר מסקי bijוטו בריאות
(13,637)	20,451	20,902	(17,883)	(37,107)	סך כל הרוח (ההפסד) הכלול מסקי bijוטו
סה"כ	155,569	155,569	-	-	פרמייה משוננתה - עסק
					חדש

(*) מתוך זה, לזמן ארוך פרמיות פרט בסך של 1,033,162 אלף ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 230,904 אלף ש"ח ולזמן קצר כל הפרמיות הינה פרמיות פרט.

באור 20: - **נתונים נוספים מגזר ביטוח בריאות (המשך)**

ג. **פירוט התוצאות לפי פוליסות (המשך)**

נתונים לשנה שהסתiyaמה ביום 31 בדצמבר, 2022

סה"כ	סיעודי				פרט
	זמן קצר	זמן ארוך	קבוצתי	אחר	
1,928,164	(*) 188,246	(*) 1,059,870	586,410	93,638	פרמיות ברוטו תשולם ושיינוי בהתחביבות בגין חוזה ביטוח ברוטו רואה (המשך) עסק ביטוח בריאות רואה (המשך) כולל אחר עסק ביטוח בריאות סק כל הרואה (המשך) הכולל עסק ביטוח בריאות פרמייה משוננתת - עסק חדש
1,324,418	127,086	681,686	424,113	91,533	
243,864	16,961	11,875	(2,606)	217,634	
(9,801)	163	(6,603)	(3,445)	84	
234,063	17,124	5,272	(6,051)	217,718	
146,174	-	146,174	-	-	

(*) מתקז זה, זמן ארוך פרמיות פרט בסך של 880,994 אלף ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 178,876 אלף ש"ח ולזמן קצר כל הפרמיות הינו פרמיות פרט.

נתונים לשנה שהסתiyaמה ביום 31 בדצמבר, 2021

סה"כ	סיעודי				פרט
	זמן קצר	זמן ארוך	קבוצתי	אחר	
1,627,198	(*) 86,161	(*) 914,445	536,139	90,453	פרמיות ברוטו תשולם ושיינוי בהתחביבות בגין חוזה ביטוח ברוטו רואה (המשך) עסק ביטוח בריאות רואה כולל אחר עסק ביטוח בריאות סק כל הרואה (המשך) הכולל עסק ביטוח בריאות פרמייה משוננתת - עסק חדש
1,301,181	58,732	439,355	633,566	169,528	
124,377	7,953	106,923	(16,524)	26,025	
10,713	116	7,339	3,235	23	
135,090	8,069	114,262	(13,289)	26,048	
126,728	-	126,728	-	-	

(*) מתקז זה, זמן ארוך פרמיות פרט בסך של 763,690 אלף ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 150,755 אלף ש"ח ולזמן קצר כל הפרמיות הינו פרמיות פרט.

באור 21: - תנועה בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים, חוזי השקעה וחוזי ביטוח בריאות

נכסי ביטוח משנה בביטוח בריאות	ביטוח בריאות	בביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (*)				יתרה ליום 1 בינואר, 2022 ריבית, הפרשי הצמדה ורווחי השקעה (1) gidol בגין פרמיות שנזקפו להתחייבויות (2) קייטון בגין דמי ניהול מצבירה תקופה שינויים בגין שינוי בהנחות (4) שינויים אחרים (3)
		חולץ ביטוח	חוזה השקעה	סה"כ	אלפי ש"ח	
515,804	3,193,311	45,859,753	10,196,692	35,663,061		
2,704	(46,313)	(1,655,642)	26,148	(1,681,790)		
(1,728)	615,100	2,537,733	820,749	1,716,984		
-	-	(242,180)	(42,672)	(199,508)		
-	(199,414)	(3,255,945)	(1,133,835)	(2,122,110)		
198,474	7,164	(403,491)	-	(403,491)		
69,426	15,984	(318,332)	-	(318,332)		
784,680	3,585,832	42,521,896	9,867,082	32,654,814		
6,302	187,901	2,933,820	790,726	2,143,094		
10,521	676,922	2,198,221	584,469	1,613,752		
-	-	(229,014)	(39,664)	(189,350)		
-	(315,920)	(3,651,495)	(1,300,072)	(2,351,423)		
36,047	91,464	(70,753)	-	(70,753)		
87,685	61,607	(26,992)	-	(26,992)		
925,235	4,287,806	43,675,683	9,902,541	33,773,142		

ליום 31 בדצמבר

2022	2023	אלפי ש"ח	(*) הרכב (ברוטו):
12,200,519	12,417,800		חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלוי תשואה
30,321,377	31,257,883		חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלוי תשואה
42,521,896	43,675,683		

1. **ריבית, הפרשי הצמדה ורווחי השקעות** - סעיף זה כולל ריבית, הפרשי הצמדה ורווחי (הפסדי) השקעות בגין היתרה לתחילת השנה, בתוספת ריבית, הפרשי הצמדה ורווחי (הפסדי) השקעות בגין הפרמיות לחסכו בלבד שנרשמו בתקופה הדוח.
  2. **גידול בגין פרמיות שנזקפו להתחייבויות** - פרמייה זו אינה כוללת את כל הפרמייה שנרשמה כהכנסה. הפרמייה כוללת את הפרמייה לחסכו וחלק מהפרמייה במוצרים בעלי פרמייה קבועה, בגין דמי ניהול הנגבים בשיעור המפרמייה.
  3. **שינויים אחרים** - הסעיף כולל שינויים בעתודה בגין תביעות תלויות, רזרבה לתביעות עיתיות, IBNR, קצבאות בתשלומים וכדומה (על-פי ההנחות שהיו בשימוש בסוף השנה הקודמת) וכן כולל גם את השפעת הריבית, הפרשי הצמדה ורווחי ההשקעה שלא נכללו בסעיף "ריבית, הפרשי הצמדה ורווחי השקעות", כגון: ריבית, הפרשי הצמדה ורווחי השקעה על תשלומי תביעות ועל פרמיות שאינן חסכו.
  4. לעניין ההנחות העיקריות המשמשות בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות, ראה באור 38(6)(א)(2) להלן.
- התנועה בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה אינה כוללת התייחסות לפוליסות שהונפקו ובוטלו בשנת הדוח.

באור 22: - מסים על הכנסה

א. חוקי המס החלים על חברות הקבוצה

1. כלל

על הכנסות החברה וכל יתר החברות בקבוצה חל מס חברות בהתאם לפוקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 (להלן - הפקודה). בנוסף, על הכנסות חברות בקבוצה, המסוגות כ- "מוסדות כספיים" הגדרטם בחוק מע"מ התשל"ו-1975, חלים מס רווח ומס שכר. צוין כי פעילותן של חברות המסוגות כמוסדות כספיים בענפי הביטוח, הפנסיה והגמל, מהוות את עיקר פעילות הקבוצה.

2. חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985.

על החברה והחברות המוחזקות שאינן חברות מוחזקות בחו"ל חל, עד לתום שנת 2007, חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985 (להלן - החוק). על-פי החוק, נמדדו התוצאות לצורכי מס כשהן מותאמות לשינויים במדד.

בחודש פברואר 2008 התקבל בכנסת תיקון לחוק שקבע כי תחולתו של חוק התיאומים תסתיים בשנת המס 2007, ומשנת המס 2008 לא יחולו עוד הוראות החוק, למעט הוראות המעבר שמטרתן למנוע עיוותים בחישובי המס. החל משנת 2008, נמדדו התוצאות לצורכי מס בערכיהם נומינליים למעט תיאומים מסוימים בגין שינויים במהלך התקופה שעד ליום 31 בדצמבר, 2007. התקון לחוק כולל בין היתר את ביטול תיאום התוספת והניכוי בשל אינפלציה והניכוי הנוסף בשל פחות לנכסים בניי פחות שנרכשו לאחר שנת המס 2007.

3. הסדרי מס יהודים לענף הביטוח

א) הסכם עם שלטונות המס

בין התאחדות חברות הביטוח בישראל לבין שלטונות המס קיימים הסכמים ענפים המסדרים את הטיפול בסוגיות מס יהודיות לענף. ההסכם הענפי האחרון שנחתם הינו לשנות המס 2022-2020. ההסכם הענפים מתיחסים בין היתר לנושאים הבאים:

- **הוצאות רכישה נדחות (DAC)** - הוצאות ישירות של חברות ביטוח לרכישת חזוי ביטוח חיים בגין שנות חיותם עד וככל שנת 2014, תורתנה בגין לצורכי מס בחלוקת שווים בפרישה על פני ארבע שנים ובגן שנות חיותם 2015 עד וככל שנת 2020 על פני עשר שנים. הוצאות כאמור המתיחסות לחוזי ביטוח חיים שבוטלו, תורתנה בגין בשתם הביטול.

הוצאות רכישה של חזוי פנסיה וgemäß (כהגדורתן בהסכם) בגין שנות חיותם 2015 עד וככל שנת 2020, תורתנה בגין לצורכי מס בחלוקת שווים בפרישה על פני עשר שנים או על פי קצב ההפחתה לדוחות הכספיים, לפי בחירת החברה. לא יותר הקדמה הוצאה בגין חזוי פנסיה וgemäß שבוטלו.

הוצאות רכישה נדחות בביטוח מפני מחלות ואשפוז מופחתות לצורכי מס על פני תקופה של שש שנים, דומה לשיעור ההפחטה לדוחות הכספיים.

- **יחסו הוצאות להכנסות מעודפה** - להכנסות החייבות בשיעורי מס מופחתים ולהכנסות הפטורות מס המתקבלות בחברות הביטוח ("הכנסות מעודפה") יבוצע "יחסו הוצאות שימושו הפיכת חלק מההכנסות המעודפה להכנסות חיבות במס מלא, בהתאם לשיעור הייחס. שיעור הייחס שנקבע בהסכם תלו依 במקור הכספי המניבים את הכנסות המעודפה.

- אופן מיסוי הכנסות מנכסים המוחזקים כהשקעות החופפות להתחייבויות תלויות תשואה.

- **הפרשה להוצאות עיקיפות ליישוב תביעות** - יבוצע תיאום חלקי של הפרשה להוצאות עקיפות ליישוב תביעות בתחום כללי ובריאות, בגין כל שנות חיותם החל משנת 2013 עד שנת 2020. הסכום שתואם, יוכר לצורכי מס על פני שלוש שנים החל מהשנה העוקבת לשנת התואם.

באור 22: - מסימן על הרכנשה (המשך)

א. חוקי המס החלים על חברות הקבוצה (המשך)

3. הסדרי מס ייחודיים לענף הביטוח (המשך)

(א) הסכם עם שלטונות המס (המשך)

- ההסכם האחרון שנחתם בחודש דצמבר 2023 מארך בשלוש שנים נוספות את תוקפו של ההסכם האחרון המתוייחס לשנות מס 2019-2017, כך שיחול גם לגבי שנות המס 2022-2020-2021-2019 למעט המס החל על ביטול העתודה לsicונים יוצאים מן הכלל בביטוח חיים ראה סעיף ב' להלן.

ההפרשה למס בדוחות הכספיים לשנת 2023 נערכה בהתאם לעקרונות ההסכם האמור לעיל.
להסכם לא הייתה השפעה מהותית על מיסים בגין שנים קודמות (ראה סעיף ה' להלן).

(ב) המס החל על ביטול העתודה לsicונים יוצאים מן הכלל בביטוח חיים

בחוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספיים 2007) התשס"ז-2007 מיום 11 בינואר 2007, נקבעו כללים לגבי המס החל על ביטול העתודה לsicונים יוצאים מן הכלל בביטוח חיים שנכלה בדוחות הכספיים עד ליום 31 בדצמבר 2006. על-פי הכללים, חלק העתודה המוחושב בגובה 0.17% מסכום הביטוח בסיכון, בשירות עצמי, הקיים בביטוח חיים ואשר בגינו הוגדרה דרישת ההון, יהיה פטור ממס. בהסכם המיסוי הענפי צוין כי בסיס הפטור עומדת דרישת ההון, שבאה לידי ביטוי כאמור לעיל, ובמידה ותתבטל או תקטן דרישת ההון ידונו הצדדים בהשלכות המס הנובעות מכך, ככל שישנן.

בהתאם להסכם המס הענפי לשנות המס 2022-2020 כאמור לעיל, הוסכם כי:

א. בדוח המס של שנת 2020 תירשם הרכנשה לצורכי מס חברות ומס רווח בטך של 0.01% מהסכום הביטוח בסיכון, בשירות עצמי כפי שהושב ליום 31 בדצמבר 2006.

ב. במקרה בו יבוטלו או יקטנו תקנות ההון החדשות ביחס לרכיבים המתוייחסים לsicונים מיוחדים בביטוח חיים, ידונו הצדדים בהשלכות המס הנובעות מכך, ככל שישנן.

בשל ההסדר האמור לעיל זקופה החברה בספריה בשנת הדוח הוצאה מס בסך של כ- 2.8 מיליון ש"ח.

באור 22: - מסימן על ההכנסה (המשך) (המשך)

א. חוקי המס החלים על חברות הקבוצה (המשך) (המשך)

4. רפורמת המס הבינלאומית של האס אס אס אס (CbCR) (להלן: "CbCR")

רקע

כללי ה- Pillar Two, אשר פורסמו ביום 20 בדצמבר 2021, הם חלק מהפתרון להתחומות עם אטגרו המס הנובעים מהכללה הדיגיטלית שלילם הסכימו 142 מדינות בעולם. כל ה- Pillar Two נועד להבטיח שקבוצות רב לאומות גדולות ישלמו רמה מינימאלית של מס על הכנסה הנובעת בכל מדינה שבהן פועלות. הוראות ה- Pillar Two חולות על קבוצות רב לאומות שמחזיר הכנסותיהן בדוח המאוחד של החברה האם המאוחדת שווה או גבוהה על 750 מיליון יורו בשנתיים לפחות מתוך ארבע השנים שקדמו לשנת המס הנבחנת.

בהתאם להוראות ה- Pillar Two מחשבים לכל מדינה שבה פועלת הקבוצה את שיעור המס האפקטיבי שלה ובהתאם לכך קובעים האם חלה על הקבוצה חבות מסוימת הנובעת מה הפרש בין שיעור המס האפקטיבי באותה מדינה לשיעור מס המינימאלי שנקבע בהוראות ה- Pillar Two (15%). כל תוספת מס שתתקבל בהתאם למועד מתואמת של כללים שלובים שהוכנסו בתוך כללי ה- Pillar Two שמטרתם להבטיח את גיבית תוספת המס האמורה.

הקלת זמינות מחישובי שיעור המס האפקטיבי בהתאם להוראות ה- Pillar Two, ניתנת עבור תחומי השיפוט שבו פועלת הקבוצה הרבה לאומית, בעת עמידה במבחן ה- CbCR Safe Harbor ("TCSH") שמתבססים על נתוני ה- CbCR ונתונים פיננסיים נוספים של הקבוצה הרבה לאומית, זאת במהלך תקופת המעבר בין השנים 2024 - 2026 :

(א) מבחן דה-מינימיס (De Minimis Test) - יתקיים, כאשר הכנסות והרווחים של מדינה מסוימת נמוכים מהסף הנקבע.

(ב) מבחן המס האפקטיבי המופשט (Simplified Effective tax rate test) - יתקיים, כאשר שיעור המס האפקטיבי המופשט של מדינה מסוימת שווה או גבוהה מהשיעור שנקבע (2024-2025, 15%-16%) ו-17%-17% (2026).

(ג) מבחן הרווח הרוטיני (Routine profit test) - יתקיים, כאשר בהתאם להגדרת ה- Pillar Two. הפעולות בתחום מדינה הינה רוטיניות.

יובהר, כי במידה ומדינה מסוימת אינה עומדת באף אחד מ מבחני ה- Safe harbor בשנה כלשהי במהלך תקופת המעבר היא לא תוכל להנות מההקלת האמורה בשנים הבאות.

בחדוש מאי 2023 פרסמה המועצה הבינלאומית לתקינה בחשබונאות (IASB) את "רפורמת המס הבינלאומית - Pillar Two Model Rules" - תיקון ל- IAS12 (להלן: "התיקון"). התיקון מבahir כי IAS12 חל על מיסי הכנסה הנובעים מחוקי מס שהושלמו או הושמו למעשה כדי לישם את כללי המודול השני של האס אס אס אס (Minimum top up tax) לרבות דיני המס המיישמים מיסים מקומיים מינימאליים (Minimum top up tax).

התיקון כולל:

(א) פטור זמני מיישום הוראות התקן עבור הכרה והגלווי של נכסים והתחייבות מיסים נדחים הנובעים מאימוץ כללי ה- Pillar Two; וכן

(ב) דרישות גילוי ממוקדות עבור ישות רב לאומות המשפעות מרפורמת המס הבינלאומית.

הפטור הזמני המובא בסעיף (א) לעיל חל באופן מיידי ונדרש לתת גילוי על יישומו, יתר דרישות הגלווי המוקדמות המוזכרות בסעיף (ב) לעיל,חולות על תקופות דיווח שנתיות המתחילה ביום 1 בינוואר 2023 או לאחר מכן.

יצוין, כי הקבוצה בוחנת את ההשפעות של רפורמת המס הבינלאומית על הדוחות הכספיים שלה. כמו כן, הקבוצה מישמת את הפטור הזמני ולכן לא ניתן גילוי ולא הוכרו נכסים והתחייבות מיסים נדחים הנובעים מאימוץ כללי ה- Pillar Two.

חשיפות הקבוצה כתוצאה מחיקת ה- Pillar Two

חקיקת ה- Pillar Two הושלמה בתחום שיפוט מסוימים בהן הקבוצה פועלת (לוקסמבורג, קפריסין, איטליה, ארה"ב וג'יז). החקיקה תיכנס לתוקף בשנת הכספיים המתחילה ביום 1 בינוואר 2024. הקבוצה נמצאת בתהילך של ביצוע הערכה מלאה של השפעת החקיקה בהתאם מדיניות על חשיפות המס הפוטנציאליות של הקבוצה ליום 31 בדצמבר 2024.

הקבוצה אינה צופה חשיפות מס כלשהם בשנת 2024 כתוצאה מאימוץ חיקיקת ה- Pillar Two. במדינות שבהן היא פועלת וחצת מכיוון שבהתאם לבדיקה שבייעה הקבוצה בהתאם לנתוני ה- CbCR לשנת 2022 והמידע הפיננסי העדכני ביותר, כל המדינות שבהן פועלת הקבוצה צפויות לקבל הגנה כתוצאה מעמידתן במבחן ה- TCSH.

באור 22: - **מסימן על ההכנסה (המשך)**

ב. שיעוריו המס החלים על ההכנסות של חברות הקבוצה

1. המס הסטטוטורי החל על מוסדות כספיים, המהווים את עיקר פעילות הקבוצה, מורכב ממשרחות וממיס רוחה.

2. **שיעוריו המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים החל משנת 2018 הינם:**

שיעור מס כולל מוסדות כספיים	שיעור מס רווח %	שיעור מס חברות
34.19	17.00	23.0

3. לאחר תאריך הדיווח, בחודש פברואר 2024 פורסם תיקון לצו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים), התשפ"ד-2024 (להלן - הatz), אשר קובע כי החל מיום 1 בינואר 2025 שיעור מס השכר החל על מוסדות כספיים יעמוד על 18% מהשכר ששולם בעבורת ומס הרווח יעמוד על 18% מהרווח שהופק.

יתירות המסים הנדרשים הנכללות בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2023 מחושבות לפי שיעורי המס שבתקף לתאריך הדיווח ואין מבאות בחשבון את ההשפעות העשוויות לנבוע מהעלאות שיעורי המס כאמור לעיל. ההשפעות האמוריות תיכלנה בדוחות הכספיים שיופיעו החל מהמועד שבו הatz הושלם למעשה, קרי במסגרת הרביעון הראשון של שנת 2024.

החברה מעריכה כי השפעת השינוי בשיעורי המס תוביל לגידול ביתירות התחתיות למסים נדחים ליום 31 במרס, 2024 בסך של כ-5,676 אלף ש"ח, מתוכם יזקף סך של כ-1,791 אלף ש"ח לרווח או הפסד וסך של כ-3,885 אלף ש"ח לרווח הכלול الآخر.

באור 22: - מסים על ההכנסה (המשך)

ג. شומות מס

شומות סופיות

לחברה ולמבחן פנסיה הוצאו שומות מס סופיות עד וככלל שנת המס 2018. למלנורה ביטוח הוצאו שומות מס סופיות עד וככלל שנת 2016. לשומרה ביטוח הוצאו שומות מס סופיות עד וככלל 2015. למלנורה פיננסים הוצאו שומות סופיות עד וככלל שנת המס 2017. לשוני סוכנות לביטוח הוצאו שומות מס סופיות עד וככלל שנת המס 2013. לשומרה נדל"ן הוצאו שומות מס סופיות עד וככלל שנת המס 2017. השומות של חברות מאוחדות אחרות לשנות המס עד וככלל שנת המס 2018 נחשבות כסופיות.

ד. הפסדים מועברים לצורכי מס והפרשים זמניים אחרים

לחברות מאוחדות הפסדים עסקיים לצורכי מס המועברים לשנים הבאות ומסתכמים ביום 31 בדצמבר, 2023 לסך של כ- 4,330 אלפי ש"ח והפסדי הון לצורכי מס בסך של כ- 87,840 אלפי ש"ח. לחברה הפסד הון לצורכי מס המועבר לשנים הבאות ומסתכם בסך של כ- 43,221 אלפי ש"ח. בגין יתרות אלה ובгинן הפרשים זמניים אחרים הנתנאים לניכוי נרשמו לדוחות הכספיים נכסים נדחים כמפורט בסעיף ז' להלן.

לא הוכר נכס מס נדחה בגין הפסדים עסקיים להעברה בסך של כ- 5,633 אלפי ש"ח ובгинן הפסדי הון בסך 30,534 אלפי ש"ח וזאת בהיעדר צפי לניצולם בעתיד הנראה לעין.

ה. מסים על הכנסה הכלולים לדוחות רווח והפסד

לשנה שהסתימה ביום

31 בדצמבר

2021	2022	2023	
			אלפי ש"ח
285,545	248,440	218,527	מסים שוטפים
13,092	(34,287)	29,630	מסים נדחים המתיחסים לייצור והייצור של הפרשים זמניים, ראה גם סעיף ז' להלן
2,205	351	3,074	מסים על הכנסה בגין שנים קודמות (שוטפים ונדחים)
300,842	214,504	251,231	

ו. מסים על הכנסה (הטבת מס) המתיחסים לסעיפי רווח (הפסד) כולל אחר

לשנה שהסתימה ביום

31 בדצמבר

2021	2022	2023	
			אלפי ש"ח
138,400	(107,393)	83,599	נכסים פיננסיים זמינים למכירה
1,089	5,520	939	mdiידה חדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת
(1,588)	5,604	743	התאמות הנובעות מתרומות דוחות כספיים של פעילות חוץ
7,431	18,969	12,579	הערכתה מחדש ורכוש קבוע
145,332	(77,300)	97,860	

באור 22: - מסים על ההכנסה (המשך)

ז. מסים נדחים

ההרכוב:

סה"כ	אחרים	התchiaיות בגין חכירה	יעודי עולות מיוחסים	הוצאות לעובדים	הפרשות לחובות מוספקים	מכשירים פיננסיים	רכוש קבוע ונדל"ן להשקעה	הפסדים לצרכי מס	הוצאת רכישה נדחות בבינוי חיים	יתרת נכס (התchiaיות) מס נדחה ליום 1 בינואר, 2022 חברה שאוחדה לראשונה התאמות הנbowות מתורום דוחות כספיים של פעילויות חוץ שינויים אשר נזקפו לרווח והפסד שינויים אשר נזקפו לרווח הכלול ולהון יתרת נכס (התchiaיות) מס נדחה ליום 31 בדצמבר, 2022 חברה שאוחדה לראשונה התאמות הנbowות מתורום דוחות כספיים של פעילויות חוץ שינויים אשר נזקפו לרווח והפסד שינויים אשר נזקפו לרווח הכלול ולהון יתרת נכס (התchiaיות) מס נדחה ליום 31 בדצמבר, 2023
אלפי ש"ח										
(406,040)	13,765	18,100	(5,838)	44,041	29,407	(207,023)	(221,815)	1,671	(78,348)	
(28,877)	2,396	-	(35,091)	3,436	382	-	-	-	-	
59	71	-	(7)	-	-	-	(5)	-	-	
32,730	5,343	1,539	2,413	770	7,457	26,976	(19,369)	5,343	2,258	
77,300	(5,604)	-	-	(5,520)	-	107,393	(18,969)	-	-	
(324,828)	15,971	19,639	(38,523)	42,727	37,246	(72,654)	(260,158)	7,014	(76,090)	
(1,849)	-	-	(1,849)	-	-	-	-	-	-	
64	79	-	(9)	-	-	-	(6)	-	-	
(32,006)	359	495	5,486	2,699	(3,926)	(11,135)	(30,612)	3,923	705	
(97,634)	(743)	-	-	(939)	-	(83,373)	(12,579)	-	-	
(456,253)	15,666	20,134	(34,895)	44,487	33,320	(167,162)	(303,355)	10,937	(75,385)	

באור 22: - **מסים על ההכנסה (המשך)**

ז. **מסים נדחים (המשך)**

המסים הנדחים מוצגים בדוחות המאוחדים על המצב הכספי כלהלן:

31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח		
32,978	24,348	נכסים מסים נדחים
(357,806)	(480,601)	התchiaיבויות בגין מסים נדחים
(324,828)	(456,253)	

ח. **מס תאורטי**

להלן מובאת התאמת בין סכום המס, שהיה חל אילו כל הכנסות וההוצאות, הרווחים והפסדים בדוח רווח והפסד היו מתחייבים במס לפי שיעור המס הסטוטורי, לבין סכום מסים על ההכנסה שנזקף בדוח רווח והפסד:

לשנה שהסתימה ליום

31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
אלפי ש"ח			
965,666	758,967	789,628	רווח לפני מסים על ההכנסה
34.19%	34.19%	34.19%	שיעור המס הסטוטורי הכלול החל על מוסדות כספיים (ראו סעיף ב' לעיל)
330,161	259,491	269,974	מס מחושב לפי שיעור המס הסטוטורי
(12,914)	(14,893)	(17,230)	הפחתה בגין אי החלת מס רווח על חברות בקבוצה שאין מוסד כספי
			עלייה (ירידה) במסים על ההכנסה הנובעת מהגורמים הבאים:
5,153	8,712	7,612	הוצאות שאינן מותירות בגין לצורך מס הכנסות חייבות בשיעורי מס מיוחדים
(13,292)	(26,262)	(8,214)	חלק הקבוצה ברוחן חברות כלולות
(2,393)	(6,696)	(2,917)	הפרשים בסיס המדייה
(2,725)	(3,370)	(2,271)	הפרשים זמינים בגין לא נזקפו מסים נדחים
(239)	(423)	23	גידול בהפסדים לצורך מס משנים קודמות, בגין לא נזקפו מסים נדחים בעבר
(581)	753	1,133	מסים בגין שנים קודמות (שותפים ונדחים)
(4,239)	(3,170)	(350)	אחרים
2,205	351	3,074	מסים על ההכנסה
(294)	11	397	שיעור מס אפקטיבי ממוצע
300,842	214,504	251,231	
31.15%	28.26%	31.82%	

באור 23: - נכסים והתחייבויות בשל הטבות לעובדים

הטבות לעובדים כוללות הטבות לטווח קצר, הטבות לאחר סיום העסקה, הטבות אחרות לטווח ארוך והטבות בגין פיטוריין. הביאור אינו כולל הטבות לעובדים מבוססי מנויות, למידע על תשלום מבוסס מנויות ראה באור 34.³⁴ למידע נוסף על הטבות לאנשי מפתח ניהולים ראה באור 39 בדבר צדדים קשורים ובעלי עניין.

הטבות לאחר סיום העסקה

динי העבודה וחוק פיצויי פיטוריין בישראל מחייבים את הקבוצה לשלם פיצויים לעובד בעת פיטוריין או פרישה או לבצע הפקדות שוטפות בתוכנית הפקדה מוגדרת, לפי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטוריין כמפורט להלן. התחייבות הקבוצה בשל כך מטופלות כהטבות לאחר סיום העסקה.

чисוב התחייבות הקבוצה בשל הטבות לעובדים מתבצע על-פי הסכם העסק בתוקף ומבוסס על משכורת העובד ותקופת העסקתו אשר יוצרם את הזכות לקבלת הפיצויים.

הטבות לעובדים לאחר סיום העסקה, ממוננות, בדרך כלל, על-ידי הפקדות المسؤولות בתוכנית להטבה מוגדרת או בתוכנית הפקדה מוגדרת כאמור להלן:

1. תוכניות להפקדה מוגדרת

לגביו חלק מתשלומי הפיצויים, חלים תנאי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטוריין, התשכ"ג-1963, על-פי הפקודתית השוטפות של הקבוצה בקרןנות פנסיה ו/או בפוליסות בחברות ביוטה, פוטרות אותה מכל התחייבות נוספת לעובדים, בגין הופקדי הסכומים כאמור לעיל. הפקודות אלו וכן הפקודות בגין תגמולים מהוות תוכניות הפקדה מוגדרת.

לשנה שהסתירה ביום

31 בדצמבר

2021	2022	2023
אלפי ש"ח		
60,908	68,072	76,940

הוצאות בגין תוכניות להפקדה מוגדרת

2. תוכניות להטבה מוגדרת

החלק של תשלומי הפיצויים שאינו מכוסה על-ידי הפקודות בתוכניות להפקדה מוגדרת, כאמור לעיל, מטופל על-ידי הקבוצה בתוכנית להטבה מוגדרת לפיו מוכרת התחייבות בגין הטבות לעובדים ובגינה מפקידה הקבוצה סכומים בkopoot מרכזיות לפיצויים ובפוליסות ביוטה מתאימות.

באור 23: - נכסים והתחייבויות בשל הטבות לעובדים (המשך)

הטבות לאחר סיום העסקה (המשך)

2. תוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

א) שינויים בהתחייבות להטבה מוגדרת ובשווי הוגן של נכסים תוכניתית

שנת 2023

ירתה ליום 31 בדצמבר 2023	חברה שאוחודה לראושונה	הפקודות שהופקו על ידי המעביר	רואה השפעה על רוח בגין סיטיות הфинנסיות	רואה השפעה בגין שינויים הচוכרו ¹	רואה בגין שינויים בגין הבחנות בಹוצאות ריבית נטו	רואה המתקנות הדגורפיות	תוכנית לאטען סכוםים שהוכרו ³	תשלומים מהתקנות אלפי ש"ח	הוצאות שנזקפו לרוח או הפסד							
									טלואה על נכסים	טלואה למעט סכוםים שהוכרו ³	טלואות שירות שנזקפו לרווח או הפסד	טלואות ריבית השפעת סילוקם	טלואות ריבית נטו	טלואות שירות נטו	טלואות ריבית נטו	טלואות שירות נטו
206,113	822	-	2,353	(760)	1,536	1,577	-	(10,992)	16,554	242	9,046	7,266	202,082			
79,094	298	4,564	363	1,045	(403)	(326)	47	(4,123)	3,352	-	3,474	122	74,640			
127,019	524	(4,564)	2,716	285	1,133	1,251	47	(6,869)	13,202	242	5,572	7,388	127,442			

התchiaיבות להטבה
מוגדרת
שווי הוגן של נכסים
תוכניתית
התchiaיבות (נכס) נטו
בגין הטבה מוגדרת

באור 23: - נכסים והתחייבויות בשל הטבות לעובדים (המשך)

הטבות לאחר סיום העסקה (המשך)

2. תוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

א) שינויים בהתחייבות להטבה מוגדרת ובשווי הוגן של נכס תוכנית (המשך)

שנת 2022

רווח (הפסד) בגין מדידה מחדש כולל אחר												הוצאות שנזקפו לרוח או הפסד											
יתרה ליום 31 דצמבר 2022	חברה שאודהה לראשונה	שם ה畎יביד	סה"כ הפקודות שהופקו על יד כלל אחר	סה"כ (הפסד) השפעה על רווח בגון סטוות הפיננסיות בניסוי	רווח אקטוארי בגין שינויים שהוכרו בហוצאות בהתוכנית ריבית נטו מהתוכנית אלפי ש"ח	סה"כ הפקודות שהופקו על יד כלל אחר	סה"כ (הפסד) השפעה על רווח בגון סטוות הפיננסיות בניסוי	תקציב הפקודות שהופקו על יד כלל אחר	סה"כ הוצאות שירות עבר והשפעה לרווח או הפסד סילוקים	הוצאות שירות הוצאות ריבית נטו	יתרה ליום 1 בינואר 2022	רווח אקטוארי בגין שינויים שהוכרו בហוצאות בהתוכנית ריבית נטו מהתוכנית אלפי ש"ח	הוצאות שירות הוצאות ריבית נטו	יתרה ליום 1 בינואר 2022									
												תשואה על נכס	תשואה על נכס	תשואה על נכס	תשואה על נכס	תשואה על נכס	תשואה על נכס	תשואה על נכס	תשואה על נכס	תשואה על נכס	תשואה על נכס	תשואה על נכס	
202,082		12,677	-	20,489	(1,683)	22,172	-	(11,351)	11,194	157	4,900	6,137	210,051	התחייבות להטבה מוגדרת									
74,640		9,978	3,656	(4,286)	(14)	(2,384)	(1,888)	(4,935)	2,031	(197)	1,788	(46)	68,196	שווי הוגן של נכס תוכנית									
127,442		2,699	(3,656)	16,203	(1,697)	19,788	(1,888)	(6,416)	9,163	354	3,112	6,091	141,855	התחייבות (נכס) נטו בגין הטבה מוגדרת									

באוור 23: - **נכסים והתחייבות בשל הטבות לעובדים (המשך)**

הטבות לאחר סיום העסקה (המשך)

2. **תוכניות להטבה מוגדרת (המשך)**

(ב) **הנקודות העיקריות בגין תוכנית להטבה מוגדרת**

ליום 31 בדצמבר

2022	2023	
%		
4.9	5.4	שיעור ההיוון (*)
3.4	3.4	שיעור עליית שכר צפוייה

(*) שיעור ההיוון מבוסס על אגרות חוב קונצראניות צמודות מدد באיכות גבוהה.

ג) **סיכום, עיתוי ואי וודאות של תזרימי מזומנים עתידיים**

להלן שינויים אפשריים הנחשיים לסבירים לסופי תקופה הדיווח, לכל הנחה אקטוארית בהנחה שיתר ההנקודות האקטואריות נותרו ללא שינוי:

השינויים במחויבות להטבה מוגדרת

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח		

מבחן רגשות לשינוי בשיעור עליית שכר צפוייה מעבר להנקודות האקטואריות

השינוי כתוצאה מ:

עלית שכר בשיעור של 1%	7,121	5,142
ירידת שכר בשיעור של 1%	(5,526)	(4,110)

מבחן רגשות לשינוי שיעור ההיוון של התחייבות ונכסי התכנית מעבר להנקודות האקטואריות

השינוי כתוצאה מ:

עלית שיעור ההיוון של 1%	(6,188)	(4,773)
ירידת שיעור ההיוון של 1%	7,960	5,912

באור 24: - זכאים ויתרונות זכות

ליום 31 בדצמבר

2022	2023	
		אלפי ש"ח
174,206	202,676	עובדים והתחייבויות אחרות בשל שכר ומשכורת
142,657	139,216	הוצאות לשלם
227,257	192,721	ספקים ונוטני שירותים
50,268	39,906	מוסדות ורשותיות ממשלתיות
82,402	74,934	הוצאות רכישה נדחות בגין ביטוח משנה
		חברות ביטוח ותומכי ביטוח:
855,357	881,081	פקדונות של מבטחי משנה
394,164	256,751	حسابנות אחרים
1,249,521	1,137,832	סך כל חברות ביטוח ותומכי ביטוח
345,062	319,601	סוכני ביטוח
204,652	254,595	مبرוטחים ועמייתים
41,970	19,256	הפרשה להשתתפות מבטוחים ברווחים
90,381	114,267	פרמייה מראש
16,966	6,568	קרנות פנסיה
60,364	10,495	התחייבויות בשל הסכמי רכישה
12,045	12,589	זכאים בגין עסקאות פיננסיות
32,875	45,038	אחרים
2,730,626	2,569,694	סך הכל זכאים ויתרונות זכות

ראאה פירוט הנכסים וההתחייבויות בחלוקת לבסיסי הצמדה במסגרת באור 38(2)(ד').

באור 25: - התchiafibiot finansiot

באור זה מספק מידע בדבר התנאים החזויים של התchiafibiot finansiot. מידע נוסף בדבר החשיפה של הקבוצה לכלכלי ריבית, מטבע חזק ו訾יות, ניתן באור 38 בדבר ניהול סיכוןם.

א. פרוט התchiafibiot finansiot

31 בדצמבר			
2022	2023	2022	2023
(*) שווי ההוגן		ערך בספרים	
		אלפי ש"ח	
1,343,722	1,380,927	1,343,722	1,380,927
1,914,673	2,190,441	2,007,198	2,263,189
15,910	13,239	15,910	13,239
513,772	603,804	513,772	603,804
6,020	-	6,020	-
		71,016	71,666
3,794,097	4,188,411	3,957,638	4,332,825

.1. המוצגות בעלות מופחתת:

הלוואות מתאגדים בנקאים	1,343,722	1,380,927	1,343,722	1,380,927
אגרות חוב (*)	1,914,673	2,190,441	2,007,198	2,263,189
התchiafibiot בגין חזוי ערבות פיננסית	15,910	13,239	15,910	13,239
התchiafibiot לפרעון הוראות קבוע	513,772	603,804	513,772	603,804
הלוואה זכויות שאינן מקנות שליטה - ראה באור 4א'	6,020	-	6,020	-
התchiafibot בגין חכירה (**)			71,016	71,666
סה"כ התchiafibiot finansiot המוצגת בשווי ההוגן:	3,794,097	4,188,411	3,957,638	4,332,825

.2. התchiafibiot finansiot המוצגת נגזרים:

נגזרים המוחזקים עבור חוות תלוי תשואה	415,480	214,473	415,480	214,473
_ngזרים המוחזקים עבור חוות שאינם תלוי תשואה	120,255	51,297	120,255	51,297
התchiafibot בגין אופציות שניתנו לזכויות שאינן מקנות שליטה	155,997	174,546	155,997	174,546
סה"כ התchiafibot finansiot המהווים הון לצרכי הסולבנצי	691,732	440,316	691,732	440,316
סה"כ התchiafibot finansiot המהווים הון לצרכי הסולבנצי	4,485,829	4,628,727	4,649,370	4,773,141
סה"כ התchiafibot finansiot המהווים הון לצרכי הסולבנצי	1,704,826	2,032,393	1,789,173	2,098,802

(*) מזה כתבי התchiafibot נדחים

(**) השווי ההוגן של תעודות התchiafibot הנசחרות בבורסה בתל-אביב מבוסס על מחירן בבורסה לתאריך הדיווח. השווי ההוגן של תעודות התchiafibot שאינן נסחרות נקבע במודל DCF, תוך שימוש בשיעור ההיון המשקף את שיעור הריבית של המנפיק לתום תקופת הדיווח. הערך בספרים של התchiafibot בגין חזוי ערבות פיננסית, התchiafibot לפרעון הוראות קבוע והלוואה זכויות שאינן מקנות שליטה קירוב לשווין ההוגן.

(***) לא נדרש גילוי לשווי ההוגן.

באור 25: - התchiafibiot פיננסיות (המשך)

ב. התchiafibiot פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת

(1) פרטיים נוספים

הערות	זכות לפידין מוקדם	מועד הריבית	תשולם הקון	מועדן וריבית	תדיירות תשולם	שווי הוגן	ערך בספרים		ריבית שנתייה קבועה	הון לפי הסולבנצי	טחריות	תנאי הצמדה	הנפקה והחברה המודרגה	דרוג החוב במועד הנפקה והחברה המודרגה	סכום הלוואה מוקרי מנפק	מועד הנפקה	סוג התchiafibot																
							2022	2023																									
							31 בדצמבר	31 בדצמבר																									
אלפי ש"ח																																	
% -																																	
(ב)	(א)	2024-2036	7/2036	ריבית-חיצי שנתית	-	303,600	-	301,937	5.28	רובד 2	סה"ר	סקליים	מןורה	מדרגה -	300,000	ספטמבר 2023	כתי התchiafibot נדחים																
(ד),(ב)	(ג)	2022-2033	12/2033	ריבית-חיצי שנתית	342,611	348,656	381,081	377,391	2.98	רובד 2	סה"ר	סקליים	מןורה	מדרגה -	392,542	פברואר, דצמבר 2022	כתי התchiafibot נדחים																
(ו),(ב)	(ה)	2014-2030	10/2030	ריבית-חיצי שנתית	243,316	246,503	221,856	229,287	3.30	רובד 2	סה"ר	לא צמודי	מןורה	מדרגה -	203,000	אפריל 2014	כתי התchiafibot נדחים																
(ח),(ב)	(ז)	2016-2027	7/2027	ריבית-חיצי שנתית	299,100	298,470	305,840	306,047	4.10	רובד 2	סה"ר	סקליים	מןורה	מדרגה -	300,000	יוני, דצמבר 2015	כתי התchiafibot נדחים																
(ח)	(ט)	2017-2034	7/2034	ריבית- ריבית- שנתית	116,020	115,240	110,062	113,760	2.78	רובד 2	סה"ר	לא צמודי	מןורה	מדרגה -	100,000	נובמבר 2016	כתב התchiafibot נדחים																
(יא),(ב)	(י)	2018-2032	6/2032	ריבית-חיצי שנתית	280,299	286,559	310,958	305,460	3.43	רובד 2	סה"ר	סקליים	מןורה	מדרגה -	303,880	פברואר, דצמבר 2020	כתי התchiafibot נדחים																
(ו)	(יב)	2020-2030	9/2030	ריבית-חיצי שנתית	276,570	284,670	299,838	300,246	1.84	רובד 2	סה"ר	סקליים	מןורה	מדרגה -	300,000	ספטמבר 2019	כתי התchiafibot נדחים																
(ו)	(יג)	2020-2034	7/2034	שנתית	146,910	148,695	161,135	166,532	1.34	רובד 2	סה"ר	לא צמודי	מןורה	מדרגה -	150,000	נובמבר 2019	כתי התchiafibot נדחים																
(טו)	(יד)	2017-2026	2020-2026	שנתית	209,847	158,048	216,428	162,529	2.94		סה"ר	סקליות	החברה בתאגיד בנקאי	373,075	ספטמבר 2016, מאי 2020	ארגוני הלוואה מתאגיד בנקאי																	
					122	74	122	74	3.10	P+0.25%		סה"ר	סקליות	החברה בתאגיד בנקאי		אוקטובר 2021	הלוואה מזוכיות שליטה התchiafibot בגין ננקאים																
(ט)	1/2023	1/2023			1,343,600	1,380,853	1,343,600	1,380,853	P+0.4%	-	סה"ר	סקליות	החברה בתאגיד בנקאי			דצמבר 2022	הלוואה מזוכיות מתאגדים בחו"ל בעקבות פיננסית התchiafibot לפרטן הוראות קבועות של איןואר 2022																
(ו)					15,910	13,239	15,910	13,239									התchiafibot בגין חכירה התchiafibot בגין חכירה																
					513,772	603,804	513,772	603,804									התchiafibot בגין חכירה																
	1/2023	1/2023			6,020	-	6,020	-	P + 2%		סה"ר	סקליות נקודות סה"ר בירות לא סה"ר					החותם מקומות שליטה התchiafibot בגין חכירה																
							8,146	7,484																									
							62,870	64,182																									
					<u>3,794,097</u>	<u>4,188,411</u>	<u>3,957,638</u>	<u>4,332,825</u>																									

באור 25: - התchieיבויות פיננסיות (המשך)

ב. התchieיבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת (המשך)

(1) פרטיים נוספים (המשך)

- (א) למנורה גיוס הון אפשרות לפדיון מוקדם בכל מועד תשלום ריבית, כאשר המועד הראשון לפחות ביום 1 ביולי, 2033. ככל שמנורה גיוס הון לא תנצל את זכותה לפדיון מוקדם, תשולם תוספת ריבית למחזקי כתבי ההתחייבות הנדחים על הריבית אותה נושאים כתבי ההתחייבות הנדחים באותה עת, בגין יתרת התקופה (מועד הפדיון המוקדם שלא נוצר כאמור ועד למועד הפערון בפועל), שתאה בשיעור של 50% מרווה הסיכון המקורי שנקבע בהנפקה. תוספת הריבית כאמור תעמוד על שיעור של 0.7%.
- (ב) תමורתה הנפקת כתבי ההתחייבות, אשר גייסה מנורה מבטחים גיוס הון בע"מ (להלן - מנורה גיוס הון), שהינה חברה מאוחדת בעלות מלאה של מנורה ביתוח, והפקדה במונואה ביטוח, לשימושה, על-פי, שיקוליה ועל אחריותה. מנורה ביטוח התchieיבתה לשלם לבני כתבי ההתחייבות את הקמן, החצמדה והריבית על-פי תנאי כתבי ההתחייבות.
- (ג) למנורה גיוס הון אפשרות לפדיון מוקדם בכל מועד תשלום ריבית, כאשר המועד הראשון לפחות ביום 31 בדצמבר, 2030. ככל שמנורה גיוס הון לא תנצל את זכותה לפדיון מוקדם, תשלים תוספת ריבית למחזקי כתבי ההתחייבות הנדחים על הריבית אותה נושאים כתבי ההתחייבות הנדחים באותה עת, בגין יתרת התקופה (מועד הפדיון המוקדם שלא נוצר כאמור ועד למועד הפערון בפועל), שתאה בשיעור של 50% מרווה הסיכון המקורי שנקבע בהנפקה. תוספת הריבית כאמור תעמוד על שיעור של 0.74%.
- (ד) בחודש Mai 2022 דרגו כתבי ההתחייבות על ידי מדרוג בדירוג Aa3, עם אופק יציב. בחודשים דצמבר 2022, Mai, אוגוסט וספטמבר 2023 פרסום מדרוג דוח מעקב ובו הותירה את הדירוג כאמור ללא שינוי.
- (ה) למנורה גיוס הון אפשרות לפדיון מוקדם בשנת 2027 בתkieים אחד מהנתאים הבאים: (1) במקביל לפדיון המוקדם של כתבי ההתחייבות הנדחים, תנפיק למנורה גיוס הון בעל איקותה או עדיפה; או (2) באישור מראש של הממונה ובתנאים שיקבע. ככל שמנורה גיוס הון לא תנצל את זכותה לפדיון מוקדם, תשלים תוספת ריבית למחזקי כתבי ההתחייבות הנדחים, על הריבית אותה נושאים כתבי ההתחייבות הנדחים באותה עת, בגין יתרת התקופה (מועד הפדיון המוקדם שלא נוצר ונעד למועד הפערון בפועל), שתאה בשיעור של 50% מרווה הסיכון המקורי שנקבע בהנפקה. תוספת הריבית כאמור תעמוד על שיעור של 0.94%. כמו כן, ייחזו תשלומי הקמן ו/או הריבית בגין כתבי ההתחייבות הנדחים, אשר במועד לתשולם תתקיימנו "ניסיונות משוחות", כהגדתן בחזרה הסולבנצי' ועמדת הממונה.
- (ו) בחודשים מרץ ודצמבר 2015, נובמבר 2016, פברואר ויוני 2018, יוני 2019, Mai 2021 וינוואר 2022 פרסום מדרוג דוח מעקב ובו הותירה את הדירוג שניתן בחודש אפריל 2014 ללא שינוי. בחודשים Mai ודצמבר 2022 פרסום מדרוג דוחות אשר העלו את הדירוג ל-Aa3. בחודשים Mai, אוגוסט וספטמבר 2023 פרסום מדרוג דוח מעקב ובו הותירה את הדירוג כאמור ללא שינוי.
- (ז) למנורה גיוס הון אפשרות לפדיון מוקדם ביום 1 ביולי, 2024. ככל שמנורה גיוס הון לא תנצל את זכותה לפדיון מוקדם, תשלים תוספת ריבית למחזקי כתבי ההתחייבות הנדחים באותה עת, בגין יתרת התקופה (מועד הפערון בפועל), על הריבית אותה נושאים כתבי ההתחייבות הנדחים שלא נוצר ועד למועד הפערון בפועל, שתאה בשיעור של 30% מרווה הסיכון המקורי שנקבע בהנפקה. תוספת הריבית כאמור תעמוד על שיעור של 0.522%. כמו כן, ייחזו תשלומי הקובלע לתשולם תתקיימו "ניסיונות משוחות", כהגדתן בחזרה הסולבנצי' ועמדת הממונה.
- (ח) בחודשים דצמבר 2015, נובמבר 2016, פברואר ויוני 2018, יוני 2019 Mai 2020, Mai 2021 וינוואר 2022, פרסום מדרוג דוח מעקב ובו הותירה את הדירוג שניתן במועד ההנפקה ללא שינוי. בחודשים Mai ודצמבר 2022 פרסום מדרוג דוחות ובهم העלה את דירוג כתבי ההתחייבות ל-Aa2. בחודשים Mai, אוגוסט וספטמבר 2023 פרסום מדרוג דוח מעקב ובו הותירה את הדירוג כאמור ללא שינוי.
- (ט) למנורה ביתוח זכות לפדיון מוקדם ביום 1 ביולי, 2031. הפדיון המוקדם יתאפשר בתkieים אחד מלאה: (1) הנפקה של מכךיר הון (כמשמעותו בחזרה הסולבנצי' ועמדת הממונה) בעל איקות זהה או עדיפה; או (2) באישור מראש של הממונה ובתנאים שיקבע. ככל שהחברה לא תנצל את זכותה לפדיון מוקדם, תשולם תוספת ריבית למחזקי כתבי ההתחייבות הנדחים על הריבית אותה נושאים כתבי ההתחייבות הנדחים באותה עת, בגין יתרת התקופה (מועד הפדיון המוקדם שלא נוצר כאמור ועד למועד הפערון בפועל), שתאה בשיעור של 50% מרווה הסיכון המקורי שנקבע בהנפקה. תוספת הריבית תעמוד על שיעור של 0.95%.
- (י) למנורה גיוס הון אפשרות לפדיון מוקדם בכל מועד תשלום ריבית, כאשר המועד הראשון לפחות ביום 30 ביוני, 2029. ככל שמנורה גיוס הון לא תנצל את זכותה לפדיון מוקדם, תשלים תוספת ריבית למחזקי כתבי ההתחייבות הנדחים על הריבית אותה נושאים כתבי ההתחייבות הנדחים באותה עת, בגין יתרת התקופה (מועד הפדיון המוקדם שלא נוצר כאמור ועד למועד הפערון בפועל), שתאה בשיעור של 50% מרווה הסיכון המקורי שנקבע בהנפקה. תוספת הריבית תעמוד על שיעור של 0.68%.

באור 25: - התחייבויות פיננסיות (המשך)

ב. התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת (המשך)

(1) פרטים נוספים (המשך)

(יא) בחודשים יוני 2018, יוני 2020, מאי 2021 ויוני 2022 פרסמה מדרוג דוח מעקב ובו הותירה את הדירוג שניתן בחודש פברואר 2018 ללא שינוי. בחודשים מיי ודצמבר 2022 פרסמה מדרוג דוח העלו את הדירוג ל-Aa3. בחודשים מיי, אוגוסט וספטמבר 2023 פרסמה מדרוג דוח מעקב ובו הותירה את הדירוג כאמור ללא שינוי.

(יב) למנורה גישס הוא אפשרות לפידיון מוקדם בכל מועד תשלום ריבית, כאשר המועד הראשון לפידיון מוקדם יהיה ביום 30 בספטמבר, 2026. ככל שמנורה גישס הוא לא תנצל את הזכות לפידיון מוקדם, תשלום תוספת ריבית למחזק כתבי ההתחייבויות הנדחים על הריבית אחרות נושאים כתבי ההתחייבויות הנדחים באותה עת, בין יתרת התקופה (ממועד הפידיון המקורי המוקדם שלא נוצל כאמור ועד למועד הפרעון בפועל), שתהא בשיעור של 50% מרוווח הסיכון המקורי המקורי שנקבע בהנפקה. תוספת הריבית תעמוד על שיעור של 0.479%.

(יג) למנורה ביטוח זכות לפידיון מוקדם בשנת 2031. ככל שהחברה לא תנצל את הזכות לפידיון מוקדם, תשלום תוספת ריבית למחזק כתבי ההתחייבויות הנדחים על הריבית אותה נושאים כתבי ההתחייבויות הנדחים באותה עת, בגין יתרת התקופה (מממועד הפידיון המקורי המוקדם שלא נוצל כאמור עד למועד הפרעון בפועל), שתהא בשיעור של 50% מרוווח הסיכון המקורי המקורי שנקבע בהנפקה (מרוווח של 1.58% מעל אגרות חוב ממשלתיות למ"מ המתאים למ"מ כתבי ההתחייבויות).

(יד) לחברה אפשרות לבצע פידיון מוקדם החל מ- 60 ימים ממועד רישומן של א"ח (סדרה ג') למסחר.

(טו) בחודשים יוני 2017 ויוני 2018, פרסמה מדרוג דוח מעקב ובו הותירה את הדירוג כאמור לאו נואר 2019. בחודש ינוואר 2019 פרסמה מדרוג דוח דירוג אשר העלה את דירוג אגרות החוב ל-AA2 ובבחודשים ינוואר 2020, מאי 2021, ינוואר 2022, מאי 2021, ינוואר 2023 וינוואר 2024 פרסמה מדרוג דוח דירוג, אשר הותיר דירוג זה ללא שינוי.

(טז) בחודשים יוני 2020, מאי 2021 וינוואר 2022 פרסמה מדרוג דוח מעקב ובו הותירה את הדירוג שניתן במועד ההנפקה ללא שינוי. בחודשים מיי ודצמבר 2022 פרסמה מדרוג דוח מעקב ובו הותירה את הדירוג כאמור לאו נואר.

(יז) בחודשים פברואר ויוני 2018, יוני 2019, מאי 2020, מאי 2021 וינוואר 2022 פרסמה מדרוג דוח מעקב ובו הותירה את הדירוג שניתן במועד ההנפקה ללא שינוי. בחודשים מיי ודצמבר 2022 פרסמה מדרוג דוח העלו את הדירוג ל-Aa3. בחודשים מיי, אוגוסט וספטמבר 2023 פרסמה מדרוג דוח מעקב ובו הותירה את הדירוג כאמור ללא שינוי.

(יח) במסגרת שירות הוראות קבועה מעניקת החברה מאוחדת אי.אר.אן לבתי עסק שירות ההתחייבות לפרעון הוראות קבועה של לקוחות בית העסק. במועד ההתקשרות בעסק עם בית העסק, אי.אר.אן מכירה בדוחות הכספיים בנכס פיננסי בין חוב של לקוחות בית העסק ואות נגד ההתחייבות פיננסית בגין המחייבות בגין בית העסק.

(יט) חברת מאוחדת אי.אר.אן ערובה לפרעון צ'קים שהתקבלו במסגרת עסקאות בין לקוחות הקצה לבתי העסק. לתאריך הדוח קיימת לא.אר.אן ההתחייבות לפרעון צ'קים, אשר מועד פרעונים הינו לאחר תאריך הדוח, בסך 788,506 ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2022 - 2022 1,011,751 אלף ש"ח).

באור 25: - התחייבויות פיננסיות (המשך)

ב. התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת (המשך)

(2) פרטים בדבר ריבית והצמדה

31 בדצמבר	
2022	2023
ריבית אפקטיבית	
אחוזים	

2.53	2.53
4.00	4.77
2.57	2.57

בסיס הצמדה:

צמוד מוד
שקל
יورو

(3) מועד פרעון**

31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	
1,811,743	2,198,345
498,617	221,330
96,698	405,593
359,322	231,947
1,191,258	1,275,610
3,957,638	4,332,825

שנה ראשונה
שנה שנייה
שנה שלישית
שנה רביעית
שנה חמישית וайлך
סה"כ

*) מזה - התחייבויות בגין חכירה לפי IFRS 16:

31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	
24,471	27,297
16,975	20,088
9,765	9,373
6,205	5,785
13,600	9,123
71,016	71,666

שנה ראשונה
שנה שנייה
שנה שלישית
שנה רביעית
שנה חמישית וайлך
סה"כ

**) בהנחה שתמומש הזכות לפידון מוקדם.

למידע נוסף בדבר מועד פרעון של התחייבויות פיננסיות בלתי מהוונות, ראה באור 38(3)(ג).

(4) הוצאות הנפקה שטרם הופחתו

יתרת הוצאות ההנפקה הנדחות שטרם הופחתו ליום 31 בדצמבר, 2023 הינה בסך של כ- 9,526 אלף ש"ח (ליום 31 בדצמבר, 2022 - 8,280 אלפי ש"ח). הוצאות ההנפקה הנדחות מופחתות לפי שיטת הריבית האפקטיבית.

באור 25: - **התchiafibiot פיננסיות (המשך)**

ג. **התchiafibiot פיננסיות המוצגות בשווי הוגן**

(1) השווי הוגן של התchiafibiot פיננסיות הנסחרות באופן פעיל בשוקים פיננסיים מסוימים, נקבע על ידי מחירי השוק בתאריך הדיווח. השווי הוגן של התchiafibiot פיננסיות שאין סחרות, הנמדדות בשווי הוגן דרך רווח והפסד, וכן של התchiafibiot פיננסיות שאין סחרות, אשר מידע לגבי השווי הוגן שלחן ניתן לצרכי גילוי בלבד, נקבע באמצעות היון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגין. שיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי מרוחה הוגן.

(2) להלן שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי הוגן:

31 בדצמבר	
2022	2023
ריבית אפקטיבית	
אחוזים	

עבור התchiafibiot פיננסיות שאין סחרות:

4.18	4.29	агроות חוב
4.55	4.78	כתב התchiafibiot נדחים

(3) שווי הוגן של התchiafibiot פיננסיות בחלוקת לרמות:

31 בדצמבר, 2023			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
אלפי ש"ח			
265,770	-	252,767	13,003
174,546	-	174,546	-
440,316	-	427,313	13,003

התchiafibiot המוצגות בעלות מופחתת אשר ניתן גילוי לשוויו
ההוגן:

158,048	-	-	158,048	אגרוות חוב
2,032,393	-	510,438	1,521,955	כתב התchiafibiot נדחים
1,380,927	-	1,380,927	-	הלוואות מתאגידים בנקאים
13,239	-	13,239	-	התchiafibiot בגין חוזה ערבות פיננסית
603,804	-	603,804	-	התchiafibiot לפרעון הוראות קבוע
4,188,411	-	2,508,408	1,680,003	

בתקופת הדוח לא היו מעברים בין הרמות.

באור 25: - **התחייבויות פיננסיות (המשך)**

ג. **התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הון (המשך)**

(3) שווי הון של התחייבויות פיננסיות בחלוקת לרמות: (המשך)

31 בדצמבר, 2022			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
אלפי ש"ח			
535,735	-	493,300	42,435
155,997	-	155,997	-
691,732	-	649,297	42,435

נגורים (*)
התחייבות בגין אופציה שניתנה
לזכויות שאינן מكنות שליטה

**התחייבויות המוצגות בעלות
מופחתת אשר ניתן גילוי לשוויין
הוון:**

209,847	-	-	209,847	אגרות חוב
1,704,826	-	506,246	1,198,580	כתב התחייבות נדחים
1,343,722	-	1,343,722	-	הלוואות מתאגידים בנקיים
15,910	-	15,910	-	התחייבות בגין חוזי ערבות פיננסית
513,772	-	513,772	-	התחייבות לפרעון הוראות קבוע הלוואה מזכויות שאינן מKENOT ששליטה
6,020	-	6,020	-	
3,794,097	-	2,385,670	1,408,427	

בשנת 2022 לא היו מעברים בין הרמות.

(*) להלן סכום החשיפה, נטו לנכס הבסיס, המוצג במונחי דلتא של התחייבויות הפיננסיות
לתאריך הדוח הכספי:

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	
(16,882)	131
(3,244,860)	(1,259,162)
(349,938)	(150,002)
40,672	15,474
-	548,795

מניות
מטבע חוות
ריבית
מדד מניות
מדד

באור 25: - התchiafibiot פיננסיות (המשך)

ד. שינויים בהתחיהfibiot הנובעים מ פעילותימון

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023	שינויים אחרים	הכרה בגין חכירה	השפעת שינויים בשער חליפין אלפי ש"ח	תזרים מזומנים	כניתה לאיחוד	יתרה ליום 1 בינואר 2023	
2,263,189	82,858	-	-	173,133	-	2,007,198	אגרות חוב הלוואות מתאגידים בנקאים התchiafibiot בגין חווי ערבות פיננסית התchiafibiot לפרעון הראות קבוע הלוואה מזכויות שאיין מקנות שליטה התchiafibiot בגין חכירה
1,380,927	86,512	-	-	(74,204)	24,897	1,343,722	
13,239	-	-	-	(2,671)	-	15,910	
603,804	16,840	-	-	73,192	-	513,772	
-	(76)	-	-	(5,944)	-	6,020	
71,666	(5,392)	36,267	463	(30,688)	-	71,016	
4,332,825	180,742	36,267	463	132,818	24,897	3,957,638	

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	שינויים אחרים	הכרה בגין חכירה	השפעת שינויים בשער חליפין אלפי ש"ח	תזרים מזומנים	כניתה לא重中之	יתרה ליום 1 בינואר 2022	
2,007,198	86,612	-	-	168,608	-	1,751,978	אגרות חוב הלוואות מתאגידים בנקאים התchiafibiot בגין חווי ערבות פיננסית התchiafibiot לפרעון הראות קבוע הלוואה מזכויות שאיין מקנות שליטה התchiafibiot בגין חכירה
1,343,722	15,952	-	-	(57,055)	1,384,656	169	
15,910	-	-	-	344	15,566	-	
513,772	2,438	-	-	53,970	457,364	-	
6,020	(86)	-	-	(78)	6,184	-	
71,016	(3,477)	30,697	510	(28,282)	6,467	65,101	
3,957,638	101,439	30,697	510	137,507	1,870,237	1,817,248	

באור 25: - התחייבויות פיננסיות (המשך)

ד. שינויים בהתחייבויות הנובעים מ פעילותימון (המשך)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021	השפעת שינויים בשער חליפין אלפי ש"ח	הכרה בהתחייבות אחרים בגין חכירה	התחייבות שינויים אחרים	יתרה ליום 1 בינואר 2021
1,751,978	81,446	-	-	(431,128)
169	-	-	-	(146)
65,101	27,780	16,116	(1,080)	(32,206)
1,817,248	109,226	16,116	(1,080)	(463,480)
				(17,651)
				14,342
				57,800
				14,657
				2,159,460

ה. לתאריך הדוח לחברות מאוחדות אי.א.ר.אן ומימון בחלוקת מסגרות אשראי שלא נוצלו בסך של כ- 565 מיליון ש"ח.

באור 26: - פרמיות שהורווחו בשיר

לשנה שהסתירה
ביום 31 בדצמבר, 2023

שיר	ברוטו	מספר ש"ח
2,470,761	104,917	2,575,678
1,943,004	253,670	2,196,674
2,850,784	1,068,411	3,919,195
7,264,549	1,426,998	8,691,547
(95,346)	93,330	(2,016)
7,169,203	1,520,328	8,689,531

פרמיות בביטוח חיים

פרמיות בביטוח בריאות

פרמיות בביטוח כללי

סה"כ פרמיות

שינויי ביתרת הפרמיה שטרם הורווחה (*)

סה"כ פרמיות שהורווחו

לשנה שהסתירה
ביום 31 בדצמבר, 2022

שיר	ברוטו	מספר ש"ח
2,488,242	103,429	2,591,671
1,698,509	229,655	1,928,164
2,462,081	1,249,710	3,711,791
6,648,832	1,582,794	8,231,626
(147,157)	(156,252)	(303,409)
6,501,675	1,426,542	7,928,217

פרמיות בביטוח חיים

פרמיות בביטוח בריאות

פרמיות בביטוח כללי

סה"כ פרמיות

שינויי ביתרת הפרמיה שטרם הורווחה (*)

סה"כ פרמיות שהורווחו

לשנה שהסתירה
ביום 31 בדצמבר, 2021

שיר	ברוטו	מספר ש"ח
2,262,347	108,090	2,370,437
1,418,470	208,728	1,627,198
2,316,424	1,074,577	3,391,001
5,997,241	1,391,395	7,388,636
(15,584)	(92,118)	(107,702)
5,981,657	1,299,277	7,280,934

פרמיות בביטוח חיים

פרמיות בביטוח בריאות

פרמיות בביטוח כללי

סה"כ פרמיות

שינויי ביתרת הפרמיה שטרם הורווחה (*)

סה"כ פרמיות שהורווחו

(*) עיקר השינוי נובע מפרמיות בענפי ביטוח כללי.

באור 27: - רוחחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח		
7,864	5,921	(1,582)
390,127	(807,988)	641,551
131,472	(25,172)	94,358
2,847,708	(1,518,380)	2,000,756
785,212	(556,788)	(182,843)
(4,799)	68,435	35,475
4,157,584	(2,833,972)	2,587,715
רוחחים (הפסדים) מנכסים המוחזקים בנגד התchiafibiot תלוות תשואה		
44,332	35,130	114,737
20,028	21,315	25,976
64,360	56,445	140,713
121,477	(74,352)	(26,804)
214,649	(458,507)	(116,304)
156,584	527,342	104,153
492,710	(5,517)	(38,955)
706,747	724,259	1,206,032
11,618	6,893	5,897
(5,520)	17,676	6,711
80,592	104,806	129,518
5,508,091	(1,929,410)	4,037,631
5,287	6,372	11,284

רוחחים (הפסדים) מנכסים המוחזקים בנגד התchiafibiot תלוות תשואה

נדל"ן להשקעה
השקעות פיננסיות:

נכסים חוב סחירים
נכסים חוב שאינם סחירים
מניות
אחרות
מוזמנים ושווי מזומנים
סך הכל רוחחים מנכסים המוחזקים בנגד
התchiafibiot תלוות תשואה, נטו

רוחחים (הפסדים) מנכסים המוחזקים בנגד התchiafibiot שאין תלויות תשואה, הון ואחרים

הכנסות מndl"ן להשקעה:

שער נדל"ן להשקעה
הכנסות שוטפות בגין נדל"ן להשקעה

סך הכל הכנסות מndl"ן להשקעה

רוחחים (הפסדים) מההשקעות פיננסיות, למעט ריבית
 הפרשי הצמדה הפרשי שער ודיבידנד בגין:

נכסים פיננסיים זמינים למכירה (א)
נכסים הנמדדים בשוויו הוגן דרך רוח והפסד (ב)
נכסים המוצגים כחלואות וחיבטים (ג)

הכנסות ריבית (*) והפרשי הצמדה מנכסים פיננסים שאינם

نمדים בשוויו הוגן דרך רוח והפסד

הכנסות ריבית והפרשי הצמדה מנכסים פיננסים Nemdiim בשווי

הוגן דרך רוח והפסד

רווח (הפסד) מהפרשי שער בגין השקעות שאין נמדדות בשווי

הוגן דרך רוח והפסד ומנכסים אחרים

הכנסות מדיבידנד

סך הכל רוחחים (הפסדים) מההשקעות נטו והכנסות מימון

(*) בהכנסות הנ"ל כוללה ריבית בגין נכסים פיננסים אשר אינם
מושגים בשוויו הוגן דרך רוח והפסד שערם נגם

באור 27: - **רוחחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון (המשך)**

a. רוחחים (הפסדים) נטו מההשקעות בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה

לשנה שהסתימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח		
108,261	(33,430)	(51,351)
13,216	(40,922)	24,547
121,477	(74,352)	(26,804)

רוחחים (הפסדים) נטו מניריות ערך שמומשו
ביטול ירידות ערך (ירידות ערך) נטו שנזקפו לרוחח והפסד
סך הכל רוחחים (הפסדים) מההשקעות בגין נכסים זמינים
למכירה

b. רוחחים מההשקעות בגין נכסים הנמדדים בשווי ההוגן דרך רוחח או הפסד

לשנה שהסתימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח		
214,649	(458,507)	(116,304)

שינויים בשווי ההוגן נטו, לרבות רוחח ממימוש:
בгин נכסים שיועדו בעת ההכרה לראשונה

ג. רוחחים (הפסדים) מההשקעות בגין נכסים המוצגים כחלואות וחיברים:

לשנה שהסתימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח		
173,574	749,569	131,030
(16,990)	(222,227)	(26,877)
156,584	527,342	104,153

רוחחים נטו ממימוש נכסים המוצגים
כחלוואות וחיברים
ירידות ערך נטו שנזקפו לרוחח והפסד
סך הכל רוחחים מההשקעות בגין נכסים
המוצגים כחלואות ויתרות חובה

ד. נתונים בדבר חוזי חכירה של החברה כמחכירה:

לשנה שהסתימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח		
23,387	25,527	30,135

uboR חכירות תעופוליות:
הכנסות מחכירה, למעט תקבולי חכירה
משתנים

באזור 28: - הכנסות מדמי ניהול

לשנה שהסתיים ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח		
758,930	797,914	860,773
223,433	-	-
210,109	199,508	189,350
45,743	43,144	40,083
3,066	2,032	1,429
1,241,281	1,042,598	1,091,635

דמי ניהול בענפי הפנסיה והגמל
דמי ניהול משתנים בגין חוות ביטוח חיים (*)
דמי ניהול קבועים בגין חוות ביטוח חיים
דמי ניהול בגין חוות השקעה
דמי ניהול אחרים
סה"כ הכנסות מדמי ניהול

(*) לעניין אי גביית דמי ניהול משתנים בתקופת הדוח, ראה אזור 1ג' להלן.

באזור 29: - הכנסות מעמלות

לשנה שהסתיים ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח		
23,320	34,314	44,396
214,417	223,224	209,021
14,284	7,469	10,749
252,021	265,007	264,166

עמלות סוציאליות ביטוח
עמלת ביטוח משנה, בגין שינוי בהוצאות רכישה
נדחות בגין מבטחי משנה
עמלות אחרות
סה"כ הכנסות מעמלות

באזור 30: - הכנסות אחרות

לשנה שהסתיים ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח		
588	265	777
-	88,370	-
767	483	126
397	286	984
503	-	-
3,417	3,380	2,701
860	-	-
1,609	1,450	2,397
8,141	94,234	6,985

הכנסות מתמלוגים (ראא אזור 4ג'')
רוח מצוירף עסקים (ראא אזור 4א')
רוח הון מכירת רכוש קבוע
הכנסות משכירות
הכנסות מדמי ייזום
הכנסות מהפקת חשמל
רוח מביטול ירידת ערך רכוש קבוע
אחרות
סה"כ הכנסות אחרות

לשנה שהסתiyaמה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח		
551,957	603,106	715,361
(65,340)	(73,335)	(81,940)
486,617	529,771	633,421
1,628,147	1,729,810	1,888,391
345,694	284,931	345,475
347,661	377,810	421,017
2,808,119	2,922,322	3,288,304
2,992,449	(2,840,826)	1,220,094
918,346	26,620	791,145
6,718,914	108,116	5,299,543
2,563,245	2,309,971	2,564,722
(716,701)	(681,552)	(660,048)
1,846,544	1,628,419	1,904,674
1,301,181	1,324,418	1,976,765
(247,150)	(462,423)	(377,317)
1,054,031	861,995	1,599,448
9,619,489	2,598,530	8,803,665

בגין חוות ביטוח חיים:
תביעות ששולם ותלוויות
מקרי מוות, נכות ואחרים
בנייה ביטוח משנה

פוליסות שנפדו
פוליסות שמועדן תם
גמלאות
סך כל התביעות
גידול בהתחייבות בגין חוות ביטוח חיים (למעט
שינוי בתלוויות) בשיר
גידול בהתחייבות בגין חוות השקעה בשל מרכיב התשואה
סך כל התשלומים והשינוי בהתחייבות בגין חוות ביטוח
וחוויות השקעה בשיר בגין חוות ביטוח חיים

סך כל התשלומים והשינוי בהתחייבות בגין
כללי:

ברוטו
ביטוח משנה
בשיר

סך כל התשלומים והשינוי בהתחייבות בגין
חוויות ביטוח בריאות:

ברוטו
ביטוח משנה
בשיר

סך כל התשלומים והשינוי בהתחייבות בגין חוות ו חוות
ההשקעה בשיר

באור 32: عملות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

לשנה שהסתiyaמה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח		
612,780	696,714	741,659
291,975	327,392	347,451
(105,066)	(244,504)	(185,806)
799,689	779,602	903,304
437,799	511,090	545,807
268,500	299,393	303,070
1,505,988	1,590,085	1,752,181

הוצאות רכישה:

عملות רכישה

הוצאות רכישה אחרות

שינוי בהוצאות רכישה נדחות

סה"כ הוצאות רכישה

عملות שוטפות אחרות

הוצאות שיווק אחרות

סה"כ عملות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

באור 33: - הוצאות הנהלה וכליות

לשנה שהסתיימה ביום

31 בדצמבר

2021	2022	2023	
			אלפי ש"ח
857,036	940,724	1,047,503	שכר עבודה ונלוות
209,547	224,183	244,126	פחית והפחחות
60,753	66,807	72,689	אחזקה משרדים ותקשורת
59,732	72,475	86,811	ייעוץ משפטי ומקצועי
123,341	137,438	140,663	מיכון (ללא פחת ושכר)
39,006	40,847	41,288	בנק
14,134	17,159	20,617	אחזקה רכיב
45	2,625	-	קנסות
21,981	28,110	22,544	шиוך
27,564	28,473	34,345	dochות ועיבודים
68,958	57,100	81,928	אחרות
1,482,097	1,615,941	1,792,514	סה"כ (*)
(165,905)	(162,303)	(177,768)	בנייה:
(536,655)	(597,961)	(626,427)	סקומיים שסועגו בסעיף שינוי בהתחייבותות ותשלומים בגין חוזה bijtow
779,537	855,677	988,319	סקומיים שסועגו בסעיףعمالות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
328,081	349,010	371,699	הוצאות הנהלה וכליות
614	469	481	(*) הוצאות הנהלה וכליות כוללות הוצאות בגין מיכון בסך לאחר השתתפות של חברות אחרות בסך

באור 34: - תשלום מבוסט מניות

בחודש ינואר 2022, לאחר אישור ועדת התגמול וديرקטוריון החברה, אישרה האסיפה הכללית של החברה תיקון למדיניות התגמול של החברה. הוראות מדיניות התגמול המעודכנות אפשרות, בין היתר, להעניק לנושאי המשרה מנהלים ועובדים בקבוצה (להלן: "עובדים") תגמול מבוסט מניות, ובכלל זה אופציות הניתנות למימוש למניות החברה. בחודש דצמבר 2021, אישר דירקטוריון החברה, תכנית התגמול, בכפוף לאישור שינוי מדיניות התגמול על ידי האסיפה הכללית כאמור, אשר ניתן ביום 3 בינואר 2022. בהמשך כאמור, אישר דירקטוריון החברה לפرسم מתאר הקצתה נ"ע לעובדים. במסגרת תכנית התגמול, הקצתה החברה ללא תמורה לניצעים, עד 2,900,000 אופציות בלתי סחריות ובלתי ניתנות להעברה הניתנות למימוש עד 2,900,000 מניות רגילות של החברה (בכפוף לההתאמות וליתר הוראות תכנית האופציות (להלן: "התכנית"). בשלב הראשון, כמות האופציות שהוקצתה כוללת "בנק" בגין הקצאות עתידיות עבור עובדים זכאים. האופציות שהוקצו על פי התכנית הוקזו במסלול רוחה והופקו בידי נאמן, אשר יחזק בהן בנאמנות עבור העובדים במשך התקופה הקבועה לכך בפקודה ובתקנות מכוחה. יצוין, כי לאור העובדה שבהתאם להוראות התכנית, הקצת המניות (במימוש) הינה במנגנון cash-less, מקרים מסוימים כמוות המניות שניתנות להקצתה (במימוש מלא ובמחיר מסוימלי) תהווה שיעור של כ- 1.99% מהונה המונפק והנפרע של החברה ומזכויות ההכבעה בה (בדילול מלא).

להלן הנתונים אשר שימשו במדידת השווי ההוגן של האופציות במועד הענקה בהתאם למודל הבינומי לתמוך אופציות לגבי התוכנית הנ"ל:

מועד הענקה				
<u>29/8/2023</u>	<u>20/4/2023</u>	<u>29/5/2022</u>	<u>30/1/2022</u>	
78.3	72.1	77.8	74.3	תוספת מימוש לאופציה בש"ח
34.95%-38.52%	34.58%-38.1%	33.08%-36.51%	29.97%-33.73%	תנדדיות צפיה במחירים המניה
3.78%-3.84%	3.78%-3.86%	2.13%-2.26%	0.75%-1.05%	שיעור ריבית חסרת סיכון
4-6 שנים	4-6 שנים	4-6 שנים	4-6 שנים	משך החיים החזוי של האופציות
16.36-16.43	15.35-15.44	14.94-15.13	14.38-14.71	ממוצע משוקלל של מחירים המניה בש"ח
16.4	15.38	15.05	14.55	שווי הוגן פר אופציה בש"ח
0.3	3.49	0.6	31.9	סך שווי האופציות שהוקצו במליאוני ש"ח

בגין האמור נזקפה בדוחות הכספיים המאוחדים של החברה בתקופת הדוח הוצאה בסך של 9,942 אלפי ש"ח (אשרתקד 10,468 אלפי ש"ח).

לאחר תאריך הדיווח הומרו 66,323 אופציות למניות.

באור 35: - הוצאות אחרות

لיום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
אלפי ש"ח			
17,010	20,865	29,325	הפחחת נכסים בלתי מוחשיים
5,584	-	5,070	ירידת ערך נכסים בלתי מוחשיים
1,967	1,208	1,381	עלות הפיקת חשמל
-	13,382	158	הוצאות בגין תובענות ייצוגיות
4,971	1,567	3,262	אחר
29,532	37,022	39,196	

באור 36: - הוצאות מימון

لיום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
אלפי ש"ח			
386	16,233	85,010	הוצאות ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער בגין:
67,436	76,244	77,054	התchiafibiot לבנקים
14,408	10,176	5,608	כתבי התchiafibiot נדחים
14,063	25,865	25,111	אגרות חוב
1,291	2,747	4,835	ריבית למבטחי משנה
-	2,438	16,840	חכירות
4,865	12,009	(4,087)	התchiafibiot בגין הוראות קבוע
102,449	145,712	210,371	אחרות
			סה"כ הוצאות מימון

באור 37: - רווח למניה

чисוב הרווח הבסיסי למניה לשנת 2023 התבבס על הרווח המיוחס לבעלי המניות הרגילות בסך של 514,380 אלפי ש"ח (בשנת 2022 - רווח בסך 533,789 אלפי ש"ח, בשנת 2021 - רווח בסך 655,679 אלפי ש"ח) מחלוקת בממוצע המשוקל של מספר המניות הרגילות שבמחזור בסך של 61,883 מיליון (בשנת 2022 - 62,589 אלפי מיליון ובשנת 2021 - 63,272 אלפי מיליון).

чисוב הרווח המודול למנה לשנת 2023 התבבס על הרווח המיוחס לבעלי המניות הרגילות בסך של 514,380 אלפי ש"ח מחלוקת בממוצע המשוקל של מספר המניות הרגילות שבמחזור לרבות מניות מדילות בסך כולל של 63,697 אלפי מיליון.

בחישוב הרווח המודול למנה לא נכללו מנויות פוטנציאליות בסך של 256 אלפי מיליון לשנת 2023 ובסך של 2,070 אלפי מיליון לשנת 2022.

באור 38: - ניהול סיכוןים

1. כללי

א. מוגרי פעילות

הකוצה פועלת בתחום הפעולות העיקריים הבאים: ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (ביטוח חיים, פנסיה וgemäß), ביטוח בריאות וביטוח כללי. בנוסף, פועלת הקוצה בענפי נדל"ן, פעילות מימון ואשרהי, אנרגיה סולארית, קרנות נאמנות וחיקום נירות ערך.

בפעילותה חשופה הקוצה לסיכוןים הבאים:

- **סיכוןים פיננסיים** (שוק, נזילות ואשרה).
- **סיכוןים ביוטחניים.**
- **סיכוןים תעשיוניים.**

ב. תיאור הלכתי ושיטות ניהול סיכוןים

מדיניות ניהול הסיכוןים של הקוצה מכונת להבטיח חשיפה מבוקרת לסיכוןים אלו, תוך עמידה בדרישות הרגולטוריות ושמירה על יעדיה העסקיים של הקוצה ואיתנותה הפיננסית. הדירקטוריון מספק עקרונות לניהול הסיכוןים הכלולים, בין היתר, הגדרה ברורה של חלוקת אחריות בנוגע לניטילת סיכוןים, קיום סביבת בקרה פינימית נאותה, הגדרת מגבלות סיכון ותקנות חשיפה, קביעת תוכניות ניהול הון כולל, הון יעד המשמש כרית בטחון מעבר לדרישת ההון לצורך חלוקת דיבידנד וממשל תאגידני לניהול סיכון המבוסס על שלושה קווים הגנה כדלקמן:

• הגורמים העסקיים אשר נוטלים את הסיכוןים - גורמים אלו אחראים לzychוי, הערכה, ניתור ודיווח על הסיכוןים המובנים בפעולותם ובמערכות המשמשות אותם, לרבות הגדרת בקרות בתהליכיים ונוהלים פנימיים. פעילות הבקרה מתבצעת בין היתר באמצעות מחלקות ופונקציות בקרה פינימיות ו/או פונקציות הבקרה השונות בכל אגף/חברה. כמו כן, הגורמים העסקיים נעדids ביחסות תומכות הכלולות: אקטואරיה, ביטוח משנה, כספים, מערכות מידע ותחום ניהול הסיכוןים.

תחום ניהול סיכוןים - תחום אחראי על גיבוש מסגרת ניהול סיכוןים, פיתוח כלים ופיתוח שיטות להערכת הסיכוןים לחשיפות הקיימות והפוטנציאליות, בפרט, הערכת הסיכון הכלול אליו חשופות חברות הביטוח בקבוצה. תחום ניהול סיכוןים הינו יחידה בלתי תלולה בגורמים העסקיים נוטלי הסיכון. התחום משותף פועל עם יחידות האקטואරיה, הכספיים (כול תהליכי SOX) והציגות שהינן חלק מהגנה זה. בנוסף, עבור עסקים מסוימים מהותיות ומוסרים חדשניים שהחברות משיקות, מתבצעת הערכת סיכוןים נפרדת הרלוונטיות לסטיכוןים הקיימים באותו מוצר/עסקאות.

• הביקורת הפינימית אשר מבקרת באופן בלתי תלוי תהליכי פנימיים וכן עוקבת אחר תיקון ליקויים שזווה.

בחברה מתכנסים באופן תקופתי פורומים מקצועים בראשות המנכ"לים ובמסגרתם נדונים, בין השאר, ניתוחי חשיפות, רוחניות ענפית, היבטי סיכון בתחום הפעולות השונות ורמת הסיכון הכלול וההון הכללי.

הדירקטוריונים בחברות הביטוח מינוי וועדות "יעודיות לניהול סיכון" מטעמים שתפקידן להנחות ולפקח על נושאים שונים בהקשר של ניהול סיכון ובפרט על תהליך "ישום להשפעות וההשלכות של מטר כושר הפרעון (להלן: "סולבנסי") לפחות מהושב ההון ודרישות ההון החלים על חברות הביטוח בקבוצה.

חברות הביטוח בקבוצה בוחנות את הלימוט ההון שלهن אל מול הסיכון הכלול כפי שמופיע על פי מטר סולבנסי וכן בוחנות את השפעות השינויים בגורמי סיכון מסוימים על הונה הרגולטורי ואת יכולת הלימוט ההון הנוצרת מהם. בהתאם לכך, בין היתר, קבועות את הון הייד כנדרש מהוראות הרגולציה. פעילות ואחריות על ניהול הסיכון בענפי השירותים הפיננסים מתבצע ע"י יחידות הבקרה הפינימיות של החברות הבנות.

באור 38: - ניהול סיכוןים (המשך)

1. כללי (המשך)

ב. תיאור הלכתי ושיטות ניהול סיכוןים (המשך)

1. ניהול סיכוןים פיננסיים (שוק, נזילות ואשרה)

האחריות לניהול הסיכוןים הפיננסיים מתחלקת בין הארגונים השונים בקבוצה. החל מהדיקטוריונים של החברות הבנות, דרך ועדות השקעה, ועדת אשראי ואגף השקעות של חברת הבת מונורה ביטוח הנוטן שירותים לכל הגוף המוסדיים בקבוצה, תחום ניהול סיכוןים, מחלוקת מחקר ודירוג ויחידת דיווח ובקרה (Menora invest operation).

בחברות בקבוצה פועלות ועדות השקעה נפרדות עבור כספי הנוסtroו וכיספי עמייתים אשר תפקידן, בין השאר, לפகח על מגבלות חשיפה וניהול סיכוןים שאושרו בדיקטוריונים.

יחידת דיווח ובקרה באגף הכספיים (Menora invest operation) מנטרת באופן שוטף את מגבלות החשיפה, מתריעה על חריגות ומודוחות, ע"פ העניין, לוודאות השקעה. תחום ניהול סיכוןים מכמת את החשיפה לסטוקני שוק בין השאר באמצעות מדדי סיכון, ותרחישים במערכת ייעודית ומודוחה לוועדות השקעה ולדיקטוריונים של החברות השונות בהתאם להוראות הדין. ראה פירוט לגבי סוג הסיכוןים הפיננסיים, החשיפות אליהם ו מבחני רגשות לשינויים בגורמי סיכון בסעיפים 5-2 להלן.

דיקטוריוני החברות קובעים את מדיניות ניהול הסיכוןים הפיננסיים של החברות בקבוצה. המדיניות כוללת עקרונות ומגבלות שມטרות לשמור תיאנון סיכון המשקיף מידתיות סבירה לנטיילת סיכוןים.

הסיכוןים הפיננסיים מנוהלים בין היתר באמצעות קביעת טווחי השקעה מותרים לסוגי הנכסים השונים, תוך התייחסות לפיזור, בין השאר, לפי מנפיקים, בסיס הצמדה וענפי משק. עקרונות ניהול סיכון שוק בנוסtroו של חברות הביטוח (נכסים נגד עדות ביטוח כלל, ביטוח חיים ובריאות שאינם תלוי תשואה והון עצמי) מבוססים על ניהול נכסים מול התחריביות (ALM): הקצת הנכסים נגררת בהתאם בסיסי הצמדה, כמו גם, מיעיטוי התקבולים והתשלומים הצפויים של הנכסים והתחביבות, בהתאם. ניהול אפקטיבי של הנכסים מול התחביבות מתבצע על ידי הגבלת החשיפה לסטוקן ריבית (פער חמם"מ). מדינית סיכון השוק מתבצעת בעיקר באמצעות מבחני רגשות. בנוסף, דרישת ההון המחוسبة על פי מודל ההון הרגולטורי מבוססת סיכון סולבנסי כולה, בין היתר, חישוב של כמות ההפסד הפטנציאלי מאירועי קיצון בהסתברות של אחת למאתיים שנה בגין גורמי סיכון השוק והאשראי. הקבוצה בוחנת תקופתית גם את רגשות ועדף ההון הרגולטורי, בין היתר, באמצעות מבחני רגשות ותרחישי קיצון. צוין כי מדינת סיכון שוק על בסיס המודל הסטנדרטי של מטר סולבנסי מתבצעת בתדרות חצי שנתיות ובתדרות רבעונית ככל הנניתן על מנת לעקוב אחר שינוי בפרופיל הסיכון או הסביבה החיצונית.

בתיקים המנוהלים (ביטוח חיים תלוי תשואה, פנסיה וגמל) מתבצע ניהול סיכון אקטיבי על ידי בחינה של הקצת נכסים אסטרטגיית לכל תיק מונויל נגד תיק סמן, מדינית סיכון אבסולוטיים ויחסים (יחסית לתיק סמן), חישוב מדדי ביצוע מתואם סיכון וניתוח השפעת תרחישי קיצון ו מבחני רגשות.

עקרונות מדיניות ניהול סיכון הנזילות מבוססים בעיקר על שמירת רמה מינימאלית של שיעור נכסים סחרים ומזומנים בתיק הנכסים.

פעילות האשראי נעשית בכפוף לתקנות השקעה וחוזרי הממונה אשר מתוoomים תשתיות לתמיכה ניהולית, מקצועית ותפעולית וזאת על מנת להבטיח מנגנון בקרה ופיקוח לניהול סיכון האשראי. הפעולות נעשית בהתאם למדיניות השקעות, מדיניות האשראי ומדיניות ניהול הסיכון הפיננסיים המושרotas מיידי שנה על ידי הדיקטוריונים השונים בקבוצה. מסמכי המדיניות כוללים עקרונות ניהול סיכון אשראי בתיק הנכסים, לפי מאפיינים שונים כגון חשיפה לתאגיד ולקבוצת תאגידים, פיזור לפי ענפי משק וחתכים לפי דרגן. הלוואות מותאמות האשראי לא סחיר אחר ניתנים בהתאם למדיניות האשראי הלא סחיר שאושרה בדיקטוריון. כל הלוואה מותאמת בקבוצה מובאת לאישור הגורם המאשר בהתאם לנווה סמכויות אשראי פנימי המבוסס על רמת סיכון (המתורגם לדרוג) והיקף עסקה. סמכויות האשראי נעות ממועד אשראי פנימית לעדמת משנה לאשראי, ועדת השקעות ועד הדיקטוריון.

באור 38: - ניהול סיכוןים (המשך)

1. כללי (המשך)

ב. תיאור הילכתי ושיטות ניהול סיכוןים (המשך)

1. ניהול סיכוןים פיננסיים (שוק, נזילות ואשרה) (המשך)

בקבוצה פעולות ועדת אשראי פיננסית וועדת משנה לאשראי אשר מוננו על ידי ועדות ההשיקעות ואושרו על ידי הדירקטוריונים השונים בקבוצה. תפקידן בין היתר, לדון ולאשר בהתאם למדרג סמכויות ולפי העניין, עסקאות של אשראי לא סחר, בכפוף למסמכי המדייניות וחוזרי הממונה. ברמת העסקה הבודדת, הערכת הסיכון מתבססת, בין היתר, על אנליזות ודרכונים. ככל שאין דרג חיצוני החברה משתמש, במידה האפשר, במודל דרג אשראי פנימי שאושר על ידי הדירקטוריונים, לפחות בדבר אישור המודל ראה סעיף 4(ג) להלן. בעסקאות הנעשה בשיתוף עם בנק, ניתן לקבל את עיקרי הדרוג של הבנק בתנאים מסוימים כפי שהורה הממונה. ניתן לבצע עסקאות לא מדורגות או בדרוג הנמוך מדרוג השקעה בתנאים מסוימים כהגדרתם בהוראות הממונה ובכפוף לניהלי החברה. בכלל, מעלה רף שנקבע בהתאם מותאמת המועלית לאישור ועדת משנה לאשראי מוגשת חוות דעת של תחום ניהול סיכוןים בהתאם לניהלי החברה.

יחידת הבקרה (Menora invest operation) בחברת מינורה ביטוח מבצעת בקרות שוטפות אחר עמידה במגבלות השונות (מגבלות מדיניות, תקנון, מגבלות הממונה ועוד) ומעבירה דיווח לוועדת ההשיקעות אשר מפקחת על רמת פיזור נאותה בתיק נכס החוב, לרבות שמירה על מגבלות חשיפה הנגזרות מתקנות השקעה ו/או המדיניות.

בנוסף, בחברת מינורה ביטוח מבצעת תהליכי לאייתור וסיווג חובות בעליתיים ומוננו מרכזיים חובות בעליתיים (סחר ולא סחר) בהתאם לדרישות הממונה. דיווח תקופתי על חובות בעליתיים נמסר לעדות השונות.

עקרונות מדיניות ניהול סיכון האשראי הנובע מחשיפה למטבחי משנה, המבוססים על שמיירת איכות התקיך ופייזרו, מפורטם בסעיף 4(ו) להלן.

2. ניהול סיכוןים ביטוחיים

להלן העקרונות המנחים בניהול הסיכוןים הביטוחיים:

מגבלות חשיפה בשיר: בכל ענף ונענף נקבעת מגבלת חשיפה מכיסימלית בשיר ברמת התקיך, הפוליסה והARIOU. המגבלה מבטאת את החשיפה לסיכון הביטוחי שהקובוצה מוכנה לקחת על עצמה. הסיכוןים שמעבר לכך מוגברים למיטביים משנה בחו"ל בהתאם למדיניות ביטוח המשנה של חברות הביטוח בקבוצה. חברות הביטוח בקבוצה רכשו הגנה נגד הצטברות של נזקים רבים מאירוע אחד, הן בביטוח הכללי והן בביטוח חיים.

קביעת תעריף: תעריף הביטוח מותאם לספק מענה לכל התחריביות הביטוחיות העתידיות שיופיעו כתוכאה מהתמששות הסיכוןים הביטוחיים המוגלים בכל פוליסה, כולל הוצאות ושיעורי רוח רצויים. משך ואופי הכספי הביטוחי קובע את אופי תזרים ההתחביבות העתידיות ("זנב קצר" לעומת "זנב ארוך").

הליך השקמת מוצרים חדשים והתקשרות בעסקה משמעותית: ההליך כולל זיהוי ובוחינה מקיפה של הסיכוןים הכרוכים במוצר או בעסקה, קביעת הדריכים לניהולם ולකלה עליהם וכן ניסוח פוליסה המשקפת בצורה מדויקת את הסיכוןים שחברות הביטוח בקבוצה מוכנות לקחת על עצמן מול המבוטחים. כאשר מתעורר חשש כי קיימת הרעה בתוצאות החיתומיות, שמקורה אינו בתנודות אקראיות, נערכות בדיקות עמוקות, בין השאר, להערכת הסיכון הגלום, ובמידת הצורך מותאמות הערכות הרזרבות. בדיקות דומות מתחכחות בעת חידוש עסקאות.

חיתום: מערכת כלל החיתום כוללת מגבלות אשר מטרתן כפולה: א) ייצרת היררכיה בקבלת החלטות לגבי קיקחת הסיכון (מרמת הסיכון, דרך ניהול המחו"ז, החתום ועד מנהל האגף) ב) הגבלת החשיפה לסיכוןים הביטוחיים. כלל החיתום נאכפים בצורה ממכננת (למשל, חתום אוטומטי בביטוח חיים או חסימות לרמת הכספי בביטוח כללי) או ידנית על ידי איש מקצוע.

באור 38: - **ניהול סיכוןים (המשך)**

1. **כללי (המשך)**

ב. **תיאור הלכתי ושיטות ניהול סיכוןים (המשך)**

2. **ניהול סיכוןים ביטוחיים (המשך)**

קטסטרופה: חברות הביטוח נוקוטות במידיניות של הגבלת החשיפה לקטסטרופות על ידי קביעת סכומי כיסוי מרביים בחזים מסוימים וכן על ידי רכישת כיסוי ביטוח משנה מתאים לכל הניתן. מטרת מדיניות החיתום וביטוח המשנה הינה להattaם את ההפסד המרבי הנגזר מהחשיפה לקטסטרופות לסיכון שתומך בתעריף.

למאות הסיכון: עבור חברות הביטוח, כימות הסיכון מתחבצע בין היתר במסגרת חישובי ההון הרגולטורי שבבסיסו מחושב הון מותאם סיכון על פי המודל הסטנדרטי של דירקטיבת II Solvency, וכן באמצעות מבחני רגשות על גורמי סיכון עיקריים המשפיעים על יחס הסולבנטיות של החברות. להלן עיקרי המודל בפעולות הביטוחית:

עבור ביטוח כללי וענפי בריאות זמן קצר - המודל מבוסס על פרמטרים של חשיפה בשירות, היקף פרמיות, היקף רזבותות (המחושבות על בסיס הנחות מיטביות - לא שמרניות), שיעורי הפסד (Loss Ratios), סטיות תקן של קבוצות מוצרים בעלי מאפיינים דומים. כמו כן המודל מניח השפעה של אירוע קיצוני (רעידת אדמה או מעשה ידי אדם) על הון החברה הנגדת לפি פרמטרים שנקבעו מראש.

עבור ביטוח חיים וענפי בריאות זמן ארוך - המודל מבוסס על ביצוע Shinyniim בגורמי הסיכון המשפיעים על שוויים ההוגן (על פי הערכה מיטבית) של ההתחייבויות הביטוחיות. לדוגמה, שינוי קיצוני בשיעורי התמותה שהונחו או בשיעורי הביטולים שהונחו לצורך חישוב ההתחייבויות הביטוחיות. כמו כן, המודל מניח השפעה של אירוע קיצוני (קטסטרופה) על גובה ההתחייבויות לפי פרמטרים שנקבעו מראש (גידול בתמותה ובהלוואה).

לבסוף, מדינת הסיכון הכלול ע"פ המודל מתחשבת בכך שלא כל הסיכוןים מתמשכים בו זמינות בכל הענפים ולכן קיימות קורלציות בין ענפי הביטוח השונים אשר מקטינות את הסיכון הכלול.

בנוסח, בתחום אקטואරיה מבצע מחקרי ניסיון ובדיקות תקופתיות מקיפות לבחינות חשיפת החברה לסיכוןים שונים ובפרט לגבי סיכוןים כגון תמותה, תחלואה, ביטולים וכי"ב בתחום ביטוח חיים ובריאות.

ראה פירוט לגבי סוגים מסוימים הביטוחיים, החשיפות אליהם, כלים ושיטות המשמשים באומדן ומבחן רגשות בגנים בסעיף 6 להלן.

באור 38: - **ניהול סיכוןים (המשך)**

1. כללי (המשך)

ב. תיאור הליני ושיטות ניהול סיכוןים (המשך)

3. ניהול סיכוןים תפעוליים

הסיכון התפעולי הינו סיכון להפסד כתוצאה מכשל או העדר בקרה אפקטיבית שמקורו בתחוםים, אנשיים, מערכות או אירוע חיצוני לארגון. חלק מהותי מפניות הקבוצה נשען על מערכות מידע שונות. לפיק, העדר תשתיות מספקות לרבות בתחום אבטחת המידע והסיבר, עלול להשוו את הקבוצה, מבוטחה, ועתמיה לסיכון של זיגית מידע וגיש וכשל תפעולי בזמיןויות המערבות ובכך לגרום לפגיעה בתחוםי הקבוצה, אי-ציות לרוגולציה וכדומה.

האחריות השוטפת על ניהול הסיכון התפעוליים חלה על מנהלי החברות הבנות בכל הרבדים לרבות באמצעות יחידות בקרה ופונקציות ייעודיות באגפים העסקיים. בנוסף חלק מהסיכון התפעוליים מונוהלים ע"י גורמי הסדרה נוספים כדוגמת SOX, אכיפה וציוויל, אבטחת מידע ואחראי המשכויות עסקית. יחידת ניהול הסיכון התפעוליים שהינה בלתי תליה ביחידות העסקיות, מספקת תמיכה מקצועית ולילוי תוך שיתוף פעולה עם היחידות העסקיות ועם גורמי ההסדרה. מערך הביקורת הפנימית בקבוצה מבצע בקרות נוספות על מגוון תחומי פעילות ובין השאר בוחן את קיומם ואפקטיביות הבקרות מול הסיכון התפעוליים תוך מתן המלצות לחיזוק הבקרות ושיפורן.

בחברות הביטוח והפנסיה בקבוצה קיימת מדיניות ניהול סיכוןים תפעוליים מkipה וכלל ארגונית תוך קביעת עקרונות, קווים מנהיים ותחומי אחריות לניהול סיכוןים תפעוליים בכל חברה.

קיימים בחברות פורומים שונים לטיפול בסיכוןים תפעוליים והונאות ומעילות ובהתחשב להנחות רשות שוק ההון, מתיקימות וועדת דירקטוריון לניהול סיכוןים שDNA בין היתר בסיכוןים תפעוליים.

ביחידות העסקיות בקבוצה, פעולות מספר יחידות בקרה ופונקציות בקרה ייעודיות אשר כפופות לאגפים העסקים ומטרתן, בין היתר, לצמצם את הסיכון התפעולי. פעילותן כוללת עמידה במגבילות ובנהלים וביצוע בקרות בנושאים שונים, כגון: הונאות ומעילות, בקרות שהוטמעו עקב ביקורות SOX ו/או ביקורת פנים, טיפול בפניות לקחוות ועוד. כמו כן תפקידן, זהות, לנטר ולדוח ליחידת ניהול הסיכוןים תפעוליים על סיכוןים שזווח או שעשוים להתmesh ביחסותם.

בנוסף, חלק מהסיכוןים התפעוליים מונוהלים על ידי גורמי בקרה נוספים ובשילוב מקצועית עם יחידת ניהול הסיכוןים עבור חברות הביטוח והפנסיה בקבוצה:

• מנהלת אבטחת מידע וסיבר -

פעילותה העסקית של החברה והחברות בקבוצה נשענת במידה רבה על מערכות מידע אשר תומכות בתחוםים עסקיים, זミニות המערכות, מהימנות הנתונים והשימירה על סודיות הנתונים חינויים לצורך קיום פעילות עסקית תקינה. עם התקדמות הטכנולוגיה, תדריות האינטראקטיבית משתנה וכונגורת מכך, עולה רמת הסיכון לחברה וללקוחותיה. שילוב טכנולוגיות חדשותobilty business intelligence בלביה העסקית של החברה כמו גם במערכות קצה ובקרוב ללקוחותיה מעלה את רמת הסיכון בפני תקיפות סייבר.

הקבוצה הושפה בפעולותה לסיכון סייבר אשר עלול לנבוע משימוש לא מודרשה בזיהות, הפרעה לפעולות על ידי פגעה בפעולות הרשות או השבתת שירותים, פגעה במערכות, גניבה של נכסים דיגיטליים, החדרה של קודמים או תוכנות זדוניות, חדרה למערכת או חשיפת מידע.

תפיסת ההגנה של החברה וחברות הביטוח והפנסיה בקבוצה בניהול סיכון סייבר ואבטחת מידע בנזיה על שלוש שכבות: שכבת הגנה טכנולוגית, שכבת טיפול באירועים ו scavenging, ארגון ושיטות.

בנוסף להיערכות תפעולית, הקבוצה RCSI מנסה ביטוחה כנגד פשעי מחשב, כוללם אירועי סייבר עבור החברה וחברות הביטוח והפנסיה בקבוצה.

החברה נערכת באופן תדרי להתמודדות עם איוםי הסייבר ומשקיעה משאבים רבים בתחום זה. מנגנוני הפיקוח והביקורת הקיימים בחברה כוללים ועדות הנהלה ודירקטוריון אשר דנות בסיכון סייבר ועקבות אחר תכנית העבודה השנתית בתחום זה. בנוסף, קיימת בחברה מדיניות ניהול סיכון סייבר, אשר מתוקפת ומאושרת מדי שנה על ידי הדירקטוריון, וכן מגוון רחב של נחי וחווארות עבודה הנגורות ממנו.

1. **כלי (המשך)**

ב. **תיאור הליכי ושיטות ניהול סיכוןים (המשך)**

3. **ניהול סיכוןים תפעוליים (המשך)**

לחברה תכנית עבודה סדרה אך גמישה המתעדכנת מעת לעת בהתאם להתפתחות האינומים המשותפים באופן תדרי. התוכנית מושתת, בין היתר, על ניתוח מתאר האינומים והסיכון הרלוונטי לחברה ויכולת פעולה שמרtan להפחית את ההסתברות להתרחשויות. על מנת לאמוד את רמת הסיכון מבצעת החברה בתדרי סיקרי סיכון למערכות וכן מבדק חדרה וכן מקיימת תרגולי הערכות למתקפות סייבר זה בצד הטכנולוגי והן בצד העסקי. בשנים האחרונות חלה עלייה מדרגה ממשמעותית במפת איום הסייבר העולמית. בעודם כמו גם בישראל התרחשו מתקפות רבות נגד תשתיות לאומיות, גופי ממשל ומגון רחב של תאגידים.

בנוסף, מלחת חרבות ברזל הביאה לגידול משמעותית בהיקף ובכמות מתקפות הסייבר שמכוננות לעבר תשתיות מדינות ישראל וביניהם גם גופים פיננסיים וחברות ביטוח. חלק מההיערכות הכוללת של החברה, ננקטו צעדים ממשמעותיים למיגון החברה הן בהיבטי תשתיות והן בהיבט לאומי הסייבר.

- אחראי הערכות לשעת משבר- קיימת תכנית DRP (Disaster Recovery Plan) להקמה מחדש של המערכות המיכוןיות במקרה של אי-יעור חיצוני קטסטרופלי שיפגע במשרדי; בנוסף, קיימת הערכות לתרגול (מתודדי) עבור מוכנות החברות לחירום (BCP - Business Continuity Planning) - המתבצעת עפ"י תדריות חוזרי הפיקוח. מדיניות המשכיות עסקית מתוקפת ומתחדשת בתדריות שנתית.
- הממונה על הונאות ומעילות- הקבוצה פועלת בהתאם לחזור הממונה ובהתאם למידניות שאושרה בדיקטוריים בנושא ניהול סיכון מעילות והונאות. במונהה ביטוח ובמונהה מבטחים פנסיה ווגם קיימים פורומים לניהול סיכוןים תפעוליים והונאות ומעילות, וישנו גורם אחראי. בנוסף בחברת הביטוח והפנסיה הוטמעה מערכת לאימות דיגיטלי בנקאי טרום תשלומי תביעות ופדיונות, חלק מפעילותיהן בהתאם לרמות הסיכון, שמטרתו לוודא תקינות תשלומים.
- מנהל SOX- במסגרת "ישום הוראות סעיף 404 לחוק" Sarbanes-Oxley "ב גופים מסוימים בקבוצה ובהתאם להנחיות רשות שוק ההון, בוצע תהליך של הערצת הסיכון הקשורים לדיווח הכספי ולגלווי נאות, נקבעו בקרות שמרtan למןעו או לצמצם את הסיכון שנמצאו ונוחחו פער בקרה. במסגרת זאת, אימצה הקבוצה את מודול הבקרה הפינית של ה-COSO, המהווה מסגרת מוגדרת ומוכרת להערכת הבקרה הפינית.
- הממונה על האכיפה והציות- קיימים בקבוצה מגנון לבדיקה, אכיפה וציות לחוקים תקנות ורגולציה לקבוצה, כל חברה בהתאם ל랠ונטי אליה, במסגרת המנגנון אושרה תכנית אכיפה פנימית בדיקטוריוני החברות בקבוצה ומונו האחראים על הציות והאכיפה.
- סיכון הלבנת הון- קיימת מדיניות בנושא ואחראי למילוי חובות בהתאם לדרישות הרגולציה. בוצע סקר ליזחיי והערכה של סיכון הלבנת הון.
- סיכון מיקור חוץ- קיימת מדיניות בנושא בהתאם לדרישות הרגולציה.
- הערכה כמותית של החשיפה לסיכוןים תפעוליים- מתבצעת עבור חברות הביטוח בקבוצה במסגרת חישובי דרישות ההון על פי דירקטיבת II Solvency .

באור 38: - **ניהול סיכון (המשך)**

1. כללי (המשך)

ג. דרישות חוקיות

תהליך ניהול הסיכון בקבוצה מונחה על ידי הדרישות הרגולטוריות הרלוונטיות לתחומי הפעילות השונים שפורסמו בשנים האחרונות, ואחדו במסגרת החוזר המאוחד פרק 10 (קודקס), הouselות, חובת מינוי מנהל סיכון שתפקידו העיקריים:

- לוודא קיומם של תהליכי ליזוי סיכון ביוטחים ופיננסים מהותיים הגלומים בנכסים המוחזקים נגד חסכנות עmittelים ומבודחים בנכסים אחרים של חברת הביטוח והגלומים בהתחייבות חברת הביטוח, ובהתחייבות ביטוח של קרן פנסיה אשר עשויים להשפיע באופן מהותי על זכויות העmittelים והמבודחים ועל חוסנו הפיננסי של הגוף המוסדי.
- כימות החשיפה והערכת ההשפעה הפוטנציאלית של הסיכון מהותיים שזו, בין היתר, באמצעות תרשישים ובכלל זה תרשישי קיצון.
- הערכת ההון הנדרש (הון הכללי) בחברות הביטוח לצורך נשיאה בסיכון מהותיים תוך התייחסות למידת המתאם בין הסיכון השונים.

דרישות רגולטוריות לעניין ניהול סיכון כוללות בין היתר:

- דרישת הקביעת מדיניות חשיפה לסיכון, תקרות חשיפה, נלים וכליים למדידה ולבקרה סיכון.
- הוראות לעניין ניהול נכסים השקעה במסגרת פרק 4 בחוזר המאוחד לרבות הוראות בנושא ניהול סיכון אשראי.
- הוראות בנושא ניהול חשיפה למבחן משנה.
- הוראות בנושאים ספציפיים בתחום סיכון תפעוליים: מעילות והונאות, טכנולוגיות מידע, אבטחת מידע וסיביר ובקשה על דיווח כספי (SOX), תוכנית להמשכיות עסקית והתאוששות מסאון (DRP) סיכון ציות ועוד.
- הוראות בנוגע ליישום משטר כושר פרעון מבוסס סיכון לפי דירקטיבת II Solvency .

2. סיכון שוק

א. הגדרת סיכון שוק

סיכון שוק הוא הסיכון שהשווי ההוגן או תזרימי המזומנים העתידיים של נכסים פיננסיים, התחייבויות פיננסיות או התחייבויות ביטוחיות ישתנו כתוצאה ממשינויים בגורמי סיכון השוק. גורמי סיכון השוק כוללים, בין היתר, שינויים בעוקמי הריבית, בשערו מנויות, במידד מחירים לצרכן, בשערו מטבע חזע, במרקוח האשראי ובמחירי הנדל"ן.

הסיכון הגלומים בנכסים והתחייבויות עבור חוזים תלוי תשואה (במנורה ביטוח בלבד)

התחייבויות תלויות תשואה הינם התחייבויות בגין חוזים בהם תגמולו הביטוח שלהם זכאי המבוטח תלויים בתשואה שמניבו השקעות מסוימות של החברה, בגין דמי ניהול ממופרט להלן:

- לגבי פוליסות שהונפקו עד שנת 2004 דמי ניהול קבועים וכן דמי ניהול משתנים בשיעור של 15% מהתשואה הריאלית בגין דמי ניהול קבועים.
- בפוליסות שהונפקו משנה 2004 ואילך - דמי ניהול קבועים בלבד כפי שנקבע בתנאי פולישה.

לגביה הנכסים וההתחייבויות בגין חוזים תלויי תשואה קיימת לבוצח חשיפה בגין שינויים בגורמי שוק בעיקר כתוצאה משינויים בגורמי ניהול המשתנים לגבי פוליסות שהונפקו עד 2004 וכן מן ההיקף הכללי של ההתחייבות ממנה נגזרים דמי ניהול קבועים של החברה לגבי כל המוצרים תלוי התשואה.

לאור האמור, מבחני הריגשות ומועד הפירעון של ההתחייבויות המפורטים בסעיפים הבאים אינם כוללים חוזים תלויי התשואה.

באור 38: - **ניהול סיכון (המשך)**

2. סיכון שוק (המשך)

a. הגדרת סיכון שוק (המשך)

להלן מבחן וגישה לגבי חווים תלוי תשואה והאופן בו הרווח (הפסד) מושפע מכל שינוי בתשואה:

כל שינוי של 1% בתשואה הריאלית על ההשקעות לאחר ניכוי דמי ניהול הקבועים במסגרת חווים תלוי תשואה בגין פוליסות שהונפקו עד לשנת 2004, שהיקף ההתחייבויות בגין ליום 31 בדצמבר, 2023 כ-13.4 מיליון ש"ח, משפיע על ההכנסות מדמי ניהול בסך של כ-20.1 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר, 2022 כ-12.9 מיליון ש"ח, משפיע על ההכנסות מדמי ניהול בסך של כ-19.4 מיליון ש"ח). השפעת שינוי כאמור על פוליסות שהונפקו משנה 2004 ואילך אינה מהותית למונרה רשות. בפוליסות שהונפקו עד לשנת 2004, כאשר התשואה בחווים אלה הינה שלילית החברה אינה רשאית לגבות דמי ניהול משתנים כל עוד לא תושג תשואה חיובית שתכסה את סך ההפסדים שנצברו בתיק ההשקעות בשל התשואה השלילית.

במהלך שנת 2022 חלו ירידות חדות בשוקי ההון. בעקבות כך, נרשמה תשואה ריאלית שלילית בפוליסות החווים המשתתפות ברווחים ששווקו עד לשנת 2004. לפיק, החברה לא רשמה דמי ניהול משתנים מתחילה לשנת 2022 ועד מועד הדוח הנוכחי, אלא דמי ניהול קבועים בלבד. כל עוד לא תושג תשואה ריאלית חיובית שתכסה את הפסדי ההשקעות שנצברו לחובות המבוטחים, לא תוכל החברה לגבות דמי ניהול משתנים. אומדן דמי ניהול שלא יגבו בשל התשואה הריאלית השלילית עד להשגת תשואה חיובית מוצברת, הסתכם נכון לתאריך הדוח בסך של כ- 198 מיליון ש"ח ובמועד הסמוך לפרסום הדוח בכ- 126 מיליון ש"ח, לפני מס.

b. מבחני וגישות הנוגעים לסיכון שוק

להלן מבחני וגישה ביחס להשפעת השינויים בשיעורי ריבית, בשווי של השקעות במכשירים הוניים, במדד ושער החליפין על הרווח (הפסד) וההכנסה הכלולות (הון) עבור נכסים פיננסיים, ההתחייבויות הפיננסיות וההתחייבויות בגין חווים ביטוח וחווים ההשקעה, בגין משתנה הסיכון הרלבנטי נכון ליום כל מועד דיווח.

בסיס המדידה הינו שינוי משתנה אחד כאשר כל שאר המשתנים האחרים קבועים. כך, למשל, השינוי בריבית הינו בהנחה שכל הפרמטרים האחרים לא השתנו.

התוצאות מבחני הרגישות מבוססות על ההנחה הבאות:

- מבחני וגישות אלו אינם כוללים כאמור את השפעתם של חווים תלוי תשואה.
- כמו כן, הונה שהשינויים האמורים אינם משקפים ירידת ערך פרמננטית של נכסים המוצגים בעלות מופחתת או של נכסים זמינים למכירה ולפיק, מבחני הרגישות שלහן, לא כללון, בגין נכסים אלו, הפסדים מירידת ערך.
- מבחני הרגישות, מבאיםידי ביטוי השפעות ישירות בלבד ללא השפעות משנהו.
- יzion גם כי הרגישויות אינן ליניאריות, כך ששינויים גדולים או קטנים יותר ביחס לשינויים שמתוארים להן אינם בהכרח אקסטרטפולציה פשוטה של השפעת אותם שינויים.
- תוצאות מבחני הרגישות מוצגות נטו לאחר ניכוי השפעת המס.

ליום 31 בדצמבר, 2023:

שיעור השינוי בש"ח של מטבע חוץ****) 10%- 10%+	שיעור השינוי במדד 1%- 1%+ אלפי ש"ח	שיעור השינוי במדד 1%- 1%+ אלפי ש"ח	ההשקעות במכשירים הוניים**) 10%- 10%+ אלפי ש"ח	שיעור הריבית (*) 1%- 1%+ אלפי ש"ח
183,560	(183,560)	29,185	(29,185)	(15,940)
(46,482)	46,482	29,185	(29,185)	(294,474)

רווח (הפסד) רווח (הפסד) כולל ***(*)
240,222 (362,563) 78,497

באור 38: - **ניהול סיכון (המשך)**

2. סיכון שוק (המשך)

ב. מבחני רגישות הנוגעים לסיכון שוק (המשך)

ליום 31 בדצמבר, 2022:

שיעור השינוי בשיעור חוץ *****)	שיעור השינוי במדד *****)	הSKUות במחירים הונאים ***)				שיעור הריבית (*) אלפי ש"ח	
		1%-	1%+	10%-	10%+		
10%-	10%+						
168,771	(168,771)	25,223	(25,223)	(17,061)	16,471	(361,717)	210,805
(41,582)	41,582	25,223	(25,223)	(272,070)	271,481	(192,142)	61,111
כולל ***)							

* בניתו הרגישות נכללו נכסים חוב סחרים בריבית קבועה ומשתנה, נכסים לא סחרים המוצגים בספרים לפי שווים ההוגן, ונכסים חוב לא סחרים המוחזקים כנגד התchia'bioות ביטוחיות שאינן תלויות תשואה אך שוים ההוגן באידי ביטוי בהערכת ההchia'bioות הביטוחיות. לא נכללו בסיכון הריבית מתוך הנכסים והchia'bioות המוצגים בטבלה בסעיף ג' שלහן, נכסים או התchia'bioות "עם סיכון ריבית ישירות", מזומנים ושווי מזומנים, התchia'bioות בגין חוזי ביטוח שאין מהוונות, התchia'bioות פיננסיות הנמדדות בעלות מופחתת ופיקדונות ויתרונות שוטפות מול מבטחי משנה.

לפי הנחיה חוזר בדיקת נאותות העתודה (LAT), עיקומי הריבית ששימשו בחישוב הרגישות, מתחבסים על עיקום ריבית חסרת סיכון לתאריך הדוח. עיקום זה מבוסס תשואות לפידין של אג"ח ממשתיות סחירות, המפורסמות ע"י חברת מרווה הוגן אשר זכתה במכרז לציטוט מחיר. עיקומי הריבית הינם למפרנסם ע"י חברת זו עד לנקודת LLP בשנת ה-25. מעבר לנקודת זו נקבעים עוקבי הריבית לפי אקסטרופולציה על פי שיטת Smith Wilson עד לשיעור הריבית האחורה, UFR, שנקבעה על 60 שנה. מנוקודה זו, הריבית העתידית הינה קבועה.

הנכסים עליהם הופעל ניתוח הרגישות מהווים 21% מתוך סך הנכסים (20% ליום 31 בדצמבר 2022).

בניתו הרגישות נכללו התchia'bioות בגין הפרשה הנובעת מבדיקה נאותות התchia'bioות הביטוחיות (LAT) בביטוח חיים ובריאות, התchia'bioות להשלמת גילה וגמראות בתשלום בגין חיים, וכן את התchia'bioות הביטוחיות בביטוח כללי בעקבות המעבר לנוגה המיטבי.

ה להשפעה של עלייה ב-1% בשיעור הריבית על הרווח לאחר מס בגין התchia'bioות ביטוחיות הכלולות בניתו הרגישות מוערכת ברווח של כ-244 מיליון ש"ח וירידה של 1% תוביל להפסד בסך של כ-367 מיליון ש"ח (בשנת 2022 כ-217 מיליון ש"ח וכ-369 מיליון ש"ח בהתאם). יצין כי להשפעה על התchia'bioות, כולל גם את ההשפעה על אופן שיעורן הנכסים שאינם סחרים העומדים כנגד התchia'bioות האמורות.

יש לציין כי ניתן ולהברה קיימת גם ריבית שאינה כוללה בטבלה לעיל בשל היון קצbowות ביטוח לאומי שישולמו לנפגעי תאונות עבודה וowell וועדות ייודיות שעמדו במושא.

השקעות במכשירים שאין להם תזרים קבוע, או שלחילופין, לקבוצה אין מידע ביחס לתזרים זה. בהתאם להגדירות ב- 7 IFRS איןן כוללות השקעות בחברות כלולות. כמו כן נכללו תעוזות סל שוקבות אחורי מדדי אג"ח וקרנות אג"ח.

ניתוח הרגישות ביחס להכנסה הכוללת מבאים לידי ביטוי גם את ההשפעה על הרווח (הפסד) לתקופה.

במסגרת מבחני הרגישות לשע"ח נלקחו גם פרטיים לא פיננסיים ואחרים בסך של כ- 14.7 מיליון ש"ח.

במסגרת מבחני הרגישות למדד נלקחו גם פרטיים לא פיננסיים ואחרים בסך של כ- 57.1 מיליון ש"ח.

באוור 38: - **ניהול סיכון (המשך)**

2. **סיכון שוק (המשך)**

ג. **סיכון ריבית ישיר**

סיכון ריבית ישיר הינו הסיכון השני בריבית השוק יגרום לשינוי בשווי ההוגן או בתזרים המזומנים הנובע מהנכס או התחייבות. סיכון זה מתיחס לנכסים שהסילה שלהם נעשית בזמן.

יש לציין כי קיימים נכסים עם סיכון ריבית ישיר אשר שוויים ההוגןמושפע משינוי הריבית בשוק אך הקבוצה אינה רושמת אותם בשווי הוגן בדוח הכספי ואינם מקווזים נגד התחייבויות בענפי ביטוח הכללי כאמור לעיל ולכן אינם כוללים ב מבחני הרגישות המתוארים בסעיף הקודם.

תוספת המילה " ישיר" מבילטה את העובדה שנייני הריבית יכול להשפיע גם על סוג נכסים אחרים אבל לא באופן ישיר, כדוגמת השפעת שינוי הריבית על שער המניות.

ליום 31 בדצמבר, 2023

סה"כ	תשואה	倘לו	倘ינו
	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח

נכסים עם סיכון ריבית ישיר:

13,861,945	9,024,947	4,836,998	נכסים חוב סחרים
7,170,907	155,342	7,015,565	נכסים חוב שאינם סחרים: אל"ח ח"ץ ופקדנות חשל"ל
11,799,350	4,125,061	7,674,289	אחר
755,081	684,384	70,697	השקעות פיננסיות אחרות
3,404,925	2,080,711	1,324,214	مزומנים ושווי מזומנים
3,628,513	-	3,628,513	נכסים ביטוח משנה
40,620,721	16,070,445	24,550,276	סה"כ נכסים עם סיכון ריבית ישיר
29,412,371	17,488,911	11,923,460	נכסים ללא סיכון ריבית ישיר (*)
70,033,092	33,559,356	36,473,736	סה"כ נכסים

התחייבויות עם סיכון ריבית ישיר:

4,773,141	214,473	4,558,668	התחייבויות פיננסיות
55,456,135	33,059,486	22,396,649	התחייבויות בגין חוות וחוזי השקעה
256,751	-	256,751	אחרים
60,486,027	33,273,959	27,212,068	סה"כ התחייבויות עם סיכון ריבית ישיר
2,929,064	5,329	2,923,735	התחייבויות ללא סיכון ריבית ישיר (**)
6,618,002	-	6,618,002	הון
70,033,092	33,279,288	36,753,804	סה"כ הון והתחייבויות
-	280,068	(280,068)	סה"כ נכסים בניכוי התחייבויות

(*) נכסים ללא סיכון ריבית ישיר כוללים: מנויות, רכוש קבוע, נדל"ן להשקעה, נכסים מיסים נדחים הוצאות רכישה נדחות, רכוש אחר וכן קבועות מאזניות של נכסים פיננסיים המשיך החיים המוצע (מח"מ) שלהם עד חצי שנה ולפיכך סיכון הריבית נמוך יחסית (חייבים ויתרות חוות, פרמיות לביה ויתרות שוטפות).

(**) התחייבויות ללא סיכון ריבית ישיר כוללות התחייבות בגין מיסים נדחים, יתרות חוות למיניהם, וכו'.

באו"ר 38: - **ניהול סיכוןים (המשך)**

2. **סיכון שוק (המשך)**

ג. **סיכום ריבית ישיר (המשך)**

لיום 31 בדצמבר, 2022		
סך הכל	תשואה	שאינו תלוי
	תשואה	תלוי
	אלפי ש"ח	
13,744,718	8,936,016	4,808,702
7,296,794	179,618	7,117,176
11,462,961	4,239,820	7,223,141
348,443	343,347	5,096
3,884,499	2,590,568	1,293,931
3,436,993	-	3,436,993
40,174,408	16,289,369	23,885,039
27,405,191	16,211,830	11,193,361
67,579,599	32,501,199	35,078,400

נכסים עם סיכון ריבית ישיר:

נכסים חוב סחריים

נכסים חוב שאינם סחריים:

אל"ח ח"ץ ופקדונות חשל"ל
אחר

השקעות פיננסיות אחרות

مزומנים ושווים מזומנים
נכסים ביטוח משנה

סך הכל נכסים עם סיכון ריבית ישיר

נכסים ללא סיכון ריבית ישיר *

סך הכל נכסים

התchiaוביות עם סיכון ריבית ישיר:

התchiaוביות פיננסיות

התchiaוביות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה
אחרים

סך הכל התchiaוביות עם סיכון ריבית ישיר

התchiaוביות ללא סיכון ריבית ישיר **

הון

סך הכל הון וההתאוביות

סך הכל נכסים בניכוי התchiaוביות

4,649,370	415,480	4,233,890
53,628,084	31,794,930	21,833,154
394,164	-	394,164
58,671,618	32,210,410	26,461,208
2,828,836	289,228	2,539,608
6,079,145	-	6,079,145
67,579,599	32,499,638	35,079,961
-	1,561	(1,561)

(*)
נכסים ללא סיכון ריבית ישיר כוללים: מנויות, רכוש קבוע, נדל"ן להשקעה, נכסים
מיסים נדחים, הוצאות רכישה נדחו, רכוש אחר וכן קבוצות מאזניות של נכסים
פיננסיים שימוש החיים המוצע (מה"מ) שלהם עד חצי שנה ולפיכך סיכון הריבית נמוך
יחסית (חייבים ויתרות חובה, פרמיות לגבייה ויתרות שוטפות).

(**)
התchiaוביות ללא סיכון ריבית ישיר כוללות התchiaוביות בגין מיסים נדחים, יתרות
חומר ז לMINICHN, וכו'.

באור 38: - ניהול סיכוןים (המשך)

2. סיכון שוק (המשך)

ג. xiccon ריבית ישיר (המשך)

הערות:

ביטוח חיים שאין תלוי תשואה- מרבית ההתחייבות בתיק זה הינה בגין פוליסות מבטיחות תשואה המוגבות בחלקן באגרות חוב מיעודות (ח"צ) המונפקות על ידי בנק ישראלי לכל אורך תקופת הפוליסה. לפיכך, לבוצעה קיימס כיסוי פיננסי הופף על חלק מההתחייבות מבחינות ריבית והצמדה למשך חי' הפוליסות. ליום 31 בדצמבר, 2023 כיסו אגרות החוב המיעודות כ- 55.5% מכלל ההתחייבות שאין תלויות תשואה בביטוח חיים שהונפקו עד שנת 1990 (בשנת 2022 כ- 57.7%). בגין יתר השקעות החברה במסגרת עסק' ביטוח חיים קיימת חשיפה לשיעורי הריבית שיישרו בערך מיזעור ההשקעות אשר משך החיים שלhn עשוי להיות נמוך מאורך החיים המוצע של ההתחייבות הביטוחיות.

בגין מוצאים אלה וכן בגין תביעות מתמכחות בתשלום, בביטוח סיודי ובביטוח אי-כושר עבודה, מבוסס חישוב ההתחייבות הביטוחית לרוב על שיעור הריבית התעריפית שבפוליסה (ראה פירוט בסעיף 6 א'2 להלן).

בדבר שיעורי ההיוון ואופן קבועם עבור ההתחייבות הביטוחיות הן בביטוח חיים ובריאות והן בביטוח כללי, ראה סעיף 6 לבואר זה בחלק המתיחס להנחות העיקריות המשמשות לחישוב ההתחייבות הביטוחיות.

חלק מההתחייבות בגין חזוי השקעה כוללות התחייבות בגין מסלולי קופות גמל מבטיחות תשואה המוגבות ברובן בפיקדונות חשל"ל המונפקות על ידי החשב הכללי, לפיכך קיימס לחברה כיסוי פיננסי הופף על עיקר ההתחייבות מבחינת ריבית והצמדה. ליום 31 בדצמבר, 2023, כיסו פיקדונות החשל"ל כ- 87.7% מכלל ההתחייבות במסלולי קופות גמל אלה (בשנת 2022 - 89.8%).

באור 38: - **ניהול סיכוןים (המשך)**

2. סיכון שוק (המשך)

ד. פירוט הנכסים וההתchiaיבויות בחלוקת לפי בסיסי הצמדה

סה"כ	נכסים בגין חווים תלויי תשואה	ליום 31 בדצמבר, 2023						נכסים בלתי מוחשיים נכסים מסיים נדחים הווצאות רכישה נדחות רכוש קבוע השקעות בחברות כלולות נד"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה נד"ן להשקעה אחר נכסים ביטוח משנה נכסים מסיים שוטפים חייבים ויתרות חובה פרמיות לגבייה השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה השקעות פיננסיות אחרות: נכסים חוב סחירים נכסים חוב שאינם סחירים מניות (**) אחרות סך כל השקעות פיננסיות אחרות מוזמנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה מוזמנים ושווי מזומנים אחרים סך כל הנכסים
		פרטיים פיננסיים ואחרים	במطبع חו"ץ או בחצמלה אליו (*) אלפי ש"ח	בש"ח צמוד למדד	בש"ח צמוד	בש"ח לא צמוד	בש"ח לא צמוד	
1,795,069	-	1,795,069	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים	
24,348	-	24,348	-	-	-	-	נכסים מסיים נדחים	
2,188,426	791	2,187,635	-	-	-	-	הווצאות רכישה נדחות	
1,017,318	-	1,017,318	-	-	-	-	רכוש קבוע	
487,665	-	-	119,231	-	368,434	-	השקעות בחברות כלולות נד"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה	
102,961	102,961	-	-	-	-	-	נד"ן להשקעה אחר	
651,862	-	651,862	-	-	-	-	נכסים ביטוח משנה	
3,628,513	96,481	-	15,121	2,886,960	629,951	-	נכסים מסיים שוטפים	
133,349	-	-	-	133,349	-	-	חייבים ויתרות חובה	
524,638	133,688	84,661	76,146	77,203	152,940	-	פרמיות לגבייה השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה	
1,030,293	67,437	-	131,889	830,967	-	-	השקעות פיננסיות אחרות: נכסים חוב סחירים	
31,077,288	31,077,288	-	-	-	-	-	נכסים חוב שאינם סחירים	
							מניות (**)	
4,836,998	-	-	226,804	3,284,109	1,326,085	-	אחרות	
14,689,854	-	-	505,782	9,614,559	4,569,513	-	סך כל השקעות פיננסיות אחרות	
1,212,717	-	-	558,924	-	653,793	-	מוזמנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה	
3,226,868	-	-	2,605,921	3,322	617,625	-	מוזמנים ושווי מזומנים אחרים	
23,966,437	-	-	3,897,431	12,901,990	7,167,016	-	סך כל הנכסים	
2,080,711	2,080,711	-	-	-	-	-	(*) עיקר החשיפה למطبع חוות מתיחסת לדולר.	
1,324,214	-	-	329,988	-	994,226	-	(**) המطبع הרלוונטי לצורך החשיפה של מנויות נקבע בהתאם למطبع הרשות.	
70,033,092	33,559,357	5,760,893	4,569,806	16,830,469	9,312,567	-		

באור 38: - **ניהול סיכוןים (המשך)**

2. **סיכון שוק (המשך)**

ד. **פירוט הנכסיים והתחייבות בחלוקת לפי בסיסי הצמדה**

סה"כ	תשואה	תלווי	בגין חוזים	ליום 31 בדצמבר, 2023				סכום הכל ההון
				פריטים	במטבע	בחצמדה	בש"ח	
				לא	חו"ז או	צמוד	בש"ח לא	צמוד
					אליו (*)	למדד	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
6,618,002	-	-	6,618,002	-	-	-	-	סכום הכל ההון
								התחייבויות
								התחייבויות בגין חוות
22,396,649	-	-	-	18,150	20,486,069	1,892,430	-	ביטחוח חוות השקעה
33,059,486	33,059,486	-	-	-	-	-	-	שאיינט תלווי תשואה
480,601	-	480,601	-	-	-	-	-	התחייבויות בגין חוות
127,019	-	-	-	-	-	127,019	-	ביטחוח חוות השקעה
8,500	-	-	-	-	8,500	-	-	תלווי תשואה בגין מסים
2,569,694	5,329	189,202	298,312	891,365	1,185,486	-	-	נדחמים זכאים ויתרונות זכות
4,773,141	214,473	-	56,386	573,764	3,928,518	-	-	התחייבויות פיננסיות
63,415,090	33,279,288	669,803	372,848	21,959,698	7,133,453	-	-	סכום כל התחייבויות
70,033,092	33,279,288	7,287,805	372,848	21,959,698	7,133,453	-	-	סכום כל התחייבויות והתחייבויות
-	393,676	(1,526,912)	4,196,958	(5,242,836)	2,179,114	-	-	סכום הכל חשיפהazonית
-	-	-	(3,513,469)	548,795	2,964,674	-	-	חשיפה לנכסים בסיסיים באמצעות מכשירים נגזרים במונחי דلتא
-	393,676	(1,526,912)	683,489	(4,694,041)	5,143,788	-	-	סכום הכל חשיפה

עיקר החשיפה למטרע חוות מתיחסת לדולר. (*)

באור 38: - **ניהול סיכוןים (המשך)**

2. **סיכון שוק (המשך)**

ד. **פירוט הנכסים וההתchiaיבויות בחלוקת לפי בסיסי הצמדה**

لיום 31 בדצמבר, 2022							
סה"כ	תשואה	נכסים בגין חוזים תלווי	פריטים פיננסים ואחרים	במטרה 嘲ץ או בהתchia אליו (*)	בש"ח בהתchia למדד	בש"ח לא צמוד למדד	בש"ח צמוד
אלפי ש"ח							
1,736,065	-	1,736,065	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים
32,978	-	32,978	-	-	-	-	נכסים מסים נדחים
2,002,620	796	2,001,824	-	-	-	-	הוצאות רכישה נדחוות
988,089	-	988,089	-	-	-	-	רכוש קבוע
432,714	-	-	95,794	-	336,920	-	השקעות בחברות כלולות נד"ן להשקעה עבור חוזים תלווי תשואה
93,958	93,958	-	-	-	-	-	נד"ן להשקעה אחר
509,198	-	509,198	-	-	-	-	נכסים בפיתוח משנה
3,436,993	80,058	-	88,215	2,545,774	722,946	-	נכסים מסים שוטפים
120,648	-	-	-	120,648	-	-	חייבים ויתרות חובה
705,576	323,828	76,327	63,544	105,541	136,336	-	פרמיות לגבייה השקעות פיננסיות עבור חוזים תלווי תשואה
1,048,370	67,761	-	145,399	835,210	-	-	אחרות פיננסיות אחרות: נכסים חוב סחירים
29,344,230	29,344,230	-	-	-	-	-	נכסים חוב שאינם סחירים מניות **)
4,808,702	-	-	221,592	3,706,341	880,769	-	סך כל השקעות פיננסיות אחרות
14,340,317	-	-	523,649	9,713,283	4,103,385	-	נכסים חוב שאינם סחירים אחרות
1,366,262	-	-	641,388	-	724,874	-	מצומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלווי תשואה אחרים
2,728,380	-	-	2,292,564	13,955	421,861	-	סך כל הנכסים
23,243,661	-	-	3,679,193	13,433,579	6,130,889	-	מצומנים ושווי מזומנים אחרים
2,590,568	2,590,568	-	-	-	-	-	המטרה הרלוונטי לצורכי החשיפה של מנויות נקבע בהתאם למטרע הרשות או בהתאם לפניות.
1,293,931	-	-	286,890	-	1,007,041	-	(*) המטרה הרלוונטי לצורכי החשיפה של מנויות נקבע בהתאם למטרע הרשות או בהתאם לפניות.
67,579,599	32,501,199	5,344,481	4,359,035	17,040,752	8,334,132	-	(**) המטרה הרלוונטי לצורכי החשיפה של מנויות נקבע בהתאם למטרע הרשות או בהתאם לפניות.

עיקר החשיפה למטרע嘲ץ מתיחס לדולר.

המטרה הרלוונטי לצורכי החשיפה של מנויות נקבע בהתאם למטרע הרשות או בהתאם
לפניות.

באור 38: - **ניהול סיכוןים (המשך)**

2. **סיכון שוק (המשך)**

ד. **פירוט הנכסים וההתחביבות בחלוקת לפי בסיסי הצמדה**

סה"כ	תשואה תלויה בגין חויזים	התחביבות בגין חויזים ואחרים	ליום 31 בדצמבר, 2022				אלפי ש"ח
			פריטים במטבע	לא חויז או בaczemda פיננסים ולאחרים	בש"ח צמוד אליו (*)	בש"ח למדד צמוד לא	
6,079,145	-	6,079,145	-	-	-	-	סך הכל ההון
התחביבות							
21,833,154	-	-	93,501	19,837,558	1,902,095	-	התחביבות בגין חוות בייטוח וחוזי השקעה שאיינס תלו依 תשואה התחביבות בגין חוות בייטוח וחוזי השקעה תלו依 תשואה התחביבות בגין מסים נדחים
31,794,930	31,794,930	-	-	-	-	-	התחביבות בשל הטבות לעובדים התחביבות בגין מסים שותפים
357,806	-	357,806	-	-	-	-	זכאים ויתרות זכות התחביבות פיננסיות
127,442	-	-	-	-	-	127,442	סך כל התחביבות
7,126	-	-	-	7,126	-	-	סך כל ההון וההתחביבות
2,730,626	16,871	172,783	392,993	855,011	1,292,968	-	סך הכל חסיפה מאזנית חסיפה לנכסים בסיס באמצעות מכשירים נגזרים במונחי דلتא
4,649,370	415,480	-	119,385	555,923	3,558,582	-	סך הכל חסיפה
61,500,454	32,227,281	530,589	605,879	21,255,618	6,881,087	-	(*) עיקר החסיפה למטרע חוות מתיחסת לדולר.
67,579,599	32,227,281	6,609,734	605,879	21,255,618	6,881,087	-	
-	273,918	(1,265,253)	3,753,156	(4,214,866)	1,453,045	-	
-	-	-	(3,141,484)	232,962	2,908,522	-	
-	273,918	(1,265,253)	611,672	(3,981,904)	4,361,567	-	

באור 38: - ניהול סיכוןים (המשך)

2. סיכון שוק (המשך)

ה. פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות במכשיירים הונאים

ליום 31 בדצמבר, 2023							
%	סה"כ	סחר בחול"	לא סחר	נסחרות במדד מניות צמיחה	נסחרות במדד ת"א 125	נסחרות במדד אלפי ש"ח	ענף משק
15.47	187,618	30,058	116,552	-	41,008		תעשייה
14.66	177,804	-	51,908	18,758	107,138		נדל"ן ובנייה
11.76	142,647	7,726	57,578	27,112	50,231		מסחר ושירותים
0.88	10,630	-	-	-	10,630		השקעה ואחזקות
33.28	403,568	41,246	177,193	4,194	180,935		טכנולוגיה
16.66	201,985	4,964	1,731	-	195,290		בנקים
1.46	17,707	-	6,000	-	11,707		bijtow
2.70	32,717	4,621	-	-	28,096		ביומד
3.14	38,041	2,524	-	-	35,517		חיפושי נפט וגז
100.00	1,212,717	91,139	410,962	50,064	660,552		סה"כ

באור 38: - ניהול סיכוןים (המשך)

2. סיכון שוק (המשך)

ה. פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות במכשיירים הונאים (המשך)

لיום 31 בדצמבר, 2022							<u>ענף משק</u>
%	סה"כ	סחר בחו"ל	לא סחר	נסחרות במדד מניות צמיחה	נסחרות במדד 125	ת"א	
				אלפי ש"ח			
20.72	283,024	74,812	122,727	11,605	73,880		תשניה
16.21	221,465	2,857	77,638	26,024	114,946		נדל"ן ובינוי
11.95	163,278	17,793	24,713	40,379	80,393		מסחר ושירותים
1.75	23,965	-	-	-	23,965		השקעה ואחזקות
27.60	377,041	63,402	170,089	20,638	122,912		טכנולוגיה
12.69	173,435	3,670	2,054	-	167,711		בנקים
1.86	25,374	-	6,000	-	19,374		bijtow
4.39	60,044	21,691	-	324	38,029		ביומד
2.83	38,636	-	-	-	38,636		חיפושי נפט וגז
100.00	1,366,262	184,225	403,221	98,970	679,846	סה"כ	

באור 38: - ניהול סיכון נזילות (המשך)

3. סיכון נזילות

a. הגדרת סיכון נזילות

סיכום נזילות הינו הסיכון שהකוצה תידרש למש את נכסיה במחיר נחות על מנת לעמוד בהתחייבותה.

הකוצה חשופה לסיכון הנובעים מאי הוודאות לגבי המועד בו תידרש הקוצה לשולם תביעות והבטות אחרות למボטחים ועמיתיים ביחס להיקף הכספיים שהיו זמינים לכך באותו מועד.

يُؤكَد כי ניתן לאפשר מקורות באופן בלתי צפוי ובזמן קצר - כתוצאה מהתמכשות של אירוע Katastrofique בפיתוח כלשהו או אירוע אשר יפגע בו זמן נתן גם בביטחון חיים ואשר יגרום לעלייה דלה, בלתי צפואה, בתביעות - עלול להשיב מימוש נכסים ממשמעותיים באופן מהיר ומכירתם בנסיבות שלא בהכרח ישקפו את שווי השוק שלהם. בעיקר כיוון שהකוצה עלולה להידרש לשולם תביעות טרם קבלת ההשתתפות ממבטה המשנה.

בחלק ניכר מהתחייבויות הביטוחיות במוגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח, הסיכון מושת על המボטחים או שהסכום נמור וזאת בשל אופיים של חוזה הביטוח כמפורט להלן:

• **חויזים תלוי תשואה, בביטחון חיים** - על פי תנאי החוזים זכאים בעלייהם לקבל תשואה בהתאם לתוצאות השקעות בניכוי דמי נזילה. לפיק'ד ירידת בערך השקעות מכל סיבה שהיא תלויה במקביל בירידה בגובה התחייבות הקוצה.

• **חויזים שאינם תלוי תשואה, בביטחון חיים** - על פי תנאי החוזים, זכאים בעלייהם לקבל תשואה מובטחת. ההתחייבות בגין חוות אלה ליום 31 בדצמבר, 2023 הינה בסך של 5,802 מיליון ש"ח המהווה כ- 15% מתיק בביטחון החיים (שנה קודמת 5,760 מיליון ש"ח המהווה כ- 15.3% מתיק בביטחון החיים). חוות לפני שנת 1991 מגובים בעיקר במקרים חוב מיעודות (ח"צ) המונפקות על ידי מדינת ישראל. מנורה ביטוח זכאית למש"א"ח אלו בעת שנדרש פדיון הפלישות האמורות וכן בעת תשלום קצבה המשולמת מתוך ערכיו הפלישות ולפי תנאי הפלישות.

• **מסלולי קופות גמל מבטיחות תשואה** - על פי תנאי הקופה, זכאים העמידים לקבל תשואה מסוימת. ההתחייבות בגין מסלולים אלה ליום 31 בדצמבר, 2023 הינה בסך של 5,063 מיליון ש"ח (שנה קודמת 4,990 מיליון ש"ח). התחייבויות אלה מגובות בעיקר בפיקדונות החשב הכללי. הקוצה זכאית למש"א"ח פיקדונות אלו כאשר מתבצע פדיון כספים על ידי העמידים.

סיכום הנזילות של הקוצה נובע, כאמור, בעיקר מיתרת הנכסים שאינם אגרות חוב מיעודות או פיקדונות החשב הכללי ואיים נגד חוות תלוי תשואה. יתרת הנכסים הללו ליום 31 בדצמבר, 2023 הינה בסך 29.5 מיליארד ש"ח (שנה קודמת 28 מיליארד ש"ח).

מתוך יתרת הנכסים האמורים, ליום 31 בדצמבר, 2023 סך של כ- 5.9 מיליארד ש"ח הינם נכסים סחרים (ליום 31 בדצמבר, 2022 כ- 6.1 מיליארד ש"ח), הניתנים למימוש בזמן קצר יחסית, בהתאם לתנאי הנזילות של שוקי ההון.

באור 38: - ניהול סיכוןים (המשך)

3. סיכון נזילות (המשך)

ב. ניהול נכסים והתחייבויות

הקבוצה מנהלת את נכסי והתחייבויות חברות הביטוח בהתאם לדרישות חוק הפיקוח על תקנותיו.

הטבלאות להלן מרכזות את מועד הפירעון המשוערים של סכומי ההתחייבויות הביטוחיות והפיננסיות הבלתי מהונאות של החברה (למעט המוגדרים "לא מועד פירעון") ובין כולן את הפער בין השוויי ההוגן לעלות המותאמת בין נכסי החוב ללא סחיפים שיעומדים נגד התחייבויות. היה שכך, הר' שאין התאמה בין יתירות ההתחייבויות הביטוחיות והפיננסיות בדוח על המצב הכספי.

(1) מועד הפירעון המשוערים של ההתחייבויות בביטוח חיים ובריאות נכללו בטבלאות כדלקמן:

- כספי חסכון - מועד פירעון חוזים (לרוב גיל הפרישה) ובנחה שככל החיסכון ימשך כהוני ולא כקצבה.
- גמלאות בתשלום כולל השלה לגמלא, אכ"ע בתשלום וסיעודי בתשלום - על בסיס אומדן אקטוארי.
- תביעות תלויות ועתודה לפרמיה בחסר, אכ"ע פעיל וסיעודי פעיל - ללא מועד פירעון מוגדר.

(2) מועד הפירעון המשוערים של ההתחייבויות בגין חוות ביטוח כללי נכללו בטבלאות כדלקמן:

- התחייבויות ביטוחיות שהוערכו על ידי האקטואר - על בסיס אומדן אקטוארי.
- ענפים שאינם מוערכם על ידי האקטואר נפרשו בהתאם להערכות מומחי הקבוצה.
- בעמודת "לא מועד פירעון מוגדר" - נכללו הסכומים המהווים מרוחש שמרנות מעבר להערכת התביעות התלוית בענפים ביטוחיים שלא הוערכו על ידי האקטואר.

(3) מועד הפירעון של התחייבויות פיננסיות והתחייבויות בגין חוות השקעה נכללו על בסיס מועד הפירעון החוזים. בחזים בהם הצד שנגנד רשאי לבחור את עיתוי התשלום של הסכום, התחייבות נכללת על בסיס המועד המוקדם ביותר שבו הקבוצה יכולה להידרש לשלם את התחייבות.

ג. ניתוח של מועד פרעון של סכומי התחייבויות הפיננסיות והביטוחיות ברוטו

התחייבויות בגין חוות חיים ובריאות *

סה"כ	לא מועד פירעון מוגדר	מעל 15 שנים	מעל 10 שנתיים ועד 15 שנים	מעל 5 שנתיים ועד 10 שנים	מעל שנה 两会 5 שנים	עד שנה 两会 5 שנים	אלפי ש"ח	ליום 31 בדצמבר, 2023	ליום 31 בדצמבר, 2022
10,816,367	2,673,579	869,512	579,599	1,217,567	2,561,606	2,914,504			
10,336,839	2,355,020	854,349	624,084	1,592,555	2,647,515	2,263,315			

*) לא כולל חוות תלוי תשואה.

באור 38: - **ניהול סיכוןים (המשך)**

3. **סיכון נזילות (המשך)**

ג. **ניתוח של מועד פרעון של סכומי ההתחייבות הפיננסיות והביטוחיות ברוטו (המשך)**

התחיבויות בגין חוזה ביטוח כללי

סה"כ	ללא מועד פרעון מוגדר	מעל 5 שנים	מעל 3 שנים ועד 5 שנים	עד 3 שנים	ליום 31 בדצמבר, 2023
7,794,065	-	995,338	1,275,594	5,523,133	
7,783,618	-	883,474	1,288,936	5,611,208	ליום 31 בדצמבר, 2022

התחיבויות פיננסיות והתחיבויות בגין חוזה השקעה

סה"כ	מעל 15 שנים	מעל 10 שנים ועד 15 שנים	מעל 5 שנים ועד 10 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	עד שנה ועד 5 שנים	אלפי ש"ח	ליום 31 בדצמבר, 2023 התחיבויות פיננסיות, למעט בגין חכירה
4,666,289	-	-	1,398,039	1,042,156	2,226,095		
75,300	-	-	5,645	41,215	28,440		התחיבויות בגין חכירה
5,065,602	-	4,190	733	1,077	5,059,602		התחיבויות בגין חוזה השקעה
4,836,939	-	-	-	-	4,836,939		התחיבויות בגין חוזה השקעה תלויה תשואה
4,185,017	-	-	1,036,661	1,324,656	1,823,700		ליום 31 בדצמבר, 2022 התחיבויות פיננסיות, למעט בגין חכירה
91,088	-	-	10,301	50,202	30,584		התחיבויות בגין חכירה
4,992,631	-	3,874	731	1,349	4,986,677		התחיבויות בגין חוזה השקעה
4,874,450	-	-	-	-	4,874,450		התחיבויות בגין חוזה השקעה תלויה תשואה

באור 38: - ניהול סיכוןים (המשך)

4. סיכון אשראי

a. חלוקת נכסים חוב על פי מיקומם

ליום 31 בדצמבר, 2023

שאים			בארץ בחו"ל	סך הכל נכסים חוב
סה"כ	סה"כ	סה"כ (*)		
19,090,715	14,331,246	4,759,469		
436,137	358,608	77,529		
19,526,852	14,689,854	4,836,998		

ליום 31 בדצמבר, 2022

שאים			בארץ בחו"ל	סך הכל נכסים חוב
סה"כ	סה"כ	סה"כ (*)		
18,581,129	13,957,271	4,623,858		
567,890	383,046	184,844		
19,149,019	14,340,317	4,808,702		

*) נכסים חוב סחריים מסווגים בעיקר לקטגוריה זמינים למכירה ונמדדים בשוויו הוגן.
ראאה גם פירוט הנכסים בחלוקת לדירוגים להלן.

באור 38: - **ניהול סיכוןים (המשך)**

4. **סיכון אשראי (המשך)**

ב. **פירוט נכסים בחלוקת לדירות**

1. **נכס חוב**

ديرוג מקומי (*) ليوم 31 בדצמבר, 2023						
סה"כ	לא מדדרג	נמור bbb	bbb מ- עד A	AA ומעלה	אלפי ש"ח	
2,227,888	-	-	-	-	2,227,888	
2,531,581	115,168	10,172	498,926	1,907,315		
4,759,469	115,168	10,172	498,926	4,135,203		
7,015,565	-	-	-	7,015,565		נכסים חוב בחו"ל
532,644	695	-	52,900	479,049		נכסים חוב ממשלתיות
525,749	-	-	-	525,749		נכסים חוב קונצראניות
631,890	631,890	-	-	-		נכסים חוב בנקים ומוסדות פיננסיים
3,287	3,287	-	-	-		נכסים חוב אחרים לפי
825,759	155,105	-	446,665	223,989		ביטחונות:
4,591,088	2,682,753	-	1,295,879	612,456		משכנתאות
37,170	-	-	37,170	-		הלוואות על פוליסות
168,094	168,094	-	-	-		הלוואות בשעבוד נדל"ן
14,331,246	3,641,824	-	1,832,614	8,856,808		ביטחונות אחרות
19,090,715	3,756,992	10,172	2,331,540	12,992,011		שיעור מניות המוקנות
1,145,078	-	-	997,516	147,562		שליטה
						לא מובטחים
						סה"כ נכסים חוב בחו"ל
						סה"כ נכסים חוב בחו"ל
						מזה - נכסים חוב פנימי (**)

(*) כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמה: דירוג A כולל A ועד +A.

(**) כל הסכומים המוצגים בשורה זו מייצגים נכסים שלא דורגו ע"י חברת הייזונית ודורגו ע"פ מודל הדירוג הפנימי של הקבוצה.

באור 38: - ניהול סיכוןים (המשך)

4. סיכון אשראי (המשך)

ב. פירוט נכסים בחלוקת לדרגים (המשך)

1. נכסי חוב (המשך)

דירוג בינלאומי *

ליום 31 בדצמבר, 2023

סה"כ	אלפי ש"ח	A ומעלה	BBB	מדורג	Namok	לא
77,529	24,629	52,900	-	-		

נכסים חוב בח"ל

נכסים חוב סחרים

אגרות חוב קונצראניות

נכסים חוב שאינם סחירים

בטוחנות אחרים

סך הכל נכסים חוב בח"ל

77,529	24,629	52,900	-	-		
358,608	207,113	72,511	41,511	37,473		
436,137	231,742	125,411	41,511	37,473		

*) כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמה: דירוג A כולל A ועד +A.

באור 38: - **ניהול סיכוןים (המשך)**

4. **סיכון אשראי (המשך)**

ב. **פירוט נכסים בחלוקת לדרגים (המשך)**

1. **נכסים חוב (המשך)**

דרוג מקומי *						<u>נכסים חוב בארץ</u>
סה"כ	לא מדדוג	نمוק bbb מ - אלפי ש"ח	bbb עד A	AA ומעלה		
ליום 31 בדצמבר, 2022						
2,156,462	-	-	-	-	2,156,462	נכסים חוב סחרים
2,467,396	84,194	4,993	496,390	1,881,819		אגרות חוב ממשלתיות
4,623,858	84,194	4,993	496,390	4,038,281		אגרות חוב קונצראניות
7,117,176	-	-	-	7,117,176		סק הכל נכסים חוב
638,973	4,753	-	61,286	572,934		סחרים בארץ
751,274	-	-	-	751,274		נכסים חוב שאינם סחרים
555,318	555,318	-	-	-		אגרות חוב ממשלתיות
2,951	2,951	-	-	-		אגרות חוב קונצראניות
479,952	46,761	-	245,601	187,590		פקדונות בبنקים פיננסיים
4,173,882	2,457,954	15,111	1,060,310	640,507		ובמוסדות פיננסיים
13,521	-	-	13,521	-		נכסים חוב אחרים לפי
224,224	224,224	-	-	-		בטחנות:
13,957,271	3,291,961	15,111	1,380,718	9,269,481		משכנתאות
18,581,129	3,376,155	20,104	1,877,108	13,307,762		הלוואות על פוליסות
711,098	-	15,111	564,864	131,123		הלוואות בשעבוד נדל"ן
						ביטחונות אחרות
						בעבוד מנויות המקנות
						שליטה
						לא מוגטחים
						סק הכל נכסים חוב שאינם סחרים בארץ
						סק הכל נכסים חוב בארץ
						מזה - נכסים חוב בדרוג פנימי **(*)

(*) כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמה: דירוג A כולל - A+ ועד +A.

(**) כל הסכומים המוצגים בשורה זו מייצגים נכסים שלא דורגו ע"י חברת חיזונית ודורגו ע"פ מודל הדירוג הפנימי של הקבוצה.

באור 38: - **ניהול סיכוןים (המשך)**

4. **סיכון אשראי (המשך)**

ב. **פירוט נכסים בחלוקת לדרגים (המשך)**

1. **נכסי חוב (המשך)**

דרוג בינלאומי *					
יום 31 בדצמבר, 2022					
סה"כ	מדורג	לא נמור	AAA	AA ומעלה	אלפי ש"ח
184,844	24,186	123,689	25,820	11,149	
383,046	251,664	81,961	39,283	10,138	
567,890	275,850	205,650	65,103	21,287	

נכסים בחו"ל

נכסים סחרים

אגרות חוב קונצראניות

נכסים שאינם סחרים

בטחונות אחרים

סך הכל נכסים בחו"ל

כל דרג כולם בתוכו את כל הטווחים, לדוגמה: דרג A כולל - A+ ועד +. (*)

באור 38: - ניהול סיכוןים (המשך)

4. סיכון אשראי (המשך)

ב. פירוט נכסים בחלוקת לדרוגים (המשך)

2. נסائم אחרים (בארץ)

דירוג מקומי *

لיום 31 בדצמבר, 2023					
סה"כ	לא מדדORG	נמוך מ-BBB+	BBB עד A	AA ומעליה	
		אלפי ש"ח			
243,575	243,575	-	-	-	-
24,348	-	-	-	-	24,348
67,831	67,831	-	-	-	-
<u>1,274,284</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>1,274,284</u>
<u>1,610,038</u>	<u>311,406</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>1,298,632</u>

חיבטים ויתרונות חובה, למעט
יתרונות מבטחי' משנה
נכסי מסים נדחים
השיקעות פיננסיות אחרות
מוזמנים ושווים מזומנים
סה"כ חSHIPת אשראי לנכסים
אחרים

דירוג מקומי *)

لיום 31 בדצמבר, 2022					
סה"כ	לא מדדורג	נמוך מ-BBB	BBB עד A	AA ומעלה	
אלפי ש"ח					
304,158	304,158	-	-	-	-
38,032	-	-	-	-	38,032
2,976	2,976	-	-	-	-
1,248,881	-	-	-	-	1,248,881
1,594,047	307,134	-	-	-	1,286,913

**ח' חיבים ויתרות חובה, למעט
יתרות מבטחי משנה
נכסי מסים נדחים
השיקעות פיננסיות אחרות
מוזמנים ושווים מזומנים
סה"כ חשיפת אשראי לנכסים
אחרים**

כל דירוג כולל בתוכו את כל הטעוחים, לדוגמה: דירוג A כולל -A ועד +A. (*)

באור 38: - **ניהול סיכוןים (המשך)**

4. **סיכון אשראי (המשך)**

ב. **פירוט נכסים בחלוקת לדרגים (המשך)**

3. **נכסים אחרים (בח"ל)**

דירוג בינלאומי (*)

ליום 31 בדצמבר 2023

סה"כ	אלפי ש"ח	Namorah Management Corporation Ltd.				A ומעלה
		לא מדורג	מ-BBB	BBB	Namorah Management Corporation Ltd.	
48	48	-	-	-	-	
4,383	2,762	-	-	-	1,621	
<u>49,929</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>49,929</u>	
<u>54,360</u>	<u>2,810</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>51,550</u>	

חייבים ויתרות חובה, למעט
יתרות מבטחי משנה

השקעות פיננסיות אחרות
מוזמנים ושווי מזומנים

סה"כ חטיבת אשראי לנכסים אחרים

דירוג בינלאומי (*)

ליום 31 בדצמבר 2022

סה"כ	אלפי ש"ח	Namorah Management Corporation Ltd.				A ומעלה
		לא מדורג	מ-BBB	BBB	Namorah Management Corporation Ltd.	
150	150	-	-	-	-	
2,432	1,237	-	-	-	1,195	
<u>45,050</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>45,050</u>	
<u>47,632</u>	<u>1,387</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>46,245</u>	

חייבים ויתרות חובה, למעט
יתרות מבטחי משנה

השקעות פיננסيات אחרות
מוזמנים ושווי מזומנים

סה"כ חטיבת אשראי לנכסים אחרים

*) כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמה: דירוג A כולל A- ועד +A.

באור 38: - ניהול סיכוןים (המשך)

4. סיכון אשראי (המשך)

ב. פירוט נכסים בחלוקת לדרגים (המשך)

4. סיכון אשראי בגין מכשירים חזץ מאזניים

ديرוג מקומי *						
ليوم 31 בדצמבר, 2023						
סה"כ	מדורג	לא מדורג	נמור מ-BB	BBB עד A	AA ומעלה	אלפי ש"ח
1,198,426	410,578	-	771,801	16,047		

מסגרות אשראי בלתי מנוצלות

ديروغ מקומי *						
لיום 31 בדצמבר, 2022						
סה"כ	מדורג	לא מדורג	נמור מ-BB	BBB עד A	AA ומעלה	אלפי ש"ח
842,361	302,799	-	499,072	40,490		

מסגרות אשראי בלתי מנוצלות

*) כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמה: דירוג A כולל -A ועד +A.

ג. מידע נוסף בדבר סיכון אשראי

(1) הקבוצה מבצעת דירוג אשראי לנכסים שאים מדורגים על ידי חברות דירוג חיצונית ע"פ מודל פנימי שגובש ואושר על ידי ועדת משנה לאשראי שהוסמכה ע"י הדירקטוריונים השונים בקבוצה לנושא זה. האישור האמור מאפשר לקבוצה להשתמש בדרוגים במסגרת חישוב דרישת הון תחת משטר הסולבנצי ובכפוף לתנאים המפורטים בהוראות המשטר.
המודול שאושר אינו תקף להערכת אשראי לא סחר עבור חברות אחזקה, פרויקטים שאינם ליויinya, תשתיות, מוסדות פיננסיים, בנקים וחברות ביוטה ו/או למוצרים מובנים ונגזרים.

(2) קיים שוני בסולמות דירוג בין נכסים טוב בארץ לבין נכסים טוב בחו"ל. יצוין, כי בהתאם לשוק ההון 1-6-2008, בדבר פרסום סולם המרה בין סולם הדירוג הישראלי לסולם הדירוג הבינלאומי, פרסמו חברות הדירוג, בשנת 2009, סולם המרה בין הדירוג המקומי לבין סולם הדירוג הבינלאומי.

(3) מידע בדבר סיכון אשראי בסעיף זה אינו כולל את הנכסים עבור חוזים תלוי תשואה המוצאים בסעיף 7 להלן.

(4) לעניין חשיפה لمבטחי משנה ליום 31 בדצמבר, 2023 בסך של כ-2,611 מיליון ש"ח (שנה קודמת בסך של כ-2,236 מיליון ש"ח). לפרטים נוספים ראה סעיף 4 ו'.

(5) לעניין יתרות פרמייה לגבייה ליום 31 בדצמבר, 2023 בסך של כ-1,030 מיליון ש"ח (שנה קודמת בסך של כ-1,048 מיליון ש"ח). לפרטים נוספים ראה באור 11.

באור 38: - **ניהול סיכוןים (המשך)**

4. **סיכון אשראי (המשך)**

d. **מידע הנדרש בקשר לפטור הזמני מישום 9 IFRS**

גילוי על סיכון אשראי

הטבלה שלහן מציגה את הערך בספרים, של הנכסים הפיננסיים העומדים מבחוץ הקרן והריבית בלבד (לא כולל נכסים שМОחזקים למשך או מנוחלים על בסיס שווי הוגן), לפי רמות סיכון אשראי. הערך בספרים נמדד בהתאם ל- 39 IAS אך לפני הפרשה לירידת ערך.

נכסים בארץ

ליום 31 בדצמבר, 2023

סה"כ	אלפי ש"ח	AA ומעלה	A עד BBB	BBB	לא מדורג	נמק מ-
------	----------	----------	----------	-----	----------	--------

1,092,468	-	-	-	-	1,092,468	
4,310,571	112,878	10,172	452,535	3,734,986		נכסים ושווי מזומנים
12,273,691	1,594,647	-	1,822,236	8,856,808		נכסים וחוב סחירים

נכסים ושווי מזומנים
נכסים וחוב סחירים
נכסים וחוב שאינם סחירים

נכסים בחו"ל

ליום 31 בדצמבר, 2023

סה"כ	אלפי ש"ח	AA ומעלה	BAA	BBB	לא מדורג	נמק מ-
49,929	-	-	-	-	49,929	נכסים ושווי מזומנים
17,044	-	17,044	-	-	-	נכסים וחוב סחירים
199,713	48,218	72,511	41,511	37,473		נכסים וחוב שאינם סחירים

נכסים ושווי מזומנים
נכסים וחוב סחירים
נכסים וחוב שאינם סחירים

באוור 38: - **ניהול סיכוןים (המשך)**

4. סיכון אשראי (המשך)

ד. מידע הנדרש בקשר לפטור הזמני מימוש 9 IFRS

גילוי על סיכון אשראי (המשך)

נכסים בארץ

ליום 31 בדצמבר, 2022

סה"כ	אלפי ש"ח	Namco מ-	A ומעלה	BBB עד A	לא מדורג	ס"ב BBB
------	----------	----------	---------	----------	----------	---------

955,607	-	-	-	-	955,607	
4,093,671	79,436	4,993	454,816	3,554,426		
12,015,632	1,391,012	15,111	1,380,164	9,229,345		

مزומנים ושווי מזומנים

נכסים חוב סחירים

נכסים חוב שאינם סחירים

נכסים בחו"ל

ליום 31 בדצמבר, 2022

סה"כ	אלפי ש"ח	Namco מ-	A ומעלה	BBB	לא מדורג	ס"ב BBB
45,050	-	-	-	-	45,050	
86,380	-	49,411	25,820	11,149		
179,191	47,255	81,961	39,283	10,692		

مزומנים ושווי מזומנים

נכסים חוב סחירים

נכסים חוב שאינם סחירים

הטבלה שלහלן מציגה השוואת בין השווי ההוגן לערך בספרים של נכסים בקבוצה א לעיל שאינם בעלי סיכון אשראי נמי. הערך בספרים נמדד בהתאם ל- 39 IAS אך לפני הפרשה לירידת ערך.

ליום 31 בדצמבר 2023

שווי הוגן	ערך בספרים	ערך בספרים	שווי הוגן
אלפי ש"ח			
4,327,614	4,327,614		
13,793,503	12,473,403		

נכסים חוב סחירים

נכסים חוב שאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר 2022

שווי הוגן	ערך בספרים	ערך בספרים	שווי הוגן
אלפי ש"ח			
4,180,051	4,180,051		
13,745,271	12,194,823		

נכסים חוב סחירים

נכסים חוב שאינם סחירים

באור 38: - ניהול סיכוןים (המשך)

4. סיכון אשראי (המשך)

ה. פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות בנכסי חוב פיננסים סחרים ושהואם סחרים

ליום 31 בדצמבר, 2023

סיכון אשראי חו"ז מאזני אלפי ש"ח	סיכון אשראי מאזני % אלפי ש"ח	מספר ש"ח	<u>ענף משק</u>	
			תעשייה נד"ן ובינוי מסחר ושירותים השקעה ואחזקות טכנולוגיה בנקים bijtow bijomed חיפושי נפט וגז אנשים פרטיים	אג"ח מדינה / פקדונות חשב"ל סך הכל
52,403	4.45	868,722		
617,650	14.92	2,913,264		
393,631	7.69	1,501,911		
37,500	1.04	203,313		
90,821	0.91	177,228		
-	7.44	1,452,230		
-	0.82	159,653		
-	0.02	3,802		
6,421	0.09	19,898		
-	15.28	2,983,378		
1,198,426	52.66	10,283,399		
-	47.34	9,243,453		
1,198,426	100.00	19,526,852		

ליום 31 בדצמבר, 2022

סיכון אשראי חו"ז מאזני אלפי ש"ח	סיכון אשראי מאזני % אלפי ש"ח	מספר ש"ח	<u>ענף משק</u>	
			תעשייה נד"ן ובינוי מסחר ושירותים השקעה ואחזקות טכנולוגיה בנקים bijtow bijomed חיפושי נפט וגז אנשים פרטיים	אג"ח מדינה / פקדונות חשב"ל סך הכל
56,441	2.72	520,522		
599,147	12.85	2,460,156		
144,472	9.03	1,729,131		
-	1.12	214,785		
15,336	0.81	155,065		
6,404	8.84	1,692,995		
-	1.50	287,741		
-	0.17	32,033		
20,561	0.15	30,220		
-	14.38	2,752,733		
842,361	51.57	9,875,381		
-	48.43	9,273,638		
842,361	100.00	19,149,019		

באור 38: - ניהול סיכוןים (המשך)

4. סיכון אשראי (המשך)

ו. ביטוח משנה

ו. תיאור אופן ניהול סיכון אשראי הנובעים מהחטיפה למטחי משנה

הקבוצה מבוצחת חלק מעסיקה בביטוח משנה, שרובו נעשה באמצעות מטחי משנה בחו"ל. עם זאת, ביטוח המשנה אינו משחרר את הקבוצה מחובתה כלפי מボוטחיה על פי פוליסות הביטוח.

הקבוצה חשופה לסיכוןים הנובעים מיודאות לגבי יכולת מטחי המשנה לשלם את חלוקם בהתחייבות בין חוות ביטוח (נכסים בביטוח המשנה) ואת חובותיהם בגין תביעות שלולמו.

הקבוצה חשופה לריכוז סיכון אשראי למטחי משנה בלבד, עקב מבנה שוק ביטוח המשנה והכמויות המוגבלות של מטחי משנה בעלי דירוג מספק.

בהתאם להנחיית הממונה קבועים הדיקטוריונים בחברות הביטוח בקבוצה, אחת לשנה, מסגרות חשיפה מרוביות למטחי המשנה, עימם התקשה ו/או תקשר הקבוצה, המבוססות על דירוגם הבינלאומי.

מסגרות החשיפה מנוהלות ברמת סוג חוות ביטוח המשנה. לעומת, לכל סוג חוות נקבעת מגבלת חשיפה מקסימלית למטחי משנה בלבד ובនוסף נקבעת חשיפה מקסימאלית לקבוצות דירוג.

הקבוצה מבצעת מעקב שוטף אחר מצבו של מטח המשנה בשוק העולמי, שינויים בדרכיו האשראי שלו, וקיים התהייבויותיו הכספיות השוטפות.

באור 38: - **ניהול סיכוןים (המשך)**

4. **סיכון אשראי (המשך)**

1. **ביטוח משנה (המשך)**

2. **מידע בדבר חשיפה לסיכון אשראי של מבטחי משנה**

חוות בפועל			נכסים ביטוח משנה										ליום 31 בדצמבר, 2023:							
על לשנה	בין לשנה (א)	סה"כ חשיפה משנה	סכום כתבי אשראי שנתKBלו	פנדוניות מבטיחי משנה	ביטוח-general				יתרות בחובה (זכות) נטו (ב)	פרמיות לבטיחי משנה לשנת 2023	קבוצת דירוג (*)									
					보험 חובות ב宝贵ות רכוש	보험 ב宝贵ות בריאות	보험 ב宝贵ות חיים													
(6)	-	616,779	26,050	176,037	110,593	49,018	602,330	109,649	(52,840)	270,760	Swiss Reinsurance	AA ומעלה								
2,910	334	460,491	-	215,007	280,032	143,486	196,086	88,088	(32,194)	285,694	אחרים	A								
2,904	334	1,077,271	26,050	391,044	390,625	192,504	798,416	197,737	(85,035)	556,454	Lloyd's	BBB								
(64)	9,524	319,611	-	1,014	215,058	79,231	-	-	26,336	121,911	אחרים	A+								
4,904	8,155	1,190,460	-	462,658	1,014,860	550,115	126,819	4,954	(43,629)	725,386	847,297	BBB-	או לא מדרגות							
4,840	17,679	1,510,071	-	463,672	1,229,918	629,346	126,819	4,954	(17,294)	847,297	13,368	סה"כ								
1,299	74	15,224	-	15,626	18,698	11,272	-	-	880	9,878	17,495	(*)								
(92)	-	17,495	-	10,740	22,004	6,221	-	-	12	9,878	18,087	2,620,060	26,050	881,081	1,661,244	839,342	925,235	202,692	(101,437)	1,426,998
8,951																				

כל קבוצת דירוג כוללת בתוכה את כל הטווחים, לדוגמה: דירוג A כולל - A+ ועד A.

באור 38: - **ניהול סיכוןים (המשך)**

4. **סיכון אשראי (המשך)**

1. **ביטוח משנה (המשך)**

2. **מידע בדבר חשיפה לסיכון אשראי של מבטחי משנה (המשך)**

נכסים ביטוח משנה											ליום 31 בדצמבר, 2022:							
חובות בפיגור	על מעלה לשנה	בחני שנה לשנה	סה"כ חשיפה (א)	סה"כ ממטחוי משנה	סכום כתבי אשראי שנטקלו ממטחוי משנה	פקודנות ממטחוי משנה	ביטוח כללי				מספריות למבטחי משנה בחובה (זכות) נטו (ב)							
							בחני שנה	בחנו רכוש	בחנו בריאות	בחנו חיים								
באלפי ש"ח																		
AA ומעלה																		
(6)	-	590,177	34,157	162,006	157,610	55,347	502,508	106,647	(35,772)	260,069	Swiss Reinsurance							
1,168	4,672	401,543	-	198,592	241,939	155,129	182,107	85,829	(64,869)	298,735	אחרים							
1,162	4,672	991,720	34,157	360,598	399,549	210,476	684,615	192,476	(100,641)	558,804	A							
A																		
(62)	-	248,577	-	1,014	212,316	66,515	-	-	(29,240)	143,003	Lloyd's							
2,299	6,037	991,305	-	477,061	958,582	576,471	100,065	4,360	(171,112)	869,392	אחרים							
2,237	6,037	1,239,882	-	478,075	1,170,898	642,986	100,065	4,360	(200,352)	1,012,395								
724	843	14,388	-	16,684	20,810	9,722	-	-	539	9,993	 BBB							
נמוך מ-BBB- או לא מדורגות																		
179	-	677	-	-	1,038	(2)	-	-	(359)	1,602	סה"כ							
4,302	11,552	2,246,667	34,157	855,357	1,592,295	863,182	784,680	196,836	(300,813)	1,582,794								

כל קבוצת דירוג כוללת בתוכה את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל - A+ ועד +A.

באור 38: - **ניהול סיכוןים (המשך)**

4. סיכון אשראי (המשך)

ו. ביטוח משנה (המשך)

2. מידע בדבר חשיפה לסיכון אשראי של מבטיח משנה (המשך)

(א) סה"כ החשיפה למבטיחי המשנה הינה: יתרות בחובה (זכות) נטו בתוספת נכסי ביתו המשנה ובנכסי פיקדונות וכתבי האשראי שנתקבלו מבטיחי המשנה כערבות להתחייבויותיהם.

(ב) בשנת 2023 בוצעה הגדלת הפרשה לחובות מסופקים בסך של כ-1210 אלפי ש"ח (בשנה קודמת בוצעה הגדלת הפרשה של כ-74 אלפי ש"ח).

(ג) סך כל הפרשות לחובות מסופקים, בתוספת (הקטנת) חלקם של מבטיחי המשנה בהתחייבויות בגין חוזה ביטוח, הסתכם בסך של כ-1,693 אלפי ש"ח המהווים כ-0.06% מסך החשיפה.

(ד) היתרות אין כוללות יתרות של חברות ביטוח בגין ביטוח משותף.

(ה) הדירוג של מבטיחי המשנה נקבע על סמך דירוגים של חברות הדירוג S&P ו-AM Best.

(ו) סך כל החשיפה של מבטיחי המשנה לאירוע רעידת אדמה בשיעור נזק מרבי (MPL) 2.24% (על בסיס חשיפה שנתית ממוצעת או ליום 31 בדצמבר 2023) הינה כ-8,342 מיליון ש"ח (לעומת כ-7,991 מיליון ש"ח בשנה קודמת), מתוכה חלקו של מבטיח המשנה המשמעותי ביותר הינו כ-1,378 מיליון ש"ח, של חברת Swiss Reinsurance Co, המדורגת AA (לעומת כ-1,827 מיליון ש"ח בשנה קודמת).

(ז) בשנת 2023, לא קיימים מבטיחי משנה נוספים על אלו אשר פורטו בטבלה לעיל אשר החשיפה בגין עולה על 10% מהחשיפה הכוללת של מבטיחי משנה או שהפרמייה בגין עולה על 10% מסך הפרמיות לביטוח משנה.

באור 38: - **ניהול סיכוןים (המשך)**

5. סיכוןים גיאוגרפיים (*)

החשיפה הגיאוגרפית בהתאם למקום הסיכון הסופי, מדינה או אזור גאוגרפי, לפי רלוונטיות. במקרים בהם לא ניתן להזות את מקום החשיפה הסופית החשיפה נרשמה בהתאם למקום בו נסחר הנכס או התאגיד.

ליום 31 בדצמבר, 2023												
סה"כ	נזרים במוני	סה"כ חשיפה מאזנית	הש侃עות אחרות (**)	נד"ן להש侃עה	קרנות נאמנות	קרנות סל	מניות	מניות קונצראניות	מניות ממשלתיות	חוב הוב	אגרות חוב	ישראל
סה"כ	דلتא	מזהה	(**)	נד"ן להש侃עה	נאמנות	סל	מניות	amines קונצראניות	מניות ממשלתיות	חוב הוב	אגרות חוב	ארה"ב
22,617,570	-	22,617,570	8,662,018	651,861	-	119,878	908,201	3,032,159	9,243,453			ישראל
2,570,100	57,184	2,512,916	2,251,750	-	-	90,233	110,440	60,493	-			ארה"ב
765,108	-	765,108	718,922	-	2,271	626	41,745	1,544	-			בריטניה
537,217	-	537,217	535,886	-	771	-	560	-	-			גרמניה
363,443	-	363,443	361,972	-	-	-	1,471	-	-			צרפת
1,062,210	-	1,062,210	1,062,210	-	-	-	-	-	-			שווייץ
2,178,888	33,060	2,145,828	1,876,296	-	26,804	44,870	150,300	47,558	-			אחר
30,094,536	90,244	30,004,292	15,469,054	651,861	29,846	255,607	1,212,717	3,141,754	9,243,453			סה"כ

*) לא כולל נכסים עבור חוזים תלוי תשואה.

**) השקעות אחרות כוללות נכסים ביטוח משנה, השקעות בחברות כלולות, מזומנים והשקעות פיננסיות אחרות שלא נכללו בטורים האחרים.

באור 38: - ניהול סיכוןים (המשך)

5. סיכוןים גיאוגרפיים (*) (המשך)

החשיפה הגיאוגרפית בהתאם למקום הסיכון הסופי, מדינה או אזור גאוגרפי, לפי רלוונטיות. במקרים בהם לא ניתן לזהות את מקום החשיפה הסופית החשיפה נרשמה בהתאם למקום בו נסחר הנכס או התאגיד.

סה"כ	נגורים במושבי דلتא	סה"כ חשיפה מאזנית	השיעורת אחרות (**)	ליום 31 בדצמבר, 2022								ישראל		
				נדין להשקעה	קרנות נאמנות	קרנות סל	מניות	אגרות חוב קונצראניות	אגרות חוב משתתיות	בריטניה	גרמניה	צרפת		
אלפי ש"ח														
21,998,983	-	21,998,983	8,038,525	509,198	-	33,083	984,813	3,159,726	9,273,638					
2,333,747	49,120	2,284,627	1,908,855	-	3,887	163,044	158,379	50,462	-				ארה"ב	
720,870	-	720,870	644,096	-	2,831	9,659	52,411	11,873	-				בריטניה	
557,429	-	557,429	542,095	-	645	1,202	6,257	7,230	-				גרמניה	
318,167	-	318,167	302,073	-	-	-	2,041	14,053	-				צרפת	
1,013,256	-	1,013,256	1,013,256	-	-	-	-	-	-				שווייץ	
1,912,586	9,673	1,902,913	1,568,157	-	71,972	52,551	162,361	47,872	-				אחר	
28,855,038	58,793	28,796,245	14,017,057	509,198	79,335	259,539	1,366,262	3,291,216	9,273,638					סך הכל

*) לא כולל נכסים עברו חוזים תלוי תسوואה.

**) השיעורת אחרות כוללות נכסים בפיתוח משנה, השקעות בחברות כלולות, מזומנים והשקעות פיננסיות אחרות שלא נכללו בטורים האחרים.

באור 38: - **ניהול סיכוןים (המשך)**

6. סיכוןים ביטוחיים

תיאור סיכוןים ביטוחיים עיקריים

סיכון הביטוח כוללים, בין היתר:

סיכון חיים: הסיכון לשימוש בתמחר שגוי כתוצאה מליקויים בתחום החיותם ומהפער בין הסיכון שהוערך בעת התמחור ובקביעת הפרימה, לבין ההתרחשויות בפועל, כך שהפרמיות הנגבות אינן מספיקות לכיסוי תביעות עתידיות והוצאות. הפערים עשויים לנבוע משינויים מקריים בתוצאות העסקיות ומשינויים בעלות התביעה המוצעת ו/או בשכיחות התביעות כתוצאה מגורמים שונים.

סיכון רזרבה: הסיכון להערכה לא נכון של התchia'יביות ביטוחיות אשר עלולה לגרום לכך שהرزבות האקטואריות אינן מספיקות לכיסוי התchia'יביות והtabיעות. המודלים האקטוארים על פיהם, בין היתר, מעריכים הקבוצה את התchia'יביות הביטוחיות, מבוססים על כך שדף ההנתהגות בעבר מייצג את העתיד לקרות. חשיפת הקבוצה להערכה בחסר מרכיבת מהסיכון הבאים:

א) סיכון מודל - הסיכון לבחירת מודל שגוי להערכת התchia'יביות הביטוחיות.

ב) סיכון פרטניר - הסיכון לשימוש בפרטנירים שגויים וביניהם הסיכון שהסכם שישולם עבור סילוק התchia'יביות הביטוחיות של הקבוצה, או שמועד סילוק התchia'יביות הביטוחיות, יהיה שונה מהצפוי.

סיכון קטסטרופה: חשיפה לסיכון שאירוע אחד בלבד בעל השפעה רבה (קטסטרופה) כגון אסון טבעי, מלחמה, טרור או מגיפה, יכולה להצטברות נזקים בהיקף גבוה.

גודל הפסד המרבי הצפוי בעסקים כלליים, כתוצאה מהחשיפה לנזק אחד גדול או הצטברות נזקים בגין אירוע גודל במיוחד בסבירות נזק מרב (MPL) ממוצע כל פני שנה של כ-2%, הוא כ-8,422 מיליון ש"ח ברוטו וכ-80 מיליון ש"ח בשיר עצמי (בשנה קודמת כ-8,068 מיליון ש"ח חשיפה ברוטו וכ- 77 מיליון ש"ח בשיר עצמי).

בביטוח חיים, הקבוצה מבוחחת את החשיפה בשיר באמצעות חוזה Cat Cover באמצעות כיסוי רиск מוות, נכות מוחלטת ואובדן כושר עבודה. הכספי של הסכם ביטוח משנה לתקופת הדוח הינו כ-573 מיליון ש"ח מתוכם בשיר עצמי בסך של 32 מיליון ש"ח. צוין כי החוזה מחייב מגיפה ובעל כיסוי מוגבל למלחמה.

לעוני נتونים בדבר מוצר הביטוח השונים אשר בגין נוצרת למבוחח חשיפה לסיכון הביטוחיים ראה פירוט התchia'יביות הביטוחיות לפי סוג הסיכון הביטוחיים באור 3. נتونים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי, באור 18(א), נتونים נוספים מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח באור 19, נتونים נוספים מגזר ביטוח בריאות באור 20(א,ב).

א. ביטוח חיים ובריאות

להלן תיאור מוצרים הביטוח השונים, הסיכוןים הקיימים ואופן מדידת הסיכוןים והשיטות וההנחות המשמשות לחישוב התchia'יביות בגין בהתאם לסוג המוצר. בהתאם להוראות הממונה, התchia'יביות הביטוחיות מחושבות על ידי אקטואר, על-פי שיטות אקטואריות מקובלות. התchia'יביות מחושבות בהתאם לנדרי הכספיים הרלוונטיים, כגון: גיל ומין המבוחחת, תקופת הביטוח, מועד תחילת הביטוח, סוג הביטוח, פרימה התקופית וסכום הביטוח.

1. תיאור השיטות האקטואריות לחישוב התchia'יביות הביטוחיות:

א) תוכניות ביטוח מסווג "עדיף" ומסוג "סטטוס"

בתוכניות ביטוח מסווג "עדיף" ומסוג "סטטוס" קיים מרכיב חיסכון מזוהה. העתודה הבסיסית והעיקרית היא בגובה החיסכון שנוצר בתוספת תשואה בהתאם לתנאי הpolloisa כדלקמן:

- קרן צמודה לתשואת תיק השקעות (חויזם תלוי תשואה).

נכסי מותאים (חויזם מבטיח תשואה).

בגין מרכיבים ביטוחיים המצורים לפוליסות אלו (א) כשר עבודה, מקרה מוות, סיודי וכו') מחושבת התchia'יבות ביטוחית בנפרד כאמור להלן.

באור 38: - ניהול סיכוןים (המשך)

6. סיכוןים ביטוחיים (המשך)

א. ביטוח חיים ובריאות (המשך)

1. תיאור השיטות האקטואריות לחישוב התחיהיות הביטוחיות: (המשך)

ב) תוכניות ביטוח מסווג "מעורב" וכדומה ("מסורתית")
תוכניות ביטוח מסווג "מעורב" וכדומה משלבות מרכיב של סכום חסכון במקרה שהhabiות נשאר בחיים בתום תקופת התוכנית עם מרכיב ביטוחי של סיכון מות במשך תקופת התוכנית. בגין מוצרים אלה מחושבת התchiaיות ביטוחית לכל כסוי כהיוון של תזרים המזומנים בגין התchiaיות הצפויות, כולל תשולם בתום התקופה, בניכוי הפרמיות העתידיות הצפויות. חישוב זה מבוסס על הנחות לפיהן תומחו המוצרים, כולל שיעורי הריבית (להלן - ריבית תעירפית), לחות התמotaה או התחלואה. החישוב נעשה בשיטה הידועה בשם "Net Premium Reserve", אשר אינה כוללת בזרם התקובלים הצפוי את המרכיב שהועמס בתעריף הפרמיות לכיסוי העבודות והוצאות, ומנגד אינה מנכה את ההוצאות והעבודות הצפויות. בגין מוצרים מסורתיים תלוי תשואה, מחושבת העותודה בהתאם לתשואה שהושגה בפועל בניכוי דמי ניהול ובנכוי הריבית התערירפית.

ג) התchiaיות לגמלאות מחושבות בהתאם לוחלת החיים הצפוי על בסיס לוחות תמורה עדכנים שפורסמו על ידי רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון.

ד) התchiaיות לגמלאות שטרם התקבל תשולם הקצתה או הגיעו לגיל פרישה וטרם התקיל התשלום בפועל בגין פוליסות בתוקף (משלמות פרمية ומסלוקות), כוללות עותודה בסיסית המשקפת את ערך הפדיון שנוצר לזכות המבוטה ועתודה גמלאות. העותודה המשלימה לגמלאות מחושבת על בסיס אומדנים המבוססים על ניסיון החברה ובهم הסתרות למשיכת גמה, צפי מסלולי הקצתהшибחו המבוטחים ובהתאם לוחלת החיים הצפוי על בסיס לוחות תמורה עדכנים. ככל שהפער בין לוחות התמotaה המעודכנים לבין לוחות התמotaה שעל בסיס תומחו הפוליסות גדול יותר (התארכות תוחלת החיים) ו/או ככל ששיעור היחסטרות למימוש הקצתה גבוהה יותר, ההתחיהיות להשלמה לגמלאות תהיה גבוהה יותר.

מעט לעת החברה עורכת מחקרים שמטרתם לבחון את שיעור המבוטחים הצפויים לממש את זכאותם לקצתה, ואת תמהיל מסלולי הקצתה ופרמטרים אחרים המשפיעים על גובה התchiaיות להשלמה זו. ההפרשיה לעותודה המשלימה לגמלאות מבוצעת באופן הדרגי על ידי שימוש בפקטור היון K, הנקבע כך שיביא לצבירה הדורגתית נאותה של העותודה עד למועד הפרישה הצפוי.

פקטור זה מוגבל עד לשיעור ההכנסות העתידיות מדמי ניהול או ממראה פיננסי הנובעים מההשקעות כנגד עותודת הביטוח בשל הפוליסה או מתשלומי פרמיות בגין ההוצאות המתיחסות לפוליסה. באופן דומה תחושב הפרשה הדרגתית גם עבור פרמיות שתתקבלנה בעתיד במסגרת הpolloיסות וזאת ממועד קבלת הפרמיות. החל מ- 2013 בעקבות חוזר שפרסם הממונה, החלת החברה בקביעת שני ערכי K, אחד בגין פוליסות שמרכיב החיסכון בהן תלוי תשואה ("polloיסות תלויות תשואה") ושני בגין פוליסות שמרכיב החיסכון שלהן כולל תשואה מובטחת ("polloיסות שאין תלויות תשואה") ליעמת החישוב הקודם שהתבסס על ערך יחיד של K. החברה קבעה ערך של 0.36% בגיןpolloיסות תלויות תשואה ו- 0.5% לפוליסות שאין תלויות תשואה.

כמו כן, שינויים בהנחות לגבי שיעור ההיוון, שיעורי הביטולים, ו/או שינויים אחרים ישפיעו גם הם על התchiaיות האמורויות. אומדנים אלו מחושבים בהתאם לניסיון החברה בשילוב עם נתונים שפורסמו על ידי הממונה או נתוני שוק.

לפירוט כך העותודה המשלימה לגמלאות ויתרת הפרשות אשר תיזקף לרוח והפסד, על ידי שימוש בפקטור היון K, בצורה הדרגתית עד הגעת המבוטחים לגיל פרישה, ראה באור 18א לעיל.

יצוין כי הנתונים, בקשר לעותודה המשלימה לגמלאות ובקשר ליתרת הפרשות אשר תיזקף בעתיד מתיחסים לכפסים שנוצרו בpolloיסות עד לתום כל אחת מתקופות הדיווח ואינם כוללים התchiaיות בגין תוספת צבירה עתידית.

באור 38: - ניהול סיכוןים (המשך)

6. סיכוןים ביטוחיים (המשך)

a. ビוטח חיים ובריאות (המשך)

1. תיאור השיטות האקטואריות לחישוב התחתיויות הביטוחיות: (המשך)

(ה) **תוכניות ביטוח חיים ובריאות פרט אחריות מוצרי סיכון טהור** (אובדן כושר עבודה, מקרי מוות, סיודי, מחלות קשות, נכויות וכו') הנמכרות כפוליסות עצמאיות או שהן מצורפות לפוליסות עם תוכנית יסודית מסווג "עדיף", "סטטוס" "מסורת" או סיכון טהור.

בגין חלק מהתוכניות האלה החישוב נעשה בשיטה "Gross Premium Reserve" אשר כוללת בזרם התקבולים הצפוי את כל מרכזי הפרמיות ומונקה את ההוצאות והعملות הצפויות. בחלק אחר מהתוכניות חישוב התחתיות האקטואריות נעשה על בסיס "Net Premium Reserve".

בגין תביעות מתמשכות בתשלום, בענפי ביטוח סיודי ובביטוח אובדן כושר עבודה, מוחשבת התחתיות הביטוחית בהתאם למשך תקופת התשלום הצפואה, כשהיא מהוונתיפוי שיעור הריבית התעריפית שבמוצר וצפוי לתקופה העתידית של התביעה בהתאם לגיל התובע ותקם התביעה.

התחתיות בגין תביעות תלויות הפרשות לתביעות שולם כולל IBNR. הפרשה מtabבסת על הערכות מחלקות התביעות בתוספת אקטוארית על בסיס ניתוח התפתחות ריאלית לפי שנת פתחה ככל שנדרש. ההתפתחות נבדקת בשיטת "משולשים" המשורטת (incurred claims triangle). עתודות IBNR לתביעות שקרו אך טרם דוחו, מוחשבת על בסיס ניסיון תביעות קודם בחברה על ידי משולש לפי שנת נזק ופער בין האירוע לדוחה והتبיעה המומוצעת לענף.

(ו) **התחתיות הביטוחית בגין ביטוח קבועי** מרכיבת מהתחתיות בגין עתודה לתביעות תלויות ידועות חד פעמיות או מתמשכות ו-IBNR (תביעות אשר אירעו אך טרם דוחו) והוצאות עיקיפות לסילוק תביעות, עתודה להמשכיות והפרשה להפסדים עתידיים, ככל שנדרשת. בנוסף יובהר כי בעסקאות של סייעוד קולקטיבי, מנורה ביטוח תישא בשיעור של 20% מסך תגמול הביטוח וקרן מבוטחים תישא בשיעור של 80% מסך תגמול הביטוח. בהתאם, היקף הפרימה לה זכאיות מנורה ביטוח הינה פרמיית הסיכון שנקבעה במכרזים בתוספת דמי ניהול עבור תפעול פוליסת הביטוח. בקרה בו לא יותרו כספים בקרן המבוטחים, תידרש מנורה ביטוח להוציא כספים מקורותיה העצמיים. במקרה כאמור ובמצבים נוספים כפי שהוגדרו במסגרת העסקאות הנ"ל, תהא מנורה ביטוח רשאית לפיקוח על הביטוח בבקשת הعلاאת תעריפים.

(ז) **עתודה להוצאות עקיפות לסילוק** תביעות מוחשבת על בסיס נתוני הוצאות בהתאם למודל הוצאות אשר מתעדכן בהתאם לשינויים החלים במנורה בחברה.

(ח) בדיקות נאותות העתודות (LAT):

החברה בודקת את נאותות העתודות ובמידת הצורך, החברה מגדילה את העתודות. הבדיקה מבוצעת על פי הנקודות הרגולטוריות ועל בסיס הנחות אקטואריות ועקבות ריבית חסרת-סיכון בתוספת פרמיית אי-ענקיות. ככל שייהיו שינויים בהנחות אלו, תשתנה ההשלמה הנדרשת על-פי בדיקה זו.

באור 38: - ניהול סיכוןים (המשך)

6. סיכוןים ביטוחיים (המשך)

א. ビטוח חיים ובריאות (המשך)

2. הנקודות העיקריות המשמשות לחישוב ההתחייבות הביטוחיות:

א. שיעור ההיוון

בגין תוכניות ביטוח מסווג "מעורב" וכדומה ("מסורתית") ומוצריו סיכון טהור עם פרמייה קבועה הריבית המשמשת להיוון הינה כדלקמן:

(1) בתוכניות ביטוח המגבויות בעיקר באגרות חוב מיעודות - בריבית בשיעורים של בין 2.5% ל- 4.8% צמודה למדד; בחישוב של השלמה עתודה לתשלום קיבבה, החלק שאינו מגובה באגרות חוב מיעודות - בריבית חסרת סיכון תוך התחשבות בפרמיית אי הנזילות.

(2) בתוכניות מבתיות תשואה ומבטיחות מוקדם קיבבה שאינן מגובות באגרות חוב מיעודות - ריבית של 2.5% צמודה למדד, בחישוב של השלמה עתודה לתשלום קיבבה - ריבית חסרת סיכון תוך התחשבות בפרמיית אי הנזילות.

(3) בתוכניות ביטוח תלויות תשואה (שהונפקו החל משנת 1991) - ריבית של 2.5% צמודה למדד. בהתאם לתנאי הפולישה שינויים בריבית יזקפו למבותחים.

(4) בחישוב של השלמה עתודה לתשלום קיבבה - עבר פוליסות משתתף ברוחים שאינן מגובות באג"ח מיעודות, ריבית ההיוון בין 3.5%-2.5% תלוי בדרך הפולישה ודמי ניהול הנזילים בה.

(5) בפוליסות המשלמות תשלומי סיעוד פרט וקבוצתי ואובדן כושר עבודה פרט וקבוצתי, הריבית הריאלית המשמשת להיוון הינה כדלקמן:
• פיצויים שאינם תלוי תשואה השיעור הוא 1%-2.5%.
• פיצויים תלוי תשואה מהוונים בשיעור 2.5%-3.1% לפניו חישוב דמי ניהול.

(6) הריבית הריאלית השנתית להיוון הינה 2.5% צמודה למדד.

ירידה בשיעור הריבית לטוווח האורך, עלולה להגדיל את עתודות הביטוח בגין המרכיב החופשי (שאינו מגובה באגרות חוב מיעודות) של פוליסות שמרכיב החיסכון בהן כולל תשואה מובטחת הגבוהה משיעור ריבית ההיוון, וזאת כתוצאה מהצורך בהעמדת עתודה נוספת נוספת במסגרת בדיקת נאותות העתודות (LAT). בנוספ', ירידת ריבית חסרת סיכון ו/או בפרמיית אי הנזילות עלול להגדיל את העתודה המשלימה למקרה. לפרטים בדבר השפעת השינוי ראה סעיף 4 להלן "שינויים מהותיים שנעשו בהנקות ובأwendנים ששימשו בחישוב ההתחייבות הביטוחיות".

ב. שיעור תמורה

שיעורוי התמורה ששימשו לחישוב ההתחייבות ביטוחיות בפוליסות מסווג מעורב ("קלאסי") בגין תמורה של מבוטחים לפני הגיון לגיל פרישה (לא כולל תמורה של מבוטחים מקבלים קצבאות זקנה ומחייב פיצויי חודשי, של אי כושר עבודה או סיעוד) זחים, בדרך כלל, לשיעוריים אשר שימושו בקביעת התעריף.

ההתחייבות لكצבאות המשלומות לכל החיים (שלא מהענף הסיעודי), מחושבת בהתאם ללוחות תמורה עדכניים שפרסם הממונה. עליה בהנחה של שיעור התמורה, עקב עליה בשיעור התמורה בפועל לרמה העולה על ההנחה הקיימת, תביא לגידול בהתחייבות ביטוחיות בגין תמורה של מבוטחים לפני הגיון לגיל פרישה, לכיסויים עם מרכיב רиск ולקייטון ההתחייבות لكצבאות המשלומות לכל החיים. יצוין כי בעשור האחרון קיימות מוגמה של גידול בתוחלת החיים וקייטון בשיעור התמורה. הנחת התמורה המשמשת לחישוב ההתחייבות لكצבה לזכחה לזכחה בהחשבון הנחה בגין גידול עתידי בתוחלת החיים.

באור 38: - ניהול סיכוןים (המשך)

6. סיכוןים ביטוחיים (המשך)

א. ビוטוח חיים ובריאות (המשך)

2. הנחות העיקריות המשמשות לחישוב ההתחייבות הביטוחיות (המשך)

ג. שיעוריו תחלואה

שיעוריו התחלואה מתייחסים לשיכחות ועלות התביעה ממחלות קשות, אובדן כושר העבודה, סייעוד, הוצאות רפואיות, נכות מתאוננה וכיו"ב. שיעוריהם אלה ותקופת תשלום הקצבות (לענין ביטוח סייעוד ואי כושר עבודה) נקבעו על בסיס ניסיון החברה ו/או מחקרים של מבטחי משנה. ככל שההנחה לגבי שיעור התחלואה עלה, כך תגדל ההתחייבות הביטוחית בגין הענפים הנ"ל. לפרטים בדבר השפעת השינוי ראה סעיף 4 להלן "שינויים מהותיים שנعوا בהנחות ובamodelנים ששימשו בחישוב ההתחייבות הביטוחיות".

ד. שיעוריו לקיחת קצבה ותמהיל מסלולי הקצבות

חויזי ביטוח חיים הכוללים מרכיב חיסכון, התנהלו, בגין כספים שהופקו משנת 2000 עד לסוף שנת 2007 בשני מסלולים אפשריים: מסלול הוני או מסלול קצבי עם מקדם מובטח להמרה לקצבה. לעניין פרמיות שהופקו עד חודש Mai 2000 רשייא המבוטח לבוחר, במועד הפרישה, את המסלול המעודך עליו. היה וסכום ההתחייבות הביטוחית שונה בכל אחד משני המסלולים, נדרשת החקרה לאמוד את שיעור הפוליסות בהן יבחרו המבוטחים במסלול הקצבי בשל ההשלכה לעניין העתודה הנדרשת בגין ההתחייבות מסווג זה. שיעור זה נקבע על פי הניסיון שנוצר במנורה ביטוח מתואם להנחות הממונה לאור אמינות הניסיון בחברה. צוין, כי החל משנת 2008 מרבית התוכניות מסווג קופת גמל והפקודות בתוכניות הישנות מיועדות לקצבה. בנוסף החקרה מעדכנת בהתאם לניסיון שנוצר את תמהיל מסלולי הקצבות שהמボטחים יבחרו. שיעור לקיחת הקצבה מחושב בנפרד לגבי הפוליסות תלויות התשואה ופוליסות שאינן תלויות תשואה. לפרטים בדבר השפעת השינוי ראה סעיף 4 להלן "שינויים מהותיים שנعوا בהנחות ובamodelנים ששימשו בחישוב ההתחייבות הביטוחיות".

ה. שיעוריו ביטולים

שיעור הביטולים משפיע על אמידת ההתחייבות הביטוחית בגין חלק מביטוחי הבריאות וביטוחי אובדן כושר עבודה וכן על קצבות המשולמות לכל החיים בתקופה שלפני התחלת התשלומים. ביטולי חוות יכולם לבוטע מביטול פוליסות היום על ידי מנורה ביטוח עקב הפסקת תשלומי הפרמיות או פדיון פוליסות לבקשת בעלייה. ההנחות לגבי שיעורי הביטולים מבוססות על ניסיון החברה לפי סוג מוצר ומשך הזמן ש עבר מתחילה הביטוח עד תאריך הדיווח. שיעור הביטולים משפיע גם על בדיקת נאותות העתודה בכל הענפים, וגם על בחינת ברות ההשבה של הוצאות הרכישה הנדחות. לפרטים בדבר השפעת השינוי ראה סעיף 4 להלן "שינויים מהותיים שנعوا בהנחות ובamodelנים ששימשו בחישוב ההתחייבות הביטוחיות".

באור 38: - ניהול סיכוןים (המשך)

6. סיכוןים ביטוחים (המשך)

א. ビטוח חיים ובריאות (המשך)

2. הנחות העיקריות המשמשות לחישוב ההתחייבות הביטוחית (המשך)

ו. שיעוריו הנחות מפרימה שניתנו למבוטחים

בשיעור ההפרשנות השונות, מנורה ביטוח מינהה גיבה של פרמייה תוך התחשבות בשיעורי הנחות בגין אותן פרמיות. שיעוריים אלו מתבססים על הנחות שניתנו בפועל והערכות לגבי מגמות המכירה.

ז. שיעוריו הוצאות

מנורה ביטוח מקצת הוצאות על בסיס מודל הקצאת הוצאות אשר מתעדכן בהתאם לשינויים החלים בחברה.

ח. שיעוריו המשכיות בפוליסות קבועתיות

בביטוח בריאות וחיסים ובשיעור קבועתי סייעודי למעט קופ"ח, זכאים המבוטחים להמשך ולהיות מבוטחים בתנאים שנקבעו לעניין זה בתנאי הפולישה בפרט כאשר הפולישה הקולקטיבית מסת经理ת ואינה מתחדשת באך חברה.

בשלב זה שומרת חברות מנורה ביטוח עתודה להמשכיות בגין ביטוח בריאות וחיסים בלבד, בהתאם לטכניות מקובלות בחברה.

במקרה של ביטוח סייעודי קבועתי של קופ"ח, בהתאם להוראות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (ביטוח סייעודי קבועתי לחברן קופת חולים), תשע"ו-2015, סעיף 11 א', החברה מחויבת להמשך את הביטוח למבוטחים הקיימים במתכונת של קרן הדידת ללא נישאת סיכון ביטוח. אי לכך לא נשמרת עתודה בגין לאופציית המשכיות זו.

באור 38: - **ניהול סיכוןים** (המשך)

6. **סיכוןים ביטוחים** (המשך)

a. **ביטוח חיים ובריאות** (המשך)

2. **מבחני רגישות בביטוח חיים ובריאות ***

ליום 31 בדצמבר,
:2023

שיעור הביטולים (פידיניות, סילוקים והקטנות)							
שיעור לקיחת גמלא	שיעור תמורה	שיעור תחלואה	שיעור אלפי ש"ח	שיעור לקיחת גמלא	שיעור תמורה	שיעור תחלואה	שיעור אלפי ש"ח
-5%	+5%	-10%	+10%	-10%	+10%	-10%	+10%
34,790	(34,061)	(250,473)	172,989	2,765	(110,064)	(7,421)	6,743

רוח
(הפסד)

ליום 31 בדצמבר,
:2022

שיעור הביטולים (פידיניות, סילוקים והקטנות)							
שיעור לקיחת גמלא	שיעור תמורה	שיעור תחלואה	שיעור אלפי ש"ח	שיעור לקיחת גמלא	שיעור תמורה	שיעור תחלואה	שיעור אלפי ש"ח
-5%	+5%	-10%	+10%	-10%	+10%	-10%	+10%
35,500	(34,674)	(234,129)	138,021	10,301	(89,957)	(8,350)	7,423

רוח
(הפסד)

*) לסכום העתודה המשלימה לגמלאות - ראה באור 19א'.

באור 38: - **ניהול סיכוןים** (המשך)

6. **סיכוןים ביטוחיים** (המשך)

א. **ביטוח חיים ובריאות** (המשך)

3. **שינויים מהותיים שנעשו בהנחות ובאומדן ששימשו בחישוב התחתיביות:**

א. **בדיקה נאותות העתודה (LAT)**

(1) **ביטוח בריאות**

החברה עורכת מדי תקופה בדיקה לגבי נאותות התחתיביות (LAT) בפרט בביטוח סיעודי בהתאם לחוזר ה-LAT. ראה השפעה בטבלה להלן.

(2) **עדכון פרמיית אי נזילות:**

ביום 17 בפברואר 2022, פרסם הממונה תיקון להוראות החזר המאוחד לעניין מדידת התחתיביות - פרמיית אי נזילות (להלן - "התיקון"). מטרת התקיקון היא עדכון שיטת האמידה של פרמיית אי- נזילות המתווספת לריבית חסרת סיכון שימושה בעת חישוב בדיקת נאותות העתודה (LAT) לפי תקן דיווח כספי בינלאומי (IFRS 4). בהתאם לנוסחה העדכנית, פרמיית אי נזילות כפי שהושבה על ידי הרשות, נכון ליום 31 בדצמבר 2021, עומדת על שיעור של כ- 0.54% וזאת לעומת פרמיית אי נזילות העומדת, טרם התקיקון, על שיעור של כ- 0.26%. יישום לראשונה של התקיקון בוצע החל מהדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021 בדרך של שינוי באומדן חשבונאי בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי מס' 8 (IAS). השפעת העדכון האמור הביא להקטנת התחתיביות הביטוחיות לשנת 2021 בכ- 87 מיליון ש"ח בביטוח חיים ובכ- 97 מיליון ש"ח בביטוח בריאות. בשנת הדוח ובשנה קודמת לא היו עדכנים רגולטוריים נוספים.

באור 38: - ניהול סיכוןים (המשך)

6. סיכוןים ביטוחיים (המשך)

a. ביטוח חיים ובריאות (המשך)

4. שינויים מהותיים שנעשו בהנחות ובأומדנים ששימשו בחישוב ההתחייבות: (המשך)

a. בדיקה נאותות העתודה (LAT)

(3) **עדכן הוראות החוזר המאוחד - הקצאת נכסים שאינם בשווי הוגן בעת חישוב בדיקת נאותות העתודה (LAT):**

ביום 9 בפברואר 2023 פורסם עדכון לחוזר המאוחד הכללת הבקרה לעניין הקצאת נכסים שאינם בשווי הוגן בעת חישוב בדיקת נאותות העתודה (LAT). החוזר קבע כי ניתן להביא בחשבון UGL (השווי העודף, דהיינו הפרש החיוויי בין השווי הוגן של נכסים לבין ערכם בספרים) במסגרת חישוב עתודה המתיחס לביטוח כללי שלא על סמך הנוגג המיטבי. בהתאם לחוזר חברה רשאית להביא בחשבון UGL גם כאשר היא מחשבת את העתודה שלא על סמך הנוגג המיטבי, וזאת בכפוף לכך שיתרת העתודה לאחר הפחתת ה- UGL אינה יורדת מתחת לאמדן המיטבי (Best Estimate) של ההתחייבות. לעדכון החוזר אין השפעה על החברה.

בתקופת הדוח, קתנו ההתחייבות הביטוחיות בביטוח בריאות כתוצאה מהפער בשווי הוגן של הנכסים ביחס לעלותם המומפחת, יחד עם זאת בסכום נמוך משמעותית ביחס לשנה קודמת כמפורט בטבלה שלהן.

4) הנחות בדבר שיעורי תמורה

בחודש יוני 2022, פורסם הממונה החוזר "תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת ההתחייבות - עדכון מערך הנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ולקרנות הפנסיה" (להלן – "החוזה").

החוזה מפרט הנחות בירית מחדל מעודכנות שעלה בסיסן ייחשבו חברות הביטוח את ההתחיויות בגין פוליסות ביטוח חיים, המאפשרות קבלת קצבה על-פי שיעורי המרת מובטחים על בסיס הנחות דמוגרפיות עדכניות.

החוזה מתיאח, בין היתר, לשינוי בתוחלת החיים, ובכלל זה לשיפורים עתידיים, ולהשלכות הנובעות מכך על גובה העתודות. בנוסף, החוזר כולל לוח תמורה חדש למלאים של חברות ביטוח, אשר מתבסס, בין היתר, על ניסיון התמורה של גמלאים של חברות הביטוח.

החברה עדכנה את הערכותיה בדבר ההתחייבות לגמלה על בסיס לוח התמורה החדש והSHIPORIM העתידיים בתוחלת החיים הכלולים בחוזר.

כפועל יוצא מכך, הגדילה החברה בשנת 2022 את הפרשה לעתודה לגמלה בתשלום ואת העתודה המשלימה למלאות והקטינה את הרווח הכלול כמפורט בטבלה להלן.

5) הנחות בדבר מועד מימוש קצבה

בשנת 2022 החברה עדכנה את הנחות בביטוח חיים בנוגע למועד מימוש הקצבה. עדכון זה הקטין את עתודות הביטוח ולפיכך הגדיל את הרווח כמפורט בטבלה להלן.

6) הנחות בדבר שיעורי תחולאה ביטולים והוצאות

הנחות בדבר שיעורי תחולאה ביטולים והוצאות מבוססים לרבות על מחקרים שנערך בחברה מעת לעת, ניסיון החברה או מחקרי מבטחי משנה. השפעת העדכונים האמורים מפורטת בטבלה שלהן.

באור 38: - ניהול סיכוןים (המשך)

6. סיכוןים ביטוחיים (המשך)

א. ביטוח חיים ובריאות (המשך)

4. שינויים מהותיים שנעשו בהנחות ובאומדנים ששימשו בחישוב התchia"ביות: (המשך)

להלן השפעת שינויים מהותיים בהנחות ובאומדנים ששימשו בחישוב התchia"ביות הביטוחיות וכן השפעות של הנחות נוספות המשמשות לחישוב התchia"ביות הביטוחיות בשיר של החברה על התוצאות הכספיות:

לשנה שהסתימה ביום

31 בדצמבר

2021	2022	2023
אלפי ש"ח		

ביטוח חיים

(61,495)	501,581	62,107	עדכון העתודה המשלימה לגלגולות בעקבות השינוי בשיעור ריבית ההיוון ופרמיית אי הנזילות
-	26,997	(9,578)	עדכון הנחת תנויות
-	21,467	-	עדכון הנחת מימוש קצבה
-	(4,041)	3,826	עדכון הנחת ביטולים
(30,423)	(11,622)	(1,370)	עדכון הנחת הוצאות
(36,481)	-	-	עדכון הנחת תחלואה
-	(130,891)	-	עדכון לוחות תמותה
(128,399)	403,491	54,986	סך כל להשפעה במגזר ביטוח חיים

ביטוח בריאות

סיעוד פרט

(13,325)	452,818	82,421	ריבית חסרת סיון ופרמיית אי נזילות
38,040	(188,310)	(42,733)	שווי הוגן נכסי חוב שאינם סחירים
24,715	264,508	39,688	סה"כ השפעת ריבית
-	(6,787)	-	עדכון הנחת תמותה
(29,148)	(48,692)	(75,842)	עדכון הנחת תחלואה
-	(12,259)	(1,520)	עדכון הנחת ביטולים
19,167	14,255	-	עדכון הנחת הוצאות
(9,981)	(53,483)	(77,363)	סך עדכון הנחות סיעוד פרט
14,734	211,025	(37,675)	סה"כ סיעוד פרט

יתר ענפי בריאות

(11,400)	(22,212)	(24,218)	עדכון הנחת תחלואה
-	(12,306)	(1,050)	עדכון הנחת ביטולים
-	11,783	-	עדכון הנחת הוצאות
-	-	13,470	עדכניםים אחרים
(11,400)	(22,735)	(11,798)	סך עדכון הנחות יתר ענפי בריאות
3,334	188,290	(49,473)	סך כל להשפעה במגזר ביטוח בריאות

(125,065)	591,781	5,513	סך הכל לפני מס
(82,305)	389,451	3,628	סך הכל לאחר מס

באור 38: - ניהול סיכוןים (המשך)

6. סיכוןים ביטוחיים (המשך)

ב. ביטוח כללי

1. תיאור תמציתי של ענפי הביטוח העיקריים בהם פועלת החברה, והסיכוןים הгалומים בהם:

פוליסת ביטוח רכב חובה, מכסה את בעל הפוליסה והנהג מפני כל חבות שהם עשויים לחוב לפיקוח פיצויים לנפגעי תאונות דרכים תש"ה-1975, בשל נזק גוף שנגרם כתוצאה משימוש ברכב מנועי לנוג ברכב, לנושעים ברכב או להולי רגלי שנפגו על ידי הרכב. תביעות בגין רכב חובה מתאפיינות ב- "זנב ארוך" (LONG TAIL) דהיינו לעיתים חולף זמן רב ממועד קרות האירוע ועד מועד הסילוק הסופי של התביעה.

ביטוחי חבויות מיועדים לכיסוי חבותו של מבוטח בין נזק שהוא עלול לגרום לצד שלישי. סוגים הביטוח העיקריים הינם: ביטוח אחריות כלפי צד ג', ביטוח אחריות מעמידים, ביטוח חבויות אחרים כגון אחריות מוצר ואחריות דירקטוריים ונושאי משרה. עיתוי הגשת התביעה וסילוקו מושפע ממספר גורמים כגון סוג הכספי, תנאי הפליטה, חקיקה ותקדים משפטיים. בדרך כלל תביעות בתחום החבויות מתאפיינות ב- "זנב ארוך" LONG TAIL דהיינו לעיתים חולף זמן ארוך ממועד קרות האירוע ועד מועד הסילוק הסופי של התביעה.

פוליסת לביטוח נזקי רכב ולנזקי רכב רכוש צד ג' מעניקים למבוטח כיסוי לנזק רכוש. הכיסוי בכך כל מוגבל לשווי הרכב שנזוק. התעריף לביטוח רכב רכוש מחייב אישור, כמו גם אישור הפליסה בכללותה, על ידי הממונה על הביטוח והינו תעריף אקטוארי ובחalkerו דיפרנציאלי (שאינו אחיד לכל המבוטחים ומותאם לסיכון). התעריף האמור מבוסס על מספר פרמטרים, הן אלה הקשורים לרכב המבוטח (כגון סוג הרכב, שנת ייצור, וכיו"ב) והן אלה הקשורים לאפיקוני המבוטח (גיל הנהג, ניסיון תביעות וכו'). תהליך החיתום מתבצע בחalkerו באמצעות התעריף עצמו ובחalkerו באמצעות מערכת נהלים שנעודו לבדוק את ניסיון התביעה של המבוטח הכלולים הצגת אישור העדר תביעות מבטה קודם במשך שלוש שנים אחרות, הצגת אישור מגון עדכני וכו', הנהלים משולבים באופן מוכן בתהליך ההפקה של הפליסות. במרבית המקרים, הפליסות ביטוח רכב רכוש מונפקות לפחות במשך של שנה. כמו כן, במרבית המקרים, תביעות בגין פוליסות אלו מתבררות בסמוך למועד קרות מקרה הביטוח (SHORT TAIL).

ביטוח רכוש מיועדים להעניק למבוטח כיסוי נגד נזק פיזי לרכשו ואובדן רווחים עקב הנזק לרכשו. הסיכוןים העיקריים המכוסים בפוליסות רכוש הינם סיכון אש, התפוצצות, פריצה, רעידת אדמה ונזקי טבע. ביטוח הרכוש כוללים לעיתים כיסוי לנזקי אובדן רווחים עקב הנזק הפיזי שנגרם לרכוש. ביטוח רכוש מהווים נדך חשוב בביטוח דירות, ביטוח בתי עסק, ביטוחים הנדסיים, מטענים בהובלה (ימית, יבשתית, אוירית) וכו'. במרבית המקרים, תביעות בגין פוליסות אלו מתבררות בסמוך למועד קרות מקרה הביטוח (SHORT TAIL).

2. עקרונות חישוב הערכה האקטוארית בביטוח כללי

(1) **התחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי כוללות את המרכיבים העיקריים הבאים:**

- הפרשה לfrmאה שטרם הורווחה.
- תביעות תלויות כולל הפרשה להוצאות עקיפות ומרוח סיכון.
- הפרשה לפער שבין העותודה לסיכון שטרם החלפו כפי שהיחס האקטוארי לבין הfrmאה שטרם הורווחה ברמת השיר (frmאה בחסר).
- בניו הוצאות רכישה נדחות.

הפרשה לfrmאה שטרם הורווחה והוצאות הרכישה הנדחות מוחשבות בדרך שאינה תלוי בהנחות כל שכן וכן אין חשופות לסיכון הרזרבה. לעניין האופן בו מוחשבות הפרשות אלה ראה באור 2(1)(ד).

באור 38: - ניהול סיכוןים (המשך)

6. סיכוןים ביטוחיים (המשך)

ב. ビטוח כללי (המשך)

2. עקרונות חישוב הערכה האקטוארית בביטוח כללי (המשך)

(2) בהתאם להוראות הממונה התבויות התלוויות מוחשבות על ידי אקטואר, על-פי שיטות אקטואריות מקובלות באופן עיקרי לשנה הקודמת. בחירת השיטה האקטוארית המתאימה לכל ענף ביטוח ולכל שנה אירוע, נקבעת על סמך שיקול דעת לפי מידת ההתאמה של השיטה לענף ולעתים נעשה שימוש שילוב בין השיטות השונות. הערכות מבוססות בעיקר על ניסיון העבר של התפתחות תשלומי התבויות ו/או התפתחות סכום התשלומים והערכתות הפרטניות. הערכות כוללות הנחות בדבר עלות התביעה המומצעת, עלויות הטיפול בתביעה, שכיחות התביעות ובחומרת התביעות בקבוצת הסיכון הרלוונטי. הנחות נוספות יכולות להתייחס לשינויים בשיעורי הריבית, שער החליפין וביעתיו ביצוע התשלומים וחומרתם. תשלומי התביעות כוללים הוצאות ישירות ועקיפות ליישוב התביעה, בגין שיבובים והשתתפות עצמאיות.

(3) השימוש בשיטות אקטואריות המבוססות על התפתחות התביעות מתאים בעיקר כאשר קיים מידע יציב ומספק בתשלומי התביעות ו/או בהערכתות הפרטניות כדי להעיר את סך עלות התביעות הצפיה. כאשר המידע הקיים בניסיון התביעות בפועל אינו מספק, משתמש האקטואר לעתים, בחישוב המשקל בין אין אומדן ידוע (בחברה ו/או בענף) כגון R/L אפרורי לבין התפתחות התביעות בפועל. משקל גדול יותר ניתן להערכתה המבוססת על ניסיון הכל שהזמן עבר ומצבר מידע נוסף על התביעות.

(4) כמו כן, נכללות הערכות אינטואיטיביות באשר לשינוי מגמות בעתיד אחרי הפעלת שיקול דעת כאשר שניים, לא או לידי ביטוי באופן מלא בניסיון העבר. האקטואר מעדכן את המודלים ו/או מבצע הפרשות ספציפיות על סמך הערכות סטטיסטיות ו/או משפטיות לפי העניין.

(5) בתביעות גדולות בעלות אופי לא סטטיסטי, העתודה נקבעת (ברוטו ובשייר) על סמך חוות דעת מומחי החברה, ובהתאם להמלצות יועציהם המשפטיים.

(6) בענפים בהם אין מודל סטטיסטי מຕאים, ההתחייבות הביטוחית נקבעת ברמת הברוטו על סמך חוות דעת מומחי החברה, ובהתאם להמלצות יועציהם המשפטיים.

(7) חלקם של מבטחי המשנה בתביעות התלוויות נAMD בהתחשב בסוג ההסכם (יחס/בלתי יחסי) וננותן התביעות בפועל.

(8) הערכת התביעות התלוויות בענף רכב חובה עבור חלק החברה בפועל מtabסת על חישוב שבוצע על ידי אקטואר הפול.

(9) חברות הביטוח בקבוצה מישמות את עדמת הממונה בקשר לנוגג המיטבי לחישוב עדותות ביטוח בביטוח כללי הכוללת, בין היתר, את הקביעות הבאות:

• "זהירות" ממשעה כי, לגבי עתודה שחוسبה על ידי אקטואר, "עתודה הולמת לכיסוי התחביבות הביטוחית פירושה כי קיים סיכוי סביר לmdi ("fairly likely") כי ההתחייבות הביטוחית שנקבעה תספק לכיסוי התחביבות המבטחה. לגבי TABיעות תלויות בענפי חובה וחבויות הבדיקה של "סיכוי סביר לmdi" תכוון לאומדן הסתברות של 75% לפחות. לעניין הסיכון הרנדומלי - בחלוקת מספר שיטות אקטואריות ושימוש בשיקול דעת בקביעת האומדן ביחס ל揆וצאות השיטות. לעניין הסיכון הסיטמי - זיהוי השפעות סיטומיות מהותיות הן פנימיות והן חיצונית והפעלת שיקול דעת בדרכ שילובן. כמו כן נלקחה בחשבון השפעה של השימוש בשווי הוגן של הנכסים הלא סחרים העומדים כנגד התחביבות ביטוחיות אלה.

• שיעור היון תזרים המזומנים - נלקח עוקום ריבית חסרת סיכון תוך התאמתו לאופין הבלתי נזיל של התחביבות הביטוחיות.

באור 38: - **ניהול סיכוןים (המשך)**

6. סיכוןים ביטוחיים (המשך)

ב. ביטוח כללי (המשך)

2. עקרונות חישוב הערכה האקטוארית בביטוח כללי (המשך)

(9) (המשך)

- קיובץ - לצורך חישוב מרוחקים בגין חסר הוודאות בענפים סטטיסטיים (כהגדרתם בחוזר), יש להתייחס לכל ענף בנפרד, אך ניתן לבקש את הסיכוןים מכל חברות (או נזק) בענף. בענפים שאין סטטיסטיים, ניתן להתייחס לכולם כמקשה אחת. כמו כן בוצעה הפחתת מרוחק זהירות בהתאם לעמדת הממונה בגין העדר מתאם מלא בין הענפים.
- קביעת גובה התהיהויות ביטוחיות בגין פוליסות שנמכרו בפרק זמן הסוכנים ליום המazon ולסיכון שטרם חלפו.

פרוט השיטות האקטואריות בענפי הביטוח העיקריים
לצורך הרכבת התבניות התלוויות נעשה שימוש במודלים אקטוארים המפורטים להלן, בשילוב ההנחהות השונות:

שיטת chain ladder
שיטת זו מtabסת על התפתחות התבניות ההיסטוריות בהיבטים שונים (התפתחות התשלומים ו/או עלות התבניות ו/או התפתחות כמות התבניות ועוד). השימוש בשיטה זו מתאים בעיקר לאחר תקופה מסוימת האירוע כאשר קיים מידע מושך מתבניות שאירעו/קרו בעבר על מנת להעריך את סך התבניות הצפויות.

שיטת (BF) Bornhuetter-Ferguson
שיטת זו משלבת בין אומדן מוקדם (אפריוורי) ואומדן נוסף המבוסס על התפתחות התבניות עצמן. האומדן האפריוורי בחבורה מבוטס ברובו על חומרה וכמות תבניות צפיה ו/או יחס התבניות צפוי. במסגרת שיטה זו, הערכת התבניות המשולבת משקללת את שני האומדנים. המשקלות הינה פונקציה של גורמי ההתפתחות כאשר בדרך כלל ניתן משקל גדול יותר להערכת המבוססת על ניסיון התבניות ככל שהזמן עובר ומצטבר מידע מידי על התבניות. השימוש בשיטה זו מתאים במיוחד במקרים בהם אין מספיק מידע מהتبניות או כאשר מדובר בעסק חדש או זהה ללא מידע היסטורי מספק. יצוין כי שיטת expected loss ratio מבוססת על שיטת ה-BF כמתואר לעיל ללא שילוב האומדן הנוסף.

שיטת הממצאים ו/או מודל התביעה הגלומה
לעתים, בדומה לשיטת BF, כאשר ניסיון התבניות בתקופות האחרונות אינו מספיק בשל, ישנו שימוש בשיטת ממוצעים היסטוריים. בשיטה זו נקבעת עלות התבניות על סמך עלות התביעה הגלומה לפוליס בשנים מוקדמות וכמות הפוליסות בשנים מאוחרות. בדומה, עלות התבניות מחושבת על סמך תחזית כמות התבניות (שיטת chain ladder). מודל זה מtabס על חישוב סכום ממוצע לתביעה פתואה או סגורה (חומרת התביעה), והتبיעה הממוצעת ההיסטורית.

בענף רכב רכוש - בוצע מודל התבניות תשלומיים וההתפתחות תשלומיים ותלוויות חדשני ובחודשי הנזק האחוריים, שאינם בשלים, נעשה שימוש בשיטת הממצאים בקביעת עלות התביעה לפוליסה (מודל התביעה הגלומה).

בענפי רכב חובה וחוביות בוצעו מודלים חצי שנתיים של התבניות תשלומיים וההתפתחות תשלומיים ותלוויות (chain ladder). לתקופות שאינן בשלות נעשה שימוש באמצעות נוספים, בין היתר, בשיטת BF ושיטת ה-Expected Loss Ratio.

בענפי מקיף דירות, רכוש אחר תאונות אישיות והנדסי - בוצע מודל רבוני של התבניות תשלומיים ותלוויות ברוטו (chain ladder) ובתקופות שאינן בשלות, נעשה בין השאר שימוש בשיטת הממצאים ובשיטת BF תוך הפעלת שיקול דעת.

בענף ערבותות עבור פוליסות חוק מכרך נעשתה הערכה בהתקפס על מודלי הערכת סיכון אשראי. סיכון האשראי משקף את חשיפת החברה בגין הpolloיסות שהנפקה לסיכון בפרויקט בנייה בשקלול עם הסתרות חדלות פירעון של הקבלן המבצע ושיעור הנזק שייגרם מכך ומשן החיים הצפוי של הפרויקט. שיבובים ושרידים נלקחים בחשבון בסיס הנתונים לפיו מחושבות הערכות האקטואריות של התבניות התלוויות.

באור 38: - ניהול סיכוןים (המשך)

6. סיכוןים ביטוחיים (המשך)

ב. ביטוח כללי (המשך)

3. פרוט השיטות האקטואריות בענפי הביטוח העיקריים (המשך)

חלקים של מבטחי המונה בתביעות התלוויות בהסתמם היחסים והפקולטטיבים על פי שיעור ביטוח המונה הצפוי אשר לרוב מtabsts על השיעור בתביעות תלויות בפועל. בענפי חובה וחכיות, בתקופות שאין בשלות, הערכה עברו ביטוח המונה מסווג פקולטטיבי וחוזי עודף (EXCESS) מבוסס בעיקר על שילוב בין תביעות גדולות בפועל ובשנים הלא בשלות על פי שיעור R/L ו/או שיטת הממצאים.

4. הנחות עיקריות ומידע לגבי שינוי מהותי שנעשה באומדנים ובהנחות האקטואריות

הערכת ההתחייבויות בביטוח כללי מיושמת על פי עקרונות הנוהג המיטבי, החל משנת 2015, בהתאם לכך חברות הביטוח בקבוצה מהוונות את תשלומי התביעות העתידיים. ההיוון הינו לפי עיקום ריבית חסרת סיכון תוך התאמתו לאופין הבלתי נזיל של ההתחייבויות הביטוחיות ובהתחשב באופן שיעורן הנכensis העומדים כנגד ההתחייבויות אלו. בנוסף, חברות הביטוח כוללות מרווה סיכון להתחייבויות בהתאם לעקרונות האמורים כפי שתוארו לעיל.

בשנת הדיווח שניתה החברה חלק מהאומדנים וההנחות בהם השתמשה בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות. לשינויים אלה הייתה השפעה זהה על הרווח ועל ההתחייבויות החברה כמפורט להלן:

א. מרווה ביטחון ביחסו לשיטת "הנוהג המיטבי"

עדמת הממונה בדבר "הנוהג מיטבי" כפי שפורסמה בשנת 2015 דרשה שימוש במודל לקביעת סכום המרווח הנדרש לאומדן הסתברות של רמת ביטחון של 75% לפחות. החברה יsuma ומיימשת את המודל באופן זהיר על מנת לבסס את רמת הביטחון כך שתתאה לפחות 75%. השנה, בchnerה החברה את אופן היישום של המודל לאחר צבירת ניסיון ובדיקת יציבות תוכנות, ובעקבות הניסיון שנוצר באמידת הסיכון הרנדומלי, תוך בוחינת רמת האי-וודאות הכלולית בעתודות בכללותן, ועדכן באופן יישום המודל, וכתוכאה ירד סכום המרווח בכ-17 מיליון ש"ח בשירות לפני מס.

ב. החל משנת 2022, החלו חברות הביטוח בקבוצה להוון גם את ההתחייבויות הביטוחיות ברכיב הפול בענף רכב חובה, וחברת הבית שומרה החלטה להוון את ענף רכב החובה בדרך של יישום למפרע.

ג. עדכון פרמיית אי נזילות

ביום 17 בפברואר 2022, פרסם הממונה תיקון להוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת ההתחייבויות - פרמיית אי נזילות כמפורט בסעיף 6'א'ג'. עדכון שיעור פרמיית אי נזילות, הקטין את ההתחייבות ליום 31 בדצמבר 2021 בביטוח כללי בכ-27 מיליון ש"ח. בשנים 2022 ו-2023 לא היו עדכנים רגולטוריים מתודולוגים נוספים.

באור 38: - ניהול סיכוןים (המשך)

6. סיכוןים ביטוחיים (המשך)

ב. ビוטוח כללי (המשך)

4. הנחות עיקריות ומידע לגבי שינוי מהותי שנעשה באומדנים ובהנחות האקטואריות (המשך)

ד. עדכון הקצאת נכסים שאינם בשווי הוגן

בחודש יוני 2020, פורסם חוזר בנושא "עדכון הוראות החוזר המאוחד - הקצאת נכסים שאינם בשווי הוגן בעת חישוב בדיקת נאותות העתודה (LAT)" וביום 9 בפברואר 2023 פורסם עדכון לחוזר זה בהמשך למפורט בסעיף 6(4) לעיל.
בשנת 2022 עדכנו חברות הביטוח המאוחדים את נוהל הקצאת הנכסים כמפורט להלן:

מנורה ביטוח

בשנת 2022 עדכנה מנורה ביטוח את נוהל הקצאת הנכסים, כך שהקצאת נכסים בעלי ערך שווי הוגן תיקח בחשבון גם את התחביביות ביטוח כללי לגביהן מיוושמת "עמדת הממונה על שוק ההון – נהוג מיטבי לחישוב עתודות בביטוח כללי לצורך דיווח כספי".
השפעת יישום נוהל הקצאה החדש בשנת 2022 הייתה קיטון בהתחביביות הביטוחיות בביטוח כללי בסך של כ- 22 מיליון ש"ח.

שומרה ביטוח

בשנת 2022 עדכנה שומרה ביטוח את נוהל הקצאת הנכסים, כך שהקצאת נכסים בעלי ערך שווי הוגן תבוצע בתחילת הענфи החבויות ויתרת ההקצאה תיחס לשאר ענפי הרכוש. נקבע כי הקצאת הנכסים תבוצע לפי UGL מהגבוה לנמוך בגין נכסים לא סחיריים, וזאת עד לגובה ההתחביבות הביטוחית בשיר בענפים בהם מיוושמת "עמדת הממונה על שוק ההון – נהוג מיטבי לחישוב עתודות בביטוח כללי לצורך דיווח כספי".
השפעת יישום נוהל הקצאה החדש בשנת 2022 הייתה קיטון בהתחביביות הביטוחיות בביטוח כללי בסך של כ- 12 מיליון ש"ח.

עדכון מודל הקצאה בחברות המאוחדים טופל, לפי הוראות החוזר, שינוי אומדן בהתאם לתקן חשבונאי בינלאומי מס' 8 (IAS).

ה. סק השפעות פיננסיות בחישוב ההתחביבות

כתוצאה מהשינויים בעקבות הריבית ופרמיית אי הנזילות והשפעתם על השווי הוגן של הנכסים העיקריים כנגד התחביבות ביטוחיות, הקטינה החבירה בשנת הדוח את התחביבות הביטוחיות בסך של כ- 230 מיליון ש"ח לפני מס (اشתקד הקטינה החבירה את התחביבות הביטוחיות בסך של כ- 193 מיליון ש"ח לפני מס)

באור 38: - ניהול סיכוןים (המשך)

6. סיכוןים ביטוחיים (המשך)

ב. ביטוח כללי (המשך)

4. הנחות עיקריות ומידע לגבי שינוי מהותי שנעשה באומדנים ובהנחות האקטואריות (המשך)

ו. הסדר עם ביטוח לאומי לעניין פיצויים מכח חוק הביטוח הלאומי:

בחודש נובמבר 2021 פורסם ברשומות חוק ההטייעות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2021 ו- 2022), התשפ"א 2021, שענינו ביטול חובת תשלום סכום גלובלי כפי שנקבעה בחוק ההטייעות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 2019), התשע"ח- 2018 בגין מקרים שאירעו בשנים 2014 עד 2018. החוק קבע שיעור קבוע מדמי הביטוח שלן חברות הביטוח להעיר למל"ל בגין תאונות דרכים החל משנת 2023 ואילך, וזאת במקומם שיובב פרטני ב- 2024 – 10% מדמי הביטוח שהשיעורים שיועברו למל"ל יהיו כדלקמן: בשנים 2023 ו- 2025 וילך שיעור של 10.95% מדמי הביטוח שייגבו על ידי החברה בכל שנה, ומשנת 2025 ואילך שיעור של 10.95% מדמי הביטוח.

יצוין, כי במהלך שנת 2023 נחתמו הסכמים בין מנורה לבין המוסד לביטוח לאומי, במסגרתם נסגרה בUCKRA החשיפה של מנורה לתביעות שיבוב של המוסד לביטוח לאומי בענף רכב החובה לשנים 2016-2022.

ז. ענף ערביות פוליסות חוק מכר - בגין פעילות חברת מנורה ביטוח בהענקת פוליסות לפי חוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות), החברה עדכנה בשנת 2022 את אומדן ההתחייבות הביטוחיות כך שיישקפו את סיכון האשראי בגין מונפקות ערביות אלו לרוכשי הדירות. זאת חלף הערכה קודמת אשר התבבסה על הערכות מחלקה התביעות בחברה בתוספת ועדף הכנסותelman להמשך שלוש שנים. סיכון האשראי משקף את חשיפת החברה בפרויקט בנייה בשקלול עם הסתרות חדלות פירעון של הקובלן המבצע, שיעור הנזק שייגרם מכך וכן משך החיים הצפוי של הפרויקט. סך העדכון הקטין את ההתחייבות הביטוחיות בשיר בוגן פעילות זו בכ-25 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022. בשנת 2023 לא בוצעו עדכונים במודל הערכה בענף זה.

ח. رجישות הפרשות לשינויים בהנחות - ההערכה האקטוארית כפופה לאי וודאות ממשמעותית. האומדנים האקטואריים לחיזוי התביעות התלוויות, מתייחסים לתוחלת התביעות. בגלל האופי הסטטיסטי של תשלומי התביעות, יש אפשרות של סטיות סביב התוחלת. בנוסף לכך, האומדן הסטטיסטי מבוסס על הנחות שונות, אשר לא בהכרח יתממשו. במידה ויחול שינוי באופן סילוק ובחומרת התביעות או לחילופין בהיקף התביעות המדוחות, עלול להיווצר פער בין ההערכה האקטוארית לבין התוצאה בפועל. גם שינוי בגובה התשואה, עלול לגרום לפערים בין הערכות לתוצאה בפועל. היהות והמודל האקטוארי מבוסס על ניסיון העבר, הרי שינוי לא צפוי בהנחות המודל או בהתנגדות סילוק התביעות, יתכן ויגרמו לשינוי בעתודה.

באור 38: - **ניהול סיכוןים (המשך)**

7. מידע בדבר השקעות פיננסיות עבור חוות תלוי תשואה

1. פירוט הרכב השקעות לפי בסיסי הצמדה

ליום 31 בדצמבר, 2023

סה"כ	אליו	בש"ח צמוד למדד	בש"ח לא צמוד	במטבע חו"ז או בחצמלה
				אלפי ש"ח
2,080,711	923,356	-	1,157,355	מוזומנים ושווי מזומנים
21,352,755	9,353,520	4,450,302	7,548,933	נכסים סחיריים
9,724,533	5,364,474	2,381,287	1,978,772	נכסים בלתי סחיריים
33,157,999	15,641,350	6,831,589	10,685,060	סך הכל הנכסים

ליום 31 בדצמבר, 2022

סה"כ	אליו	בש"ח צמוד למדד	בש"ח לא צמוד	במטבע חו"ז או בחצמלה
				אלפי ש"ח
2,590,568	1,282,853	-	1,307,715	מוזומנים ושווי מזומנים
20,386,276	8,136,627	4,263,185	7,986,464	נכסים סחיריים
8,957,954	4,689,929	2,446,453	1,821,572	נכסים בלתי סחיריים
31,934,798	14,109,409	6,709,638	11,115,751	סך הכל הנכסים

באור 38: - **ניהול סיכוןים (המשך)**

7. **מידע בדבר השקעות פיננסיות עבור חוות תלויי תשואה (המשך)**

2. **סיכום אשראי עבור נכסים בארץ**

ديرוג מקומי *						
ليوم 31 בדצמבר, 2023						
סה"כ (**)	לא מדדרג	Namco BBB מ- M	BBB עד A	עד A ומעלה	AA	לא
		אלפי ש"ח				
4,345,608	-	-	-	-	4,345,608	
3,757,245	27,456	-	862,622	2,867,167		
3,617,105	695,788	-	1,579,056	1,342,261		
11,719,958	723,244	-	2,441,678	8,555,036		
800,396	-	-	621,829	178,567		

נכסים בחו"ל:

ארגוני חוב ממשלתיות

נכסים אחרים - סחררים

נכסים אחרים - בלתי סחררים

סך הכל נכסים בחו"ל בארץ

סה"כ - נכסים בחו"ל בדירוג פנימי ***)

(*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינם חברות הדירוג "מעלות" ו"מדדרג". נתוני חברות מדרג הועברו לסמל הדירוג לפי מקדמי המרת מקובלמים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמה: דירוג A כולל - A ועד +A.

**) הערך בספרים מהויה קירוב לסיכון האשראי המרבי. לפיכך, טור סה"כ מייצג סיכון אשראי מרבי.

***) כל הסכומים המוצגים בשורה זו מייצגים נכסים שלא דורגו ע"י חברת חיזונית ודורגו ע"פ מודל הדירוג הפנימי של החברה.

באור 38: - ניהול סיכוןים (המשך)

7. מידע בדבר השקעות פיננסיות עבור חוות תלויי תשואה (המשך)

2. סיכון אשראי עבור נכסים בארץ (המשך)

ديرוג מקומי (*)						
ليوم 31 בדצמבר, 2022						
סה"כ (**)	לא מדורג	נמוך BBB	עד A	ומעלה	AA	BBB
	אלפי ש"ח					
4,414,140	-	-	-	-	4,414,140	
3,496,186	40,805	-	709,951	2,745,430		
3,769,326	925,232	20,148	1,306,807	1,517,139		
11,679,652	966,037	20,148	2,016,758	8,676,709		
574,247	-	20,148	363,644	190,455		
סך הכל נכסים בחו"ל						
מזה - נכסים חוב בדירוג פנימי (***)						

נכסים בחו"ל:

נכסות חוב ממשלתיות

נכסים אחרים - סחררים

נכסים אחרים - בלתי סחררים

סך הכל נכסים בחו"ל בארץ

(*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינם חברות הדירוג "מעלות" ו"מדרג". נתוני חברות מדורגת הועברו לסמלי הדירוג לפי מקדמי המרת מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמה: דירוג A כולל - A ועד +A.

(**) הערך בספרים מהווה קירוב לסיכון האשראי המרבי. לפיק, טור סה"כ מייצג סיכון אשראי מרבי.

(***) כל הסכומים המוצגים בשורה זו מייצגים נכסים שלא דורגו ע"י חברה חיצונית ודורגו ע"פ מודל הדירוג הפנימי של החברה.

3. סיכון אשראי עבור נכסים בחו"ל

ديرוג בינלאומי (*)						
ليوم 31 בדצמבר, 2023						
ס"ה(**)	אלפי ש"ח	A ומעלה	BBB	עד A	נמוך BBB	לא מדורג
1,585,392	340,767	581,786	373,805	289,034		
סך הכל נכסים בחו"ל						

(*) המקורות לרמת הדירוג בחו"ל הינם חברות הדירוג אשר אושרו על-ידי הממונה P-1 Fitch Moody's S&P.

(**) הערך בספרים מהווה קירוב לסיכון האשראי המרבי. לפיק, טור סה"כ מייצג סיכון אשראי מרבי.

באור 38: - ניהול סיכוןים (המשך)

7. **מידע בדבר השקעות פיננסיות עבור חוות תלוי תשואה (המשך)**

3. **סיכום אשראי עבור נכסים בחו"ל (המשך)**

ديرוג دولي (*)					
اليوم 31 بدצמבר, 2022					
نמרק	لا مדורג	AAA	AA وמעלה	BBB	BBB- B
(*) אלפי ש"ח					
1,675,802	375,668	746,077	416,979	137,078	סך הכל נכסים חוב בחו"ל

המקורות לרמת הדירוג בחו"ל הינם חברות הדירוג אשר אושרו על-ידי הממונה S&P, Fitch ו Moody's. (*)

הערך בספרים מהווה קירוב לסיכון האשראי המרבי. לפיכך, טור סה"כ מייצג סיכון אשראי מרבי. (**)

באור 39: יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

א. **יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים**

הרכיב:

בעלי עניין ומצדדים קשורים אחרים (*) אלפי ש"ח		ליום 31 בדצמבר, 2023
235,027	-	נכסים נכסי חוב בלתי סחירים
1,241		חייבים ויתרות חובה
27,885	518	התחייבויות זכאים ויתרות זכות

בעלי עניין ומצדדים quia אחרים (*) אלפי ש"ח		ליום 31 בדצמבר, 2022
-	262,900	נכסים נכסי חוב בלתי סחירים
-	6,653	חייבים ויתרות חובה
25,584	444	התחייבויות זכאים ויתרות זכות

באוור 39: - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

א. יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

להלן הרכב ההלוואות לחברות כוללות: (*)

ליום 31 בדצמבר		מועד פרעון	% ריבית שנתית נקובה	מטבע ההלוואה	החברה
2022	2023				
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח				
-	1,084	2027	7.08%	ש"ח	אמפא קפיטל בע"מ
-	4,567	2028	7.08%	ש"ח	אמפא קפיטל בע"מ
70,916	70,926	2028	5.25%	ש"ח	אמפא קפיטל בע"מ
30,104	34,184	2024	6.61%	ש"ח	אמפא קפיטל בע"מ
22,880	22,880	2024	5%	ש"ח	משאים סוכנויות לביטוח פנסיוני (בע"מ) (2018)
1,258	1,208	2024	13%	ש"ח	משאים סוכנויות לביטוח פנסיוני (2018) בע"מ
2,985	3,059	2024	2.5%	ש"ח	איצ' אס או גראף בע"מ
1,572	1,635	2026	4%	ש"ח	איצ' אס או גראף בע"מ
759	-	לא	2.42%	ש"ח	פנגו סוכנויות לביטוח כללי (2019) בע"מ
350	-	2024 ספטמבר	לא ריבית	ש"ח	פנגו סוכנויות לביטוח כללי (2019) בע"מ
5,439	9,106	לא	2.42%	ש"ח	בסטי פריס בע"מ
1,014	2,057	לא	2.42%	ש"ח	מטאור א.א. בע"מ
23,429	- 4-6 שנים	ירובור + 3%	ירובור + 3%	יورو	Yatelsis River Development LTD
49,391	32,679 3-5 שנים	(6%) 3%	(6%) 3%	долר	Yatelsis Development LTD
14,902	13,965 דצמבר 2029	5.423%	ליש"ט	ליש"ט	Surrey Street Limited Partnership
16,637	16,633 דצמבר 2029	12%	ליש"ט	ליש"ט	Surrey Street Limited Partnership
2,000	1,844 מאי 2024	10%	יورو	יورو	MMZ Properties B.V.
11,405	9,750 דצמבר 2024 ספטמבר, נובמבר	10%	יورو	יورو	MMZ Properties Haarlem B.V.
7,859	9,450 דצמבר 2026	4.17%	יورو	יورو	City Center Mengot sp. Z o.o
262,900	235,027				

באו"ר 39: - **יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)**

ב. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לשנה שהסתימה ביום 31 בדצמבר, 2023

בעלי עניין ואנשי קשרים אחרים	חברות כלולות אחרים	אלפי ש"ח
-	19,822	
849,673	1,429	
-	14,181	
2,086	-	
847,587	7,070	

רוחחים מהשקעות והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
عمالות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחריות
הוצאות מימון

לשנה שהסתימה ביום 31 בדצמבר, 2022

בעלי עניין ואנשי קשרים אחרים	חברות כלולות אחרים	אלפי ש"ח
-	30,252	
785,577	2,032	
-	8,203	
3,901	-	
781,676	24,081	

רוחחים מהשקעות והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
عمالות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחריות
הוצאות מימון

לשנה שהסתימה ביום 31 בדצמבר, 2021

בעלי עניין ואנשי קשרים אחרים	חברות כלולות אחרים	אלפי ש"ח
-	3,142	
745,371	3,066	
-	8,200	
242	-	
745,129	(1,992)	

רוחחים מההשקעות והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
عمالות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחריות
הוצאות מימון

בעלי עניין ונושאי משרה בקבוצה עשויים לרכוש, מיידי פעם, חזוי ביטוח, חזוי השקעה או מוצרים פיננסיים אחרים שהונפקו על ידי הקבוצה וזאת בתנאי שוק ובמהלך העסקים הרגילים. ככל שעסקאות אלה נכללות במדד "עסקאות זניחות", לא מובא לגיבתן פירוט לדוחות הכספיים.

באור 39 : - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ג. הטבות לאנשי מפתח ניהול

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר									
2021		2022		2023					
סכום אלפי ש"ח	מספר אנשים אלפי ש"ח	סכום אלפי ש"ח	מספר אנשים אלפי ש"ח	סכום אלפי ש"ח	מספר אנשים אלפי ש"ח				
20,906	8	19,714	8	21,765	8	הטבות לטווח קצר			
-	-	1,256	-	1,425	-	תשלומים מבוסטי מנויות (ראה באור 34)			
20,906		20,970		23,190					

**תנאי כהונתו והעסקתו של מר ערן גרייל, המכון כי"ר דירקטוריון החברה (עסקה עם בעל
השליטה בהתאם לסעיף 270(4) לחוק החברות)** (1)

ביום 17 באוקטובר 2023, אישרה האסיפה הכללית של החברה בהתאם להוראות סעיף 275(א1)(1) לחוק החברות (ולאחר קבלת אישור ועדת התגמול ואישור הדירקטוריון מימי 10 ו- 11 בספטמבר 2023, בהתאם) את הארכת תוקף תנאי כהונתו והעסקתו של ה"ה ערן גרייל, מבעלי השכלה בחברה, כי"ר דירקטוריון פעיל במשרה מלאה, בתוקף מיום 1 בדצמבר 2023, לפחות 3 שנים. בגין כהונתו כי"ר דירקטוריון פעיל של החברה במשרה מלאה, זכאי מר גרייל ל- 13 משכורת חודשיות בסך 125 אלף ש"ח (ברוטו), צמוד לממד המהירים לצרכן שפורסם ביום 15 באוגוסט 2020. כן זכאי מר גרייל להפרשות פנסיוניות וסוציאליות כמקובל (לרובות קרן השתלמות וביתוח אובדן כושר עבודה) וכן להוצאות אש"ל ואירוע, שימוש והחזקת קווי טלפון בבית, רכב ואחזקותו, טלפון נייד, 24 ימי חופשה, 30 ימי מחלה ודמי הבראה. המס החל בגין הוצאות אש"ל וטלפון יגולם על ידי החברה. כמו כן, זכאי מר גרייל לתנאים נלוויים נוספים כמפורט בקובץ ובכלל זה, מנת לעיתונים, ספרות מקצועית, חניה, בדיקת סקר רפואיים וכדו'. בנוסף, הוענקו למר גרייל כתבי פטור והתחייבות לשיפוי בחברה ובחברות הבנות בהן הוא מכיהן, במסגרת הענקת כתבי פטור ושיפוי לנושאי המשרה בחברה, וכן הוא נכלל בפוליסות בטיחות דירקטוריים ונושאי משרה כמקובל בחברה. תנאי העסקתו של מר גרייל הינם בהתאם למדייניות התגמול של החברה. יצוין, כי מר גרייל אינו מקבל גמול נוסף בגין כהונתו כדירקטוריון בחברות נוספות בקובץ, ומישק לכיהן בתפקידים האמורים, במקביל לכיהונתו כי"ר דירקטוריון החברה.

השכר לי"ר הדירקטוריון, עמד על סך של 2,198 אלפי ש"ח, סך של 2,294 אלפי ש"ח ו- 2,476 אלפי ש"ח לשנים 2023, 2022 ו- 2021 בהתאם.

באור 39: - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ג. היבטים לאנשי מפתח ניהוליים (המשך)

תנאי כהונתו והעסקתו של מר אריא קלמן מנכ"ל החברה (2)

ביום 27 באוגוסט, 2003, אישרו דירקטוריון החברה והאסיפה הכללית, את תנאי כהונתו והעסקתו של מנכ"ל החברה, ה"ה" אריא קלמן לתקופה של 15 שנים החל מאוגוסט 2003. לאחר המועד האמור, מתחדש ההסכם אוטומטית לשנה בכל פעם אלא אם כן הודיעו מי מהצדדים על אי חידושו. תנאי העסקתו של מנכ"ל החברה עולמים בקנה אחד עם מדיניות התגמול של החברה, בכפוף לנסיבות לא מהותיות, הכל כמפורט להלן: על פי הסכם העבודה שבתוקף, זכאי המנכ"ל לשכר חודשי בסך 163 אלף ש"ח, למענק שנתי מובטח בסך של 591 אלף ש"ח (צמוד למדד יוני 2003) ללא הפרשות סוציאליות, ולהנאים נלוויים כפי שנוהג למנהלים בדרגת משרותו. שכרו צמוד למדד בתוספת ריאלית של 1% לשנה, ואינו כולל תגמול משתנה כלשהו. במקרה של סיום העסקה, זכאי המנכ"ל להודעה מוקדמת של 12 חודשים. כמו כן, במקרה של סיום ייחסי עבודה מעביד (למעט במקרה של נסיבות פוטרות) יהיה המנכ"ל המכון זכאי לתוספת של 50% על מרכיב פיצויי הפיטורים שהוא מגע לו על פי החוק בתוספת מרכיב פיצויי הפיטורים שייצטרם לזכותו בפוליסות ביוטוח המנהלים שלו. בנוסף, במקרה של סיום ייחסי עבודה מעביד עקב פיטורים, יהיה זכאי המנכ"ל המכון להמשך תשלום השכר והנתנים הנלוים לתקופה נוספת של 12 חודשים (מעבר לתקופת ההודעה המוקדמת האמורה לעיל) בתמורה להתחייבותו לאי תחרות במשך תקופה של שנתיים, וזאת כל עוד לא מתקיימים בין העובד לבין צד ג' כלשהו ייחסי עבודה-מעביד. תנאי העסקתו של המנכ"ל הינם בהתאם למדייניות התגמול של החברה, לפחות לפחות במקרה הקבוע (חלף מענק משתנה), גידול ריאלי בשכר (חלף הצמדה למדד בלבד), תשלום בגין הودעה מוקדמת ובקרה של פיטורים (בשל התחייבות לאי תחרות) לתקופה מצטברת של 24 חודשים (חלף תקופה הودעה מוקדמת והסתגלות מצטברת של 16 חודשים).

במקביל ובנוסף להסכם העסקה אושרה למנכ"ל תוכנית מנויות שעיקרה הקצאה של 4% ממניות מנורה ביטוחה הומרו, במהלך השנה, למניות החברה. ציון, כי בחודש אוגוסט 2013, הבשילו מלאו המניות בהתאם לתקופה של שנתיים. נכון למועד זה, מחזיק מר קלמן ב- 1,719,034 מנויות החברה, באמצעות נאמן, מהוות 2.77% מהונה המונפק והנפרע של החברה.

בחודש אוגוסט 2016, אישרה האסיפה הכללית של החברה עדכון למדייניות התגמול שלה (להלן: "mdiinot hahtagmolo"). בהתאם לאמור בזימון האסיפה של החברה, המנכ"ל החברה, יהיה זכאי לתנאי הכהונה שנקבעו בהסכם העסקתו כמפורט לעיל, אשר יחולו בכפוף למגבלות הקוגנטיביות הקבועות בחוק לתגמול נושא משרה בתאים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016 (להלן: "חוקhtagmolo"). לעניין זה, "מגבלות קוגנטיות" - מגבלות ותקרות תגמול שלא ניתן כדי בהתאם להוראות חוק התגמול. כן הובהר במסגרת מדיניות התגמול, כי אם וככל שסק התגמול הכלול (בהתאם למדייניות התגמול ותכנית המענקים כפי שתהיה מנתעת), ובכלל זה, בהתאם להסכם קיימים, יעלה על המגבלות הקוגנטיות, יופעל מגנון "קטימה" של מרכיבי תגמול עוזף ו/או משתנה תחיליה, אם וככל שקיים. בהמשך לאמור, נשלחה הודעה למנכ"ל החברה, כי לאור העובדה שהסכם העבודה הקיים יכולים יכול שייחזור, במידה מסוימת, מהמגבלות הקוגנטיות, יופעל, במידה מסוימת, מגנון "קטימה" כך שהtagmolo המשתלים לו, לאחר מועד כניסה חוק tagmolo לתקוף ביום 12 באוקטובר 2016 (להלן: "המועד הקובלע"), לא יעלה על התקרה האמורה. ציון, כי החברה ביצעה בדיקה לגבי התחייבותה בגין הסכמי העבודה שלה עבר לכיניסט חוק התגמול לתקוף, בהתאם הפרישה, ככל שהדבר נדרש.

בחודש יולי 2019, אישרה האסיפה הכללית של החברה עדכון במדייניות התגמול, ובכלל זה, לעניין תקרות עלות העבודה שנתנית לנושאי משרה, כמפורט בסעיף ג(4) להלן. בהתאם לאמור, ובהינתן גידול בעלות העבודה של עובד בעל השכר הנמוך ביותר תקרת עלות העבודה השנתית של נושא המשרה לרבות המנכ"ל תעלה, תוך צמצום, לענייננו, של "מגנון הקטימה" שהוחל על המנכ"ל כנ"ל בהתאם, ובכלל שעלות העבודה לא תעלה, בכלל מקרה, על 3.5 מיליון ש"ח כולל הפרשות סוציאליות.

עלות השכר למר קלמן, המכון כמנכ"ל החברה, עמדה על סך של 3,500 אלפי ש"ח, על סך של 3,498 אלפי ש"ח ועל סך של 3,464 אלפי ש"ח בשנים 2021, 2022, 2023, ו- 2021, בהתאם.

¹ בדילול מלא לאחר ניכוי המניות הרדומות שנרכשו במסגרת תוכנית הרכישת העצמית (כמפורט בביור 50ג' להלן).

באור 39: - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ג. הטבות לאנשי מפתח ניהוליים (המשך)

(3) תנאי כהונה של קרוב משפחה של איש מפתח ניהולי

בחודש אפריל 2023 החלה כהונתו של ה"ה מיכאל קלמן כמנכ"ל חברת הבת, מנורה ביטוח. בחודש מרץ 2023, אישרו ועדת הביקורת ודירקטוריון מנורה ביטוח את תנאי כהונתו והעסקתו תוך התחייבות לרצף זכויות בגין כהונתו כמשנה למנכ"ל מנורה ביטוח עבור למשך 210.6 חודשים, כאמור, ובמפורט להלן: על פי הסכם ההעסקה זכאי המנכ"ל לשכר חודשי בסך 2.5 מיליארדי ש"ח צמוד למדד, להמשך תקופה נוספת בסך של 2.5 שנים עד לשנת 2024 ללא הפרשות סוציאליות, לתנאים נלוים כפי שנוהג למנהלים בדרגת משרות ולתגמול משתנה תלוי ביצועים, בהיקף של 4 עד 6 משכורות חדשות ("ענק מטרה") עבור עמידה מדויקת (100%) ביעדים, בהתאם לתכנית תגמול שנתית, ובכפוף לאישור הארגונים המוסמכים, וכן לאופציות כאמור להלן.

לכל אחד מהצדדים זכota להביא ההסכם לסיומו בכל עת בהודעה מוקדמת מראש ובכתב של שישה חודשים (להלן: "תקופת ההודעה המוקדמת"), ככלchnerה זכota להודיע על יותר על עבודה בפועל בתקופת ההודעה המוקדמת. בנוסף, במקרה של סיום העסקה, מכל סיבה שהיא (למעט בנסיבות פוטרות), המנכ"ל יהיה זכאי לתקופת הסתגלות בת שישה חודשים נוספים שמנויים יחל ממועד סיום תקופת ההודעה המוקדמת ("תקופת הסתגלות"). המנכ"ל לא יהיה רשאי לעבוד בחברה אחרית בתקופת ההודעה המוקדמת, אף אם יתרה החברה על עבודתו בפועל. בתקופת הסתגלות, המנכ"ל יהיה רשאי, בכפוף להוראות בדבר איסור תחרות, לעסוק בעיסוקים נוספים בלבד שהודיע על כך מראש ובכתב לחברה, ובמקרה זה, לא יהיה זכאי לכל תשלום נוסף בגין תקופת הסתגלות, וזאת החל ממועד תחילת העיסוק כאמור. החברה תהא רשאית להפסיק לעבודת המנכ"ל ולפטרו ללא הודעה מוקדמת בנסיבות מיוחדות (כגון; הפרת אמונים ו/או פסד דין חלוט בעבירה כלפי החברה שיש עימה יzion, כי במקרה של הפסקת עבודה בנסיבות כאמור לא יהיה המנכ"ל זכאי להפרשנות החברה ו/או חלק החברה כהגדתו בהסכם).

יזוין, כי תנאי העסקה של המנכ"ל יחולו בכפוף למוגבלות הקוגנטיות הקבועות בחוק לתגמול נושא משרה בתאגדים פיננסיים אישור מיוחד ואיתור הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016 (להלן: "חוק התגמול"). לעניין זה, "מוגבלות קוגנטיות" - מגבלות ותקרות תגמול שלא ניתן כדי בהתאם להוראות חוק התגמול. בהתאם, ואם וככל שסק התגמול הכלול (בהתאם למדיניות התגמול ותכניות המענים כפי שתהייה מעת לעת), ובכלל זה, בהתאם להסכם קיימים, יעלה על המוגבלות הקוגנטיות, יופעל מגנון "קטימה" של מרכיבי תגמול עודף ו/או משנה תחיליה, אם וככל שקיים. בהמשך כאמור, נשלחה הודעה למנכ"ל החברה, כי לאור העובדה שהסכם העסקה הקיים עימיו יכול שייחזור, במקרים מסוימות, מהמוגבלות הקוגנטיות, יופעל, במקרים כאמור, מגנון "קטימה" כך שהtagmol המשתלים לו, לאחר מועד כניסה חוק התגמול לתקף מיום 12 באוקטובר 2016 (להלן: "המועד הקובל"), לא יעלה על התקפה האמורה.

בחודש ינואר 2022, אישרו ועדת הביקורת ודירקטוריון מנורה ביטוח, וכן ועדת הביקורת של החברה להקצות מר מיכאל קלמן מיליארדיות מהתכנית האופציונית הכוללת של הקבוצה סך של 76,425 אופציות אשר יחולקו בין 3 מנות שוות הפרוסות על פני 3 שנים חלף 2 חודשים ענק משתנה לעמידה ב- 100% יעדים.

תנאי העסקתו של מר קלמן הינם בהתאם למדיניות התגמול של מנורה ביטוח.

הוצאות השכר של מר קלמן עמדה על סך של 3,500 אלף ש"ח, סך של 2,339 אלפי ש"ח וסך של 2,375 אלפי ש"ח לשנים 2022, 2023, ו- 2021, בהתאם.

באור 39: - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ג. הטבות לאנשי מפתח ניהוליים (המשך)

(4)

מדייניות תגמול לנושאי משרה בכירה בחברה, במנורה ביטוח, בשומרה ביטוח ובמבטחים

פנסיה וגמל

נושאי המשרה בחברה, לרבות נושאי משרה המכינים הן בחברה והן בחברה הבת ("נושאי משרה משותפים"), כפופים למדייניות התגמול בחברה ולענין נושאי המשרה המשותפים גם בהתאם למדיניות התגמול שאומצה בחברה הבת, אשר אושרו בהתאם להוראות הדין והרגולציה הרלכנטיאם לחברות האמורויות, ובכלל כך הוראות חוק התגמול וחוזרי רשות שוק ההון בעניין מדיניות התגמול בגופים מוסדיים, כפי שייתעדכנו מעת לעת.

בחודש יולי 2019, אישרה האסיפה הכללית עדכון למדיניות התגמול של החברה. מדיניות התגמול של החברה כוללת הוראה לפיה תקרות התגמול הכללי לנושאי המשרה, לשנה קלנדרית, תהיינה תקרות התגמול על-פי סעיף 2(ב) לחוק התגמול, כפי שתוחשונה מדי שנה בהתאם להוראות חוק התגמול (להלן: "מגבלת תקרת התגמול"), תוך יישום "מנגנון קטימה" בהתאם למגבלות האמורות; לעניין זה, יצוין, כי התגמול לצורך חישוב מגבלת תקרת התגמול לא כולל מס שכר, הפרשות לתשלומים פנסיוני ולפיוצוי פיטורים על פי דין (להלן: "הפרשנות סוציאליות"), וכי החברה רשאית לשאת בעלות הוצאה העודפת למס הנובעת מחוק התגמול כתוצאה מעילות תגמול כאמור. מבלתי גורע מהאמור, נקבע כי התגמול לנושאי משרה לא יעלה, בכלל מקרה, על 3.5 מיליון ש"ח כולל הפרשות סוציאליות. לפרטים נוספים אודוט אישור מדיניות התגמול בחברה כאמור, ראו דוח זימון אסיפה כללית מיום 27 במאי 2019 (מס' אסמכתא: 044832).

בחודש Mai 2023, אישרה האסיפה הכללית של החברה עדכון למדיניות התגמול, אשר עיקר השינויים בה הינם כמפורט להלן: **התשובה בתשואה לחוסכים במסגרת היעדים לחישוב תגמול משתנה (תיקון סעיף 4.4.1.1)** - נקבע כי רובד ביצוע החברה במסגרת המדדים השנתיים לחישוב המענקים השנתיים למנהלים יכול רכיב שיתחש בתשואה לחוסכים, אך שאם התשואה כאמור תהיה שלילית יופחת חלק מהענק בשיעור שיקבע לעניין זה בתכנית המענקים השנתית, וזאת חלף תנאי הס' אשר היה קבוע לעניין זה.

לפרטים נוספים אישור מדיניות התגמול בחברה כאמור, ראו דוח זימון אסיפה כללית מיום 29 במרץ 2023 (מס' אסמכתא: 034605).

נושאי המשרה בגופים המוסדיים בקבוצה, לרבות נושאי משרה המכינים הן בחברה והן בחברות הבנות אשר הינן גופים מוסדיים, כפופים למדייניות התגמול אשר אומצה בחברות האמורויות בהתאם להוראות הדין והרגולציה הרלכנטיאם, ובפרט בהתאם לחזור 2014-9-2, שענינו מדייניות תגמול בגופים מוסדיים כפי שuongן חלק 1 לשער 5, פרק 5 שכורתנו "תגמול" בחזור המאוחד (להלן: "חזור התגמול"). יזכיר, כי החברות הבנות שהינן גופים מוסדיים פועלות לעדכון מדיניות התגמול, בהתאם לחוזרים, המתפרטים בנושא זה, מעת לעת.

בmdiיניות התגמול של הגופים המוסדיים הוגדרו, בין היתר, המטרות והשיקולים המרכזיים בקביעתה, שיעירם מניעת תמייצים שיעודדו נטילת סיכוןים שאים עקיים עם ייעדו ארכוי הטווה של הגוף המוסדי, עם מדיניות ניהול הסיכוןם שלו, ועם הצורך בניהול מושכל של כספי החוסכים באמצעותו; נקבעו עקרונות לה适应ת התגמול לנושאי משרה ובעלי תפקיד מרכזי (כהגדתם בחזור) ועובדים המועסקים בפונקציות בקרה; נקבע יחס רצוי בין רכיב התגמול הקבוע לרכיב המשתנה לנושאי משרה; נקבעו טווחי שכר רצויים לנושאי משרה; נקבעו עקרונות להסתמה של רכיב משתנה, בין היתר, לסטטונום המהותיים בגופים המוסדיים; נקבעו עקרונות להגדלת תכנית מענקים שנתיית, תנאי סף לחולוקתם, עקרונות על פיהם ייחשב המענק השנתי תוך התחשבות, בין היתר, גם בעידי תשואה למבטחים ועמיתיים ומנגנון דחיה של תשלומים רכיב משתנה; וכן מנגנונים למענק תלוי ביצועים לטווח ארוך ולמענק מיוחד; נקבעו מנגנונים הנוגעים להענקת התגמול הוני באמצעות מגוון כלים הוניים ומעין הוניים תוך הגדרת פרמטרים כמוותיים ואיכותיים שונים, כגון תקופת התכנית המינימלית, תקרת הטהבה ותקופות הבשלה, עדכון היחס בין מרכיבי חבילת התגמול הכלול לגבי מנכ"ל/נושא משרה בכיר, וכן עדכון על דרך הבניית השיקולים במסגרת רכיב הערכת הנהל במסגרת רובד התגמול המשותנה באמצעות מענק שנתי לנושאי משרה ובעלי תפקיד מרכזי; נקבעו עקרונות ותקורות לתנאי סיום העסקה של בעל תפקיד מרכזי (לרבות תשלום בגין התחייבות לאי תחרות), וכן כללים להשבה ו/או הפחתה של רכיב משתנה במקרים מסוימים.

באור 39: - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ג. הטבות לאנשי מפתח נிஹוליים (המשך)

(4) **מדייניות תגמול לנושאי משרה בכירה בחברה, במנורה ביטוח, בשומרה ביטוח ובמבטחים פנסיה וגמל (המשך)**

mdiiniyot haTagmolo camor haTchol ul Tagmolo shiAoshr haChal mmouad aimouz haMdiiniyot, vain ba CDI laFgou baHataKshoriot kiimot.

mdiiniyot haTagmolo haMalaah shel haGofim haMoSdiiM mPorasmat baAtari haInternet shalem.

ד. הטבות לצדים קשורים ובעלי עניין אחרים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						
2021	2022	2023	מס' אנשים	מס' אנשים	סה"כ	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
3,424	19	4,575	23	8,938	24	דמי ניהול לשאים موظקים בחברה או מטעמה

tagmolo hanitn laDirkutorim bChabera, leMut tagmolo laHa"ha Urzun Grifel, hano tagmolo haMerbi bHaTAm liTkanot haChabrotot (kallim bDbar Gamol vHozaot laDirkutor Chizoni), HaTsh"s - 2000, vBaHaTAm liDrugta shel haChabera.

הכנסות והוצאות מצדדים קשורים ובעלי עניין

Chak Mafuyilotha haCepsita vhabitochit shel hakbozta nusaHa um zddim kshorim vbaAli unniyin bMahal haUskirim horgil vBmhiri Shok. Bmahal Shnat 2023, nurko uskaoth shonot ubor noshai mshra, vbcoll zeh, ubor bعل השילטה vkorovi. Cel haUskaoth han"l nusvo bMahal haUskirim horgil vBtana'i Shok Mokovlim vhein Gam bagder "Uskaoth Zonihot" bHaTAm laKritirionim shkavu haDirkutorion leunniyin zeh. Yzion, Ci bHaTAm laHoroatoe Sufiyim 1117(10) v- 1117(2a) laChok haChabrotot, HaTsh"t-1999 (lhalo: "Chok haChabrotot") vBaHaTAm liTkanon haChabera, Aishro vudut haBikrotot shel manora bIttoh vShel haChabera, bChodesh Dzember bTokaF Shnat 2023, Ci Uskaoth Canil bHaTOn Uskaoth bMahal haUskirim horgil 2022 vBtana'i "Yishrim" (Tganim hanitnims baOfan Canil leUvodi manora bIttoh) hano bagder sog shel Uskaoth shainan Chrigot vasher haTifol bHAn iyysha bHaTAm lNaHali Uskaoth baAli unniyin, lla' zuRk baAishor Prutni).

Yzion, Ci bIn haChabera liChabrotot kshorot shalla oV bIn haChabrotot kshorot shel haChabera libinutzman matkayimot, Meut leuta, Uskaoth MasaGim shonim, Lerbot Utarbiot, haSekmi Nihol vMutan Shirotims, haluotot vHesekmi Nashiaha bHozaot. Yitorot Shtrum npruo latom haShna ainin MobeTchot vYisoben nusaHa bMazon. Yitorat haHefresha liChabrot Msopekim Shresma haChabera bIn haluotot shnitano liChabrot Calilot bKbozta haShtacmaha Nekon liTarin haDoch basuk shel 22.3 milioni Sh"ch vLatom Shnat 2022 basuk shel 15.6 milioni Sh"ch.

באור 39: - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

הכנסות והוצאות מצדדים קשורים ובעלי עניין (המשך)

עסקאות זניות

בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידויים), התש"ל-1970 (להלן: "תקנות הדיווח"), חלה על חברות ציבוריות חובת דיווח בקשר עם עסקאות עם בעל שליטה או בקשר לעסקאות עם אדם אחר שלבעל השליטה יש בהן עניין אישי (להלן: "עסקאות בעל שליטה"), גם לעניין עסקאות שאינן עסקאות חריגות כהגדרתן בחוק החברות, זאת למעט עסקאות שנקבעו בדוחות הכספיים האחרונים כי הן זניות בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), תש"ע-2010. יצוין, כי לעניין חובת הגילוי בדוחות כספיים של חברות הביטוח בקובץ חלות תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (פרט דין וחובן), התשנ"ח-1998, אשר לגבייהן לא קיימת הוראת חוק מקבילה בדבר גילוי אודות עסקאות זניות.

בחודש דצמבר, אשרה ועדת הביקורת (בתוכף לשנת 2023), את הכללים וה מבחנים להגדרת רף הזניות לעניין עסקאות בעל שליטה, אשר יהיה משותף הן לעניין חובת הדיווח בהתאם להוראות הדין הרלבנטיות והן לעניין חובת הגילוי בדוחות הכספיים, ככלון - עסקה של החברה וחברות מאוחדות וקשריות שלה (להלן: "חברה מוחזקת") עם בעל השליטה או עסקה עם אדם אחר שלבעל השליטה יש בה עניין אישי (להלן: "עסקה"), תחשב כעסקה זנית, אם יתקיימו בה כל התנאים הבאים:

העסקה אינה במהלך העסקים הרגיל ואיננה עסקה חריגה, כמשמעות המונח בחוק החברות.
השפעת העסקה על היחס הרלבנטי, כמפורט להלן, אינה בשיעור ממורט לצד, שיחוש על בסיס הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה שפורסמו טרום העסקה ובלבד שהשפעת העסקה או שוויה לא יעלו על סך של 5 מיליון ש"ח:

יחס נכסים - היקף הנכסים נשוא העסקה (נכסים נרכשים או נמכרים) חלקו סך הנכסים - 1 פרומיל;
יחס התchia"ビות - ההתחיה"ビות נשוא האירוע חלקו סך התchia"ビות לרבות התchia"ビות ביטוחיות - 1 פרומיל;

יחס הון עצמי - הגידול או הקיטוע בהון העצמי חלקו ההון העצמי - 1 פרומיל;
יחס פרמיות - הפרמיות נשוא האירוע חלקו סך הפרמיות השנתיות במזרע הפעילות הרלוונטי (bijutoch חיים וחיסכון ארוך טווח, בריאות, ביטוח כלל, שירותים פיננסיים ועוד), כשהן מחושבות על בסיס 12 רביעונים האחרונים שפורסמו לגבייהם דוחות כספיים סקרורים או מבוקרים - 1%;
יחס הכנסות שירותיים שונים - היקף הכנסות נשוא האירוע חלקו סך הכנסות השנתיות הממצעות בשלוש השנים האחרונות, מחושבות על בסיס 12 רביעונים האחרונים שפורסמו לגבייהם דוחות כספיים סקרורים או מבוקרים - 1 פרומיל;

יחס הוצאות בגין שירותיים שונים - היקף הוצאות נשוא האירוע חלקו הוצאות הנהלה וככלויות (לפניהם הוצאות רכישה ולהוצאות עיקיפות ליישוב תביעות) השנתיות כשהן מחושבות על בסיס 12 רביעונים האחרונים שפורסמו לגבייהם דוחות כספיים סקרורים או מבוקרים - 1 פרומיל;
יחס רווחים - הרווחים או הפסדים המשויכים לאירוע חלקו הרווח או הפסד השנתיים הכוללים לתקופה (לרבות שניםים בקרנות הון) המוצע בשלוש השנים האחרונות, מחושב על בסיס 12 רביעונים האחרונים שפורסמו לגבייהם דוחות כספיים סקרורים או מבוקרים - 1%.
ambil לפגוע לצורך להערך עבור כל אירוע שזניותתו נבחנת, אילו מהמדדים לעיל הינם רלבנטיים, ייחסבו המדדים הבאים רלבנטיים לעסקאות המפורטוות להלן:

רכישת נכס - יחס נכסים;
מכירת נכס - יחס רווחים, יחס נכסים;

רכישה או מכירה של ביטוח או ביטוח משנה - יחס פרמיות;
עסקה למטען או קבלת שירותיים - יחס הכנסות, יחס הוצאות, יחס רווחים (בהתאם לרווח הצפוי מהעסקה), לפי העניין.

במקרים בהם, לפי שיקול דעת נשוא המשרה הרלבנטי בחברה, כל אמות המידה הנ"ל אינן רלבנטיות או ברות יישום לבחינות זניותה של עסקה כאמור, תיבחן העסקה בהתאם לאמת מידה רלבנטית שתיקבע על ידי מנהל הכספיים בחברה ובלבד שהיחס לא עלה על שיעור של 1%.
במידה שמדובר בעסקה הנוגעת לחברה מוחזקת, בחינת זניותה תעשה ביחס לפרמטרים הרלבנטיים לחברה מוחזקת, ואולם, עסקה של חברת מוחזקת אשר יש להסוגה עסקה לא זנית בחברה מוחזקת, עשויה להיות מסווגת בעסקה זנית על פי אמות המידה הרלבנטיות ברמת החברה.

באור 39: - יתרונות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ה. הכנסות והוצאות מצדדים קשורים ובעלי עניין (המשך)

עסקאות זניחות (המשך)

העסקה הינה זניחה גם מבחינה אינכוטית ביחס לפעילותה של הקבוצה. בחינת השיקולים האינכוטיים של עסקה כאמור עשויה להוביל לכך שעסקה מסווג כזו שאינה זניחה אף על פי של פי בחינה כמותית כמו נזכר לעיל, היא נמצאה כעסקה זניחה למשל (וכdogמה בלבד) אם כרכויים בעסקה סיכון, סיכון ו/או חשיפות משמעויות, או אם העסקה נתפסת כאיורע ממשמעות על ידי הנהלת החברה. לצורך דיווח דיווח מידי, תבחן זניחותה של עסקה על בסיס העסקה המסומנת הבוחרת. לצרכי דיווח במסגרת דוחות כספיים ותשקיפים, תבחן זניחותה של עסקה על בסיס שנתי, תוך צירוף כלל עסקאות מסוינו עם הצד הרלבנטי או עם תאגידים בשליטתו.

עסקאות נפרדות, אשר מתקיימות ביןין תלות כך שבפועל הין חלק מאותה התקשרות יבחן כעסקה אחת.

עדת ביקורת ודיקטוריון החברה יבחן את הצורך בעדכון מבחני הזנichות כאמור, מעת לעת, בשים לב עסקאות מסווג זה בהן מתקשרת החברה ו/או החברות המוחזקות ובשל שינוים בהוראות דין רלבנטיות.

ביטוח אחראיות דירקטוריים ונושאי משרה

בחודש אוגוסט 2022, באישור ועדת התגמול ודיקטוריון החברה מכוח תקנות החקלאות, אישרה התקשרות בפוליסט ביטוח דירקטוריים ונושאי משרה, לרבות עבור בעל השליטה בחברה, ובחברות הבנות בקבוצה, עד ליום 31 באוגוסט 2023, בגבול אחראיות מצטרב לקבוצה מנורה מבטחים כולל בגובה של 100 מיליון דולר, לכל חברות הקבוצה, והכל בהתאם לנוסח הpolloisa. יודגש, כי תנאי הביטוח לבעל השליטה הינם והם לתנאי הביטוח של יתר נושאי המשרה בקבוצה. לפרטים נוספים ראה דיווח מיידי מיום 29 באוגוסט 2022 (אסמכתא: 109828-01-2022).

בחודש ספטמבר 2023, באישור ועדת התגמול ודיקטוריון החברה מכוח תקנות החקלאות, אישרה התקשרות בפוליסט ביטוח דירקטוריים ונושאי משרה, לרבות עבור בעל השליטה בחברה, ובחברות הבנות בקבוצה, עד ליום 14 בדצמבר 2024, בגבול אחראיות מצטרב לקבוצה מנורה מבטחים כולל בגובה של 340 מיליון ש"ח, לכל חברות הקבוצה, והכל בהתאם לנוסח הpolloisa. יודגש, כי תנאי הביטוח לבעל השליטה הינם והם לתנאי הביטוח של יתר נושאי המשרה בקבוצה. לפרטים נוספים ראה דיווח מיידי מיום 11 בספטמבר 2023 וכן דיווח משלים מיום 26 בספטמבר 2023 (אסמכתאות: 2023-01-109752 ו- 2023-01-105450).

הענקת כתבי פטור והתחייבות לשיפויי נושא משרה, דיקטוריים ובעל השליטה

א. ביום 5 בנובמבר 2012, אישרה האסיפה הכללית של החברה (לאחר קבלת אישור ועדת הביקורת ביום 21 בנובמבר 2011 ואישור הדיקטוריון ביום 24 בנובמבר, 2011 וביום 29 בדצמבר, 2011, וכן לאחר קבלת אישור הארגנים המוסמכים של מנורה ביטוח ושל מנורה פנסיה וגמל, לפי העניין) לתקן את תקנון החברה בעניינים שונים, ובכלל זה, לעניין הרחבת החבריות ו/או ההוצאות בגין תהיה החברה רשאית להעניק שיפויי ו/או ביטוח לדיקטוריים ונושא משרה בוגע להליכים מנהליים שונים בהתאם לחוק ייעול הליכי אכיפה בראשות נירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011 וחוק הגברת האכיפה בשוק ההון (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011, ובהתאם אישרה:

באור 39: - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

הענקת כתבי פטור והתחייבות לשיפור נושאיהם ולבעל השליטה (המשך).

א. (המשך)

הענקת כתוב שיפוי חדש, על ידי מנורה ביתו, לה"ה ערן גרייפל, קרובו של בעל השליטה בחברת דאוז בגין כהונתו כديرקטטור במנורה ביתו (להלן בסעיף זה: "כתב השיפוי החדש"). התחייבות על פי כתב השיפוי החדש מוגבלת למשך של 25 מיליון דולר לנושא משרה ול- 30 מיליון דולר לכל מכך מקבל השיפוי באירוע בלבד (להלן: "מגבלת סכומי השיפוי"). בכל מקרה, סכום השיפוי (נתנו) לאחר הפחתות של תגמולו, ביחס ששולמו בגין אותו אירוע על פי פוליטות ביחס נושא משרה שרכשה החברה, לפי שיקול דעתה, אם רכשה, או בשל סכום השיפוי ששולם על ידי החברה בגין אותו אירוע מכוח כתבי שיפוי קודמים שהוענקו למאר גרייפל, לא עילאה, בכל מקרה, על 25% מהesson העצמי של החברה לפי הדוח הכספי שלו, עבר מתן השיפוי. כתב השיפוי החדש נועד להויסף ולא לגרוע מכל כתב שיפוי קודם אשר הוענק (כלל שהוענק) לה"ה ערן גרייפל, והכל בהתאם למוטר על פי דין ואולם, רק התחייבויות מנורה ביחס לשיפוי לא עלה בסכום על האמור בכתב השיפוי החדש.

(2) הענקת כתוב שיפוי לה"ה עורך גרייף, קרובו של בעל השליטה דאז, בגין כהונתו כי"ר דירקטוריון מבטחים פנסיה ווגמל. על פי כתוב השיפוי, היקף השיפוי אשר יינתן לכל נושאי המשרה במבטחים פנסיה ווגמל לא יעלה על 20 מיליון דולר, ובכל מקרה לא יעלה על 25% מההון העצמי של מבטחים פנסיה ווגמל עבור מatan השיפוי. כתוב השיפוי נועד להוסיף ולא לגרוע מכל כתוב שיפוי קודם אשר הוענק (ככל שהוענק) לה"ה עורך גרייף והכל בהתאם למותר על פי דין ואולם, סך התchia"בויות מבטחים פנסיה ווגמל לשיפוי לא יעלה בסכום על האמור בכתב השיפוי החדש.

ביום 4 בינואר 2015, וכחלק מאישור תנאי העסקתו של ה"ה ערן גרייל, מבעלי השיטה בחברה, כיו"ר דירקטוריון החברה, אישרה האסיפה הכללית של החברה (לאחר קבלת אישור ועדת התגמול ואישור הדירקטוריון, מימים 23 בנובמבר, 2014 ו- 26 בנובמבר, 2014, בהתאמה), מתח כתבי התchiebot לשיפוי מהחברה ומהחברות הבנות שלה בהן הוא מכון כדיקטור (מנורה ביטוח; מבטחים פנסיה ווגם, מנורה נדל"ן ומונרא פיננסיים), בנוסחים המקובלים יתר גושאי המשרה בחברות. כמפורט לעיל.

ג. ביום 4 באוגוסט, 2015, אישרה האסיפה הכללית של החברה (לאחר קבלת אישור ועדת התגמול ואישור הדירקטוריון, מימים 21 ביוני, 2015 - 29 ביוני, 2015, בהתאם) -

(1) הענוק כתוב פטור לה"ה ערן גרייפל, מבעלי השכיטה בחברה, המכון כיו"ר דירקטוריון החברה. כתוב הפטור זהה שהוענק ליתר חברי הדירקטוריון ונושאי המשרה בחברה. בהתאם לכתב הפטור ובכפוף להוראות סעיפים 259 ו- 263 לחוק החברות, וכל הוראת דין שתבוא במקומם, החברה התחייבת לפטור את מר גרייפל מכל אחריות כלפיה, כולל או מkeitתה, בשל נזק עקב הפרת חובת זהירות כלפי, במידה המרבית המותרת, למעט בשל הפרת חובת זהירות בחולקה, כהגדרת המונח בחוק החברות. כמו כן, כתוב הפטור אינו כולל פטור למר גרייפל מאחריותו כלפי החברה על החלטה או עסקה שלבעל השכיטה או לנושא משרה בחברה יש בה עניין אישי;

(2) הענקת כתב שיפוי לה"ה ערן גרייל, מבעלי השכלה בחברה, המכון כיר' דירקטוריון החברה. כתב השיפוי שהוענק זהה לזה שהוענק יתר חברי דירקטוריון ונושאי המשרה בחברה. בהתאם לכותב השיפוי ובכפוף להוראות הדין, התחייב החברה לשפות את מר גרייל בשל כל חובות או הוצאה, שוטל עליו ואו שיוציא עקב פועלות שעשה (לרובות פועלות שנעשו לפניה תאריך מתן כתב השיפוי) כאמור לעיל ואו שייעשה, בתוקף היותו נושא משרה בחברה, הקשורות, במישרין או בעקיפין, לאחד או יותר מסוגי האירועים המפורטים בכתב השיפוי או כל חלק מהם או כל הקשור בהם. יזון, כי סכום השיפוי (נטו) הכול שתשלם החברה לכל נושא משרה בחברה, במצטבר, על פי כל כתבי השיפוי שהוצעו ויוצאו לנושאי משרה על ידי החברה לאعلا, בכל מקרה, על 25% מההון העצמי של החברה לפי הדוח הכספי שלא עבר מתן השיפוי;

באור 39: - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ז. הענקת כתבי פטור והתחייבות לשיפוי נושא מושה, דירקטוריים ולבעל השיטה (המשך)

ג. (המשך)

(3) הענקת כתבי פטור ושיפוי לה"ה ערן גרייפל, מבעלי השיטה בחברה, בחברות הבנות של החברה בהם מכהן /או יכהן מר גרייפל, בכפוף לאישור מתן כתבי פטור ושיפוי, כאמור, על ידי הארגנים המוסמכים לכך בחברות הבנות האמורות.

(4) הענקת כתבי פטור מאחריות והתחייבות לשיפוי לדירקטוריים המכהנים בחברה;

(5) הענקת כתוב פטור לה"ה אריא קלמן, המכהן כמנכ"ל החברה. כתוב הפטור שהוענק זהה לו שהוענק ליתר חברי דירקטוריון ונושאי המשרה בחברה. בהתאם לכטב הפטור ובכפוף להוראות סעיפים 259 ו- 263 לחוק החברות, וכל הוראת דין שתבוא במקומם, החברה התחייבה לפטור את מר קלמן מכל אחריות כלפייה, כולל או מkeitמה, בשל נזק עקב הפרת חובת זהירות כלפייה במידה המותרת למעט בשל הפרת חובת זהירות בחלוקה, כהגדרת המונח בחוק החברות. כמו כן, כתוב הפטור אינו כולל פטור למאר קלמן מאחריותו כלפי החברה על החלטה או עסקה שלבעל השיטה או לנושא משרה בחברה יש בה עניין אישי;

(6) הענקת כתוב שיפוי לה"ה אריא קלמן, המכהן כמנכ"ל החברה. כתוב השיפוי שהוענק זהה לו שהוענק לחברי דירקטוריון וליתר נושאי המשרה בחברה. בהתאם לכטב השיפוי ובכפוף להוראות הדין, התחייבה החברה לשפטות את מר קלמן בשל כל חבות או הוצאה, שתחול עלייו ו/או שיוציא עקב פעולות שעשה (לרבות פעולות שנעשו לפני תאריך מתן כתוב השיפוי) כאמור לעיל ו/או שייעשה, בתוקף היותו נושא משרה בחברה, הקשורות, במישרין או בעקיפין, לאחד או יותר מסוגי האירועים המפורטים בכתב השיפוי או כל חלק מהם או כל הקשור בהם. יצוין, כי סכום השיפוי (נטו) הכלול שתשלם החברה לכל נושא משרה בחברה, במצבבר, על פי כל כתבי השיפוי שהוצעו ויוצאו להם על ידי החברה לא יעלה, בכל מקרה, על 25% מההון העצמי של החברה לפי הדוחות הכספיים שלא עבר מתן השיפוי;

(7) אישור הענקת כתבי פטור ושיפוי לה"ה אריא קלמן, בחברות הבנות של החברה בהם מכהן /או יכהן מר קלמן, בכפוף לאישור מתן כתבי פטור ושיפוי, כאמור, על ידי הארגנים המוסמכים לכך בחברות הבנות האמורות.

ד. ביום 17 באוקטובר 2023, וכחלק מאישור תנאי כהונה וההעסקה של ה"ה ערן גרייפל, מבעלי השיטה בחברה, כי"ר דירקטוריון החברה, אישרה האסיפה הכללית של החברה (לאחר קבלת אישור ועדת התגמול ואישור הדירקטוריון, מימים 10 ו- 11 בספטמבר 2023, בהתאם), הארכת תוקף כתבי פטור וכຕבי התחייבות לשיפוי מהחברה ובחברות הבנות שלא בהן הוא מכהן כדירקטור (כי"ר מנורה פנסיה וgam, כדירקטור במנורה ביטוח ומנורה נדל"ן), בנוסחים המתקבלים ליתר נושאי משרה בחברות, כאמור לעיל.

א. תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות

בשנים האחרונות ניכר גידול משמעותי בהיקף הבקשות לאישור תובענות ייצוגיות המוגשות נגד הקבוצה ובכמות התובענות שהוכרו כייצוגיות. זאת, חלקו מגידול כללי של בקשות לאישור תובענות כייצוגיות בכלל, לרבות כנגד חברות העוסקות בתחום העיסוק של הקבוצה, אשר נובע עיקרי מהקייה חוק תובענות ייצוגיות, תש"ו-2006 ("חוק תובענות ייצוגיות"). מוגמה זו מגדילה באופן מהותי את פוטנציאל החשיפה של הקבוצה להפסדים במקרה של אישור תביעה כייצוגית כנגדה.

בקשה לאישור תובענה כייצוגית ניתן להגיש בתביעה מהסוג המפורט בחוק האמור או בעניין שנקבע בהוראת חוק מפורשת אחרת כי ניתן להגיש בגין תובענה ייצוגית. צוין, כי החל משנת 2006, ההגדירה של תביעה שבגינה ניתן להגיש בקשה לאישורה כייצוגית כלפי חברות הקבוצה, הינה הגדרה רחבה הכוללת כל עניין שבין חברה ללקוח, בין אם הצדדים התקשו בעסקה ובין אם לאו. על מנת שבקשתה לאישור תובענה ייצוגית תואשר על התבوع הייצוגי להוכחה, בין היתר: (1) קיומה של עילית תביעה אישיות (2) כי העילה מבוססת דיה כדי כך שמתתקיים סיכון לאוראה לזכות התביעה בתביעתו (3) כי עילית התביעה מעוררת שאלת מהותית של עובדה או משפט המשותפות לכל חברי הקבוצה המיוצגת וכיימת אפשרות סבירה שהשאלות המשותפות יוכרעו לטובת הקבוצה (4) התובענה הייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת לבירור המחלוקת (5) התאמת התבוע ובא כוחו לייצג את הקבוצה המיוצגת.

בקשות לאישור תובענות ייצוגיות מוגשות באמצעות המנגנון הדינוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות. ההליך הדינוני בבקשתו ייצוגיות נחלק לשני שלבים עיקריים: ראשית, שלב הדין בבקשת לאישור התביעה ייצוגית ("בקשת האישור") ו- "שלב האישור", בהתאם. במידה ובקשה האישור נדחתה באופן חלוט - גם בשלב הדין ברמה הייצוגית. על החלטה בשלב האישור ניתן להגיש בקשה רשות ערעור לערכאות הערעור. בשלב השני, במידה ובקשה האישור מתقبلת, תתרבר התביעה הייצוגית לגופה ("שלב התביעה ייצוגית"). על פסק דין בשלב התביעה ייצוגית ניתן להגיש ערעור לערכאות הערעור.

במסגרת המנגנון לפי חוק תובענות ייצוגיות קיימים, בין היתר, גם הסדרים ספציפיים לעניין הסכמי פשרה, הן בשלב האישור והן בשלב התביעה ייצוגית, וכן הסדרים לעניין הסתלקות התביעה מבקשת האישור או מה התביעה הייצוגית.

בקשות לאישור תובענות ייצוגיות אשר בהם, להערכת הנהלה, המتبוססת בין היתר על חותם דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") כי טענות ההגנה של החברה ו/או חברות מאוחדות תתקבלנה וההילך ידחה (לגוף או, במקרה של התביעה ייצוגית, ידחה בית המשפט את אישורה הייצוגית), לא ככללה הפרשה בדוחות הכספיים. בהליכים אשר בהם, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") כי טענות ההגנה של החברה ו/או חברות מאוחדות, כולל או חלון ייחו, נכלו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או חברות מאוחדות. בהליכים אשר מצוים בשלב ראשוני ולא ניתן להעריך את סיכויי הילין, לא ככללה הפרשה בדוחות הכספיים ראה סעיף א' ס'ק 5 ו- 7, סעיף א' ס'ק 1-24 וסעיף א' ס'ק 1-2 להלן). במקרה בו, במאי מההליכים יש לחברה ו/או לחברות מאוחדות נוכנות לפשרה, ככללה הפרשה בגובה הנוכנות לפשרה, וזאת אף אם יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") כי טענות ההגנה של החברה ו/או חברות מאוחדות תתקבלנה או שההילך מצוי בשלב ראשוני שבו לא ניתן להעריך את סיכויי היליך.

בקשות לאישור תובענות ייצוגיות המתואroot בסעיף א' ס'ק 1-4 ו-6 להלן, אשר אושרו כייצוגיות על ידי בית המשפט המחויז, נכון בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או חברות מאוחדות, אלא אם להערכת הנהלה, המتبוססת בין היתר על חותם דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") כי טענות ההגנה של החברה ו/או חברות מאוחדות בתביעה לגופה תתקבלנה וה התביעה, אף אם תנוהל בתבענה ייצוגית, תידחה.

צוין, כי לעניין באור זה, תובענה ובקשת לאישורה כייצוגית תיחס כמשמעות אם הסכום הנתבע בה, עולה על סך של 15 מיליון ש"ח.

באור 40: - התחייבות תלויות והתקשרויות (המשך)

א). להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כיצוגיות:

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
1.	01/2008 מחוזי - ת"א	מבוטחים בביטוח חיים נ' מנורה bijtow וחברות bijtow НОСПОТ.	הטענה הינה גיביה בביתר ושלא כדין לכואורה של מרכיב תשלום בפוליסות המכונה "תת שנתיות". עילות תביעה: ממנו בגין מרכיב תשלום הפרת הוראות הדין הרלבנטיות, חוסר תום לב ועשית בפוליסות המכונה "תת שנתיות", סכום התת שנתיות שנגבה שלא כדין, וכן עשה המורה ובescooms החוורגים לנתבעות לשנות את דרך פועלתן. המוורה לנtabעת לתקן את התנהלותה. ביום 26 ש"ח בספטמבר 2016, היש התובע ערעור לבית המשפט העליון בדבר דחיית הטענה הפרטנית כנגד חלק מהניסיונות (ובכלן מנורה ביטוח), שעניןינה גבית "תת שנתיות" בשיעור העולה (לפי הטענה) על המותר בדיון. ביום 15 בדצמבר 2016, הגיישה מנורה ביטוח בקשה רשות ערעור על ההחלטה לאשר את התובענית כימוגית. ביום 31 במאי 2018, ניתן פסק דין המקבל את הבר"ע ודוחה את הערזוער ואולם, ביום 26 ביוני 2018 הגיש התובע בקשה לדין נוסף בפסק הדין. ביום 2 ביולי 2019, קיבל בית המשפט העליון את הבקשה לקבע דין נוסף. ביום 4 ביולי 2021, ניתן פסק דין בעתירה לדין נוסף, ונקבע בו כי ההחלטה שאישרה את התובענית כימוגית תחזור ויתעמוד על כנה, אך שבקשת אישור התקבל והתיק יחזיר לבית המשפט המכוזי שידון בתובענית היוגית לגופה. התובענית מצויה בהליך גירוש.	כל מבוטחים אשר נגבה לאשר את התובענית כתובענית "יכוגית. עילת ש"ח, בגין תקופת התביעה העיקרית שאושירה היא עשיית עשור ולא של 7 הימים במשפט, תוך דחית עילות נתבעות נוספות. הסעדי עושר ולא במשפט. סעדים עיקריים מבקשים: החזר שנתיות", סכום התת שנתיות שנגבה שלא כדין, וכן עשה המורה ובescooms החוורגים מההוראות הדין.	ביום 19 ביולי 2016, החליט בית המשפט המכוזי לאשר את התובענית כתובענית "יכוגית. עילת ש"ח, בגין תקופת התביעה העיקרית שאושירה היא עשיית עשור ולא של 7 הימים במשפט, תוך דחית עילות נתבעות נוספות. הסעדי עושר ולא במשפט. סעדים עיקריים מבקשים: החזר שנתיות", סכום התת שנתיות שנגבה שלא כדין, וכן עשה המורה ובescooms החוורגים לנתבעות לשנות את דרך פועלתן. המוורה לנtabעת לתקן את התנהלותה. ביום 26 ש"ח בספטמבר 2016, היש התובע ערעור בית המשפט העליון בדבר דחיית הטענה הפרטנית כנגד חלק מהניסיונות (ובכלן מנורה ביטוח), שעניןינה גבית "תת שנתיות" בשיעור העולה (לפי הטענה) על המותר בדיון. ביום 15 בדצמבר 2016, הגיישה מנורה ביטוח בקשה רשות ערעור על ההחלטה לאשר את התובענית כימוגית. ביום 31 במאי 2018, ניתן פסק דין המקבל את הבר"ע ודוחה את הערזוער ואולם, ביום 26 ביוני 2018 הגיש התובע בקשה לדין נוסף בפסק דין. ביום 2 ביולי 2019, קיבל בית המשפט העליון את הבקשה לקבע דין נוסף. ביום 4 ביולי 2021, ניתן פסק דין בעתירה לדין נוסף, ונקבע בו כי הההחלטה שאישרה את התובענית כימוגית תחזור ויתעמוד על כנה, אך שבקשת אישור התקבל והתיק יחזיר לבית המשפט המכוזי שידון בתובענית היוגית לגופה. התובענית מצויה בהליך גירוש.	2.3 מיליארד

(1) תאריך הגשת התובענות והבקשות הינו התאריך המקורי בו הוגשו. הערכאה המצוינת הינה הערכאה בה הוגש ההליך המקורי.

(2) מבוסס על הקבוצה אותה ביקש התובע ליצג לפי כתוב התביעה, המהוות בסיס לamodel סכום התובענה.

(3) סכום החכיה המפורט לעיל הינו הסכום שהוערך ע"י התובע בעת הגשת התביעה. הסכומים הנקובים בתובענות מוערכים ע"י התובע לא נקבע בסכום תביעה, ועל כן לא צוין. ככל וצווין על ידי התובע סכום שיווק לחברה, קיימת התייחסות מפורשת.

באור 40: - התחייבות תלויות והתקשרויות (המשך)

או. להלן פירוט הבקשות בגין טובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייזוגיות: (המשך)

מס' ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
2.	04/2011 מחוזי - מרכז	מברוחה בبيוח חיים נ' מנורה bijuto וחברות bijuto נוספות.	גביהית כספים, ללא כל עיגון בהסכם בין הצדדים, המהוים לטענת המשפט ("הסדר הפשרה"). ביום 11 ביוני, 2015 הורה בית המשפט על מינוי בודק להסדר הפשרה ועל קבלת התייחסות הייעץ המשפטי לממשלה להסדר. ביום 18 באוקטובר, 2015, ובמהמשך להגשת חוות דעת הבודק והתגנוגות שהוגשה להסדר הפשרה, התקיים דין בו הbiutu בית המשפט עמדתו הראשונית לפיה ניטיתו הברורה הינה שלא לאשר את ההסדר כפי שהוגש ותוקן שהוא ממליך לצדים לשפר את תנאי ההסדר באופן משמעותית. ביום 21 בנובמבר, 2016, דחחה בית המשפט את הסדר הפשרה וכן אישר באופן חלקי את התובענה כייצוגית. ביום 12 ביינואר, 2017, הגיעו המבוקשים כתוב תביעה בתובענה הייצוגית. ביום 16 במאי 2017, הגיעו המשיבות לבית המשפט העליון בבקשת רשות ערעור על החלטת האישור ועל דחיתת הסדר הפשרה. ביום 12 ביוני 2017, ניתנה החלטת בית המשפט העליון בבקשת לעיוכב ביצוע, לפיה ההליך המתנהל בבית המשפט המחויז יותלה עד להחלטה אחרת. ביום 6 בפברואר 2019, הודיעו המשיבות, בהמשך להצעת בית המשפט העליון, על משיכת בקשה רשות העreau, ולפיכך התובענה לגופה תחזור לדין בבית המשפט המחויז לתחילת שלב הוהוכחות. במקביל, ועל דעת בהם"ש, מתקיים הליך גישור מוסכם. בהמשך להליך הגישור והוגעים בין הצדדים הוגשה, ביום 21 ביוני 2023, בקשה לאישור הסדר פשרה.	כל מי שהוא מבוטח של המשיבות בפוליסות ביוטו חיים מושלבות חיסכון שנערכו בין השנים 1982 - 2003, ושנגבנה ממנה סכום כלשהו"ג'ורם פוליסה"/או "דמי ניהול אחרות" או אחרים". עילות תביעה: הטעית רקוחות הן בשלב הטוועים חזוי והן בשלב החזוי; הפרה של הוראות הדין ובפרט של חוק הפיקוח והתקנות מכוחו; חוסר תום לב; התעשרות שלא דין; הפרת הסכם; הפרת חובת חוקקה; תנאי מקופה בחזואה אחד. סעדים עיקריים מובוקשים: תשלום סכום פיצוי/השבה השווה לסכום גורם הפוליסה שנגבנה מחברי הקבוצה המיוצגת בפועל, בציורף 85% מהתשואה שנמנעה מהם בגין לסכום זה בשל כך שנוכה מן הפרימה ולא הושקע בעבורם ולאור זכאותה של חברת הביטוח ל- 15% מהתשואה; מתן צו עשה המורה לנחתבות לשנות את הדרך בה הנו הוגות בכל הקשור בגביית "דמי ניהול אחרים"/או "גורם פוליסה".	בימי כהן, לא כל עיגון בהסכם בין הצדדים, המהוים לטענת המשפט ("הסדר הפשרה"). ביום 11 ביוני, 2015 הורה בית המשפט על מינוי בודק להסדר הפשרה ועל קבלת התייחסות הייעץ המשפטי לממשלה להסדר. ביום 18 באוקטובר, 2015, ובמהמשך להגשת חוות דעת הבודק והתגנוגות שהוגשה להסדר הפשרה, התקיים דין בו הbiutu בית המשפט עמדתו הראשונית לפיה ניטיתו הברורה הינה שלא לאשר את ההסדר כפי שהוגש ותוקן שהוא ממליך לצדים לשפר את תנאי ההסדר באופן משמעותית. ביום 21 בנובמבר, 2016, דחחה בית המשפט את הסדר הפשרה וכן אישר באופן חלקי את התובענה כייצוגית. ביום 12 ביינואר, 2017, הגיעו המבוקשים כתוב תביעה בתובענה הייצוגית. ביום 16 במאי 2017, הגיעו המשיבות לבית המשפט העליון בבקשת רשות ערעור על החלטת האישור ועל דחיתת הסדר הפשרה. ביום 12 ביוני 2017, ניתנה החלטת בית המשפט העליון בבקשת לעיוכב ביצוע, לפיה ההליך המתנהל בבית המשפט המחויז יותלה עד להחלטה אחרת. ביום 6 בפברואר 2019, הודיעו המשיבות, בהמשך להצעת בית המשפט העליון, על משיכת בקשה רשות העreau, ולפיכך התובענה לגופה תחזור לדין בבית המשפט המחויז לתחילת שלב הוהוכחות. במקביל, ועל דעת בהם"ש, מתקיים הליך גישור מוסכם. בהמשך להליך הגישור והוגעים בין הצדדים הוגשה, ביום 21 ביוני 2023, בקשה לאישור הסדר פשרה.	254 ש"ל - כ- 2.3- מיליאני ש"ח מתוך סך כולל של כ-3.5 מיליארד המוחש לכל המשיבות.

באזור 40: - התחייבויות תלויות והתקשרות (המשך)

א. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות וביקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס' ד	וירכאה (1)	תאריך	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעת (3)
3.	07/2014 מחוזי - מרכז הפועלים אוכולוסית הפנסיונרים ' mbtchim פנסיה וಗמל וחברות מנהלות נוספות.	עמותות וארגוני הgórn	העלאת דמי ניהול שמשלמים פנסיונרים לדמי הנהול המרביים המותרים על פי הדין (0.5% מהיתרנה הצבורה), תוך ניצול היותם של הפנסיונרים "קהל שבו" שנוצע מלניד את צבירתו לקרן פנסיה אחרות, וזאת בשעה שעמיתיים פעילים משלמים במעט צקנה ו/או יהיה זכאים לקבל בעתיד פנסיית זקנה. עוד מהיתרנה הצבורה וכ-2% מההפקודות השוטפות שלהם). ועד נתען, כי המשיבות אינן מוגלות לעמידה, כי מיד לכשייפכו לפנסיונרים ייעלו דמי ניהול שהם ישלמו לנتابעות לדמי הנהול המרביים. עילות תביעה: שימוש לרעה ובחוסר תום הלב בזכות חזותית, התנהלות קרטיליסטית של המשיבות, הפרת חובות נאמנות זהירות כלפי עמיית המשיבות, הפרת חובה הגליי כלפי העמיטים, תנאי מקופה בחוזה אחד,عشשית עושר ולא במשפט, הפרת חובה חוקקה ואי משלהע לעמיטים, ערב יציאתם לפנסיה, הודיע על העלאת דמי ניהול בניגוד לדין. סעדים עיקריים מבוקשים: (א) השבת דמי ניהול העדפים שנגבו לחבריו הקבוצה שלא כדין בציורף ריבית והצמדה (ב) לחיב את המשיבות להפחית את דמי ניהול הנגבים מן הפנסיונרים, כך שלא יעלו על דמי ניהול שנגבו טרם יציאתו של כל אחד מהם לפנסיה (ג) לאסור על המשיבות להעלות את דמי ניהול ביחס לכל עמית בסיכון לפני יציאתו לפנסיה.	כ- 48 מיליון ש"ח מנורה מבטחים פנסיה וגמל הגישה תגובתה לבקשה. בהמשך להודעת הצדדים כי הליך גישור לא צלח, חזרה התובענה להמשך דיון בבית המשפט. ביום 18 במרס 2022, אישר ביהם"ש המחויזי (מרכז) את התובענה כייצוגית. בהמשך להמלצת ביהם"ש פנו הצדדים להליך גישור.	כ- 48 מיליון ש"ח מנורה מבטחים פנסיה וגמל הגישה תגובתה לבקשה. בהמשך להודעת הצדדים כי הליך גישור לא צלח, חזרה התובענה להמשך דיון בבית המשפט. ביום 18 במרס 2022, אישר ביהם"ש המחויזי (מרכז) את התובענה כייצוגית. בהמשך להמלצת ביהם"ש פנו הצדדים להליך גישור.	כ- 48 מיליון ש"ח מנורה מבטחים פנסיה וגמל הגישה תגובתה לבקשה. בהמשך להודעת הצדדים כי הליך גישור לא צלח, חזרה התובענה להמשך דיון בבית המשפט. ביום 18 במרס 2022, אישר ביהם"ש המחויזי (מרכז) את התובענה כייצוגית. בהמשך להמלצת ביהם"ש פנו הצדדים להליך גישור.	כ- 48 מיליון ש"ח מנורה מבטחים פנסיה וגמל הגישה תגובתה לבקשה. בהמשך להודעת הצדדים כי הליך גישור לא צלח, חזרה התובענה להמשך דיון בבית המשפט. ביום 18 במרס 2022, אישר ביהם"ש המחויזי (מרכז) את התובענה כייצוגית. בהמשך להמלצת ביהם"ש פנו הצדדים להליך גישור.

באזור 40: - התחייבויות תלויות והתקשרות (המשך)

א. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות וביקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד וערכאה (1)	תאריך	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	סכום התביעה (3)
4.	09/2015 מחוזי - ת"א בפוליסות ב' ביטוח נ' מנורה bijtouh	מבוטה בפוליסות ב' ביטוח מנורה bijtouh	<p>הועלמותה (לפי הטענה) של הנتابעת במודע ובמכoon, כי לאחרונה התקבל פסק דין בעניין דומה ("ענין בר") נגנד חברות ביוטה אחרות הקובל כי "יום מסירת התביעה" (כזכור בסעיף 28 א' לחוק חוזה הביטוח) ממנה מתחליל המרוצך 30 הימים שלאחריהם תתווסף ריבית צמודה לתגמולו הביטוח הוא המועד שבו התקבלה הראשונה בחברות הביטוח או אצל סוכן הביטוח, לפי המוקדם, פניה המUIDה על רק שהםボוטה (או צד ג' או המוטב) מעוניין לקבל תגמולו ביטוח ללא צורך ביצירוף הביטוח ריבית כדין.</p> <p>הקובוצה בעניין בר עדרעור על פסק הדין לביהם"ש העליון. במקביל, אישר ביהם"ש המחויז ביום 26 במאי 2021 את התובענה נגנד מנורה ביוטה ושומרה (סעיף 9 להלן) כייצוגית. ביום 14 בדצמבר 2021, מנורה ביוטה הגישה כתוב הגנה מטעמה. ביום 13 במרץ 2022, עיכב ביהם"ש המחויז את ההליכים בתיק עד למתן הכרעה בעניין בר ביום 9 בנובמבר 2022 ניתנה החלטה בעניין בר במסגרתו נדחתה בקשה רשות העreau. בהתאם חדש הדיון בתובענה בביהם"ש המחויז.</p>	הועלמותה (לפי הטענה) של הנتابעת במודע ובמכoon, כי לאחרונה התקבל פסק דין בעניין דומה ("ענין בר") נגנד חברות ביוטה אחרות הקובל כי "יום מסירת התביעת ה佩服ה: עשיית עשור ולא במשפט, הפרת חוזה, קיפוח, פסק הדין בתובענה, טענות מרכזיות: להצהיר ולקבוע כי הנتابעת מפרת את חובהה לצרכי ריבית והצמדה כדין לתגמולו ביטוח המשולמים על ידה ולהוראות לה לתקן את מדיניותה באופן מיידי מכאן ואילך; לחיבר את הנتابעת לשלים לחבריה הקובוצה ריבית צמודה כדין כהגדורתה בסעיף 1 לחוק פסיקת ריבית והצמדה, תשכ"א-1961 או בהתאם לשיעור הריבית הסתכמית שנקבעה בפוליסה (הגבוה מביניהם), בגין התקופה שתחליתה במועד קורת הביטוח ועד תשלום תגמולו הביטוח בפועל, או לחילופין, בגין התקופה שתחליתה 30 ימים מיום מסירת ביוטה הנتابעת לנتابעת ועד למועד תשלום תגמולו הביטוח בפועל; לחיבר את הנتابעת לשלים לחבריה הקובוצה הפרשי הצמדה וריבית בגין תשלום חסר שבוצע על ידה, ממועד תשלום תגמולו הביטוח בחסר ועד למועד בו תשלום הנتابעת לחבריה הקובוצה את הריבית הצמודה; בנוסף /או לחילופין, היה ובית המשפט יקבע כי פיצוי לחבריה הקובוצה אינו מעשי, להוראות על מנת פיצוי לטובת הציבור.

באור 40: - התחייבות תלויות והתקשרויות (המשך)

או. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייזוגיות: (המשך)

מספר	שם הלקוח	טלפון	כתובת	שם נציג	טלפון נציג	שם נציג שני	טלפון נציג שני	שם נציג שלישי	טלפון נציג שלישי
1.	א.ב.מ. מילויי	03-500-0000	תל אביב, רח' הרצל 123	אברהם מילויי	03-500-0001	שיינה מילויי	03-500-0002	שיינה מילויי	03-500-0003
2.	א.ב.מ. מילויי	03-500-0000	תל אביב, רח' הרצל 123	אברהם מילויי	03-500-0001	שיינה מילויי	03-500-0002	שיינה מילויי	03-500-0003
3.	א.ב.מ. מילויי	03-500-0000	תל אביב, רח' הרצל 123	אברהם מילויי	03-500-0001	שיינה מילויי	03-500-0002	שיינה מילויי	03-500-0003
4.	א.ב.מ. מילויי	03-500-0000	תל אביב, רח' הרצל 123	אברהם מילויי	03-500-0001	שיינה מילויי	03-500-0002	שיינה מילויי	03-500-0003
5.	א.ב.מ. מילויי	03-500-0000	תל אביב, רח' הרצל 123	אברהם מילויי	03-500-0001	שיינה מילויי	03-500-0002	שיינה מילויי	03-500-0003
6.	א.ב.מ. מילויי	03-500-0000	תל אביב, רח' הרצל 123	אברהם מילויי	03-500-0001	שיינה מילויי	03-500-0002	שיינה מילויי	03-500-0003

באור 40: - התחייבויות תלויות והתקשרות (המשך)

א). להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות וביקשות לאישורן כיצוגיות: (המשך)

מס"ד	וערכאה (1)	תאריך	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
7.	03/2016 מחוזי - מרכז בפוליסט ביטוח רכב ' מנורה ביטוח.	הפחתה מתגולי הביטוח סכומי מע"מ /או פיצוי בגין ירידת ערך וביצוע תשולם מופחת של שכר טרחת שמאלי, לכארה, בגין דין. עילות התביעה: הפרת חוזה חקוקה, עשיית עשור ולא במשפט, תרמית, הפרת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981, הפרת תקנות הפיקוח על עסקיו הביטוח (תנאי חוזה לביטוח דירות ותכלתון), התשמ"ו-1986, הפרת חוזה והפרת חובות תום הלב. סעדים עיקריים מבוקשים: חיוב המשיבה להשיב את סכומי המע"מ, סכומי ירידת הערך שלא שולמו לחברי הקבוצה וכן את סכומים שלא שולמו בהחרז שכר טרחת שמאלי, בערכיהם ריאליים כשם כוללים הפרשי הצמדה וריבית כדין; ולקבוע כי שיטת ההפקחת לפיה פועלת המשיבה מנוגדת לדין ולהוורות למשיבה לחודל מן השימוש בה.	כל מボטה, מوطב או צד שלישי אשר לא תקין את הנזק שנגרם לרוכש המבוטה עובד להגשת תביעת לקבלת תגמולו ביטוח, ושולם לו פיצויים, תגמולו ביטוח ו/או שיפוי /או החזר שכר טרחת שמאלי, שלפי הטענה, הופחתו מהם סכומים בגין דין, ובכללו זה סכום המע"מ /או ירידת הערך, או חלקם.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מגנורה מבטחים פנסיה וגמל ש"ח הגישה תגובתה לבקשתה. ביום 30 באפריל, 2017, קבע בית המשפט כי איןנו מוסמך לדון בתובענה והעביר את הדיון בה לביה"ד האזרחי לעובדה בת"א. התובענה מצויה בשלב הסיכון.	478.6		
8.	08/2016 - בית דין אזרחי לבבודה ת"א בקרן פנסיה ' מנורה mbטחים פנסיה וגמל.	גביה רכיב "הוצאות ניהול השקעות" ("הוצאות ישירות") מסך הצבירה שביחסנן בנוסף לדמי הניהול, וזאת בהיעדר הוראה חזית המאפשרת לגבותו ובניגוד לתקנות קרן הפנסיה, לכארה. עילות התביעה: גביית ההוצאות הישירות בהיעדר כל זכות חזית לביצועה ותוקן הפרת תקנון קרן הפנסיה, הפרת חובות הנאמנות, הפרת חובות הגילוי והפרת חובות תום הלב במ"מ. סעדים עיקריים מבוקשים: (א) השבה של הוצאות הישירות שנגבו על ידי החברה; (ב) צו קבוע האסור על החברה לגבות הוצאות ישירות כל עוד לא שונה תקנון קרן הפנסיה כדין;- (ג) פסיקת גמול מיוחד לבקשתו ושל"ט לעורכי-דין.	עמית קרנות פנסיה המנהלות על ידי הנتابעת, בעבר ובהווה, אשר נגבו מהם הוצאות ניהול השקעות בשבע השנים שקדמו להגשת התביעה.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מגנורה מבטחים פנסיה וגמל ש"ח הגישה תגובתה לבקשתה. ביום 30 באפריל, 2017, קבע בית המשפט כי איןנו מוסמך לדון בתובענה והעביר את הדיון בה לביה"ד האזרחי לעובדה בת"א. התובענה מצויה בשלב הסיכון.	478.6		

באור 40: - התחייבות תלויות והתקשרות (המשך)

או. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס' ד	עדכאה (1)	תאריך	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעת (3)	
9.	01/2017 - בית דין אזרוי לעבודה ת"א	מבוטה ביטוח מנהלים מןורה ביטוח	גבית רכיב "הוצאת ניהול השקעות" ("הוצאת ישירות"), בפועליסות ביטוח מנהלים המשווקות על ידי הנتابעת, וזאת, לפי הטענה, מעבר לדמי הניהול ו/או דמי הביטוח ובHUD נ' ה/orה בפועליסה המאפשרת לגבותו. עילות התביעת: הפרת הוראות הפלישה, הפרת חובת האמון, הפרת חובת הגוף והפרת חובת תום הלב במשא ומתן, מסירת תיאור מיטה תוך התשס"ה-2005, וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), והפרת חוק עיקריים מובהקים: (א) פיצוי של חברה התשמ"א-1981. סעדים עיקריים מובהקים: (ב) צו של חברה הקבוצה בגין הנזקים שנגרמו להם לכואורה תוך השבת כל הסכומים שנגנו לכואורה בניגוד לפולישה נתען לעיל, והעברתם ישירות ליתרת הכספיים הוצאה בפועליסה; (ב) צו האוסר על הנتابעת לגבות מחברי הקבוצה ישירות כאמור; (ג) פסיקת גמול לtober המציג ושכ"ט לבאי כוחו.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כ-185 מיליון ש"ח	כל המבוטחים בביטוחי המנוהלים ששוווקו על ידי הנتابעת (משתף ברוחים, "רבים", "סטטוס" וכי"ב), אשר נגנו מהם הוצאות ניהול השקעות כאשר ה/orה המאפשרת להבות הוצאות אלו.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כ-63 מיליון ש"ח	כל מבוטחים שרכשו "פועליסות לביטוח כל רכב שאיןו פרטני ומסחרי עד 3.5 טון", בגין נזק של ירידת ערך שנגרם לרוכבם עקב תאונה מכוסה. עילות התביעת העיקריות הינה: רכב נ' ה/orה בפועליסה: להוציא צו עשה/סעד הצהרתי ולהורות לנتابעת להכיר בנזק של ירידת ערך עקב תאונה נזק מכוסה על פי הפועליסה; לפצות את מבוטחה בגין נזק של ירידת ערך עקב תאונה וליתן כל סעך אחר הנראה לבית המשפט הנכבד כצדκ אותם בגיןו.	מיוזמי-מרכז בפועליסה ביטוח רכב נ' מןורה ביטוח
10.	07/2018 מחיי-מרכז	מבוטחים בפועליסה ביטוח רכב נ' מןורה ביטוח	אי פיצוי מבוטחים שרכשו "פועליסות לביטוח כל רכב שאיןו פרטני ומסחרי עד 3.5 טון", בגין נזק של ירידת ערך שנגרם לרוכבם עקב תאונה מכוסה. עילות התביעת העיקריות הינה: ה/orה בפועליסה: להוציא צו עשה/סעד הצהרתי ולהורות לנتابעת להכיר בנזק של ירידת ערך עקב תאונה נזק מכוסה על פי הפועליסה; לפצות את מבוטחה בגין נזק של ירידת ערך עקב תאונה וליתן כל סעך אחר הנראה לבית המשפט הנכבד כצדκ אותם בגיןו.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כ-63 מיליון ש"ח	כל מבוטחים המשייבה, אשר בוטחו ב'פועליסה לבוטוח כל רכב שאיןו בפועליסה. עילות התביעת העיקריות הינה: ה/orה בפועליסה: להוציא צו עשה/סעד הצהרתי ולהורות לנتابעת להכיר בנזק של ירידת ערך עקב תאונה נזק מכוסה על פי הפועליסה; לפצות את מבוטחה בגין נזק של ירידת ערך עקב תאונה וליתן כל סעך אחר הנראה לבית המשפט הנכבד כצדκ אותם בגיןו.	מבוטחים בפועליסה ביטוח רכב נ' מןורה ביטוח		

באזור 40: - התחייבויות תלויות והתקשרות (המשך)

א. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כיצוגיות: (המשך)

מס"ד	ויראהה (1)	תאריך	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
11.	12/2018 מחוזי - ת"א	mboutah בפוליסט ביטוח מבנה ' מנורה ביטוח ואח'	ענינה של התובענה בטענה לגבייה ביתר, בניגוד לדין, של פרמיות ביטוח מיותרות בגין פוליסות ביטוח מיותרות שהופקו לבניין מבנים - שנטלו הלואת משכנתא ונדרשו לבטה את המבנה לטובת הבנק המלווה - למורות שבעת הפקタン, היתה כבר קיימת, בין אם אצלותו מבטח ובין אם אצל מבטח אחר, פולישה אשר ביטהה את אותו מבנה ביחס לאותה תקופה, והכל, על פי הטענה, תוך הפרše של הוואות הדין ותוך הטיעית המבוקחות.	כל מי שנטל הלואת משכנתא אחד או יותר מהמשיבים 4-7 ובודה ע"י אחת או יותר מהמשיבים 1-3 בפוליסת ביטוח מהמשיבות 24 מבנה המהווה אחת מתוך שתי הpolloיסות או יותר בקשר לאותו מבנה במהלך תקופת הבנייה, בין אם במהלך אותה תקופה.	התובענה מצויה בשלב האישור כ吞吐ה יציגית.	התובענה מצויה בשלב האישור כ吞吐ה יציגית. מנורה ביטוח הנtabענה הגישה תגבורתה לבקשתה. התובענה מצויה בשלב הסיכון. ביום 24 בנובמבר 2023, אישר בימה"ש את בקשה האישור כתובענה יציגית.	כ- 280 מיליון ל"כ
12.	11/2019 מחוזי - ת"א	mboutah בפוליסט בריאות נ' מנורה ביטוח	ענינה של הבקשה בטענה כי הנtabענה מיקורת, לכוארה, את דמי הביטוח בגין לטבתה השתוות דמי הביטוח המפורטת ברשימת התנאים המצורפת לפוליסה וכן משנה, לכוארה, את דמי הביטוח במהלך תקופת הביטוח, באופן שדמי ביטוח קבועים הופכים לדמי ביטוח משתנים, באופן חד צדי ולפי הטענה, בלתי חוקי.	כל מבוטחי הנtabענה, לרבות בpolloיסות ביטוח בריאות, סיoud, חיים, מכל מי וסוג, אשר במהלך 7 השנים האחרונות להגשת התובענה, הנtabענה העלה את דמי הביטוח שהם משלמים, במועדים ובתעריפים שאינם מפורטים בpolloise ו/או מבוטחים שהnantbunut יקרה את דמי הביטוח שהם משלמים אף שבpolloishe שלהם הובהר (לפי הטענה), כי דמי הביטוח הם קבועים.	התובענה מצויה בשלב האישור כ吞吐ה יציגית. מנורה ביטוח הנtabענה הגישה תגבורתה לבקשתה. התובענה מצויה בשלב הסיכון. ביום 2 אוגוסט 2021, התקיים דיון קדם משפט בו הסכימו הצדדים לקיים הליך גישור נוספת בהמשך להליך גישור והליך פישור שלא צלחו התובענה מצויה בשלב הסיכון.	פחות 25 מיליון ש"ח	

באור 40: - התחייבויות תלויות והתקשרות (המשך)

א. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך ועראה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
13.	04/2020 מחוזי חיפה	מנורה bijtowach ach'	ענינה של הבקשה בטענה כי הנتابעות גבו כל המבוטחים בביטוח רכב חובה או מكيف או צד ג' במהלך "התקופה הקובעת" או חלק ממנה קרי- מ- 8 במרץ 2020 מועד הסרה מלאה רקו צניחה דרמטית בהיקף הנסועה כתוצאה מהתפשטות וירוס הקורונה.	התובענה מצויה בשלב אישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח הגישה את תובענה בקשה. התובענה מצויה בשלב הסיכון.	התובענה מצויה בשלב אישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח הגישה את תובענה בקשה. התובענה מצויה בשלב הסיכון.	132 מיליון ש"ח
14.	04/2020 מחוזי חיפה	שומרה bijtowach ach'	ענינה של הבקשה בטענה כי הנتابעות גבו כל המבוטחים בביטוח רכב חובה או מكيف או צד ג' במהלך "התקופה הקובעת" או חלק ממנה קרי- מ- 8 במרץ 2020 עד ממועד הסרה מלאה ומוחלתת של הגבלות התנועה שהוטלו על תושבי ישראל עקב וירוס הקורונה.	התובענה מצויה בשלב אישור כתובענה ייצוגית. שומרה ביטוח הגישה את תובענה בקשה. התובענה מצויה בשלב הסיכון.	התובענה מצויה בשלב אישור כתובענה ייצוגית. שומרה ביטוח הגישה את תובענה בקשה. התובענה מצויה בשלב הסיכון.	74 מיליון ש"ח
15.	04/2020 מחוזי מרכז	מנורה bijtowach ach'	ענינה של הבקשה כי הנتابעות אינן מחייבות ואינן משיבות למבוטחים בביטוח רכב חובה ורכוש (מكيف וצד ג') דמי ביטוח אשר שלומו על ידם, לכארה ביתר הגשת התובענה ("התקופה הרלוונטית") בביטוח רכב חובה או רכוש מكيف וצד ג' ואשר לא הנtabעות לאור ירידת דרמטית על רקו צמצום הפעולות במשק בשל התפרצויות נגיף הקורונה והפחיתה בהיקף החנואה בכבישים.	התובענה מצויה בשלב אישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח הגישה את תובענה בקשה. התובענה מצויה בשלב הסיכון.	התובענה מצויה בשלב אישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח הגישה את תובענה בקשה. התובענה מצויה בשלב הסיכון.	107 מיליון ש"ח

באזור 40: - התchieיות תלויות והתקשוריות (המשך)

או. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס'ד	ויראה (1)	תאריך
הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	סכום התבעה (3)
פרטים	הקבוצה המיוצגת (2)	התובענה מצויה בשלב האישור כתובענה כ- 1.9 מיליארד ש"ח
16.	עמית נ' מנורה מחויז - מרכז ביטוח ואח'	<p>התובענה מצויה בשלב האישור כתובענה כ- 1.9 מיליארד ש"ח ייצוגית. מנורה ביטוח הגישה את תגונתה לכל הנבעות מתוכם לפי הערכה לבקשה. 6% נגד מנורה ביטוח.</p> <p>התובענה מצויה בשלב האישור כתובענה כ- 1.9 מיליארד ש"ח ייצוגית. מנורה ביטוח הגישה את תגונתה לכל הנבעות מתוכם לפי הערכה לבקשה. 6% נגד מנורה ביטוח.</p>
17.	UMB מרכז ביטוח מבוטח נ' מנורה מחויז מרכז ביטוח	<p>התובענה מצויה בשלב האישור כתובענה כ- 46.4 מיליון ש"ח ייצוגית. מנורה ביטוח הגישה את תגונתה לבקשה. התובענה מצויה בהליך גישור.</p> <p>התובענה מצויה בשלב האישור כתובענה כ- 46.4 מיליון ש"ח ייצוגית. מנורה ביטוח הגישה את תגונתה לבקשה. התובענה מצויה בהליך גישור.</p> <p>הטענה מרכזית היא כי המבוקש מושווות כל מボטחי הנבעות בפוליסות בריאות הכלולות כתבי שירות אשר השירות לא מסופק בפועל על ידי אמורים לספק שירות רפואי למ보טחים, אך בפועל, הנבעת או מי מטעמה וזאת באופן חלקי על ידי הנבעת או מי מטעמה. עלות התבעה העיקריות על פי הבקשה זו, בין היתר: הפרת חוזה, הפרת החובה לקיום חוזה בתום לב, עשיית עוsher ולא במשפט. הטענה מרכזית היא עותקים התובעים הינם: השבת דמי הביטוח שנגבו (לפי הטענה) שלא כדין; השבת סכום ששולם באופן פרטני על ידי חברי הקבוצה לקבלת טיפול או החלופין ההפרש בין הסכום ששילמו כאמור לבין סכום שקיבלו מהנבעת; השבת סכומי השתתפות עצמאית, והכל בתוספת הפרשי הצמדה וריבית.</p>

באזור 40: - התchiebioiyot תלויות והתקשרויות (המשך)

א. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	וערכאה (1)	תאריך	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
18.	07/2021 מחוזי ת"א	2.5 מברשת נ'	מנורה ביטוח ואח'	ענינה של התבענה כי בעת תשלום גמלא, הנتابעת מחייבת את התשואה החודשית שנצברה בגין יתרת "עד הפדיון" בשיעור של 2.5% (או בכל שיעור אחר), וזאת, לכורה, ללא עיגון חזיז בתנאי הפלישה ובניגוד לדין. עלות התביעה העיקריים הן, בין היתר, הפרת חוזה; הפרת חוזה חוקה; הפרת חובת גילוי, חובת אמון ותום לב, ועשית עושר ולא במשפט. הסדים העיקריים הם, בין היתר, ליתן צו הצהרתי לפיו ניכוי ריבית מהתשואה החודשית מהויה הפרה לפי עלות התביעה הניל', ולהוראות על השבה של כל הסכומים שנוכו שלא כדין בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כדין וכן להורות לנتابעות לחודל מניכוי ריבית מהתשואה החודשית.	הקבוצה המיוצגת אשר רכשו מהן פוליסות ביטוח חיים הכוללת צבירת חסכו, מנורה ביטוח הגישה את תגובتها לבקשתה.	הקבוצה המיוצגת אשר רכשו ממנה מטען מטען בשלב אישור התבענה הרבה מעלה מ- 2.5 מיליון ש"ח	התובענה מצויה בשלב אישור התבענה הרבה מעלה מ- 2.5 מיליון ש"ח
19.	10/21 מחוזי מרכז	31 מברשת נ'	מנורה ביטוח	ענינה של התבענה בטענה כי הנتابעת מתנה את תשלום הכספי בגין נכסות מתאוננה בפוליסות תאונות אישיות, בכך שוגם הנכות תחבש בטור תקופת הביטוח ובכך, לפי הטענה, מונעת מבוטחיה קבלת פיצוי בהתאם להוראות הפלישה והדין, ובפרט לגבי פריטים שהפסיקו להיות מבוטחים בביטוח (בין אם הפסיקו את הפלישה ביוזמתם ובין אם הופסקה הפלישה מלחמת גלים).	הקבוצה המיוצגת אשר רכשו ממנה מטען מטען בשלב אישור התבענה הרבה מעלה מ- 31 מיליון ש"ח	הקבוצה המיוצגת אשר רכשו ממנה מטען מטען בשלב אישור התבענה הרבה מעלה מ- 31 מיליון ש"ח	התובענה מצויה בשלב אישור התבענה הרבה מעלה מ- 31 מיליון ש"ח
20.	09/22 מחוזי תל אביב	30 מברשת נ'	מנורה ביטוח וחברות ביטוח נוספות	ענינה של התבענה בטענה כי הנتابעת מפרות את תנאי חוזה הביטוח בין הצדדים כאשר הן מסרבות לכסות את עלות ההוצאות לרכישת קנאביס רפואי.	הקבוצה המיוצגת אשר רכשו כסוי לתרופות שאין יציגות. מנורה ביטוח טרם הגישה את (פחות) כללות בסל הבריאות ואשר תגובטה לבקשתה.	הקבוצה המיוצגת אשר רכשו כסוי לתרופות שאין יציגות. מנורה ביטוח טרם הגישה את (פחות) כללות בסל הבריאות ואשר לא זכו להשבת הוצאותיהם לרכישת קנאביס רפואי.	התובענה מצויה בשלב אישור התבענה הרבה מעלה מ- 30 מיליון ש"ח

באור 40: - התchiebioiyot תלויות והתקשרוiyot (המשך)

א.2. תובענות ייצוגיות אחרות:

בנוסף לתובענות המהותיות ולביקשות לאישורן כיצוגיות, המתווארות לעיל, שאותרו או שטרם אושרו, קיימות תובענות וביקשות לאישורן כיצוגיות כאמור, אשר סכום התביעה בכל אחת מהן אינו מהותי ולפיכך לא נכלל לגביין תיאור מפורט לדוחות הכספיים:

מס'ד	תאריך וערכאה	הצדדים	טענות מרכזיות	פרטים	סכום התביעה
1.	01/2017 מחוזי - מרכז	مبادה ' מנורה ביטוח וחברה נוספת.	גבית יתר על ידי הנتابעות, תוך הימנעות מלנוהג כלפי המבוקחים על פי פרקטיקה נוהגת, לפי הטענה, של הפחטה בדמי הביטוח בעת חציית מדרגת גיל ו/או ותק נהייה המזכה בהפחטה בפרמיית הביטוח.	חלוקת היחסית של מנורה ביטוח לאישור כתובענה מזכה ב代价 של 12.25 מיליון ש"ח. כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח הגישה תגובתה תגובתה לבקשה. הדיון בתובענה אוחד עם הדין עם הדיון בתובענה הנזכרת בסעיף 2 להלן.	
2.	02/2017 מחוזי - מרכז	مبادה ' שומרה ביטוח.	אי גילוי באופן יומי, מצד הנتابעת למבוטה בביטוח רכב חובה, מקיף וצד ג', כי הינם עתידיים, במהלך תקופת הביטוח, להגיע למדרגות הגיל ו/או ותק נהייה המזכה בהפחטה דמי הביטוח וזאת, לטענת התובע, בגין פרקטיקה הנוהגה.	התובענה מזכה בשלב האישור כתובענה ייצוגית. שומרה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה. הדיון בתובענה אוחד עם הדין בתובענה הנזכרת בסעיף 1 לעיל.	12.25 מיליון ש"ח.
3.	05/2019 בית דין אזרוי לעבודה תא"	עמית בקרן פנסיה ' מנורה مبادים פנסיה ומיל	עניין של התובענה הוא בטענה לפיה הנتابעת גבתה מעמידים של קרן הפנסיה הכללית שבניהולה, שהצטרפו לקרן עקב הפקדה בקרן הפנסיה המקיפה העולה על תקורת ההפקדות הסטוטוריות המותرت, דמי ניהול המשקיסמל חלף דמי ניהול בשיעור המפורחת המשולמים על ידם בקרן המקיפה, וזאת ללא הסכמתם ומתן הودעה על כך.	התובענה מזכה בשלב האישור כתובענה ייצוגית. מנורה מבטחים פנסיה וgemäß הגישה תגובתה לבקשה. ביום 29 בספטמבר 2021 אישר בית הדין את ההחלטה באופן חלקני. בהתאם להמלצת הבדיקה ביה"ד פנו הצדדים להליך גישור. ביום 20 בדצמבר 2023, הגיעו הצדדים הסדר פרשה לאישור בהמה"ש.	פחות 2.5 מיליון ש"ח.
4.	08/2019 מחוזי מרכז	המועצה הישראלית לזכרכנות ' מנורה ביטוח ואח'	עניין של התובענה היה בטענה כי הנتابעת, במקרה של אובדן מוחלט כתוצאה מתאונה או גניבה ("מקרה הביטוח"), אין ממשיבות לכך יחסית מדמי הביטוח המיויחס לכתי שיירות שונות המצוירפים לפוליסה (כגון; תיקוני דרך, גירה ותיקון שימושות) בפברואר 2024 הגישה מנורה ביטוח בר"ע על החלטה בהמה"ש העליון.	התובענה מזכה בשלב האישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה. ביום 5 בדצמבר 2023, אישר ביהמ"ש את התובענה כיצוגית. ביום 1 ביהמ"ש אפריל 2024 הגישה מנורה ביטוח בר"ע מקרה הביטוח הנ"ל.	לא כמות בהעדר נתונים (להערכת התובעים הייצוגיים הנזק לכל חברי הקבוצה עולה כדי عشرות מיליון ש"ח).

באור 40: - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א.2. תובענות יצוגיות אחרות: (המשך)

בנוסף לתובענות המהותיות ולביקשות לאישורן כיצוגיות, המתוירות לעיל, שאושרו או שטרם אושרו, קיימות תובענות וביקשות לאישורן כיצוגיות כאמור, אשר סכום התביעה בכל אחת מהן אינו מהותי ולפיכך לא נכלל לגביין תיאור מפורט לדוחות הכספיים: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות	פרטים	סכום התביעה (3)
5.	08/2019 מחוזי מרכז	המועצה הישראלית לצרכנות נ' שומרה ואח'	תובענה שעניניה, עילותיה והסעדים העיקריים המבוקשים בגינה דומים לאלה המפורטים בסעיף 4 לעיל.	התובענה מצויה בשלב אישור כתובענה ייצוגית. שומרה הגישה תגבורתה לבקשתה. ביום 5 בדצמבר 2023, אישר ביהם"ש את הקבוצה עליה כדיعشרות מיליון ש"ח). התובענה כיצוגית. ביום 1 בפברואר 2024 הגישה שומרה בר"ע על החלטה לביהם"ש העליון.	לא כמות בתובענה
6.	05/2020 מחוזי מרכז	מבוטח נ' שומרה ואח'	ענינה של התובענה הינה כי הנتابעות מספקות ללקוחותיהם המבוקחים בכתב כסוי שברשותם, בתקנים מקרה ביטוח, שימושות שאינן נושאותתו תקין בהתאם לחוק התקנים תש"ג, כפי שלכלaura התחייבו בכתב השירות.	התובענה מצויה בשלב אישור כתובענה ייצוגית. שומרה ביטוח הגישה את תגבורתה לבקשתה. התובענה מצויה בשלב הסיכוןים.	לא כמות
7.	05/2020 מחוזי תל אביב	עמית נ' מנורה מבטחים פנסיה וgemäß ומנורה מבטחים הסתדרות המהנדסים ואח'	ענינה של התובענה הינה כי הנتابעות רשותםಚ/orה שגוריה חלק מהפקודות לkrן השתלמות כהפקודות הבוחרות מתקרת הפקדה המזוכה, ועל כן הרוחות הנובעים מהפקודות אלו מחויבים במס רוחי הון.	התובענה מצויה בשלב אישור כתובענה ייצוגית. מנורה מבטחים פנסיה וgemäß הגישה את תגבורתה לבקשתה. התובענה מצויה בהליך גישור.	לא כמות
8.	07/2020 מחוזי תל אביב	מבוטח נ' מנורה ביטוח	ענינה של התובענה בטענה כי בעת תשלום תגמול ביטוח, הנtabעת, מפירה, לכארה, את תנאי הפוליסה ומשפה את המבוקחים בסכום הנומינאלי הנקוב בפוליסות מבלי להצמיד את הסכום הנקוב לעמד המחרים לצרכן ובפרט, במידה שהיא רלוונטי בעת כריתת חוזה הביטוח.	התובענה מצויה בשלב אישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח הגישה את תגבורתה לבקשתה. הליך הגישור בין הצדדים לא צלח והתיק חזר לביהם"ש.	למעלה מ- 2.5 מיליון ש"ח (כולל נזק לא ממוני).

באזור 40: - התחייבויות תלויות והתקשרות (המשך)

א.2. תובענות יצוגיות אחרות: (המשך)

מס'ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות	פרטים	סכום התבעה (3)
9.	02/2021 המחויזי לוד	مبادח נ' מנורה ביטוח	униינה של התובענה בטענה כי הנتابעת מפרשת את הוראות תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח, שלפיהן יש לכלול בדו"ח התביעות של מבוטח רק תביעות שסכום עליה על 35% מן הפרימה השנתית שמשלם המבטיח, בצורה שרירותית וחסורת תום לב, באופן שהיא כוללת בדו"ח גם את אותם המקרים שבבסיס מסגרת הטיפול והבירור העצמי שלא את התבעה שהגישי המבטיח, היא שילמה כספים לגורמים שונים שאינם מבוטחים.	униינה מצויה בשלב אישור כתובענה יציגית. מנורה מבטחים ביטוח הגישה את תגובתה לבקשה. הлик הגישור בין הצדדים לא צלח והתיק חזר לביהם".	לא כמות
10.	04/2021 מהחויזי תל אביב	עמית נ' מנורה מבטחים פנסיה ומגדל	.uniינה של התובענה בטענה כי בעת גישה של לקוחות הנتابעים באזורי המידע האישי שלהם בשירותים דיגיטליים באתר האינטרנט ו/או בישומים של הנتابעים, הועבר מידע אישי וסודי של לקוחות (ללא הסכמתם) לצדים שלישיים ובפרט לחברת גול ולשירותי פרסום שלה.	униינה מצויה בשלב אישור כתובענה יציגית. מנורה מבטחים פנסיה ומגדל הגישה את תגובתה לבקשה. הлик הגישור בין הצדדים לא צלח והתיק חזר לביהם".	עליה על 2.5 מיליון ש"ח
11.	04/2022 מהחויזי ירושלים	مبادח נ' מנורה ביטוח	.uniינה של התובענה בטענה כי הנتابעת אינה מכירה בנition שקיים צורך רפואי לבצעו כמפורט ביטוח, בטענה שמדובר בנition מניעתי שאינו כלל בהגדרת "ניתוח" לפי הוראות הפליסה.	униינה מצויה בשלב אישור כתובענה יציגית. מנורה ביטוח הגישה את תגובתה לבקשה. התובענה מצויה בשלב הסיכוןים.	3 מיליון ש"ח
12.	09/2022 מהחויזי תל אביב	مبادח נ' מנורה ביטוח	.uniינה של התובענה בטענה כי הנتابעת מפללה לכוארה בהפליה את הגברים המבטחים בסופה השירותים האמבולוטוריים בפוליסות הבריאות בכך שהן מסרבות להשיב לגברים את עלות ההוצאות שהוציאו הקשוות להירון, לידי וטיפול ברק בנוול.	униינה מצויה בשלב אישור כתובענה יציגית. מנורה ביטוח הגישה את תגובתה לבקשה. למליה מ- 2.5 מיליון ש"ח	

באזור 40: - **התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)**

א.2. תובענות יצוגיות אחרות: (המשך)

מס'ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות	פרטים	סכום התביעה (3)
13.	11/2022 מחוזי מרכז	מנורה נ' שומרה	униינה של התובענה בטענה כי הנتابעת משוקת לteborgה תכניות ביטוח רכב וכוס מסומות הכוללות, חלק אינהרנטי, כתבי שירות וזאת, לכארה מבלי שהיא מציגה ללקוחות את מחיר כתב השירות במהלך הליך השיווק ולאחריו ובלי שהיא מאפרשת להם יותר על כתב השירות ולקבל בתמורה מחיר נמוך יותר שישקף את עלות השירות שהוסר כך שלכאורה, נוצרת התניה בין רכישת כתבי השירות לתוכנית הביטוח.	הDOB מוציאה בשלב אישור כתובענה למקרה יציגית. שומרה ביטוח הגישה את תגובתה בקשה.	הDOB מוציאה בשלב אישור כתובענה למקרה יציגית. שומרה ביטוח הגישה את תגובתה בקשה.
14.	12/2022 מחוזי תל אביב	מנורה נ' מנורה ביטוח	униינה של התובענה בטענה כי הנتابעת מפחיתה לאירוע מתגמוני הביטוח להם זכאים מבוטחה, אשר הוגדרו במצב של אובדן קשר עבודה, עת היא מצמידה את תשוליהם, החל מהחודש ה-25, לפחות מהירותים לצרכן שהנו נמוך ממדד רוחוי ההשעות חלף הצמדה למדד רוחוי השקעות ובכך, לפי הטענה, משלמת לteborgה סכומים קטנים מallow שהתחייבה בתנאי הפולישה.	הDOB מוציאה בשלב אישור כתובענה למקרה יציגית. שומרה ביטוח הגישה את תגובתה בקשה.	הDOB מוציאה בשלב אישור כתובענה למקרה יציגית. שומרה ביטוח הגישה את תגובתה בקשה.
15.	12/2022 מחוזי מרכז	מנורה נ' מנורה ביטוח	униינה של התובענה בטענה לפיה כאשר מבוטח שהגיש תביעת רכב וכוס, מחייב לתקן את רכבו במושך שאינו נמנה על "מוסכי הסדר" של הנتابעת, ועל אף שהוא מאשרת הערכת השמא, היא מקצועית מתגמוני הביטוח סכומים שונים, בטענה כי המושך יכול לרכוש חלפים נדרשים לתיקון מספק שלא במחיר נמוך יותר מהמחיר לצרכן של חלפים אלה ובאופן שלל פי הטענה מביא לכך שהמבוטח שבחר לתקן את רכבו במושך שאינו מושך הסדר, מקבל בדייעך תגמוני ביטוח שאנים מכסים את העלות הנזק האמיתית כפי שנקבעה על ידי השמא או להחלופין נאלץ לתקן את הרכב במושך הסדר.	הDOB מוציאה בשלב אישור כתובענה למקרה יציגית. שומרה ביטוח הגישה את תגובתה בקשה.	הDOB מוציאה בשלב אישור כתובענה למקרה יציגית. שומרה ביטוח הגישה את תגובתה בקשה.

באזור 40: - התחייבויות תלויות והתקשרות (המשך)

א.2. תובענות יצוגיות אחרות: (המשך)

מס'ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות	פרטים	סכום התביעה (3)
16.	01/2023 ביה"ד האזרוי לעבודה ת"א	מנורה מבטחים פנסיה וגמל	униינה של התובענה מצויה בשלב אישור כתובענה למעלה מ- 2.5 מיליון ש"ח יעוגית. מנורה פנסיה ומיל הגישה את תגובתה לבקשה.	הDOB מציין את תגובתו בטענה לפיה הנتابעת שלחה לתובע מסרונו, שלא הטענה הינה דבר פרטום, לאחר שהDOB הגיע בקשה להעברת קרן הפנסיה שלו לגוף מוסדי אחר, כל זאת מוביל שהDOB הסכים לקבל דברי פרטומת, וכך (לא טענה) מדובר בהפרת הוראות סעיף 50א לחוק התקשרות (בקז ושידורים), התשמ"ב-1982	הDOB מציין את תגובתו בטענה לפיה הנتابעת שלחה לתובע מסרונו, שלא הטענה הינה דבר פרטום, לאחר שהDOB הגיע בקשה להעברת קרן הפנסיה שלו לגוף מוסדי אחר, כל זאת מוביל שהDOB הסכים לקבל דברי פרטומת, וכך (לא טענה) מדובר בהפרת הוראות סעיף 50א לחוק התקשרות (בקז ושידורים), התשמ"ב-1982
17.	02/2023 מחוזי תל אביב	מנורה ביטוח	униינה של התובענה מצויה בשלב אישור כתובענה למעלה מ- 2.5 מיליון ש"ח יעוגית. מנורה ביטוח הגישה את תגובתה לבקשה.	униינה של התובענה מצויה בשלב אישור כתובענה כ"י במקורה של פוליסה עם מגנון של פרטומה משתנה, הנتابעת מייקרת, לכארה, את דמי הביטוח לאחר המועד שבו בהתאם לגיל המבוקחת הפרטומה מתקבעת ואינה משתנה עוד, וזאת בגין לכארה לתנאי הפוליסה.	униינה של התובענה מצויה בשלב אישור כתובענה כ"י במקורה של פוליסה עם מגנון של פרטומה משתנה, הנتابעת מייקרת, לכארה, את דמי הביטוח לאחר המועד שבו בהתאם לגיל המבוקחת הפרטומה מתקבעת ואינה משתנה עוד, וזאת בגין לכארה לתנאי הפוליסה.
18.	03/2023 מחוזי תל אביב	מנורה ביטוח	униינה של התובענה מצויה בשלב אישור כתובענה למעלה מ- 2.5 מיליון ש"ח יעוגית. מנורה ביטוח הגישה את תגובתה לבקשה.	униינה של התובענה מצויה בשלב אישור כתובענה נוקטת בפרקтика פסולה ובلتיה חוקית בכך שהיא משיבה באופן חלקית את שכר טרחת השמאלי לניזוקים, ללא הצדקה וambil לנמק מדוע בוצעה ההפחתה של שכר הטרחה. לטענת המבוקש בשיטה כן. מפירה הנتابעת את החוק, עמדת המאסדר, ההלכה הפסקה וכן את התחייבותה לפי הפוליסה.	униינה של התובענה מצויה בשלב אישור כתובענה נוקטת בפרקтика פסולה ובلتיה חוקית בכך שהיא משיבה באופן חלקית את שכר טרחת השמאלי לניזוקים, ללא הצדקה וambil לנמק מדוע בוצעה ההפחתה של שכר הטרחה. לטענת המבוקש בשיטה כן. מפירה הנتابעת את החוק, עמדת המאסדר, ההלכה הפסקה וכן את התחייבותה לפי הפוליסה.
19.	03/2023 מחוזי מרכז	מנורה נ' שומרה	униינה של התובענה מצויה בשלב אישור כתובענה למעלה מ- 2.5 מיליון ש"ח יעוגית. שומרה הגישה את תגובתה לבקשה.	.uniינה של התובענה הוא בטענה כי הנتابעת משולם באופן חלקית שכר טרחת שמאלי לניזוקים בתביעות רכב, ללא הצדקה וambil לנמק מדוע בוצעה ההפחתה של שכר הטרחה. לטענת המבוקש, בשיטה כן, מפירה הנتابעת את חוק, עמדת המאסדר, ההלכה הפסקה ואת התחייבותה לפי הפוליסה.	униינה של התובענה הוא בטענה כי הנتابעת משולם באופן חלקית שכר טרחת שמאלי לניזוקים בתביעות רכב, ללא הצדקה וambil לנמק מדוע בוצעה ההפחתה של שכר הטרחה. לטענת המבוקש, בשיטה כן, מפירה הנتابעת את חוק, עמדת המאסדר, ההלכה הפסקה ואת התחייבותה לפי הפוליסה.

באור 40: - **התחייבות תלויות והתקשרויות (המשך)**

א.2. תובענות יצוגיות אחרות: (המשך)

מס' ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות	פרטים	סכום התביעה (3)
20.	7/2023 מחוזי תל אביב	مبוטח נ' מנורה ביטוח	униינה של התובענה הוא בטענה כי הנتابעת אינה נוונת מציגים מספקים באשר לפוליסות אחרות מקצועית לעורכי דין שימושוקת על ידה מאז הזכיה במכרז של לשכת עוה"ד בשנת 2016, וכי בבוा מבוטח להפעיל כסוי מכח הפליטה הנ"ל ו/או מכח כל פולישה אחרת שימושוקת מנורה בפיתוח הכללת הוצאות משפט ו/או הוצאות התגננות, מפירה מנורה בפיתוח את חבותיה על פי הפלישה ופועלת בגיןו לדין כאשר היא פוגעת ביכולתו של המבוטח לקבל הגנה באמצעות עורך דין שאינו בראשית נתני השירות של מנורה ביטוח, בין היתר, על דרך של הגבלת שכר הטרחה שישולם לו.	הDOBuna נמצוא בשלב אישור כתובענה למULA מ- 2.5 מיליון ש"ח יציגית. מנורה טרם הגישה את תגובתה לבקשה.	
21.	8/2023 מחוזי מרכז	מבוטח נ' שומרה	униינה של התובענה הוא בטענה כי המשיבה מנסה "לכפות" על מבוטחיה ו/או על נזקים צדי ג', לפנות למוסך הסדר של המשיבה לצורך תיקון רכבים ובכך פוגעת בשיקול דעתם לפנות לכל מוסך אשר יחפיצו לתקן בו את רכבים. בנוסף, לטענת המבוקש, מנסה המשיבה להשפיע על מבוטחיה ו/או נזקים צדי ג', לרכוש חלפים לתיקון רכבים ממנה ובכך מנסה להשפיע לרכוש חלקו מקור מסויים. לטענת המבוקש, בעשותה כן, מפירה המשיבה את החוק, עדמת המאסדר ואת התחייבותה לפי הפליטה.	הDOBuna נמצוא בשלב אישור כתובענה למULA מ- 2.5 מיליון ש"ח יציגית. שומרה טרם הגישה את תגובתה לבקשה.	

באזור 40: - התחייבויות תלויות והתקשרות (המשך)

א.2. תובענות יצוגיות אחרות: (המשך)

מס' ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות	פרטים	סכום התביעה (3)
22.	11/2023 מחוזי תל אביב ואח'	מנורה ביטוח ובוטח נ' מנורה ביטוח	униינה של התובענה הוא בטענה כי ובאיורו קיצוני כדוגמת מלחמת "חרבות ברזל" צפוייה רידעה חזקה בסיכון שעתידה ליצור רוחם גדול ולא מתוכנן לחברות הביטוח. כי לא הייתה התייחסות בקביעת גובה הפרמייה בפוליסות של מי מהמשיבות במועד רכישת הפוליסות שרכשו המבקשים וחברי הקבוצה לסיכון ו/או סיכוי לקרות אירוע מלחמת פצע צפוי שארעה במהלך "חרבות ברזל", וכי אי מתן השירותים ו/או כיסוי ביטוח מלא או חלקו לאור הירידה המשמעותית בסיכון זוועק, בעיקר בגין למי שקיבלו צו .8.	התובענה מצויה בשלב האישור כתובענה יצוגית. מנורה פנסיה טרם הגישה את תגובתה לבקשה.	10 מיליון ש"ח.
23.	1/2024 ביחיפה ב ChiFi פנסיה וממל	מנורה מבטחים ובוטח נ' מנורה מבטחים	униינה של התובענה הוא בטענה לפיה קרן הפנסיה שבניהול הנتابעת גובה שלא כדין עלויות כיסוי ביטוח (דמי ביטוח) גבוהות מאלו שהייתה זכאיות לגבות, תוך הקטנת סכום הצbijיה, וזאת מהנסיבות הבאות: (א) חישוב שכיר קבוע גובה כדי לחישוב הנcano ובשל כך גביית עלויות כיסוי ביטוח גבוהות מעליות הכספי הביטוחי שהיתה אמורה לגבות; (ב) גביה של עלויות כיסוי ביטוחי בגין חדש מלא בחישוב שבו הцентрוף העממית לקרן הפנסיה (זאת במקומות גבוה חיליקת בהתאם לכך החדש שבו העממית היה בפועל עמיית והוא קיבל מקרן הפנסיה כיסוי ביטוח); (ג) גביה של עלויות כיסוי ביטוחי בגין הפקדה שהתקבלה מהמעסיק באופן רטואקטיבי, למורות שלו פי התקנון הפקדה רטואקטיבית לא מקנה לעמית כיסוי ביטוח בגין התקופה שקדמה למועד קבלתה.	התובענה מצויה בשלב האישור כתובענה יצוגית. מנורה פנסיה וтель טרם הגישה את תגובתה לבקשה.	למעלה מ- 2.5 מיליון ש"ח.
24.	2/2024 מחוזי תל אביב שומרה ובוטח נ'	מנורה ביטוח ובוטח נ' שומרה	униינה של התובענה הוא בטענה שבעת תשלום תגמול ביטוח במסגרת פוליסות ביטוח מקיף לרכב, הנتابעת מפחיתה סכומים שונים בגין "משתנים מפחיתים" או "משתנים מיוחדים", שלא צוינו בפני המבוטחים בשלב הטרום חוזה, ב嚷גוד לחוזר, "ביטוח הרכב (רכוש) - תגמול ביטוח במקרה של אובדן גמור"	התובענה מצויה בשלב האישור כתובענה יצוגית. שומרה טרם הגישה את תגובתה לבקשה.	למעלה מ- 2.5 מיליון ש"ח.

באזור 40: - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א.3. תובענות שהסתמכו:

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	פרטים	סכום התביעה (3)
1.	11/2020 בית הדין האזרוי תל מנורה ביבב ביטוח	מבוטח נ'	ענינה של התביעה בטענה כי כאשר החברה משיבת כספים למボוטחים בעקבות ביום 11 בינואר 2024, אישר בית הדין את גילי טעויות בגביית הפרימה בפוליסות חיסכון, היא משיבה את הגבהה ביתר הסדר הפשרה שהוגש בתובענה, ובכך לפוליסות המבוצעת, ולא משיבה את הכספי ישירות לידי המבוצעת ואך לא מידע באה התביעה לידי סיום.	לא כמתה	עמלה מה- 2.5 מיליון ש"ח
2.	12/2022 השלום בת - ים מנורה ביטוח	מבוטח נ'	ענינה של התביעה בטענה כי הנتابעת הפירה את הוראות חוק התקשרות בכך ששיגרה "דברי פרסום" ללא הסכמה מראש של הנמנעים, בכך שלא ציינה את בקשת הסתלקות ובכך באה התביעה המילה "פרסומות" בគורת הדוא"ל ובכך שלא אפשר לנמענים הסרה מרישימת התpostaה בדרך בה שוגר דבר הפרסומת אלא בדרך של לחיצה על קישור שהופיע בתנתנית ההודעה.	בתקשרות	

באור 40: - התchiebioot תלויות והתקשרויות (המשך)

א. תובענות יציגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

א.5. טבלה מסכמת:

להלן טבלה מסכמת של הסכומים הנتابעים במסגרת בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות, תובענות שאושרו כתbieue יציגית ותביעות מהותיות אחרות כנגד הקבוצה, כפי שצוינו על ידי התובעים בכתב הטענות אשר הוגשו מטעם. מובהר כי הסכום הנتابע אינו מהו בהכרח כימות של סכום החשיפה המוערכות על ידי הקבוצה, שכן מדובר בהערכות מטעם התובעים אשר דין להתרדר במסגרת ההליך המשפטי. עוד מובהר כי הטבלה להלן אינה כוללת הליכים שהסתiyaו לרובות בהליכים שהסתiyaו לאחר הסכם פשרה.

הסכום הנתבע	כמות תביעות	תביעות אלפי ש"ח
תובענות שאושרו כתbieue יציגית:		
553,000	4	צוין סכום המתיחס לקבוצה
48,000	1	התbieue מתיחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספרטivi לקבוצה
-	-	לא צוין סכום התbieue
בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות:		
1,363,500	31	צוין סכום המתיחס לקבוצה
2,280,000	2	התbieue מתיחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספרטivi לקבוצה
-	6	לא צוין סכום התbieue

לתאריך הדיווח, סכום הפרשה המctrbar בגין התbieue שהוגשו כנגד החברה כמפורט לעיל, מסתכם בכ- 159 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2022 - 150 מיליון ש"ח).

המונה, מפרסם מעט לעת, ניירות עמדה, עקרונות לניסוח תוכניות ביטוח, מסמכים נהגים ראויים ולא ראויים וכיוצא באלה מסמכים או טיעות מסוימים הרלבנטיים לתחומי פעילותה של הקבוצה, אשר יכול ויש להם השפעה על זכויות מבוטח/ים ו/או עמי/ים ויכול ויש בהם ליצור חשיפה לקבוצה במקרים מסוימים הן ביחס לתקופת פעילותה קודם לכינוסם אולם מסמכים לתוקף והן ביחס לעתיד.

לא ניתן לצפות מראש האם ובאיזה מידת השופה הקבוצה לטענות בקשר ו/או בעקבות הוראות אלו אשר אפשר שייעלו בין היתר, באמצעות המנגנון הדימיוני הקבוע בחוק תובענות יציגיות. לעיתים יכולה להיות השלכה מסוימת זה גם לחוזרים שהמונה מפרסם ואשר תחולתם עתידית.

כנגד הקבוצה מוגשות, מעט לעת, תלונות, לרבות תלונות לממונה ביחס לזכויות מבוטחים ו/או עמי/ים על פי תוכניות ביטוח ו/או קרנות ו/או הון הדין. תלונות אלו מטופלות באופן שוטף על ידי אגף תלונות הציבור בקבוצה. לעיתים הכרעות (או טיעות הכרעה) של הממונה בתלונות אלו, ניתנות באופן רוחבי ביחס לקבוצת מבוטחים.

כמו כן, עורך הממונה, מעת לעת, לרבות בעקבות תלונות מבוטחים, ביקורות מטעמו בגופים המוסדיים בקבוצה ו/או מעביר אליהם בקשות לקבלת נתוניים, בנושאים שונים של ניהול הגוף המוסדי, ניהול זכויות מבוטחים ועמי/ים בהם וכן ביקורות ליישום הוראות הרגולציה ו/או הטמעת לקוחות קודמים, בהן בין היתר, מתכבלות דרישות להכנסת שינויים במוצרים השונים, מתן הנחיות לביצוע החזרים ו/או הנחיות ו/או הוראות בקשר לתיקון ליקויים או ביצוע פעולות המבוצעות על-ידי הגוף המוסדי, לרבות החזר כספים לעמי/ים ולמבוטחים. בהתאם למצאי ביקורות או נתוניים המועברים, לעיתים מטיל הממונה עיצומים כספיים בהתאם לחוק סמכויות האכיפה.

באור 40: - התchieיביות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

א.7. קיימת חשיפה כללית אשר לא ניתן להערכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניטנים על ידי הקבוצה למטרותיה. מורכבות הסדרים אלו צפנת בחובה, בין היתר, פוטנציאלי לטענות פרשנות ואחרות, עקב לכך מיידע בין הקבוצה לבין הצדדים השלישיים לחוזי הביטוח, הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטוריים. חשיפה זו באה לידי ביטוי בעיקר בזכות למוסاري החסוך הפנסוני והביטוח אורך טווח, לרבות ביטוח בריאות, בהם פועלת הקבוצה, בהיותם מאופיינים באורח חיים ממושך ובמורכבות גבוהה, במיוחד לאור ההסדרים התקיקטיים השונים הן בתחום ניהול המוצרים והן בתחום המיסוי, לרבות בנושאי תשלומי הפקדות על-ידי מעסיקים וממותחים, פיצולים ושינויים לרכבי הפוליסות השונים, ניהול השקעות, מעמדו התעסוקתי של המבוטחת, תשלומי הפקדות שלו ועוד. מוצרים אלו מנהלים על פני שנים בהם מתרחשים שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדין, לרבות בפסיקת בתים המשפט. שינויים אלו מושמים על ידי מערכות מכוניות העוברות שינויים והתאמות באופן תדר. מורכבותו של שינויים אלו והחלתה השינויים לגבי מספר רב של שנים, יוצרת חשיפה תפעולית מוגברת. קבלת פרשנות חדשה לאמור בפוליסות ביטוח ובמוסרים פנסוניים אורך טווח יש לעיתים בכדי להשפיע על הרוחניות העתידית של הקבוצה בגין התקיק הקיים, זאת בנוסף לחשיפה הגדולה בדרישות לפיצוי ללקוחות בגין פעילותה העבר. לא ניתן לצפות מראש את סוג הטענות שיופיעו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם חוזה הביטוח המועלות, בין היתר, באמצעות המנגנון הדני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות.

כמו כן, תחום הביטוח בו עסקות חברות הקבוצה הינו עתיר פרטים וניסיבות, ואשר קיים בו סיכון אינהרנטי שלא ניתן לכימות להתרחשות של טעויות או שורה של טעויות מכוניות או טעויות אנוש, הן בתהליכי עבודה מבנים והן במסגרת טיפול רפואי בלבד, ואשר עלולות להיות להן תוצאות רחבות היקף הן בזכות התחללה במספר רב של לקוחות או מקרים והן בזכות להיקף הכספי הרלבנטי בהתיחס לפחות אחד. הגוף המוסדיים בקבוצה מטפלים, באופן שוטף, בטיפול זכויות מבוטחים, בכל הקשור לניהול המוצרים בגופים המוסדים, בהתאם לפערם המתגלים מעת לעת.

הקבוצה חשופה לתביעות וטענות במישור דיני החזים וכיום התchieיביות ביטוחיות במסגרת הכספיה, ייעוץoui לключи, הפרת חובת נאמנות, ניגוד עניינים, חובת זהירות, רשלנות במסגרת אחראיות מקצועית של הגוף המקצועי בקבוצה לרבות סוכנויות הקבוצה וכן בהתקשרויות מול מבטחי משנה וכיוצ"ב טענות הקשורות בשירותים הניטנים על ידי חברות הקבוצה וכן מעת לעת מתקיים נסיבות ואיורים המעלים חשש לטענות מסווג האמור. הקבוצה דוכשת פוליסות לכיסוי אחריות מקצועית, לרבות נדרש על פי הסדר התchieיקתי, ובעת הצורך היא מדוחת לפוליסה או פוליסות אלו לצורך כיסוי חבות שמקורה באחריות מקצועית וניתנת להגנה בראשית ביטוח. סכומי החשיפה האפשרית עולים על סכומי הכספי ואין וודאות בדבר קבלת כיסוי בפועל בעת קרות מקרה ביטוח.

באור 40: - התchieビיות תלויות והתקשרויות (המשך)

ב. ערביות שניינו

1. מנורה ביטוח העמידה ערביות לטובת עמיית קופות הגמל "יתר" ו"אמיר" (המנוהלות על-ידי מבטחים פנסיה וgomel) להבטחת התchieビות הקופה כלפיהם לשיעור תשואה מובטחה. היקף הערבויות מתיחס, נכון לtarikh הדוח הכספי, לציבור בסך כולל של כ- 5 מיליארד ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2022 - 5 מיליארד ש"ח). צוין, כי החשב הכללי במשרד האוצר התchieיב כלפי הקופות לקבל את מרבית הפקדונות של כספי העמייתים כאמור בתשואה מובטחת העולה על שיעור התשואה המובטח לעמייתים. כאמור, נתנה מנורה ביטוח ערביות דומות להבטחת קרן ההשעות של העמייתים במסלול שאינו מבטיח תשואה וזאת לטובת עמייתים שהצטרפו לקופה עד לשנת 1994 ולגבי הפקדותיהם הנומינליות עד לחודש ינואר, 2009. היקף הערבויות מתיחס, נכון לtarikh הדוח הכספי, לציבור בסך כולל של כ- 58 מיליון ש"ח.

2. קיימות ערביות בסך כולל של כ- 4,290 אלפי ש"ח, אשר הועברו לקבוצה, כתוצאה מעסקת החברה לפיתוח התעשייה.

3. **ערביות שניינה על ידי חברה מאוחדת - מנורה סוכניות**
מנורה סוכניות העמידה ערביות לטובת בנקים עבור חברה כלולה בסטי פריס בע"מ בהיקף של 4 מיליון ש"ח.

4. **ערביות שניינו על ידי חברה מאוחדת - אי.אר.אן**
אי.אר.אן העמידה ערביות לטובת גורמים שונים בסכום כולל של 1.2 מיליון ש"ח.

ג. התקשרויות

1. בשנת 2003 התקשרה מנורה ביטוח עם חברת סאפיינס ישראל מערכות תוכנה בע"מ (להלן: "סאפיינס") בפרויקט לפיתוח מערכת כוללת ניהול מידע ביולוגיים ("טופז חיים"). על רקע רכישתה של מבטחים פנסיה בשנת 2004 ושינויים רגולטוריים בתחום הפעולות כמו גם התפתחות עסקית של הקבוצה, התקשרה מנורה ביטוח בשנים 2004 ו-2005, עם הספק הנ"ל בפרויקט נוסף לפיתוח מערכת הפנסיה והגמל ("טופז פנסיה וgomel") ("טופז חיים וטופז פנסיה וgomel יחד - להלן: "מערכת טופז"). מערכת טופז חיים נמצאת בשלב המאפשר הפקה ותפעול של הפליסות החדשנות הנמרצות על ידי מנורה ביטוח. מערכת טופז פנסיה וgomel נמצאת בשלב תפעולי מלא. בנוסף, מוצעת פעילות תחזקה שוטפת של המערכות, לרבות עדכונים הנדרשים מעת לעת.

במשך לאמר לעיל, התקשרה מנורה ביטוח בחודש אוקטובר 2011 בהסכם המugen ומסדר את ההתקשרות רבת שנים עם סאפיינס בקשר למערכת טופז ומערכות תוכנה נוספות שסופקו לקבוצה, בין היתר, בתחום חיים, פנסיה, ביטוח משנה ובריאות (להלן: "המערכות") ולשירותים שסופקו לקבוצה בקשר עם אותן מערכות (להלן בפסקה זו: "ההסכם").

ההסכם מעגן את רישיונות השימוש של הקבוצה במערכות ואת זכויות השימוש של הקבוצה בתוכניות המקור של המערכת וכן את הקניין הרוחני ברכיבים "יהודים מסויימים במערכות שפותחו בעבר וככל שיפורתו בעתיד על ידי סאפיינס עבור הקבוצה. לאור שיתוף הידע המczoui של עובדי הקבוצה במסגרת הליך הפיתוח של המערכות, עוגנו בהסכם גם זכויות לתלמידים על מכירת טופז וביתוח משנה לצדים שלישיים ללא מגבלות זמן ועד לתקרה של ההשקעה במורים.

בנוסף, ההסכם יוצר מסגרת להמשך אספקת שירותים שונים לקבוצה בקשר למערכות הנ"ל, לרבות שירותי פיתוח, בדיקות, תיקון תקלות, תמייה, אספקת גרסאות ומהדרות ושירותי תחזקה למערכות, בהתאם לתוכניות עבודה שנויות מוסכמת.

בחודש ספטמבר 2013, נחתם ההסכם משלים להסכם מהודר אוקטובר 2011, וזאת על רקע התקשרותה של סאפיינס עם לקוחות נוספים ליישום מערכת ניהול קרנות פנסיה ומערכות נוספות המשמשות את הקבוצה. במסגרת ההסכם המשלים והסכם (דומה) לגבי לקוחות שלישי שנחתם בשנת 2022 התקيبة סאפיינס לשלם לקבוצה תלמידים שונים בהיקפים לא מהותיים אשר ישולמו על פני מספר שנים.

בנוסף מוארצת מידי שנה תקופת ההתקשרות שסאפיינס מחויבת אליה ביחס לתחזוקת המערכות והמשך פיתוחן עבור הקבוצה, בשינויים מסוימים מסוימים, אלא אם אחד הצדדים להסכם הודיע על ביטולו.

בגין ההסכם כאמור לעיל שילמה מנורה ביטוח לסאפיינס בשנים 2023 ו- 2022 סך של כ- 33 מיליון ש"ח וסך של כ- 27 מיליון ש"ח, בהתאם.

באור 40: - התchieיביות תלויות והתקשרויות (המשך)

ג. התקשרויות (המשך)

2. לקובוצה קיימות התchieיביות עתידיות כחלק מפעולות השקעה כמפורט להלן:

א. התchieיביות השקעה בקרן השקעה שסטטוס הכלול ביום 31 בדצמבר, 2023 הינו סך של 3,346,423 אלף ש"ח, מתוכם סך של 1,956,604 אלף ש"ח בגין חוזים תלויי תשואה (ליום 31 בדצמבר, 2022 - 3,708,137 אלף ש"ח, מתוכם סך של 2,049,816 אלף ש"ח בגין חוזים תלויי תשואה).

ב. התchieיביות להעמדת הלואות לחברות שונות שסטטוס הכלול ביום 31 בדצמבר, 2023 הינו 2,079,628 אלף ש"ח, מתוכם סך של 881,202 אלף ש"ח בגין חוזים תלויי תשואה (ליום 31 בדצמבר, 2022 - 1,182,049 אלף ש"ח מתוכם סך של 434,010 אלף ש"ח בגין חוזים תלויי תשואה).

3. במסגרת עסקיה, מנורה ביחס וחומרת על הסכמים עם מעסיקים לביצוע הסדרי ביתו ותשולם קצבה בקשר עם פרישה מוקדמת של עובדייהם. בהתאם להסכם, המעסיקים מעבירים למנורה ביחס סכום חד פעמי עבור כל פורש, ומנורה ביחס משלם לפורשים סכומים חודשיים במסגרת פוליסטה ביתו, כמוסכם בין הצדדים. הרווח הצפוי מהעסקאות כאמור אינו מהותי.

4. בחודש דצמבר 2014, חתמה החברה על הסכם למתן חסוט ומיתוג להיכל הספורט ביד אליהו בתל אביב, אשר, בעקבות ההסכם, שונה שמו ל- "היכל מנורה מבטחים". ההסכם נחתם לתקופה של שמונה שנים החל מיום 1 בנואר, 2015. סך התמורה שנקבעה בהינה כ- 23.6 מיליון ש"ח (כולל מע"מ), אשר שולמה ב- 32 תשלומים רבעוניים. בנוסף, כולל ההסכם אופציה להארכת תקופת ההתקשרות לשמונה שנים נוספות.

בעקבות מגפת הקורונה, איסור ההתקהלות וביטול אירועים ומשחקי ספורט, בוצעו התאמות בהסכם האמור וביניהם, זכתה החברה להפחיתה של מיליון ש"ח לפני מע"מ (להלן - "הנחה") מההתמורה שעילה לשלם להיכלי הספורט ת"א יפו בע"מ. סוכם כי ההנחה תופחת על פני חמש שנים וזאת בעשרות תשלומים רבעוניים רצופים החל מהרביעון הראשון לשנת 2021. בנוסף נקבע כי ככל שתוארך תקופת ההתקשרות לתקופת ההתקשרות הנוספת, תבוטל העלאת דמי הזיכיון שנקבעה בהסכם בשיעור של 5% מהשווי המעודכן של דמי הזיכיון האחרונים שהחברה שילמה, קרי, התמורה עבור הזכות למתן חסוט לכל תקופת ההתקשרות הנוספת תהיה 20 מיליון ש"ח בתוספת מע"מ.

להבטחת מיליון התchieיביות החברה, הופקד שטר ערבות בסך כ- 1.2 מיליון ש"ח. בחודש דצמבר 2021 הודיעה החברה להיכל הספורט על מימוש האופציה להארכת התקופת ההתקשרות.

באור 40: - התchiebioות תלויות והתקשרויות (המשך)

ד. חכירות

1. גילויים עבור עסקאות חכירה בהן הקבוצה מהוות מחcir

הקבוצה מכרה מספר מבנים (נכסים נדל"ן להשקעה) בחכירה תפעולית לגופים חיצוניים. הסכמי החכירה לגופים חיצוניים הם לתקופה שבין שנה ל- 9 שנים ואינם ניתנים לביטול. ברוב הסכמי החכירה ניתן לשוכר אופצייה להארכת תקופת החוזה. חידוש החוזים בתום התקופה כפוף להסכמה שני הצדדים.

2. ניתוח מועדי הפרעון של תשלומי החכירה לקבל בערכיהם בלתי מהווים עבור חכירות תפעוליות

2021	2022	2023	
אלפי ש"ח			
22,739	23,830	23,906	שנה ראשונה
71,372	73,619	74,256	שנה שנייה עד חמיש שנים
31,330	12,708	3,067	יתר מחמש שנים
125,441	110,157	101,229	

באור 41: - אירועים בתקופת הדיווח ולאחריה

א. השקעה בקרב מננו

דיקטוריון החברה אישר השקעה באמצעות חברת בת, לצד גופים פיננסיים מוביילים נוספים, כמשמעות עוגן בקרבן השקעות "מנור" (להלן: "קרן ההשקעות"), שהוקמה על ידי 3 שותפים בראשות אבי אורטל. היקף ההתחייבות להשקעה בקרב הניה בסך של כ- 150 מיליון ש"ח. הקרן מתוכננת לפעול לתקופה בלתי מוגבלת (evergreen) ותקופת ההשקעות שלא תתפרס לכל אורך חייה. השקעות הקרן יכולות ותהיינה במכשירים פיננסיים מסוגים שונים ובهم מנויות, הלואות, ניירות ערך המירים ועוד. הקבוצה כמשקיע עוגן תהיה רשאית לפדות את השקעתה לאחר 7 שנים ממועד ההתחייבות להשקעה. השותף הכללי יהיה זכאי לדמי ניהול ודמי הצלחה כאמור. הקבוצה ייחד עם שאר מSKI'UT העוגן תהיה זכאית לחלק מדמי הצלחה, זכאות אשר תעמוד לה גם לאחר שתפודה (אם וככל שתפודה) את השקעתה כנזכר לעיל. יzion, כי הצדדים חתמו על הסכם ההשקעה.

ב. הסכם עם קופת חולים מכבי

בחודש דצמבר 2023, נחתם הסכם עקרוניות לתפעול הביטוח הסיעודי של חברי מכבי בתקופת החל מ- 1 בינואר 2024 לתקופה של שנה, עם אפשרות להארכה בכפוף להתקיימות תנאים כמפורט בהסכם העקרונות. הסכם העקרונות יחולו בסיס להסכם מפורט שייחתום בין הצדדים בתקופה הקרובה ועיקריו הם - תפעול הביטוח הסיעודי של חברי מכבי ללא נשיאה בסיכון ביוטוח נגדי תמורה של דמי ניהול והחזור הוצאות; טיפול בתביעות סייעוד בהתאם לתנאי הפלישה; ניהול השקעות "קרן המבוטחים", והכל בהתאם על הסדר התחיקתי העדכני שפורסם במהלך דצמבר 2023 על ידי רשות שוק ההון בנושא ביטוח סיעודי קבוצתי לחבריו קופות חולים; וכן הסדרים והסכנות בנושאים תפעוליים ושירותיים נוספים כפויים לשוסכמו בין הצדדים במסגרת ההסכם המפורט. ביום 26 בדצמבר 2023, התקבל היתר המונזה להפעלת תכנית הביטוח, בכך התקיימו התנאים המתלימים לכנית הסכם העקרונות לתוקף.

ג. פוליסת סייעוד קבוצתית לאומית שירותי בריאות

מנורה ביטוח הינה המบทחת בפוליסת הסייעוד הקבוצתית לחבריו קופת חולים לאומית שירותי בריאות. על פי ההסכם עם לאומית התקופת הביטוח עתידה להסתיים ביום 31 במרץ 2024. ביום 26 במרץ 2024, חתמו הצדדים על תוספת להסכם כך שהחל מחודש אפריל 2024, יוסב ההסכם מול קופת חולים לאומית להסכם תפעול תביעות ביטוח סייעוד עבור חברי הקופה בתמורה לדמי ניהול כמפורט בתוספת להסכם.

באור 41: - איורוים בתקופת הדיווח ולאחריה (המשך)

ד. הסכם לרכישת קוואליטי

בחודש ספטמבר 2022 נחתם הסכם שיתוף פעולה להעמדת הלואות מסוג משכנתא הפוכה על ידי מנורה ביטוח ללויים شيئاוtro על ידי קוואליטי קרדיט אחזקות בע"מ ("קוואליטי") ו- "ההסכם המקורי"). ביום 7 במרץ 2024, נחתם הסכם בין מנורה פיננסים וקוואליטי לעניין תוספת להסכם המקורי הפעולה במסגרת החסם כי מנורה פיננסים תמשח את אופציית ה- CALL שניתנה לה לרכוש מנויות בקוואליטי בשיעור שלא יעלה על 27.5% מהן המניות המונפק והנפרע של קוואליטי כנגד תשלום סכום המתבסס על שווי חברה בקוואליטי החזקות. השלמת העסקה כפופה לאישור רשות התחרות ורשות שוק ההון, ביטוח והחסכו.

ה. דייבידנד שחולק לאחר תאריך הדיווח

בחודש מרץ 2024 הכריז דירקטוריון החברה על חלוקת דייבידנד לבני המניות בסך של 175 מיליון ש"ח, המהווים 2.82 ש"ח לכל מניה בת 1 ש"ח ערך נקוב. הדייבידנד ישולם בחודש אפריל 2024.

ו. דייבידנים שהתקבלו מחברות מאוחדות לאחר תאריך הדיווח

בחודש מרץ 2024 הכריזו דירקטוריוני מנורה ביטוח ושומרה ביטוח על חלוקת דייבידנד לחברת בסך של 200 מיליון ש"ח ו- 50 מיליון ש"ח בהתאם. הדייבידנים ישולם בחודש אפריל 2024.

ז. השקעה באמפה קפיטל

בחודש מרץ 2024, אישר דירקטוריון החברה השקעה באמפה קפיטל בסך של כ-50 מיליון ש"ח. ההשקעה תבוצע בשני שלבים, מחצייה מההשקעה תבוצע ב- 1 באפריל 2024 והמחצית השנייה תבוצע ב- 31 בדצמבר 2024. מטרת ההשקעה הינה הגדלת ההון העצמי לצורך תמיכה בגידול בפעילות אמפה קפיטל. צוין, כי ההשקעה כאמור לא תנסה באופן מהותי את שיעורי החזקה של החברה באמפה.

.א. נכסים חוב סחרים

ליום 31 בדצמבר, 2023

הערך בספרים	עלות מופחתת
אלפי ש"ח	

1,284	1,227
<u>2,004,283</u>	<u>2,017,060</u>
<u>2,005,567</u>	<u>2,018,287</u>

אגרות חוב ממשלתיות

نمדיות בשווי הוגן דרך רוח והפסד:

шибיעדו בעת ההכרה לראשונה

זמןינות למכירה

סך הכל אגרות חוב ממשלתיות

נכסים חוב אחרים:

1,396	1,391
<u>2,101,436</u>	<u>2,022,104</u>
<u>2,102,832</u>	<u>2,023,495</u>

שאיינם ניתנים להמרה

نمדיים בשווי הוגן דרך רוח והפסד:

шибיעדו בעת ההכרה לראשונה

זמןינות למכירה

סך הכל נכסים חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

נכסים חוב הניתנים להמרה

نمדיים בשווי הוגן דרך רוח והפסד:

шибיעדו בעת ההכרה לראשונה

סך הכל נכסים חוב סחרים

ירידות ערך קבועות שנזקפו לרוח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר, 2022

הערך בספרים	עלות מופחתת
אלפי ש"ח	

1,284	1,192
<u>1,931,251</u>	<u>1,863,110</u>
<u>1,932,535</u>	<u>1,864,302</u>

אגרות חוב ממשלתיות

نمדיות בשווי הוגן דרך רוח והפסד:

шибיעדו בעת ההכרה לראשונה

זמןינות למכירה

סך הכל אגרות חוב ממשלתיות

נכסים חוב אחרים:

1,539	1,492
<u>2,387,149</u>	<u>2,153,305</u>
<u>2,388,688</u>	<u>2,154,797</u>

37,379	39,082
<u>4,358,602</u>	<u>4,058,181</u>
<u>38,550</u>	

שאיינם ניתנים להמרה

نمדיים בשווי הוגן דרך רוח והפסד:

шибיעדו בעת ההכרה לראשונה

זמןינות למכירה

סך הכל נכסים חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

נכסים חוב הניתנים להמרה

نمדיים בשווי הוגן דרך רוח והפסד:

шибיעדו בעת ההכרה לראשונה

סך הכל נכסים חוב סחרים

ירידות ערך קבועות שנזקפו לרוח והפסד (במצטבר)

ב. מניות

ליום 31 בדצמבר, 2023

עלות	הערך בספרים
	אלפי ש"ח

סה"כ

566	542	نمددות בשווי הוגן דרך רווח והפסד שיועדו בעת ההכרה לראשונה
<u>686,541</u>	<u>774,515</u>	זמיןנות למכירה
<u>687,107</u>	<u>775,057</u>	סה"כ מניות סחרירות

שאינם סחרירות

6,000	6,000	نمددות בשווי הוגן דרך רווח והפסד שיועדו בעת ההכרה לראשונה
<u>318,680</u>	<u>401,532</u>	זמיןנות למכירה
<u>1,011,787</u>	<u>1,182,589</u>	סה"כ מניות
	<u>55,362</u>	ירידות ערך קבועות שנזקפו לרוח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר, 2022

עלות	הערך בספרים
	אלפי ש"ח

סה"כ

7,489	13,948	نمددות בשווי הוגן דרך רווח והפסד שיועדו בעת ההכרה לראשונה
<u>735,370</u>	<u>846,263</u>	זמיןנות למכירה
<u>742,859</u>	<u>860,211</u>	סה"כ מניות סחרירות

שאינם סחרירות

252,995	397,221	זמיןנות למכירה
<u>995,854</u>	<u>1,257,432</u>	סה"כ מניות
	<u>99,443</u>	ירידות ערך קבועות שנזקפו לרוח והפסד (במצטבר)

ג. השקעות פיננסיות אחרות

ליום 31 בדצמבר, 2023

הערך בספרים עלות

אלפי ש"ח

		<u>סה"ר</u>
185,061	199,182	zmaniot lemcirah
-	1,246	mekshirim negozrim
<u>185,061</u>	<u>200,428</u>	<u>סה"כ השקעות פיננסיות אחרות סחרות</u>
2,523,756	2,855,401	<u>שאינם סחרות</u>
-	67,402	zmaniot lemcirah
<u>2,523,756</u>	<u>2,922,803</u>	<u>mekshirim negozrim</u>
2,708,817	3,123,231	<u>סה"כ השקעות פיננסיות אחרות</u>
	<u>112,920</u>	<u>ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווה והפסד (במצטבר)</u>

ליום 31 בדצמבר, 2022

הערך בספרים עלות

אלפי ש"ח

		<u>סה"ר</u>
270,218	271,750	zmaniot lemcirah
-	815	mekshirim negozrim
<u>270,218</u>	<u>272,565</u>	<u>סה"כ השקעות פיננסיות אחרות סחרות</u>
1,944,086	2,357,731	<u>שאינם סחרות</u>
-	4,213	zmaniot lemcirah
<u>1,944,086</u>	<u>2,361,944</u>	mekshirim negozrim
<u>2,214,304</u>	<u>2,634,509</u>	<u>סה"כ השקעות פיננסיות אחרות</u>
	<u>84,605</u>	<u>ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווה והפסד (במצטבר)</u>

פרק ד'

נתוניים כספיים מtower הדווחות הכספיים המאוחדים המיוחסים לחברה

מנורה מבטחים החזקות בע"מ

**נתונים כספיים מתוך הדוחות הכספיים המאוחדים
המיוחסים לחברת**

ליום 31 בדצמבר, 2023

תקנה 6ג'

מנורה מבטחים החזקות בע"מ

נתונים כספיים מתוך הדוחות הכספיים המאוחדים המיוחסים לחברת ליום 31 בדצמבר, 2023

תקנה 9ג'

תוכן העניינים

דנ

2	דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר על מידעכספי נפרד לפי תקנה 9ג' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידים), התש"ל-1970
3	נתונים כספיים מתוך הדוחות המאוחדים על המצב הכספי
4	נתונים כספיים מתוך דוחות רווח או הפסד המאוחדים
5	נתונים כספיים מתוך הדוחות המאוחדים על הרווח הכללי
6-7	נתונים כספיים מתוך הדוחות המאוחדים על תזרימי המזומנים
8-21	מידע נוסף

Building a better
working world

טל. +972-3-6232525
פקס +972-3-5622555
ey.com

קיסטר פורר גבאי אט קיסטר
דרן מנחם בגין 144,
תל-אביב 6492102

**לכבוד
בעלי המניות של מנורה מבטחים החזקות בע"מ**

אג.,

**הנדון: דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר
על מידעכספי נפרד לפי תקנה 9ג' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים),
התש"ל-1970**

ביקרנו את המידע הכספי הנפרד המובא לפי תקנה 9ג' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל - 1970 של מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן - החברה) לימים 31 בדצמבר, 2023 ו- 2022 ולכל אחת מהשנים שהסתתרו בימים 31 בדצמבר, 2022 ו- 2021 ואשר כלל בדוח התקופתי של החברה. המידע הכספי הנפרד הינו באחריות הדירקטוריון וה הנהלה של החברה. אחריותנו היא להוכיח דעתה על המידע הכספי הנפרד בהתבסס על ביקורתנו.

לא ביקרנו את הדוחות הכספיים של חברות המוצגות על בסיס שיטת השווי המאזני, אשר ההשערה בהן לימים 31 בדצמבר, 2023 ו- 2022 הסתמכה לסך של 309,848 אלפי ש"ח ולשם של 269,312 אלפי ש"ח, בהתאם, ואשר חלקה של החברה ברוחchy החברות הנ"ל הסתמכה לסך של 43,304 אלפי ש"ח, 25,635 אלפי ש"ח ו- 23,298 אלפי ש"ח, לכל אחת מהשנים שהסתתרו בימים 31 בדצמבר, 2023, 2022 ו- 2021, בהתאם. הדוחות הכספיים של אותן חברות בוקרו על ידי רואי חשבון אחרים שדווחותיהם הומצאו לנו וחווית דעתנו, ככל שהיא מתייחסת לסקומים שנכללו בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות רואי החשבון האחרים.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל. על פי תקנים אלה, נדרש מאיתנו לתקן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין במידע הכספי הנפרד הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובפרטים הכלולים במידע הכספי הנפרד. ביקורת כוללת גם בינה של כללי החשבונאות שיושמו בעריכת המידע הכספי הנפרד ושל האומדן המשמעותי שנעשה על ידי הדירקטוריון וה הנהלה של החברה וכן הערכת נאותות הצגה של המידע הכספי הנפרד. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחווית דעתנו.

לדעתנו, בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970. על ביקורתנו ועל הדוחות של רואי החשבון אחרים, המידע הכספי הנפרד עורך, מכל הבדיקות המהוויות, בהתאם להוראות תקנה 9ג' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970.

קיסטר פורר גבאי אט קיסטר
רואי החשבון

תל אביב,
28 במרס, 2024

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	מידע נוסף
אלפי ש"ח		
39,635	15,780	ב
407,770	339,730	ג
2,546	2,501	
11,416	12,704	(1)
461,367	370,715	
נכסים שותפים		
54,507	31,213	ג
5,212,769	5,957,611	
642,004	398,039	(1)
10,869	11,565	(4)
56	-	
1,992	1,694	
17,000	18,022	
5,939,197	6,418,144	
6,400,564	6,788,859	
נכסים לא שותפים		
53,325	53,322	ד
5,177	1,805	
7,490	800	
8,244	9,211	(1)
1,405	1,886	(1)
75,641	67,024	
התchiaיות שותפות		
317,222	269,968	ד
20,192	21,030	(1)
90,508	-	
427,922	290,998	
התchiaיות לא שותפות		
99,429	99,429	
332,985	332,985	
(100,200)	(100,200)	
635,156	828,474	
4,929,631	5,270,149	
5,897,001	6,430,837	
6,400,564	6,788,859	
הון המוחס לבני מניות החברה		
רונן קלמי	אריא קלמן	ערן גרייל י"ר הדירקטוריון
מנהל כספים	מנהל כללי	

תאריך אישור הדוחות הכספיים 28 במרץ, 2024

המידע הנוסף המצורף מהווה חלק בלתי נפרד מהמידע הכספי הנפרד של החברה.

לשנה שהסתיימה ביום

31 בדצמבר

2021	2022	2023	מידע נוסף
			אלפי ש"ח
617,824	565,616	501,436	
52,059	(68,941)	3,963	
11,450	43,295	24,953	(3) ו
320	140	-	
18,186	10,882	10,896	(2) ו
699,839	550,992	541,248	

הכנסות

617,824	565,616	501,436	רווח מ לחברות מוחזקות
52,059	(68,941)	3,963	הכנסות (הפסדים) מה השקעות ומימון
11,450	43,295	24,953	הכנסות מימון בגין הלוואות לחברות מוחזקות
320	140	-	הכנסות אחרות
18,186	10,882	10,896	דמי ניהול לחברות מוחזקות
699,839	550,992	541,248	סה"כ הכנסות

הוצאות

14,410	10,177	5,723	הוצאות מימון
21,359	18,124	18,466	הוצאות הנהלה וכליות
35,769	28,301	24,189	סה"כ הוצאות
664,070	522,691	517,059	רווח לפני מסים על ההכנסה
8,391	(11,098)	2,679	מסים על ההכנסה (הטבת מס)
655,679	533,789	514,380	רווח נקי

המידע הנוסף המצורף מהוועה חלק בלתי נפרד מהמידע הכספי הנפרד של החברה.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח		
<u>655,679</u>	<u>533,789</u>	<u>514,380</u>
<u>267,969</u>	<u>(197,822)</u>	<u>150,539</u>
(1,147)	739	(281)
(264)	170	(65)
(883)	569	(216)
<u>27,576</u>	<u>73,772</u>	<u>44,155</u>
<u>26,693</u>	<u>74,341</u>	<u>43,939</u>
<u>294,662</u>	<u>(123,481)</u>	<u>194,478</u>
<u>950,341</u>	<u>410,308</u>	<u>708,858</u>

רווח נקי המיוחס לחברת
רווח (הפסד) כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכללי הועבר או יועבר לרווח והפסד

רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לחברות המוחזקות, נטו
רווח (הפסד) כולל אחר שלא יועבר לרווח והפסד

רווח (הפסד) ממידידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת מסים על הכנסה (הטבת מס)

רווח כולל אחר המיוחס לחברות המוחזקות, נטו סך הכל רווח כולל אחר שלא יועבר לרווח והפסד
רווח (הפסד) כולל אחר, נטו

סה"כ רווח כולל המיוחס לחברת

המידע הנוסף המצורף מהוות חלק בלתי נפרד מהמידע הכספי הנפרד של החברה.

לשנה שהסתiyaמה ביום

31 בדצמבר

2021	2022	2023
אלפי ש"ח		
655,679	533,789	514,380

תזרימי מזומנים מפעילות שוופת

רווח נקי

(37,490)	94,186	(7,233)
700	701	550
-	1,017	187
(220)	(140)	-
(617,824)	(565,616)	(501,436)
8,391	(11,098)	2,679
(646,443)	(480,950)	(505,253)

981	56	(139)
1,012	(2,423)	(34,734)
(571)	(1,880)	(1,633)
1,422	(4,247)	(36,506)

(14,329)	(10,406)	(6,279)
10,828	11,644	16,364
(7,316)	(4,578)	(8,928)
-	2,192	1,813
444,326	162,101	51,576
433,509	160,953	54,546

444,167	209,545	27,167
(8,870)	12,355	(8,719)
435,297	221,900	18,448

תזרימי מזומנים מפעילות שוופת

התאמות הדורשות להציג תזרימי מזומנים מפעילות שוופת:

התאמות לסייעי רווח והפסד:

הפסדים (רווחים) מההשקעות ומיון, נטו	פחת
תשולם מבוסס מנויות	רווח ממימוש רכוש קבוע
רווח מחברות מוחזקות	רווחים מחברות מוחזקות
מסים על ההכנסה (הטבת מס)	שינויים בסעיפים נכסים והתחייבויות:

שינויים בהתחייבויות בשל הטבות לעובדים	ירידה (עליה) בחיבאים ויתרות חובה
ירידה בזכאים ויתרות זכות	ירידה בזכאים ויתרות זכות

مزומנים ששולםו והתקבלו במהלך השנה:	ריבית ששולמה
ריבית ששתקבלה	ריבית ששולמה
מסים ששולםו	מסים ששתקבלה
מסים ששתקבלה	דיידנד ששתקבלה

לחברה כחברה אם	מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוופת המיוחסים
עם חברות מוחזקות	עם חברות מוחזקות
מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוופת	מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוופת

המידע הנוסף המצורף מהוועה חלק בלתי נפרד מהמידע הכספי הנפרד של החברה.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח		
(1,197)	(796)	(9)
220	140	-
(36,792)	345,216	150,066
(15,983)	(77,504)	13,578
(53,752)	267,056	163,635
(192,050)	(300,755)	21,966
(245,802)	(33,699)	185,601
(108,019)	(110,298)	(53,346)
-	(100,200)	-
(100,000)	(50,000)	(175,000)
(208,019)	(260,498)	(228,346)
(2)	938	442
(18,526)	(71,359)	(23,855)
129,520	110,994	39,635
110,994	39,635	15,780

-	155,597	-
-	-	244,608
-	9,091	-
7,220	-	-
61,829	146,513	45,000
241,970	-	-

ה במידע הנוסף המצורף מהוועה חלק בלתי נפרד מה במידע הכספי הנפרד של החברה.

תזרימי מזומנים מפעילות השקעה

רכישת רכוש קבוע

תמורה ממימוש רכוש קבוע

תמורה ממימוש (רכישת) ניירות ערך הנמדדים בשווי הוגן דרך והפסד, נטו מתן (פרעון) הלואות לזמן ארוך

מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפועלות) השקעה המייחסים לחברת חברה אם

מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפועלות) השקעה בגין עסקאות עם חברות מוחזקות

מזומנים נטו ששימשו לפועלות השקעה

תזרימי מזומנים מפעילותימון

פרעון התchieיביות פיננסיות

רכישה עצמית של מנויות החברה

דיבידנד ששולם לבני מניות החברה

מזומנים נטו ששימשו לפועלותימון

הפרשי שער בגין יתרות מזומנים ושווי מזומנים

ירידה במזומנים ושווי מזומנים

יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה

יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה

פעילות שלא בזמן

התchieיבות פיננסית כנגד קרן הון וזכויות שאינן מקנות שליטה

המרת הלואות שניתנו לחברות מאוחדות לשטרוי הון

המרת הלואאה בעליים שניתנה להון

סיווג הלואאה שניתנה לחברת כלולה השקעה

השקעות פיננסיות שהתקבלו כדיבידנד

חלוקת מנויות החברה מאוחדת כדיבידנד בעין לבני מניות החברה

א. אופן עriticת הנתונים הכספיים מתוך הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה לשנת 2023

1. הגדרות
החברה	- מנורה מבטחים החזקות בע"מ.
חברות מאוחדות וחברות שהשיקעת החברה בהן כלולה, במשרין או בעקביפין, במידע הכספי הנפרד על בסיס שווי AMAZONI.	- חברות מוחזקות -
תקנה 9ג' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל - 1970.	- תקנה 9ג'

אופן עriticת הנתונים הכספיים

המידע הכספי הנפרד, נערך בהתאם לתקנה 9ג', לרבות הפרטים האמורים בתוספת העשירות לתקנות האמורויות (להלן - התוספת), ובכפוף להבירות האמורויות ב- "הבראה בקשר עם דוח כספי נפרד של התאגיד" שפורסמה באתר רשות ניירות ערך בשנת 2010, המתיחסת לאופן יישום התקנה והתוספת האמורויות (להלן - הבהירת סgal הרשות).

המידע הכספי הנפרד אינו מהו דוחות כספיים, לרבות דוחות כספיים נפרדים, הערכיים והמודגמים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן - תקני IFRS) בכלל, והוראות תקן חשבונאות בינלאומי 27 - "דוחות כספיים מאוחדים ונפרדים" בפרט. עם זאת, המדיניות החשבונאית שפורטה באור 2 לדוחות הכספיים המאוחדים, יושמה לצורך הצגת המידע הכספי הנפרד, וזאת בשינויים המתיחסים מהאמור להלן.

במסגרת המידע הנוסף שיובא להלן, נכללים גילויים בנוגע למזהוי נספ, בהתאם לדרישות הגיליוגammers. האמורויות בתקנה 9ג', וכמפורט בתוספת ובכפוף להבירת סgal הרשות, ככל שמיידן כאמור לא כלל לדוחות הכספיים המאוחדים באופן המתייחס במפורש לחברה.

א. הצגת הנתונים הכספיים(1) נכסים והתחייבויות הכלולים בדוחות המאוחדים על המצב הכספי המיוחסים לחברה

מודגמים סכומי הנכסים וההתחייבויות הכלולים בדוחות הכספיים המאוחדים, המיוחסים לחברה ומפורטים לפי סוג הנכסים והתחייבויות. נתונים אלו סוגו בהתאם לתקנה 9ג'. כמו כן, מוצג מידע בדבר הנכסים בגין התחייבויות המיוחסים לחברות מוחזקות, לרבות מוניטין. ההצגה כאמור מביאה לכך שההון המיוחס לבאים של החברה בדוחות הכספיים המאוחדים, הינו זהה להון של החברה כפי שנגזר מהמידע הכספי הנפרד.

(2) הכנסות והוצאות הכלולות בדוחות המאוחדים על רווח והפסד והרווח הכלול המייחסות לחברה

מודגמים סכומי הכנסות וההוצאות הכלולים בדוחות הכספיים המאוחדים, המייחסים לחברה. נתונים אלו סוגו בהתאם לתקנה 9ג'. כמו כן, מוצג מידע בדבר חלק החברה ברוחן חברות מוחזקות. ההצגה כאמור מביאה לכך שסך כל הרווח לשנה המיוחס לבאים של החברה וסך כל הרווח הכלול לשנה המיוחס לבאים של החברה וסך כל הרווח הכלול המאוחדים, הינו זהה לסך כל הרווח לשנה המיוחס לבאים של החברה וסך כל הרווח הכלול לשנה המיוחס לבאים של החברה, כפי שנגזרים מהמידע הכספי הנפרד.

(3) תזרימי מזומנים הכלולים בדוחות המאוחדים על תזרימי המזומנים המייחסים לחברה

מודגמים סכומי תזרימי המזומנים הכלולים בדוחות הכספיים המאוחדים, המייחסים לחברה, כשהםLKochim מתוך הדוחות הכספיים המאוחדים על תזרימי המזומנים, בפיתוח לפי תזרימים מזומנים מפעילות שותפה, מפעילות השקעה ומפעילות מימון, תוך פירוט מרכיביהם. נתונים אלו סוגו בהתאם לתקנה 9g'.

א. אופן ערך הנטונים הכספיים מתוך הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה לשנת 2023 (המשך)

.2. אופן ערך הנטונים הכספיים (המשך)

ב. עסקאות בין החברה לחברות מוחזקות

(1) הצגה

יתרונות הדדיות בקבוצה והכנסות והוצאות הנובעות מעסקאות הדדיות, אשר בוטלו במסגרת הדוחות הכספיים המאוחדים, הוצגו בנפרד מהיתרה בגין חברות מוחזקות והרווח בגין חברות מוחזקות, יחד עם יתרונות דומים מול צדדים שלישיים.

רווחים והפסדים שטרם מומשו, הנובעים מעסקאות בין החברה לחברות מוחזקות שלא, הוצגו במסגרת היתרה בגין חברות מוחזקות ובמסגרת הרווח בגין חברות מוחזקות.

(2) מדידה

עסקאות שבוצעו בין החברה לחברות מוחזקות שלא נמדדו בהתאם לעקרונות ההכרה והמדדיה, הקבועים בתקני דיווח כספי בינלאומיים, המתווים את הטיפול החשבוני בעסקאות מעין אלו המבוצעות מול צדדים שלישיים.

ב.

مزומנים ושווי מזומניםליום 31 בדצמבר, 2023

סה"כ	במטבע חוץ או בザמדה לו долר	לא הзамדה אלפי ש"ח
15,780	14,517	1,263

مزומנים ושווי מזומנים

ליום 31 בדצמבר, 2022

סה"כ	במטבע חוץ או בザמדה לו долר	לא הзамדה אלפי ש"ח
39,635	37,362	2,273

مزומנים ושווי מזומנים

נכסים פיננסיים

ג.

1. **פירוט ההשקעות בקבוצות הנכסים הפיננסיים בהתאם לתקן 39 IAS:**

<u>لoday 31 בדצמבר</u>	
<u>2022</u>	<u>2023</u>
אלפי ש"ח	

נכסים פיננסיים הנמדדים בשוויו הוגן דרך רווח והפסד:

81,656	24,557
291,667	248,730
34,447	66,443
407,770	339,730
54,507	31,213
462,277	370,943

מניות
אגרות חוב
תעודות סל, קרנות נאמנות וההשקעות אחרות

הלוואות וחיבטים - נמדדים בעלות מופחתת

ג. נכסים פיננסיים (המשך)

2. תנאי הצמדה של הנכסים הפיננסיים לפי קבוצות המכשירים הפיננסיים בהתאם לתקן 39 IAS:

ליום 31 בדצמבר, 2023

סה"כ	הצמדה	ללא	במטבע חוץ או		
			בザמדה	למדד	אחרים
			долר	אירו	אלפי ש"ח
339,730	160,277	163,377	64	1,048	14,964
<u>31,213</u>	<u>18,007</u>	<u>13,206</u>	-	-	-
<u>370,943</u>	<u>178,284</u>	<u>176,583</u>	<u>64</u>	<u>1,048</u>	<u>14,964</u>

נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן
דרך רווח והפסד
הלוואות וחיבורים - נמדדים בעלות
מופחתת

ליום 31 בדצמבר, 2022

סה"כ	הצמדה	ללא	במטבע חוץ או		
			בザמדה	למדד	אחרים
			долר	אירו	אלפי ש"ח
407,770	132,081	240,213	770	4,220	30,486
<u>54,507</u>	<u>49,733</u>	<u>4,774</u>	-	-	-
<u>462,277</u>	<u>181,814</u>	<u>244,987</u>	<u>770</u>	<u>4,220</u>	<u>30,486</u>

נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן
דרך רווח והפסד
הלוואות וחיבורים - נמדדים בעלות
מופחתת

ד. התchiaוביות פיננסיות1. זכאים ויתרות זכות (*)

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	
1,951	2,230
4,830	5,408
1,073	1,187
378	371
12	15
<u>8,244</u>	<u>9,211</u>

הוצאות לשלם (כולל ריבית לשלם בגין אגרות חוב)
עובדים והתחיהוביות אחרות בגין שכר ומשכורת
מוסדות ורשויות ממשלתיות
ספקים
אחרים

(*) יתרות הזכאים אינם צמודות פרט לריבית לשלם בגין אגרות חוב.

ד. התחביבות פיננסיות (המשך)2. סיכום נזילות

הטבלה להלן מציגה את זמני הפרעון של התחביבות הפיננסיות של החברה על פי התנאים החזקיים בסכומים לא מהוונים (כולל תשלוםם בגין ריבית):

סה"כ	מעל 5 שנים	מ-4 שנים עד 5 שנים	מ-3 שנים עד 4 שנים	משנתיים עד 3 שנים	משנה עד שנתיים	עד שנה	<u>ליום 31 בדצמבר, 2023</u>
	אלפי ש"ח						
9,211	-	-	-	-	-	-	9,211
356	-	-	-	-	59	139	158
161,761	-	-	-	161,761	-	-	
800	-	-	-	-	-	-	800
169,883	-	-	-	55,686	56,317	57,880	
342,011	-	-	-	217,506	56,456	68,049	

סה"כ	מעל 5 שנים	מ-4 שנים עד 5 שנים	מ-3 שנים עד 4 שנים	משנתיים עד 3 שנים	משנה עד שנתיים	עד שנה	<u>ליום 31 בדצמבר, 2022</u>
	אלפי ש"ח						
8,247	-	-	-	-	-	-	8,247
343	-	-	-	67	115	161	
155,597			155,597	-	-	-	
7,490	-	-	-	-	-	-	7,490
229,326	-	-	55,686	56,317	57,880	59,443	
401,003	-	-	211,283	56,384	57,995	75,341	

ד. התchia'bioות פיננסיות (המשך)

3. תנאי הצמדה של התchia'bioות פיננסיות לפי קבוצות המכשירים הפיננסיים בהתאם לתקן IAS 39

ליום 31 בדצמבר, 2023

סה"כ	ללא הצמדה	בצמדה למדד
332,502	332,146	356

התchia'bioות פיננסיות הנמדדות בעלות מופחתת

ליום 31 בדצמבר, 2022

סה"כ	ללא הצמדה	בצמדה למדד
378,791	378,448	343

התchia'bioות פיננסיות הנמדדות בעלות מופחתת

4. שינויים בהתchia'bioות הנובעים מפעולותימון

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023	שינויים אחרים	תזרים מזומנים	1 בינוואר 2023	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023
אלפי ש"ח				
356	195	(182)	343	
161,174	(269)	(53,164)	214,607	
161,530	(74)	(53,346)	214,950	

התchia'bioות בגין חכירה

אגרות חוב

ד. התחייבויות פיננסיות (המשך)4. שינויים בהתחייבויות הנובעים מ פעילותימון (המשך)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	יתרה ליום 1 בינואר 2022	התchiaeviyot bgein chcira agrotot chov
אלפי ש"ח		
343	(157)	114
214,607	(110,141)	323,330
214,950	(110,298)	323,444

5. החברה הצהירה על כוונתה לשמר נכסים נזילים וקווי אשראי בשיעור של 100% מהחזרי החוב (קרן + ריבית), שנה מראש, בהתאם ללוח הסילוקין של אגרות החוב.

ה. יתרות נכסי מסים נדחים והתחייבויות מסים נדחים והכנסות מסים או הוצאות מסיםמסים על הכנסה1. שיעור מס החלים על החברה

על הכנסת החברה חל מס חברות בהתאם לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א - 1961. שיעור מס חברות בישראל החל משנה 2018 היו %.23.

2. شומות מס

לחברה שומות מס סופיות עד וכולל שנת המס 2018.

ה. יתרונות נכסים נדחים והתחייבות מסים נדחים והכנסות מסים או הוצאות מסים (המשך)

3. מסים נדחים המיוחסים לחברת

הרכיב

			נתונים כספיים מtower		נתונים כספיים מtower	
			הדווחות המאוחדים		הדווחות המאוחדים	
			על רווח והפסד		על המצב הכספי	
לשנה שהסתיים ביום			ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר	
2021	2022	2023	2022	2023	2022	2023
			אלפי ש"ח		אלפי ש"ח	
(5,836)	14,239	(4,901)	3,036	(1,865)		
-	4,953	4,988	4,953	9,941		
2,506	851	976	5,249	6,225		
-	-		292	292		
-	-	-	437	437		
-	-	(3)	(79)	(82)		
-	-	3	79	82		
579	(165)	21	2,903	2,924		
(114)	227	(62)	130	68		
			<u>17,000</u>	<u>18,022</u>		
(2,865)	20,105	1,022				
-	-	(226)				
378	(60)	-				
(264)	170	(65)				
(2,751)	<u>20,215</u>	<u>731</u>				

נכסים (התחייבויות) מסים נדחים
ニירוט ערך הנמדדים בשוויו הוגן דרך רווח
והפסד
הפסדים מועברים לצורכי מס
 הפרשה לחובות מסווקים
תשלומים מבוססים מנויות
הפסד מאופציית רכש בחברה כלולה
נכסים זכות שימוש
התחייבויות חכירה
הטבות לעובדים
הלוואות לחברת בת הנמדדות בשוויו הוגן

שינויים במהלך השנה
ישום לראשוונה של תקן חשבונאות 9 IFRS
שנזקף להון יתרת פתיחה
הווצאת (הטבת) מס בגין מדינת הלוואות
שניתנו לחברת בת בשוויין ההוגן, אשר
נזקפה להשקעה בחברת הבת
מסים על הכנסה (הטבת מס) נדחה בגין
הטבות לעובדים שנזקפה לרוווח כולל אחר
הטבת מס נדחה בגין תשלום מבוסס מנויות
שנזקפה לקרן הון
הטבת מס (הוצאות מסים נדחים)

ה. יתרונות נכסים נדחים והתחייבות מסים נדחים והכנסות מסים או הוצאות מסים (המשך)

3. מסים נדחים המיויחסים לחברת (המשך)

המסים הנדחים מוצגים בנתונים הכספיים מתוך הדוחות המאוחדים על המצב הכספי כדלקמן:

31 בדצמבר			נכסים לא שותפים
2022	2023		
אלפי ש"ח			
17,000	18,022		

4. מסים על ההכנסה הכלולים בנתונים הכספיים מתוך הדוחות המאוחדים על רווח והפסד

לשנה שהסתיים ביום

31 בדצמבר			מסים שוטפים מסים נדחים מסים בגין שנים קודמות (שוטפים ונדחים)
2021	2022	2023	
אלפי ש"ח			
5,639	8,688	2,919	
2,744	(20,227)	(591)	
8	441	350	
8,391	(11,098)	2,679	

5. מסים על ההכנסה (הטבת מס) המתיחסים לטעיפי הפסד כולל אחר

לשנה שהסתיים ביום

31 בדצמבר			רווח (הפסד) ממדייה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת
2021	2022	2023	
אלפי ש"ח			
(264)	170	(65)	

ה. יתרונות נכסים נדחים והתחייבות מסים נדחים והכנסות מסים או הוצאות מסים (המשך)

.6. מס תיאורתי

להלן מובאת התאמת בין סכום המס, שהיה חל אילו כל הכנסות וההוצאות, הרוחחים והפסדים בדוח רוח ופסד היו מתחייבים במס לפי שיעור המס הסטוטוטורי, לבין סכום מסים על הכנסה שנזקף בנתונים הכספיים מתוך הדוחות המאוחדים על רוח ופסד:

לשנה שהסתiyaמה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
אלפי ש"ח			
664,070	522,691	517,059	רווח לפני מסים על הכנסה
617,824	565,616	501,436	בנייה רוח מחברות מוחזקות
46,246	(42,925)	15,623	רווח (פסד) לפני מסים על הכנסה ללא תוכאות חברות מוחזקות
23.0%	23.0%	23.0%	שיעור המס הסטוטוטורי
10,637	(9,873)	3,593	מס מחושב לפי שיעור המס הסטוטוטורי
עליה (ירידה) במסים על הכנסה הנובעת מהגורם הבאים:			
85	257	116	הוצאות שאין מותירות בניכוי לצרכי מס
(316)	(673)	(219)	הכנסות פטורות
(1,574)	(811)	(1,141)	הפרושים בסיס המידידה
(449)	(439)	(20)	הפרושים זמינים בגין לא נזקפו מסים נדחים
8	441	350	מסים בגין שנים קודמות (שותפים ונדחים)
8,391	(11,098)	2,679	מסים על הכנסה (הטבת מס)
18.14%	25.85%	17.15%	שיעור מס אפקטיבי ממוצע

.7. הפסדים מועברים לצרכי מס

לחברה הפסדי הון לצרכי מס המועברים לשנים הבאות וمستכימים ליום 31 בדצמבר 2023 בסך של כ- 43,221 אלפי ש"ח. בגין הפסדים אלו נרשמו בדוחות הכספיים נכסים נדחים כמפורט בס"ק 3 לעיל.

1. הלוואות, יתרות והתקשרויות מהותיות עם חברות מוחזקות1. יתרות עם חברות מוחזקות

ליום	31 בדצמבר
2022	2023
אלפי ש"ח	

11,416	12,704
--------	--------

נכסים שותפים
יתרות שותפות עם חברת מוחזקות

642,004	398,039
---------	---------

נכסים לא שותפים
הלוואות לחברות מוחזקות - ראה סעיף 5 להלן

1,405	1,886
-------	-------

התchiaוביות שותפות
יתרות שותפות עם חברת מוחזקות

2. עסקאות עם חברות מוחזקות

לשנה שהסתירה ביום		
31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח		
15,120	8,850	9,467
3,066	2,032	1,429
18,186	10,882	10,896

דמי ניהול לחברות מאוחדות - סעיף 4א. להלן
דמי ניהול לחברות כלולות - סעיף 4ב. להלן

לשנה שהסתירה ביום		
31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח		
11,450	43,295	24,953

הכנסות מימון בגין הלוואות לחברות מוחזקות

3. התקשרויות

2021	2022	2023
אלפי ש"ח		

הכנסות מימון

א. החברה התקשרה בהסכמים עם חברות מאוחדות - מנורה ביטוח ומבטחים פנסיה ווגם, אשר על פיהם ניתנים לחברות המאוחדות שירות ניהול על ידי מנהלים בכיריהם המועסקים על ידי החברה, וזאת תמורה דמי ניהול בהתאם לעלות שכרכם של המנהלים (הנגורת מהיקף משרתם בחברות המאוחדות), בתוספת מרווה של 20% ועלויות תקורה.

ו. הלוואות, יתרות והתקשרויות מהותיות עם חברות מוחזקות (המשך)4. התקשרויות (המשך)

ב. החברה התקשרה בהסכם למתן שירותים עם חברות כוללות אמפא קפיטל בע"מ (להלן - אמפא) ו- אי.אר.אן. ישראל בע"מ (להלן - אי.אר.אן).

ההסכם עם אי.אר.אן נחתם לתקופה של שלוש שנים החל מיום 1 בינואר 2017 והוארך בשלוש שנים נוספת החל מיום 1 בינואר 2020, וזאת תמורה דמי ניהול חדשניים בסך של 106.6 אלף ש"ח. חלק מההסכם שנחתם בחודש ספטמבר 2022, אשר בעקבותיו עלתה החברה לשכיטה בא.אר.אן וזאת כאמור בבאור 4א' לדוחות הכספיים המאוחדים, בוטל החיבור בגין דמי ניהול וזאת החל מחדש אוקטובר 2022.

ההסכם עם אמפא נחתם לתקופה של חמישה שנים החל מיום 1 בינואר 2017 וזאת תמורה דמי ניהול חדשניים בסך של 47.5 אלף ש"ח. ביום 1 ביולי 2017 נחתם הסכם חדש עם אמפא על פיו עודכנו דמי ניהול החדשניים לסך של 75 אלף ש"ח. החל מיום 1 בינואר 2018 עודכנו דמי ניהול החדשניים מאמפא לסך של 124 אלף ש"ח.

5. הלוואות ושטרי הוןא. שטרי הון נדחים שהנפקה חברת מאוחדת - מנורה מבטחים ביטוח בע"מ

בחודש יולי 2010, הנפקה מנורה ביטוח לחברה שטר הון נדחה בסך של 170 מיליון ש"ח ע.ג. תמורה ערכו הנקוב. שטר ההון הונפק לתקופה של ארבעים ותשעה שנים, כאשר למנורה ביטוח קיימת אופציה לפירעון מוקדם לאחר עשר שנים ולאחר מכן, מיידי חמיש שנים. חלק מתנאי השטר, קיימים מגנונים לביטול הריבית, ובתנאים מסוימים, להמרת הקרז להון מנתה. בחודש ספטמבר 2010, הנפקה מנורה ביטוח לחברה שטר הון נדחה נוסף בסך 80 מיליון ש"ח עריך נקוב. שטר ההון הונפק בפרמייה של כ- 3 מיליון ש"ח, בתנאים זהים לשטר ההון שהונפק בחודש יולי 2010. שטרי ההון הנדחים אושרו על ידי המפקח על הביטוח כהון ראשוני מורכב (הון היברידי) במנורה ביטוח. שטרי ההון צמודים למัด ונשארו ריבית שנתית בשיעור של 5.3% וזאת עד ליום 30 ביוני 2020. מאחר ולא מומשה האופציה לפירעון מוקדם, עודכן שיעור הריבית השנייה החל מיום 1 ביולי 2020 ל- 2.42%.

ב. הלוואות לחברת מאוחדת - מנורה מבטחים נדל"ן בע"מ (להלן - מנורה נדל"ן)

ליום 31 בדצמבר

2022	2023	שיעור הריבית הנקובה בהסכם	
אלפי ש"ח			
78,770	24,332	LIBOR+2% או 3%, כגובה מביניהן	долר
56,513	-	ヨリビور+2% או 3%, כגובה מביניהן	יورو
55,186	688	(2.42%) - 2.9%	שקלית לא צמודה
190,469	25,020		

ביום 1 בינואר 2023 הומרו הלוואות בסך 160 מיליון ש"ח לשטרי הון לא צמודים, אשר הונפקו לתקופה של חמישה שנים עם הידוש אוטומטי לשנה נוספת מיידי שנה. מועד פרעון שטרי ההון האמורים כפוף להחלטתה הבלעדית של מנורה נדל"ן.

ו. הלוואות, יתרות והתקשרות מהותיות עם חברות מוחזקות (המשך)5. הלוואות ושטרני הון (המשך)ג. הלוואות ושטרני הון לחברת מאוחצת - מנורה מבטחים פיננסים בע"מ (להלן - מנורה פיננסים)

ליום 31 בדצמבר		שיעור הריבית	הנקובה בהסכם
2022	2023	%	אלפי ש"ח
15,289	-	4.16%	
10,752	7,128	2.90%	
69,021	-	-	
79,773	7,128	-	

הלוואות:

לא הצמדה

לא הצמדה

שטרני הון: (*)

לא הצמדה

(*) בחודש יולי 2023 הומרו שטרני הון לא צמודים, אשר הונפקו לתקופה של חמישה שנים עם חידוש אוטומטי לשנה נוספת מידי שנה. מועד פרעון שטרני הון האמורים כפוף להחלטתה הבלעדית של מנורה פיננסים.

ד. הלוואות ושטרני הון לחברת מאוחצת - מנורה מבטחים סוכנויות בע"מ

ליום 31 בדצמבר		שיעור הריבית	הנקובה בהסכם
2022	2023	%	אלפי ש"ח
(3,486)	-	2.90% (אשתקד - 2.42%)	
8,802	8,973	-	
5,316	8,973	-	

הלוואות:

לא הצמדה

שטרני הון:

לא הצמדה

שטרני הון אינם צמודים והונפקו לתקופה של חמישה שנים עם חידוש אוטומטי לשנה נוספת מידי שנה.

ג. הלוואות, יתרות והתקשרות מהותיות עם חברות מוחזקות (המשך)5. הלוואות ושטרי הון (המשך)ה. הלוואות לחברת מאוחדת - אי.אר.эн. ישראל בע"מ (להלן - אי.אר.эн.)

لיום 31 בדצמבר		מועד	שיעור	ריבית
2022	2023	פרעון	ריבית	
אלפי ש"ח				
25,405	25,410	ינואר 2026	6.5%	שקלית (*)
30,748	30,751	יולי 2026	10.0%	שקלית
3,961	-	ינואר 2023	4.3%	שקלית
60,114	56,161			

*) ביום 1 בינואר 2024 הומרה ההלוואה לשטר הון. תנאי שטר ההון זהים לתנאי ההלוואה וזאת למעט: א) דירקטוריון אי.אר.эн. רשאי לדוחות את מועד תשלום הריבית וכן ב) שטר ההון מת:redesh אוטומטית מדי שנה אלא אם החלטת דירקטוריון אי.אר.эн. לפdots את השטר 30 ימים לפני מועד החידוש.

ז. אירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחריה

- (1) לפרטים אודות דיבידנד שהילקה החברה לבני המניות בשנת הדוח ולאחר תאריך הדיווח ומידיגנותחלוקת דיבידנד אשר אומצה על ידי דירקטוריון החברה, ראה באורים 51ד' ו-41ה' לדוחות הכספיים המאוחדים.
- (2) לפרטים אודות דיבידנדים שהילקו חברות מאוחדות לחברת הדוח ולאחר תאריך הדיווח, ראה באור 51ז' ס"ק 8-10 וביאור 41ו' לדוחות הכספיים המאוחדים.
- (3) לפרטים אודות השקעה נוספת בחברה מוחזקת אמפא קפיטל שבוצעה לאחר תאריך הדיווח, ראה באור 41ז' לדוחות הכספיים המאוחדים.

פרק ה'

דוח פרטיים נוספים על התאגיד

תוכן עניינים

1.....	.1	תמצית דוחות על הרווח הכלול של התאגיד לכל אחד מהרביעונים בשנת 2023 (תקנה 10א)
3	.2	ההשקעות בחברות-בת ובחברות כלולות מהותיות לתאריך המאוזן (תקנה 11)
5	.3	שינויים בהשקעות בחברות-בת ובחברות כלולות מהותיות בתקופת הדוח (תקנה 12)
6	.4	הכנסות של חברות בת ובחברות כלולות מהותיות והכנסות מהן (תקנה 13) (באלפי ש"ח)
7	.5	רישימת קבועות של יתרות הלואות שניתנו לתאריך הדוח על המצב הכספי, אם מתן הלואות היה אחד מעיסוקיו העיקריים של התאגיד (תקנה 14)
7	.6	מסחר בבורסה (תקנה 20)
7	.7	תגמולים לבניין ולמושאי משרה בכירה (תקנה 21(א))
11	.8	בעל השכלה בתאגיד (תקנה 21א)
11	.9	עסקאות עם בעל שליטה (תקנה 22)
11	.10	מניות וניכוי המוחזקים על ידי בעלי בניין ומושאי משרה בכירה בתאגיד (תקנה 24)
11	.11	הון רשום, הון מונפק ונירות ערך המיראים של התאגיד (תקנה 24א)
11	.12	מרשם בעלי המניות של התאגיד (תקנה 24ב)
12	.13	מען רשום (תקנה 25א)
13.....	.14	הדים ותפקידים של התאגיד (תקנה 26)
18.....	.15	מושאי משרה בכירה של התאגיד (תקנה 26א)
21.....	.16	רואה החשבון המבקר של התאגיד (תקנה 27)
21.....	.17	שינויי בתזכיר או בתיקון של התאגיד (תקנה 28)
21.....	.18	המלצות והחלטות הדירים (תקנה 29)
21.....	.19	החלטות החברה (תקנה 29א)

1. **תמצית דוחות על הרווח הכללי של התאגיד לכל מרבעונים בשנת 2023** (תקנה 10א)

אלפי ש"ח	ינואר-מרץ	אפריל-יוני	יולי-	אוגוסט-דצמבר	שנת 2023
פרמיות שהורווחו ברוטו	2,025,931	2,093,612	2,255,212	2,314,776	8,689,531
פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי	374,438	370,360	384,240	391,290	1,520,328
רוחחים מההשקעות, נטו והכנסות	1,651,493	1,723,252	1,870,972	1,923,486	7,169,203
מימון	765,295	1,657,687	500,429	1,114,220	4,037,631
הכנסות מדמי ניהול	261,427	264,388	282,340	283,480	1,091,635
הכנסות מעמלות	69,819	66,663	66,087	61,597	264,166
הכנסות אחרות	2,229	1,225	1,723	1,808	6,985
סך כל הכנסות	2,750,263	3,713,215	2,721,551	3,384,591	12,569,620
תשולם ומשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזוי					9,931,645
השקעה ברוטו	2,270,595	3,201,710	1,902,856	2,556,484	9,931,645
חלוקת של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינויי					(1,127,980)
בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח	(354,097)	(268,985)	(323,124)	(181,774)	(1,127,980)
תשולם ומשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזוי					8,803,665
השקעה בשירות	1,916,498	2,932,725	1,579,732	2,374,710	8,803,665
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות					11,793,732
רכישה אחרות	420,693	427,639	456,208	447,641	1,752,181
הוצאות הנהלה וככליות	247,733	253,739	240,761	246,086	988,319
הוצאות אחרות	9,515	8,738	8,471	12,472	39,196
הוצאות מימון	53,861	57,736	45,590	53,184	210,371
סך כל הוצאות	2,648,300	3,680,577	2,330,762	3,134,093	11,793,732
חלוקת ברוטרי (פסדי) חברות כלולות	(215)	4,322	9,235	398	13,740
רווח לפני מסים על הכנסה	101,748	36,960	400,024	250,896	789,628
מסים על הכנסה	16,622	11,578	134,178	88,853	251,231
רווח נקי	85,126	25,382	265,846	162,043	538,397
מייחס ל:					514,380
בעלי המניות של החברה	79,237	21,164	259,419	154,560	24,017
זכויות שאינן מקנות שליטה	5,889	4,218	6,427	7,483	538,397
רווח נקי	85,126	25,382	265,846	162,043	538,397

אלפי ש"ח	וילוי – אוקטובר – דצמבר – ספטמבר – אפריל – יוני – ינואר – מרץ					שנת 2023
	538,397	162,043	265,846	25,382	85,126	
רווח נקי						
רווח (הפסד) כולל אחר:						
פריטי רווח (הפסד) כולל אחר,						
שלאוחר ההכרה לראשונה						
במסגרת הרווח הכלול, הועברו						
או יועברו לרוח והפסד						
התאמות הנובעות מתרוגם דוחות						
כספיים של פעילות חוץ						
שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים						
פיננסיים המסוגים						
כמינים למכירה שנזקף לקרנות						
הון						
רווחים והפסדים נטו ממימוש של						
נכסים פיננסיים המסוגים						
כמינים למכירה שהועברו לדוח						
רווח והפסד						
הפסד מירידת ערך של נכסים						
פיננסיים המסוגים כמינים						
למכירה						
שהועבר לדוח רווח והפסד						
חלוקת ברווח (הפסד) כולל אחר, נטו						
של חברות כלולות						
סה"כ פריטי רווח (הפסד) כולל						
אחר, שלאחר ההכרה לראשונה						
במסגרת הרווח הכלול, הועברו או						
יועברו לרוח והפסד						
מסים על הכנסה (הטבת מס)						
המתיחסים לנכסים פיננסיים						
כמינים למכירה						
מסים על הכנסה המתיחסים						
לפריטים אחרים של רווח (הפסד)						
כולל אחר						
סה"כ פריטי רווח (הפסד) כולל						
אחר, נטו, שלאחר ההכרה						
ראשונה במסגרת הרווח הכלול,						
הועברו או יועברו לרוח והפסד						
פריטי רווח (הפסד) כולל אחר						
שלא יועברו לרוח והפסד						
הערכה מחדש בגין רכוש קבוע						
רווח (הפסד) מחדש בגין						
תוכניות להטבה מוגדרת בגין						
סה"כ פריטי רווח (הפסד) כולל						
אחר, שלאחר ההכרה לראשונה						
במסגרת הרווח הכלול, לא וועבר						
לרוח והפסד						
מסים על הכנסה (הטבת מס)						
פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלא						
יועברו לרוח והפסד						
רווח כולל אחר, נטו						
סך-הכל רווח כולל	732,954	181,820	276,306	115,366	159,462	
מיוחס :						
בעלי המניות של החברה	708,858	174,424	269,851	111,087	153,496	
זכויות שאינן מקנות שליטה	24,096	7,396	6,455	4,279	5,966	
סך-הכל רווח כולל	732,954	181,820	276,306	115,366	159,462	

2. השקעות בחברות-בנות ובחברות כלולות מהותיות לתאריך המאץן (תקנה 11)

חברות בנות וכלולות של החברה

(הנתונים בטבלה נכונים לתאריך הדוח על המצב הכספי):

הערות	החברה	סוג המניה	מספר מנויות	סכום ערך נקוב (אלפי ש"ח)	הតאניד השלה נפרד של הכספי	ערך בדוח הכספי	יתרת הלוואות (אלפי ש"ח)			שיעור החזקה (%)	שיעור הלקוחה (%)	תאריך פירעון	שיעור ריבית	בסיס הצמדה	מספר מניות ביטוח בע"מ								
							参谋יה ומיל בע"מ	פיננסים בע"מ	מנורה מבטחים בע"מ														
שטרוי הוואן	מנורה מבטחים בע"מ	רגילה	230,869,539	230,869,539	230,869,539	230,869,539	-	90.0%	982,863	328,000	328,000	328,000	-	2.42%	לצרכן	2059 יוני	300,544 אלף ש"ח	100% 100%	ללא מועד פירעון	2.90% 2.90%	ללא הצמדה	שיעור הריבית שנקבע בתקנות מס הכנסה	מנורה מבטחים פיננסים בע"מ
	שומרה חברה בע"מ	רגילה	73,941,016	73,941,016	73,941,016	73,941,016	-	100%	697,330	14,309	0.17	1,700	-	100%	ללא מועד פירעון	ללא מועד פירעון	7,128 אלף ש"ח	100% 100%	ללא מועד פירעון	2.90% 2.90%	ללא הצמדה	שיעור הריבית שנקבע בתקנות מס הכנסה	מנורה מבטחים פיננסים בע"מ
	נחלת מנורה חברה לשיכון ופיתוח (1950) בע"מ	רגילה	1,000	1,000	1,000	1,000	-	100%	407	1,000	1,000	1,000	-	100%	ללא מועד פירעון	ללא מועד פירעון	407 אלף ש"ח	100% 100%	ללא מועד פירעון	2.42% 2.42%	לצרכן	שיעור ריבית שנקבע בתקנות מס הכנסה	מנורה מבטחים פיננסים בע"מ
	משלמת בע"מ	רגילה	1,000	1,000	1,000	1,000	-	100%	407 אלף ש"ח	1,000	1,000	1,000	-	100%	ללא מועד פירעון	ללא מועד פירעון	407 אלף ש"ח	100% 100%	ללא מועד פירעון	2.42% 2.42%	לצרכן	שיעור ריבית שנקבע בתקנות מס הכנסה	מנורה מבטחים פיננסים בע"מ

הערות	החברה	סוג המניה	מספר מנויות	סכום ערך נקיות (אלפי ש"ח)	הតאגיד (אלפי ש"ח)	ערך בדוח הכספי הנPEND של התאגיד	יתרת הלוואות/ שטרוי הון	שיעור החזקה	שיעור אלפי ש"ח	שיעור אלפי ש"ח	תאריך פירעון	שיעור ריבית	שיעור בסיס הצמדה	שיעור ריבית
	מנורה מבטחים נדלין בע"מ	רגילה	1,010	1,010										
	סוכנויות בע"מ	רגילה	10,000	10,000	143,029	10,000	10,000	8,973	100%	2027	לא ריבית	לא ריבית	לא הצמדה	
1%	אומדים למען בע"מ	רגילה	10,000	10,000	38	10,000	10,000	213	100%	2.90%	לא הצמדה	לא מועד	בתקנות מס הכנסה ובין שיעור הריבית שנקבע	
47.65%	אמפא קפיטל בע"מ	רגילה	12,383,794	12,383,794	211,140	1,238,379	211,140	-	(*)	-	6.50%	2026 ינואר	לא הצמדה	
48.38% - 47.65%	אי.אר.אן ישראל בע"מ	רגילה	55,047,608	55,047,608	601,446	-	601,446	30,751	10.00%	2026 יולי	לא הצמדה	לא מועד	בתקנות מס הכנסה ובין שיעור הריבית שנקבע	

(*) בחודש נובמבר 2022 הוקצו ליו"ר דירקטוריון אמא קפיטל מנויות בשיעור המהווה 1.5% מהוון המניות לאחר הקצאה. כתוצאה לכך ירד שיעור החזקת החברה באמא קפיטל מ- 47.65% ל- 48.38%.

(**) כולל שטרוי הון

3. **שינויים בהשקעות בחברות-בת ובחברות כלולות מהוות בתיקות הדוח** (תקנה 12)

תאריך השינוי	מהות השינוי	שם החברה	באלפי ש"ח
ינואר 2023	הנפקת שטר הון צמית'	מנורה מבטחים פיננסים בע"מ	6,000
יוני 2023	הנפקת שטר הון צמית'	מנורה מבטחים פיננסים בע"מ	3,648
יולי 2023	הנפקת שטרו הון צמייתים	מנורה מבטחים פיננסים בע"מ	70,000
יולי 2023	הנפקת שטר הון צמית'	מנורה מבטחים פיננסים בע"מ	1,960
במהלך שנת 2023	להלןות שנפרעו	מנורה מבטחים פיננסים בע"מ	19,634
במהלך שנת 2023	להלןות שנפרעו	מנורה מבטחים סוכנויות	3,508
אוקטובר 2023	הנפקת שטר הון צמית'	מנורה מבטחים סוכנויות	3,000
מאי 2023	דיבידנד	מנורה מבטחים פנסיה בע"מ	45,000
נובמבר 2023	דיבידנד	מנורה מבטחים פנסיה בע"מ	45,000
ינואר 2023	הנפקת שטרו הון	מנורה מבטחים נדל"ן בע"מ	160,000
במהלך שנת 2023	להלןות שנפרעו	מנורה מבטחים נדל"ן בע"מ	6,919
אוגוסט 2023	דיבידנד	מנורה מבטחים משלמת בע"מ	1,200
יוני 2023	החזר השקעה	אמפא אshareאים בע"מ	1,936
במהלך שנת 2023	דיבידנד	אי.אר.אן ישראל בע"מ	9,139

4. הכנסות של חברות בת וחברות כלולות מהותיות והכנסות מרהן (תקנה 13) (באלפי ש"ח)

שם החברה	רשות נקי (הפסד) לתקופה	רשות (הפסד) כולל אחר לתקופה	רשות (הפסד) כולל לתוקפה	דיבידנד עד הדוח תאריך הדוח	שבולמה (ששולמה) ערך הדיווח	ריבית שנת מקבלת עד ניהול דמי ניהול	מנורה מבטחים בע"מ ביתוח בע"מ
מנורה מבטחים בע"מ ביתוח בע"מ	249,426	202,606	452,032	-	17,014	7,727	
שומרה חברת לביטוח בע"מ בע"מ	82,371	10,670	93,041	-	-	-	
מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ בע"מ	129,490	97	129,587	90,000	-	1,739	
מנורה מבטחים פיננסים בע"מ בע"מ	5,364	3	5,367	1,700	-	-	
מנורה מבטחים נדל"ן בע"מ בע"מ	(972)	(18,546)	(19,518)	1,469	-	-	
נחלת מנורה חברה לשיכון ופיתוח (1950) בע"מ בע"מ	(1,578)	-	(1,578)	(33)	-	-	
מנורה מבטחים משלמת בע"מ בע"מ	363	-	363	1,200	-	-	
מנורה מבטחים סוכנויות בע"מ בע"מ	3,636	-	3,636	149	-	-	
אומדים למען בע"מ בע"מ	58	-	58	6	-	-	
אי.אר.אן ישראל בע"מ בע"מ	10,980	(136)	10,844	9,139	4,641	-	
אמפא קפיטל בע"מ בע"מ	21,610	-	21,610	-	1,429	-	

**5. רשימת קבוצות של יתרות הלוואות שניתנו לתאריך הדוח על המצב הכספי,
אם מתן הלוואות היה אחד מעיסוקיו העיקריים של התאגיד (תקנה 14)**

מספר הלוואות	סכום בש"ח	סכום בש"ח
5	50,000	עד - מ
5	100,000	עד 50,001 מ
32	250,000	עד 100,001 מ
8	500,000	עד 250,001 מ
3	750,000	עד 500,001 מ
-	1,000,000	עד 750,001 מ
-	1,500,000	עד 1,000,001 מ
1	2,000,000	עד 1,500,001 מ
-	3,000,000	עד 2,000,001 מ
4	9,000,000	עד 3,000,001 מ
1	10,000,000	עד 9,000,001 מ
-	15,000,000	עד 10,000,001 מ
3	40,000,000	עד 15,000,001 מ
-	70,000,000	עד 40,000,001 מ
-	150,000,000	עד 70,000,001 מ
1	999,999,999	עד 150,000,001 מ
63		סה"כ

6. מסחר בבורסה (תקנה 20)

בשנת הדוח לא נרשםו למסחר בבורסה ניירות ערך שהנפיקה החברה.

7. תגמולים לבניין ולносאי משרה בכירה (תקנה 21(א))

לפרטים בדבר מדיניות התגמול בקבוצה (להלן: "מדיניות התגמול"), ובדבר תכנית התגמול לנושאי משרה ב גופים המוסדיים שבשליטת החברה (להלן: "תכנית התגמול"), בהתאם להנחיות הממונה, לרבות לעניין תחולתה לגבי נושא משרה בחברה המכנים במקביל גם בגופים המוסדיים בקבוצה ("נושא משרה משותפים"), ראה באור 39 לדוחות הכספיים.

להלן פרוטו התגמולים שלולמו לנושאי משרה בכירה בחברה ובתאגידים בשליטתה בשנת 2023 כפי שהוכרו בדוחות הכספיים לשנת 2023 (באלפי ש"ח¹):

סה"כ	תגמולים אחרים				תגמולים עבור שירותים*								פרטי מקבל התגמולים			
	אחר	אחר	דמי שכירות	ריבית	אחר	עמלה	דמי ייעוץ	דמי ניהול	תגמול מבוסס מנויות***	מענק**	שכר**	שיעור ההזקה בהן התאגיד	היקף משרה	תקפид	שם	
4,217	-	-	-	-	-	-	-	-	1,829	286	2,102	אין	מלאה	מןכ"ל חברת בת	שי פרמנוגר (1)	
3,762	-	-	-	-	-	-	-	-	130	155	3,477	אין	מלאה	מןכ"ל חברת בת	דני וצחקי (2)	
3,500	-	-	-	-	-	-	-	-	-	771	2,729	2.77%	מלאה	מןכ"ל אריק קלמן (3)	אריק קלמן (3)	
3,500	-	-	-	161	-	-	-	-	379	-	2,960	אין	מלאה	מןכ"ל חברת בת	מייכאל קלמן (4)	
3,273	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,273	אין	מלאה	י. דיר דירקטוריון חברה בת (5)	יהודה בן אסאייג (5)	
2,591	-	-	-	205	-	-	-	-	367	392	1,627	אין	מלאה	משנה למןכ"ל אסטרטגיה ופיתוח עסקי (6)	שי קומפל (6)	
2,198	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,198	(7)	מלאה	י. דיר דירקטוריון החברה (7)	ערן גרייפל (7)	

* סכומי התגמול במונחי עלות לתאגיד. הסכומים הנ"ל אינם כוללים מס שכר ו/או מע"מ, לפי העניין.

** רכיב השכר המפורט לעיל את הרכיבים הבאים (לפי המקרה והענין): שכר חדשני ברוטו צמוד לממד (כולל משכורת 13), הפרשות סוציאליות (לרבות הפרשות בשל סיום יחסיו עובד-מעביד), קרן השתלמות ואי כושר עבודה מקובל, רכב, החזר הוצאות שונות, ובכל זאת, הוצאות אש"ל, טלפון נייח ונידק וכן קופשה, מחלה והבראה.

*** סכומי המענקים המפורטים בטבלה מבוססים, בשלב זה, על אומדן.

**** בסaldo לשנת 2022 אישר דירקטוריון החברה בהתאם למדיניות התגמול שבתקוף, תכנית הקצת אופציית למנחים ועובדים בחברה ובחברות בתונות ("תגמול מבוסס מנויות") לפרוטו ראה סעיף 9.7.6 לפוך תיאור עסקי התאגיד.

¹ אלא אם צוין במפורט אחר, רכיבי התגמול המפורטים בטבלה להלן עלולים בקנה אחד עם מדיניות התגמול של החברה, המתואמת לפחות 39 לדוחות הכספיים, או עם מדיניות התגמול המאורשת בגין המוסדי בו מכהן נושא המשרה הבכירה המפורט בטבלה, לפי העניין. ביום 12 באוקטובר 2016 ("מועד התחלתה") נכנס לתוקף חוק-tagmol לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד והענין): חוק התגמול ("חוק התגמול"), בו הינו, כי התקשרות של גוף פיננסי מהדרתו בחוק התגמול, או של תאגיד שליטה של גוף פיננסי (להלן: "התאגיד הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג), התשע"א-2016 (להלן: "חוק התגמול"), בו נקבע, בין היתר, כי התקשרות של גוף פיננסי מהדרתו בחוק התגמול, או של תאגיד שליטה של גוף פיננסי (להלן: "התאגיד פיננס") עם נושא משרה בכירה או עובד, בתאגיד כאמור, במשירין או בעקביו, באשר לתנאיו או העסקתו, הכוללת מתן תגמול שהוצאה בשולץ צפוייה לעלות על 2.5 מיליון ש"ח בשנה, טעונה אישורים מיוחדים, וכי התקשרות כאמור ייחס שביבן ההוצאה בשולץ צפוייה לעלות על 2.5 מיליון ש"ח בשנה, כולל עלות עליה ועל עובדייה של תאגיד הכספי לעובד התאגיד, לרבות עובד קבלן שהגורף הפיננסי הוא המעסיק בפועל שלו, בשווה שקדמה למועד התקשרות, נכון מ-35. בהתאם לחברה הנטורו בחוק התגמול, החלות עליה ועל עובדייה לרבות נושא המשרה הבכירה בהזראות חוק התגמול. בהתאם, חוק התגמול חל במקביל ובכפיפה אחת עם מדיניות התגמול של החברה. כן הוגהר במסגרת מדיניות התגמול, כי אם וכל שך התגמול הכלול (בהתאם למדיניות התקגם) וכי שטה שטה קיימת כפיפה את עותם למועד התקגם, וועל מנגנון "קטימה" של מרכיבי תגמול עוזף/1 או משתנה התקגם, אם וככל שהקיים (להלן: "מנגנון הקטימה"). לעניין זה, "מגבילות קוגנטיות" – מגבילות ותקרות תגמול שלא ניתן לאשרן כדין בהתאם לחוק התגמול. וכך, כי גובר לכניות חוק התגמול תחיליה, אם ביצעה הקבוצה בדיקה לגבי התחייבותה בגין הסכמי העסקה קיימים בתוקף, ובהתאם הפרישה, ככל שהדבר נדרש. יצוין, כי המענק השנתי של חלק מנושאי המשרה בחברה מבוסס על נתונים השוואתיים למתחרים בענף, אשר מطبع הדברים, אין ידועים במלואם נכון למועד אישור הדוח. לפיכך, בסמוך למועד אישור הדוח, החברה מבצעת הערכה ואומדן של סכום המענק, ואומדן זה, המאושר על ידי הארגונים המוסמכים מושלם לנושאי המשרה כמקדמה על חשבון המענק בגין שנת הדיווח. לשיטורו הנתונים השוואתיים הרלוונטיים החברה תחשב את סכומי המענק באופן סופי, ובוצע התחשבנות, ככל שיידרש, אל מול אותם נושא משרה.

(1) מר פרמינגר מכון, החל מחודש يولי 2013, כמנכ"ל אי.אר.אן ישראל בע"מ (להלן: "אי.אר.אן") ומנכ"ל מימון בקליק בע"מ וולקאם שכירות בע"מ, חברה בת ונכדה של החברה, בהתאם. שכרו של מר פרמינגר משולם בידי אי.אר.אן. על פי הסכם העסקה זכאי מר פרמינגר מעבר לשכר ממופרט בטבלה לעיל למשך שנתי, על בסיס הרווח לפני מס המואחד (ماוחד עם החברות הבנות הנ"ל) של אי.אר.אן בהתאם לדוחות הכספיים המבוקרים המאוחדים שלה בשיעור של: 1.5% מהרווח לפני מס בכל שנה קלנדרית, כאשר הינה והרווח לפני מס של אי.אר.אן עולה ביותר מ-10 מסכום הרווח לפני מס בשנה קודמת, והוא מר פרמינגר זכאי לבונוס שנתי נוסף בסך של 2.5% מהרווח החשבונאי העודף. תשלום הבונוס השנתי יותנה בהגעה לרף רווחות מינימלי של 75.1% מהרווח בשנה הקודמת. לפי הסכם העסקה רשאי כל צד להביא את תקופת העסקה לסיום בהודעה מוקדמת של 90 יום. לאחר תום תקופת ההודעה המוקדמת יהיה זכאי מר פרמינגר לתקופת הסתגלות בת 6 חודשים שבמהלכה ימשיכו להתקיים יחסיו עובד מעסיק, כשבסיוונה יסתינוו וחשי עובד מעסיק ביןין לבין אי.אר.אן. בנוסף, זכאי מר פרמינגר לתגמול מבוסס מנויות (מסוג "אופציית פנטום") בסכום המדמה הקצתה בוגוסף, זכאי מר פרמינגר לתגמול מבוסס מנויות (מסוג "אופציית פנטום") בסכום המדמה הקצתה רועיונית של כמות מנויות השווה ל- 2% מהוון המניות המונפק של אי.אר.אן המוכפל בעליית שווי אי.אר.אן מיום 30 בספטמבר 2022 ועד למועד המימוש בפועל, וזאת בפרישה שנתית על פני חמיש שנים ובכפוף להתקיימות יחסיו עובד מעסיק. שווי אופציות הפנטום הנ"ל מותאם דיבידנד ומוגלם בשיעור מס חברות.

(2) מר יצחקי מכון, החל מחודש פברואר 2010, כמנכ"ל שומרה חברה לביטוח בע"מ, חברה בת של החברה (להלן: "שומרה") על פי הסכם העסקה לתקופה בלתי קצובה. שכרו של מר יצחקי משולם על ידי שומרה. על פי הסכם העסקה זכאי מר יצחקי מעבר לשכר ממופרט בטבלה לעיל, למשך שנתי שומרה 8 משכורות חודשיות עבור עמידה (100%) בייעדים, בהתאם לתכנית המענקים השנתית המאושרת בשומרה, וכן במסגרת תכנית האופציות המאושרת של החברה, הקצתה של 24,739 אופציות בשווי כולל של 360 אלף ש"ח. במקורה של פיטורים (שלא בנסיבות פוטרות) זכאי מר יצחקי ל- 6 חודשים הודהה מוקדמת אז ל- 3 חודשים, במקורה של התפטרות. מר יצחקי זכאי לתנאי הכהונה כאמור כפוף למגבילות הקבועות בחוק התגמול. וציוון, כי תנאי התגמול של מר יצחקי תואמים את מדיניות התגמול המאושרת של שומרה.

(3) מר אהרון (ארו) קלמן מכון כמנכ"ל החברה² וחבר דירקטוריון בתאגידים נוספים בקבוצת. הסכם העסקה עמו שבתווך הינו לתקופה של 15 שנים החל מאוגוסט 2003. לאחר המועד האמור, מת:red החדש הסכם באופן אוטומטי לשנה בכל פעם, אא"כ הודיע מי מהצדדים על אי חידשו. שכרו של מר קלמן משולם בידי החברה. לפרטים נוספים בדבר הסכם העסקה לרבות לעניין סטיות מדיניות התגמול ראה באור 39 לדוחות הכספיים. וציוון, כי מנכ"ל החברה והא זכאי לתנאי הכהונה כאמור כפוף למגבילות הקבועות בחוק התגמול, וזאת כל עוד לא יובא עדכון תנאי הסכם לאישור בהתאם ובכפוף להוראות חוק התגמול. בהמשך כאמור, נשלחה הודעה למנכ"ל החברה, כי לאור העובדה שהסכם העסקה הקווים עמו שבתווך יכול שייחזור, בנסיבות מסוימות, מהתקירה האפקטיבית של התגמול הכללי הקבוע בחוק התגמול, יופעל בנסיבות כאמור, מגנון "קייטימה" כך שהtagmol המשתלם לו, החל ממועד כניסה חוק התגמול לתוקף, לא ועלה על התקירה האמורה. במקביל ובנוסף להסכם העסקה, אישרה למר קלמן תכנית מנויות אשר מכוחה, נכון למועד הדוח, מחזיק מר קלמן ב- 1,719,034 מנויות החברה, באמצעות נאמן, המהוות 2.77% מהונה המונפק והנפרע של החברה.

² וציוון, כי מר קלמן סיים כהונתו כديرקטטור וי"ר דירקטוריון מנורה מבטחים ביום 17 בינואר 2023.

(4) מר מיכאל קלמן מכהן, החל מחודש אפריל 2023, כמנכ"ל מנורה ביטוח על פי הסכם העסקה לתוקפה בלתי-קצובה⁴. על פי הסכם העסקה זכאי מר קלמן מעבר לשכר ממופרט בטבלה לעיל, למען מטרת של 2.67 משכורות חדשות עבור עמידה (100%) ביעדים, בהתאם לתכנית המענקים השנתית המאושרת בחברה. במקורה של פיטוריים (שלא בנסיבות פוטרות) זכאי מר קלמן להודעה מוקדמת בת 6 חודשים ולתקופת הסתגלות של 6 חודשים נוספים למעט בנסיבות כפי שהוגדרו בהסכם העסקה עימנו. מר קלמן זכאי לתנאי הכהונה כאמור, כפוף למגבלות הקבועות בחוק התקגמול. בהמשך כאמור, נשלחה הודעה למנכ"ל החברה, כי לאור העובדה שהסכם העסקה הקיים עימנו שבתוקף יוכל שייחזור, במקרים מסוימות, מהתקarra האפקטיבית של התקגמול הכלול בחוק התקגמול, וופעל במקרים כאמור, מנגנון ה"קטימה" כך שהתגמול המשתלם לו, החל ממועד כניסה החוק התקגמול לתוקף, לא יעלה על התקarra האמורה. יצוין, כי תנאי התקגמול של קלמן תואמים את מדיניות התקגמול המאושרת של החברה. בחודש פברואר 2022, וכחלק מתכנית האופציות המאושרת של החברה האם, אישר דירקטוריון החברה הקצתה של 72,056 אופציות בשווי כולל של 1,049 אלף ש"ח. יצוין, כי במהלך שנת 2021, אישר דירקטוריון החברה למר קלמן (בתפקידו הקודם) מענק תלוי ועדים לטוח אורך בשיעור של 2.5 משכורות לשנה במשך 3 שנים אשר הסתיימו בשנת 2023.

(5) מר בן אסאייג כיהן החל מחודש ספטמבר 2017 ועד ל 1 באפריל 2023 כמנכ"ל מנורה מבטחים ביטוח בע"מ, חברת בת של החברה. החל מחודש אפריל 2023 מכחן ה"ה יהודה בן אסאייג כיו"ר דירקטוריון מנורה מבטחים ביטוח. על פי הסכם השירותים זכאי מר בן אסאייג לתשלום חודשי וכן על פי הסכם סיום העסקה של ה"ה יהודה בן אסאייג אשר נכנס לתוקפו בחודש אפריל 2023 עקב סיום תפקידו הקודם הקודם כמנכ"ל זכאי מר בן אסאייג להודעה מוקדמת בת 6 חודשים ולתקופת הסתגלות של 6 חודשים נוספים וכן בגין התחרויות לאי תחרויות, עד 9 משכורות. התשלומים בגין התקופות הנ"ל חולקו ל-42 תשלום שווים, אשר ישולם למנכ"ל הפורש במשך תקופה בת 42 חודשים, החל מחודש אפריל 2023, וזאת בכפוף לעמידתו בתפקידו לאי תחרות (כאשר במקורה של אי עמידה בתחרויות זו החל מאותו מועד יופסקו התשלומים הנ"ל). יצוין, כי תנאי התקגמול של מר בן אסאייג תואימים את מדיניות התקגמול המאושרת של מנורה מבטחים ביטוח.

(6) מר קומפל מכחן כמשנה למנכ"ל ומנהל אסטרטגיה ופיתוח עסקי בחברה. בנוסף, מכחן מר קומפל כמשנה למנכ"ל במנורה מבטחים ביטוח. הסכם העסקה עמו הינו בתוקף מחודש דצמבר 2006, לתוקפה בלתי-קצובה. שכרו של מר קומפל משולם בידי החברה. על פי הסכם העסקה זכאי מר קומפל, מעבר לשכר ממופרט בטבלה לעיל, למען מטרת שנתי של 4 משכורות חדשות עבור עמידה (100%) ביעדים, בהתאם לתכנית התקגמול השנתית המאושרת. במקורה של פיטוריים (שלא בנסיבות פוטרות) זכאי מר קומפל לתקופת הודעה מוקדמת של 6 חודשים ובמקורה של התפטרות 3 חודשים. במהלך שנת 2022, אישר דירקטוריון מנורה מבטחים ביטוח למר קומפל מענק תלוי ועדים לטוח אורך בשיעור של 2.5 משכורות לשנה במשך 3 שנים, וכן במסגרת תכנית האופציות המאושרת של החברה, הקצתה של 69,878 אופציות בשווי כולל של 1,020 אלף ש"ח. יצוין, כי תנאי התקגמול של מר קומפל תואמים את מדיניות התקגמול המאושרת של החברה.

⁴ יצוין, כי עבר למועד מינויו כמנכ"ל כיהן מר קלמן כמשנה למנכ"ל ומנהל אגף ביטוח כללי במנורה מבטחים ביטוח.

(7) מר גרייפל מכון כיו"ר דירקטוריון החברה החל מיום 1 בדצמבר 2014. מר גרייפל הינו בן זוגה של ה"ה טלי גרייפל, מבעלות השכילה בחברה המחזיקה ב- 31.62%⁵ מניות החברה. בנוסף, מכון מר גרייפל כיו"ר דירקטוריון מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ וכديرקטטור במנורה מבטחים ביטוח בע"מ ובתאגידים נוספים בקבוצה. שכורו של מר גרייפל משולם על ידי החברה בהתאם להסכם העסקה מיום 1 בדצמבר 2014, אשר תוקפו הוואר בידי האסיפה הכללית ביום 17 באוקטובר 2023, לאחר קבלת אישור ועדת התגמול והדיקטוריון מימים 10-11 בספטמבר 2023, בהתאם, ובתוקף למשך 3 שנים מיום 1 בדצמבר 2023. פרטים בדבר תנאי ההעסקה של מר גרייפל ראה באור 39 לדוחות הכספיים של החברה. תנאי העסקתו של מר גרייפל הינם בהתאם למיניות התגמול של החברה. מר גרייפל מכון כאמור כديرקטטור במספר חברות בקבוצה, והוא איננו מקבל גמול נוספת בגין כהונתו בתפקידים אלה.

גמול דירקטורים

בנוסף כאמור לעיל, סך הגמול והוצאות הנלוות שקיבלו כל הדירקטורים בחברה (למעט הי"ר, מר ערן גרייפל), עמד בשנת 2023 על סך של כ- 1,333 אלף ש"ח.

8. בעל השכילה בתאגיד (תקנה 21א)

בעלי מניותיה העיקריים של החברה הינם פלמס אסתטילישמנט ונידן אסתטילישמנט (תאגידים זרים) המחזיקים ביחד ב- 63.25%⁶ מניות החברה עבור ה"ה טלי גרייפל וניבת גורביץ, בהתאם. התאגידים הללו העניקו לגבי טלי גרייפל ולגביה ניבת גורביץ ופויי כוח להצביע בשם כל אחד מהם (בהתאם) באסיפות כלליות של החברה ובהתאם הגב' טלי גרייפל והגב' ניבת גורביץ נחשבות כבעלota השכילה בחברה ("בעלי השכילה").

9. עסקאות עם בעל שליטה (תקנה 22)

לפיווט עסקאות עם בעל השכילה או שלבעל השכילה יש בהם עניין אישי, המניות בסעיף 270(4) לחוק החברות ועסקאות אחרות עם בעל השכילה, ראה באור 39 לדוחות הכספיים.

10. מניות וניכוי המוחזקים על ידי עניין ונושאי משרה בכירה בתאגיד (תקנה 24)

לרשימת בעלי העניין ונושאי המשרה הבכירה, אשר למשתתף ידיעת החברה מוחזקים במניות ובニアרות הערך האחרים של החברה, נכון לתאריך הדוח, ראה דוחות מידיים אחרונים שפורסמה החברה בנושא, מיום 4 בינואר 2023 (אסמכתא: 2024-01-002421).

11. הון רשום, הון מונפק ונירות ערך המירים של התאגיד (תקנה 24א)

לפרטים בדבר הונה הרשות והمونפק של החברה, נכון ליום 31 בדצמבר 2023, ראה באור 15 לדוח הכספי. לחברה יש נירות ערך המירים (במסגרת תכנית אופציות למנהלים ועובדים בכירים), ראה גם סעיף 7.6.9 בדוח פרטיים נוספים.

12. מרשם בעלי המניות של התאגיד (תקנה 24ב)

למרשם בעלי המניות בחברה ראה דיווח מיידי שפורסמה החברה ביום 28 בפברואר 2024 (אסמכתא: 2024-01-020298).

5. בדילול מלא לאחר ניכוי המניות הרזרומות שנרכשו במסגרת תכנית הרכישה העצמית, נכון למועד פרסום הדוח – 31.59%.

6. בדילול מלא לאחר ניכוי המניות הרזרומות שנרכשו במסגרת תכנית הרכישה העצמית, נכון למועד פרסום הדוח – 63.18%.

13. מען רשום (תקנה 25א)

המען הרשום של התאגיד: רחוב ז'בוטינסקי 23, רמת גן

כתובת דואר אלקטרוני: shimoni@menora.co.il

מספר טלפון: 03-7107801

מספר פקס: 03-7107633

14. הדירקטוריום של התאגיד (תקנה 26)

שם תאגיד לידה ונתיניות	מספר ת.ז. דין	כתובת להמצאת (כן/לא)	חברות בוועדות endirktoriun (cken/la); dirktoriun au blati taly (cken/la)	עובד תאגיד, חברה קשורה או של בעל עניין התקיים או שהוא מלא	התאריך בו החלתה כהונת הديرקטור	השלמה האחרונות של בעל עניין אחר (כן/לא)	בנ' משפחה או כשירות מקצועית	מנורה מבטחים החזקות בע"מ, כהן כديرקטטור יושב ראש מינהל התאגיד ערך סעיף 8 לעיל)	
								שם תאגיד לידה ונתיניות	שם תאגיד לידה ונתיניות
מר ערן גריפל, יו"ר הדירקטוריון ת.ז. 058447137 ישראלית	23, רמת גן 058447137 20.11.1963	ז'בוטינסקי חיצוני או בלתי תלו	איןנו דירקטטור להן	כн, כמפורט ללהן	01.12.2014	תואר ראשון במדעי המדינה ובמשפטים כן, בן זוגה של מאוניברסיטת תל-אביב. מכון כיו"ר דירקטוריון ה"ה טלי ^ה מונרה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ, וכן מכון גריפל (ראיה כדирקטטור במונרה מבטחים ביתוח, מונרה מבטחים נדל"ן בע"מ, מונרה מבטחים טק בע"מ. מכון כדирקטטור בחברת טראליות בע"מ ושותה השקעות וביטוח בע"מ.	בעל מומחיות בחבונאות ופיננסית או כשירות מקצועית		
ד"ר אביטל שטיין, ת.ז. 056794944 ישראלית	63, ירושה כפר בן נון ועדת ומאזן, 14.04.1961	ו"ר ועדת בירורת, יו"ר ועדת תגמול ודירקטוריית חיצונית	ו"ר ועדת בירורת, יו"ר ועדת תגמול ומאזן, וועדת /dirktoriut חיצונית	לא	01.05.2014 סיימה את כהונתה ביום 05.05.2023	תואר ראשון במתמטיקה, חקר ביצועים (Sc.B), לא תואר שני במתמטיקה שימושית (M.Sc), שניהם מאוניברסיטת תל-אביב. תואר שני עם התמחות בימון, בנקאות, שוק ההון והנדסה פיננסית (MBA), מהאוניברסיטה העברית בירושלים וכן, (D.P.) בהוראת המדעים מאוניברסיטת תל- אביב. בחברת איסטה לינס ובחברת מידרוג בע"מ וכן כדирקטוריית בלתי תלויה בסלע Kapitel ndl"n בע"מ. בעבר, כיהנה כדирקטוריית חיצונית मונרה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ, כמנכ"לית המל"ג (המועצה להשכלה גבוהה) והות"ת (הועדה לתכנון ותקצוב) וכמנכ"לית הטכנון.	בעל מומחיות בחבונאות ופיננסית או כשירות מקצועית		

ז"ה שטיין, מונתה כיו"ר ועדת ביקורת ובחברת ועדת AMAZON, החל מיום 03.10.2020, וכן כיו"ר ועדת תגמול החל מיום 27.2.2022.

שם מספר ת.ז. תאריך לידה ונתיניות	מען להמצאת דן כתבי יד דן	חברות בוועדות (כן/לא); דירקטוריון או בלתי תלוי (כן/לא)	עובד תאגיד, חברת בת, חברה קשורה או של בעל עניין התקף או התקדים שהוא מלא	התאריך בו החלתה כהונתו הדיירקטוריון	הscalלה ועיסוק עיקרי במשך 5 שנים האחרונות	בן משפחה של בעל עניין אחר (כן/לא)	בעל מומחיות חובנאיות ופיננסית או כשירות מקצועית
מר יונל כהן, ת.ז. 268 22.06.1960 ישראלית	יאיר 10, רמת השרון	איננו דירקטוריון חיזוני או בלתי תלוי	כן, יו"ר דירקטוריון טראליט- חברה בעלות בעל השליטה.	01.12.2017	B.Sc. במתמטיקה ומדעי המחשב מאוניברסיטת תל אביב. מכון כימום: יו"ר דירקטוריון טראלייט בע"מ, דירקטטור בחברות בת הארץ; יו"ר חברות השקעה פרטיות משפחתיות. כמו כן, משמש כבעל השליטה בסוכנות רימונים בע"מ. בעבר, כיהן כיו"ר דירקטוריון בית גיל הザב, יו"ר דירקטוריון דירקטוריון בדדור אלון ובחברת אלה השקעות בע"מ.	לא	בעל מומחיות חובנאיות ופיננסית
עו"ד, יואב שמעון קרמר, ת.ז. 24.03 18.07.1983 ישראלית	ז'בוטינסקי רמת גן 23	לא חבר בוועדות. איננו דירקטוריון חיזוני או בלתי תלוי (בעקבות) בחברה	מנהל בחברה בבעל אחת בעליות השליטה (בעקבות) בחברה	01.12.2017	עו"ד, תואר ראשון במשפטים ובחובנאות לא שניהם מאוניברסיטת תל אביב, תואר שני מאוניברסיטת תל אביב בשיתוף עם אוניברסיטת ברקלי קליפורניה במשפט מסחרי, שנת השלהמה לימודי חשבונות מהפקולטה לניהול באוניברסיטת תל אביב. מוסמך לדירקטוריון מטעם לה"ב - קורס ההכרה לדירקטורים. כמו כן, מכון כדירקטוריון בחברות – טראלייט בע"מ, מכון קונסולטינג גروف, שובל היל המשפט בע"מ, המתנדב אסיה החזקות וההשקעות (2019), מאייה המזרח הרחוק החזקות וההשקעות (2019), נכסים אביבה בע"מ, חבר בוועד המנהל של החברה להגנת הטבע, WNML CO LTD, Hadtien Hills Nest Phangan CO.,LTD Co.,Ltd, הקמו לימפומה פוליקולרית ישראל בע"מ (חול"צ), קליקא טראנסט וביאוב קרמר שירותים משפטיים בע"מ. עורך דין עצמאי ומנהל חברת מנמן בע"מ. בעבר, שימש כעורך דין שכור.	לא	בעל שירות מקצועית

שם מספר ת.ז. תאריך לידה ונתיניות	מען להמצאת דין כתבי ביז דין	חברות בוועדות (כן/לא); ديرקטוריון או בלתי תלוי (כן/לא)	עובד תאגיד, חברת בת, חברה קשורה או של בעל עניין התקיים או כהונת שהוא מלא הדיירקטוריון	התאריך בו החל ה התקידים או הדיירקטוריון	השכלה ועיסוק עיקרי במשך 5 שנים	האחרונות של בעל עניין אחר (כן/לא)	בן משפחה או כשירות מקצועית	בעל מומחיות חובנאיות ופיננסית או כשירות מקצועית
שי פלדמן ת.ז. 031872245	הפניים 17, נווה וamazon אוננו מונוסון	חבר בועדת bijerot, תגמול וירקוטור חיוני או בלתי תלוי	לא	01.01.2021	תואר ראשון BA בכלכלה וניהול מהמכללה לא האקדמית תל אביב יפו.תואר שני MBA במנהל עסקים מאוניברסיטת דrexel. החל מחודש אוקטובר 2019, מכיהן כמנכ"ל חברת "סמלת" וכן, כديرקטורי בסוכנות סמלת סוכנות לביטוח כללי (2021) בע"מ. בין השנים 2013-2019 כיהן כמנכ"ל חברת הביטוח AIG ישראל בע"מ.	האחרונות של בעל עניין אחר (כן/לא)	בן משפחה או כשירות מקצועית	בעל מומחיות חובנאיות ופיננסית.
גבריאל פרל, ת.ז. 058249707 2.7.1963 ישראלית-	ד'בוטינסקי 23, רמת גן	ديرקטורי חיוני, חבר ועדת bijerot, תגמול ווייר וועדתamazon	לא	1.2.2022	תואר שני במנהל עסקים (MBA) המכון הטכנולוגי של ניו יורק; תואר ראשון במדעי המדינה (B.A) אונ' תל אביב; ديرקטורי בחברת מנורה טק, יו"ץ בכיר להובצת ההנדסניות העיקריות באירופה (Oaktree); מייסד וי"ר קרן המנכוף בראשית; מנכ"ל וי"ר GCA Altium Capital GCA וديرקטורי ב-GCA העולמית; יו"ר מנורה קרגנות נאמנות וديرקטורי באטלשול שחם קרוגנות נאמנות (2016-2019); יו"ץ בכיר ל-CVC Capital Partners CVC וכן שותף וממייסד בחברת השקעות פרטית – SMP;	האחרונות של בעל עניין אחר (כן/לא)	בן משפחה או כשירות מקצועית	בעל מומחיות חובנאיות ופיננסית.

שם מספר ת.ז. תאריך לידה ונתיניות	שם דיקטוריון (כן/לא); דיקטוריון חיצוני או בלתי תלוי המוצאת לaptop דין (כן/לא)	עובד תאגיד, חברת בת, חברה קשורה או של בעל עניין - התפקיד או התפקידים שהוא מלא הדיוקטור כהונת החללה התאריך בו השכלה ו夷יעוץ עיקרי במשך 5 השנים המשך של בעל עניין בן משפחה אחר (כן/לא)	ቤת מומחיות חובנאיית ופיננסית או כשרות מקצועית
אורית סטיו, ת.ז. 028483824 ישראלית 01.03.1971	דיקטוריון חיצונית, יו"ר אודים עדת ביהורות, חברת ועדות תגמול ומאזן	03.05.2023 לא בעל תואר שני במנהל עסקים מאוניברסיטת הרטפורדшир באנגליה. מוסמכת לדיקטוריון מטעם מייל וכן, אוניברסיטת רייכמן – קורסי הכשרה לדיקטורים. בעל תעודה מאוניברסיטת הרווארד לדיקטורים מכהנים בתפקידים.	ቤת מומחיות חובנאיית ופיננסית או כשרות מקצועית בעל מומחיות חובנאיית ופיננסית או כשרות מקצועית
אורלי ירקוני, ת.ז. 053664595 ישראלית 18.01.1956	לא חברה במועדות. איןנה דיקטוריון חיצונית או בלתי תלויה.	01.06.2023 לא תואר ראשון B.Sc. במתמטיקה מהאוניברסיטה העברית בירושלים;תואר שני M.Sc. בחקר ביוטאים מאוניברסיטת תל אביב; לימודי תעודה אקטוארית מאוניברסיטת חיפה; מכהנת כדיקטוריית בממורה מבטחים鄙טחים בע"מ, הולמס פליוס אינטרנשיונל בע"מ. בעבר כיהנה כיו"ר דיקטוריון בחברת שומרה חברה לביטוח בע"מ	ቤת מומחיות חובנאיית ופיננסית או כשרות מקצועית בעל מומחיות חובנאיית ופיננסית או כשרות מקצועית

דירקטוריים שתיקופת כהונתם הסתיימה במהלך תקופת הדוח:

ד"ר אביטל שטיין
ת.ז. 056794944

תקיעד בחברה: דירקטוריית חיצונית
תחילת כהונתה: 01.05.2014
סיום כהונתה: 05.05.2023

15. נושאי משרה בכירה של התאגיד (תקנה 26א)

שם מספר ת.ז. ותאריך לידה	התפקיד שהוא מלא בחברה; בחברה בת או בחברה קשורה של החברה או בבעל עניין בה	התאריך בו החל מהונטו	בעל עניין בה בחברה (כן/לא)	בעל עניין בחברה (כן/לא); בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בחברה (כן/לא)	הscal' ועיסוק עיקרי ב- 5 השנים האחרונות
מר ארוי קלמן, ת.ז. 50898501 21.10.1951	מכהן כמנכ"ל החברה החל מיום 19.9.2010. מכהן כיו"ר דירקטוריון שומרה חברה לביטוח, מנורה מבטחים פיננסים, מנורה מבטחים נדל"ן ומנורה מבטחים גיוס הון, וכן דירקטור, במנורה מבטחים פנסיה וגמל, מנורה מבטחים אנרגיה, אי.אר.אן ישראל בע"מ וחברות נוספות בקבוצת כמו כן מכהן כדירקטור בחברת טראליות בע"מ.	07.01.2008	כן (מחזיק במניות החברה, בנאמנות, כמפורט בסעיף 10 לעיל)	הscal' על-ticaונית. בעבר כיהן כיו"ר דירקטוריון במנורה מבטחים ביטוח בע"מ.	
מר שי קומפל, ת.ז. 059696443 28.07.1965	משנה למנכ"ל ומנהל פיתוח עסקית ואסטרטגיה בחברה ומשנה למנכ"ל במנורה מבטחים ביטוח. כמו כן, מכהן כדירקטור במנורה מבטחים נדל"ן, מנורה מבטחים גיוס הון, מנורה מבטחים פיננסים, אמפא קפיטל בע"מ, אי.אר.אן ישראל בע"מ, שומרה חברה לביטוח ו לחברות נוספות בקבוצה.	01.12.2006	לא	רו"ח מוסמך. תואר ראשון בחשבונאות וככללה מהאוניברסיטה העברית, תואר שני בכלכלה מהאוניברסיטה העברית.	

שם מספר ת.ז. ותאריך לידה	התפקיד שהוא מלא בחברה; בחברה בת או בחברה קשורה של החברה או בבעל עניין בה	החל מהנטנו בחברה (כן/לא)	התאריך בו בעל עניין בחברה (כן/לא); בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בחברה (כן/לא)	בעל עניין בחברה (כן/לא); בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בחברה (כן/לא)	השלמה למכ"ל, מנהל אגף כספים. כמו כן, מכון כמנהלה אגף כספים במנורה מבטחים פנסיה וgemäß וכמנהלה הכספיים במנורה מבטחים והסתדרות ההנדסים ניהול קופות גמל, מכונ"ל מנורה mbטחים גיוס הו, וכן כדיירקטטור בשומרה ובחברות קשורות נוספות בקבוצה.
מר רן קלמי, ת.ז. 033861758	רואה חשבון מוסמך. תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות אוניברסיטת בן-גוריון בנגב.	לא	01.06.2022	менהלה למכ"ל, מנהל אגף כספים. כמו כן, מכון כמנהלה אגף כספים במנורה מבטחים פנסיה וgemäß וכמנהלה הכספיים במנורה מבטחים והסתדרות ההנדסים ניהול קופות גמל, מכונ"ל מנורה mbטחים גיוס הו, וכן כדיירקטטור בשומרה ובחברות קשורות נוספות בקבוצה.	22.03.1977
מר מיכאל קלמן * ת.ז. 033991498	עו"ד. תואר ראשון במשפטים (בהצטיינות), אוניברסיטת תל- אביב. תואר ראשון בניהול (בהצטיינות), אוניברסיטת תל-אביב. בעבר כיהן כמנהל האגף האלמנטרי בחברה.	כן	01.04.2023	מכונ"ל במנורה מבטחים ביתוח בע"מ. כמו כן, מכהנו כדיירקטטור באומדים למען בע"מ וכן כיו"ר הדיירקטוריון בפועל חברות הביטוח.	28.03.1977
מר ניר מورو ת.ז. 57506909	תואר ראשון בחשבונאות וכלכלה מאוניברסיטת תל-אביב, תואר שני במנהל עסקים (התמחות במימון וحسابונאות) מאוניברסיטת תל-אביב. בעבר כיהן כמנהל תחום כספי עמידים בחברה	לא	01.07.2019	מנהל השקעות ראשי בחברה, משנה למכונ"ל ומנהל אגף השקעות במנורה מבטחים ביתוח.	07.04.1962
מר שמעון עיר- שי, ת.ז. **055922918	עו"ד. תואר ראשון במשפטים (B.LL), מהאוניברסיטה העברית. יועץ משפטי ומזכיר החברה וחברת הבת מנורה mbטחים ביתוח.	לא	01.07.2002	השלמה למכ"ל, מנהל אגף כספים. כמו כן, מכון כמנהלה אגף כספים במנורה מבטחים פנסיה וgemäß וכמנהלה הכספיים במנורה מבטחים והסתדרות ההנדסים ניהול קופות גמל, מכונ"ל מנורה mbטחים גיוס הו, וכן כדיירקטטור בשומרה ובחברות קשורות נוספות בקבוצה.	24.06.1959

שם מספר ת.ז. ותאריך לידה	התפקיד שהוא מלא בחברה; בחברה בת או בחברה קשורה של החברה או בבעל עניין בה	החל כהונתו	התאריך בו או של בעל עניין בחברה (כן/לא)	בעל עניין בחברה (כן/לא); בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בחברה (כן/לא)	הscalה ועיסוק עיקרי ב- 5 השנים האחרונות
גב' אתי היירשמן, ת.ז. 22904288 1.02.1967	מבחן פנים בחברה ומבחן פנים ראשי במנורה מבטחים ביטוח, מנורה מבטחים פנסיה וגמל ובחברות בנות וקשריות.	01.03.2013	לא	רוי' ח מוסמר, תוכנן ראשון בכלכלה וחשבונאות מאוניברסיטה בר- אילן.	
גב' רונה לרר, ת.ז. 033727256 12.02.1977	ממונה על האכיפה הפנים והוצאות בחברה. ممלאת תפקידים נוספים בקבוצה, כምורת לහלו.	27.08.2012	לא	תואר ראשון במשפטים (B.LL), אוניברסיטת תל אביב. תוכנן שני במנהל עסקים (MBA), המכללה למנהל. ממונה על האכיפה הפנים והוצאות בחברה ובחברות נוספות בקבוצה. במנורה מבטחים ביטוח משמשת כממונה על האכיפה הפנים והוצאות וכראש מטה מנכ"ל. כמו כן, משמשת כממונה על האכיפה הפנים והוצאות במנורה מבטחים פנסיה וגמל.	

* נושא משרה בכירה בתאגיד נשלט בעלי השפעה מהותית על התאגיד, ה"ה מיכאל קלמן מונה ביום 1 באפריל 2024 חלף ה"ה יהודה בן אסאייג אשר מונה ליו"ר דירקטוריון מנורה מבטחים ביטוח.

** מוגדר כנושא משרה בכירה בתאגיד החל מיום 30.03.2009.

.16. רואה החשבון המבקר של התאגיד (תקנה 27)

קובע פורר גבאי את כסירר רואי חשבון, מנחם בגין 144, תל-אביב.

.17. שינוי בתזכיר או בתקנון של התאגיד (תקנה 28)

בשנת הדיווח לא נעשה שינוי בתזכיר או בתקנון של התאגיד.

.18. המלצות והחלטות הדירקטוריים (תקנה 29)

(א) בחודשים מרץ ואוגוסט 2023, ובהתאם למידניות חלוקת הדיבידנד הכריזה החברה על חלוקת דיבידנד בהיקף כולל של כ- 100 מיליון ש"ח אשר חולק בחודש אפריל 2023 ושל 75 מיליון ש"ח אשר חולק בחודש ספטמבר 2023. לפרטים ראה דיווחים מיידיים של החברה מימיים 29 במרץ 2023 (אסמכתא: 2023-01-034203) ו- 29 באוגוסט 2023 (אסמכתא: 2023-01-099861).

(ב) בחודש אוקטובר 2023, בוצע פידון של אג"ח סדרה ג' בסך של כ- 53 מיליון ש"ח לפרטים נוספים ראה דיווח מיידי מיום 1 באוקטובר 2023 (אסמכתא: 2023-01-111297).

החלטות אסיפה כללית שנתיות מיוחדת

(א) בחודש مايو 2023, התקנסה אסיפה כללית מיוחדת של החברה בה נדונו ואושרו העניינים הבאים: (1) אישור מינוי ה"ה אוריית סטיו כדח"cit בחברה ואישור גמולה; (2) אישור עדכון מדיניות התגמול של החברה. לפרטים נוספים ראה דיווח מיידי מיום 3 במרץ 2023 (אסמכתא: 2023-01-034605) וכן דיווח בדבר תוצאות האסיפה מיום 3 במאי 2023 (אסמכתא: 2023-01-047682).

(ב) בחודש אוקטובר 2023, התקנסה אסיפה כללית שנתיות מיוחדת של החברה בה נדונו ואושרו העניינים הבאים: (1) דיון בדוח התקופתי לשנת 2022; (2) מינוי חדש של רואה החשבון המבקר של החברה, קבלת דיווח בדבר שכרו והסמכת הדירקטוריון לקבוע את שכרו לשנת 2024; (3) מינוי מחדש של דירקטוריים המכנים בחברה שאונם דירקטוריים חיצוניים; (4) אישור הארכת תוקף תנאי כהונתו והעסקתו של מר ערן גרייל כיו"ר דירקטוריון החברה לפרטים נוספים ראה דיווח מיידי מיום 11 בספטמבר 2023 (אסמכתא: 2023-01-105633) וכן דיווח בדבר תוצאות האסיפה מיום 17 באוקטובר 2023 (אסמכתא: 2023-01-116697).

.19. החלטות החברה (תקנה 29א)

(א) לפרטים אודות עסקאות של החברה עם נושאי משרה בה ראה באור 39 לדוחות הכספיים.

(ב) לפרטים בדבר כתבי פטור והתחייבות לשיפוי לנושאי משרה, שבתווך בתאריך הדוח, לרבות אלו הניטנים לבעל השיטה, ראה באור 39 לדוחות הכספיים וכן דיווחים מיידיים מימיים 1 בנובמבר, 12 – 1 בדצמבר, 2006 ומיום 22 בינואר 2007 (אסמכתאות: 2005-2006-01-161116, 2006-01-16606 – 2007-01-016606, 2011-01-080008, 2011-01-206973, 2014-01-207000, 2014-01-381351, 2014-01-059109, 2015-01-084717, 2015-01-085494, 2015-01-088668, 2015-01-089265) (אסמכתאות: 2015-01-059109, 2015-01-084717, 2015-01-085494, 2015-01-088668, 2015-01-089265). מיום 29 ביוני 2015 (אסמכתא: 2015-01-059109), דיווחים מלאים מהימים 29 ביולי 2015 – 30 ביולי 2015 (אסמכתאות: 2015-01-084717, 2015-01-085494, 2015-01-088668, 2015-01-089265). מיום 4 באוגוסט 2015 (אסמכתא: 2015-01-089265). מיום 31 באוגוסט 2017 בהतאמה, מיום 27 בנובמבר 2017 (אסמכתא: 2017-01-110274) ומיום 27 בנובמבר 2017 (אסמכתא: 2017-01-088668).

יצוין, כי החברה מעניקה באישור הארגנים המוסמכים, בהתאם למדייניות התגמול של החברה ובכפוף לדין, כתוב פטור והתחייבות לשינויו לנושאי משרה המכnicos בחברה מעת לעת.

(ג) פרטיים בדבר ביטוח הנitin לדירקטוריים ונושאי משרה, שבתווקף בתאריך הדוח, ראה באור 39 לדוחות הכספיים וכן דיווח מיידי מיום 11 בספטמבר 2023 (אסמכתא: 2023-01-2023-101-109752) ודיווח משלים מיום 26 בספטמבר 2023 (2023-101-105450).

ארי קלמן
מנהל כללי

ערן גריפל
יו"ר דירקטוריון

רמת גן, 28 במרץ, 2024

שאלון מispiel תאגידו

שאלון ממשל תאגידי¹

עצמאות הדירקטוריון

לא נכון	נכון	נכון	לא נכון
-----	✓		<p>בכל שנות הדיווח כיהנו בתאגיד שני דירקטוריים חיצוניים או יותר.</p> <p>בשאלת זו ניתן לענות "נכון" אם תקופת הזמן בה לא כיהנו שני דירקטוריים חיצוניים אינה עולה על 90 ימים, כאמור בסעיף 363א.(ב)(10) לחוק החברות, ואולם בכל תשובה שהיא (נכון/לא נכון) תצביע תקופת הזמן (בימים) בה לא כיהנו בתאגיד שני דירקטוריים חיצוניים או יותר בשנות הדיווח (ובכל זה גם תקופת כהונה שאושרה בדיעבד, תוך הפרדה בין הדירקטוריים החיצוניים השונים):</p> <p><u>דירקטור א': גבריאל פרל, בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.</u></p> <p><u>ديرקטור ب': אורית סתוין, בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית.</u></p> <p>מספר הדירקטוריים החיצוניים המכונים בתאגיד נכון למועד פרסום שאלון זה:<u>2.</u></p>
-----	-----		<p>שוועור³ הדירקטוריים הבלטי תלויים⁴ המכונים בתאגיד נכון למועד פרסום שאלון זה: <u>7/2.</u></p> <p>שוועור הדירקטוריים הבלטי תלויים שנקבע בתקנון⁵ התאגיד: -----.</p> <p>☒ לא רלוונטי (לא נקבעה הוראה בתקנון).</p>

¹ פורסם במסגרת הצעות חוקיה לשיפור הדוחות ביום 16.3.2014.

² מונתה ביום 3 במאי 2023 החל גב' אביטל שטיין אשר סיימה 9 שנות כהונה.

³ בשאלון זה, "шибור" – מספר מסויים מתוך הסך הכל. כר לדוגמה 8/3.

⁴ לרבות "דיםקטוריים חיצוניים" כהגדרתם בחוק החברות.

⁵ לעניין שאלת זו – "תקנון" לרבות על פי הוראת דין ספציפית החלה על התאגיד (לדוגמא בתאגיד בנקאי – הוראות המפקח על הבנקים).

⁶ חברת איגרות חוב אינה נדרשת לענות על סעיף זה.

עכמאות הדירקטוריון

לא נכון	נכון	
-----	✓	<p>בשנת הדיווח נערכה בדיקה עם הדירקטורים החיצוניים (והדירקטורים הבלטי תלוים) ונמצא כי הם קיימו בשנת הדיווח את הוראת סעיף 240(ב) ו-(ו) לחוק החברות לעניין היעדר זיקה של הדירקטורים החיצוניים (והבלטי תלוים) המכנים בתאגיד וכן מתקיים בהם התנאים הנדרשים לכיהנה כديرקטור חיצוני (או בלתי תלוי).</p>
-----	✓	<p>כל הדירקטורים אשר כיהנו בתאגיד במהלך שנת הדיווח, אינם כפויים⁷ למנהל הכללי,โดยרין או בעקביפין (למעט דירקטור שהוא נציג עובדים, אם קיימת בתאגיד נציגות לעובדים).</p> <p>אם תשובתכם הינה "לא נכון" (קרי, הדירקטור כפוף למנהל הכללי כאמור) – יזמין שיעור הדירקטורים שלא עמדו במגבלה האמורה: -----.</p>
-----	✓	<p>כל הדירקטורים שהודיעו על קיומו של עניין אישי שלהם באישור עסקה שעל סדר יומה של ישיבה, לא נכון בדיעון ולא השתתפו בהצבעה כאמור (למעט דין ו/או הצבעה בנסיבות המתקיימות לפי סעיף 278(ב) לחוק החברות):</p> <p>אם תשובתכם הינה "לא נכון" –</p> <p>אם היה זה לשם הצגת נושא מסוים על ידו בהתאם להוראות סעיף 278(א) סיפה:</p> <p>☐ לא (יש לסמן X במשבצת המתאימה).</p> <p>יזמין שיעור היישבות בהם דירקטורים כאמור נכון בדיון ו/או השתתפו בהצבעה למעט בנסיבות כאמור בס"ק א: -----.</p>

⁷לענין שאלת זו – עצם כיהונה כדירקטור בתאגיד מוחזק הנמצא בשליטת התאגיד, לא יוחשב כ"כפיפות", מאידך, כיהונת דירקטור בתאגיד המכון כנושא משרה (למעט דירקטור) ו/או עובד בתאגיד המוחזק בשליטת התאגיד יוחשב "ככפיפות" לעניין שאלת זו.

עכמאות הדירקטוריון

לא נכון	נכון	לא נכון
----	✓	<p>בעל השיטה (לרבות קרובו ו/או מי מטעמו), שאינו דירקטור או נושא משרה בכירה אחר בתאגיד, לא נכון בישיבות הדירקטוריון שהתקיימו בשנת הדיווח.</p> <p>אם תשובהכם הינה "לא נכון" (קרי, בעל שליטה ו/או קרובו ו/או מי מטעמו שאינו חבר דירקטוריון ו/או נושא משרה בכירה בתאגיד נכון בישיבות הדירקטוריון כאמור) – יצוינו הפרטים הבאים לגבי נוכחות כל אדם נוסף בישיבות הדירקטוריון כאמור:</p> <p>זהות: _____. תפקיד בתאגיד (כל וקיים): _____. פירוט הזיקה לבעל השיטה (אם מי שנכח אינו בעל השיטה עצמה): _____. האם היה זה לשם הצגת נושא מסוים על ידו: ☒ כן ☐ לא (יש לסמן במשבצת המתאימה). שיעור נוכחות⁸ בישיבות הדירקטוריון שהתקיימו בשנת הדיווח לשם הצגת נושא מסוים על ידו: _____, נוכחות אחרות: _____. ☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).</p>

⁸ תוקף הפרדה בין בעל השיטה, קרובו ו/או מי מטעמו.

כשירות וכיישורי הדירקטורים

לא נכון	נכון	נכון	לא נכון	כשירות וכיישורי הדירקטורים
-----	✓		-----	7. בתקנון התאגידי לא קיימת הוראה המגבילה את האפשרות לסיום מידית את כהונתם של כל הדירקטורים בתאגידי, שאינם דירקטורים חיצוניים (לענין זה – קביעה ברוב רג'il אינה נחשבת מוגבלת)% אם תשובהכם הינה "לא נכון" (קרי, קיימת מוגבלה כאמור) יזווין –
-----	-----		-----	א. פרק הזמן שנקבע בתקנון לכהונת דירקטור: -----.
-----	-----		-----	ב. הרוב הדרוש שנקבע בתקנון לסיום כהונתם של הדירקטורים: -----.
-----	-----		-----	ג. מנת חוקי שנקבע בתקנון באסיפה הכללית לשם סיום כהונתם של הדירקטורים: -----.
-----	-----		-----	ד. הרוב הדרוש לשינוי הוראות אלו בתקנון: -----.
-----	✓		-----	8. התאגידי דאג לעירication תכנית הכשרה לדירקטורים חדשים, בתחום עסקיו התאגידי ובתחום הדין החל על התאגידי והדיבקטורים, וכן דאג לעירication תכנית המשך להכשרת דירקטורים מכחניים, המותאמת, בין השאר, לתפקיד שהדיבקטור מלא בתאגידי. אם תשובהכם הינה "נכון" – יזווין האם התוכנית הופעלה בשנת הדיווח: ☒ כן ⁹ ☐ לא (ויש לסמן X במשבצת המתאימה)

⁹ חברת איגרות חוב אינה נדרשת לענות על שיעוף זה.

כשירות וכיישורי הדירקטורים

לא נכון	נכון			
-----	✓	בtagיד נקבע מספר מזערי נדרש של דירקטורים בדירקטוריון שעליהם להיות בעלי מומחיות Chbosnaiot ופיננסית. אם תשובתכם הינה "נכון" – יצוין המספר המזערי שנקבע: <u>3</u> .		.9. א.
		מספר הדירקטורים שכיהנו בתאגיד במהלך שנת הדיווח – בעלי מומחיות Chbosnaiot ופיננסית ¹⁰ : <u>6</u> . בעלי כשירות מקצועית: <u>1</u> . במקרה שבו היו שינויים במספר הדירקטורים כאמור בשנת הדיווח, ניתן הנתון של המספר הנמור ביותר (למעט בתקופת זמן של 60 ימים מקרים השינוי) של דירקטורים מכל סוג שכיהנו בשנת הדיווח.		.9. ב.
-----	✓	בכל שנת הדיווח כל הרכב הדירקטוריון חברים משנה המינוי. אם תשובתכם הינה "לא נכון" – יצוין פרק הזמן (בימים) בו לא התקיימו האמור: -----. בשאלה זו ניתן לענות "נכון" אם תקופת הזמן בה לא כיהנו דירקטורים משנה המינוי אינה עולה על 60 ימים, ואולם בכל תשובה שהוא (נכון/לא נכון) תצוין תקופת הזמן (בימים) בה לא כיהנו בתאגיד דירקטורים משנה המינויים: -----.		.10. א.
-----	-----	מספר הדירקטורים מכלomin המכהנים בדירקטוריון התאגיד נכון למועד פרסום שאלון זה: גברים: <u>5</u> , נשים: <u>2</u> .		.10. ב.

¹⁰ לאחר הרכבת הדירקטוריון, בהתאם להוראות תקנות החברות (תנאים ומבחן לדירקטור בעל מומחיות Chbosnaiot ופיננסית לדירקטור בעל כשירות מקצועית), התשס"-1-2005.

ישיבות הדירקטוריון (וכינוס אסיפה כללית)

לא נכון	נכון	נכון	לא נכון	ישיבות הדירקטוריון (וכינוס אסיפה כללית)		
-----	-----	-----	-----	מספר ישיבות הדירקטוריון שהתקיימו במהלך כל רביעון בשנת הדיווח: רביעון ראשון (שנת 2023): <u>3</u> רביעון שני: <u>2</u> רביעון שלישי: <u>2</u> רביעון רביעי <u>3</u>	א.	.11.
-----	-----	-----	-----	לצד כל אחד ממשות הדירקטורים שכיהנו בתאגיד במהלך שנת הדיווח, מצוין שיעור ⁱⁱ השתתפותו בישיבות הדירקטוריון (בס"ק זה – לרבות ישיבות ועדות הדירקטוריון בהן הוא חבר, וכמפורט להלן) שהתקיימו במהלך שנת הדיווח (ובהתיחס לתקופת כהונתו): (יש להוסיף שורות נוספות לפי מספר הדירקטורים).	ב.	

ישיבות הדירקטוריון (וכינוס אסיפה כללית)

לא נכון	נכון	שיעור השתתפותו בישיבות ועדות דירקטוריון נספנות בהן הוא חבר (תוק ציון שם הוועדה)	שיעור השתתפותו בישיבות ועדות תגמול ¹⁴	שיעור השתתפותו בישיבות הוועדה לבחינת הדוחות כספיים ¹³	שיעור השתתפותו בישיבות ועדיות ביקורת ותגמול ¹²	שיעור השתתפותו בישיבות הדירקטוריון	שם הדירקטור	
-----	-----	-----	-----	-----	-----	10/10	ערן גריפל, יו"ר .1	
-----	-----	-----	-----	2/5	2/8	4/10	אבייטל שטיוון ⁱⁱⁱ .2	
		-----	-----	-----	-----	10/10	יונל כהן .3	
		-----	-----	-----	-----	10/10	Յואב שמעון קרמר .4	
		-----	5/5	7/8	10/10		שי פולדמן .5	
		-----	5/5	8/8	10/10		גבוי פרל .6	
		-----	-----	-----	5/10		אורלי ורקלונינו ^{iv} .7	
		-----	3/5	6/8	6/10		אורית סטיוו ^v .8	

¹² לגבי דירקטור החבר בוועדה זו. החל מיום 27.2.22 משמשת ועדיות הביקורת כועדת התגמול.

¹³ לגבי דירקטור החבר בוועדה זו.

¹⁴ לגבי דירקטור החבר בוועדה זו. החל מיום 27.2.22 משמשת ועדיות הביקורת כועדת התגמול.

הפרדה בין תפקידיו המנהלי הכללי ויושב ראש הדירקטוריון				
לא נכון	נכון			
	✓	בשנת הדיווח קיימים הדירקטוריון דיוון אחד לפחות לעניין ניהול עסקיו התאגידי בידי המנהל הכללי ונושאי המשרה הכספיים לו, ללא נוכחותם וניתנה להם הזדמנות להביע את דעתם.		.12
-----	✓	בכל שנת הדיווח כיהן בתאגידי יו"ר דירקטוריון. בשאלה זו ניתן לענות "נכון" אם תקופת הזמן בה לא כיהן בתאגידי יו"ר דירקטוריון אינה עולה על 60 ימים כאמור בסעיף 363א.(2) לחוק החברות, ואולם בכל תשובה שהיא (נכון/לא נכון) תצוין תקופת הזמן (בימים) בה לא כיהן בתאגידי יו"ר דירקטוריון כאמור: -----.		.13
-----	✓	בכל שנת הדיווח כיהן בתאגידי מנהל כללי. בשאלה זו ניתן לענות "נכון" אם תקופת הזמן בה לא כיהן בתאגידי מנכ"ל אינה עולה על 60 ימים כאמור בסעיף 363א.(6) לחוק החברות, ואולם בכל תשובה שהיא (נכון/לא נכון) תצוין תקופת הזמן (בימים) בה לא כיהן בתאגידי מנכ"ל כאמור: -----.		.14
-----	-----	בתאגידי בו מכיהן יו"ר הדירקטוריון גם כמנכ"ל התאגידי ו/או מפעיל את סמכויותיו, כפל הכהונה אושר בהתאם להוראות סעיף 121(ג) לחוק החברות ¹⁵ .	☒ לא רלוונטי (ככל שלא מתקיים בתאגידי כפל כהונה כאמור).	.15

¹⁵ בחברת איגרות חוב – אישור בהתאם לסעיף 121(ד) לחוק החברות.

הפרדה בין תפקידיו המנהלי הכללי ויושב ראש הדירקטוריון

לא נכון	נכון			
-----	✓	המנכ"ל <u>איןנו</u> קרוב של יו"ר הדירקטוריון. אם תשובה לכם הינה "לא נכון" (קרי, המנכ"ל הינו קרוב של יו"ר הדירקטוריון) –		.16.
-----	-----	תצוין הקרבה המשפחתית בין הצדדים: -----.	א.	
-----	-----	הכהונה אושרה בהתאם לסעיף 121(ג) לחוק החברות ¹⁶ : ☒ כן ☐ לא (יש לסמן X במשבצת המתאימה)	ב.	
-----	✓	בעל שליטה או קרובו <u>איןנו</u> מכחן כמנכ"ל או כנושא משרה בכירה בתאגיד, למעט כדירקטור. ☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).		.17

¹⁶ בחברת איגרות חוב – אישור בהתאם לסעיף 121(ד) לחוק החברות.

וועדת הביקורת

				עדות הביקורת
	לא נכון	נכון	לא נכון	
	-----	-----	-----	ב證 עדת הביקורת לא כיהן בשנה הדיווח - �. 18.
	✓			בעל השיטה או קרובו. ☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה). א.
	✓			ויר הדירקטוריון. ב.
	✓			דיקטור המעסק על ידי התאגיד או על ידו בעל השיטה בתאגיד או בידי תאגיד בשליטתו. ג.
	✓			דיקטור הנזון לתאגיד או לבעל השיטה בתאגיד או תאגיד בשליטתו שירותים דרך קבוע. ד.
	✓			דיקטור שיעיר פרנסתו על בעל השיטה. ה.
	✓			מי שאינו רשאי להיות חבר בזעמת ביקורת, ובכלל זה בעל שליטה או קרובו, לא נכח בשנה הדיווח בישיבות ועדת הביקורת, למעט בהתאם להוראות סעיף 115(ה) לחוק החברות. ו. 19.
	✓			מן חוקי לדין ולהבלת החלטות בכל ישיבות ועדת הביקורת שהתקיימו בשנה הדיווח היה רוב של חברי הוועדה, כאשר רוב הנוכחים היו דירקטורים בלתי תלויים ואחד מהם לפחות היה דיקטור חיצוני. אם תשובתכם הינה "לא נכון" – צוין שיעור הישיבות בהן לא התקיימה הדרישה כאמור: -----. .20.

עדת הביקורת			
		נכון	לא נכון
21.	✓	✓	עדת הביקורת קיימה בשנת הדיווח וシיבת אחת לפחות בנסיבות המבקר הפנימי ורואה החשבון המבקר ובלא נוכחות של נושאי משרה בתאגיד שאינם חברי הוועדה, לעניין ליקויים בניהול העסקי של התאגיד.
22.	✓	-----	בכל ישיבות ועדת הביקורת בה נכון מי שאינו רשאי להיות חבר הוועדה, היה זה באישור יו"ר הוועדה /או לביקשת הוועדה (לגביה הייעץ המשפטי ומזכיר התאגיד שאינו בעל שליטה או קרובו).
23.	✓	-----	בשנת הדיווח היו בתוקף הסדרים שקבעה ועדת הביקורת לגבי אופן הטיפול בתלונות של עובדי התאגיד בקשר לליקויים בניהול עסקיו ולגביה ההגנה שתינתן לעובדים שהتلוננו כאמור.
24.	✓	-----	עדת הביקורת (ו/או הוועדה לבחינת דוחות הכספיים) הניחה את דעתה כי היקף עבודתו של רואה החשבון המבקר ושכר טרחתו ביחס לדוחות הכספיים בשנת הדיווח, היו נאותים לשם ביצוע עבודות ביקורת וסקירה ראויים.

תפקידו הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים (להלן - הוועדה) בעבודתה המקדימה לאישור הדוחות הכספיים

לא נכון	נכון				
-----	-----	-----	וץין פרק הזמן (בימים) אותו קבע הדירקטוריון בזמן סביר להעברת המלצות הוועדה לקראת הדיון בדירקטוריון לאישור הדוחות הכספיים: <u>2</u>	.25	א.
-----	-----	-----	מספר הימים שהלפו בפועל בין מועד העברת המלצות לדירקטוריון למועד הדיון בדירקטוריון לאישור הדוחות הכספיים: דוח רביעון ראשון (שנת 2023): <u>2</u> דוח רביעון שני: <u>2</u> דוח רביעון שלישי: <u>3</u> דוח שנתי: <u>2</u>		ב.
-----	-----	-----	מספר הימים שהלפו בין מועד העברת טווחת הדוחות הכספיים לדירקטוריום למועד הדיון בדירקטוריון לאישור הדוחות הכספיים: דוח רביעון ראשון (שנת 2023): <u>6</u> דוח רביעון שני: <u>6</u> דוח רביעון שלישי: <u>7</u> דוח שנתי: <u>7</u>		ג.
-----	✓	-----	רואה החשבון המבקר של התאגיד השתתף בכל ישיבות הוועדה והדירקטוריון, בה נדונו הדוחות הכספיים של התאגיד המתיחסים לתקופות הנכליות בשנת הדיווח. אם תשובתכם הינה "לא נכון", יצוין שיורש השתתפותו: -----	.26	

תפקידו הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים (להלן - הוועדה) בעבודתה המקדימה לאישור הדוחות הכספיים

לא נכון	נכון		
-----	-----	בוואעדה התקיימו בכל שנת הדיווח ועד לפרסום הדוח השנתי, כל התנאים המפורטים להלן:	.27
-----	✓	מספר חברות לא פחות משלושה (במועד הדיון בוואעדה ואישור הדוחות כאמור).	א.
-----	✓	התקיימו בה כל התנאים הקבועים בסעיף 115(ב) ו-(ג) לחוק החברות (לענין כהונת חברי ועדת ביקורת).	ב.
-----	✓	יו"ר הוועדה הוא דירקטור חיוני.	ג.
-----	✓	כל חברות דירקטוריים ורוב חברות דירקטוריים בלתי תלויים.	ד.
-----	✓	לכל חברת היכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים ולפחות אחד מהדירקטוריים הבלתי תלויים הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.	ה.
-----	✓	חברי הוועדה נתונים הצהרה עובר למיניהם.	ו.
-----	✓	המנין החוקי לדין ולקבלת החלטות בוואעדה היה רוב חברותם בלבד שרוב הנוכחים היו דירקטוריים בלתי תלויים ובهم דירקטור חיוני אחד לפחות.	ז.
-----	-----	אם תשובהתכם הנה "לא נכון" לגבי אחד או יותר מסעיפים המשנה של שאלה זו, יצוין ביחס לאיזה דוח (תקופתי/רביעוני) לא התקיימים התנאי האמור וכן התנאי שלא התקיימים: דוחות רביעון שלישי.	

עדת תגמול			
	לא נכון	נכון	
.28	-----	✓	הועדה מנתה, בשנת הדיווח, לפחות שלושה חברי והדיקטוריים החיצוניים היו בה רוב (במועד הדיוון בוועדה). ☐ לא רלוונטי (לא התקיימים דין).
.29	-----	✓	תנאי כהונתם והעסקתם של כל חברי ועדת התגמול בשנת הדיווח הינם בהתאם לתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000.
.30	-----	-----	בוואעדת התגמול לא כיהן בשנת הדיווח - א. בעל השליטה או קרובו. ☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה). ב. יו"ר הדירקטוריון. ג. דירקטור המועסק על ידי התאגיד או על ידו בעל השליטה בתאגיד או בידי תאגיד בשליטתו. ד. דירקטור הנוטן לתאגיד או לבעל השליטה בתאגיד או תאגיד בשליטתו שירותים דרך קבוע. ה. דירקטור שיעיר פרנסתו על בעל שליטה. ☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).
.31	-----	✓	בעל שליטה או קרובו לא נכוו בשנת הדיווח בישיבות ועדת התגמול, למעט אם קבוע יו"ר הועדה כי מי מהם נדרש לשם הצגת נושא מסוים.
.32	-----	✓	ועדת התגמול והדיקטוריון לא עשו שימוש בסמכותם לפי סעיפים 262א(ג), 272(ג)(3)-272(ג)(1)(ג) לאישור עסקה או מדיניות תגמול, למרות התנגדותה של האסיפה הכללית. אם תשובתכם הנה "לא נכון" יzion - סוג העסקה שאושרה כאמור: ----- מספר הפעמים בהן נעשה שימוש בסמכותם בשנת הדיווח: -----

מבחן פנים			
	לא נכון	נכון	----
33.	----	✓	ו"יר הדירקטוריון או מנכ"ל התאגיד הוא הממונה הארגוני על המבחן הפנימי בתאגיד.
34.	----	✓	ו"יר הדירקטוריון או ועדת הביקורת אישרו את תכנית הבדיקה לשנת הדיווח. בנוסף, יפורטו נושאי הביקורת בהם עסק המבחן הפנימי לשנת הדיווח: נושאי הביקורת שנבחנו נגזרו מתוכניות עבודה שנתיות ורב-שנתיות. הביקורת בchnerה, בין היתר, היבטים הנוגעים למבחן תאגידי ובכלל זה, פעילות הדירקטוריון ועמדותיו, דיווחים כדין, עסקאות בעלי עניין וכן את נאודות תהיליכי המקבב והבקירה על פעילות החברה.
35.	----	----	היקף העבודות המבחן הפנימי בתאגיד לשנת הדיווח (בשעות ¹⁷): <u>22,200 שעות</u>
	----	✓	בשנת הדיווח התקיים דיון (בvwעדת הביקורת או בדירקטוריון) במצאי המבחן הפנימי.
36.	----	✓	המבחן הפנימי אינו בעל עניין בתאגיד, קרובו, רוי"ח מבקר או מי מטעמו וכן אינו מקיים קשרים עסקיים מהותיים עם התאגיד, בעל השיטה בו, קרובו או תאגידים בשליטתם.

¹⁷ כולל שעות עבודה שהושקעו בתאגידים מוחזקים ובביקורת מחוץ לישראל, ולפי העניין.

עסקאות עם בעלי עניין

לא נכון	נכון	
✓	-----	<p>בעל השיטה או קרובו (רבות חברות שבשליטתו) אונו מועסק על-ידי התאגיד או נותן לו שירות ניהול.</p> <p>אם תשובהכם הינה "לא נכון" (קרי, בעל השיטה או קרובו מועסק על-ידי התאגיד או נותן לו שירות ניהול) וצית –</p> <ul style="list-style-type: none"> - מספר הקרובים (רבות בעל השיטה) המועסקים על-ידי התאגיד (רבות חברות שבשליטתם ו/או באמצעות חברות ניהול): <u>1</u>. - האם הסכמי העסקה ו/או שירות הניהול כאמור אושרו בידי הארגונים הקבועים בדין: <p>☒ כן</p> <p>☐ לא</p> <p>(יש לסמן X במשבצת המתאימה)</p> <p>☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה). -----.</p>
-----	✓	<p>לモטב ידעת התאגיד, לבעל השיטה אין עסקים נוספים בתחום פעולתו של התאגיד (בתחום אחד או יותר).</p> <p>אם תשובהכם הינה "לא נכון" – וצית האם נקבע הסדר לתייחס פעילותות בין התאגיד ובעל השיטה בו:</p> <p>☐ כן</p> <p>☐ לא (יש לסמן X במשבצת המתאימה).</p> <p>☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).</p>

יו"ר ועדת הביקורת:

אורית סתו'

יו"ר הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים:

גבי פרל

יו"ר הדירקטוריון:

ערן גריפל

תאריך החתימה: 28 במרץ, 2024

ⁱⁱ לעניין שאלה 8: הכשרה ראשונית לדירקטורי חדש מתבצעת באמצעות מתן ערכה הכוללת את הוראות החוקיקה, הרגולציה והנהלים הרלבנטיים לפעולות החברה וכן עותק של דוח תקופתי אחרון. יצוין כי החברה עורכת, מעת לעת, השתלמות מקצועית שונות הקשורות לתחומי פעילות הגוף המוסדיים בקבוצת הכללים לעתים נושאים הנוגעים לממשל תאגידי ואליהן מזומנים גם הדירקטורים של החברה.

ⁱⁱⁱ לעניין שאלה 11(ב)(3): ה"ה אבטיל שטיין סיימה את כהונתה ביום 01.05.2023.

^{iv} לעניין שאלה 11(ב)(7): ה"ה אורלי רוקני החלה את כהונתה ביום 01.06.2023.

^v לעניין שאלה 11(ב)(7): ה"ה אורית סתו החלה את כהונתה ביום 03.05.2023.

^{vi} לעניין שאלה 37: ה"ה ערן גריפל, מבעלי השיטה בחברה (בן זוגה של ה"ה טלי גריפל), מכיהן כיו"ר דירקטוריון פעיל בשכר.

פרק 1'

דו"ח בדבר אפקטיביות הביקורת הפנימית על הדיוח הכספי ועל הגילוי

דו"ח שני בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

לפי תקנה 9ב(א)

הנהלה, בפיקוח הדירקטוריון של מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן: "התאגיד"), אחראית לקבעתה והתקיימותה של בקרה פנימית נאותה על הדיווח הכספי ועל הגילוי בתאגיד.

לענין זה, חברי הנהלה הם:

1. אריאן קלמן, מנהל כללי;
2. שאר חברי הנהלה:
רן קלמי, מנהל כספים.

ניר מזור, מנהל השקעות ראשי.

בקרה פנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי כוללת בקרות ונוהלים הקיימים בתאגיד, אשר תוכנוו בידי המנהל הכללי ונושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספיים או תחת פיקוחם, אוידי מי שמצבע בפועל את התפקידים האמורים, בפיקוח דירקטוריון התאגיד אשר נועד לספק במידה סבירה של ביטחון בהתיחס למזהמים הדיווח הכספי ולהכנות הדוחות בהתאם להוראות הדין, ולהבטיח כי מידע שההתאגיד נדרש לגנות בדוחות שהוא מפרסם על פי הוראות הדין נאסר, מעובד, מסוכם ומדווח במועד ובמתכונת הקבועים בדין.

ביקורת הפנימית כוללת, בין השאר, בקרות ונוהלים שתוכנוו להבטיח כי מידע שההתאגיד נדרש לגנותו כאמור, נצבר ומוועבר להנהלת התאגיד, לרבות למנהל הכללי ולנושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספיים או מי שמצבע בפועל את התפקידים האמורים, וזאת כדי לאפשר קבלת החלטות במועד המתאים, בהתיחס לדרישות הגילוי.

בשל המוגבלות המבניות שלה, בקרה פנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי אינה מיועדת לספק ביטחון מוחלט שהזגה מוטעית או השמטה מידע בדוחות תימנע או תתגלה.

הנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, ביצעה בדיקה והערכתה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי בתאגיד והאפקטיביות שלה; הערכת אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי והgiloi שביצעה הנהלה בפיקוח הדירקטוריון כללה את רכיבי הבקרה הבאים: בקרות ברמת הארגון (Entity Level); בקרות על תהליכי ערך הדוחות וסגורותם; בקרות כלויות על מערכות המידע (ITGC) ובקרות על תהליכי מהותיים מאוד לדיווח הכספי ולגילוי המבצעים העיקריים בעיקרם ע"י הגוף המוסדיים בקבוצה והמרכזים את עיקר פעילותה העסקית, כמפורט להלן:

מנורה מבטחים ביטוח בע"מ, מנורה מבטחים פנסיה וಗמל בע"מ, חברות בנות של התאגיד, הין גופים מוסדיים, שחלות עליהם הוראות הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר, בדבר הערכת אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי.

ביחס לחברות הבנות האמורים, ביצעה הנהלה בפיקוח הדירקטוריון בדיקה והערכתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי והאפקטיביות שלה, בהתבסס על הוראות הממונה של להלן: חזר גופים מוסדיים 10-2009-9-2009-9-2009-7-2010 בנושא "ביקורת הפנימית על הבקרה הפנימית על דיווח כספי" וחזר גופים מוסדיים 7-2010 בנושא "ביקורת הפנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים", לרבות התקונים לחוזרים האמורים.

בהתבסס על הערכה זו, הדירקטוריונים והנהלות התאגידים הגיעו למסקנה, כי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, בהתייחס לבקרה הפנימית בגופים המוסדיים ליום 31 בדצמבר 2023 היא אפקטיבית.

בהתבסס על הערכת האפקטיביות שבייצה הנהלה בפיקוח הדירקטוריון כמפורט לעיל, הדירקטוריון והנהלת התאגיד הגיעו למסקנה, כי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי בתאגיד ליום 31 בדצמבר 2023 היא אפקטיבית.

הצהרת מנהלים

הצהרת מנהל כללי

אני, אריאן קלמן, מצהיר כי:

(1) בבחנתי את הדוח התקופתי של מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן: "התאגיד") לשנת 2023 (להלן: "הדווחות");

(2) לפי ידיעתי, הדוחות אינם כוללים כל ממצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בהם ממצג של עובדה מהותית הנחווץ כדי שהמצגים שנכללו בהם, לאור הנסיבות שבחן נכללו אותם מציגים, לא יהיו מטעימים בהתייחס לתקופת הדוחות;

(3) לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדווחות משקפים באופן נאות, מכל הבדיקות המהותיות, את המצב הכספי, תוכניות הפעולות ותזרימי המזומנים של התאגיד לתאריכים ולתקופות שאליויהם מתיחסים הדוחות;

(4) גיליתי לרואה החשבון המבקר של התאגיד, לדירקטוריון ולועדות הביקורת והדווחות הכספיים של התאגיד, בהתבסס על הערכתו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי:

(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי העולמים באופן סביר להשဖיע לרעה על יכולתו של התאגיד לאוסף, לעבד, לסקם או לדוח על מידע כספי באופן שיש בו להטייל ספק במתינות הדיווח הכספי והכנות הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין; וכן -

(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שבה מעורב המנהל הכללי או מי שכפוף לו במישרין או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבדיקה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי;

(5) אני, בלבד או יחד עם אחרים בתאגיד:

(א) קבעתי בקרות ונHALIM, או וידאתי קביעתם וקיומם של בקרות ונHALIM תחת פיקוחי, המיעדים להבטיח שמיידע מהותי המתיחס לתאגיד, לרבות חברות מאוחדות שלו כהגדתן בתקנות ניירות ערך (דווחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, מובה לדיינית על ידי אחרים בתאגיד ובחברות המאוחדות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות; וכן -

(ב) קבעתי בקרות ונHALIM, או וידאתי קביעתם וקיומם של בקרות ונHALIM תחת פיקוחי, המיעדים להבטיח באופן סביר את מהינות הדיווח הכספי והכנות הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין, לרבות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים;

(ג) הערכתי את האפקטיביות של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי, והציגתי בדוח זה את מסקנות הדירקטוריון וה הנהלה לגבי האפקטיביות של הבקרה הפנימית כאמור למועד הדוחות.

אין באמור לעיל כדי לגרוע אחריות או אחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

רמת גן, 28 במרץ 2024.

אריאן קלמן, מנהל כללי

הצהרת מנהלים

הצהרת נושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספי

אני, רן קלמי, מצהיר כי:

- (1) בחנתי את הדוחות הכספיים ומידע הכספי الآخر הכלול בדוחות של מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן: "התאגיד") לשנת 2023 (להלן: "הדוחות");
לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים וה מידע הכספי אחר הכלול בדוחות אינם כוללים כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בהם, לאור הנסיבות שבן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בתיאורם לתקופת הדוחות;
- (2) לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים וה מידע הכספי אחר הכלול בדוחות משקפים באופן נאות, מכל הבדיקות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות ותזרימי המזומנים של התאגיד לתאריכים ולתקופות שאלייהם מתיחסים הדוחות;
- (3) גיליתי לרואה החשבון המבקר של התאגיד, לדירקטוריון ולועדות הביקורת והדוחות הכספיים של התאגיד, בהתבסס על הערכתי העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות מהותיות בקביעתה או בהפעלה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי ככל שהיא מתייחסת לדוחות הכספיים ול מידע הכספי אחר הכלול בדוחות, העולמים באופן סביר להשဖע לרעה על יכולתו של התאגיד לאסוז, לפחות, לסכם או לדוח על מידע כספי באופן שיש בו להטייל ספק בנסיבות הדיווח הכספי והכנה הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין; וכן -
- (b) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שבה מעורב המנהל הכללי או מי שכפוף לו במישרין או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבדיקה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי;
- (5) אני, בלבד או יחד עם אחרים בתאגיד:
  - (א) קבעתי בקרות ונHALIM, או וידאי קביעתם וקיומם של בקרות ונHALIM תחת פיקוחי, המיעדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לתאגיד, לרבות חברות מאוחדות שלו כהגד鲁迅ן בתகנות נירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, ככל שהוא רלוונטי לדוחות הכספיים ול מידע כספי אחר הכלול בדוחות, מובא לידייתם על ידי אחרים בתאגיד ובחברות המאוחדות, בפרט במהלך תקופה ההכנה של הדוחות; וכן -
  - (b) קבעתי בקרות ונHALIM, או וידאי קביעתם וקיומם של בקרות ונHALIM תחת פיקוחנו, המיעדים להבטיח באופן סביר את מהימנות הדיווח הכספי והכנה הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין, לרבות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים;
  - (g) הערכתי את האפקטיביות של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי, ככל שהיא מתייחסת לדוחות הכספיים ול מידע הכספי אחר הכלול בדוחות למועד הדוחות, מסקונייתי לגבי הערכתם כאמור הובאו לפני הדירקטוריון וה הנהלה ומשולבות בדוח זה.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריות או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

רמת גן, 28 במרס 2024.

רן קלמי, מנהל כספים

פרק ז'

נספחים

הצהרת אקטואר ביטוח חיים

פרק א' – זהות האקטואר

נתבקשתי על ידי מנורה מבטיחים ביטוח בע"מ (להלן – "המבטיח") להעריך את ההפרשות המפורטוות בפרק ב' להן בביטוח חיים, עבור הדוחות הכספיים של המבטיח (להלן – "ההפרשות") ליום 31 דצמבר 2023.

אני משמשת כאקטוארית ממונה בביטוח חיים של המבטיח החל ינואר 2022. אינני בעל עניין במבטיח או בת משפחתי של בעל עניין במבטיח.

פרק ב' – היקף חוות הדעת האקטוארית

1. חוות הדעת האקטוארית

לצורך חישוב ההפרשות של המבטיח, הסתמكتי על נתונים אשר הומצאו לי על ידי המבטיח. בקשרתיי קיבלת מידע ונתונים נוענו בצורה מספקת לצורך הערכת ההפרשות לצורכי הדוחות הכספיים. בוחנתי את סבירותohlימונות הנתונים ובכלל זה השוויתי את הנתונים האמורים נתונים אליה מתיחס הדוח ולנתוני השנים הקודמות.

במידת הצורך הסתמكتי בהערכתי גם על נתונים שהתקבלו ממקורות מהימנים אחרים. בוחנתי את מידת התאמת הנתונים והרלוונטיות שלהם.

ההנחות האקטואריות ששימשו אותי בעבודתי, וכן השיטות להערכת ההפרשות המפורטוות להן נקבעו על ידי, לפי מיטב שיפוטי המקצועי, וזאת בכפוף להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים בסעיף 1 לפרק ג' להן.

לצורך חישוב השיר בקשרי מוגרמיים המוסמכים על ביטוח משנה של המבטיח מידע בדבר הסדרי ביטוח המשנה של המבטיח, יכולת גיבית התביעות ובעיות מדיניות התשלום של מבטיח המשנה. בוחנתי על סמך המידע שנמסר לי את ההשלכות וההשפעות של הסדרי ביטוח המשנה על ההפרשות.

בחוות דעתך נלקחו בחשבון גם העניין הבא:

ההפרשה שחווצה בגין ביטוחים מסוות בהם החברה אינה מובייל, CHOICE, CHOICE חלק היחסי של מנורה מבטיחים בהפרשה שחווצה על ידי המבטיחים המוביילים.

2. נתונים המצורפים לפסקת היקף חוות הדעת האקטוארית

א. בנספחים א' ו-ב' (טופס 12א' ו-12ב') מפורטים סכומי ההפרשות,uali,CHOICE,CHOICE ברמת הברוטו והן ברמת השיר.

1. הפרשה לתביעות תלויות (תביעות שאירועו אך טרם שולם במלואו, בין אם אושרו ובין אם לאו, למעט תביעות המשולמות כקבאות כגון: סיעודי, ACIU) וההוצאות היישירות והעקיפות הנובעות מהן (כולל הפרשה לתביעות שעליהן המבטיח טרם קיבל דיווח) –

Reserve for Unpaid Losses (Incurred but Unpaid Claims) and Unpaid Allocated and Unallocated Loss Adjustment Expenses (Including IBNR)

2. הפרשה (עתודה) הנובעת מהתנאי חוזה הביטוח בביטוח חיים בנפרד, לרבות –

א. עתודה לתכנית עם צבירה;

ב. הפרשה הנדרשת כאשר חלק מהפרימה הנגبية בשנים המוקדמות של החוזה מיועדת למטען כסוי עתידי במועד מאוחר יותר, כגון: הפרשה בגין פרימה קבועה, ברות ביטוח והמשכיות;

3. חלק העתודה בגין תביעות בתשלום, לרבות תביעות המשולמות כקצבות כגון: סייעודי ואכ"ע.

4. הפרשה בגין השתתפות ברווחים.

5. השלהמה הנובעת מבדיקת נאותות העתודה.

6. אחר - הפרשות נוספות לפי הוראות המפקח, כגון: הפרשה בגין עתודה להשלמה (DAC), השלמת העתודה לפוליסות גמלא.

ב. השפעת השינויים המפורטים בהמשך על ההפרשות,uali ש"ח, הוא ברמת הברוטו והוא ברמת השيء:

א. עבור פוליסות שנכנסו לתוקף לאחר תום תקופת הדוח הכספי השני האחרון – סכום ההתאמנה של ההפרשות, אשר נובע מהתבדלים בין הנחות בסיס הפרימה לבין הנחות בסיס ההפרשה מוצגים בטפסים – אין שינויי מהותיים.

ב. עבור פוליסות שנכנסו לתוקף לפני הדוח הכספי השני האחרון – סכום ההתאמנה של ההפרשות, אשר נובע משינויים בהנחות, בשיטות או ברמת הפרימה הצפiosa להיגבות, ומתקונים אחרים – ראה להלן פרק ד' סעיף 2.

פרק ג' – חוות הדעת

אני מצהירה ומאשרת כי בענף ביטוח חיים:

1. הערכתי את הפרשות המבטחת המפורטות בפרק ב' בהתאם להוראות ולכללים המפורטים להלן, והכול כתוקפים ביום הדוח הכספי:

א. הוראות חוק הפיקוח על שירותי פיננסיים (ביטוח), התשמ"א – 1981;

ב. הוראות והנחיות הממוنة על שוק ההון;

ג. כללים אקטוארים מקובלים.

2. לאחר שבחןתי את הנתונים המוצרים בפרק ב', הגעת ליידי מסקנה כי הנתונים סבירים ומספקים, וכי ניתן להסתמך עליהם לצורך הערכתי.

3. ההנחיות והשיטות להערכת ההפרשות נקבעו על ידי, לפחות שיקול דעתם המקצועית ובהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים לעיל.

4. הפרשות המפורטו בפרק ב', מהוות לפחות ידיעתי והערכתי עתודה חולמת לכיסוי התcheinויות המבטחת בגין חבותו הנובעת מחוזי ביטוח חיים, כתוקפים ביום הדוח הכספי.

פרק ד' – העורות והבהרות

1. העורות

א. אומדנים אקטואריים מטבעם הינם לא וודאים מאחר והם תלויים באירועים עתידיים מוטניים. גם כאשר טכניות והנחות אקטואריות מתאימות מצביעות על כך שסכום העותודה הנקוב הינו סביר, הרי הסכם המשמש שידרשו למלא את התתacyjיות עלול להיות שונה באופן משמעותי מסכום העותודה הנקוב.

ב. פירוט סוגי עותודות הביטוח והשיטות לקביעתו מופיע בバイור ניהול סיכון לדוחות הכספיים.

ג. הטבלאות הרצ"ב נערכו עפ"י הנחות המפקח על הביטוח, והרכבת הנתונים בהם אינו בהכרח תואם להרכבת הנתונים המופיע לדוחות הכספיים ובバイור ניהול.

ד. ההפרשה בגין השתתפות ברווחים נרשמת במאזן בסעיף זכאים ולא בעותודות ביטוח חיים.

2. שינויים והתאמות מהותיים

החברה עדכנה את הנחות השכיחות במוצר סייעוד בהתאם למחקר פנימי שערכה במהלך השנה נוספת עדכנה את הריבית חסרת הסיכון בכל המוצרים הרלוונטיים. השפעת השינויים מהותיים בהנחות מוצגת בバイור שמספרו 37 – בバイור ניהול סיכון.

תאריך	28 במרץ 2024	חברה	תפקיד	שם האקטואר	חתימה	חיקם	יקטרינה רזניק	משמעות מימון	ancockarity בע"מ	מנורה מבטחים ביטוח בע"מ
-------	--------------	------	-------	------------	-------	------	---------------	--------------	------------------	-------------------------

טופס 12א' תביעות הלוויות, עתודה ותעודת לסייעון יוצאים מן הכלל - ברוטו
 ליום: 31.12.2023
 שם החברה: מנורה מ' בע"מ | פקס: 03-7107777 | טל': 5211801 | ת.ד. 1927, רמת גן 1, רמת גן *2000 | 03-7107788

מספר ר'ם (1)	סיעודי אחרום (1)	סיעודי קבוצתי	פרט	אכ"ע	אפקט	חסכון טהור או מרכיב היחסון במילוי בפולישה (עדין, מסלול)	חסכון סיכון מות בפולישה מברט	חסכון טהור או מרכיב היחסון במילוי בפולישה (עדין, מסלול)	חסכון סיכון מות (קלאסי, מסוורתי) מברט	סה"כ	
						חסכון מותות טהור או מרכיב היחסון במילוי בפולישה מברט	חסכון מות משותף תשואה מברט	חסכון מות משותף תשואה גב'			
144,346			4	5	5	12,455 32,120 58,416 7,361 10,838 22,265 487,800					
26 1,987,725	1,316,813	1,226,699	2,797	18,020	30,450,152 4,066,832 688,906 1,747,874 41,505,844						
0		3,425		94	46,981 2,624,838	765,243	3,440,582				
0		46,607		764	10,848,433 2,615 679,897		11,578,315				
0		162,290		5,799	15,824,945	0		15,993,034			
26	915,966	1,094,818	118,781	1,748	8,251	26,720,359 2,627,453 679,897 765,243 31,011,932		2,139,591			
1,071,759	211,163	891,059				3,120,590 1,162,836	956,629	7,414,035			
		4,536	1,049	3,112				8,697			
								10,832			
						609,203 276,543 9,009 26,002		920,757			
										טופס 12ל' פלט פנים ווואטן מן הכלל	
											(1) כסומים אחרים לרבות: בנות, פעל תאננה ועוד
						-6,207		-6,207			
											חישעת התאמת הרכשות בגין עסקים חדים
											א8
											ט' בנת התאמת
											128
											228
											328
											428

טופס 12ב' תביעות הלוויות, עתודה ותעודת לסייעון יוצאים מן הכלל - בשווי
 ליום: 31.12.2023
 שם החברה: מנורה ח' בע"מ | לבטווח בע"מ
 (בלפי לפ')

מספר ר'ם (1)	סיעודי אחרום (1)	סיעודי קבוצתי	פרט	אכ"ע	אפקט	חסכון טהור או מרכיב היחסון במילוי בפולישה (עדין, מסלול)	חסכון סיכון מות בפולישה מברט	חסכון טהור או מרכיב היחסון במילוי בפולישה (עדין, מסלול)	חסכון סיכון מות (קלאסי, מסוורתי) מברט	סה"כ	
						חסכון מותות טהור או מרכיב היחסון במילוי בפולישה מברט	חסכון מות משותף תשואה מברט	חסכון מות משותף תשואה גב'			
111,441			4	5	5	12,455 218,470 58,416 6,858 10,104 19,744 437,488					
26 1,813,816	985,015	1,074,380	2,797	18,020	30,450,152 4,066,832 688,906 1,747,874 40,847,818						
0		3,265		94	46,981 2,624,838		765,243	3,440,421	1990		
0		43,698		764	10,848,433 2,615 679,897			11,575,407	1991-2003		
0		151,767		5,799	15,824,945	0		15,982,511	2004		
0		198,730		6,657	26,720,359 2,627,453 679,897 765,243 30,998,339			30,998,339			
26	894,149	878,247	113,156	1,748	8,251			1,895,577			
919,667	61,046	757,957				3,120,590 1,162,836		956,629	6,978,725		
		4,536	1,049	3,112					8,697		
									45,722		
						609,203 276,543 9,009 26,002			920,757		
										עשרה לסייעון יוצאים מן הכלל	
											(1) כסומים אחרים לרבות: מותן, פעל תאננה ועוד
						-6,207		-6,207			
											חישעת התאמת הרכשות בגין עסקים חדים
											א8
											ט' בנת התאמת
											128
											228
											328
											428

פרק א' - הצהרת האקטואר בענפי ביטוח כללי

פרק א' – זהות האקטואר

נתבקשתי על ידי מנורה מבטחים ביטוח בע"מ (להלן המבטח) להעריך את ההפרשיות המפורטוות בפרק ב' להלן בענפי ביטוח כללי עבור הדוחות הכספיים של המבטח (להלן – ההפרשיות) מנורה מבטחים ביטוח בע"מ ליום 31 דצמבר 2023 כפי שפורסם להלן.

אני עובד שכיר של המבטח.

התמניתי לתפקיד ביום 26.12.2019.

פרק ב' – היקף חוות הדעת האקטוארית

1. היקף חוות הדעת האקטוארית

- א. לצורך חישוב ההפרשיות של המבטח, הסתמكتי על נתונים אשר הומצאו לי על ידי המבטח. בקשרתיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לצורך הערכת ההפרשיות לצורכי הדוחות הכספיים. בוחנתי את סבירות והלימוט הנתונים ובכלל זה השוויתי את הנתונים האמורים לנawy הינה מתייחס הדוח ולנתוני השנה הקודמתו.
- ב. במידת הצורך הסתמكتי בהערכתי גם על נתונים שהתקבלו ממוקורות מהימנים אחרים. בוחנתי את מידת התאמת הנתונים והרלוונטיות שלהם.
- ג. הנהנחות האקטואריות ששימושו אותי בעבודתי, וכן השיטות להערכת ההפרשיות המפורטוות בסעיף 2 להלן נקבעו על ידי, לפי מיטב שיפוטי המקצוע, וזאת בכפוף להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים בסעיף 1 לפרק ג' להלן.
- ד. לצורך חישוב השירט בקשרתי מהגורמים המוסכמים על ביטוח משנה של המבטח מידע בדבר הסדרי ביטוח המשנה של המבטח, יכולות גביהት התביעות ובעיות במדיניות התשלום של מבטחי המשנה. בוחנתי על סמך המידע שנמסר לי את ההשלכות וההשפעות של הסדרי ביטוח המשנה על ההפרשיות.
- ה. בחוות דעת נלקחו בחשבון גם העניינים הבאים:
  - (1) ההפרש שחושבה בגין הסדר ביטוח שיורי ("הפול"), נушתה תוך התבוסות על חישוב שנעשה ע"י ה"פול".
  - (2) ההפרש שחושבה עבור ביטוחים משותפים בהם החברה אינה מבטח מוביל בוצעה על ידי, לפי הניסיון של חלקנו בעסקים אלה.
  - (3) בוצעה הפקחתה, בחישוב מרווה הזיהירות בלבד, בשיעור של כ- 4.5% בגין העדר מתאם מלא בין הענפים השונים, בהתאם לעמדת הממונה.

2. נתונים המצורפים לפסקת היקף חוות הדעת האקטוארית
להלן הערצת סכום העתודות:

ליום 31 דצמבר 2023

באלפי ש

שעיר	ברוטו	תביעות תלויות ענפים שאינם מקובצים	(1) א)
1,578,078	1,671,504	רכב חובה	
169,924	240,349	אחריות מעמידים	
299,733	488,758	צד שלישי	
233,141	265,616	רכב רכוש	
6,781	43,463	מקיף דירות	
497,908	497,908	עסקים ננסים	
2,785,565	3,207,597	סה"כ ענפים שאינם מקובצים	
2,995,057	4,380,401	סה"כ ענפים מקובצים וקיימים מקובצים [1]	(1) ב)
115,901	115,901	הוצאות עקיפות [2]	(2)
		הפרש בין העתודה לסטטוניס שטרם החלפו לבין הפרמייה שטרם הרווחה	(3)
-	-	רכב חובה	
-	-	רכב רכוש	
-	-	מקיף דירות	
3,110,958	4,496,302	סה"כ התחייבויות ביטוחיות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגור ביטוח כולל המוחשבות לפוי הערכת אקטוארית	

פרק ג' – חווות הדעת

אני מצהיר ומאשר כי בענפים הבאים, כהגדרתם בהודעת הפיקוח על עסקיו ביטוח (ענפי ביטוח), התשמ"ה – 1985 :

- א. ביטוח מפני אחריות מעבידים – סעיף 1(א)(7)
- ב. ביטוח לפי דרישות פקודת ביטוח רכב מנוני (נוסח חדש), התש"ל-1970 סעיף 1(א)(8)
- ג. ביטוח רכב מנוני – רכוש (עצמי וצד שלישי) – סעיף 1(א)(9)
- ד. ביטוח מקיף לדירות ובתי עסק – סעיף 1(א)(12)
- ה. ביטוח מפני אחריות כלפי צד שלישי – סעיף 1(א)(14)
- ו. ביטוח מפני אבדן רכוש – סעיף 1(א)(15)
- ז. ביטוח הנדי – סעיף 1(א)(18)
- ח. ביטוח מפני אחריות למוצרים פגומים – סעיף 1(א)(22)
- ט. ביטוח מפני סיכון אחרים – סעיף 1(א)(25)

1. הערכתי את הפרשות המבטח המפורטות בפרק ב' בהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים להלן, והכול כתוקף ביום הדוח הכספי :

- א. הוראות חוק הפיקוח על עסקיו ביטוח, התשמ"א – 1981 ;
- ב. הוראות והנחיות הממונה על שוק ההון ;
- ג. עמדת הממונה בנושא חישוב עדותות בביטוח כללי ;
- ד. כללים אקטואריים מקובלים.

2. לאחר שבנתתי את הנתונים המוזכרים בפרק ב', הגיעתי לידי מסקנה כי הנתונים סבירים ומספקים, וכי ניתן להסתמך עליהם לצורך הערכתי.

3. ההנחיות והשיטות להערכת הפרשות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיקול דעתו המקצועני ובהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים לעיל.

4. הפרשות המפורטות בפרק ב' סעיף 2.א.(1)א), בגין הענפים שאינם מקובצים (רכב חובה, אחריות מעבידים, אחריות כלפי צד שלישי, רכב רכוש, מקיף דירות), מהוות לפי מיטב ידיעתי והערכתתי רזרבה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין התביעות התלוויות, המוגדרות לעיל, בכל ענף שפורט בנפרד, כתוקף ביום הדוח הכספי.

5. הפרשות המפורטות בפרק ב' סעיף 2.א.(1)ב), מהוות לפי מיטב ידיעתי והערכתתי רזרבה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין התביעות התלוויות בענפים המקובצים ושאים מקובצים בכללותם, כתוקף ביום הדוח הכספי.

6. הפרשה המפורטת בפרק ב' סעיף 2.א.2, מהוות לפי מיטב ידיעתי והערכתתי רזרבה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין הוצאות עקיפות ליישוב התביעות עבור כל שינוי החיתום, כתוקף ביום הדוח הכספי.

7. הפרשות המפורטות בפרק ב' סעיף 2.א.3, מהוות לפי מיטב ידיעתי והערכתתי רזרבה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין הפרע בין הסיכון שטרם החלפו והפרמיה שטרם הרווחה ברמת השיר (ככל שקיים) בענפים שפורטו, כתוקף ביום הדוח הכספי.

פרק ד' – העורות והבהרות

1. העותודה הנΚוΒה נגוזה מנטוני תביעות ומהערכה אקטוארית שבהם אי ודאות סטטיסטי מובנית לסך עלות התביעות. גם כאשר טכניות והנחות אקטואריות מתאימות מצביעות על כך שסכום העותודה הנΚוΒה הינו סביר, הרי הסכום הממשי שיידרש ליישוב התביעות התלויות עלול להיות שונה באופן משמעותי מסכום העותודה הנΚוΒ. בנוספּ יתכונו שינויים בסיכוןים, בגורמים סביבתיים, בנסיבות ותקדים בתבי משפט, אשר לא ניתן לחזותם מראש. לכן, עלות התביעות בפועל יכולה להיות גבוהה או נמוכה יותר.
2. החל מדצמבר 2015 אמץǎה החברה, על פי הנחיה הפיקוח, את עמדת הממונה¹ שענינה נהג מיטבי לאקטוארים לחישוב עותודות בביטוח כללי לצורך דיווח כספי, כך שיישקו באופן נאות את ההתחייבויות הביטוחיות. עמדת הממונה מפרטת, בין היתר, עקרונות בסיס הערצת העותודות: מקצועיות, עקבות וזהירות. לעניין עקרון הזהירות, נקבע כי זהירות משמעותה של"העותודה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטה". ככלומר לגבי העותודה שחוسبה על ידי האקטואר, קיים סיכוי סביר למדי ("fairly likely") כי העותודה שנקבעה בשיר תספק לכיסוי התחייבויות המבטה. בהקשר זה, נקבע לגבי תביעות תלויות בענפי חובה וחובה, כי הבדיקה של "סיכוי סביר למדי" תכוון לאומדן הסתברות של 75% לפחות. יחד עם זאת, נקבע ככל שישן מגבלות בניתוח הסטטיסטי, יפעיל האקטואר שיקול דעת וייתכן שימוש בשיטות אקטואריות מקובלות.
- אי הودאות בעותודות מייחסת לשולשה מרכיבים עיקריים של סיכון: סיכון רנדומלי, סיכון סיסטמיים חיצוניים וסיכוןים סיסטמיים פנימיים. את הסיכון הרנדומלי ניתן לאמוד בשיטות סטטיסטיות. לעומת זאת, בעת הערצת ההשפעות הסיסטמיות, בשל אופיים של סיכוןים אלו, נדרש שימוש בשיטות אינטואיטיביות המשלבות מידת רבה של שיקול דעת ולכך היכולת למדל את הסיכון הסיסטמי באופן סטטיסטי מוגבלת.
- בנוספּ, יzion כי טוב ההערכתה של כל מקורות הסיכון תלוי בCAPE ובסירות הנתונים. במקרים רבים, לשיקול הדעת יש השפעה משמעותית על קביעת מרווה הביטחון של העותודה. ריבית ההיוון ששמשה בחישוב היא על פי עוקם ריבית חסרת סיכון ריאלית בתוספת מחצית מפרמיית אי- נזילות בענפי רכוש ובתוספת 80% מפרמיית אי- נזילות בענפי חובה וחובה. כמו כן, נלקח בחשבון הפער בין השווי ההונג של נכסים שאינם סחירים לעלות המתואמת כפי רשומה במאזן נגד התחייבויות אלו.
- לאחר מספר שנים של ריצת המודל לקביעת סכום המרווח הנדרש, החברה שוב בchnerה השנה את אופן היישום של המודל לאחר צבירת ניסיון ובדיקות יציבות תוכנותיו, ובעקבות הניסיון שנוצר באמצעות הסיכון הרנדומלי תוך בchnerת רמת אי-הוודאות הכוללת בעותודות בכללותן, עודכן אופן יישום המודל וכתוכאה ירד סכום המרווח בכ- 17 מיליון ₪ בשיר לפניהם.
3. בין החברה לבין המוסד לביטוח לאומי נחתם הסכם (בדומה להסכם שנחתם עם חברות ביטוח נוספות בשוק) בחודש يولיא 2021, (להלן, בהתאם: "המליל" ו"ההסדר") הקובל לעניין זכות תביעה לחברות ביטוח המוקנית למיליל, מכח חוק הביטוח הלאומי, להשבת גמלאות שלילם אם המקרים משמשים עליה גם לחיבב את חברות הביטוח בפיקויים מכוח חוק הפלתי". ההסדר קובל כי באשר לאיורים שהתרחשו מיום 1 בינואר 2014 עד יום 31 בדצמבר 2022 הצדדים ימשכו להפעיל את מגנון ההתדיינות וההתחשבות הקיים ביניהם היום, ואשר חייבו

¹ "חזר 3-1-2019; עמדת ממונה, נהג מיטבי לחישוב עותודות ביטוח בביטוח כללי לצורך דיווח כספי"

או יחייבו את המיל"ל לשלם גמלה לפי החוק, המשמשים גם עליה לחייב את החברה לשלם פיצויים לפי חוק הפלת".

ביום 15 בנובמבר 2021 פורסם תיקון להוראות סעיף 328א(ב)(4)(ו) לחוק הביטוח הלאומי שנקבע בסעיף 28 לחוק התאגידות הכלכלית 2019, המ לבטל מעשה את חובת תשלום סכום גלובלי بعد מקרים שאירעו ושיתרחשו עד ליום 31.12.2022 וקובע את השיעור מדמי הביטוח שייגבו המבוחחות בענף רכב חובה, אשר אותו יהיה עליהן להעביר למוסד לביטוח לאומי בגין תאונות דרכים משנהת 2023 ואילך, חלף תשלום דרישות שיבוב, כלהלן: בגין תאונות דרכים בשנים 2024-2023 – 10% ; בגין תאונות דרכים משנהת 2025 ואילך – 10.95%. להערכת החברה, ההסדר כאמור לעיל ביחס לעבר לא צפוי להשפיע מהותית על התוצאות הכספיות של החברה.

4. בעקבות התפרצתו של נגיף הקורונה החל מתחילת 2020 והתפשטוו בעולם, לרבות בישראל, הוכרזו מגבלות על תנועה ותעסוקה בעולם ובישראל והוטלו סגרים לתקופות שנקבעו, בשנים 2020-2022. החברה בינה את השפעת המשבר והטלת הסגרים על מידת התחביבותית הביטוחית בענף רכב חובה, אולם קיימת רמת אי-וודאות גבוהה עבור שנים אלה.

5. בחודש יוני 2023 נחתם הסכם Loss Portfolio Transfer (LPT) בין החברה לבין שומרה ביטוח בע"מ, חברת אחות של החברה (להלן: "שומרה") שיעקרו מתן כסוי בייטוח משנה לשומרה על דרך של רכישת תיק התביעות של שומרה בענף בייטוח רכב חובה משנת חיותם 2011 ועד 2021, בתמורה לדמי בייטוח בהתאם למוסכים בין הצדדים.

6. במספר תביעות גדולות בעלות אופי לא סטטיסטי העתודה נקבעה (בברוטו ובשייר) על סמך חוות דעת מומחי החברה, בהתאם להמלצות יועציהם המשפטיים. בהתאם, התפתחות בהערכת מומחי החברה, עלולה להשפיע על עלות התביעות.

7. עבור ענפים מסוימים, כהגדרתם בחוזר המפקח (חו"ז 3-1-2019), חוות הדעת האקטוארית ניתנת על סך ההפרשות בגין כל הענפים (מקובצים ושיינט מקובצים) בכללותם, וזאת מפאת רמת אי-וודאות גבוהה.

28 מרץ 2024
תאריך

יעקב מאוזר F.II.A.A.
אקטואר ממונה בייטוח כללי
מנורה מבטחים ביטוח בע"מ

פרק א' - הצהרת אקטואר ביטוח בריאות

פרק א' – זהות האקטואר

נתבקשתי על ידי מנורה מבטחים ביטוח בע"מ (להלן – "ה מבטחים") להעריך את ההפרשיות המפורשות בפרק ב' להלן בביטוח בריאות עבור הדוחות הכספיים של המבטח (להלן – "ההפרשיות") ליום 31 בדצמבר 2023 כפי שמפורט להלן.

הנני שכירה של חברת מנורה מבטחים ומשמשת כאקטוארית ממונה בריאות לשנת 2023. למיטב ידיעתי אין לי קשרים עסקיים אחרים עם המבטח ולא עם בן משפחה של בעל עניין במבטח, ולא עם חברה הקשורה למבטח או גורם אחר המספק שירותים למבטח.

פרק ב' – היקף חוות הדעת האקטוארית

1. חוות הדעת האקטוארית

לצורך חישוב ההפרשיות של המבטח, הסתמכתו על נתונים אשר הומצאו לי על ידי המבטח. בקשרתיי לקבלת מידע ונתונים נגענו בצורה מספקת לצורך הערכת ההפרשיות לצורכי הדוחות הכספיים. בוחנתי את סבירות והלימוט הנתונים ובכלל זה השוויתי את הנתונים האמורים לנתחי השנה אליה מתיחס הדוח ולנתוני השנים הקודמות.

במידת הצורך הסתמכתו בהערכתני גם על נתונים שהתקבלו ממקורות מהימנים אחרים. בוחנתי את מידת התאמה הנתונים והרלוונטיות שלהם.

ההנחות האקטואריות ששימושו אותי בעבודתי, וכן השיטות להערכת ההפרשיות המפורשות להלן נקבעו על ידי, לפחות שיפוטי המוצע, וזאת בכפוף להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים בסעיף 1 לפרק ג' להלן.

לצורך חישוב השيء ביחס לגורמים המושפעים על ביטוח משנה של המבטח מידע בדבר הסדרי ביטוח המשנה של המבטח, יכולת גביה התביעות וביעות במידיניות התשלום של מבטחי המשנה. בוחנתי על סמך המידע שנמסר לי את ההשלכות וההשפעות של הסדרי ביטוח המשנה על ההפרשיות.

בחוות דעתך נלקח בחשבון גם העניין הבא :

- (1) הפרשות בגין עסקים נכנסים Mai.D. Ai. חברה לביטוח בע"מ, הוערכו על ידי אקטואר חברה זו. לעניין זה, "עסקים נכנסים" כהגדרתם בתקנות הפיקוח על עסקיו הביטוח (דרכי חישוב הפרשות לתביעות עתידיות בביטוח כללי), התשמ"ה-1984.
- (2) ביטוחים משותפים בהם אין החברה מובילה - אין ביטוחים משותפים בהם החברה אינה מבטחת מובילה בענפים שהוערכו.

2. נתוניים המצורפים לפסקת היקף חוות הדעת האקטוארית באלפי ש"ח:

פוליסות קבוצתיות				תת הענף:
ברוטו	שעיר	ברוטו	שעיר	
א.1. הפרשה לארגוני תלויות והוצאות הישירות הנובעות ממנה, באלפי ש"ח				
				עסקים המדוחים בביטוח חיים:
0	0	952	1,233	הוצאות רפואיות
209	209	104,041	144,904	מחלות קשות
0	0	80,968	97,311	תאונות אישיות
209	209	185,961	243,448	סה"כ
א.2. ההפרשה להוצאות עקיפות לישוב התביעות, באלפי ש"ח				
				עסקים המדוחים בביטוח חיים:
69,536	69,536	73,064	116,070	הוצאות רפואיות
14,607	14,607	0	0	שינויים
0	0	0	0	עובדים זרים
0	0	6,364	37,043	תאונות אישיות
כלול בפרט	כלול בפרט	1,325	1,325	נסיעות לחו"ל
0	0	0	0	דמי מחלת
84,143	84,143	80,752	154,438	סה"כ
עסקים המדוחים בביטוח כללי:				
0	0	58	58	הוצאות רפואיות
0	0	1,301	1,301	מחלות קשות
0	0	1,484	1,484	תאונות אישיות
0	0	2,843	2,843	סה"כ
עסקים המדוחים בביטוח כללי:				
5,298	5,298	7,029	7,029	הוצאות רפואיות
1,067	1,067	0	0	שינויים
0	0	0	0	עובדים זרים
0	0	1,112	1,112	תאונות אישיות
0	0	49	49	נסיעות לחו"ל
0	0	0	0	דמי מחלת
6,365	6,365	8,190	8,190	סה"כ

תת הענף:		פוליסות קבוצתיות		פוליסות פרט			
		ברוטו	שייר	ברוטו	שייר		

א.3. ההפרשה הנובעת מתנאי חוזה הביטוח (Contract Reserve), באלפי ש"ח:

				<u>עסקים המדויחים בביטוח חיים:</u>
0	0	20,529	21,087	הוצאות רפואיות
0	0	12,141	12,141	מחלות קשות
0	0	16,610	22,330	תאונות אישיות
0	0	49,280	55,558	סה"כ

				<u>עסקים המדויחים בביטוח כללי:</u>
17,492	17,492	91,720	404,477	הוצאות רפואיות
867	867	0	0	שינויים
0	0	0	0	עובדים זרים
0	0	0	0	תאונות אישיות
0	0	0	0	נסיעות לחו"ל
0	0	0	0	דמי מחלה
18,359	18,359	91,720	404,477	סה"כ

א.4. ההפרשה בגין השתתפות ברווחים, באלפי ש"ח:

				<u>עסקים המדויחים בביטוח חיים:</u>
420	420	0	0	מחלות קשות
420	420	0	0	סה"כ

				<u>עסקים המדויחים בביטוח כללי:</u>
13,071	13,071	0	0	הוצאות רפואיות
-607	-607	0	0	שינויים
0	0	0	0	עובדים זרים
כלול בפרט	כלול בפרט	0	0	תאונות אישיות
כלול בפרט	כלול בפרט	0	0	נסיעות לחו"ל
0	0	0	0	דמי מחלה
12,464	12,464	0	0	סה"כ

ב. פירוט השפטת השינויים המפורטים להלן על סכומי הפרשות:

1. עבור פוליסות שנכנסו לתוקף לאחר תום תקופת הדוח הכספי השני האחרון – סכום ההתאמה של ההפרשות, אשר נובע ממהבדלים בין הנחות בסיס הפרמיה לבין הנחות בסיס ההפרשה מוצגים בטפסים – אין שיינויים מהותיים.

2. עבור פוליסות שנכנסו לתוקף לפני הדוח הכספי השני האחרון – סכום להתאמה של ההפרשות, אשר נובע משינויים בהנחות, בשיטות או ברמת הפרמיה הצפوية להיגbowt, ומתייקונים אחרים – ראה להלן פרק ד סעיף 2.

פרק ג' – חווות הדעת

אני מצהיר ומאשר כי בתת ענפי הבריאות הבאים:

- א. הוצאות רפואיות
  - ב. מחלות קשות
  - ג. Shininess
  - ד. תאונות אישיות
  - ה. נסיעות לחו"ל
  - ו. עובדים זרים
  - ז. דמי מחלה

1. הערכתי את הפרשיות המבטה המפורטות בפרק ב' בהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים להלן, והכל כתוקף ביום הדוח'ח הכספי :
  2. א. הוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א- 1981 ;
ב. הוראות והנחיות המומנה על שוק ההון ;
ג. כללים אקטואריים מקובלים.
  3. לאחר שבחנתי את הנתונים המוצרבים בפרק ב', הגיעו לידי מסקנה כי הנתונים סבירים ומספקים, וכי ניתן להסתמך עליהם לצורך הערכתי.
  4. ההנחיות והשיטות להערכת הפרשיות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיקול דעתם המקצועי ובהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים לעיל.
  - הפרשיות המפורטות בפרק ב', מהוות לפי מיטב ידיעתי והערכתני עתודה חולמת לכיסוי התcheinויות המבטה בגין חבותו הנובעת מחוזי ביטוח בריאות השיככים לחת ענפי הבריאות שפורטו לעיל, כתוקף ביום הדוח'ח הכספי.

פרק ד' – העורות והבהרות

1. העורות, הבהרות והסבירים:

א. אומדנים אקטואריים מטבעם הינם לא וודאים מאחר והם תלויים באירועים עתידיים מותנים. גם כאשר טכניות והנחות אקטואריות מתאימות מצביאות על כך שסכום העותדה הנוכחי הינו סביר, הרי הסכם המשי שיידרש למלא את ההתחייבויות עלול להיות שונה באופן אופן משמעותי. מסכום העותדה הנוכחי.

ב. בענף עובדים זרים קיים הסדר קפיטציה כך שרוב הסיכון מועבר לספק השירות.

2. שינויים מהותיים בהנחות ובשיטות אקטואריות:

בענף הוצאות רפואיים החברה עדכנה את הנחות התחלואה ולקחה בחשבון את השפעת חוק ההסדרים במוצר ניתוחים בארץ לאחר 2016. השפעת השינויים המהותיים בהנחות מוצגת בביאור שמספרו 37 – ביאור ניהול סיוכנים.

3. תיקונים מהותיים בחישוב הפרשות שפורטו בפרק ב': לא בוצעו תיקונים מהותיים.

4. עסקים מסוימים בהם לא ניתן לבצע הערכה אקטוארית:

לא ניתן היה להפריד בין הקולקטיבים לפוליסות הפרט בענפי תאונות אישיות אשר מדוחה מגזר הביטוח הכללי ובנסיבות לחו"ל, ולפיכך הנתונים נכללו בעמודת פוליסות הפרט.

תאריך	28 מרץ 2024	חברה	מנורה מבטחים ביטוח בע"מ	שם האקטואר	תפקיד	אקטואරית ממונה בריאות	אנה סמנובה	חתימה
-------	-------------	------	-------------------------	------------	-------	-----------------------	------------	-------

شומרה חברה לביטוח בע"מ

הצהרת אקטואר בענפי ביטוח כללי (למעט ענף רכב חובה)

מצ"ב הצהרת אקטואר הכלולות חוות דעת בדבר הערכת ההפרשות לתביעות תלויות. הצהרה זו אינה כוללת את ענף רכב חובה, עבورو קיימת הצהרה נפרדת.

פרק א' – (הצהרת אקטואר) זהות האקטואר

נתבקשתי על ידי שומרה חברה לביטוח בע"מ (להלן: "שומרה") להעריך את ההפרשות המפורחות בפרק ב' להלן בענפי ביטוח כללי (למעט ענף רכב חובה) עבור הדוחות הכספיים של שומרה (להלן: "ההפרשות") ליום 31.12.2023, כפי שפורסם להלן:

הנני עובד שומרה. בחודש יולי 2007 מונתי לאקטואר ממונה בתחום ביטוח כללי (למעט ענף ביטוח חובה). למייטב ידיעתי, איןני בעל עניין ואיוני מחזיק באמצעותו בשומרה. אין לי קשר עסקית עם בעל עניין בשומרה או עם בן משפחה של בעל עניין בשומרה, לרבות קרשיים עסקיים עם החברה בת של שומרה או עם החברה הקשורה לשומרה.

פרק ב' – (הצהרת אקטואר) היקף חוות הדעת האקטוארית

1. נוסח פסקת היקף חוות הדעת האקטוארית

א. לצורך חישוב ההפרשות של המבטוח, הסתמכתني על נתונים אשר הומצאו לי על ידי המבטוח. בקשרותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצווארה מספקת לצורך הערכת ההפרשות לצורכי הדוחות הכספיים. בוחנתי את סבירות והלימוט הנתונים ובכלל זה השוויתי את הנתונים האמורים לנawy הינה אליה מתיחס הדוח ולנתוני השניים הקודמו.

ב. במידה הצורך הסתמכתי בהערכתני גם על נתונים שהתקבלו ממוקורות מהימנים אחרים. בוחנתי את מידת התאמת הנתונים והרלוונטיות שלהם.

ג. ההנחהות האקטואריות ששימושו אותי בעבודתי, וכן השיטות להערכת ההפרשות המפורחות בסעיף 2 להלן נקבעו על ידי, לפחות שיפוטי המקצוע, וזאת בכפוף להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים בסעיף 1 לפרק ג' להלן.

ד. לצורך חישוב השיעיר, ביקשתי מהגורמים המוסמכים על ביטוח משנה בשומרה מידע בדבר הסדרי ביטוח המשנה, יכולת גבייה התביעות וביעות במדיניות התשלום של מבטחי המשנה. בוחנתי על סמך המידע שנמסר לי את ההשלכות וההשפעות של הסדרי ביטוח המשנה על ההפרשות.

ה. בחוות דעתך נלקחו בחשבון גם העניינים הבאים:

- (1) הפרשה בגין הסדר ביטוח שיורי ("הפול") או בגין עסקים נכנסים – לא רלוונטי.
- (2) הפרשה עבור הביטוחים המשותפים בהם החברה אינה מבטח מוביל (רלוונטי עד שנת חיתום 2001 בלבד), חושבה על ידי המבטחים המובילים והועברה לידי.
- (3) לא בוצעה הפקחה בעודות בגין האפשרות של העדר מתאם בין הענפים.

2. נתונים המצורפים לפסקת היקף חוות הדעת האקטוארית

א. להלן הערכת סכום העתודות:

ליום 31 דצמבר 2023

<u>שיעור</u>	<u>ברוטו</u>	<u>באלפי ש"ח</u>
תביעות תלויות		
1(א) ענפים שאינם מקובצים:		
199,497	200,780	בייטוח רכב מנוני – רכוש (עצמי וצד שלישי)
6,630	17,529	בייטוח מكيف לדירות
24,208	30,747	בייטוח מפני אחריות מעבידים
41,893	53,530	בייטוח מפני אחריות כלפי צד שלישי
2,340	7,323	בייטוח מكيف לבתי עסק
11,830	12,035	בייטוח חיות מהמד
286,398	321,944	סה"כ ענפים שאינם מקובצים
286,581	323,906	1(ב) סה"כ ענפים מקובצים ו שאינם מקובצים ⁽¹⁾
2. הוצאות עקיפות ⁽²⁾		
6,846	6,846	סה"כ ענפים מקובצים ו שאינם מקובצים
3. הפער בין העתודה לסייענים שטרם החלו לבין הפרימה שטרם הורווחה ⁽³⁾:		
3,311	3,311	בייטוח רכב מנוני – רכוש (עצמי וצד שלישי)
0	לא נדרש להצהיר	בייטוח מكيف לדירות
296,738	334,063	סה"כ התחייבות בייטוחות בגין חוות בייטוח הכלולים במוגר ביטוח כללי המחוسبות לפי הערכה אקטוארית

(1) ענפים מקובצים: בייטוח הנדי, בייטוח קבלנים, בייטוח יהלומים.

(2) ההפרש להוצאות עקיפות הינה עברו כל שנות החינות.

(3) ראה פרק ד', סעיף 8 להצהרה.

פרק ג' – (הצהרת אקטואר) חוות הדעת

אני מצהיר ומאשר כי בענפים הבאים (כהגדתם בהודעת הפיקוח על עסק ביטוח (ענפי ביטוח), התשמ"ה - 1985):

- ביטוח רכב מנועי - רכוש (עצמך וצד שלישי) - סעיף 1(א)(9).
- ביטוח מקיף לדירות - סעיף 1(א)(12).
- ביטוח מפני אחריות מעבידים - סעיף 1(א)(7).
- ביטוח מפני אחריות כלפי צד שלישי - סעיף 1(א)(14).
- ביטוח מפני לבתי עסק - סעיף 1(א)(12).
- ביטוח מפני חיות מחמד – סעיף 1(א)(25).

1. הערכתי את הפרשות המביטה המפורטות בפרק ב' בהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים להלן, והכל כתוקף ביום הדוח הכספי:

א. הוראות חוק הפיקוח על עסק ביטוח, התשמ"א – 1981;

ב. הוראות והנחיות הממונה על שוק ההון;

ג. עמדת הממונה בנושא חישוב עתודות ביטוח כללי;

ד. כללים אקטוארים מקובלים.

2. לאחר שבחנתי את הנ吐ונם המוזכרים בפרק ב', הגיעתי לידי מסקנה כי הנ吐ונם סבירים ומספקים, וכי ניתן להסתמך עליהם לצורך הערכתי.

3. ההנחיות והשיטות להערכת הפרשות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיקול דעתם המקצועי ובהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים לעיל.

4. הפרשות המפורטו בפרק ב' סעיף 2.א.(1), בגין הענפים שאינם מקובצים – ביטוח רכב מנועי - רכוש (עצמך וצד שלישי), ביטוח מקיף לדירות, ביטוח מפני אחריות מעבידים, ביטוח מפני אחריות כלפי צד שלישי, ביטוח מקיף לבתי עסק, ביטוח לחיות מחמד - מהוות לפי מיטב ידיעתי והערכתתי עתודה הולמת לכיסוי התח"יבויות המביטה בגין התביעות התלוויות, המוגדרות לעיל, בכל ענף שפורט בנפרד, כתוקף ביום הדוח הכספי.

5. סך הפרשות המפורטו בפרק ב' סעיף 2.א.(1)(ב) מהוות, לפי מיטב ידיעתי והערכתתי, עתודה הולמת לכיסוי התח"יבויות המביטה בגין התביעות התלוויות בענפים המקובצים ולאינם מקובצים בכללותם, כתוקף ביום הדוח הכספי.

6. הפרשה המפורטת בפרק ב' סעיף 2.א.(2) מהוות לפי מיטב ידיעתי והערכתתי עתודה הולמת לכיסוי התח"יבויות המביטה בגין הוצאות עקייפות ליישוב התביעות, כתוקף ביום הדוח הכספי.

7. הפרשות המפורטו בפרק ב' סעיף 2.א.(3) מהוות, לפי מיטב ידיעתי והערכתתי, עתודה הולמת לכיסוי התח"יבויות המביטה בגין הפער בין הסיכון שטרם החלפו והפרמייה שטרם הורווחה ברמת השيء (ככל שקיים בענפים שפורטו, כתוקף ביום הדוח הכספי).

פרק ד' – (הצהרת אקטואר) הערות והבהרות

1. העתודה הנוקובה נגזרה מנתוני תביעות ומהערכתה אקטוארית שבהם אי וודאות סטטיסטיות מובנית לעלות סך התביעות. גם כאשר טכניות והנחות אקטואריות מתאימות, מצביעות על כך שסכום העתודה הנוקוב הינו סביר, הרוי הסכום המשמי שיידרש ליישוב התביעות התלויות עלול להיות שונה באופן משמעותי מסכום העתודה הנוקוב. בנוסף, "יתכנו שינויים בסיכוןים, בגורמים סבבתיים, בנסיבות ותקדיםם בבית משפט, אשר לא ניתן לחזותם מראש. לכן, עלות התביעות בפועל יכולה להיות גבוהה או נמוכה יותר.
2. בשנת 2011 פרסמה אגודת האקטוארים תקן להערכת אקטוארית לTB של העדר מובהקות סטטיסטיות, כולל עקרונות וכלי מקצוע לבוגר הערכת התביעות התלויות, לרבות התיחסות להיוון, תיעוד, גילוי והצהרת האקטואר לגבי עתודות אלו. ההערכות האקטואריות מבוססות על העקרונות וכלי מקצוע אלו.
3. בענפים הבאים לא בוצעה הערכה אקטוארית בשל העדר מובהקות סטטיסטיות: בפיתוח הנדי, בפיתוח קבלנים ובפיתוח יהלומים. בענפים אלו העתודה נקבעה, בעיקר, בהתבסס על הערכת מחלוקת התביעות בחברה.
4. החל מדצמבר 2015 החברה מאמצת, על פי הנחיה הפיקוח, את עדמת הממונה¹, שעניינה נהוג מיטבי לאקטוארים לחישוב עתודות בפיתוח כללי לצורך דיווח כספי, כך שיישקפו באופן נאות את התחריביות הביטוחיות. עדמת הממונה מפרטת, בין היתר, עקרונות בסיס הערכת העתודות: מקצועיות, עקביות וזהירות. לעניין עקרון זהירות, נקבע כי זהירות ממשעה ש"העתודה הולמת לכיסוי התחריביות המביטה". לעומת זאת, לגבי העתודה שחוושבה על ידי האקטואר, קיים סיכוי סביר למדי ("fairly likely") כי העתודה שנקבעה בשיר תספק לכיסוי התחריביות המביטה כולל בגין סיכוןים שטרם חלפו. בהקשר זה, נקבע לגבי TB של סיכון הזהירות, עוד נקבע, בקשר עם עקרון זהירות, כי הבדיקה של "סיכוי סביר למדי" תכוון לאומדן הסתברות של 5% לפחות. עוד נקבע, בקשר עם עקרון הזהירות, כי ריבית ההיוון המתאימה לבחינת הזהירות היא על פי עוקם ריביות חסר סיכון המותאם לאופיון הבלתי ניזל של התחריביות. כמו כן, בבדיקה זו יש להתחשב באופן שערוך הנכסים בדוחות הכספיים העומדים נגד התחריביות.
5. אי הוודאות בעתודות מוחסת, בין היתר, לשולה מרכיבים עיקריים של סיכון: סיכון רנדומלי, סיכון סיסטמיים חיצוניים וסיכוןים סיסטמיים פנימיים. את הסיכון הרנדומלי ניתן לאמוד בשיטות סטטיסטיות. לעומת זאת, בעת הערכת ההשפעות הסיסטמיות, בשל אופיים של סיכוןים אלו, נדרש שימוש בשיטות אינטגרטיביות המשלבות מידה רבה של שיקול דעת. בנוסף, ניתן כי טוב הערכת של כל מקורות הסיכון תלוי בנסיבות ובאיכות הנתונים. במקרים רבים, לשיקול הדעת יש השפעה משמעותית על קביעת מרווה הביטחון של העתודה.
6. החברה יושמה את עקרונות הנהוג המיטבי כמתואר לעיל בענפים הבאים: בפיתוח רכב מנועי – רכוש (עצמי וצד שלישי), בפיתוח מכיף לדירות, בפיתוח מפני אחריות מעבידים, בפיתוח מפני אחריות כלפי צד שלישי, בפיתוח מקיף לבעלי עסק, בפיתוח לחות מחמד כך שהעתודה עומדת ברמת ביטחון של 75% לפחות לפחות מרווח ביטחון הלוקה בחשבון את אי הוודאות הנובעת מהסיכון הרנדומלי ומסיכוןים סיסטמיים, פנימיים וחיצוניים. העתודה הונהנה בהתאם לדרישות הנהוג המיטבי על פי עוקם ריביות חסר סיכון בתוספת 50% פרמיית אי נזילות בענפי הרכוש ובתוספת 80% פרמיית אי נזילות בענפי החבויות. כמו כן הופחת הפעור, בין השוו הוגן לבין השווי בספרים של הנכסים הלא סחירים העומדים נגד התחריביות ביטוחיות אלו.

¹ "חוור-3-2019; עדמת ממונה, נהוג מיטבי לחישוב עתודות בפיתוח בפיתוח כללי לצורך דיווח כספי"

7. לאור העובדה כי יישום עמדת הממונה בוצע לראשונה בשנת 2015, ייתכנו בשנים הבאות עדכונות למודל, תוך בחינת הסיכונים הכלולים בו, בחינת יציבותו על פני זמן, לרבות שינויים עתידיים בפרמטרים ובערכם.

8. יובהר כי להפרשה בין הפער שבין העותודה לסיכונים שטרם החלפו לבין הפרטיה שטרם הורווחה ברמת השיר (ראה בפרק ב'.2.א.3 לעיל) אין משמעות של פרטיה בהתאם כבעבר, אלא היא נדרשת מנקודת יישום עקרון זההירות כמתואר לעיל, הקובל עי' לחשב את העותודה לסיכונים שטרם החלפו כך שהיא כוללת מרווה ביטחון.

<u>חתימה</u>	<u>שם האקטואר</u>	<u>שם הרמתי</u>	<u>תקפי</u>	<u>תאריך</u>
--------------	-------------------	------------------------	--------------------	--------------

סוף הצהרת אקטואר - ביטוח כללי (למעט ביטוח רכב חובה)

شומרה חברה לביטוח בע"מ

הצהרת אקטואר - ענף רכב חובה

מצ"ב הצהרת אקטואר בענף רכב חובה בלבד הכללת חוות דעת בדבר הערכת הפרשות לתביעות תלויות.

פרק א' – זהות האקטואר

נתבקשתי על ידי שומרה חברה לביטוח בע"מ (להלן: "שומרה") להעריך את ההפרשות המפורטוות בפרק ב' להלן, בענף ביטוח רכב חובה עבור הדוחות הכספיים של שומרה (להלן: "ההפרשות") ליום 31.12.2023, כפי שפורסם להלן.
אני עובד שכיר של מנורה מבטחים ביטוח בע"מ החל מיום 01.12.2019 ומשמש בתפקיד אקטואר ממונה לענף רכב
חובה בשומרה החל מיום 23.12.2019.

פרק ב' – היקף חוות הדעת האקטוארית

1. נוסח פסקת היקף חוות הדעת האקטוארית

א. לצורך חישוב ההפרשות של המבטח, הסתמكتי על נתונים אשר הומצאו לי על ידי המבטח. בקשרתי לקבלת מידע ונtones נגענו בצורה מספקת לצורך הערכת הפרשות לצורכי הדוחות הכספיים. בוחנתי את סבירות והלימוט הנtones ובכלל זה השוויתי את הנתונים האמורים לנוני השנה אליה מתיחס הדוח ולנתוני
השנתיים הקודמות.

ב. במידת הצורך הסתמكتי בהערכתי גם על נתונים שהתקבלו ממוקורות אחרים. בוחנתי את מידת התאמת הנתונים והרלוונטיות שלהם.

ג. ההנחהות האקטואריות ששימשו אותי בעבודתי, וכן השיטות להערכת ההפרשות המפורטוות בסעיף 2 להלן נקבעו על ידי, לפי מיטב שיפוטי המקצוע, וזאת בכפוף להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים בסעיף 1
לפרק ג' להלן.

ד. לצורך חישוב השיעיר, ביקשתי מהגורמים המוסמכים על ביטוח משנה של המבטח מידע בדבר הסדרי ביטוח המשנה של המבטח, יכולת גביה התביעות וביעות מדיניות התשלום של מבטחי המשנה. בוחנתי על סמך המידע שנמסר לי את ההשלכות וההשפעות של הסדרי ביטוח המשנה על ההפרשות.

ה. בחוות דעת נלקחו בחשבון גם העניינים הבאים:

- (1) ההפרשה שחושבה בגין הסדר ביטוח שיורי (להלן - "הפול"), נעשתה תוך התבוסות על חישוב שנעשה ע"י אקטואר ה"פול".
- (2) אין לחברה ביטוחים משותפים עם חברות אחרות בענף רכב חובה.
- (3) לא בוצעה הפחתה בעתודות בגין האפשרות של העדר מתאם בין הענפים.

2. נתונים המצורפים לפסקת היקף חוות הדעת האקטוארית

א. להלן הערכת סכום העתודות:

ליום 31 דצמבר 2023

באלפי ש"ח

שייר	ברוטו	tabiyot talioot
(א) ענפים שאינם מקובצים:		
רכב חובה		
346,538	1,227,893	
346,538	1,227,893	סה"כ ענפים שאינם מקובצים
(ב) סה"כ ענפים שאינם מקובצים ומקובצים		
346,538	1,227,893	
2. הוצאות עיקיפות		
32,861	32,861	

3. הערך בין העתודה לסטטונם שטרם החלפו לבין
הפרמייה שטרם הורווחה

רכב חובה	0	0
סה"כ התכתיויות ביטוחיות בגין חוות חזוי ביטוח הכלולים		
במגזר ביטוח כללי המחוושבות לפי הערכה אקטוארית	379,399	1,260,754

פרק ג' – חוות הדעת

אני מצהיר ומאשר כי בענף רכב חובה:

1. הערכתי את הפרשות המבטה המפורטות בפרק ב' בהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים להלן, והכל כמפורט ביום הדוח הכספי:
  - א. הוראות חוק הפיקוח על עסקיו ביטוח, התשמ"א – 1981;
  - ב. הוראות והנחיות הממונה על שוק ההון;
  - ג. עמדת הממונה בנושא חישוב עתודות ביטוח כללי;
  - ד. כללים אקטוארים מקובלים.
2. לאחר שבחנתי את הנ吐נים המוזכרים בפרק ב', הגיעתי לידי מסקנה כי הנ吐נים סבירים ומספקים, וכי ניתן להסתמך עליהם לצורך הערכתי.
- 3.uhn הנקודות והשיטות להערכת הפרשות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיקול דעתם המקצועי ו בהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים לעיל.
- 4.uhnu הפרשות המפורטות בפרק ב' סעיף 2.א.(א), בגין הענפים שאינם מקובצים (רכב חובה) מהוות לימי ידיעתי והערכתי עתודה הולמת לכיסוי התchia'ビות המבטה בגין התבניות התלוויות המוגדרות לעיל, בענף רכב חובה, כתוקף ביום הדוח הכספי.
- 5.uhnu סך ההפרשות המפורטות בפרק ב' סעיף 2.א.(ב) מהוות, לפי מיטב ידיעתי והערכתי, עתודה הולמת לכיסוי התchia'ビות המבטה בגין התבניות התלוויות בענפים המקובצים ושאינם מקובצים (רכב חובה) בכללותם, כתוקף ביום הדוח הכספי.
- 6.uhnu הפרשה המפורטת בפרק ב' סעיף 2.א.(2) מהוות לפי מיטב ידיעתי והערכתי עתודה הולמת לכיסוי התchia'ビות המבטה בגין הוצאות עקיפות ליישוב התבניות, כתוקף ביום הדוח הכספי.
- 7.uhnu הפרשות המפורטות בפרק ב' סעיף 2.א.(3) מהוות, לפי מיטב ידיעתי והערכתי, עתודה הולמת לכיסוי התבניות המבטה בגין הפער בין הסיכון שטרם חלפו והפרמיה שטרם הורווחה ברמת השיר (ככל שקיים בענפים שפורטו, כתוקף ביום הדוח הכספי).

1. העותודה הנΚוΒה נגזרה מנתוני תביעות ומהערכה אקטוארית שבהם אי ודאות סטטיסטית מבניתית לעלות סך התביעות. גם כאשר טכניות והנחות אקטואריות מתאימות מצביעות על כך שסכום העותודה הנΚוΒה הינו סביר, הרי הסכום המשי שיידרש ליישוב התביעות התלויה עלול להיות שונה בזנה באופן משמעותי מסכום העותודה הנΚוΒ. בנוספ, יתכןו שינויים בסיכוןים, בגורמים סבתיים, בפסיקות ותקדים בבית משפט, אשר לא ניתן לחזות מראש. לכן, עלות התביעות בפועל יכולה להיות גבוהה או נמוכה יותר.
2. החל מחודש דצמבר 2015 החברה מצמצת, על פי הנחיה הפיקוח, את עמדת הממונה¹ שענינה נהוג מיטבי לאקטוארים לחישוב עותודות בביטוח כללי לצורך דיווח כספי, כך שיישקפו באופן נאות את ההתחייבות הביטוחיות. עמדת הממונה מפרטת, בין היתר, עקרונות בסיס הערצת העותודות: מקצועיות, עקבות וזהירות. עניין עקרון זהירות, נקבע כי זהירות ממשמעה של "העותודה הולמת לכיסוי התחתיויות המבטח". לעומת זאת, העותודה שחוושבה על ידי האקטואר, קיים סיכוי סביר למדי ("fairly likely") כי העותודה שנקבעה בשירות תספק לכיסוי התחתיויות המבטח. בהקשר זה, נקבע לגבי תביעות תלויות בענפי חובה וחבות, כי הבחינה של "סיכוי סביר למדי" תכוון לאומדן הסתברות של 75% לפחות. יחד עם זאת, נקבע, ככל שישנן מגבלות בניתוח סטטיסטי, יפעיל האקטואר שיקול דעת ויתכן שימוש בשיטות אקטואריות מקובלות ואף פורטו דוגמאות לטיפול אפפרי במגבלות כאמור. עוד נקבע בקשר עם עקרון זהירות, כי ריבית ההיוון המתאימה לבחינת זהירות היא על פי עוקום ריביות חסר סיכון המותאם לאופיין הבלתי נזיל של ההתחייבות. כמו כן, בבחינה זו יש להתחשב באופן שעירוק הנכדים בדוחות הכספיים כנגד ההתחייבות.
- אי הودאות בעותודות, מיוחסת, בין היתר, לשולה מרכיבים עיקריים של סיכון: סיכון רנדומלי, סיכוןים סיסטמיים הייצוניים וסיכוןים סיסטמיים פנימיים. את הסיכון הרנדומלי ניתן לאמוד בשיטות סטטיסטיות. לעומת זאת, בעת הערכת השפעות הסיסטמיות, בשל אופיים של סיכוןים אלו, נדרש שימוש בשיטות אינטואיטיביות המשלבות במידה רבה של שיקול דעת. בנוספ, יצוין כי טיב הערצה של כל מקורות הסיכון תלוי בנצח ובאיכות הנתונים. במקרים רבים, לשיקול הדעת יש השפעה משמעותית על קביעת מרווה הביטחון של העותודה.
- nts, כי בהתאם לחוזר ביטוח 3-1-2019, יישום עקרון זהירות כאמור לעיל בחברה, מהו חישוב מספק לעוניון בדיקת נאותות העותודות בענף רכב חובה. החברה ביצהה בדיקת נאותות, על פי דרישות הנהוג המיטבי, והשוויתה אותה אל מול העותודה. מהבדיקה עולה, כי הפרשות החברה עומדות בעיקרן העוון המופיע בעמדת הממונה.
3. בין החברה לבין המוסד לביטוח לאומי נחתם הסכם (בדומה להסכם שנחתם עם חברות ביטוח נוספות בשוק) בחודש יולי 2021, (להלן, בהתאם: "המל"ל" ו"הסדר") הקובל לעניין זכות תביעה לחברות ביטוח המקונית למיל", מכח חוק הביטוח הלאומי, להשבת גמלאות ששילם אם המקרים משמשים עיליה גם לחיבב את חברות

¹ "חוזר 3-1-2019; עמדת ממונה, נהוג מיטבי לחישוב עותודות ביטוח בביטוח כללי לצורך דיווח כספי"

הbijouterie בפיוצ'רים מכוח חוק הפלט"ד. ההסדר קובע כי באשר לאיורים שהתרחשו מיום 1 בינואר 2014 עד יום 31 בדצמבר 2022 הצדדים ימשיכו להפעיל את מגנון התדיינות וההתחשבנות הקיימים בינוים היום, ואשר חייבו או יחייבו את המל"ל לשלם גמלה לפי החוק, המשמשים גם עילה לחייב את החברה לשלם פיוצ'רים לפי חוק הפלט"ד.

בחודש נובמבר 2021 פורסם ברשומות חוק התיעילות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2021 ו- 2022), התשפ"א 2021, שעניינו ביטול חובות תשלום סכום גלובלי כפי שנקבעה בחוק התיעילות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 2019), התשע"ח- 2018 בגין מקרים שאירעו בשנים 2018 עד 2020. החוק קובע שיעור קבוע מדמי הביטוח שעל חברות הביטוח להעביר למיל"ל בגין תזונות דרכים החל משנת 2023 ואילך, וזאת במקומם שיבוב פרטני של התביעות. החוק קובע שהשיעורים שיועברו למיל"ל יהיו כדלקמן: בשנים 2023 ו- 2024 – 10% מדמי הביטוח שייגבו על ידי החברה בכל שנה, ומשנת 2025 ואילך שיעור של 10.95% מדמי הביטוח.

להערכת החברה, ההסדר כמפורט לעיל ביחס לא צפוי להשפיע מהותית על התוצאות הכספיות של החברה.

4. בעקבות התפרצותו של נגיף הקורונה החל מתחילה 2020 והתפשטו בוולם, לרבות בישראל, הוכרזו מגבלות על תנועה ותעסוקה בעולם ובישראל והוטלו סגרים לתקופות שנקבעו, בשנים 2020-2022. החברה בchnerה את השפעת המשבר והטלת הסגרים על מדידת התchiיביות הביטוחית בענף רכב חובה, אולם רמת אי-הودאות גבוהה עברו שנים אלה.

5. החל ממועד הדיו"ח, החברה החלה להוון את התchiיביות הביטוחיות בענף רכב חובה (לרבות עבור רכיב הפול). הוספה מרכיב ההיוון הקטינה את התchiיביות הביטוחיות בשירות ליום 31 בדצמבר 2022, בסך 35.6 מיליון ₪.

6. ביום 30 ביוני, 2023 התקשרה החברה בעסקה עם חברת אחوات (מנורה מבטחים ביטוח בע"מ), במסגרת רכשה ביטוח משנה לסיכון בגין התביעות התלויות בשירות בענף ביטוח רכב חובה, בגין שנות החיתום 2011 עד 2021, בתוקף ליום 30 ביוני 2023. במסגרת עסקה זו העבירה החברה לחברת האחות את מלא הסיכון של התביעות התלויות בשירות עד לתקופה של 127% מגובה התביעות המועברות. כמו כן, במסגרת העסקה כלל והשלומים בפועל יקטנו מגובה התביעות המועברות החברה האחות תשלם לחברת עמלת רוח לגובה 95% מהפער.

חתימה	<u>יעקב מאוזר</u> שם האקטואר	<u>F.IL.A.A.</u> שם האקטואר	<u>שומרה חברת לביטוח</u> תפקיד	<u>אקטואר ממונה רכב חובה</u>	<u>20/03/2024</u> תאריך
-------	---------------------------------	--------------------------------	-----------------------------------	------------------------------	----------------------------

شומרה חברה לביטוח בע"מ

הצהרת אקטואר - ביטוח בריאות

פרק א' - (הצהרת אקטואר) זהות האקטואר

נתבקשתי על ידי שומרה חברה לביטוח בע"מ (להלן: "שומרה") להעיר את הפרשות המפורטות בפרק ב' להלן בביטוח בריאות עבור הדוחות הכספיים של שומרה (להלן: "ההפרשות") ליום 31.12.2023, כפי שפורסם להלן.

הנני עובד שומרה מיום 2005 מונתי לאקטואר ממונה בתחום ביטוח בריאות. למיון ידיעתי, איני בעל עניין ואני מחזיק באמצעות שילוב בשומרה. אין לי קשר עסקי עם בעל עניין בשומרה או עם בן משפחה של בעל עניין בשומרה, לרבות קשיים עסקיים עם חברה בת של שומרה או עם חברה הקשורה לשומרה.

פרק ב' - (הצהרת אקטואר) היקף חוות הדעת האקטוארית

1. היקף חוות הדעת האקטוארית

- לצורך חישוב הפרשות של המבטה, הסתמכתו על נתונים אשר הומצאו לי על ידי המבטה. בקשרתי לקבלת מידע ונתונים נענו בżורה מספקת לצורך הערכת הפרשות לצורכי הדוחות הכספיים. בוחנתי את סבירות והלימות הנתונים ובכל זה השוויתי את הנתונים האמורים לנוטוני השנה אליה מתיחס הדוח ולנתוני השנים הקודמות.
- במידת הצורך הסתמכתי בהערכתי גם על נתונים שהתקבלו מקורות אחרים. בוחנתי את מידת התאמת הנתונים מהרלוונטיות שלהם.
- ההנחות האקטואריות ששימשו אותי בעבודתי, וזאת בכפוף להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים בסעיף 1 לפרק ג' להלן. לפיה מיטב שיפוטי המקצוע, וזאת בכפוף להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים בסעיף 1 לפרק ג' להלן.
- לצורך חישוב השיר, ביקשתי מהגורמים המוסמכים על ביטוח משנה של המבטה מידע בדבר הסדרי ביטוח המשנה של המבטה, יכולת גביה התביעות ובעיות במדיניות התשלום של מבטח המשנה. בוחנתי על סמך המידע שנמסר לי את ההשלכות וההשפעות של הסדרי ביטוח המשנה על הפרשות.
- בחוחות דעתך נלקחו בחשבון גם העניינים הבאים:
  - הפרשה שחווצה בגין עסקים נכנסים – אין לחברה עסקים נכנסים.
  - הפרשה שחווצה עבור ביטוחים מסווגים בהם החברה אינה מבטה מוביל – אין לחברה ביטוחים מסווג זה.

2. נתונים המצוופים לפסקת היקף חוות הדעת האקטוארית

א. להלן הערכתי סכום העתודות:

ליום 31 דצמבר 2023

באלפי ש"ח

<u>שווי</u>	<u>ברוטו</u>	<u>תביעות תלויות</u>
128	446	תת ענף הבירות ואוניות אישיות:
0	0	ביטוח פרט
128	446	ביטוח קבוצתי
		סה"כ תת ענף הבירות ואוניות אישיות

3. הוצאות עיקיפות

12	12	ביטוח פרט
0	0	ביטוח קבוצתי

3. הערך בין העתודה לטיכונים שטרם החלפו לבין הפרימה שטרם הורווחה

0	לא נדרש להציג	ביטוח פרט
0	לא נדרש להציג	ביטוח קבוצתי

140	458	סה"כ התcheinויות ביטוחיות בגין חוות ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כליל המוחsavות לפי הערכה אקטוארית
-----	-----	--

פרק ג' (הצהרת אקטואר) - חוות הדעת

אני מצהיר ומאשר כי בתת ענף הביטוח תأנוות אישיות:

1. הערכתי את הפרשות המביטה המפורטות בפרק ב' בהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים להלן, והכמל כתוקף ביום הדוח הכספי:

- א. הוראות חוק הפיקוח על עסקיו ביטוח, התשמ"א - 1981;
- ב. הוראות והנחיות הממונה על שוק ההון;
- ג. כללים אקטוארים מקובלים.

2. לאחר שבחן את הנתונים המוזכרים בפרק ב', הגיע ליידי מסקנה כי הנתונים סבירים ומספקים, וכי ניתן להסתמך עליהם לצורך הערכתי.

3. הנהנות והשיטות להערכת הפרשות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיקול דעתם המקצועי ובהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים לעיל.

4. הפרשות המפורטות בפרק ב' מהוות, לפי מיטב ידיעתי והערכתתי, עדודה הולמת לכיסוי התחייבות המביטה בגין חבותו הנובעת מחוזי ביטוח בריאות השיכים לתתי ענפי הבריאות שפורטו לעיל, כתוקף ביום הדוח הכספי.

פרק ד' (הצהרת אקטואר) - הערות והבהרות

1. העתודה הנקרה נגזרה מנתוני תביעות ומהערכה אקטוארית שבהם אי ודאות סטטיסטית מובנית לעלות סך התביעות. גם כאשר טכניקות והנחות אקטואריות מתאימות, מעריכות על כך שסכום העתודה הנකוב הינו סביר, הרי הסכם המשי אשר ידרש לישוב התביעויות התלויות עלול להיות שונה באופן מושמעותי מסכום העתודה הנකוב. בנוספ', "תכנים שינוי בסיכון", בגורמים סביבתיים, בנסיבות ותקדים בתביעה או מושפט, אשר לא ניתן לחזותם מראש. לכן, עלות התביעות בפועל יכולה להיות גבוהה או נמוכה יותר.

2. בשנת 2011 פרסמה אגודת האקטוארים תקן להערכת אקטוארית לATABOT תלוית, כולל עקרונות וכלי מקצוע בנוגע להערכת התביעות התלוית, לרבות התיחסות להיוון, תיעוד, גילוי והצהרת האקטואר לגבי עדותות אלו. ההערכות האקטואריות מבוססות על העקרונות וכלי מקצוע אלו.

חתימה	שם האקטואר	מספר הרשמי	שם החברה לביטוח	אקטואר ביטוח בריאות	תפקיד	תאריך
						20/03/2024